

AsMAP
UA

АСОЦІАЦІЯ МІЖНАРОДНИХ
АВТОМОБІЛЬНИХ ПЕРЕВІЗНИКІВ
УКРАЇНИ

А.А. ШЕРШУН

ПІДРУЧНИК

**МИТНІ
ПРАВИЛА
В УКРАЇНІ**

ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

ms OFFICE™

www.ms-office.com.ua

Автор висловлює щиру подяку за надані матеріали та консультаційну допомогу в підготовці видання *АСОЦІАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ АВТОМОБІЛЬНИХ ПЕРЕВІЗНИКІВ УКРАЇНИ* в особі Президента, Голови Ради АсМАП України Леоніда Михайловича Костюченка

Академія митної служби України

Приймальна комісія:

(0562) 47-18-82

Підготовче відділення:

(056) 744-05-57

Email: academy@.dp.ua

Сайт: amsu.dp.ua

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

А. А. ШЕРШУН

**МИТНІ
ПРАВИЛА
В УКРАЇНІ**

ПІДРУЧНИК

Харків
«Факт»
2013

УДК 339.543(477)(075.8)

ББК 65.9(4Укр)428я73

Ш 50

*Затверджено Міністерством освіти і науки України як підручник
для слухачів (студентів) вищих навчальних закладів
(лист МОН України № 1/11-12197 від 30.07.2013 р.)*

Рецензенти: *М. П. Войнаренко* – доктор економічних наук, професор, проректор Хмельницького національного університету;
Є. В. Гармаш – кандидат юридичних наук, директор Центру митної справи Академії митної служби України;
І. Г. Блощинський – кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри англійської мови Національної академії Державної прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького

Шершун А. А.

Ш 50 Митні правила в Україні: Підручник / А. А. Шершун.– Х.: Факт, 2013. – 512 с.

ISBN 978-966-637-739-8.

Підручник має рекомендаційний і довідковий характер. У ньому наводяться основні відомості з питань митної справи, ролі органів доходів та зборів у системі державного регулювання України з урахуванням вимог Митного кодексу України, інших законодавчих та нормативно-правових актів України.

Розглядаються питання основ здійснення зовнішньоекономічної діяльності, заходи тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічних операцій, порядку декларування, здійснення митного контролю та митного оформлення, особливості переміщення через митний кордон України товарів, транспортних засобів, валютних коштів, що належать громадянам, порядок нарахування та стягнення встановлених податків та зборів, заходи, що вживаються органами доходів та зборів із метою припинення незаконного переміщення товарів та транспортних засобів через митний кордон України, та відповідальність за вчиненні порушення митних правил.

Розрахований на студентів вищих навчальних закладів, працівників органів доходів та зборів, декларантів підприємств, керівників, менеджерів підприємств, які здійснюють зовнішньоекономічні операції, та інших осіб, яких цікавлять питання митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Законодавчі та нормативні акти наведено станом на 15.02.2013 р.

УДК 339.543(477)(075.8)

ББК 65.9(4Укр)428я73

ISBN 978-966-637-739-8

© А. А. Шершун, 2013

© Видавництво «Факт», оригінал-макет, 2013

ВСТУП	8
РОЗДІЛ I. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	9
1.1. Принципи зовнішньоекономічної діяльності	9
1.2. Види зовнішньоекономічної діяльності в Україні	11
1.3. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності	13
1.4. Право на здійснення зовнішньоекономічних операцій	14
1.5. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	18
1.6. Вимоги щодо порядку укладання зовнішньоекономічних договорів (контрактів)	22
1.7. Особливості відповідальності при здійсненні зовнішньоекономічних операцій	28
РОЗДІЛ II. МИТНО-ТАРИФНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬО-ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	31
2.1. Поняття митно-тарифного регулювання	31
2.2. Структура УКТЗЕД	33
2.3. Визначення країни походження товару	38
2.4. Міжнародні правила інтерпретації комерційних термінів	46
2.5. Митна вартість товарів	55
2.6. Поняття єдиного митного тарифу України	63
2.7. Порядок справляння плати за митне оформлення товарів	64
2.8. Порядок нарахування та справляння ввізного (вивізного) та особливих видів мита	66
2.9. Порядок нарахування та справляння акцизного податку та податку на додану вартість	71
РОЗДІЛ III. ПОРЯДОК ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЮ ІНШИМИ ДЕРЖАВНИМИ ОРГАНАМИ	91
3.1. Попередній документальний контроль	91
3.2. Порядок здійснення екологічного контролю	97
3.3. Порядок здійснення ветеринарного контролю	101
3.4. Порядок здійснення фітосанітарного контролю	106
3.5. Порядок здійснення митного оформлення товарів, що підлягають санітарно-епідеміологічному контролю	111
3.6. Порядок митного оформлення товарів, що підлягають обов'язковій сертифікації	114
3.7. Контроль за експортом брухту і відходів чорних та кольорових металів	118
3.8. Гемологічний контроль	120

3.9. Державне регулювання експорту, імпорту алкогольних напоїв та тютюнових виробів	120
РОЗДІЛ IV. ДЕКЛАРУВАННЯ	123
4.1. Поняття декларування товарів та транспортних засобів	123
4.2. Тимчасова та неповна декларація	135
4.3. Періодична митна декларація	138
РОЗДІЛ V. ТОВАРОТРАНСПОРТНІ ТА ТОВАРОСУПРОВІДНІ ДОКУМЕНТИ	143
5.1. Документи, які можуть супроводжувати зовнішньоторговельні вантажі	143
5.2. Документи, що подаються для здійснення митного контролю ..	149
5.2.1. Митна декларація	149
5.2.2. Товаротранспортні документи	151
5.2.3. Зовнішньоекономічний договір	156
5.2.4. Рахунок (Invoice) або інший документ, який визначає вартість товару	158
5.2.5. Декларація митної вартості	160
5.2.6. Облікова картка суб'єкта ЗЕД	162
5.2.7. Митна декларація на бланку єдиного адміністративного документа	167
5.2.8. Документ контролю за доставкою товарів	168
5.2.9. Документи про надання фінансових гарантій	169
5.2.10. Книжка (карнет) А.Т.А. Книжка СРД	170
5.2.11. Книжка МДП	174
5.2.12. Свідоцтво про допущення дорожнього транспортного засобу до перевезення вантажів під митними печатками і пломбами	179
5.2.13. Акти приймання-передачі (електроенергії, газу, нафти, аміаку тощо)	185
5.2.14. Посередницький договір	188
5.2.15. Документ на право провадження митної брокерської діяльності	193
5.2.16. Документи, що використовуються для визначення митної вартості товарів	195
5.2.17. Документи, що визначають країну походження товарів ..	197
5.2.18. Документи, що містять відомості, необхідні для визначення коду товару згідно з УКТЗЕД	199
5.2.19. Звільнення від оподаткування	205
5.2.20. Заява про підтвердження експорту товарів за митною декларацією	209
5.3. Деякі питання легалізації документів	210

РОЗДІЛ VI. ПОНЯТТЯ ПУНКТУ ПРОПУСКУ ТА ЗОНИ МИТНОГО КОНТРОЛЮ	214
6.1. Визначення державного та митного кордону України	214
6.2. Поняття пункту пропуску	216
6.3. Поняття зони митного контролю	223
6.4. Режим зони митного контролю	226
6.5. Обмеження щодо використання засобів зв'язку та наявності особистих речей посадовим особам органів доходів та зборів України	227
6.6. Допуск транспортних засобів та громадян у зони митного контролю	228
РОЗДІЛ VII. МИТНИЙ КОНТРОЛЬ ТА МИТНЕ ОФОРМЛЕННЯ	230
7.1. Поняття митного контролю	230
7.2. Порядок здійснення митного контролю автомобільних транспортних засобів	233
7.3. Порядок здійснення митного контролю водних транспортних засобів	239
7.4. Порядок здійснення митного контролю залізничних транспортних засобів	248
7.5. Порядок здійснення митного контролю повітряних транспортних засобів	253
7.6. Мета митного оформлення	261
7.7. Спрощений порядок митного оформлення деяких видів товарів	265
7.8. Митне оформлення товарів військового призначення та подвійного використання	266
7.9. Критерії оцінки підприємств, до яких може встановлюватися спрощений порядок митного оформлення	279
7.10. Порядок митного оформлення гуманітарної та технічної допомоги	280
7.11. Порядок митного оформлення іноземних інвестицій	287
РОЗДІЛ VIII. ПЕРЕМІЩЕННЯ ТОВАРІВ ТА ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ ПІД МИТНИМ КОНТРОЛЕМ	292
8.1. Загальні засади переміщення товарів та транспортних засобів між органами доходів та зборів.	292
8.2. Строк доставки товарів	295
8.3. Порядок контролю за доставкою товарів, що вивозяться з митної території України	299

8.4.	Контроль за доставкою товарів, що ввозяться на митну територію України (попередня митна декларація)	302
8.5.	Контроль за доставкою товарів, що переміщуються транзитом через митну територію України	305
8.6.	Зміна митного режиму та переадресування товарів	306
РОЗДІЛ ІХ. МИТНІ РЕЖИМИ ТА МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ . . .		309
9.1.	Поняття митного режиму	309
9.2.	Порядок застосування митного режиму «імпорт»	311
9.3.	Порядок застосування митного режиму «реімпорт»	315
9.4.	Порядок застосування митного режиму «експорт»	320
9.5.	Порядок застосування митного режиму «реекспорт»	321
9.6.	Порядок застосування митного режиму «транзит»	325
9.7.	Порядок застосування митних режимів «тимчасове ввезення (вивезення)»	331
9.8.	Порядок застосування митного режиму «митний склад»	340
9.9.	Порядок застосування митного режиму «вільна митна зона»	348
9.10.	Порядок застосування митного режиму «безмитна торгівля»	351
9.11.	Порядок застосування митного режиму «переробка на митній території України»	356
9.12.	Порядок застосування митного режиму «переробка за межами митної території України»	365
9.13.	Переробка товарів для вільного обігу	372
9.14.	Порядок застосування митного режиму «знищення або руйнування»	374
9.15.	Порядок застосування митного режиму «відмова на користь держави»	382
9.16.	Режим повернення	385
9.17.	Режим перевантаження	386
9.18.	Каботажне транспортування товарів	387
РОЗДІЛ Х. ПЕРЕМІЩЕННЯ ПРЕДМЕТІВ ГРОМАДЯН		392
10.1.	Переміщення особистих речей громадянами	392
10.2.	Обмеження ввезення громадянами товарів та особистих речей на митну територію України	394
10.3.	Звільнення від оподаткування при ввезенні на митну територію України	395
10.4.	Звільнення від оподаткування алкогольних напоїв та тютюнових виробів, що ввозяться громадянами на митну територію України	399

10.5. Митне оформлення й оподаткування товарів, що ввозяться громадянами на митну територію України	399
10.6. Митне оформлення й оподаткування транспортних засобів, що ввозяться громадянами на митну територію України для вільного використання	406
10.7. Обмеження щодо вивезення громадянами за межі митної території України окремих товарів	409
10.8. Відомості про дозвільні документи, які можуть видаватися державними органами громадянам для здійснення митного контролю та митного оформлення	414

РОЗДІЛ XI. ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ

ЯК АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ.

ПОНЯТТЯ КОНТРАБАНДИ ЯК КРИМІНАЛЬНОГО ЗЛОЧИНУ

11.1. Поняття порушення митних правил як адміністративного правопорушення, суб'єкти відповідальності за порушення митних правил	425
11.2. Приводи і підстави для порушення справи про порушення митних правил, порушення справи про порушення митних правил	427
11.3. Процесуальні дії у справах про порушення митних правил	428
11.4. Особливості відповідальності за порушення митних правил	429
11.5. Види постанов у справі про порушення митних правил, особливості розгляду судом справ про порушення митних правил	430
11.6. Види адміністративних стягнень за порушення митних правил	432
11.7. Оскарження постанов у справах про порушення митних правил	435
11.8. Поняття злочину	438
11.9. Поняття контрабанди	439
11.10. Запобігання контрабанді	441

РОЗДІЛ XII. ПРАКТИЧНІ СИТУАЦІЇ

12.1. Визначення основних термінів і понять	442
12.2. Перелік тестових завдань	446
12.3. Практичні ситуації з прикладами вирішення. Практичні ситуації	446
12.4. Список використаної літератури	448

ДОДАТКИ

На сучасному етапі Україна визначила своє прагнення до Європейської спільноти, що передбачає приведення національного законодавства до світових стандартів, проведення низки реформ економічного характеру та адаптацію митних правил для ведення бізнесу з мінімальним втручанням митних та інших контролюючих органів.

У підручнику розглядаються питання порядку здійснення митних формальностей, визначених Міжнародною конвенцією про спрощення та гармонізацію митних процедур, проводиться аналіз національних законодавчих та нормативно-правових актів із питань порядку здійснення митного контролю, а також надаються практичні пропозиції щодо адаптації національного законодавства до міжнародної практики (стандартів) здійснення митних процедур.

Збільшення обсягів міжнародної торгівлі, а також застосування нових методів митного контролю зумовлюють необхідність поглибленого вивчення міжнародних вимог до оформлення товаротранспортних та товаросупровідних документів, на підставі яких здійснюється переміщення товарів під митним контролем, які розглядаються в навчальному посібнику.

Поглиблений розгляд порядку застосування митних режимів, особливостей оподаткування товарів у залежності від режиму переміщення через митний кордон України дозволяє отримати детальну інформацію про вимоги Міністерства доходів та зборів України в частині попереднього отримання рішення органів доходів та зборів щодо можливості здійснення митного оформлення відповідно до заявленого митного режиму.

РОЗДІЛ І. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

- 1.1. Принципи зовнішньоекономічної діяльності.*
- 1.2. Види зовнішньоекономічної діяльності в Україні.*
- 1.3. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності.*
- 1.4. Право на здійснення зовнішньоекономічних операцій.*
- 1.5. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.*
- 1.6. Вимоги щодо порядку укладання зовнішньоекономічних договорів (контрактів).*
- 1.7. Особливості відповідальності при здійсненні зовнішньоекономічних операцій.*

1.1. Принципи зовнішньоекономічної діяльності

Принципи зовнішньоекономічної діяльності визначаються Господарським кодексом України та Законом України «Про зовнішньоекономічну діяльність».

Суб'єкти господарської діяльності України та іноземні суб'єкти господарської діяльності при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності керуються такими принципами:

1. Принципом суверенітету народу України у здійсненні зовнішньоекономічної діяльності, що полягає у:

- виключному праві народу України самостійно та незалежно здійснювати зовнішньоекономічну діяльність на території України, керуючись законами, що діють на території України;
- обов'язку України неухильно виконувати всі договори і зобов'язання України в галузі міжнародних економічних відносин:

2. Принципом свободи зовнішньоекономічного підприємництва, що полягає у:

- праві суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності добровільно вступати у зовнішньоекономічні зв'язки;
- праві суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності здійснювати її в будь-яких формах, які прямо не заборонені чинними законами України;
- обов'язку додержувати при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності порядку, установленого законами України;

- виключному праві власності суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності на всі одержані ними результати зовнішньоекономічної діяльності.

3. Принципом юридичної рівності і недискримінації, що полягає у:

- рівності перед законом усіх суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, незалежно від форм власності, у тому числі держави, при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.
- забороні будь-яких, крім передбачених законами, дій держави, результатом яких є обмеження прав і дискримінація суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, а також іноземних суб'єктів господарської діяльності за формами власності, місцем розташування та іншими ознаками;
- неприпустимості обмежувальної діяльності з боку будь-яких її суб'єктів, крім випадків, передбачених законами.

4. Принципом верховенства закону, що полягає у:

- регулюванні зовнішньоекономічної діяльності тільки законами України;
- забороні застосування підзаконних актів та актів управління місцевих органів, що в будь-який спосіб створюють для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності умови менш сприятливі, ніж ті, які встановлені законами України.

5. Принципом захисту інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, який полягає в тому, що Україна як держава:

- забезпечує рівний захист інтересів усіх суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та іноземних суб'єктів господарської діяльності на її території згідно із законами України;
- здійснює рівний захист всіх суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності України за межами України згідно з нормами міжнародного права;
- здійснює захист державних інтересів України як на її території, так і за її межами лише відповідно до законів України, умов підписаних нею міжнародних договорів та норм міжнародного права.

6. Принципом еквівалентності обміну, неприпустимості демпінгу при ввезенні та вивезенні товарів.

1.2. Види зовнішньоекономічної діяльності в Україні

Під зовнішньоекономічною діяльністю розуміється діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, побудована на взаємовідносинах між ними, що має місце як на території України, так і за її межами (Закон України від 16 квітня 1991 року № 959-ХІІ «Про зовнішньоекономічну діяльність»).

Господарським кодексом України визначено поняття зовнішньоекономічної діяльності: це господарська діяльність, яка в процесі здійснення потребує перетинання митного кордону України майна або робочою силою.

Види зовнішньоекономічної діяльності, які здійснюються в Україні суб'єкти цієї діяльності, визначено статтею 4 Закону України від 16 квітня 1991 року № 959-ХІІ «Про зовнішньоекономічну діяльність».

До них належать:

- експорт та імпорт товарів, капіталів та робочої сили;
- надання суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності України послуг іноземним суб'єктам господарської діяльності, у тому числі: виробничих, транспортно-експедиційних, страхових, консультаційних, маркетингових, експортних, посередницьких, брокерських, агентських, консигнаційних, управлінських, облікових, аудиторських, юридичних, туристських та інших, що прямо і виключно не заборонені законами України; надання вищезазначених послуг іноземними суб'єктами господарської діяльності суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності України;
- наукова, науково-технічна, науково-виробнича, виробнича, навчальна та інша кооперація з іноземними суб'єктами господарської діяльності; навчання та підготовка спеціалістів на комерційній основі;
- міжнародні фінансові операції та операції з цінними паперами у випадках, передбачених законами України;
- кредитні та розрахункові операції між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними суб'єктами господарської діяльності; створення суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності банківських, кредитних та страхових установ за межами України; створення іноземними суб'єктами господарської ді-

яльності зазначених установ на території України у випадках, передбачених законами України;

- спільна підприємницька діяльність між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними суб'єктами господарської діяльності, що включає створення спільних підприємств різних видів і форм, проведення спільних господарських операцій та спільне володіння майном як на території України, так і за її межами;
- підприємницька діяльність на території України, пов'язана з наданням ліцензій, патентів, ноу-хау, торговельних марок та інших нематеріальних об'єктів власності з боку іноземних суб'єктів господарської діяльності;
- аналогічна діяльність суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності за межами України;
- організація та здійснення діяльності в галузі проведення виставок, аукціонів, торгів, конференцій, симпозіумів, семінарів та інших подібних заходів, що здійснюються на комерційній основі, за участю суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності; організація та здійснення оптової, консигнаційної та роздрібною торгівлі на території України за іноземну валюту в передбачених законами України випадках;
- товарообмінні (бартерні) операції та інша діяльність, побудована на формах зустрічної торгівлі між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними суб'єктами господарської діяльності;
- орендні, у тому числі лізингові, операції між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними суб'єктами господарської діяльності;
- операції з придбання, продажу та обміну валюти на валютних аукціонах, валютних біржах та на міжбанківському валютному ринку;
- роботи на контрактній основі фізичних осіб України з іноземними суб'єктами господарської діяльності як на території України, так і за її межами; роботи іноземних фізичних осіб на контрактній оплатній основі із суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності як на території України, так і за її межами;

- інші види зовнішньоекономічної діяльності, не заборонені прямо й у виключній формі законами України.

Посередницькі операції, при здійсненні яких право власності на товар не переходить до посередника (на підставі комісійних, агентських договорів, договорів доручення та інших), здійснюються без обмежень.

1.3. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності

Господарським кодексом України (ст. 378) та Законом України від 16 квітня 1991 року № 959-ХІІ «Про зовнішньоекономічну діяльність» (ст. 18) визначено поняття суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності, а саме:

- фізичні особи – громадяни України, іноземні громадяни та особи без громадянства, які мають цивільну правоздатність і дієздатність згідно із законами України і постійно проживають на території України;
- юридичні особи, зареєстровані як такі в Україні і які мають постійне місцезнаходження на території України (підприємства, організації та об'єднання всіх видів, включаючи акціонерні та інші види господарських товариств, асоціації, спілки, концерни, консорціуми, торговельні дома, посередницькі та консультативні фірми, кооперативи, кредитно-фінансові установи, міжнародні об'єднання, організації та інші), у тому числі юридичні особи, майно та/або капітал яких є повністю у власності іноземних суб'єктів господарської діяльності;
- об'єднання фізичних, юридичних, фізичних і юридичних осіб, які не є юридичними особами згідно із законами України, але які мають постійне місцезнаходження на території України і яким цивільно-правовими законами України не заборонено здійснювати господарську діяльність;
- структурні одиниці іноземних суб'єктів господарської діяльності, які не є юридичними особами згідно із законами України (філії, відділення тощо), але мають постійне місцезнаходження на території України;
- спільні підприємства за участю суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності,

зареєстровані як такі в Україні і які мають постійне місцезнаходження на території України;

- інші суб'єкти господарської діяльності, передбачені законами України.

Законом України від 7 лютого 1991 року № 698-ХІІ «Про підприємництво» передбачені заборони на заняття підприємницькою діяльністю таких категорій громадян: військовослужбовців, службових осіб органів прокуратури, суду, державної безпеки, внутрішніх справ, державного арбітражу, державного нотаріату, а також органів державної влади й управління, які покликані здійснювати контроль за діяльністю підприємств.

Особи, яким суд заборонив займатися певною діяльністю, не можуть бути зареєстровані як підприємці з правом здійснення відповідного виду діяльності до закінчення терміну, встановленого вироком суду.

Особи, які мають непогашену судимість за крадіжки, хабарництво та інші корисливі злочини, не можуть бути зареєстровані як підприємці, не можуть виступати співзасновниками підприємницької організації, а також займати в підприємницьких товариствах та їх спілках (об'єднаннях) керівні посади і посади, пов'язані з матеріальною відповідальністю.

Україна в особі її органів, місцеві органи влади й управління в особі створених ними зовнішньоекономічних організацій, які беруть участь у зовнішньоекономічній діяльності, а також інші держави, які беруть участь у господарській діяльності на території України, діють як юридичні особи згідно із законами України.

1.4. Право на здійснення зовнішньоекономічних операцій

Законом України від 16.04.1991 р. № 959-ХІІ «Про зовнішньоекономічну діяльність» визначено, що суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності мають рівне право здійснювати будь-які її види, прямо не заборонені законами України, незалежно від форм власності та інших ознак.

Україна в особі її органів, місцеві органи влади і управління в особі створених ними зовнішньоекономічних організацій, які беруть участь у зовнішньоекономічній діяльності, а також інші держави,

які беруть участь у господарській діяльності на території України, діють як юридичні особи згідно із законами України.

Фізичні особи мають право здійснювати зовнішньоекономічну діяльність із моменту набуття ними цивільної дієздатності згідно із законами України.

Фізичні особи, які мають постійне місце проживання на території України, мають зазначене право, якщо вони зареєстровані як підприємці згідно із Законом України «Про підприємництво».

Фізичні особи, які не мають постійного місця проживання на території України, мають зазначене право, якщо вони є суб'єктами господарської діяльності за законом держави, у якій вони мають постійне місце проживання або громадянами якої вони є.

Юридичні особи мають право здійснювати зовнішньоекономічну діяльність відповідно до їх статутних документів із моменту набуття ними статусу юридичної особи.

Втручання державних органів у зовнішньоекономічну діяльність її суб'єктів у випадках, не передбачених законами, у тому числі і шляхом видання підзаконних актів, які створюють для її здійснення умови, гірші від установлених у Законі України від 16 квітня 1991 року № 959-ХІІ «Про зовнішньоекономічну діяльність», є обмеженням права здійснення зовнішньоекономічної діяльності і як таке забороняється.

Суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності, який одержав від цієї діяльності у власність кошти, майно, майнові і немайнові права та інші результати, має право володіти, користуватися і розпоряджатися ними на свій розсуд.

Вилучення результатів зовнішньоекономічної діяльності у власника в будь-якій оплатній або неоплатній формі без його згоди забороняється, за винятком випадків, передбачених законами України.

Усі суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності України мають право відкривати свої представництва на території інших держав згідно із законами цих держав та мають право на участь у міжнародних неурядових економічних організаціях.

Іноземні суб'єкти господарської діяльності, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність на території України, мають право на відкриття своїх представництв на території України. Акредитацію

філій і представництв іноземних банків здійснює Національний банк України, відповідно до Закону України «Про банки і банківську діяльність». Реєстрацію представництв інших іноземних суб'єктів господарської діяльності здійснює центральний орган виконавчої влади з питань економічної політики протягом шістдесяти робочих днів із дня подання іноземним суб'єктом господарської діяльності документів на реєстрацію.

Для реєстрації представництва іноземного суб'єкта господарської діяльності на території України необхідно подати:

- заяву з проханням про реєстрацію представництва, яка складається в довільній формі;
- виписку з торговельного (банківського) реєстру країни, де іноземний суб'єкт господарської діяльності має офіційно зареєстровану контору;
- довідку від банківської установи, у якій офіційно відкрито рахунок подавця;
- довіреність на здійснення представницьких функцій, оформлену згідно із законом країни, де офіційно зареєстровано контору іноземного суб'єкта господарської діяльності.

Документи, зазначені вище, мають бути нотаріально засвідчені за місцем їх видачі і легалізовані належним чином у консульських установах, які представляють Україну, якщо міжнародними договорами України не передбачено інше. За реєстрацію представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності з них стягується плата в розмірі, що встановлюється Кабінетом Міністрів України і який не повинен перевищувати фактичних витрат держави, пов'язаних із цією реєстрацією.

У разі відмови центрального органу виконавчої влади з питань економічної політики зареєструвати представництво іноземного суб'єкта господарської діяльності або неприйняття рішення із цього питання у встановлений шістдесятиденний строк, іноземний суб'єкт господарської діяльності може оскаржити таку відмову в судових органах України.

Забороняється вимагати від іноземного суб'єкта господарської діяльності повторної реєстрації (перереєстрації) раніше зареєстрованого представництва на території України.

У разі зміни назви, юридичного статусу, юридичної адреси чи оголошення іноземного суб'єкта господарської діяльності неплатоспроможним або банкрутом, його представництво на території України зобов'язане повідомити про це центральний орган виконавчої влади з питань економічної політики в семиденний строк.

Господарська, у тому числі зовнішньоекономічна, діяльність іноземних суб'єктів господарської діяльності на території України, регулюється законами України щодо порядку здійснення іноземними особами господарської діяльності на території України. У разі, якщо зазначена діяльність пов'язана з іноземними інвестиціями, вона регулюється відповідними законами України.

1.5. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Господарським кодексом України (ст. 380) визначено, що державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності спрямовується на захист економічних інтересів України, прав і законних інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, створення рівних умов для розвитку всіх видів підприємництва у сфері зовнішньоекономічних відносин та використання суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності доходів та інвестицій, заохочення конкуренції й обмеження монополізму суб'єктів господарювання у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Органи державної влади, органи місцевого самоврядування не мають права втручатися в оперативну діяльність суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, крім випадків, передбачених законом.

Україна самостійно формує систему та структуру державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності на її території (ст. 7 ЗУ «Про зовнішньоекономічну діяльність»).

Найвищим органом, що здійснює державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності, є Верховна Рада України.

До компетенції Верховної Ради України належать:

- прийняття, зміна та скасування законів, що стосуються зовнішньоекономічної діяльності;
- затвердження головних напрямів зовнішньоекономічної політики України;

- розгляд, затвердження та зміна структури органів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності;
- укладання міжнародних договорів України відповідно до законів України про міжнародні договори України та приведення чинного законодавства України у відповідність із правилами, установленними цими договорами;
- затвердження нормативів обов'язкового розподілу валютної виручки державі та місцевим Радам народних депутатів України, ставок та умов оподаткування, митного тарифу, митних зборів та митних процедур України при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності;
- встановлення спеціальних режимів зовнішньоекономічної діяльності на території України;
- затвердження списків товарів, експорт та імпорт яких забороняється.

Кабінет Міністрів України:

- вживає заходів до здійснення зовнішньоекономічної політики України відповідно до законів України;
- здійснює координацію діяльності міністерств, державних комітетів та відомств України з регулювання зовнішньоекономічної діяльності; координує роботу торговельних представництв України в іноземних державах;
- приймає нормативні акти управління з питань зовнішньоекономічної діяльності у випадках, передбачених законами України;
- проводить переговори і укладає міжурядові договори України з питань зовнішньоекономічної діяльності у випадках, передбачених законами України про міжнародні договори України, забезпечує виконання міжнародних договорів України з питань зовнішньоекономічної діяльності всіма державними органами управління, підпорядкованими Кабінету Міністрів України, та залучає до їх виконання інші суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності на договірних засадах;
- відповідно до своєї компетенції, визначеної законами України, вносить на розгляд Верховної Ради України пропозиції про систему міністерств, державних комітетів і відомств – органів

оперативного державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, повноваження яких не можуть бути вищими за повноваження Кабінету Міністрів України, які вона має згідно із законами України;

- забезпечує складання платіжного балансу, зведеного валютного плану України;
- відповідно до своєї компетенції, має право зменшувати та скасовувати тимчасову надбавку до діючих ставок ввізного мита на деякі товари згідно з процедурою, визначеною міжнародними угодами України;
- здійснює заходи щодо забезпечення раціонального використання коштів Державного валютного фонду України;
- забезпечує виконання рішень Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй із питань зовнішньоекономічної діяльності.

Національний банк України:

- здійснює зберігання і використання золотовалютного резерву України та інших державних коштовностей, які забезпечують платоспроможність України;
- представляє інтереси України у відносинах із центральними банками інших держав, міжнародними банками та іншими фінансово-кредитними установами та укладає відповідні міжбанківські угоди;
- регулює курс національної валюти України до грошових одиниць інших держав;
- здійснює облік і розрахунки за наданими і одержаними державними кредитами і позиками, провадить операції із централізованими валютними ресурсами, які виділяються з Державного валютного фонду України в розпорядження Національного банку України;
- виступає гарантом кредитів, що надаються суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності іноземними банками, фінансовими та іншими міжнародними організаціями під заставу Державного валютного фонду та іншого державного майна України;
- здійснює інші функції, відповідно до Закону України «Про банки і банківську діяльність» та інших законів України. Національний

банк України може делегувати виконання покладених на нього функцій банку для зовнішньоекономічної діяльності України.

Центральний орган виконавчої влади з питань економічної політики:

- забезпечує проведення єдиної зовнішньоекономічної політики при здійсненні суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності виходу на зовнішній ринок, координацію їх зовнішньоекономічної діяльності, у тому числі відповідно до міжнародних договорів України;
- здійснює контроль за додержанням усіма суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності чинних законів України та умов міжнародних договорів України;
- проводить антидемпінгові, антисубсидійні та спеціальні розслідування в порядку, визначеному законами України;
- виконує інші функції, відповідно до законів України і Положення про центральний орган виконавчої влади з питань економічної політики.

Міністерство доходів та зборів України:

- здійснює митний контроль в Україні згідно з чинними законами України.

Антимонопольний комітет України:

- здійснює контроль за додержанням суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності законодавства про захист економічної конкуренції.

Міжвідомча комісія з міжнародної торгівлі:

- здійснює оперативне державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні відповідно до законодавства України;
- приймає рішення про порушення і проведення антидемпінгових, антисубсидійних або спеціальних розслідувань та застосування відповідно антидемпінгових, компенсаційних або спеціальних заходів.

Податковим кодексом (п. 1.61 ст. 14) визначено поняття заходів нетарифного регулювання:

1 – ліцензування і квотування зовнішньоекономічних операцій (додаток 1);

2 – застосування спеціальних заходів щодо імпорту товарів в Україну;

3 – процедура реєстрації зовнішньоекономічних контрактів (додаток 2);

4 – процедура видачі ліцензій на право імпорту, експорту спирту, алкогольних напоїв та тютюнових виробів;

5 – дозвільна система служби експортного контролю (додаток 3);

6 – сертифікація товарів, що ввозяться в Україну (додаток 4);

7 – дозвільна система органів державної влади, що здійснюють санітарно-епідеміологічний, ветеринарний, фітосанітарний, екологічний та інші види контролю (додаток 5);

8 – реєстрація лікарських засобів, виробів медичного призначення, імунобіологічних препаратів, харчових добавок;

9 – застосування державного пробірного контролю.

1.6. Вимоги щодо порядку укладання зовнішньоекономічних договорів (контрактів)

Поняття зовнішньоекономічного договору, вимоги щодо форми, змісту, порядку укладання та порядок вирішення спорів між сторонами визначаються міжнародними договорами України, Господарським кодексом України, ЗУ від 16 квітня 1991 року № 959-ХІІ «Про зовнішньоекономічну діяльність», Закон України від 23.06.2005 р. № 2709-IV «Про міжнародне приватне право», Закон України від 23 вересня 1994 року № 185/94-ВР «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті», Закон України «Про регулювання товаробмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності», Декрет Кабінету Міністрів України від 19 лютого 1993 р. № 15-93 «Про систему валютного регулювання і валютного контролю», постанова Кабінету Міністрів України і Національного банку України від 21 червня 1995 року № 444 «Про типові платіжні умови зовнішньоекономічних договорів (контрактів) і типові форми захисних застережень до зовнішньоекономічних договорів (контрактів), які передбачають розрахунки в іноземній валюті».

Зовнішньоекономічний договір (контракт) – матеріально оформлена угода двох або більше суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності

та їх іноземних контрагентів, спрямована на встановлення, зміну або припинення їх взаємних прав та обов'язків у зовнішньоекономічній діяльності (ЗУ від 16 квітня 1991 року № 959-ХІІ «Про зовнішньоекономічну діяльність», ст. 1).

Суб'єкти, які є сторонами зовнішньоекономічного договору (контракту), мають бути здатними до укладання договору (контракту), відповідно до законів України та/або закону місця укладання договору (контракту). Зовнішньоекономічний договір (контракт) складається відповідно до законів України з урахуванням міжнародних договорів України. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності при складанні тексту зовнішньоекономічного договору (контракту) мають право використовувати відомі міжнародні звичаї, рекомендації міжнародних органів та організацій, якщо це не заборонено прямо та у виключній формі цим та іншими законами України.

Зовнішньоекономічний договір (контракт) укладається суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності або його представником у простій письмовій формі, якщо інше не передбачено міжнародним договором України чи законом. Повноваження представника на укладення зовнішньоекономічного договору (контракту) може впливати з доручення, статутних документів, договорів та інших підстав. Дії, які здійснюються від імені іноземного суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності України, уповноваженим на це належним чином, вважаються діями цього іноземного суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.

Для підписання зовнішньоекономічного договору (контракту) суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності не потрібен дозвіл будь-якого органу державної влади, управління або організації вищого рівня, за винятком випадків, передбачених законами України.

Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності мають право укладати будь-які види зовнішньоекономічних договорів (контрактів), крім тих, які прямо та у виключній формі заборонені законами України.

Законом України від 23.06.2005 р. № 2709-ІV «Про міжнародне приватне право» (ст. 44) встановлюється право, що застосовується до договору. Вибір права держави визначається умовами договору за згодою сторін.

У разі відсутності згоди сторін договору про вибір права, що підлягає застосуванню до договору, застосовується право держави сторони, яка повинна здійснити виконання змісту правочину і має постійне місце проживання або місцезнаходження:

- продавець – за договором купівлі-продажу;
- дарувальник – за договором дарування;
- одержувач ренти – за договором ренти;
- відчужувач – за договором довічного утримання (догляду);
- наймодавець – за договорами найму (оренди);
- позикодавець – за договором позики;
- підрядник – за договором підряду;
- виконавець – за договорами про надання послуг;
- перевізник – за договором перевезення;
- експедитор – за договором транспортного експедирування;
- зберігач – за договором зберігання;
- страховик – за договором страхування;
- повірений – за договором доручення;
- комісіонер – за договором комісії;
- управитель – за договором управління майном;
- кредитодавець – за кредитним договором;
- банк – за договором банківського вкладу (депозиту), за договором банківського рахунку;
- фактор – за договором факторингу;
- ліцензіар – за ліцензійним договором;
- праволоділець – за договором комерційної концесії;
- заставодавець – за договором застави;
- поручитель – за договором поруки.

Загальні вимоги щодо форми зовнішньоекономічних договорів, які укладаються українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та їх іноземними контрагентами, визначені наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 6 вересня 2001 року № 201 «Про затвердження Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів)», яким встановлено, що в зовнішньоекономічному договорі (контракті) повинні бути передбачені такі умови:

1. Назва, номер договору (контракту), дата та місце його укладання.

2. Преамбула. У преамбулі вказується повне найменування сторін – учасників зовнішньоекономічної операції, під якими вони офіційно зареєстровані, із зазначенням країни. Скорочене визначення сторін як контрагентів («Продавець», «Покупець», «Замовник», «Постачальник» тощо) та найменування документів, якими керуються контрагенти при укладанні договору (контракту) (статут підприємства, установчий договір тощо).

3. Предмет договору (контракту).

У цьому розділі визначається, який товар (роботи, послуги) один із контрагентів зобов'язаний поставити (здійснити) іншому із зазначенням точного найменування, марки, сорту або кінцевого результату роботи, що виконується. У випадку бартерного (товарообмінного) договору (контракту) або на переробку давальницької сировини визначається також точне найменування (марка, сорт) зустрічних поставок (або назва товару, що є кінцевою метою переробки давальницької сировини). Якщо товар (робота, послуга) потребує більш детальної характеристики або номенклатура товарів (робіт, послуг) досить велика, то все це вказується в додатку (специфікації), який має бути невід'ємною частиною договору (контракту). Для бартерного (товарообмінного) договору (контракту) згаданий додаток (специфікація), крім того, балансується за загальною вартістю експорту та імпорту товарів (робіт, послуг). У додатку до договору (контракту) на переробку давальницької сировини вказується відповідна технологічна схема такої переробки.

4. Кількість та якість товару (обсяги виконання робіт, надання послуг).

У цьому розділі визначається, залежно від номенклатури, одиниця виміру товару, прийнята для товарів такого виду (у тоннах, кілограмах, штуках тощо), його загальна кількість та якісні характеристики. У тексті договору (контракту) на виконання робіт (надання послуг) визначаються конкретні обсяги робіт (послуг) та термін їх виконання.

5. Базисні умови поставки товарів (прийому – здачі виконаних робіт або послуг).

У цьому розділі вказуються вид транспорту та базисні умови поставки (відповідно до «Міжнародних правил інтерпретації комерційних термінів»), які визначають обов'язки контрагентів щодо поставки товару і встановлюють момент переходу ризиків від однієї сторони до іншої, а також конкретний строк поставки товару (окремих партій товару). У випадку укладання договору (контракту) на виконання робіт (надання послуг) у цьому розділі визначаються умови та строки виконаних робіт (послуг).

6. Ціна та загальна вартість контракту.

У цьому розділі визначається ціна одиниці виміру товару та загальна вартість товарів або вартість виконаних робіт (наданих послуг), що поставляються згідно з контрактом, та валюта платежів. Якщо згідно з контрактом поставляються товари різної якості та асортименту, ціна встановлюється окремо за одиницю товару кожного сорту, марки, а окремим пунктом контракту вказується його загальна вартість. У цьому випадку цінові показники можуть бути вказані в додатках (специфікаціях), на які робиться посилання в тексті контракту. У контракті на переробку давальницької сировини, крім того, зазначається її заставна вартість. У бартерному контракті загальна вартість товарів, що експортуються, та загальна вартість товарів, що імпортуються за цим контрактом, виражені в іноземній валюті, крім того, зазначаються в доларах США.

7. Умови платежів.

Цей розділ визначає спосіб, порядок та строки фінансових розрахунків та гарантії виконання сторонами взаємних платіжних зобов'язань. Залежно від обраних сторонами умов платежу в тексті контракту вказуються:

- умови банківського переказу (авансового платежу) до або після відвантаження товару;
- умови документального акредитиву, або інкасо;
- умови за гарантією, якщо вона є або коли вона необхідна (вид гарантії, умови та термін дії гарантії, можливість зміни умов контракту без зміни гарантії).

8. Умови здачі (приймання) товару (робіт, послуг).

У цьому розділі визначаються строки та місце фактичної передачі товару, перелік товаросупровідних документів.

Приймання-здача проводиться за кількістю – відповідно до товаросупровідних документів; за якістю – відповідно до документів, що засвідчують якість товару.

9. Упаковка та маркування.

Цей розділ містить відомості про упаковку товару (ящики, мішки, контейнери тощо), нанесене на ній відповідне маркування (найменування продавця та покупця, номер контракту, місце призначення, габарити, спеціальні умови складування і транспортування та інше), а при потребі умови її повернення.

10. Форс-мажорні обставини.

Цей розділ містить відомості про те, за яких випадків умови контракту можуть бути не виконані сторонами (стихійні лиха, воєнні дії, ембарго, втручання з боку влади та інше). При настанні таких обставин сторони звільняються від відповідальності на строк дії цих обставин чи можуть відмовитися від виконання контракту частково або в цілому без додаткової фінансової відповідальності. Строк дії форс-мажорних обставин підтверджується Торгово-промисловою палатою відповідної країни або іншим уповноваженим державним органом.

11. Санкції та рекламації.

Цей розділ встановлює порядок застосування штрафних санкцій, відшкодування збитків та пред'явлення рекламацій у зв'язку з невиконанням або неналежним виконанням одним із контрагентів своїх зобов'язань. При цьому мають бути чітко визначені розміри штрафних санкцій (у відсотках від вартості недопоставленого товару або суми неоплачених коштів, строки виплати штрафів, від якого терміну вони встановлюються та протягом якого часу діють), строки, протягом яких рекламації можуть бути заявлені, права та обов'язки сторін контракту при цьому, способи врегулювання рекламацій.

12. Арбітраж.

У цьому розділі вказується місце арбітражного суду (країна та право, яке застосовується) або обумовлені випадки, за яких сторони можуть звернутися до суду.

13. Юридичні адреси, поштові та платіжні реквізити сторін.

Вказуються повні юридичні адреси, повні поштові та платіжні реквізити (№ рахунку, назва банку) контрагентів контракту.

За домовленістю сторін у контракті можуть визначатись додаткові умови: страхування, гарантії якості, умови залучення субвиконавців контракту, агентів перевізників, визначення норм навантаження (розвантаження), умови передачі технічної документації на товар, збереження торгових марок, порядок сплати податків, мита, зборів, різного роду захисні застереження, з якого моменту контракт починає діяти, кількість підписаних примірників контракту, можливість і порядок внесення доповнень та змін до контракту й інше.

1.7. Особливості відповідальності при здійсненні зовнішньоекономічних операцій

Відповідно до статей 32–37 ЗУ № 959-ХІІ від 16 квітня 1991 року «Про зовнішньоекономічну діяльність», Україна як держава несе майнову відповідальність у повному обсязі перед суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними суб'єктами господарської діяльності за всі свої дії, що суперечать чинним законам України і спричиняють збитки (прямі, побічні), моральну шкоду цим суб'єктам та призводять до втрати ними вигоди, а також за інші свої дії (у тому числі й ті, які регулюють зовнішньоекономічну діяльність і прямо не передбачені законами України), що спричиняють зазначені збитки (шкоду) та призводять до втрати вигоди, крім випадків, коли такі дії зумовлені неправомірними діями зазначених суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та іноземних суб'єктів господарської діяльності.

Україна як держава не несе відповідальності за дії суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності не несуть відповідальність за дії України як держави.

У сфері зовнішньоекономічної діяльності, що визначається цим та пов'язаними з ним законами України, можуть застосовуватися такі види відповідальності:

- майнова відповідальність (майнова відповідальність застосовується у формі матеріального відшкодування прямих, побічних

збитків, упущеної вигоди, матеріального відшкодування моральної шкоди, а також майнових санкцій);

- кримінальна відповідальність (якщо порушення суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності або іноземними суб'єктами господарської діяльності цього або пов'язаних із ним законів України призвели до виникнення збитків, втрати вигоди та/або моральної шкоди в інших таких суб'єктах або держави, суб'єкти, що порушили закон, несуть матеріальну відповідальність у повному обсязі відповідно до статей 201, 305 Кримінального кодексу України).

За порушення законів України до суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності або іноземних суб'єктів господарської діяльності, відповідно до статті 37 ЗУ № 959-ХІІ від 16 квітня 1991 року «Про зовнішньоекономічну діяльність», можуть бути застосовані такі спеціальні санкції:

- накладення штрафів у випадках несвоєчасного виконання або невиконання суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними суб'єктами господарської діяльності своїх обов'язків. Розмір таких штрафів визначається відповідними положеннями законів України та/або рішеннями судових органів України;
- застосування до суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та іноземних суб'єктів господарської діяльності індивідуального режиму ліцензування у випадках порушення такими суб'єктами законів України, що встановлюють певні заборони, обмеження або порядок здійснення зовнішньоекономічних операцій;
- тимчасове зупинення зовнішньоекономічної діяльності у випадках порушення законів України, проведення дій, які можуть зашкодити інтересам національної економічної безпеки.

Санкції застосовуються центральним органом виконавчої влади з питань економічної політики за поданням органів державної податкової та контрольно-ревізійної служб, митних, правоохоронних органів, органів Антимонопольного комітету України, спеціально вповноваженого органу виконавчої влади у сфері регулювання ринків фінансових послуг та Національного банку України або за рішенням суду. Санкції, зазначені в цій статті, можуть бути застосовані до суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності або іноземних суб'єктів господарської діяльності протягом трьох років із дня виявлення порушення законодавства.

Подання щодо застосування санкцій повинно містити такі дані: найменування та реквізити суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності (для іноземних суб'єктів господарювання – мовою країни їхнього місцезнаходження), відомості про зміст порушення з посиланням на конкретні положення законодавства України, вид спеціальної санкції, яку пропонується застосувати, найменування та реквізити контрагента, при виконанні контракту з яким порушено законодавство, іншу доцільну інформацію.

У разі виникнення форс-мажорних обставин, подання позову до суду країни розташування контрагента чи Міжнародного комерційного арбітражного суду, Морської арбітражної комісії при Торгово-промисловій палаті України про визнання або стягнення з іноземного суб'єкта господарської діяльності боргу, пов'язаного з невиконанням умов зовнішньоекономічного договору (контракту), а також у разі вжиття заходів щодо усунення порушень законодавства дію санкцій центральним органом виконавчої влади з питань економічної політики може бути тимчасово зупинено.

Застосуванню спеціальних санкцій до суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та іноземних суб'єктів господарювання може передувати офіційне попередження центрального органу виконавчої влади з питань економічної політики.

Індивідуальний режим ліцензування діє до моменту усунення порушень законодавства України або застосування практичних заходів, що гарантують виконання законів України, та скасовується центральним органом виконавчої влади з питань економічної політики.

Тимчасове зупинення зовнішньоекономічної діяльності діє до моменту усунення порушень законодавства України або застосування практичних заходів, що гарантують виконання законів України, але не більше трьох місяців із дати винесення відповідного рішення центральним органом виконавчої влади з питань економічної політики. Після тимчасового зупинення зовнішньоекономічної діяльності суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності або іноземні суб'єкти господарської діяльності переводяться центральним органом виконавчої влади з питань економічної політики на індивідуальний режим ліцензування.

У разі усунення порушень законодавства України або застосування практичних заходів, що гарантують виконання законів України, і приведення своєї зовнішньоекономічної діяльності у відповідність із законами України або надання достатніх доказів неможливості (безперспективності) застосування практичних заходів, що гарантують виконання закону, суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності та іноземні суб'єкти господарської діяльності, до яких застосовано санкції, мають право подавати до центрального органу виконавчої влади з питань економічної політики відповідні матеріали та виходити з клопотанням про скасування (зміну виду, тимчасове зупинення) дії санкцій.

РОЗДІЛ ІІ. МИТНО-ТАРИФНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬО-ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

- 2.1. Поняття митно-тарифного регулювання.*
- 2.2. Структура УКТЗЕД.*
- 2.3. Визначення країни походження товару.*
- 2.4. Міжнародні правила інтерпретації комерційних термінів.*
- 2.5. Митна вартість товарів.*
- 2.6. Поняття єдиного митного тарифу України.*
- 2.7. Порядок справляння плати за митне оформлення товарів.*
- 2.8. Порядок нарахування та справляння ввізного (вивізного) та особливих видів мита.*
- 2.9. Порядок нарахування та справляння акцизного податку. Порядок нарахування та справляння податку на додану вартість.*

2.1. Поняття митно-тарифного регулювання

Україна самостійно здійснює митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності на своїй території. Митну політику України визначає Верховна Рада України. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності здійснюється згідно з Митним кодексом України, законами України про митне регулювання, Митним тарифом України та міжнародними договорами України.

Територія України становить єдиний митний простір, на якому діють митні правила України, з додержанням зобов'язань, що випливають з міжнародних договорів України.

Митний тариф України встановлює на митній території України оподаткування митом предметів, що ввозяться на територію України або вивозяться з неї, або переміщуються транзитом по її території. Ставки митного тарифу України є єдиними для всіх суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності незалежно від форм власності, організації господарської діяльності і територіального розташування, за винятком випадків, передбачених законами України та її міжнародними договорами.

Митним кодексом України (ст. 281) визначено поняття тарифних пільг (тарифних преференцій):

Допускається встановлення тарифних пільг (тарифних преференцій) щодо ставок Митного тарифу України у вигляді звільнення

від оподаткування ввізним митом, зниження ставок увізного мита або встановлення тарифних квот відповідно до законодавства України та для ввезення товарів, що походять із держав, із якими укладено відповідні міжнародні договори.

Тарифні квоти у вигляді встановлення обсягів окремих товарів, призначених для ввезення на митну територію України у визначений період зі зниженням ставки ввізного мита, встановлюються окремими законами.

Ввезення товарів на митну територію України поза тарифними квотами здійснюється без зниження ставок увізного мита.

Забороняється знижувати ставки ввізного мита для окремих осіб і за окремими контрактами.

У разі, якщо імпорт товару є об'єктом антидемпінгових, компенсаційних або спеціальних заходів, тарифні пільги (тарифні преференції) не встановлюються або зупиняються чи припиняються, якщо інше не передбачено міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Митний контроль та митне оподаткування на території спеціальних економічних зон регулюються спеціальними законами України та міжнародними договорами, які встановлюють спеціальний правовий режим цих зон у кожному окремому випадку.

З метою розроблення пропозицій із питань митно-тарифного регулювання та врахування при цьому інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності і держави в цілому при Кабінеті Міністрів України діє Митно-тарифна рада.

На Митно-тарифну раду покладаються:

- розроблення пропозицій щодо основних напрямів митно-тарифної політики України, включаючи пропозиції про встановлення, скасування або зміну митних ставок, надання тарифних пільг і преференцій, а також про зміни в номенклатурі Єдиного митного тарифу України;
- підготовка та розгляд проектів законодавчих актів України і міжнародних договорів України щодо митно-тарифного регулювання;
- розроблення заходів, спрямованих на захист українського ринку при ввезенні на митну територію України і вивезенні за межі цієї території товарів.

Функції робочого апарату Митно-тарифної ради здійснює Міністерство доходів та зборів України.

Єдиний митний тариф України та митні правила України мають бути офіційно опубліковані в загальнодоступних засобах масової інформації не пізніше як за 45 днів до дати введення їх у дію. У разі, якщо зазначені документи не будуть офіційно опубліковані, вони чинності не набирають. Якщо зазначені документи будуть опубліковані пізніше як за 45 днів до введення їх у дію, датою набрання чинності буде вважатися 46-й день із моменту офіційної публікації.

Україна як держава несе відповідальність за дії службових осіб державних органів згідно зі статтею 34 Закону України від 16 квітня 1991 року № 959-ХІІ «Про зовнішньоекономічну діяльність».

2.2. Структура УКТЗЕД

Відповідно до статті 67 Митного кодексу України Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (далі – УКТЗЕД) складається на основі Гармонізованої системи опису та кодування товарів.

Ведення УКТЗЕД здійснює центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

В УКТЗЕД товари систематизовано за розділами, групами, товарними позиціями, товарними підпозиціями, найменування і цифрові коди яких уніфіковано з Гармонізованою системою опису та кодування товарів.

Для докладнішої товарної класифікації використовується сьомий, восьмий, дев'ятий та десятий знаки цифрового коду.

Структура десятизнакового цифрового кодового позначення товарів в УКТЗЕД включає код групи (перші два знаки), товарної позиції (перші чотири знаки), товарної підпозиції (перші шість знаків), товарної категорії (перші вісім знаків), товарної підкатегорії на рівні десяти знаків.

УКТЗЕД складається з 21 розділу та 97 груп. 77 група – зарезервована на майбутнє.

Класифікація товару в УКТЗЕД здійснюється за такими правилами:

1. Назви розділів, груп і підгруп наводяться лише для зручності користування УКТЗЕД; для юридичних цілей класифікація товару в УКТЗЕД здійснюється виходячи з назв товарних позицій і відповідних приміток до розділів чи груп і, якщо цими назвами не передбачено інше, відповідно до таких положень:

2. (а) Будь-яке посилання в назві товарної позиції на будь-який виріб стосується також некомплектного чи незавершеного вибору за умови, що він має основну властивість комплектного чи завершеного виробу. Це правило стосується також комплектного чи завершеного виробу (або такого, що класифікується як комплектний чи завершений згідно із цим правилом), пред'явленого незібраним чи розібраним (наприклад, розібрані меблі).

(б) Будь-яке посилання в назві товарної позиції на будь-який матеріал чи речовину стосується також сумішей або сполук цього матеріалу чи речовини з іншими матеріалами чи речовинами. Будь-яке посилання на товар з певного матеріалу чи речовини розглядається як посилання на товар, що повністю або частково складається із цього матеріалу чи речовини. Класифікація товару, що складається із цього матеріалу чи речовини, проводиться відповідно до положень правила 3 (наприклад, труби можуть бути металеві, а можуть бути з іншого матеріалу).

3. Якщо згідно з правилом 2 (б) або з будь-яких інших причин товар на перший погляд можна віднести до двох чи більше товарних позицій, то його класифікація проводиться таким чином:

(а) Перевага надається тій товарній позиції, яка описує товар більш конкретно порівняно з товарними позиціями, що дають більш загальний опис. Однак, коли кожна з двох або більше товарних позицій стосується лише частини матеріалів чи речовин, що входять до складу суміші чи багатокомпонентного товару, або лише частини товарів, що надходять у продаж у наборі для роздрібно́ї торгівлі, тоді ці товарні позиції розглядаються рівнозначними щодо цього товару, навіть якщо одна з них має повніший або точніший опис цього товару (наприклад, текстильні килимки для салону автомобіля необхідно класифікувати не як частину салону автомобіля в товарній позиції 8708, а в товарній позиції 5703, де вони більш конкретно описані як «килими»).

(b) Суміші, багатокомпонентні товари, які складаються з різних матеріалів або вироблені з різних компонентів, товари, що надходять у продаж у наборах для роздрібно́ї торгівлі, класифікація яких не може проводитися згідно з правилом 3 (а), повинні класифікуватися за тим матеріалом чи компонентом, які визначають основні властивості цих товарів за умови, що цей критерій можна застосувати (наприклад, суп «Мівіна» класифікується як «макаронні вироби»).

(c) Товар, класифікацію якого не можна провести відповідно до правила 3 (а) або 3 (б), повинен класифікуватися в товарній позиції з найбільшим порядковим номером серед номерів товарних позицій, які розглядаються (наприклад, «Кіндер-сюрприз» (шоколад – 18 група, іграшка – 95 група) класифікується як іграшка; ручка-годинник (ручка – 96 група, годинник – 91 група) – як ручка).

4. Товар, який не може бути класифікований згідно з положеннями вищенаведених правил, класифікується в товарній позиції, яка відповідає товарам, що найбільш подібні тим, що розглядаються.

5. У доповнення до наведених положень застосовуються такі положення до зазначених нижче товарів:

(а) Футляри для фотоапаратів, музичних інструментів, зброї, креслярського приладдя, прикрас, подібна тара (упаковка), яка має спеціальну форму й призначена для зберігання відповідних виробів або набору виробів, придатні для тривалого використання й пред'явлені разом з виробами, для яких вони призначені, класифікуються разом з упакованими в них виробами. Однак це правило не поширюється на тару (упаковку), яка становить разом із виробом одне ціле й надає останньому істотно іншої властивості (коробочка для ювелірних виробів).

(b) Відповідно до правила 5 (а) тару (упаковку), пред'явлену разом із товарами, які в ній містяться, слід класифікувати разом із цими товарами, якщо вона належить до такого типу тари (упаковки), яка звичайно використовується для впакування цих товарів. Однак це положення є необов'язковим, коли ця тара (упаковка) придатна для повторного використання.

6. Для юридичних цілей класифікація товарів у товарних підпозиціях, товарних категоріях, товарних підкатегоріях повинна здійснюватися відповідно до назви останніх, а також приміток, які стосують-

ся їх, з урахуванням певних застережень, положень вищезазначених правил за умови, що порівнювати можна лише назви одного рівня деталізації. У цілях цього правила також можуть застосовуватися відповідні примітки до розділів і груп, якщо в контексті не зазначено інше.

Органи доходів та зборів здійснюють контроль правильності класифікації товарів, поданих до митного оформлення, згідно з УКТЗЕД.

На вимогу посадової особи органу доходів та зборів декларант або вповноважена ним особа зобов'язані надати всі наявні відомості, необхідні для підтвердження заявлених ними кодів товарів, поданих до митного оформлення, а також зразки таких товарів та/або техніко-технологічну документацію на них.

Функції з ведення УКТЗЕД здійснюються органом доходів та зборів.

Для виконання функцій з ведення УКТЗЕД, згідно з постановою КМУ від 21 травня 2012 року № 428, орган доходів та зборів має право:

1) одержувати в установленому порядку від центральних органів виконавчої влади необхідну інформацію;

2) залучати фахівців центральних органів виконавчої влади та наукових установ до роботи з ведення УКТЗЕД.

Пропозиції щодо внесення змін до УКТЗЕД у зв'язку зі змінами, що вносяться Всесвітньою митною організацією до Гармонізованої системи, а також Європейським Союзом до Комбінованої номенклатури, надсилаються органом доходів та зборів до Мінфіну для їх опрацювання та подання Мінекономрозвитку з метою врахування під час підготовки пропозицій щодо внесення змін до Митного тарифу України.

Орган доходів та зборів приймає рішення щодо можливості деталізації товарів в УКТЗЕД на національному рівні (далі – рішення щодо можливості деталізації товарів), з урахуванням загальноприйнятих правил класифікації товарів у Гармонізованій системі. Така деталізація проводиться на рівні дев'ятого і десятого знаків товарного коду з метою забезпечення захисту національного товаровиробника, шляхом вжиття заходів із тарифного та інших видів регулювання зовнішньоекономічної діяльності та вдосконалення статистичного обліку.

Рішення щодо можливості деталізації товарів приймається на підставі інформації, яка надається органу доходів та зборів центральними органами виконавчої влади і містить:

1) обґрунтування потреби проведення деталізації товарів в УКТЗЕД на національному рівні (далі – деталізація товарів);

2) код товару, що деталізується на національному рівні, згідно з УКТЗЕД;

3) текстовий опис товарів, для яких в УКТЗЕД виділяються окремі коди;

4) відомості про походження, склад, призначення, галузь використання товару тощо;

5) характерні ознаки, які відрізняють товар, що деталізується на національному рівні, від інших подібних товарів.

До зазначеної інформації додається нормативно-технічна документація на товар із визначенням показників, за якими проводиться ідентифікація товару, що деталізується на національному рівні.

Якщо органом доходів та зборів визнано можливим проведення деталізації товарів, у рішенні щодо можливості деталізації товарів зазначаються:

1) коди товарів, що деталізовані на національному рівні, згідно з УКТЗЕД;

2) текстовий опис товарів, що деталізовані на національному рівні;

3) додаткова примітка України стосовно класифікації товарів, що деталізовані на національному рівні (у разі потреби);

4) одиниці виміру та обліку товарів, що деталізовані на національному рівні.

Якщо органом доходів та зборів визнано неможливим проведення деталізації, у рішенні щодо можливості деталізації товарів зазначається відповідне обґрунтування.

Рішення щодо можливості деталізації товарів доводиться до відома центрального органу виконавчої влади, який ініціював подання про проведення деталізації товарів, для підготовки пропозицій щодо внесення змін до Митного тарифу України.

Пояснення до УКТЗЕД розробляються та затверджуються органом доходів та зборів з урахуванням змін, які вносяться Всесвітньою митною організацією до пояснень до Гармонізованої системи та Європейським Союзом до пояснень до Комбінованої номенклатури. У разі потреби орган доходів та зборів розробляє пояснення до кодів товарів, що деталізовані на національному рівні.

Форма рішення про визначення коду товару згідно з УКТЗЕД та порядок його прийняття органами доходів та зборів визначаються Мінфіном.

На офіційному веб-сайті органу доходів та зборів оприлюднюються знеособлено рішення про визначення коду товару згідно з УКТЗЕД, опубліковуються методичні рекомендації та інші роз'яснення з питань класифікації товарів згідно з УКТЗЕД.

2.3. Визначення країни походження товару

Країна походження товару визначається з метою оподаткування товарів, що переміщуються через митний кордон України, застосування до них заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, заборон та/або обмежень щодо переміщення через митний кордон України, а також забезпечення обліку цих товарів у статистиці зовнішньої торгівлі.

Країною походження товару вважається країна, у якій товар був повністю вироблений або підданий достатній переробці.

Під країною походження товару можуть розумітися група країн, митні союзи країн, регіон чи частина країни, якщо є необхідність їх виділення з метою визначення походження товару.

Для цілей визначення країни походження товару не враховується походження енергії, машин та інструментів, що використовуються для його виробництва або переробки.

Товарами, повністю виробленими в даній країні, вважаються:

- 1) корисні копалини, добуті з надр цієї країни, у її територіальних водах або на її морському дні;
- 2) продукція рослинного походження, вирощена або зібрана в цій країні;
- 3) живі тварини, що народилися та вирощені в цій країні;
- 4) продукція, одержана від живих тварин у цій країні;
- 5) продукція, одержана в результаті мисливського або рибальського промислу в цій країні;
- 6) продукція морського рибальського промислу та інша продукція морського промислу, одержана судном цієї країни або судном, що орендоване (зафрахтоване) цією країною;
- 7) продукція, одержана на борту переробного судна цієї країни, виключно з продукції, зазначеної в пункті 6 цієї статті;

8) продукція, одержана з морського дна або з морських надр за межами територіальних вод цієї країни, за умови, що ця країна має виключне право на розробку цього морського дна або цих морських надр;

9) брухт та відходи, одержані в результаті виробничих або інших операцій із переробки в цій країні, а також вироби, що були у вжитку, зібрані в цій країні та придатні лише для переробки на сировину (утилізації);

10) електроенергія, вироблена в цій країні;

11) товари, вироблені в цій країні виключно з продукції, зазначеної в пунктах 1–10.

У разі, якщо у виробництві товару беруть участь дві або більше країн, країною походження товару вважається країна, у якій були здійснені останні операції з переробки, достатні для того, щоб товар отримав основні характерні риси повністю виготовленого товару, що відповідають критеріям достатньої переробки.

Критеріями достатньої переробки є:

1) виконання виробничих або технологічних операцій, за результатами яких змінюється класифікаційний код товару згідно з УКТЗЕД на рівні будь-якого з перших чотирьох знаків;

2) зміна вартості товару в результаті його переробки, коли відсоткова частка вартості використаних матеріалів або доданої вартості досягає фіксованої частки у вартості кінцевого товару (правило адвалорної частки);

3) виконання виробничих та/або технологічних операцій, які в результаті переробки товару не ведуть до зміни його класифікаційного коду згідно з УКТЗЕД або вартості згідно з правилом адвалорної частки, але з дотриманням певних умов, вважаються достатніми для визнання товару походженням із тієї країни, де такі операції мали місце.

Якщо стосовно конкретного товару такі критерії достатньої переробки, як правило адвалорної частки та виконання виробничих і технологічних операцій, не встановлено, то застосовується правило, згідно з яким товар вважається підданим достатній переробці, якщо в результаті його переробки змінено класифікаційний код товару згідно з УКТЗЕД на рівні будь-якого з перших чотирьох знаків.

У разі застосування правила адвалорної частки, вартість товару, одержаного в результаті переробки в цій країні, визначається на базі ціни франко-завод виробника товару. Вартість складових цього товару, що походять з інших країн, визначається за їх митною вартістю, а тих складових, походження яких не визначено, – за встановленою ціною першого їх продажу в цій країні.

Не відповідають критерію достатньої переробки:

1) операції, пов'язані із забезпеченням збереження товарів під час зберігання чи транспортування;

2) операції щодо підготовки товарів до продажу та транспортування (роздрібнення партії, формування відправлень, сортування, перепакування);

3) прості складальні операції – операції, які здійснюються шляхом складання виробів за допомогою простого кріпильного матеріалу (гвинтів, гайок, болтів тощо) чи клепання, склеювання або монтажу готових вузлів за допомогою зварювання (за винятком виготовлення складних виробів шляхом зварювання), а також інші операції (регулювання, контроль, заправка робочою рідиною тощо), необхідні у процесі складання і не пов'язані з переробкою (обробкою) товарів, незалежно від кількості та складності таких операцій;

4) змішування товарів, які походять із різних країн, якщо характеристики кінцевої продукції суттєво не відрізняються від характеристик товарів, що змішуються;

5) забій тварин;

6) комбінація двох чи більше вищезазначених операцій.

Документами, що підтверджують країну походження товару, є сертифікат про походження товару, засвідчена декларація про походження товару, декларація про походження товару, сертифікат про регіональне найменування товару (додаток 6).

Країна походження товару заявляється (декларується) органу доходів та зборів шляхом подання оригіналів документів про походження товару.

Сертифікат про походження товару – це документ, який однозначно свідчить про країну походження товару і виданий компетентним органом даної країни або країни вивезення, якщо у країні вивезення

сертифікат видається на підставі сертифіката, виданого компетентним органом у країні походження товару.

У разі втрати сертифіката приймається його офіційно завірений дублікат.

Засвідчена декларація про походження товару – це декларація про походження товару, засвідчена державною організацією або компетентним органом, наділеним відповідними повноваженнями.

Декларація про походження товару – це письмова заява про країну походження товару, зроблена у зв'язку з вивезенням товару виробником, продавцем, експортером (постачальником) або іншою компетентною особою на комерційному рахунку чи будь-якому іншому документі, який стосується товару.

Сертифікат про регіональне найменування товару – це документ, який підтверджує, що товари відповідають визначенню, характерному для відповідного регіону країни, та виданий компетентним органом відповідно до законодавства країни вивезення товару.

У разі, якщо в документах про походження товару є розбіжності у відомостях про країну походження товару або органом доходів та зборів встановлено інші відомості про країну походження товару, ніж ті, що зазначені в документах, декларант або вповноважена ним особа має право надати органу доходів та зборів, для підтвердження відомостей про заявлену країну походження товару додаткові відомості.

Додатковими відомостями про країну походження товару є відомості, що містяться в товарних накладних, пакувальних листах, відвантажувальних специфікаціях, сертифікатах (відповідності, якості, фітосанітарних, ветеринарних тощо), митній декларації країни експорту, паспортах, технічній документації, висновках-експертизах відповідних органів, інших матеріалах, що можуть бути використані для підтвердження країни походження товару.

Для підтвердження країни походження товару орган доходів та зборів, у передбачених законом випадках, має право вимагати та отримувати документи про походження такого товару. У разі ввезення товару на митну територію України сертифікат про походження товару, виданий компетентним органом, подається обов'язково лише у випадках, коли це необхідно для застосування митно-тарифних та нетариф-

них заходів регулювання зовнішньоекономічної діяльності, інших заходів економічного або торговельного характеру, що здійснюються в односторонньому порядку або відповідно до двосторонніх чи багатосторонніх міжнародних договорів, укладених відповідно до закону, або заходів, які здійснюються відповідно до закону для забезпечення здоров'я населення чи суспільного порядку, а також якщо в органі доходів та зборів є підстави для підозри в заявленні (наданні) недостовірних відомостей щодо країни походження товару.

При обов'язковому представленні документів, які підтверджують походження товарів, декларація про походження товару подається у випадках, якщо:

1) товари переміщуються через митний кордон України дрібними партіями в несупроводжуваному багажі на адресу громадян або в ручній поклажі громадян за умови, що ці товари мають некомерційний характер, а їхня сукупна вартість не перевищує еквівалент 500 євро;

2) сукупна вартість партій товарів не перевищує еквівалент 300 євро.

У випадках відправлення кількох партій товарів, зазначених у цій частині, в один і той же час, в один і той же спосіб, одним відправником одному одержувачу, їх сукупна вартість приймається рівною загальній вартості цих партій товарів.

Документи, які підтверджують країну походження товару, не вимагаються в разі, якщо:

1) товари, що переміщуються через митний кордон України, не підлягають письмовому декларуванню відповідно до Митного кодексу;

2) товари ввозяться громадянами та оподатковуються за єдиною ставкою мита відповідно до розділу XII Митного кодексу;

3) товари ввозяться на митну територію України в режимі тимчасового ввезення з умовним повним звільненням від оподаткування;

4) товари переміщуються митною територією України в режимі транзиту;

5) це передбачено міжнародним договором, згоду на обов'язковість якого надано Верховною Радою України;

6) через митний кордон України переміщуються зразки флори, фауни, ґрунтів, каміння тощо для наукових досліджень, відібрані

на об'єктах України, які розташовані в полярних регіонах або на островах у нейтральних водах Світового океану, що знаходяться у сфері наукових інтересів України.

У разі виникнення сумнівів із приводу дійсності документів про походження товару чи достовірності відомостей, що в них містяться, включаючи відомості про країну походження товару, орган доходів та зборів може звернутися до компетентного органу, що видав документ, або до компетентних організацій країни, зазначеної як країна походження товару, із запитом про проведення перевірки цих документів про походження товару чи надання додаткових відомостей.

Запит про проведення перевірки надсилається протягом 1095 днів із дня подання документа про походження товару, крім випадків, коли така перевірка ініціюється у зв'язку з провадженням у кримінальній справі.

У випадках, визначених цією статтею, товар вважається таким, що походить із відповідної країни, із моменту отримання органами доходів та зборів належним чином оформлених документів про походження товару або затребуваних ними додаткових відомостей.

У разі вивезення товарів із митної території України, сертифікат про походження товару з України в тих випадках, коли він необхідний і це відображено в національних правилах країни ввезення чи передбачено міжнародними договорами України, укладеними у встановленому законом порядку, видається органом або організацією, уповноваженими на це відповідно до закону.

Органи, які видали сертифікат про походження товару з України, зобов'язані зберігати його копію та інші документи, на підставі яких засвідчено походження цього товару з України, не менше 1095 днів від дня його видачі.

Верифікація (перевірка достовірності) сертифікатів про походження товару з України здійснюється органами доходів та зборів в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Орган доходів та зборів відмовляє у випуску товару, якщо цей товар походить з країни, товари якої заборонені до переміщення через митний кордон України згідно із законодавством України. Товари, походження яких достовірно не встановлено, випускаються органом

доходів та зборів у вільний обіг на митній території України, за умови сплати ввізного мита за повними ставками Митного тарифу України.

Роглянемо, якими органами видаються сертифікати про походження товару в зарубіжних країнах.

В Аргентинській Республіці органами, уповноваженими надавати експортерам сертифікати про походження товару, є:

- Торговельна палата (Camara Argentina de Comercio);
- Палата експортерів (Camara de Exportadores de la Republica Argentina);
- Торговельно-промислова палата (Camara de Comercio, Industria y Produccion de la Republica Argentina);
- Асоціація експортерів та імпортерів (Asociacion de Importadores y Exportadores de la Republica Argentina).

Найбільш поширеною є практика видачі сертифікатів Торговельною палатою Аргентини.

У Сполученому Королівстві Великобританії та Північної Ірландії сертифікат про походження видається торгово-промисловими палатами. Сертифікат про походження повинен бути оформлений на офіційному бланку, який можна отримати в будь-якому відділенні торгово-промислових палат Великобританії.

У Гвінейській Республіці органом, уповноваженим на видачу експортерам сертифікатів про походження товару, є Генеральна дирекція національної служби стандартизації та якості (DIRECTION GENERALE DU SERVICE NATIONAL DE CONTROLE DE QUALITE ET NORMES) при Міністерстві торгівлі, промисловості, малих та середніх підприємств Гвінейської Республіки (MINISTERE DU COMMERCE, INDUSTRIE, PETITES ET MOYENNES ENTREPRISES).

Згідно з чинним законодавством **Ізраїлю** сертифікат про походження товару, як правило, видається Федерацією торгово-промислових палат Ізраїлю. Право на видачу сертифіката мають митні органи, Об'єднання промисловців Ізраїлю та інститут експорту Ізраїлю.

З 2000 року видачу сертифіката про походження товару, який експортується в Україну, здійснює Федерація торгово-промислових палат Ізраїлю.

Сертифікат про походження товару в *Канаді* засвідчується вповноваженим представником компанії-експортера на основі власних даних або документів, наданих компанією-виробником, тобто фактично сертифікат про походження товару є декларацією експортера про походження товару з тієї чи іншої країни. У той же час сертифікат про походження товару може видаватися незалежним від експортера (виробника) продукції органом. Перелік таких уповноважених органів законодавчо не регламентується. На практиці таку діяльність у Канаді здійснюють регіональні торговельні палати (Boards of Trade, Chambers of Commerce), кожна з яких має власну форму сертифіката про походження товару. У Канаді налічується майже 100 регіональних торговельних палат. Найбільша торговельна палата країни – Торговельна палата Торонто.

Згідно з національним законодавством Канади й відповідно до міжнародних угод про вільну торгівлю, сертифікат про походження товару є обов'язковим документом, що подається канадським експортером митним органам країни-імпортера.

У *Німеччині* сертифікати про походження товару видаються регіональними торгово-промисловими палатами за місцем юридичної адреси підприємства.

Сертифікат про походження товару видається підприємству на підставі поданої торгово-промисловій палаті заявки встановленого зразка, яка підписується вповноваженою особою підприємства. Як правило, один раз на рік фірми надають торгово-промисловій палаті, у зоні діяльності якої вони розташовані, зразки підписів уповноважених осіб фірми, які мають право на оформлення зовнішньоекономічних документів.

Сертифікат про походження товару видається, якщо виконано всі необхідні процедури подання заявки торгово-промисловій палаті *Словенії* та якщо товар, на який видається сертифікат, відповідає критеріям походження товару зі Словенії. Для одержання сертифіката про походження товару заявник повинен правильно заповнити форму й додати до неї експортну фактуру та документи, що підтверджують походження товару.

Органом, уповноваженим здійснювати сертифікацію походження товарів, є Бюро при Торгово-промисловій палаті *Угорщини*.

Регулювання питань сертифікації походження товарів у *Франції* покладено на Генеральну дирекцію митниць та непрямих податків, яка входить до складу Міністерства економіки, фінансів та промисловості Франції.

Усі торгово-промислові палати мають свою печатку уніфікованої конфігурації: круга, діаметром 25 мм, по зовнішньому колу назва ТПП (наприклад, *Chambre de Commerce et d Industrie de Paris*), а у внутрішньому колі – один із символів Франції – Маріанна.

У *Чеській Республіці* право на видачу сертифікатів про походження товарів мають:

- Митна служба, підпорядкована Міністерству фінансів Чеської Республіки;
- Економічна палата Чеської Республіки та Аграрна палата Чеської Республіки.

Згідно з чинним законодавством *Японії* органами, уповноваженими видавати сертифікати про походження товару та інші документи, що діють у сфері міжнародної торгівлі, є торгово-промислові палати. Кожна регіональна торгово-промислова палата має право встановлювати свої критерії щодо надання таких документів. Вони базуються на рекомендаціях Міністерства економіки, торгівлі та промисловості.

2.4. Міжнародні правила інтерпретації комерційних термінів

Основною метою «Інкотермс» є забезпечення міжнародних правил по тлумаченню торгових термінів, які найбільш широко використовуються в галузі зовнішньої торгівлі. Використовуючи «Інкотермс», можна уникнути або, принаймні, у значній мірі скоротити невизначеність різної інтерпретації таких термінів у різних країнах.

Найчастіше сторони, що укладають контракт, не знайомі з різною практикою ведення торгівлі у відповідних країнах. Це може стати причиною непорозумінь, розбіжностей і судових розглядів із зайвою витратою часу і грошей. Для вирішення цих проблем Міжнародна торговельна палата опублікувала вперше в 1936 році звіт міжнародних правил для точного визначення торгових термінів. Ці правила відомі як «Інкотермс-1936». Виправлення і доповнення були пізні-

ше зроблені в 1953, 1967, 1976, 1980, 1990 роках, останні вчинені у 2000 році для приведення цих правил у відповідність до сучасної практики міжнародної торгівлі.

Причиною послідовних редакцій «Інкотермс» була необхідність адаптувати їх до умов сучасної комерційної практики. Так, при перегляді 1980 року була введена умова «франко-перевізник» (тепер FCA) для розгляду частих випадків, коли пунктом одержання товару при морській торгівлі більше не був традиційний пункт FOB (проходження через поручні судна), а пункт на суші перед навантаженням на борт судна, де товар був розміщений у контейнер для наступного транспортування морем або комбінацією різних транспортних засобів (так звані змішані чи мультимодальні перевезення). Сфера дії «Інкотермс» обмежена питаннями, пов'язаними з правами й обов'язками сторін договору купівлі-продажу стосовно постачання проданих товарів (під словом «товари» тут маються на увазі «матеріальні товари», крім «нематеріальних товарів», таких як комп'ютерне програмне забезпечення). Найвідоміші в практиці два варіанти неправильного розуміння «Інкотермс». Першим є неправильне застосування «Інкотермс» як умов договору перевезення, а не договору купівлі-продажу. Другим є іноді неправильне уявлення про те, що «Інкотермс» повинні охоплювати всі обов'язки, які сторони хотіли б включити у свій договір.

Хоча «Інкотермс» досить важливі для здійснення договору купівлі-продажу, велика кількість проблем, що можуть виникнути в такому договорі, взагалі не розглядаються, наприклад, передача права володіння, права власності, порушення домовленості і наслідки таких порушень, а також звільнення від відповідальності в певних ситуаціях.

Слід зазначити, що «Інкотермс» не призначені для заміни умов договору, необхідних для повного договору купівлі-продажу. Це питання можливо врегулювати за допомогою включення нормативних умов, або індивідуально обговорених умов. Правилами «Інкотермс» не регулюються питання порушення договору і звільнення від відповідальності внаслідок різних перешкод. З урахуванням змін, унесених у «Інкотермс», важливо забезпечити, щоб у кожному випадку, коли сторони мають намір включити «Інкотермс» у свій договір купівлі-продажу, завжди було зроблене чітке посилання на діючий у даний час варіант.

В «Інкотермс» усі умови для зручності в користуванні були зведені в чотири групи, які відрізняються між собою: починаючи з умови, відповідно до якої продавець тільки надає товар покупцю на власній території («Е» – умова – EX WORKS); далі йде друга група, відповідно до якої продавець зобов'язаний поставити товар перевізнику, призначеному покупцем («F» – умови – FCA, FAS і FOB); далі «С» – умови, відповідно до яких продавець повинен укласти контракт на перевезення, але не приймаючи на себе ризик втрати або ушкодження товару чи додаткові витрати внаслідок подій, що мають місце після відвантаження і відправлення (CFR, CIF, CPT і CIP); і, нарешті, «D» – умови, при яких продавець повинен нести всі витрати і ризики, необхідні для доставки товару в країну призначення (DAF, DES, DEQ, DDU і DDP). У таблиці 1 наведено класифікацію торгових умов.

«Інкотермс-2000»		
Група Е Відправлення	EXW	Франко-завод (...назва місця)
Група F Основне перевезення не оплачене	FSA	Франко-перевізник (...назва місця призначення)
	FAS	Франко вздовж борта судна (...назва порту відвантаження)
	FOB	Франко борт (...назва порту відвантаження)
Група С Основне перевезення оплачене	CFR	Вартість і фрахт (...назва порту призначення)
	CIF	Вартість, страхування і фрахт (...назва порту призначення)
	CPT	Фрахт/перевезення оплачені до (...назва місця призначення)
	CIP	Фрахт/перевезення і страхування оплачені до (...назва місця призначення)
Група D Доставка до	DAF	Постачання до кордону (...назва місця доставки)
	DES	Постачання із судна (...назва порту призначення)
	DEQ	Постачання з пристані (...назва порту призначення)
	DDU	Постачання без оплати мита (...назва місця призначення)
	DDP	Постачання з оплатою мита (...назва місця призначення)

Таблиця 1. Класифікація умов поставки

До групи E входить термін EXW – «з підприємства» (...назва пункту). Згідно із цією умовою продавець звільняється від ризику випадкової втрати або пошкодження товару в момент, коли товар надано в розпорядження покупця на складі продавця у визначений контрактом час. Доставка і навантаження товару здійснюються за рахунок покупця. У разі невизначеності в контракті покупець не має зобов'язань щодо митного оформлення товару.

До групи F входять три терміни: FCA – «франко-перевізник» (...назва пункту), FAS – «франко вздовж борту судна» (...назва порту відвантаження) та FOB – «франко на борту» (...назва порту відвантаження).

Умови, що позначаються цими термінами, об'єднує те, що продавець виконує свої обов'язки після передачі товару перевізникові в зазначеному місці. Перевізником може виступати експедиторське підприємство, яке не здійснюватиме перевезення, але забезпечить доставку товару покупцеві.

Наявність у контракті терміну FCA означає, що ризик втрати або пошкодження товару переходить від продавця до покупця у зазначеному місці. Крім того, продавець зобов'язаний за свій рахунок провести митне оформлення експорту товару та передати його перевізнику, визначеному покупцем, у зазначеному місці.

Термін FAS означає, що ризик втрати або пошкодження товару переходить від продавця до покупця з моменту розміщення товару вздовж борту судна в зазначеному покупцем порту навантаження. У цьому разі продавець має негайно повідомити покупця про виконання своїх обов'язків. Покупець за свої кошти здійснює митне оформлення експорту партії товару, навантаження, а також сплачує всі витрати, пов'язані з розміщенням товару на борту судна. Якщо контрактом обумовлене виконання інших обов'язків, наприклад, продавець зобов'язаний здійснити митне оформлення експорту та/або здійснити вивантаження товару, у цьому разі покупець мусить відшкодувати продавцеві його витрати.

Застосування терміну FOB означає, що продавець на виконання умов поставки має здійснити за свої кошти навантаження експортної партії товару на борт судна, зафрахтованого покупцем, та здійснити митне оформлення експорту. Ризик пошкодження або втрати товару

переходить до покупця після навантаження товару на борт судна у визначеному порту. Покупець у разі виконання даних умов поставки зобов'язаний здійснити фрахт судна та повідомити продавцеві місце, час, умови навантаження та назву судна.

До групи С входять чотири терміни: CFR – «вартість та фрахт» (...у порту призначення), CIF – «вартість, страхування та фрахт» (...у порту призначення), CPT – «перевезення оплачене до» (...назва пункту призначення) та CIP – «перевезення та страхування оплачені до» (...назва пункту призначення).

Дані терміни об'єднує те, що продавець зобов'язаний самостійно укласти договір перевезення, за його рахунок товар перевозиться до зазначеного у контракті місця, де буде прийнятий покупцем. Про відвантаження та можливий термін прибуття товару до місця призначення, додаткові реквізити, необхідні для приймання товару, продавець повідомляє покупця.

Термін CFR, узгоджений покупцем та продавцем у контракті, означає, що ризик втрати або пошкодження товару переходить до покупця, після поставки товару на борт судна, та до ціни, яка підлягає сплаті покупцем, входить вартість експортованої партії товару та витрати на фрахт судна. Продавець, на виконання цих умов поставки, фрахтує судно та сплачує його вартість до узгодженого у контракті порту призначення; за власний рахунок здійснює навантаження партії товару на зафрахтоване судно та митне оформлення експорту.

Термін CIF означає, що ризик втрати або пошкодження товару переходить від продавця до покупця у момент переходу товару через поручні судна в порту навантаження. Покупець відшкодовує продавцеві, крім вартості товару, вартість фрахту та страхування. Продавець зобов'язаний, за таких умов поставки, здійснити митне оформлення експорту товару, страхування товару від транспортних ризиків, оплату фрахту судна від одного визначеного порту до іншого. Покупець здійснює за свої кошти розвантаження товару.

Термін CPT означає, що передача ризику недоставлення товару або його пошкодження переходить до покупця з моменту передачі товару перевізникові в термін, передбачений зовнішньоторговельним контрактом. Продавець, на виконання цих умов поставки товару,

зобов'язаний за свої кошти укласти договір перевезення до визначеного в контракті пункту призначення, передати товар перевізникові та отримати від нього вантажну розписку, що засвідчує прийняття вантажу до перевезення. Крім цього, продавець зобов'язаний здійснити митне оформлення експортної товарної партії. Покупець має визначити пункт призначення та нести ризики при транспортуванні.

Термін СІР, на відміну від попереднього терміну, додатково зобов'язує продавця провести страхування товару за свої кошти, на що в зовнішньоторговельному контракті має бути зроблено відповідні посилання. Перехід ризику до покупця здійснюється з моменту передачі товару перевізникові.

Зобов'язання продавця полягають у забезпеченні перевезення товару до визначеного контрактом пункту призначення за його кошти, страхуванні товару та оформленні страхового полісу на ім'я покупця. Продавець також зобов'язаний здійснити митне оформлення експортної партії товару. Покупець зобов'язаний своєчасно визначити пункт призначення та нести ризики втрати або пошкодження товару під час транспортування.

До групи D входять п'ять термінів: DAF – «доставка до кордону» (...із зазначенням пункту призначення), DES – «доставка з судна» (...із зазначенням порту призначення), DEQ – «доставлено на пристань» (...у зазначеному порту призначення), DDU – «доставлено без сплати мита» (...у зазначеному пункті призначення), DDP – «доставлено зі сплатою мита» (...у зазначеному пункті призначення).

Спільне, що поєднує умови групи D, полягає в зобов'язанні продавця доставити товар до обумовленого зовнішньоекономічним контрактом пункту призначення і нести всі ризики та витрати, пов'язані з його поставкою. Умови поставки DAF, DES, DDU зобов'язують продавця тільки доставити товар у країну імпорту, а умови DEQ та DDP, у разі відсутності в контракті застережень щодо застосування цих термінів, зобов'язують продавця здійснити також митне оформлення товару в країні імпорту і за свої кошти отримати необхідний пакет дозвільних документів.

Термін DAF зобов'язує продавця доставити товар, оформлений у митному відношенні для експорту, у визначений контрактом пункт

на кордоні. Ризик втрати або пошкодження товару переходить від продавця до покупця в момент передачі товару у визначеному пункті на кордоні. Продавець, на виконання цих умов, зобов'язаний здійснити митне оформлення експорту товару та забезпечити його транспортування до визначеного пункту на кордоні. Покупець зобов'язаний прийняти товар у визначеному контрактном пункті на кордоні та нести відповідальність за його подальше транспортування. Митне оформлення у країні призначення імпортер-покупець здійснює за свій рахунок.

Термін DES зобов'язує покупця доставити товар у розпорядження покупця у визначений зовнішньоекономічним контрактом порт призначення і нести всі витрати та ризики, пов'язані з його доставкою. У розпорядження покупця товар переходить на борту судна, яке здійснювало його перевезення. Крім цього, продавець зобов'язаний сповістити покупця про можливу дату прибуття товару до порту призначення та передати йому відповідні документи.

Термін DEQ зобов'язує продавця, на виконання вимог зовнішньоекономічного контракту, забезпечити передачу товару покупцеві на пристані, у визначений термін, у визначеному порту, а покупець сплачує всі витрати за товар та бере на себе відповідальність за нього з моменту, коли товар перейшов у його розпорядження. Продавець зобов'язаний за свій рахунок здійснити транспортування вантажу до пристані в порту призначення, включаючи оплату фрахту та вивантаження в порту призначення і крім того, якщо інше не обумовлене контрактом, здійснити митне оформлення товару в країні імпорту. Покупець може отримати товар у країні призначення після того, як продавець здійснить митне оформлення та отримає необхідний пакет дозвільних документів.

Термін DDU зобов'язує продавця надати товар покупцеві в країні імпорту у визначеному зовнішньоекономічним контрактом місці. Усі ризики та витрати з поставки товару несе продавець. Митне оформлення в країні імпорту здійснює покупець. Він же сплачує необхідні платежі та отримує дозвільні документи країни імпорту.

Термін DDP зобов'язує продавця надати товар покупцеві в країні імпорту у визначеному зовнішньоекономічним контрактом місці та здійснити його митне оформлення в країні імпорту. Продавець

несе всі витрати з поставлення товару, а також сплачує всі платежі, пов'язані з митним оформленням та отриманням пакету дозвільних документів у країні імпорту. Ризик втрати товару або його пошкодження на всьому шляху транспортування та під час митного оформлення в країні імпорту покладається на продавця.

Розглянуті умови поставки згідно з міжнародними Правилами «Інкотермс-2000» визначають обов'язки продавця та покупця, межу розподілу витрат та ризиків доставки товарів, а також відповідальність сторін за виконання умов зовнішньоторговельного контракту. Не прив'язуючись до конкретного терміну умов поставки, слід зауважити, що правила визначають:

- момент виконання продавцем своїх обов'язків щодо доставки товару;
- відповідального за митне оформлення товару для експорту та імпорту;
- розподіл витрат між продавцем та покупцем за здійснення процедур випуску товару у вільний обіг.

У разі, коли покупець хоче, щоб продавець мав більше обов'язків, це повинно бути обумовлено в договорі купівлі-продажу.

В загальноприйнятій практиці «Інкотермс» використовуються в залежності від виду транспорту, який використовується для постачання. Така залежність наведена в таблиці 2.

Будь-який вид транспорту		
Група E	EXW	Франко-завод (...назва місця)
Група F	FCA	Франко-перевізник (...назва місця призначення)
Група C	CPT	Фрахт/перевезення оплачені до (...назва місця призначення)
	CIP	Фрахт/перевезення і страхування оплачені до (...назва місця призначення)
Група D	DAF	Постачання до кордону (...назва місця доставки)
	DDU	Постачання без оплати мита (...назва місця призначення)
	DDP	Постачання з оплатою мита (...назва місця призначення)

Тільки водний і повітряний транспорт		
Група F	FAS	Франко уздовж борта судна (...назва порту відвантаження)
	FOB	Франко-борт (...назва порту відвантаження)
Група C	CFR	Вартість і фрахт (...назва порту призначення)
	CIF	Вартість, страхування і фрахт (...назва порту призначення)
Група D	DES	Постачання із судна (...назва порту призначення)
	DEQ	Постачання з пристані (...назва порту призначення)

**Таблиця 2. Використання «Інкотермс-2000»,
ураховуючи вид транспорту**

З 1 січня 2011 року в світі набули чинності прийняті Міжнародною торговою палатою Правила з використання термінів для внутрішньої та міжнародної торгівлі «Інкотермс-2010» (табл. 3).

Правила для будь-якого виду або видів транспорту

EXW	Ex Works	Франко-завод
FCA	Free Carrier	Франко-перевізник
CPT	Carriage paid to	Перевезення оплачено до
CIP	Carriage and Insurance Paid to	Перевезення та страхування оплачено до
DAT	Delivered at Terminal	Поставка на терміналі
DAP	Delivered at Place	Поставка в місці
DDP	Delivered Duty Paid	Поставка зі сплатою мита

Правила для морського та внутрішнього водного транспорту

FAS	Free Alongside Ship	Франко вздовж борту судна
FOB	Free on Board	Франко-борт
CFR	Cost and Freight	Вартість і фрахт
CIF	Cost Insurance and Freight	Вартість, страхування та фрахт

Таблиця 3. «Інкотермс-2010»

Перший клас включає EXW, FCA, CPT, CIP, DAT, DAP та DDP.

У другому класі правил «Інкотермс-2010» пунктом поставки і місцем, до якого здійснюється перевезення товару покупцеві, є порти, тому клас має назву «Для морського та внутрішнього водного транспорту». До такого класу відносяться FAS, FOB, CFR та CIF.

Кількість правил «Інкотермс» зменшено з 13 до 11. Це було досягнуто шляхом введення двох нових правил, які можуть застосовуватися незалежно від погодженого виду транспорту – DAT, Поставка на терміналі, та DAP, Поставка в місці, – замість правил «Інкотермс-2000» DAF, DES, DEQ та DDU.

2.5. Митна вартість товарів

Митною вартістю товарів, які переміщуються через митний кордон України, є вартість товарів, що використовується для митних цілей, яка базується на ціні, що фактично сплачена або підлягає сплаті за ці товари.

Відомості про митну вартість товарів використовуються для:

- 1) нарахування митних платежів;
- 2) застосування інших заходів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності України;
- 3) ведення митної статистики;
- 4) розрахунку податкового зобов'язання, визначеного за результатами документальної перевірки.

Митна вартість товарів, що переміщуються через митний кордон України, визначається декларантом відповідно до норм Митного кодексу.

Документами, які підтверджують митну вартість товарів, є:

- 1) декларація митної вартості, що подається у випадках, визначених у частинах п'ятій і шостій статті 52 Митного кодексу, та документи, що підтверджують числові значення складових митної вартості, на підставі яких проводився розрахунок митної вартості;
- 2) зовнішньоекономічний договір (контракт) або документ, який його замінює, та додатки до нього у разі їх наявності;
- 3) рахунок-фактура (інвойс) або рахунок-проформа (якщо товар не є об'єктом купівлі-продажу);

4) якщо рахунок сплачено – банківські платіжні документи, що стосуються оцінюваного товару;

5) за наявності – інші платіжні та/або бухгалтерські документи, що підтверджують вартість товару та містять реквізити, необхідні для ідентифікації ввезеного товару;

6) транспортні (перевізні) документи, якщо за умовами поставки витрати на транспортування не включені у вартість товару, а також документи, що містять відомості про вартість перевезення оцінюваних товарів;

7) копія імпоротної ліцензії, якщо імпорт товару підлягає ліцензуванню;

8) якщо здійснювалося страхування – страхові документи, а також документи, що містять відомості про вартість страхування.

У разі якщо документи містять розбіжності, наявні ознаки підробки або не містять усіх даних, відповідно до обраного декларантом методу визначення митної вартості, декларант або вповноважена ним особа, на письмову вимогу органу доходів та зборів, зобов'язані протягом 10 календарних днів надати (за наявності) такі додаткові документи:

1) договір (угоду, контракт) із третіми особами, пов'язаний з договором (угодою, контрактом) про поставку товарів, митна вартість яких визначається;

2) рахунки про здійснення платежів третім особам на користь продавця, якщо такі платежі здійснюються за умовами, визначеними договором (угодою, контрактом);

3) рахунки про сплату комісійних, посередницьких послуг, пов'язаних із виконанням умов договору (угоди, контракту);

4) виписку з бухгалтерської документації;

5) ліцензійний чи авторський договір покупця, що стосується оцінюваних товарів та є умовою продажу оцінюваних товарів;

6) каталоги, специфікації, прейскуранти (прайс-листи) виробника товару;

7) копію митної декларації країни відправлення;

8) висновки про якісні та вартісні характеристики товарів, підготовлені спеціалізованими експертними організаціями, та/або інформацію біржових організацій про вартість товару або сировини.

У разі, якщо орган доходів та зборів має обґрунтовані підстави вважати, що існуючий взаємозв'язок між продавцем і покупцем вплинув на заявлену декларантом митну вартість, декларант або вповноважена ним особа на вимогу органу доходів та зборів подає (за наявності) такі документи:

1) виписку з бухгалтерських та банківських документів покупця, що стосуються відчуження оцінюваних товарів, ідентичних та/або подібних (аналогічних) товарів на території України;

2) довідкову інформацію щодо вартості у країні-експортері товарів, що є ідентичними та/або подібними (аналогічними) оцінюваним товарам;

3) розрахунок ціни (калькуляцію).

Забороняється вимагати від декларанта або вповноваженої ним особи будь-які інші документи.

Заявлення митної вартості товарів здійснюється декларантом або вповноваженою ним особою під час декларування товарів у порядку, встановленому розділом VIII Митного кодексу.

Декларант або вповноважена ним особа, які заявляють митну вартість товару, зобов'язані:

1) заявляти митну вартість, визначену ними самостійно, у тому числі за результатами консультацій із органом доходів та зборів, або скориговану за результатами контролю, здійсненого органом доходів та зборів;

2) подавати органу доходів та зборів достовірні відомості про визначення митної вартості, які повинні базуватися на об'єктивних, документально підтверджених даних, що піддаються обчисленню;

3) нести всі додаткові витрати, пов'язані з коригуванням митної вартості або наданням органу доходів та зборів додаткової інформації.

Декларант або вповноважена ним особа, які заявляють митну вартість товару, мають право:

1) надавати органу доходів та зборів (за наявності) додаткові відомості у разі потреби уточнення інформації;

2) письмово звертатися до органу доходів та зборів з проханням випустити товари, що декларуються, у вільний обіг під надання гарантій відповідно до розділу X Митного кодексу або сплатити митні платежі згідно з митною вартістю цих товарів, визначеною органом доходів та зборів, у разі відсутності у них на день митного оформ-

лення достатньої інформації, необхідної для визначення числових значень складових митної вартості, або в разі їх незгоди з митною вартістю, визначеною органом доходів та зборів;

3) проводити цінову експертизу договору (контракту) шляхом залучення експертів за власні кошти;

4) оскаржувати в порядку, визначеному главою 4 Митного кодексу, рішення органу доходів та зборів щодо коригування митної вартості оцінюваних товарів та бездіяльність органу доходів та зборів щодо неприйняття протягом строків, встановлених статтею 255 Митного кодексу для завершення митного оформлення, рішення про визнання митної вартості оцінюваних товарів;

5) приймати самостійне рішення про необхідність коригування митної вартості після випуску товарів;

6) отримувати від органу доходів та зборів інформацію щодо підстав, з яких орган доходів та зборів вважає, що взаємозв'язок продавця і покупця вплинув на ціну, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за оцінювані товари;

7) у випадках та в порядку, визначених Митним кодексом України, вимагати від органу доходів та зборів надання письмової інформації про причини, за яких заявлена ними митна вартість не може бути визнана;

8) у випадках та в порядку, визначених Митним кодексом, вимагати від органу доходів та зборів надання письмової інформації щодо порядку і методу визначення митної вартості, застосованих при коригуванні заявленої митної вартості, а також щодо підстав для здійснення такого коригування.

Декларація митної вартості подається у разі:

1) якщо до ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за оцінювані товари, додаються витрати, зазначені в частині десятій статті 58 Митного кодексу (витрати, понесені покупцем, такі як комісійні та брокерська винагорода, вартість ящиків тари (контейнерів), у яку впаковано товар, або іншої упаковки, що для митних цілей вважаються єдиним цілим з відповідними товарами, належним чином розподілена вартість товарів та послуг, якщо вони поставляються прямо чи опосередковано покупцем безоплатно або за зниженими цінами для використання у зв'язку з виробництвом та продажем на експорт в Україну, роялті та інші ліцензійні платежі, що стосують-

ся оцінюваних товарів та які покупець повинен сплачувати прямо чи опосередковано як умову продажу оцінюваних товарів, якщо такі платежі не включаються до ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті), і якщо вони не включалися до ціни;

2) якщо із ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за оцінювані товари, виділено витрати, зазначені в частині одинадцятій статті 58 Митного кодексу (плата за будівництво, спорудження, складення, технічне обслуговування або технічну допомогу, витрати на транспортування після ввезення, податки, які справляються в Україні);

3) якщо покупець та продавець пов'язані між собою.

В інших випадках декларація митної вартості подається за власним бажанням декларанта або вповноваженої ним особи.

Декларація митної вартості не подається в разі декларування партій товарів, митна вартість яких не перевищує 5000 євро.

У декларації митної вартості наводяться відомості про метод визначення митної вартості товарів, числове значення митної вартості товарів та її складових, умови зовнішньоекономічного договору, що мають відношення до визначення митної вартості товарів, та надані документи, що підтверджують зазначене.

Форма декларації митної вартості та правила її заповнення встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів (додаток 7).

Методи визначення митної вартості товарів, які ввозяться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту.

Визначення митної вартості товарів, які ввозяться в Україну відповідно до митного режиму імпорту, здійснюється за такими методами:

1) основний – за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються (вартість операції);

2) другорядні:

а) за ціною договору щодо ідентичних товарів;

б) за ціною договору щодо подібних (аналогічних) товарів;

в) на основі віднімання вартості;

г) на основі додавання вартості (обчислена вартість);

г) резервний.

Основним методом визначення митної вартості товарів, які ввозяться на митну територію України, відповідно до митного режиму імпорту, є перший метод – за ціною договору (вартість операції).

Кожний наступний метод застосовується лише у разі, якщо митна вартість товарів не може бути визначена шляхом застосування попереднього методу, відповідно до норм Митного кодексу.

Застосуванню другорядних методів передують процедури консультацій між органом доходів та зборів та декларантом, із метою визначення основи вартості згідно з положеннями статей 59 і 60 Митного кодексу (за ціною договору щодо ідентичних або подібних (аналогічних) товарів). Під час таких консультацій орган доходів та зборів та декларант можуть здійснити обмін наявною у кожного з них інформацією за умови додержання вимог щодо її конфіденційності.

У разі неможливості визначення митної вартості товарів згідно з положеннями статей 59 і 60 Митного кодексу, за основу для її визначення може братися або ціна, за якою ідентичні або подібні (аналогічні) товари були продані в Україні не пов'язаному з продавцем покупцю, відповідно до статті 62 Митного кодексу, або вартість товарів, обчислена відповідно до статті 63 Митного кодексу (на основі віднімання вартості або на основі додавання вартості (обчислена вартість)).

При цьому кожний наступний метод застосовується, якщо митна вартість товарів не може бути визначена шляхом застосування попереднього методу.

Методи на основі віднімання та додавання вартості (обчислена вартість) можуть застосовуватися в будь-якій послідовності на прохання декларанта або вповноваженої ним особи.

У разі, якщо неможливо застосувати жоден із зазначених методів, митна вартість визначається за резервним методом відповідно до вимог, установлених статтею 64 Митного кодексу.

Митною вартістю товарів, що ввозяться в Україну відповідно до митних режимів, відмінних від режиму імпорту, є ціна товару, зазначена у рахунку-фактурі чи рахунку-проформі. Визначення митної вартості товарів, що ввозяться на митну територію України та поміщуються в митні режими, відмінні від режиму імпорту (крім митного режиму транзиту) зі справлянням митних платежів, здій-

снюється відповідно до глави 9 Митного кодексу України. При зміні митного режиму митна вартість, визначена при першому поміщенні товару в митний режим, підлягає заміні митною вартістю, визначеною відповідно до наступного митного режиму.

Митною вартістю товарів, що вивозяться за межі митної території України, є ціна товару, зазначена в рахунку-фактурі чи рахунку-проформі. Митна вартість товарів, що вивозяться за межі митної території України, визначається при поміщенні цих товарів уперше в митний режим із наступним фактичним переміщенням їх через митний кордон України. При зміні митного режиму під час знаходження товарів за межами митної території України митною вартістю товарів є митна вартість, визначена на день прийняття органом доходів та зборів митної декларації при їх першому поміщенні в митний режим.

Контроль правильності визначення митної вартості товарів здійснюється органом доходів та зборів під час проведення митного контролю і митного оформлення шляхом перевірки числового значення заявленої митної вартості.

За результатами здійснення контролю правильності визначення митної вартості товарів орган доходів та зборів визнає заявлену декларантом або вповноваженою ним особою митну вартість чи приймає письмове рішення про її коригування відповідно до положень статті 55 Митного кодексу.

Орган доходів та зборів може відмовити в митному оформленні товарів за заявленою декларантом митною вартістю виключно за наявності обґрунтованих підстав уважати, що заявлено неповні та/або недостовірні відомості про митну вартість товарів, у тому числі невірно визначено митну вартість товарів, у разі:

- 1) невірно проведеного декларантом розрахунку митної вартості;
- 2) неподання основних документів, які підтверджують відомості про заявлену митну вартість товарів (згідно з переліком та відповідно до умов, наведених у частині другій статті 53 Митного кодексу);
- 3) невідповідності обраного декларантом або вповноваженою ним особою методу визначення митної вартості товару умовам, наведеним у главі 9 Митного кодексу;

4) надходження до органу доходів та зборів документально підтвердженої офіційної інформації органів доходів та зборів інших країн щодо недостовірності заявленої митної вартості.

У разі, якщо під час проведення митного контролю орган доходів та зборів не може аргументовано довести, що заявлено неповні та/або недостовірні відомості про митну вартість товарів, у тому числі невірно визначено митну вартість товарів, заявлена декларантом або вповноваженою ним особою митна вартість вважається визнаною автоматично.

Рішення про коригування заявленої митної вартості товарів, які ввозяться на митну територію України з поміщенням у митний режим імпорту, приймається органом доходів та зборів у письмовій формі під час здійснення контролю правильності визначення митної вартості цих товарів як до, так і після їх випуску, якщо органом доходів та зборів у випадках, передбачених частиною шостою статті 54 Митного кодексу, виявлено, що заявлено неповні та/або недостовірні відомості про митну вартість товарів, у тому числі невірно визначено митну вартість товарів.

Форма рішення про коригування митної вартості товарів устанавлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

Під час митного оформлення при прийнятті органом доходів та зборів письмового рішення про коригування митної вартості товарів декларант або вповноважена ним особа (за згодою) здійснює коригування заявленої митної вартості у строки, що не перевищують строків декларування товарів, установлених Митним кодексом.

Декларант може провести консультації з органом доходів та зборів із метою обґрунтованого вибору методу визначення митної вартості на підставі інформації, яка наявна в органі доходів та зборів. На вимогу декларанта консультації проводяться в письмовому вигляді.

У випадку незгоди декларанта або вповноваженої ним особи з рішенням органу доходів та зборів про коригування заявленої митної вартості товарів або неможливості надати затребувані органом доходів та зборів додаткові документи за зверненням декларанта або вповноваженої ним особи орган доходів та зборів випускає товари, що декларуються, у вільний обіг, за умови сплати митних платежів згідно з митною вартістю цих товарів, визначеною декларантом або

вповноваженою ним особою, та забезпечення сплати різниці між сумою митних платежів, обчисленою згідно з митною вартістю товарів, визначеною декларантом або вповноваженою ним особою, та сумою митних платежів, обчисленою згідно з митною вартістю товарів, визначеною органом доходів та зборів, шляхом надання гарантій відповідно до розділу X Митного кодексу. Строк дії таких гарантій не може перевищувати 90 календарних днів із дня випуску товарів.

Протягом 80 днів із дня випуску товарів декларант або вповноважена ним особа може надати органу доходів та зборів додаткові документи для підтвердження заявленої ним митної вартості товарів, що декларуються.

У разі надання декларантом або вповноваженою ним особою додаткових документів, орган доходів та зборів розглядає подані додаткові документи і протягом 5 робочих днів із дати їх подання вносить письмове рішення щодо визнання заявленої митної вартості та скасовує рішення про коригування заявленої митної вартості або надає обґрунтовану відмову у визнанні заявленої митної вартості з урахуванням додаткових документів. Якщо орган доходів та зборів протягом строку не надає обґрунтування підстав, через які заявлена декларантом або вповноваженою ним особою митна вартість не може бути визнана з врахуванням додаткових документів, вважається, що декларантом або вповноваженою ним особою митну вартість товарів визначено правильно. У такому випадку надана фінансова гарантія повертається (вивільняється) у порядку та строки, визначені Митним кодексом України.

Інформація, що стосується митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України, не може без спеціального дозволу особи чи органу, які подають таку інформацію, розголошуватися або передаватися третім особам, включаючи інші органи державної влади, крім подання її в порядку, визначеному Митним кодексом та іншими законами України.

2.6. Поняття єдиного митного тарифу України

Одним із найпоширеніших економічних заходів регулювання міжнародних економічних відносин є митний тариф, який містить деталізований перелік товарів, що оподатковуються, із наведенням способу нарахування, ставки мита відповідно до УКТЗЕД. Його

можна розглядати також як конкретну ставку мита, яка застосовується при ввезенні певного товару чи вивезенні його за межі митної території країни. У даному разі поняття митного тарифу повністю збігається з поняттям мита при переміщенні товарів через митний кордон країни і може визначатись як вид митного платежу, що стягується з товарів та предметів, які переміщуються через митний кордон держави.

Водночас в економічній літературі поняття митного тарифу часто використовується у більш широкому розумінні – як особливий інструмент торговельної політики і державного регулювання внутрішнього ринку країни в його взаємодії зі світовим ринком, тобто це не конкретна ставка щодо визначеної групи товарів, а засіб регулювання зовнішньої торгівлі, який за термінологією визначається як «тарифне» регулювання. Тому інколи такі поняття, як «мито» та «митний тариф», розглядаються як еквівалентні. Слід зазначити, що митний тариф – не єдиний економічний інструмент державного регулювання зовнішньої торгівлі, як це засвідчується в економічній літературі. Поряд із ним до системи економічного інструментарію можна віднести як податки, особливо це стосується непрямих податків (нарахування акцизного збору чи податку на додану вартість при імпорті), так і різні види інших зборів.

Незважаючи на те, що мито за характером дії – економічна категорія, його застосування може мати як економічний, так і політичний характер. Уведення мита може бути засобом економічного тиску на відповідні держави або створення режиму найбільшого сприяння з політичних мотивів.

Ставки Єдиного митного тарифу України є єдиними для всіх суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності незалежно від форм власності, організації господарської діяльності та територіального розташування, за винятком випадків, передбачених законами України та її міжнародними договорами. Ставки митного тарифу затверджуються Верховною Радою України за поданням Кабінету Міністрів України.

2.7. Порядок справляння плати за митне оформлення товарів

Постановою КМУ від 18 січня 2003 року № 93 «Про справляння плати за митне оформлення товарів і транспортних засобів поза міс-

цем розташування органів доходів та зборів або поза робочим часом, установленим для органів доходів та зборів» установлено, що:

- плата за митне оформлення товарів і транспортних засобів поза місцем розташування органів доходів та зборів або поза робочим часом, установленим для органів доходів та зборів (далі – плата), справляється з осіб, що переміщують товари і транспортні засоби через митний кордон України, на підставі їх письмового звернення до керівника відповідного органу доходів та зборів щодо проведення такого оформлення;
- плата справляється в національній валюті в розмірі, затверженому пунктом 1 цієї постанови, за офіційним (обмінним) курсом Національного банку, що діє на дату подання органу доходів та зборів митної декларації до митного оформлення, а в разі її нарахування за уніфікованою митною квитанцією МД-1 – на дату оформлення такої квитанції (табл. 4);
- кошти, що надійшли від справляння плати, зараховуються до доходів державного бюджету;
- порядок прийняття рішення про здійснення митного оформлення товарів і транспортних засобів поза місцем розташування органів доходів та зборів або поза робочим часом, установленим для органів доходів та зборів, нарахування розміру плати та її внесення встановлюються Міністерством фінансів.

Назва операції	За одну годину роботи, <i>свро</i>
1. Митне оформлення товарів і транспортних засобів поза місцем розташування органів доходів та зборів:	
– у робочий час	20
– у надурочний, нічний час і вихідні дні	40
– у святкові та неробочі дні	50
2. Митне оформлення товарів і транспортних засобів у місцях розташування органів доходів та зборів поза робочим часом, установленим для органів доходів та зборів:	
– у надурочний, нічний час і вихідні дні	40
– у святкові та неробочі дні	50

Таблиця 4. Розмір справляння плати за митне оформлення

2.8. Порядок нарахування та справляння ввізного (вивізного) та особливих видів мита

Митним кодексом України та Законом України від 5 квітня 2001 року № 2371-III «Про Митний тариф України» визначені поняття мита, порядок оподаткування товарів митом та ставки цього податку.

Митний тариф України – це систематизований згідно з Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності перелік ставок ввізного мита, яке справляється з товарів, що ввозяться на митну територію України.

Для того, щоб визначитися зі ставкою та видом ввізного мита, органами доходів та зборів під час здійснення митного оформлення товарів та транспортних засобів уживаються заходи щодо:

- визначення коду товару за УКТЗЕД;
- установлення країни походження;
- перевірки правильності визначення митної вартості як бази для нарахування податків та зборів.

Товари, які призначені для митної території України та імпортуються на умовах угод про вільну торгівлю з країнами СНД, що набрали чинності в установленому порядку, не обкладаються ввізним митом за таких умов:

- товар відповідає критеріям походження, установленим Правилами визначення країни походження товарів, затвердженими Рішенням Ради глав урядів Співдружності Незалежних Держав від 30.11.2000 р. На підтвердження походження товарів органам доходів та зборів надається сертифікат форми СТ-1;
- закупівля товару здійснюється на основі договору/контракту між резидентом України та резидентом однієї з держав – учасниць угоди про створення зони вільної торгівлі;
- товар вивозиться з митної території однієї з держав – учасниць угоди про створення зони вільної торгівлі і ввозиться на митну територію України.

При цьому товар не повинен покидати території держав – учасниць угоди, крім випадків, якщо таке транспортування неможливе

внаслідок географічного розташування держави-учасниці або окремої її території, а також випадків, погоджених компетентними органами держав – учасниць угоди.

До товарів походженням із Республіки Македонія, що ввозяться на митну територію України, застосовуються умови вільної торгівлі, установлені Угодою про вільну торгівлю між Республікою Македонія та Україною.

До товарів, країна походження яких не визначена, застосовуються повні (загальні) ставки ввізного мита, передбачені Митним тарифом України.

Особливі види мита (антидемпінгове, спеціальне та компенсаційне) застосовуються з метою захисту економічних інтересів України, українських виробників і у випадках, передбачених Законами України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту», «Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту», «Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну», якщо інше не передбачено міжнародними угодами (договорами).

Особливі види мита справляються на підставі рішень Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі про застосування антидемпінгових, компенсаційних або спеціальних заходів, прийнятих відповідно до Законів України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту», «Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту», «Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну». Подання сертифіката про походження товарів є обов'язковим для товарів, увезення яких із відповідної країни регулюється рішеннями Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі щодо застосування заходів регулювання зовнішньоекономічної діяльності, прийнятих у межах повноважень, визначених Законами України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту», «Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту», «Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну». У разі, якщо імпорт товару є об'єктом антидемпінгових, компенсаційних або спеціальних заходів, преференції не встановлюються або зупиняються чи припиняються органом, який їх устано-

вив, якщо інше не передбачено міжнародними угодами (договорами), що набрали чинності в установленому порядку. Спеціальне мито, антидемпінгове мито та компенсаційне мито застосовуються незалежно від інших видів мита на умовах, визначених чинним законодавством.

Обчислення суми ввізного (вивізного) мита щодо товарів, які обкладаються ввізним (вивізним) митом за ставками у відсотках до митної вартості товару, здійснюється за формулою:

$$C_{M_a} = (B \times M_a) : 100,$$

де C_{M_a} – сума ввізного (вивізного) мита, B – митна вартість товару (у грн), M_a – ставка ввізного (вивізного) мита, встановлена у відсотках до митної вартості товару.

Нарахування ввізного (вивізного) мита щодо товарів, які обкладаються ввізним (вивізним) митом за специфічними ставками, здійснюється з урахуванням вимог правила 5 Основних правил інтерпретації класифікації товарів Митного тарифу України.

При нарахуванні сум ввізного мита, справлених за специфічними ставками, встановленими в грошовому виразі за кілограм маси товару, або комбінованими ставками зі специфічною складовою в грошовому виразі за кілограм маси товару, як розрахункова база використовується маса товару з урахуванням первинної тари (упаковки) цього товару, яка невіддільна від товару до його споживання і в якій товар подається для роздрібного продажу.

Щодо товарів, які обкладаються ввізним (вивізним) митом за ставками в євро за одиницю товару, основою для нарахування є відповідна кількість товару або фізична характеристика товару в натуральному виразі.

Обчислення суми ввізного (вивізного) мита щодо товарів, які обкладаються ввізним (вивізним) митом за ставками у євро за одиницю товару, здійснюється за формулою:

$$C_{M_c} = H \times M_c \times K_c,$$

де C_{M_c} – сума ввізного (вивізного) мита, H – кількісна або фізична характеристика товару в натуральному виразі, M_c – ставка ввізного

(вивізного) мита у євро за одиницю товару, K_c – курс євро, установлений Національним банком України на день прийняття ВМД.

Нарахування ввізного (вивізного) мита щодо товарів, які обкладаються ввізним (вивізним) митом за комбінованими ставками, здійснюється в три етапи:

1. Спочатку обчислюється сума ввізного (вивізного) мита за адвалорною ставкою у відсотках до митної вартості.

2. Потім обчислюється сума ввізного (вивізного) мита за спеціальною ставкою у євро за одиницю товару.

3. Для визначення суми ввізного (вивізного) мита, що підлягає сплаті, використовується, як правило, найбільша величина, про що зазначено в Законі України «Про Митний тариф України».

Сума ввізного (вивізного) мита за комбінованою ставкою визначається за формулами:

$$C_{M_k} = C_{M_a}, \text{ якщо } C_{M_a} > C_{M_c},$$

$$C_{M_k} = C_{M_c}, \text{ якщо } C_{M_c} > C_{M_a},$$

де C_{M_k} – сума ввізного (вивізного) мита за комбінованими ставками, C_{M_a} – сума ввізного (вивізного) мита, обчислена за ставками у відсотках до митної вартості, C_{M_c} – сума ввізного (вивізного) мита, обчислена за ставками у євро за одиницю товару.

Нарахування особливих видів мит здійснюється відповідно до рішень про застосування антидемпінгових, компенсаційних або спеціальних заходів.

Нарахування антидемпінгового, компенсаційного та спеціального мита у відсотках до митної вартості товару, що є об'єктом антидемпінгового, антисубсидійного або спеціального розслідувань.

Митна вартість цього товару обчислюється відповідно до базисних умов поставки CIF-кордон України.

Обчислення суми антидемпінгового, компенсаційного та спеціального мита здійснюється за формулою:

$$C_{M_o} = (B \times M_o) : 100,$$

де C_{M_o} – сума антидемпінгового, компенсаційного та спеціального мита, B – митна вартість товару (у грн), M_o – ставка антидемпінгового,

компенсаційного та спеціального мита, установлена у відсотках до митної вартості товару.

Нарахування антидемпінгового та компенсаційного мита при застосуванні різниці між мінімальною ціною та митною вартістю товару, що є об'єктом антидемпінгового або антисубсидійного розслідувань.

Митна вартість цього товару обчислюється відповідно до базисних умов поставки СІФ-кордон України.

Мінімальна ціна визначається Міністерством економіки України відповідно до частини дев'ятої статті 14 Закону України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту», частини восьмої статті 17 Закону України «Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту».

Обчислення суми антидемпінгового та компенсаційного мита здійснюється за формулою:

$$C_{m_0} = (C \times K_{\epsilon} \times H) - B) \times 100,$$

де C_{m_0} – сума антидемпінгового, компенсаційного мита, C – мінімальна ціна на імпорт в Україну товару згідно з відповідним рішенням Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі про застосування антидемпінгових або компенсаційних заходів, K_{ϵ} – курс євро, установлений Національним банком України на день прийняття ВМД, B – митна вартість товару (у грн), H – кількісна або фізична характеристика товару в натуральному виразі.

Ставки ввізного мита, визначені Законом України «Про Митний тариф України», застосовуються з урахуванням чинних міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Мито підлягає сплаті до завершення оформлення ВМД, тимчасової чи неповної декларацій (далі – ТД, НД). Мито сплачується платниками в національній валюті України за ставками, що діють на день подання ВМД до митного оформлення.

При митному оформленні товарів із застосуванням ТД, НД мито сплачується за ставками, що діють на день подання таких декларацій до митного оформлення.

При митному оформленні товарів із застосуванням спрощеного порядку відповідно до статті 79 Митного кодексу України мито сплачується за ставками, що діють на день подання митної декларації, заповненої в установленому порядку.

Сплата мита може бути здійснена шляхом перерахування суми коштів за безготівковим розрахунком або готівково на відповідний рахунок органу доходів та зборів.

Повернення надмірно сплачених сум мита здійснюється відповідно до Порядку взаємодії органів доходів та зборів з органами Державного казначейства України, у процесі повернення з Державного бюджету України помилково та/або надмірно зарахованих до бюджету митних та інших платежів, контроль за справлянням яких покладається на органи доходів та зборів, затвердженого наказом Міністерства доходів та зборів України та Державного казначейства України від 20.07.2007 р. № 611/147, та Порядку повернення платникам податків коштів, що обліковуються на відповідних рахунках органу доходів та зборів як передоплата, і митних та інших платежів, помилково та/або надмірно сплачених до бюджету, контроль за справлянням яких здійснюється органами доходів та зборів, затвердженого наказом Міністерства доходів та зборів від 20.07.2007 р. № 618.

2.9. Порядок нарахування та справляння акцизного податку та податку на додану вартість

Відповідно до Податкового кодексу України (ст. 14.1.4) акцизний податок – непрямий податок на споживання окремих видів товарів (продукції), визначених цим Кодексом як підакцизні, що включається до ціни таких товарів (продукції).

Податковим кодексом України (ст. 212) визначені платники акцизного податку, це:

- Особи, які виробляють підакцизні товари (продукцію) на митній території України, у тому числі з давальницької сировини.
- Особи – суб'єкти господарювання, які ввозять підакцизні товари (продукцію) на митну територію України.
- Фізичні особи – резиденти або нерезиденти, які ввозять підакцизні товари (продукцію) на митну територію України в обсягах, що підлягають оподаткуванню, відповідно до митного законодавства.

- Особи, які реалізують конфісковані підакцизні товари (продукцію), підакцизні товари (продукцію), визнані безхазяйними, підакцизні товари (продукцію), за якими не звернувся власник до кінця строку зберігання, та підакцизні товари (продукцію), що за правом успадкування чи на інших законних підставах переходять у власність держави, якщо ці товари (продукція) підлягають реалізації (продажу) в установленому законодавством порядку.
- Особи, які реалізують або передають у володіння, користування чи розпорядження підакцизні товари (продукцію), що були ввезені на митну територію України зі звільненням від оподаткування до закінчення строку, визначеного законом відповідно до пункту 213.3 статті 213 Податкового кодексу України.
- Особи, на які покладається дотримання вимог митних режимів, що передбачають звільнення від оподаткування, у разі порушення таких вимог.
- Особи, на які покладається виконання умов щодо цільового використання підакцизних товарів (продукції), на які встановлено ставку податку 0 гривень за 1 літр 100-відсоткового спирту, 0 євро за 1000 кг нафтопродуктів у разі порушення таких умов.
- Особи, на які при здійсненні операцій із підакцизними товарами (продукцією), які не підлягають оподаткуванню або звільнюються від оподаткування, покладається виконання умов щодо цільового використання підакцизних товарів (продукції) в разі порушення таких умов.
- Замовники, за дорученням яких виробляються підакцизні товари (продукція) з давальницької сировини, сплачують податок виробнику.

Реєстрація осіб як платників податку.

- Реєстрація в органах державної податкової служби як платника податку суб'єкта господарювання, що здійснює діяльність із виробництва підакцизних товарів (продукції) та/або імпорту алкогольних напоїв та тютюнових виробів, яка підлягає ліцензуванню, здійснюється на підставі відомостей щодо видачі такому суб'єкту відповідної ліцензії. Органи ліцензування, що вповноважені видавати ліцензії на зазначені види діяльності, зобов'язані нада-

ти органу державної податкової служби за місцезнаходженням суб'єкта господарювання інформацію про видані, переоформлені, призупинені або анульовані ліцензії у п'ятиденний строк із дня здійснення таких дій.

- Інші платники підлягають обов'язковій реєстрації як платники податку органами державної податкової служби за місцем державної реєстрації таких суб'єктів у місячний строк із дня початку господарської діяльності.

Об'єктами оподаткування акцизним податком є операції з:

- реалізації вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції);
- реалізації (передачі) підакцизних товарів (продукції) з метою власного споживання, промислової переробки, здійснення внесків до статутного капіталу, а також своїм працівникам;
- увезення підакцизних товарів (продукції) на митну територію України;
- реалізації конфіскованих підакцизних товарів (продукції), підакцизних товарів (продукції), визнаних безхазяйними, підакцизних товарів (продукції), за якими не звернувся власник до кінця строку зберігання, та підакцизних товарів (продукції), що за правом успадкування чи на інших законних підставах переходять у власність держави;
- реалізації або передачі у володіння, користування чи розпорядження підакцизних товарів (продукції), що були ввезені на митну територію України зі звільненням від оподаткування до закінчення строку, визначеного законодавством, відповідно до пункту 213.3 статті 213 Податкового Кодексу;
- обсяги та вартість утрачених підакцизних товарів (продукції), що перевищують встановлені норми втрат з урахуванням пункту 214.6 статті 214 Податкового кодексу України.

Операції з підакцизними товарами, які не підлягають оподаткуванню:

- вивезення (експорту) підакцизних товарів (продукції) платником податку за межі митної території України.

Товари (продукція) вважаються вивезеними (експортованими) платником податку за межі митної території України, якщо їх виве-

ження (експортування) засвідчене належно оформленою митною декларацією;

- увезення на митну територію України раніше експортованих підакцизних товарів (продукції), у яких виявлено недоліки, що перешкоджають реалізації цих товарів на митній території країни імпортера, для їх повернення експортеру. Такі підакцизні товари (продукція) ввозяться їх продавцем (експортером) без подальшої реалізації на митній території України.

Операції з підакцизними товарами, які звільняються від оподаткування:

- реалізації легкових автомобілів для інвалідів, у тому числі дітей-інвалідів, оплата вартості яких здійснюється за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів, коштів фондів загальнообов'язкового державного страхування, а також легкових автомобілів спеціального призначення (швидка медична допомога та для потреб підрозділів центрального органу виконавчої влади з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи), оплата вартості яких здійснюється за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів;
- увезення підакцизних товарів (продукції) на митну територію України, призначених для офіційного (службового) користування дипломатичними представництвами іноземних держав, консульськими установами іноземних держав та для особистого використання членами дипломатичних представництв іноземних держав, консульських установ іноземних держав, виходячи з принципу взаємності стосовно кожної окремої держави. У разі реалізації на митній території України підакцизних товарів (продукції), що були ввезені зі звільненням від оподаткування відповідно до норм цього підпункту, податок сплачується особами, що реалізують або передають у володіння, користування чи розпорядження такі підакцизні товари (продукцію), не пізніше дати такої реалізації одночасно зі сплатою податку на додану вартість за ставками, що діяли на момент подання митної декларації при ввезенні підакцизних товарів (продукції) на митну територію України;

- ввезення підакцизних товарів (продукції) на митну територію України, якщо при цьому згідно із законодавством України не справляється податок на додану вартість у зв'язку з розміщенням товарів (продукції) у митних режимах: транзиту, митного складу, знищення або руйнування, відмови на користь держави, магазину безмитної торгівлі, тимчасового ввезення, переробки на митній території України. У разі порушення умов митних режимів, що передбачають повне або часткове звільнення від оподаткування, особа, відповідальна за дотримання режиму, зобов'язана обчислити та сплатити суму податкового зобов'язання. У разі, коли в зазначених випадках митним законодавством України передбачається вимога щодо здійснення заходів гарантування, така вимога встановлюється і для цілей акцизного податку.
- Податок справляється, якщо в подальшому щодо таких товарів (продукції) виникають зобов'язання зі сплати податку на додану вартість:***

- безоплатної передачі для знищення підакцизних товарів (продукції), конфіскованих за рішенням суду та таких, що перейшли у власність держави внаслідок відмови власника, якщо вони не підлягають реалізації (продажу) в установленому законодавством порядку;
- реалізації підакцизних товарів (продукції), крім нафтопродуктів, вироблених на митній території України, що використовуються як сировина для виробництва підакцизних товарів (продукції);
- ввезення на митну територію України підакцизних товарів (продукції), що використовуються як сировина для виробництва підакцизних товарів (продукції), за умови пред'явлення органу доходів та зборів ліцензії на право виробництва (крім виробництва нафтопродуктів);
- увезення фізичними особами на митну територію України підакцизних товарів (продукції) в обсягах, що не перевищують норм безмитного ввезення, установлених законом;
- реалізації безпосередньо вітчизняними виробниками алкогольних напоїв і тютюнових виробів магазинам безмитної торгівлі.

Підставою для звільнення від сплати податку продукції, яка призначена для реалізації магазинами безмитної торгівлі, є належно оформлена митна декларація, що оформляється під час відвантаження продукції від такого виробника;

- увезення на митну територію України підакцизних товарів (продукції) (крім алкогольних напоїв і тютюнових виробів) як міжнародної технічної допомоги, яка надається відповідно до міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, або як гуманітарної допомоги, наданої згідно з нормами Закону України «Про гуманітарну допомогу»;
- увезення акредитованими державними випробувальними лабораторіями та/або суб'єктами господарювання, які мають ліцензії на виробництво тютюнових виробів, еталонних (моніторингових) чи тестових зразків тютюнових виробів (не призначених для продажу в роздріб) для проведення досліджень чи випробувань (калібрування лабораторного обладнання, проведення дегустацій, вивчення фізико-хімічних показників, дизайну);
- реалізації скрапленого газу на спеціалізованих аукціонах для потреб населення в порядку, установленому Кабінетом Міністрів України. Повний текст: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI «Податковий кодекс України».

Для обчислення акцизного податку застосовуються адвалорні та специфічні ставки.

У разі обчислення податку із застосуванням адвалорних ставок базою оподаткування є:

- вартість реалізованого товару (продукції), виробленого на митній території України, за встановленими виробником максимальними роздрібними цінами без податку на додану вартість та з урахуванням акцизного податку;
- вартість товарів (продукції), що ввозяться на митну територію України, за встановленими імпортером максимальними роздрібними цінами на товари (продукцію), які він імпортує, без податку на додану вартість та з урахуванням акцизного податку.

При визначенні бази оподаткування перерахунок іноземної валюти на національну валюту здійснюється за офіційним курсом гривні до іноземної валюти, установленим Національним банком України, що діє на дату подання до органу доходів та зборів митної декларації до митного оформлення. Митна вартість товарів, що ввозяться на митну територію України, визначається відповідно до Митного кодексу України.

У разі обчислення податку із застосуванням специфічних ставок із вироблених на митній території України або ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції) базою оподаткування є їх величина, визначена в одиницях виміру ваги, об'єму, кількості товару (продукції), об'єму циліндрів двигуна автомобіля або в інших натуральних показниках.

У разі обчислення податку із застосуванням одночасно адвалорних та специфічних ставок податку базою оподаткування є база, визначена відповідно до пунктів 214.1 та 214.4 Податкового кодексу України. У разі наявності наднормативних втрат спирту етилового, коньячного і плодового, спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового, спирту-сирцю виноградного, спирту-сирцю плодового та алкогольних напоїв, допущених із вини виробника під час виробництва підакцизних товарів (продукції), базою оподаткування є вартість (кількість) цих товарів, які можна було б виробити з наднормативно втрачених товарів (продукції).

Норми втрат і виходу спирту етилового, коньячного і плодового, спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового, спирту-сирцю виноградного, спирту-сирцю плодового та алкогольних напоїв затверджуються центральним органом виконавчої влади, уповноваженим Кабінетом Міністрів України.

При псуванні, знищенні, втраті підакцизних товарів (продукції), крім випадків, передбачених у пункті 216.3 статті 216 Податкового кодексу України, базою оподаткування є вартість та обсяги втрачених товарів (продукції), що перевищують установлені норми втрат згідно з пунктом 214.6 статті 214 Податкового кодексу України.

У разі обчислення податку із застосуванням адвалорних ставок базою оподаткування є:

- вартість реалізованого товару (продукції), виробленого на митній території України, за встановленими виробником максимальними роздрібними цінами без податку на додану вартість та з урахуванням акцизного податку;
- вартість товарів (продукції), що ввозяться на митну територію України, за встановленими імпортером максимальними роздрібними цінами на товари (продукцію), які він імпортує, без податку на додану вартість та з урахуванням акцизного податку.

При визначенні бази оподаткування перерахунок іноземної валюти на національну валюту здійснюється за офіційним курсом гривні до іноземної валюти, установленим Національним банком України, що діє на дату подання до органу доходів та зборів митної декларації до митного оформлення.

Митна вартість товарів, що ввозяться на митну територію України, визначається відповідно до Митного кодексу України.

У разі обчислення податку із застосуванням специфічних ставок із вироблених на митній території України або ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції) базою оподаткування є їх величина, визначена в одиницях виміру ваги, об'єму, кількості товару (продукції), об'єму циліндрів двигуна автомобіля або в інших натуральних показниках.

У разі наявності наднормативних втрат спирту етилового, коньячного і плодового, спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового, спирту-сирцю виноградного, спирту-сирцю плодового та алкогольних напоїв, допущених із вини виробника під час виробництва підакцизних товарів (продукції), базою оподаткування є вартість (кількість) цих товарів, які можна було б виробити з наднормативно втрачених товарів (продукції).

Норми втрат і виходу спирту етилового, коньячного і плодового, спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового, спирту-сирцю виноградного, спирту-сирцю плодового та алкогольних напоїв затверджуються центральним органом виконавчої влади, уповноваженим Кабінетом Міністрів України.

При псуванні, знищенні, втраті підакцизних товарів (продукції), крім випадків, передбачених у пункті 216.3 статті 216 Податкового Кодексу, базу оподаткування є вартість та обсяги втрачених товарів (продукції), що перевищують встановлені норми втрат згідно з пунктом 214.6 статті 214 Податкового Кодексу.

Порядок обчислення податку з товарів, які ввозяться на митну територію України.

Суми податку з товарів (продукції), які ввозяться на митну територію України, що підлягають сплаті, визначаються платниками податку самостійно, виходячи з об'єктів оподаткування, бази оподаткування та ставок цього податку.

Податок із підакцизних товарів (продукції), що ввозяться на митну територію України, обчислюється в національній валюті за офіційним курсом гривні до іноземної валюти, установленим Національним банком України на дату подання органу доходів та зборів митної декларації до митного оформлення.

Суми податку, що підлягають сплаті, у разі порушення умов розміщення підакцизних товарів у митних режимах: магазину безмитної торгівлі, переробки на митній території України, визначаються, виходячи з об'єктів оподаткування, бази оподаткування та ставок цього податку, що діяли на момент подання митної декларації при розміщенні у відповідний режим.

У разі повного або часткового повернення імпортером підакцизних товарів (продукції), увезених на митну територію України, продавцю у зв'язку з непридатністю їх для реалізації на митній території України, платник податків – імпортер проводить коригування податкових зобов'язань зі сплати акцизного податку у звітному періоді, у якому відбулось повернення невикористаних та пошкоджених марок, органу державної податкової служби, який видав марки, надає відповідні документи, що підтверджують втрату марок.

Сума коригування обчислюється платником податку із застосуванням максимальних роздрібних цін, ставок акцизного податку з урахуванням мінімального податкового зобов'язання зі сплати акцизного податку, які діяли на дату виникнення податкового зобов'язання щодо таких товарів (продукції).

Сума коригування зазначається в декларації з акцизного податку за відповідний звітний період. При цьому сума акцизного податку за бажанням імпортера повертається йому на поточний рахунок у банку або зараховується при придбанні наступних партій марок акцизного податку.

Порядок обчислення податку в разі тимчасового ввезення на митну територію України та переміщення через митну територію України транзитом підакцизних товарів.

Увезення на митну територію України підакцизних товарів (продукції), що переміщуються через митну територію України транзитом, проводиться без сплати податку за умови здійснення заходів щодо гарантування доставки товарів (продукції) у порядку, визначеному митним законодавством.

Підакцизні товари (продукція), які тимчасово ввозяться на митну територію України і призначені для показу чи демонстрації під час проведення виставок, конкурсів, нарад, семінарів та ярмарків, спеціальних виставкових заходів, якщо вони залишаються у власності нерезидентів та їх використання на території України не має комерційного характеру, пропускаються через митний кордон України без сплати податку під зобов'язання, узятє перед органом державної митної служби, про вивезення таких товарів (продукції) у тому самому стані, у якому вони ввозилися, крім змін внаслідок фактичного природного зношення, на строк тимчасового ввезення, за умови надання гарантій (грошової застави) органу державної митної служби.

Ввезення на митну територію України імпортних алкогольних напоїв і тютюнових виробів.

Суб'єкти господарювання – юридичні та фізичні особи, які уклали з іноземними виробниками контракт (договір) про постачання в Україну алкогольних напоїв і тютюнових виробів, мають право ввозити на митну територію України імпортні алкогольні напої і тютюнові вироби, якщо:

а) увезення їх на митну територію України здійснюється виключно через визначені Кабінетом Міністрів України пункти про-

пуску через державний кордон, які зазначені покупцями марок (імпортерами) у заявці-розрахунку;

б) маркування алкогольних напоїв і тютюнових виробів здійснюється в установленому порядку марками акцизного податку встановленого зразка;

в) алкогольні напої в автомобільних і залізничних цистернах, а також у баках, бачках та інших ємностях місткістю більш як 5 літрів увозяться в Україну з метою продажу або обміну на митній території України та не підлягають маркуванню. У такому разі податок сплачується до або під час митного оформлення. Контроль за його сплатою здійснюється органами доходів та зборів;

г) покупець марок (імпортер) подає органу доходів та зборів митну декларацію, копію декларації про максимальні роздрібні ціни (для тютюнових виробів) та примірник заявки-розрахунку з відміткою продавця марок акцизного податку про сплату сум податку до відповідного бюджету в повному обсязі.

У разі ввезення покупцем марок (імпортером) на територію України за контрактом (договором) про постачання алкогольних напоїв і тютюнових виробів кількома партіями в такому контракті (договорі) центральним органом державної податкової служби робляться відмітки про кількість виданих марок акцизного податку із зазначенням дати їх видачі.

Строк одержання марок акцизного податку для кожного контракту визначається покупцями марок (імпортерами) за погодженням із продавцем марок залежно від обсягу товарів, що ввозяться, але становить не більше п'яти робочих днів від дати подання документів для одержання марок акцизного податку, зазначених у пункті 226.14 статті 226 Податкового кодексу України.

Придбані марки акцизного податку передаються покупцями марок (імпортерами) іноземним виробникам для маркування імпортованих алкогольних напоїв і тютюнових виробів у процесі їх виробництва.

Транзитні перевезення алкогольних напоїв і тютюнових виробів через митну територію України здійснюються з додержанням вимог, установлених пунктом 219.1 статті 219 Податкового кодексу України.

Порядок обчислення акцизного податку

Відповідно до вимог наказу ДМСУ від 23.05.2011 р. № 409 «Про затвердження Інструкції про порядок справляння акцизного податку при ввезенні товарів на митну територію України суб'єктами господарської діяльності» акцизний податок із застосуванням специфічних ставок з увезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції) у валюті України обчислюється за такою формулою:

$$C_a = H \times A,$$

де C_a – сума акцизного податку, обчислена із застосуванням специфічних ставок з одиниці товару (продукції); H – кількість товару у фізичних одиницях виміру, установлених Податковим кодексом України; A – ставка акцизного податку; у разі встановлення ставок акцизного податку в іноземній валюті – за формулою:

$$C_a = H \times A \times K_b,$$

де C_a – сума акцизного податку, обчислена із застосуванням специфічних ставок з одиниці товару (продукції); H – кількість товару у фізичних одиницях виміру, установлених Податковим кодексом України; A – ставка акцизного податку; K_b – валютний (обмінний) курс Національного банку України, що діє на дату подання митної декларації.

Базою оподаткування в цьому випадку є величина товарів, визначена в одиницях виміру ваги, об'єму, кількості товару (продукції), об'єму циліндрів двигуна автомобіля або в інших натуральних показниках.

Із застосуванням адвалорних ставок за такою формулою:

$$Ca^A = B \times A,$$

де Ca^A – сума акцизного податку за адвалорною ставкою; B – вартість товарів (продукції) за встановленими імпортером максимальними роздрібними цінами на товари (продукцію), які він імпортує, без податку на додану вартість та з урахуванням акцизного податку; A – адвалорна ставка акцизного податку.

Вартість товарів (продукції) за встановленими імпортером максимальними роздрібними цінами на товари (продукцію) без податку

на додану вартість та з урахуванням акцизного податку розраховується за формулою:

$$B = (MPЦ - ПДВ) \times K,$$

де *MPЦ* – максимальна роздрібна ціна; *ПДВ* – сума податку на додану вартість у складі *MPЦ*; *K* – кількість ввезеного товару в одиницях виміру, на які встановлено максимальну роздрібну ціну.

Сума податку на додану вартість у складі *MPЦ* розраховується за формулою:

$$ПДВ = (MPЦ / (1 + Cn/100)) \times (Cn/100),$$

де *MPЦ* – максимальна роздрібна ціна; *Cn* – ставка податку на додану вартість.

Базою оподаткування в такому випадку є вартість товарів (продукції), що ввозяться на митну територію України, за встановленими імпортером максимальними роздрібними цінами на товари (продукцію), які він імпортує, без податку на додану вартість та з урахуванням акцизного податку.

Із застосуванням одночасно адвалорних та специфічних ставок податку. У цьому випадку базою оподаткування є база, визначена окремо для обчислення суми податку за адвалорними та специфічними ставками.

Сума податкового зобов'язання, якщо одночасно встановлено адвалорні та специфічні ставки акцизного податку, обчислюється шляхом додавання сум, обчислених окремо за кожною ставкою, за формулою:

$$ПЗ = Ca^4 + Ca,$$

де *ПЗ* – податкове зобов'язання; *Ca⁴* – сума акцизного податку, обчислена за адвалорною ставкою; *Ca* – сума акцизного податку, обчислена із застосуванням специфічних ставок з одиниці товару (продукції).

При визначенні суми акцизного податку на сигарети застосовується мінімальне акцизне податкове зобов'язання у гривнях, що встановлено підпунктом 215.3.3 пункту 215.3 статті 215 розділу VI Податкового кодексу України.

Відповідно до порядку, встановленого в пункті 221.2 статті 221 розділу VI Податкового кодексу України, суми податкового зобов'язання

зання на сигарети одного найменування визначаються шляхом порівняння обчислених сум податку за встановленими адвалорною та специфічною ставками та мінімального акцизного податкового зобов'язання з обсягів увезеного товару (продукції) і до нарахування приймається та сума, яка має більше значення за формулами:

якщо $(Ca^A + Ca) < (Ca \times K : 1000)$, то $ПЗ = мПЗ \times K : 1000$;

якщо $(Ca^A + Ca) > (мПЗ \times K : 1000)$, то $ПЗ = Ca^A + Ca$,

де Ca^A – сума акцизного податку, обчислена за адвалорною ставкою; Ca – сума акцизного податку, обчислена із застосуванням специфічних ставок з одиниці товару (продукції); $мПЗ$ – мінімальне акцизне податкове зобов'язання, установлене законодавством на 1000 штук товару; K – кількість товару (продукції); $ПЗ$ – податкове зобов'язання.

Податок на додану вартість – непрямий податок, який нараховується та сплачується відповідно до норм розділу V Податкового кодексу України.

Датою виникнення податкових зобов'язань із постачання товарів/послуг відповідно до статті 187 Податкового кодексу України вважається дата, яка припадає на податковий період, протягом якого відбувається будь-яка з подій, що сталася раніше:

а) дата зарахування коштів від покупця/замовника на банківський рахунок платника податку як оплата товарів/послуг, що підлягають постачанню, а в разі постачання товарів/послуг за готівку – дата оприбуткування коштів у касі платника податку, а в разі відсутності такої – дата інкасації готівки в банківській установі, що обслуговує платника податку;

б) дата відвантаження товарів, а в разі експорту товарів – дата оформлення митної декларації, що засвідчує факт перетинання митного кордону України, оформлена відповідно до вимог митного законодавства, а для послуг – дата оформлення документа, що засвідчує факт постачання послуг платником податку.

У разі постачання товарів або послуг із використанням торговельних автоматів або іншого подібного устаткування, що не передбачає наявності касового апарата, контрольованого вповно-

важеною на це фізичною особою, датою виникнення податкових зобов'язань вважається дата виймання з таких торговельних апаратів або подібного устаткування грошової виручки. Правила інкасації зазначеної виручки встановлюються Національним банком України.

У разі постачання товарів за договорами товарного кредиту (товарної позики, розстрочки), умови яких передбачають сплату (нарахування) відсотків, датою збільшення податкових зобов'язань у частині таких відсотків вважається дата їх нарахування згідно з умовами відповідного договору.

У разі, якщо постачання товарів/послуг через торговельні автомати здійснюється з використанням жетонів, карток або інших замінників національної валюти, датою збільшення податкових зобов'язань вважається дата постачання таких жетонів, карток або інших замінників національної валюти.

У разі, якщо постачання товарів/послуг здійснюється з використанням кредитних або дебетових карток, дорожніх, комерційних, іменних або інших чеків, датою збільшення податкових зобов'язань вважається дата, що засвідчує факт постачання платником податку товарів/послуг покупцю, оформлена податковою накладною, або дата виписування відповідного рахунка (товарного чека), залежно від того, яка подія відбулася раніше.

Датою виникнення податкових зобов'язань орендодавця (лізингодавця) для операцій фінансової оренди (лізингу) є дата фактичної передачі об'єкта фінансової оренди (лізингу) у користування орендарю (лізингоотримувачу).

Датою виникнення податкових зобов'язань у разі постачання товарів/послуг з оплатою за рахунок бюджетних коштів є дата зарахування таких коштів на банківський рахунок платника податку або дата отримання відповідної компенсації в будь-якій іншій формі, включаючи зменшення заборгованості такого платника податку за його зобов'язаннями перед бюджетом.

Датою виникнення податкових зобов'язань, у разі ввезення товарів на митну територію України, є дата подання митної декларації для митного оформлення.

Датою виникнення податкових зобов'язань за операціями з постачання послуг нерезидентами, місцем надання яких є митна територія України, є дата списання коштів із банківського рахунка платника податку в оплату послуг або дата оформлення документа, що засвідчує факт постачання послуг нерезидентом, залежно від того, яка з подій відбулася раніше.

Датою виникнення податкових зобов'язань виконавця довгострокових договорів (контрактів) є дата фактичної передачі виконавцем результатів робіт за такими договорами (контрактами).

Довгостроковий договір (контракт) – це будь-який договір на виготовлення товарів, виконання робіт, надання послуг із довготривалим (більше одного року) технологічним циклом виробництва та якщо договорами, які укладені на виробництво таких товарів, виконання робіт, надання послуг, не передбачено поетапного їх здавання.

Сума ПДВ обчислюється за такими формулами:

а) на товари, що обкладаються митом та акцизним податком:

$$C_{\text{пдв}} = (B + C_{\text{м}} + C_{\text{а}}) \times П / 100;$$

б) на товари, що обкладаються тільки митом:

$$C_{\text{пдв}} = (B + C_{\text{м}}) \times П / 100;$$

в) на товари, що обкладаються тільки акцизним податком:

$$C_{\text{пдв}} = (B + C_{\text{а}}) \times П / 100;$$

г) на інші товари, що не підлягають обкладенню митом та акцизним збором:

$$C_{\text{пдв}} = B \times П / 100,$$

де $C_{\text{пдв}}$ – сума ПДВ; B – договірна (контрактна) вартість, але не менша митної вартості, зазначеної у ввізній митній декларації; $C_{\text{м}}$ – сума мита (увізне, спеціальне, антидемпінгове, компенсаційне, сезонне); $C_{\text{а}}$ – сума акцизного податку; $П$ – ставка ПДВ (20 %).

При нарахуванні ПДВ, що підлягає сплаті, до бази оподаткування ПДВ не включається сума мита та/або акцизного збору, яка не підлягає сплаті (нараховується умовно) унаслідок застосування податкових пільг або інших передбачених законодавством звільнень від сплати.

Якщо ПДВ нараховується умовно, то до бази оподаткування ПДВ включається сума мита та/або акцизного податку (у тому числі така, що не підлягає сплаті (нараховується умовно) унаслідок застосування податкових пільг або інших передбачених законодавством звільнень від сплати).

Відомості про нарахований ПДВ відображаються у відповідних графах ВМД і додаткових аркушах до неї.

Особливості оподаткування товарів при переміщенні через митний кордон України.

При ввезенні товарів на митну територію України, відповідно до вимог статті 206 Податкового кодексу України, суми податку, нараховані органом доходів та зборів, підлягають сплаті до державного бюджету платниками податку до/або на день подання митної декларації безпосередньо на єдиний казначейський рахунок за винятком операцій, за якими надається звільнення (умовне звільнення) від оподаткування.

У разі ввезення товарів на митну територію України залежно від митного режиму, у який розміщуються ці товари, оподаткування здійснюється в такому порядку:

- у митних режимах імпорту та реімпорту податок сплачується в повному обсязі (крім товарів, що звільняються від оподаткування при ввезенні на митну територію України відповідно до статті 197 Податкового кодексу України);
- у митних режимах транзиту та відмови на користь держави податок не сплачується;
- у митних режимах митного складу, знищення або руйнування, магазину безмитної торгівлі застосовується повне умовне звільнення від оподаткування;
- у митних режимах тимчасового ввезення (вивезення) застосовується умовне звільнення від оподаткування, а саме:
 - а) повне умовне звільнення застосовується у разі:
 - тимчасового ввезення на митну територію України та подальшого вивезення товарів відповідно до Митного кодексу України та додатків В.1–В.9, С, D до Конвенції про тимчасове ввезення;

- тимчасового ввезення на митну територію України та подальшого вивезення повітряних суден, які ввозяться на митну територію України українськими авіакомпаніями за договорами оперативного лізингу;
 - тимчасового вивезення товарів із митної території України та їх подальшого ввезення до закінчення строку тимчасового вивезення;
- б) часткове умовне звільнення застосовується в разі тимчасового ввезення товарів, перелік яких затверджується Кабінетом Міністрів України відповідно до вимог статті 4 додатка Е до Конвенції про тимчасове ввезення (крім підакцизних та визначених підпунктом «а» Податкового кодексу), на митну територію України з метою виробництва чи виконання робіт.

За кожний повний або неповний місяць заявленого строку перебування зазначених товарів на митній території України сплачується 3 відсотки суми податку, який підлягав би сплаті в разі випуску товарів у вільний обіг відповідно до митного режиму імпорту. Сплачені суми податку включаються до складу сум податку, що відносяться до податкового кредиту періоду, у якому було сплачено податок.

У такому ж порядку сплачується податок у разі продовження строку тимчасового ввезення зазначених товарів, відповідно до Митного кодексу України. Без сплати податку здійснюється продовження строку тимчасового ввезення зазначених товарів, після закінчення трирічного періоду їх перебування на митній території України та сплати податку в попередні періоди такого перебування.

Загальна сума податку, яка підлягає сплаті в разі часткового звільнення від оподаткування товарів, не повинна перевищувати суми, яка підлягала б сплаті, якби товари було випущено у вільний обіг у митному режимі імпорту станом на дату, коли на них було поширено дію режиму тимчасового ввезення.

Сума податку, сплачена на підставі часткового звільнення від оподаткування товарів, які тимчасово ввозилися на митну територію України для використання з метою виробництва чи виконання робіт,

у разі розміщення цих товарів в інші митні режими поверненню не підлягає.

У разі припинення дії режиму тимчасового ввезення з частковим звільненням від оподаткування товарів та випуску їх у вільний обіг або передачі ввезених за цим режимом товарів у користування іншій особі податок сплачується в обсязі, передбаченому законодавством для ввезення товарів на митну територію України в митному режимі імпорту, за відрахуванням суми вже сплаченого на підставі часткового звільнення від оподаткування товарів податку. При цьому за період, коли застосовувалося таке звільнення, підлягають сплаті проценти із сум податкових зобов'язань, що підлягали б сплаті, коли б щодо таких сум надавалося розстрочення податкових зобов'язань відповідно до розділу II Податкового кодексу.

У разі розміщення товарів у митному режимі переробки на митній території України податок не підлягає сплаті.

При цьому повне умовне звільнення надається за умови надання на суму податкового зобов'язання простого векселя та за умови вивезення продуктів переробки з митної території України у визначений строк.

У разі, якщо платник податку не подає простого векселя, податкове зобов'язання сплачується на загальних підставах.

Випуск, обіг та погашення простих векселів здійснюються в порядку, визначеному законодавством, яке регулює здійснення операцій із давальницькою сировиною.

Під час ввезення на митну територію України продуктів переробки товарів, що вивозилися в митному режимі переробки за межами митної території України, податок сплачується в порядку, встановленому для митного режиму імпорту, за винятком операцій із ввезення в Україну продуктів переробки товарів, що вивозилися за її межі з метою ремонту в митному режимі переробки за межами митної території України, які не підлягають оподаткуванню.

У разі порушення умов митних режимів, під час розміщення в які надано повне або часткове умовне звільнення від оподаткування, особа, відповідальна за дотримання режиму, зобов'язана сплатити суму податкового зобов'язання, на яку було надане умовне звільнення.

При цьому з дня надання умовного звільнення від оподаткування на суму податкового зобов'язання нараховується пеня відповідно до розділу II Податкового кодексу України.

У разі ввезення на митну територію України фізичними особами особистих речей, товарів та транспортних засобів порядок стягнення податку, що підлягає сплаті в разі переміщення товарів через митний кордон України, а також інші умови, не передбачені Податковим кодексом, на яких товари підлягають звільненню від оподаткування, визначаються законом.

У разі подальшого вивезення товарів із магазинів безмитної торгівлі за межі митної території України податок не справляється (у тому числі за нульовою ставкою).

Постачання товарів магазинами безмитної торгівлі без нарахування податку може здійснюватися виключно фізичним особам, які виїжджають за межі митної території України, та юридичним особам, які обслуговують пасажирів міжнародних рейсів після проходження ними паспортного та митного контролю.

У разі вивезення з магазинів безмитної торгівлі або митних ліцензійних складів товарів, що перебувають у митних режимах магазину безмитної торгівлі або митного складу, для вільного обігу на митній території України (крім переміщення до інших магазинів безмитної торгівлі або митних складів) оподаткування здійснюється в порядку, передбаченому для операцій з увезення товарів на митну територію України.

У разі виявлення органом доходів та зборів нестачі товарів у магазині безмитної торгівлі або на митному ліцензійному складі нараховується податок згідно з пунктом 190.1 статті 190 Податкового кодексу.

Відповідальність за перерахування податку до бюджету несе власник магазину безмитної торгівлі або власник митного ліцензійного складу.

РОЗДІЛ ІІІ. ПОРЯДОК ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЮ ІНШИМИ ДЕРЖАВНИМИ ОРГАНАМИ

- 3.1. Попередній документальний контроль.*
- 3.2. Порядок здійснення екологічного контролю.*
- 3.3. Порядок здійснення ветеринарного контролю.*
- 3.4. Порядок здійснення фітосанітарного контролю.*
- 3.5. Порядок здійснення митного оформлення товарів, що підлягають санітарно-епідеміологічному контролю.*
- 3.6. Порядок митного оформлення товарів, що підлягають обов'язковій сертифікації.*
- 3.7. Контроль за експортом брухту і відходів чорних та кольорових металів.*
- 3.8. Гемологічний контроль.*
- 3.9. Державне регулювання експорту, імпорту алкогольних напоїв та тютюнових виробів.*

3.1. Попередній документальний контроль

Порядок застосування технічних регламентів, фармакологічних, санітарних, фітосанітарних, ветеринарних та екологічних заходів, стандартів та вимог визначений законом України від 16 квітня 1991 року № 959-ХІІ «Про зовнішньоекономічну діяльність».

Поняття попереднього документального контролю визначено пунктом 42 статті 4 Митного кодексу України – контрольні заходи, які полягають у перевірці документів та відомостей, необхідних для здійснення державних санітарно-епідеміологічного, ветеринарно-санітарного, фітосанітарного, екологічного контролю, та здійснюються органами доходів та зборів в пунктах пропуску через державний кордон України щодо товарів, у тому числі продуктів та сировини тваринного походження, що переміщуються через митний кордон України.

Взаємодія органів доходів та зборів з іншими державними органами, що здійснюють контроль під час переміщення товарів через митний кордон України:

1. Товари, що переміщуються через митний кордон України, крім митного контролю, можуть підлягати державному санітарно-епідеміологічному, ветеринарно-санітарному, фітосанітарному, еколо-

гічному та радіологічному контролю. У пунктах пропуску через державний кордон України зазначені види державного контролю (крім радіологічного) здійснюються органами доходів та зборів у формі попереднього документального контролю на підставі інформації, отриманої від державних органів, уповноважених на здійснення цих видів контролю, із використанням засобів інформаційних технологій. Органи доходів та зборів взаємодіють із державними органами, уповноваженими на здійснення зазначених видів контролю, координують роботу з їх здійснення в пунктах пропуску через державний кордон і в зонах митного контролю на митній території України в порядку, установленому Митним кодексом та іншими законами України (ст. 319 МКУ).

2. У разі виявлення пошкодження упаковки або явних ознак псування товарів, або закінчення строку придатності товарів, або відсутності хоча б одного документа чи відомостей, необхідних для здійснення попереднього документального контролю, або невідповідності умов переміщення встановленим законодавством вимогам, або наявності інформації державного органу про заборону переміщення цих товарів через державний кордон України органи доходів та зборів приймають рішення щодо припинення попереднього документального контролю та залучення посадових осіб відповідних державних органів для проведення видів контролю, зазначених у частині першій статті 319 МКУ, які для його здійснення прибувають у пункт пропуску через державний кордон України.

Види контролю іншими державними органами здійснюються:

- 1) у пунктах пропуску через державний кордон України – стосовно встановлених законодавством України заборон щодо переміщення окремих товарів через митний кордон України;
- 2) при поміщенні в митний режим – стосовно встановлених законодавством України обмежень щодо переміщення окремих товарів через митний кордон України.

Контроль за переміщенням через митний кордон України окремих видів товарів, що проводиться іншими державними органами, здійснюється за принципом «єдиного вікна», відповідно до міжнародної практики та рекомендацій міжнародних організацій із застосуванням єдиної з органами доходів та зборів інформаційно-телекомунікаційної системи.

Види контролю здійснюються з використанням засобів інформаційних технологій, у тому числі електронної бази даних щодо товарів, переміщення яких контролюється іншими державними органами в частині дотримання заборон щодо переміщення цих товарів через митний кордон України. Державні органи, що здійснюють зазначені види контролю, зобов'язані надавати органам доходів та зборів для здійснення такого контролю необхідну інформацію в електронному вигляді.

Вичерпні переліки товарів (з описом та кодом згідно з УКТЗЕД), що підлягають державному контролю (у тому числі у формі попереднього документального контролю) у разі переміщення через митний кордон України, а також порядок здійснення попереднього документального контролю затверджує Кабінет Міністрів України. Пропозиції щодо внесення змін до зазначених переліків подаються Кабінету Міністрів України державними органами, уповноваженими здійснювати відповідний контроль. Цей перелік визначає товари, щодо яких діє заборона на пропуск через кордон без дозволу, і товари, щодо яких діють обмеження при поміщенні в митний режим.

Порядок здійснення контролю та засвідчення його результатів устанавлюється органом державної влади, уповноваженим на виконання цього виду контролю.

У пунктах пропуску через державний кордон України державний санітарно-епідеміологічний, ветеринарно-санітарний, фіто-санітарний, екологічний контроль окремих товарів та контроль за переміщенням культурних цінностей, що ввозяться на митну територію України (у тому числі з метою транзиту), здійснюються органами доходів та зборів у формі попереднього документального контролю.

Відповідно до вимог постанови КМУ від 21.05.2012 р. № 449 для здійснення попереднього документального контролю товарів перевізник або експедитор чи вповноважена особа надає посадовій особі органу доходів та зборів документи та/або відомості, необхідні для здійснення відповідного виду державного контролю, зокрема:

1) для здійснення санітарно-епідеміологічного контролю харчових продуктів (під час увезення товарів на митну територію України, крім транзиту) – міжнародний санітарний сертифікат, що видається

країною-експортером (оригінал документа), якщо такий сертифікат вимагається санітарними заходами;

2) для здійснення ветеринарно-санітарного контролю товарів:

- міжнародний ветеринарний сертифікат, що видається країною-експортером (оригінал документа) (під час увезення товарів на митну територію України або транзиту);
- реквізити дозволу на ввезення в Україну об'єктів ветеринарно-санітарного контролю у випадках, визначених статтею 83 Закону України «Про ветеринарну медицину» (під час увезення товарів на митну територію України, крім транзиту);
- відомості про включення товарів до державного реєстру ветеринарних препаратів, кормових добавок, преміксів та готових кормів, а саме: номер реєстраційного посвідчення та дата реєстрації (під час увезення товарів на митну територію України, крім транзиту);

3) для здійснення фітосанітарного контролю товарів, крім дерев'яного пакувального матеріалу як супровідного матеріалу для товарів, що класифікується в товарній позиції 4415, згідно з УКТЗЕД (під час увезення товарів на митну територію України або транзиту):

- фітосанітарний сертифікат, який видається державним органом із карантину і захисту рослин країни-експортера, що засвідчує фітосанітарний стан товару (оригінал документа);
- реквізити карантинного дозволу, що видається Держветфітослужбою згідно зі статтею 37 Закону України «Про карантин рослин»;

4) для здійснення екологічного контролю товарів:

- свідоцтво про допуск транспортних засобів до перевезення небезпечних вантажів (оригінал документа) (під час увезення на митну територію України або транзиту небезпечних вантажів згідно із Законом України «Про перевезення небезпечних вантажів»);
- свідоцтво про підготовку водіїв транспортних засобів, що перевозять небезпечні вантажі (оригінал документа) (під час увезення на митну територію України або транзиту небезпечних вантажів згідно із Законом України «Про перевезення небезпечних вантажів»);

- реквізити висновку Мінприроди про те, що відходи, які включені до Зеленого переліку відходів, не підпадають під дію пунктів 6–33 Положення про контроль за транскордонними перевезеннями небезпечних відходів та їх утилізацією/видаленням, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13 липня 2000 року № 1120;
- відомості про включення товарів до Державного реєстру пестицидів і агрохімікатів, а саме: серія, номер реєстраційного посвідчення та дата реєстрації (під час увезення товарів на митну територію України, крім транзиту);

5) для здійснення контролю за переміщенням культурних цінностей (під час увезення товарів на митну територію України, крім транзиту) – свідоцтво на право вивезення культурних цінностей, якщо це передбачено законодавством держави, із якої культурні цінності ввозяться на митну територію України.

Реквізити вищезазначених документів (крім тих, що видаються компетентними органами іноземних держав, а також свідоцтва про допуск транспортних засобів до перевезення небезпечних вантажів та свідоцтва про підготовку водіїв транспортних засобів, що перевозять небезпечні вантажі) зазначаються в попередній митній декларації.

Переліки товарів, що підлягають зазначеним видам державного контролю та на переміщення яких установлені обмеження, затверджені постановами КМУ від 21.05.2012 р. № 436 та від 21.05.2012 р. № 452.

Попередній документальний контроль припиняється, якщо:

- відсутні хоча б один документ, необхідний для здійснення попереднього документального контролю, або інформація про видачу контролюючими органами України документів у єдиній автоматизованій інформаційній системі органу доходів та зборів;
- державними органами запроваджено заборону на ввезення на митну територію України товарів (у тому числі з метою транзиту), здійснюються протиепідемічні заходи, ветеринарно-санітарні заходи, відповідно до рішень державних надзвичайних протиепізоотичних комісій, щодо сприйнятливих до хвороби тварин, продукції та сировини з них під час переміщення їх через митний кордон України або карантину тварин, запрова-

джено карантинний режим, виявлено вогнище карантинних організмів у країні походження, реекспорту або транзиту;

- під час проведення митного огляду товарів і транспортних засобів виявлено:
 - пошкодження упаковки, яка безпосередньо контактує з товаром;
 - закінчення строку придатності товару;
 - ознаки псування товару (наявність у транспортному засобі комах, невластивого для товару запаху тощо);
 - невідповідність транспортних засобів, якими перевозяться небезпечні вантажі, вимогам екологічної безпеки (для автомобільних транспортних засобів).

У таких випадках посадова особа органу доходів та зборів негайно залучає спеціаліста відповідного органу виконавчої влади для здійснення в установленому законодавством порядку санітарно-епідеміологічного, ветеринарного, фітосанітарного, екологічного контролю чи контролю за переміщенням культурних цінностей. Посадовими особами митного органу проставляються відмітки в товаросупровідних (товаротransпортних) документах на товар із занесенням інформації до Єдиної автоматизованої інформаційної системи органу доходів та зборів (додаток 8).

Після здійснення попереднього контролю та прикордонного і митного контролю товари пропускаються через державний кордон України.

У разі виявлення під час здійснення контролю товарів, заборонених до ввезення в Україну за наявності рішення відповідного державного контролюючого органу або відносно яких прийнято рішення щодо повернення в країну-експортера або особі-відправнику, контрольними органами, залежно від компетенції, уживаються відповідні заходи в порядку, визначеному законодавством України.

Результати попереднього документального контролю заносяться до примірників товаросупровідних (товаротransпортних) документів, а в Єдиній автоматизованій інформаційній системі органу доходів та зборів проставляються відмітки згідно з діючою системою контролю за доставкою вантажів.

Зазначений запис обводиться та завіряється особистою номерною печаткою посадової особи органу доходів та зборів.

При доставці в орган доходів та зборів призначення імпорتنих товарів митний контроль та митне оформлення їх можуть бути завершені тільки після проведення всіх належних видів державного контролю у визначеному законодавством обсязі.

У разі отримання негативного висновку про непридатність до споживання за призначенням від одного з органів, на які покладено здійснення санітарно-епідеміологічного, ветеринарного, фітосанітарного, екологічного, радіологічного контролю, зазначений товар підлягає вивезенню власником товарів за межі території України або, за наявності відповідного дозволу, знищенню за рахунок власника товарів, відповідно до порядку, встановленого законодавством України.

Органи доходів та зборів інформують відповідні державні органи України про результати митного контролю та митного оформлення товарів, підконтрольних цим органам, у тому числі засобами електронного зв'язку.

Митний контроль та митне оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон України, завершуються тільки після проведення встановлених законами України для кожного товару видів контролю, зазначених у частині першій цієї статті. При вивезенні товарів за межі митної території України радіологічний контроль може здійснюватися в органах доходів та зборів відправлення при завершенні митного оформлення або в пунктах пропуску через державний кордон України при завершенні митного контролю товарів.

3.2. Порядок здійснення екологічного контролю

Постановою КМУ від 20.03.1995 р. № 198 «Про здійснення екологічного контролю в пунктах пропуску через державний кордон» визначено, що екологічний контроль одночасно (у разі потреби) із радіологічним контролем у пунктах пропуску через державний кордон здійснюється відносно: транспортних засобів (крім легкових автомобілів), у тому числі літаків, суден, військових кораблів; вантажів, які містять промислову сировину, відходи виробництва, хімічні сполуки, токсичні хімічні, радіоактивні та інші небезпечні для навколишнього природного середовища і здоров'я людей речовини, засоби

захисту рослин, стимулятори їх росту, добрива; всіх видів риб, диких тварин і рослин, зоологічних, ботанічних, мінералогічних колекцій, мисливських трофеїв.

Екологічний контроль у пунктах пропуску через державний кордон здійснюється виключно державним інспектором з охорони навколишнього природного середовища. Забороняється здійснення екологічного контролю представниками інших органів, підприємств, установ та організацій і залучення їх до такого контролю.

Основними завданнями екологічного контролю товарів є:

- виявлення фактів несанкціонованого ввезення, вивезення та транзитного перевезення підконтрольних вантажів територією України;
- державний контроль за виконанням вимог природоохоронного законодавства та норм і правил екологічної безпеки при санкціонованому перевезенні вантажів територією України;
- забезпечення пропуску на територію України належно оформлених, позначених, упакованих та обладнаних небезпечних вантажів.

Екологічний контроль вантажів передбачає два послідовних етапи контролю:

- перевірка товаросупровідних документів на вантажі, які перетинають кордон;
- безпосередній екологічний контроль вантажів.

Під час здійснення екологічного контролю вантажів перевірці підлягають документи, наявність яких передбачена відповідними постановами Кабінету Міністрів України та міжнародними угодами для перевезень будь-яким видом транспорту, а саме:

- транспортна накладна для відповідного виду транспорту – міжнародна товаротransпортна накладна (CMR), залізнична накладна (СМГС), авіанакладна, коносамент, товаротransпортна накладна (ТТН) тощо;
- контракт (тільки у випадку здійснення екологічного контролю в зоні діяльності органів доходів та зборів);
- рахунок-фактура (invoice, account, final invoice, Rechnung тощо);
- дозвіл (ліцензія) на ввезення, вивезення, транзит екологічно небезпечних вантажів або відходів;

- сертифікат якості (за умови імпорту);
- сертифікат відповідності (за умови імпорту);
- сертифікат екологічного контролю (для металобрухту, що експортується);
- карантинний (фітосанітарний) сертифікат (для деревини та виробів із неї).

Дублікат сертифіката повинен бути завірений в установленому порядку.

До вищезазначених документів, у разі проведення екологічного контролю, у країнах – експортерах великих партій вантажів у зоні діяльності органів доходів та зборів (за умови експорту) та в морських і річкових портах (крім поромних переправ, під час розвантаження суден), оформляється екологічна декларація (додаток 9).

При переміщенні через державний кордон металобрухту (крім експорту), деревини та виробів з неї, будівельних матеріалів та промислової сировини, радіаційно забруднених або тих, які за своїми природними властивостями мають радіоактивність вище допустимих норм, додається протокол (сертифікат) радіаційного обстеження.

У разі перевезення автомобільним транспортом пестицидів та агрохімікатів, які входять до Переліку пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 04.03.1996 р. № 295, крім вищенаведених документів, потрібна наявність «Листа безпеки» даного виду пестициду, який видається фірмою-виготовлювачем.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 04.03.1996 р. № 288 «Про затвердження Порядку надання дозволу на ввезення та застосування незареєстрованих пестицидів і агрохімікатів іноземного виробництва» для ввезення на територію України пестицидів і агрохімікатів, що не входять до Переліку пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні, потрібна наявність разового дозволу, виданого Мінприроди України.

Заповнення повідомлення про транскордонне перевезення відходів і проведення контролю за транскордонним їх перевезенням регламентовано відповідною Інструкцією щодо заповнення повідомлень,

затвердженою наказом Мінекобезпеки України від 10.10.1997 р. № 164 і зареєстрованою в Мін'юсті України 27.10.1997 р. за № 505/2309.

Дозвіл на виробництво, зберігання, транспортування, використання, захоронення, знищення та утилізацію отруйних речовин, у тому числі токсичних промислових відходів, продуктів біотехнології та інших біологічних агентів, видається Мінприроди України, згідно з Переліком отруйних речовин, у тому числі токсичних промислових відходів, продуктів біотехнології та інших біологічних агентів, виробництво, зберігання, транспортування, використання, захоронення, знищення та утилізація яких здійснюються за наявності дозволу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.06.1995 р. № 440.

Екологічний контроль об'єктів тваринного та рослинного світу.

Завданням екологічного контролю щодо об'єктів тваринного та рослинного світу, а також зоологічних, ботанічних і мінералогічних колекцій та мисливських трофеїв є запобігання їх незаконному переміщенню через митний кордон України, перевірка законності придбання та відповідності кількості, видів та об'єктів відомостям, зазначеним у товаросупровідних документах, а також контроль умов утримання живих диких тварин під час їх перевезення.

Переміщення через митний кордон України сировини з диких тварин і рослин, занесених до додатків 1, 2 і 3 Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення (СІТЕС), або Європейського Червоного списку та до Червоної книги України, регулюється чинним законодавством.

Підставою для переміщення через митний кордон України

- об'єктів тваринного і рослинного світу, занесених до додатків 1, 2 і 3 СІТЕС, є оригінал дозволу, що видається відповідним адміністративним органом СІТЕС;
- об'єктів тваринного та рослинного світу, занесених до Червоної книги України, є оригінал дозволу, виданий Мінприроди на офіційному бланку за підписом посадової особи, засвідчений печаткою.

Увезення в Україну, вивезення поза її межі та транзитне перевезення зоологічних, ботанічних та мінералогічних колекцій здійснюються за оригіналом дозволу, виданого Мінприроди на офіційному

бланку за підписом посадової особи, засвідченим «мокрою» печаткою. Вивезення за межі України зоологічних, ботанічних і мінералогічних колекцій без наявності дозволів спеціально вповноважених органів забороняється.

Вивезення з України мисливських трофеїв дозволяється за наявності:

- дубліката ліцензії (на відстріл диких копитних тварин і ведмедів), копії протоколу полювання, що видається відповідним мисливським господарством;
- ветеринарного свідоцтва за формою № 2-ВЕТ (видається головним лікарем ветеринарної медицини адміністративного району за місцезнаходженням мисливського господарства), на якому проставлено реєстраційний номер Головного управління ветеринарної медицини з державною ветеринарною інспекцією Мінагрополітики України щодо погодження на вивезення продукції полювання за кордон.

3.3. Порядок здійснення ветеринарного контролю

На виконання статей 3, 12 та 22 Закону України «Про ветеринарну медицину» та Типового положення про регіональну службу державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду на державному кордоні та транспорті, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 липня 2009 року № 801, наказом Головного державного інспектора ветеринарної медицини України від 27.12.1999 р. № 49, затверджений порядок пропуску вантажів, підконтрольних службі державної ветеринарної медицини, через державний кордон України.

Основними завданнями держави в галузі ветеринарної медицини є:

- зменшення або усунення ризиків виникнення зоонозів та захворювання населення;
- охорона території України від проникнення хвороб тварин із території інших держав або карантинних зон;
- захист тварин та населення від збудників та хвороб тварин шляхом здійснення профілактичних, діагностичних та лікувальних заходів;

- здійснення заходів унеможливлення перенесення хвороб тварин через товари, засоби догляду за тваринами і супутні об'єкти;
- установлення ефективних та дієвих засобів виявлення, локалізації, контролю і за можливості – ліквідації ендемічних хвороб тварин та ліквідації екзотичних хвороб тварин, занесених на територію України;
- забезпечення надійних та ефективних заходів ліквідації спалахів хвороб тварин із метою зменшення втрат тварин, а в разі зоонозів – зменшення ризику для людей;
- моніторинг кормів та води для забезпечення їх придатності для вживання та неможливості перенесення хвороб тварин;
- забезпечення правильного, належного, ефективного та безпечного застосування ветеринарних препаратів;
- захист навколишнього природного середовища від негативних наслідків, що пов'язані з вирощуванням та переміщенням тварин;
- захист благополуччя тварин шляхом забезпечення гуманного ставлення до них протягом усього їхнього життя;
- здійснення передзабійного клінічного огляду тварин та проведення ветеринарно-санітарної експертизи продуктів тваринного походження, у тому числі тварин, забитих на полюванні, включаючи бактеріологічні, радіологічні, паразитологічні та токсикологічні лабораторні дослідження;
- здійснення державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду в процесі виробництва й обігу продуктів тваринного, а на агропродовольчих ринках – і рослинного походження, ветеринарних препаратів, субстанцій, кормових добавок, преміксів, кормів, штамів мікроорганізмів, репродуктивного і патологічного матеріалу та здійснення державного ветеринарно-санітарного нагляду під час обігу засобів ветеринарної медицини та засобів догляду за тваринами;
- виконання загальнодержавної програми здійснення моніторингу залишкових кількостей ветеринарних препаратів та інших забруднюючих речовин у тваринах, продуктах тваринного походження і кормах;

- здійснення стандартного прикордонного ветеринарно-санітарного контролю та/або розширеного ветеринарно-санітарного контролю за об'єктами державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду;
- контроль за переміщенням об'єктів державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду в межах України;
- сприяння впровадженню системи ідентифікації тварин;
- сприяння постійному навчанню та підвищенню кваліфікації спеціалістів ветеринарної медицини;
- сприяння впровадженню у практику та широкому застосуванню досягнень наукової і практичної ветеринарної медицини;
- розроблення, упровадження та застосування ветеринарно-санітарних заходів.

Підконтрольними ветеринарній медицині товарами є:

- всі види тварин;
- сировина тваринного походження;
- готові харчові продукти тваринного походження;
- корми тваринного походження;
- інші продукти, предмети і матеріали, які можуть бути носіями збудників заразних хвороб.

Увезення, вивезення чи транзит через територію України тварин, продуктів і сировини тваринного походження та інших вантажів, в'їзд транспортних засобів, що підлягають обов'язковому ветеринарному контролю, дозволяються за наявності документів, передбачених міждержавними угодами (ветеринарних свідоцтв, сертифікатів), та в разі додержання ветеринарних вимог з урахуванням епізоотичного стану країн-експортерів. Пропуск через митний кордон України вантажів, підконтрольних службі державної ветеринарної медицини, дозволяється тільки з країн, благополучних в епізоотичному відношенні, за наявності оригіналу ветеринарного сертифіката країни походження з обов'язковим зазначенням конкретного одержувача та при виконанні ветеринарних вимог щодо імпорту в Україну вантажів, підконтрольних службі державної ветеринарної медицини, після проходження обов'язкового ветеринарного контролю. В особливих випадках Державним департаментом вете-

ринарної медицини може бути визначений інший порядок увезення (додаток 10).

Із країн, із якими центральними державними ветеринарними службами погоджені форми ветеринарних сертифікатів на окремі види вантажів, підконтрольних службі державної ветеринарної медицини, увезення їх дозволяється тільки за наявності зазначених ветеринарних сертифікатів.

Увезення підконтрольних вантажів із країн, із якими немає погоджених форм ветеринарних сертифікатів, здійснюється відповідно до ветеринарних вимог щодо імпорту в Україну вантажів, підконтрольних службі державної ветеринарної медицини.

Забороняється ввезення всіх видів вантажів, підконтрольних службі державної ветеринарної медицини, через треті країни у порядку реекспортування, у тому числі й країни СНД.

Оформлення вантажів, підконтрольних службі державної ветеринарної медицини, у пункті пропуску на державному кордоні при ввезенні можливе лише за умови наявності оригіналу ветеринарного сертифіката, санітарного сертифіката країни-виробника, при виконанні ветеринарних вимог щодо імпорту в Україну вантажів, підконтрольних службі державної ветеринарної медицини.

При цьому спеціаліст пункту державного ветеринарного контролю на державному кордоні та транспорті ставить штамп «Вивантаження та митне оформлення під прикордонним держветконтролем», номерну гербову печатку, підпис та дату (на ветеринарному сертифікаті, санітарному сертифікаті, митних деклараціях, товарно-транспортних накладних).

Після цього транспортний засіб із вантажем може рухатися по території України до органу доходів та зборів призначення.

У органу доходів та зборів призначення оформлення вантажів проводиться лише за наявності свідоцтва за формою Ф-2, яке видається спеціалістами структурних підрозділів регіональних служб державного ветеринарного контролю на державному кордоні та транспорті після проведення ветеринарно-санітарної експертизи в державній лабораторії ветеринарної медицини за місцем одержання вантажу.

При ввезенні тварин ветеринарне свідоцтво за формою Ф-1 видається органами державної ветеринарної медицини за місцем акредитації отримувача в органі доходів та зборів призначення.

Відбір проб для проведення аналізу в державних лабораторіях ветеринарної медицини проводиться спеціалістами регіональних служб державного ветеринарного контролю на державному кордоні та транспорті за участю представників державної ветеринарної медицини, органу доходів та зборів і власника товару, про що складається відповідний акт.

Пункт державного ветеринарного контролю має право в установленому порядку припиняти або тимчасово забороняти перевезення (переміщення) вантажів, підконтрольних службі державної ветеринарної медицини, у разі небезпечної епізоотичної ситуації в країні-експортері, установлення порушень ветеринарних вимог, неправильного оформлення ветеринарних документів, розбіжностей у них чи в разі відсутності таких документів, про що складається відповідний акт у трьох примірниках, які подаються, відповідно, старшим змін прикордонного наряду та органів доходів та зборів.

Спеціалісти пункту державного ветеринарного контролю на державному кордоні та транспорті завіряють дані міжнародних ветеринарних сертифікатів номерною печаткою, особистим підписом та штампом «*Експорт дозволено*».

У разі вивезення підконтрольних вантажів до країн СНД митне оформлення здійснюється на підставі ветеринарного свідоцтва (міжнародного ветеринарного сертифіката) та обов'язкової відмітки лікаря ветеринарної медицини пункту державного ветеринарного контролю на державному кордоні та транспорті у вигляді штампа «*Експорт дозволено*», номерної печатки та особистого підпису. Транзит через територію України здійснюється з урахуванням епізоотичного стану країн-експортерів за наявності ветеринарних сертифікатів державної ветеринарної служби країни-експортера. У разі транзиту вантажів, підконтрольних службі державної ветеринарної медицини, лікар ветеринарної медицини пункту контролю після проведення держветконтролю в пунктах пропуску через державний кордон України на ветеринарних сертифікатах ставить штамп «*Транзит дозволено*».

3.4. Порядок здійснення фітосанітарного контролю

Відповідно до Закону України «Про карантин рослин» та постанови Кабінету Міністрів України від 1 листопада 2006 року № 1541 «Про затвердження Положення про Міністерство аграрної політики України» державне управління у сфері карантину рослин здійснює Державна служба з карантину рослин України.

До її складу входять:

- Головна державна інспекція з карантину рослин України, що знаходиться у сфері управління центрального органу виконавчої влади з питань аграрної політики і підпорядковується йому;
- Центральна науково-дослідна карантинна лабораторія, яка знаходиться в підпорядкуванні Головної державної інспекції з карантину рослин України;
- державні інспекції з карантину рослин Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя (далі – органи Державної служби з карантину рослин);
- пункти карантину рослин у районах, морських, річкових портах (на пристанях), на відповідних залізничних станціях, в аеропортах (на аеродромах), на підприємствах поштового зв'язку, шосейних шляхах, автовокзалах, автостанціях, пунктах пропуску на державному кордоні України, зональні, обласні та міські карантинні лабораторії.

У разі необхідності пункти карантину рослин можуть створюватись і на інших об'єктах, діяльність яких пов'язана із заготівлею, вивезенням, увезенням, транспортуванням, реалізацією і використанням об'єктів регулювання.

Головна державна інспекція з карантину рослин України та її керівник – Головний державний інспектор із карантину рослин України (за посадою) є *представниками України в Раді Європейської і Середземноморської організації захисту рослин (ЕРРО)*.

Основними завданнями Державної служби з карантину рослин України є:

- охорона території України від занесення регульованих шкідливих організмів;

- виявлення, локалізація і ліквідація регульованих шкідливих організмів;
- запобігання проникненню регульованих шкідливих організмів у зони, вільні від таких регульованих шкідливих організмів на території України;
- здійснення державного контролю за дотриманням карантинного режиму і проведенням заходів з карантину рослин при вирощуванні, заготівлі, вивезенні, увезенні, транспортуванні, зберіганні, переробці, реалізації та використанні об'єктів регулювання;
- реєстрація осіб, які здійснюють господарську діяльність, пов'язану з виробництвом та обігом об'єктів регулювання.

Державні інспектори з карантину рослин у межах своїх повноважень мають право:

- проводити фітосанітарні процедури до об'єктів регулювання;
- затримувати об'єкти регулювання для інспектування та фітосанітарної експертизи, якщо вони переміщуються без відповідних фітосанітарних документів або не відповідають фітосанітарним вимогам;
- здійснювати державний контроль та нагляд, інспектування та моніторинг відповідної території, об'єктів регулювання;
- отримувати інформацію, необхідну для здійснення повноважень, відповідно до закону;
- проводити відбір зразків із партії рослин і рослинних продуктів для проведення фітосанітарної експертизи відповідно до закону;
- видавати, у межах своїх повноважень, розпорядження, що підлягають обов'язковому виконанню, на здійснення фітосанітарних заходів;
- надавати висновки органам страхування щодо завданих збитків унаслідок ліквідації карантинних організмів;
- накладати в порядку, установленому законом, адміністративні стягнення на осіб, винних у порушенні законодавства про карантин рослин;
- безперешкодного доступу до потужностей (об'єктів) виробництва та обігу об'єктів регулювання рослин, за наявності підстав для проведення перевірок, визначених Законом України «Про

карантин рослин» та іншими нормативно-правовими актами України.

Відповідно до наказу Головної державної інспекції з карантину рослин від 25.09.1996 р. № 72 «Про затвердження Правил фітосанітарного контролю на державному кордоні України» товари та транспортні засоби, які переміщуються через митний кордон, поділяються на підконтрольні та підкарантинні матеріали.

Підконтрольні матеріали – матеріали, які входять до категорії підкарантинних матеріалів та об'єктів і підлягають карантинному догляду без супроводжування фітосанітарними документами.

Підкарантинні матеріали – об'єкти і матеріали, які входять до категорії підкарантинних матеріалів та об'єктів, підлягають фітосанітарному контролю на державному кордоні та супроводжуються фітосанітарними документами.

Підконтрольні матеріали – це:

- тара, контейнери, промислові товари, вироби з шкіри, вовни, деревини, гофрокартону, пакувальний матеріал, вироби з рослинних матеріалів, які можуть бути носіями карантинних і небезпечних шкідників, хвороб рослин і бур'янів, продукти рослинного походження, які пройшли технічну переробку (в оригінальній упаковці), а також цукор, багаж, поштові відправлення;
- сільськогосподарські знаряддя.

Підкарантинні матеріали – це:

- насіння і садовий матеріал сільськогосподарських, лісових, декоративних квіткових і дикорослих культур;
- рослини та їх частки (живці, цибулини, бульби, кореневища, щепи і т. п.);
- свіжі овочі, фрукти, картопля, плоди і бахчеві;
- продовольче, фуражне, технічне зерно, солод, шрот, комбікорми, макуха;
- копра, тапіока, тютюн;
- волокно бавовни, льону та інших прядильно-волокнистих культур, вовни немитої і нечесаної, шкір сировини, що не пройшла хімічну обробку;
- лікарська рослинна сировина;

- рис, крупи, горіхи, арахіс, борошно та вироби з нього;
 - кава-зерно, какао-боби, кондитерські вироби, чай, прянощі, спеції, лавровий лист, які можуть бути носіями шкідників, хвороб рослин і бур'янів;
 - сушені овочі, фрукти, гриби;
 - культури живих грибів, бактерій, вірусів, нематод, кліщів, які є збудниками і носіями хвороб рослин, а також комах, що завдають шкоди живим рослинам і продукції рослинного походження;
 - колекції комах, збудників хвороб рослин, гербарії і колекції насіння;
 - рослинні вкладення в поштові відправлення, багаж пасажирів;
 - деревина та хімічно необроблені вироби з неї, пиломатеріали;
 - моноліти і зразки ґрунтів;
 - фураж (сіно, комбікорм, підстилка та ін.), що використовується при ввезенні худоби з-за кордону;
 - зріз живих квітів.
- Заборонено ввезення в Україну з інших країн:*
- вантажних засобів, насіння рослин, рослинної продукції, промислових товарів, тари, пакувального матеріалу та інших підконтрольних і підкарантинних матеріалів, які заражені карантинними об'єктами (згідно з національним Переліком карантинних шкідників, хвороб рослин і бур'янів, що затверджується Міністерством сільськогосподарства і продовольства України);
 - збудників хвороб рослин, культур живих грибів, бактерій, вірусів, комах, кліщів, нематод, які ушкоджують рослини, за винятком зразків для наукових дослідів;
 - ґрунту, живих рослин із корінням та підземних часток рослин з ґрунтом;
 - насінневого матеріалу сільськогосподарських культур, картоплі, садивного матеріалу і щеп плодових, лісових і декоративних культур із країн, де розповсюджені шкідники, хвороби рослин і бур'яни, що є карантинними для України, із метою використання для виробничих посівів і посадок;

- насіння і садивного матеріалу всіх рослин, картоплі в ручній поклажі та багажі пасажирів, членів команд пароплавів, екіпажів літаків, гелікоптерів та інших видів транспортних засобів;
- приватним особам насіння і садивного матеріалу всіх рослин, картоплі;
- зрізу квітів із країн розповсюдження західного квіткового трипсу (*Frankliniella occidentalis*), пальмового трипсу (*Trips palmi*), шерстистої білокрилки (*Aleurothrixus floccosus*), чорної цитрусової білокрилки (*Aleurocanthus woglumi*), цитрусової білокрилки (*Dialeurodes citri*), південно-американської мінуючої мухи (*Liriomyza huidobrensis*), американського конюшинного мінера (*Liriomyza trifolii*), південно-африканської гвоздичної листовійки (*Epichoristodes acerbella*).

Підкарантинні матеріали дозволяється ввозити в Україну при наявності:

- карантинного дозволу на імпорт (транзит), який дає Головна державна інспекція з карантину рослин Мінсільгосппроду України;
- фітосанітарного сертифіката, який видається державними органами з карантину і захисту рослин країни-експортера. Фітосанітарний сертифікат повинен бути при транспортних документах, що супроводжують підкарантинний вантаж. Увезення підкарантинних матеріалів із країн, що не мають державних органів із карантину і захисту рослин, дозволяється без фітосанітарного сертифіката з попереднім оформленням карантинного дозволу на імпорт Укрголовдержкарантину (додаток 5).

Транзитні підкарантинні і підконтрольні матеріали перевозяться по території України тільки в критих ізотермічних і опломбованих транспортних засобах (вагонах, автофургонах, контейнерах, авторефрижераторах, судах). Установи, які здійснюють імпорт, при укладанні торгових угод та контрактів на ввезення підкарантинних матеріалів повинні передбачати фітосанітарні вимоги, які встановлює Укрголовдержкарантин, а також забезпечувати суворе дотримання експортерами чинних умов.

3.5. Порядок здійснення митного оформлення товарів, що підлягають санітарно-епідеміологічному контролю

Порядок проведення державної санітарно-епідеміологічної експертизи, розроблений відповідно до Законів України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», «Про безпечність та якість харчових продуктів», «Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів», «Про приєднання України до Картахенського протоколу про біобезпеку до Конвенції про біологічне різноманіття», «Про метрологію та метрологічну діяльність», постанов Кабінету Міністрів України від 19.08.2002 р. № 1218 «Про затвердження Положення про державну санітарно-епідеміологічну службу України» (зі змінами) та від 18.02.2009 р. № 114 «Про затвердження Порядку державної реєстрації генетично модифікованих організмів джерел харчових продуктів, а також харчових продуктів, косметичних та лікарських засобів, які містять такі організми або отримані з їх використанням», визначає порядок діяльності державної санітарно-епідеміологічної служби, спрямованої на визначення відповідності об'єктів державної санітарно-епідеміологічної експертизи (далі – об'єкти експертизи) вимогам санітарного законодавства України, установлення медичних критеріїв безпеки для здоров'я людини (показників та їх граничнодопустимих рівнів, вмісту, концентрації тощо) (далі – критерії безпеки), умов використання, застосування, зберігання, виробництва, транспортування, утилізації, знищення, інформації для споживача тощо, визначені, при потребі, в етикетці, інструкції, правилах, регламентах тощо (далі – умови використання) із подальшим здійсненням державного санітарно-епідеміологічного нагляду за об'єктами експертизи.

Терміни, що використовуються, мають таке значення:

державна санітарно-епідеміологічна експертиза – це вид професійної діяльності органів, установ і закладів державної санітарно-епідеміологічної служби, що полягає в комплексному вивченні об'єктів експертизи, із метою виявлення можливих небезпечних факторів у цих об'єктах, установленні відповідності об'єктів експертизи вимогам санітарного законодавства, а в разі відсутності відповід-

них санітарних норм – в обґрунтуванні медичних вимог щодо безпеки об'єкта для здоров'я та життя людини;

об'єкт державної санітарно-епідеміологічної експертизи – будь-яка діяльність, технологія, продукція та сировина, проекти будівництва, проекти нормативних документів, реалізація (функціонування, використання) яких може шкідливо вплинути на здоров'я людини, а також діючі об'єкти та чинні нормативні документи у випадках, коли їх шкідливий вплив встановлено в процесі функціонування (використання), а також у разі закінчення встановленого терміну дії висновку державної санітарно-епідеміологічної експертизи;

висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи – документ встановленої форми, що засвідчує відповідність (невідповідність) об'єкта державної санітарно-епідеміологічної експертизи медичним вимогам безпеки для здоров'я і життя людини, затверджується відповідним головним державним санітарним лікарем і є обов'язковим для виконання власником об'єкта експертизи.

Перелік документів та матеріалів для проведення робіт для потреб державної санітарно-епідеміологічної експертизи (сировина, продукція тощо):

1. Заява про проведення робіт для потреб державної санітарно-епідеміологічної експертизи.

2. Специфікація (довідка про повний склад об'єкта експертизи та показники його ідентифікації).

3. Документ власника, що декларує відповідність об'єкта експертизи визначеним в Україні вимогам щодо їх якості та безпеки для здоров'я людини (документ, що підтверджує якість продукції, що містить дані про показники безпечності, склад, характеристику, терміни придатності, умови зберігання тощо).

4. Дані щодо реєстрації об'єкта експертизи в країні-виробника (для зарубіжної продукції) та перелік країн, де зареєстрований об'єкт експертизи.

5. Рекомендації із застосування та інструкція для споживача.

6. Етикетка.

7. Документи з країни-постачальника (виробника), що засвідчують безпечність об'єкта експертизи.

8. Лист від виробника (власника) про надання зразків або акт відбору зразків для проведення досліджень.

9. Зразки об'єкта експертизи.

10. Нормативний документ та технічна документація, у відповідності до яких виготовлений об'єкт експертизи (за наявності).

11. Акт про обстеження підприємства – виробника продукції (за наявності); висновки галузевих експертиз або фахівців та інші матеріали, що характеризують її виробництво за показниками якості і безпеки.

12. Ветеринарний дозвіл для продукції тваринного походження та карантинний дозвіл для продукції рослинного походження, якщо їх наявність регламентована чинним в Україні законодавством.

13. Протоколи досліджень об'єкта експертизи за показниками якості та безпеки – якщо дослідження проводилися раніше, в іншій лабораторії (установі), у тому числі – і за кордоном (за наявності).

14. Токсикологічне дос'є (для основних діючих речовин, а також для спеціальних інгредієнтів). Токсикологічне дос'є може надаватися українською, англійською, російською мовами, а його анотована частина – у перекладі українською мовою.

15. Результати клінічних, натурних випробувань, епідеміологічних, популяційних досліджень тощо або науково обґрунтовані докази їх недоцільності (у випадках, передбачених законодавством України).

16. Методи контролю небезпечних факторів в об'єктах експертизи.

Підприємства, установи, організації та громадяни можуть увозити з-за кордону сировину, продукцію (вироби, обладнання, технологічні лінії тощо) і реалізовувати чи використовувати їх в Україні лише за наявності даних щодо безпеки для здоров'я населення. Перелік та зміст цих даних установлюється головним державним санітарним лікарем України.

У разі відсутності зазначених даних увезення, реалізація та використання продукції закордонного виробництва дозволяються лише після отримання позитивного висновку державної санітарно-епідеміологічної експертизи (додаток 11).

До товарів, продукції, сировини, що імпортуються в Україну, застосовуються вимоги щодо їх безпеки для здоров'я і життя людини,

а також до процедур контролю, експертиз, надання дозволів, установлення санітарно-епідеміологічних нормативів, регламентів аналогічно тим вимогам, що застосовуються до відповідних товарів, продукції, сировини, які вироблені в Україні.

3.6. Порядок митного оформлення товарів, що підлягають обов'язковій сертифікації

Сертифікація — це один із діючих засобів регулювання імпорту, який широко використовується в Україні для припинення та зменшення імпорту неякісних та шкідливих товарів. Основною метою сертифікації в Україні є захист інтересів споживачів товарів стосовно якості та безпеки імпортованої продукції для життя, здоров'я і майна громадян; охорона навколишнього середовища; забезпечення ввезення тільки тих товарів, які за своїми характеристиками відповідають установленим в Україні нормам та стандартам. Документами, що свідчать про якість увезених товарів в Україну, є сертифікат відповідності або свідоцтво про визнання іноземного сертифіката, які видаються Державним комітетом України з питань технічного регулювання та споживчої політики або уповноваженим (акредитованим) ним органом.

Основними законодавчими та нормативно-правовими документами, які регулюють порядок обов'язкової сертифікації імпортованих товарів, є Декрет Кабінету Міністрів України від 11.06.1993 р. № 46–93 «Про стандартизацію та сертифікацію», постанова Кабінету Міністрів України від 14.05.2008 р. № 446 «Про затвердження Порядку митного оформлення товарів, що ввозяться на митну територію України та підлягають обов'язковій сертифікації в Україні» і визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України та Наказ Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 01.02.2005 р. № 28 «Про затвердження Переліку продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні».

Декрет Кабінету Міністрів України від 11.06.93 р. № 46–93 «Про стандартизацію та сертифікацію», вимоги якого поширюються на юридичних осіб (незалежно від форм власності та форм діяльності), що діють на території України, а також на громадян – суб'єктів

підприємницької діяльності, є основним документом, яким визначено правові та економічні основи систем стандартизації та сертифікації, організаційні форми їх функціонування на території України та перелік документів, надання яких органам доходів та зборів свідчить про відповідність характеристик увезеного товару встановленим нормам Державного стандарту України.

До контрольованих не належать товари, що ввозяться на митну територію України:

- у митному режимі;
- тимчасового ввезення;
- реімпорту;
- магазину безмитної торгівлі;
- знищення або руйнування;
- переробки на митній території України;
- спеціальної митної зони, якщо інше не передбачено законом;
- відмови на користь держави (крім транспортних засобів нових і таких, що були в користуванні, – тракторів колісних для перевезення напівпричепів (сідельних тягачів), автобусів, легкових автомобілів, вантажних автомобілів та автомобілів спеціального призначення за кодами товарних позицій 8701 20, 8702–8705 згідно з УКТЗЕД);
- митного складу;
- із подальшим розміщенням на тимчасове зберігання під митним контролем на складах тимчасового зберігання;
- як зразки, що будуть розповсюджені на безоплатній основі одним учасником виставки, ярмарку:
 - посуду столового та кухонного фарфорового, фаянсового, керамічного, скляного загальною кількістю не більш як 50 штук (елементів набору) за кодами товарних позицій 6911, 6912 00 і 7013 згідно з УКТЗЕД;
 - харчової продукції та продовольчої сировини (не більш як 7 кілограмів або 2 літри для кожного найменування товару);
- як гуманітарна та технічна допомога (крім транспортних засобів нових і таких, що були в користуванні, – тракторів колісних для перевезення напівпричепів (сідельних тягачів), автобусів,

легкових автомобілів, вантажних автомобілів та автомобілів спеціального призначення за кодами товарних позицій 8701 20, 8702–8705 згідно з УКТЗЕД);

- як дослідні зразки сортів рослин для проведення експертизи на придатність на їх поширення на підставі документального підтвердження Держсортслужби;
- як еталонні (моніторингові) чи тестові зразки спирту етилового, коньячного і плодового, спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів, які не призначені для продажу в роздріб і ввозяться на митну територію України акредитованими державними випробувальними лабораторіями та/або суб'єктами господарювання, що мають ліцензії на право виробництва відповідної продукції і володіють акредитованими випробувальними лабораторіями, для проведення досліджень чи випробувань (калібрування лабораторного обладнання, проведення дегустацій, вивчення фізико-хімічних показників, дизайну тощо).

До контрольованих не належать також товари, визнані такими відповідно до рішення вповноваженого Держспоживстандартом органу із сертифікації, яке приймається на строк дії зовнішньоекономічного контракту.

Митне оформлення контрольованих товарів із метою вільного обігу на митній території України завершується в разі подання сертифіката відповідності (свідоцтва про визнання відповідності) та наявності в Єдиній автоматизованій інформаційній системі органу доходів та зборів інформації про те, що контрольовані товари включено до Єдиного реєстру сертифікованої в Україні продукції. Сертифікація продовольчої сировини та харчових продуктів тваринного походження здійснюються після проведення ветеринарно-санітарної експертизи та видачі відповідних ветеринарних документів (додаток 4).

Законом України від 17.07.1997 р. № 468/97-ВР «Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції» (ст. 4) визначено, що сільськогосподарська продукція, яка ввозиться на митну територію України, підлягає санітарно-епідеміологічному, радіоло-

гічному, а в разі ввезення об'єктів державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду – товарів першої – п'ятої, сьомої, десятої, дванадцятої, чотирнадцятої – шістнадцятої, дев'ятнадцятої, двадцять першої, двадцять третьої груп Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності – ветеринарному контролю. При цьому іноземні сертифікати беруться до уваги виключно у випадках, коли взаємне визнання таких сертифікатів передбачено нормами відповідних міжнародних договорів.

Продукти, призначені для продажу населенню, що підпадають під визначення другої – двадцять першої груп Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності, можуть бути випущені з-під митного контролю на територію України з країн, вільних від карантину, за умови наявності на тарі (коробах, упаковках, розфасовках), а у випадках, визначених Кабінетом Міністрів України, безпосередньо на продукті, відомостей про назву продукту, масу (об'єм), склад, із зазначенням переліку використаних у процесі виготовлення інших продуктів харчування, харчових добавок (консервантів), барвників тощо, вмісту хімічних речовин або сполук.

Окремо наводяться відомості про енергомісткість, дату граничного строку використання, побічні ефекти споживання або про їх відсутність, назву харчових добавок (консервантів) за їх наявності, місце виготовлення, найменування й адресу виробника таких продуктів та посилання на власника торгової марки за його наявності, а щодо віднесених до підакцизних товарів – відомості зазначаються згідно із законами України.

Зазначені відомості мають бути виконані українською мовою за винятком торгової марки, логотипу компанії чи її назви або власної назви продукту, що можуть виконуватися іноземними мовами.

Продукти, які продаються населенню з порушенням установлених вимог, уважаються такими, що були ввезені в Україну з порушенням митних правил.

Для проведення сертифікації контрольованого товару, який перебуває під митним контролем, може проводитися відбір проб або зразків товару в установленому законодавством порядку. Для цього власник або одержувач контрольованого товару звертається до орга-

ну доходів та зборів з письмовою заявою довільної форми про надання дозволу на видачу проб або зразків на підставі довідки органу із сертифікації про укладення договору на проведення робіт із сертифікації контрольованого товару між його власником або одержувачем та органом із сертифікації. У разі знищення відібраних проб або зразків контрольованого товару чи їх руйнування до рівня неможливості застосування за призначенням, під час проведення робіт із сертифікації власник або одержувач контрольованого товару письмово повідомляє про це орган доходів та зборів і подає акт про знення (руйнування), складений органом із сертифікації. При цьому кількість контрольованого товару у вантажній митній декларації зазначається з урахуванням виданих проб або зразків.

У разі наявності рішення органу із сертифікації про відмову у видачі сертифіката відповідності (свідоцтва про визнання відповідності), у зв'язку з невідповідністю контрольованого товару обов'язковим вимогам нормативних документів та нормативно-правових актів України з питань підтвердження відповідності, власник або одержувач контрольованого товару протягом 60 днів з дня прийняття такого рішення повинен вивезти за межі митної території України контрольований товар під митним контролем органу доходів та зборів, у зоні діяльності якого цей товар перебуває, або заявити контрольований товар у митний режим знищення або руйнування в установленому законодавством порядку.

3.7. Контроль за експортом брухту і відходів чорних та кольорових металів

Із метою забезпечення вітчизняного виробника сировиною, захисту інтересів держави у процесі провадження підприємницької діяльності Законом України від 05.05.1999 р. № 619-XIV «Про металобрухт» встановлено заборони та обмеження, що стосуються експорту металобрухту. Згідно з положеннями цього Закону контракти на експорт металобрухту підлягають реєстрації в Міністерстві економіки та з питань європейської інтеграції України. Експорт брухту та відходів кольорових металів забороняється. Забороняється також експорт металобрухту, який утворився у військових частинах, устано-

вах, військових навчальних закладах Збройних сил України та інших військових формуваннях, утворених відповідно до законів України, перелік якого затверджується Кабінетом Міністрів України, а також експорт списаних на металобрухт агрегатів машин, кораблів, плавзасобів, військової техніки, рухомого складу залізничного транспорту в нерозібраному стані. Постановою Кабінету Міністрів України від 15.02.2002 р. № 155 «Про затвердження Порядку реєстрації зовнішньоекономічних контрактів (договорів) на здійснення експортних операцій з металобрухтом» Мінекономіки здійснює реєстрацію зовнішньоекономічних контрактів (договорів) на здійснення експортних операцій із металобрухтом.

Додаткові обмеження здійснення операцій з металобрухтом установлені постановою Кабінету Міністрів України від 10.07.1998 р. № 1049 «Про тимчасове обмеження вивезення брухту та відходів чорних і кольорових металів, які використовуються в операціях із давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах», якою визначено, що вивезення українськими замовниками за межі митної території України брухту та відходів чорних і кольорових металів, які використовуються в операціях із давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах, призупиняється до прийняття Кабінетом Міністрів України окремого рішення.

Постановою Кабінету Міністрів України від 14.11.1997 р. № 1262 «Про заходи щодо впорядкування підприємницької діяльності, пов'язаної з брухтом та відходами чорних і кольорових металів» запроваджено обов'язкову перевірку територіальними органами Держстандарту України кожної експортної партії брухту і відходів чорних та кольорових металів на відповідність показників тим, які внесені до вантажної митної декларації, зазначені в товаросупровідній документації і специфікації до експортного контракту, вимогам чинних в Україні нормативних документів зі стандартизації. Додатково, постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.98 р. № 999 «Про затвердження Порядку здійснення екологічного контролю експортних партій брухту чорних і кольорових металів», підрозділами Державної екологічної інспекції Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки», встановлено, що од-

нією з підстав для здійснення експорту металобрухту є сертифікат екологічного контролю, виданий посадовою особою територіального органу Мінекобезпеки.

3.8. Гемологічний контроль

Законом України від 18.11.1997 р. № 637/97-ВР «Про державне регулювання видобутку, виробництва і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та контроль за операціями з ними» визначено, що Державний гемологічний центр України проводить незалежну експертизу та контроль за якістю сировини і виробів із дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння, а також виробів із ними, експертну оцінку дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння, зарахованого до Державного фонду дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння України, надає методологічну допомогу геологорозвідувальним, видобувним і переробним підприємствам для підвищення якості робіт та методичного їх забезпечення, проводить гемологічні дослідження сировини, а також виконує інші роботи за розпорядженнями уповноважених органів, пов'язані з незалежною експертизою дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння. Ліцензії на експорт видаються за погодженням із Мінфіном.

Таким чином, у разі здійснення експорту зазначеної категорії товарів, підставою для здійснення митного оформлення є подання органам доходів та зборів належним чином оформленої ліцензії та позитивного висновку Державного гемологічного центру України (додаток 12).

3.9. Державне регулювання експорту, імпорту алкогольних напоїв та тютюнових виробів

Відповідно до Закону України від 19.12.1995 р. № 481/95-ВР «Про державне регулювання виробництва і торгівлі спиртом етиловим, коньячним і плодовим, алкогольними напоями та тютюновими виробами» встановлені додаткові вимоги щодо посилення контролю за імпортом (експортом) спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольними напоями та тютюновими виробами. Постановою КМУ

від 13 травня 1996 року № 493 «Про Тимчасовий порядок видачі ліцензій на право імпорту, експорту спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів і роздрібної торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами» імпорт, експорт спирту етилового, коньячного і плодового здійснюється за наявності ліцензій лише державними підприємствами, спеціально вповноваженими на це Кабінетом Міністрів України.

Річна плата за ліцензії на право експорту спирту етилового, коньячного і плодового становить 5000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а імпорту – 10 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (крім ліцензій, які видаються українським товаровиробникам шампанського і коньяку на право імпорту шампанських і коньячних виноматеріалів, спирту коньячного на період до 1 січня 2000 року). Ліцензії видаються Мінекономіки або уповноваженими ним органами терміном на 5 років, а плата за ліцензії справляється щорічно і зараховується до Державного бюджету України.

У разі, коли Кабінет Міністрів України вповноважує підприємства – виробників спирту етилового, коньячного і плодового експортувати його, ці підприємства звільняються в межах обсягів власного виробництва від плати за ліцензію на право експорту цієї продукції.

Імпорт, експорт алкогольних напоїв та тютюнових виробів можуть провадитися суб'єктами підприємницької діяльності, незалежно від форм власності, за наявності в них ліцензій. Річна плата за ліцензії на право імпорту, експорту цієї продукції встановлюється в таких розмірах:

- імпорт – 10 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- експорт – 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- оптова торгівля – 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ліцензії на право імпорту, експорту алкогольних напоїв та тютюнових виробів видаються терміном на 5 років Мінекономіки, а плата за них справляється щорічно і зараховується до Державного бюджету України (код 14060700 «Плата за ліцензії на право експорту, імпорту алкогольних напоїв та тютюнових виробів» Класифікації доходів і видатків державного і місцевих бюджетів, символ звітності банку 079).

Ліцензії на право оптової торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами видаються терміном на 5 років Мінфіном, а плата за них справляється щороку і зараховується до Державного бюджету України.

Суб'єкти підприємницької діяльності, які отримали ліцензії на виробництво алкогольних напоїв або тютюнових виробів, здійснюють поставку цієї продукції підприємствам оптової і роздрібною торгівлі та іншим українським споживачам без ліцензій на оптову торгівлю лише в межах обсягів власного виробництва.

Ліцензія є документом суворої звітності, форма якого затверджується Мінекономіки. Бланки ліцензій виготовляються друкарським способом, повинні мати номер і бути захищені від підробки та несанкціонованого тиражування.

Наявність належним чином оформленої ліцензії є однією з підстав для здійснення митного оформлення експортно-імпортних операцій зі спиртом етиловим, коньячним і плодовим, алкогольними напоями та тютюновими виробами.

РОЗДІЛ IV. ДЕКЛАРУВАННЯ

4.1. Поняття декларування товарів та транспортних засобів.

4.2. Тимчасова та неповна декларація.

4.3. Періодична митна декларація.

4.1. Поняття декларування товарів та транспортних засобів

Декларування здійснюється шляхом заявлення за встановленою формою (письмовою, усною, шляхом вчинення дій) точних відомостей про товари, мету їх переміщення через митний кордон України, а також відомостей, необхідних для здійснення їх митного контролю та митного оформлення.

При застосуванні письмової форми декларування можуть використовуватися як електронні документи, так і документи на паперовому носії (ст. 257 МКУ).

Електронне декларування здійснюється з використанням електронної митної декларації, засвідченої електронним цифровим підписом, та інших електронних документів або їх реквізитів у встановлених законом випадках.

Митна декларація та інші документи, подання яких органам доходів та зборів передбачено Митним кодексом, оформлені на паперовому носії та у вигляді електронних документів, мають однакову юридичну силу. Товари, що переміщуються через митний кордон України, декларуються органу доходів та зборів, який здійснює митне оформлення цих товарів.

Митна декларація подається органу доходів та зборів, який здійснює митне оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення, протягом 10 робочих днів із дати доставлення цих товарів, транспортних засобів до зазначеного органу.

Вищезазначений строк продовжується органами доходів та зборів на прохання декларанта:

1) у разі хвороби власника товарів, транспортних засобів комерційного призначення або уповноваженої ним особи, що настала після прибуття в місця, установлені органами доходів та зборів для здійснення митного контролю, що підтверджується документом, виданим медичним закладом;

2) коли процедура контролю, який здійснюється іншими державними органами під час переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, потребує додаткового часу, що підтверджується довідкою відповідного органу;

3) якщо виникли обставини та/або сталися події, що перешкоджають поданню органу доходів та зборів митної декларації, зокрема:

- а) стихійне лихо (пожежа, повінь тощо), уведення воєнного чи надзвичайного стану в Україні або в окремих її місцевостях у зоні митного контролю, інші надзвичайні та невідворотні за даних умов події (обставини непереборної сили);
- б) протиправні дії третіх осіб, спрямовані проти перевізника, транспортного засобу комерційного призначення чи товарів, що підлягають декларуванню;
- в) неможливість подальшого руху транспортного засобу внаслідок зсуву, пошкодження або розпакування товару, що унеможливає пред'явлення органу доходів та зборів товарів, транспортних засобів комерційного призначення.

Для продовження строків пред'явлення або декларування органу доходів та зборів товарів, транспортних засобів комерційного призначення власник або уповноважена ним особа звертається до органу доходів та зборів з письмовою заявою, у тому числі в електронній формі.

Товари, які протягом 30 днів з дня доставлення їх у орган доходів та зборів призначення не поміщені в митний режим або не розміщені на складі тимчасового зберігання чи складі органу доходів та зборів, набувають статусу таких, що зберігаються на складі органу доходів та зборів.

Товари декларуються відповідно до вимог ПКМУ від 21.05.2012 р. № 450 шляхом подання органу доходів та зборів:

- митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа (додаток 13);
- або митної декларації М-16 (додаток 48);
- або письмової заяви за встановленою формою;
- або митної декларації для письмового декларування товарів, що переміщуються через митний кордон України громадянами для особистих, сімейних та інших потреб, не пов'язаних із провадженням підприємницької діяльності (додаток 16);

- або іншого документа, що відповідно до законодавства може використовуватися замість митної декларації.

Митна декларація на бланку єдиного адміністративного документа для декларування товарів (крім тих, що пересилаються через митний кордон України в міжнародних поштових та експрес-відправленнях), що переміщуються через митний кордон України декларантами (крім громадян), заповнюється на:

- товари, митна вартість яких перевищує суму, еквівалентну 100 євро;
- товари, які підлягають державному експортному контролю та поміщення яких через митний кордон України згідно із законодавством потребує надання відповідного дозволу чи висновку;
- товари, які ввозяться на митну територію України і підлягають державній реєстрації відповідно до законодавства;
- товари, які поміщуються в митні режими митного складу, вільної митної зони, безмитної торгівлі та після перебування у таких митних режимах поміщуються в інші митні режими.

Декларування товарів із використанням замість митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа іншого документа може здійснюватись у випадках, передбачених Митним кодексом України та укладеними в установленому законом порядку міжнародними договорами України.

Товари, що пересилаються через митний кордон України в міжнародних поштових відправленнях, декларуються шляхом подання органу доходів та зборів:

1) митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа у разі:

- надходження на адресу декларанта (крім громадянина) в одній депеші від одного відправника товарів, сумарна фактурна вартість яких є об'єктом оподаткування митними платежами;
- або пересилання декларантом (крім громадянина) товарів, митна вартість яких перевищує суму, еквівалентну 100 євро;
- або надходження на адресу громадянина в одній депеші від одного відправника товарів, сумарна фактурна вартість яких перевищує суму, еквівалентну 10 000 євро;
- або пересилання громадянином товарів, сумарна фактурна вартість яких перевищує суму, еквівалентну 10 000 євро;

2) в інших випадках – уніфікованих міжнародних документів, форми яких установлені актами Всесвітнього поштового союзу, а саме:

- митної декларації CN 23, використання якої обов'язкове під час пересилання посилок, міжнародних згрупованих поштових відправлень із позначкою «Консигнація» і відправлень «EMS» та можливе в разі пересилання відправлень з оголошеною цінністю;
- або митної декларації CN 22, використання якої обов'язкове під час пересилання дрібних пакетів, мішків «М» і відправлень «EMS» із вкладенням письмової кореспонденції та можливе в разі пересилання бандеролей.

Товари, що пересилаються через митний кордон України в міжнародних експрес-відправленнях, декларуються шляхом подання органу доходів та зборів:

1) митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа:

- у разі надходження на адресу декларанта (крім громадянина) товарів, сумарна фактурна вартість яких є об'єктом оподаткування митними платежами;
- або в разі пересилання декларантом (крім громадянина) товарів, митна вартість яких перевищує суму, еквівалентну 100 євро;
- або в разі надходження на адресу громадянина товарів, сумарна фактурна вартість яких перевищує суму, еквівалентну 10 000 євро;
- або в разі пересилання громадянином товарів, сумарна фактурна вартість яких перевищує суму, еквівалентну 10 000 євро;

2) в інших випадках – митної декларації М-16:

- у разі надходження на адресу громадянина товарів, сумарна фактурна вартість яких перевищує суму, що не є об'єктом оподаткування митними платежами, але не перевищує суму, еквівалентну 10 000 євро;
- у разі пересилання громадянином товарів, які є об'єктом оподаткування вивізним митом, та/або якщо відповідно

до закону державними органами видаються документи, необхідні для здійснення митного контролю та митного оформлення таких товарів;

3) або письмової заяви в разі пересилання декларантом (крім громадянина) товарів, митна вартість яких не перевищує суму, еквівалентну 100 євро.

Для письмового декларування громадянами особистих речей, інших товарів для особистих, сімейних та інших потреб, не пов'язаних із провадженням підприємницької діяльності, використовується митна декларація.

Митна декларація на бланку єдиного адміністративного документа та митна декларація М-16 виготовляються типографським способом або за допомогою комп'ютера.

Митна декларація на бланку єдиного адміністративного документа заповнюється державною мовою за допомогою комп'ютера.

Митна декларація М-16 заповнюється державною мовою від руки або за допомогою комп'ютера.

Митна декларація на бланку єдиного адміністративного документа подається разом із її електронною копією. Інформація, унесена декларантом до електронної копії митної декларації, повинна відповідати інформації, унесеній декларантом до оригіналу на паперовому носії, за винятком тієї інформації, яка в установленому порядку вноситься тільки до електронної копії.

Електронна митна декларація складається з полів електронного документа, що відповідають формам митних декларацій на паперовому носії, та засвідчується електронним цифровим підписом особи, яка її склала.

Формат електронної копії митної декларації на паперовому носії, електронної митної декларації, інших електронних документів, необхідних для здійснення митного контролю та оформлення, кодування символів, засоби пересилання визначаються органом доходів та зборів з оприлюдненням відповідної інформації на веб-сайті органу доходів та зборів.

Бланки єдиного адміністративного документа використовуються для оформлення митних декларацій (митної декларації, заповненої у звичайному порядку, попередньої, тимчасової, періодичної

та додаткової митних декларацій), передбачених статтями 258–261 Митного кодексу України.

Митна декларація на бланку єдиного адміністративного документа заповнюється з використанням форми МД-2, до якої в разі потреби можуть додаватися доповнення форми МД-6 та додаткові аркуші форми МД-3 або специфікація форми МД-8 (додаток 13).

В одній митній декларації на бланку єдиного адміністративного документа може бути задекларовано не більш як 999 товарів.

Додаткові аркуші форми МД-3, доповнення форми МД-6 та специфікації форми МД-8 у разі їх застосування є невід'ємною частиною митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа форми МД-2.

На додаткових аркушах форми МД-3 зазначаються відомості про:

- товари, що мають різні коди згідно з УКТЗЕД;
- товари з однаковим кодом згідно з УКТЗЕД, які мають різні дані (країну походження, ознаки та характеристики, що впливають на застосування ставок ввізного (вивізного), особливих видів мита, акцизного податку, податку на додану вартість);
- інші товари у випадках, визначених Мінфіном.

Замість додаткових аркушів форми МД-3 у випадках, визначених Мінфіном, дозволяється застосування специфікації форми МД-8.

Доповнення форми МД-6 використовується в разі, коли в будь-якій графі форми МД-2, МД-3 або МД-8 митної декларації на паперовому носії не вистачає місця для внесення необхідних відомостей декларантом або для проставлення службових відміток чи внесення відомостей посадовою особою органу доходів та зборів.

Наказом Міністерства фінансів України від 30.05.2012 р. № 651 затверджений Порядок заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа.

Під час здійснення митного оформлення товарів із застосуванням митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа факт виконання окремих митних формальностей підтверджується шляхом унесення посадовою особою органу доходів та зборів, яка виконала таку формальність, за допомогою автоматизованої системи митного

оформлення відповідної відмітки до електронної митної декларації або електронної копії митної декларації, поданої на паперовому носії.

Митна декларація на паперовому носії вважається оформленою за наявності на всіх її аркушах відбитка особистої номерної печатки посадової особи органу доходів та зборів, яка завершила митне оформлення.

Електронна митна декларація вважається оформленою за наявності внесеної до неї посадовою особою органу доходів та зборів, яка завершила митне оформлення, за допомогою автоматизованої системи митного оформлення відмітки про завершення митного оформлення та засвідчення такої декларації електронним цифровим підписом посадової особи органу доходів та зборів, яка завершила митне оформлення. Оформлена електронна митна декларація за допомогою автоматизованої системи митного оформлення перетворюється у візуальну форму, придатну для сприйняття її змісту людиною, у форматі, що унеможливує в подальшому внесення змін до неї, засвідчується електронним цифровим підписом посадової особи органу доходів та зборів, яка завершила митне оформлення, та надсилається декларанту або вповноваженій ним особі.

Митна декларація на бланку єдиного адміністративного документа заповнюється на партію товарів, що переміщуються через митний кордон України на підставі одного зовнішньоекономічного договору (контракту) або іншого документа, що використовується в міжнародній практиці замість зовнішньоекономічного договору (контракту), та поміщується у визначений митний режим.

Партією товарів уважаються:

- товари, що переміщуються через митний кордон України від одного відправника на адресу одного одержувача за одним товарно-транспортним документом на перевезення;
- товари, що переміщуються через митний кордон України трубопровідним транспортом або лініями електропередачі протягом одного календарного місяця;
- товари, що пересилаються на митну територію України від одного відправника на адресу одного одержувача в міжнародних поштових відправленнях в одній депеші;

- товари, що пересилаються на митну територію України в міжнародних експрес-відправленнях протягом однієї доби, незалежно від кількості товарно-транспортних документів на перевезення;
- товари, що переміщуються через митний кордон України одним громадянином у ручній поклажі в пасажирському відділенні (салоні) транспортного засобу, яким прямує такий громадянин, або супроводжуваному (несупроводжуваному) багажі.

За бажанням декларанта або вповноваженої ним особи одна митна декларація на бланку єдиного адміністративного документа може бути заповнена на кілька партій товарів, що вивозяться за межі митної території України залізничним транспортом та відправляються від одного відправника на адресу одного одержувача або переміщуються транзитом від одного відправника на адресу одного одержувача та відправляються з однієї прикордонної передавальної станції за місцем увезення на митну територію України, за умови, що такі товари переміщуються через митний кордон України на підставі одного зовнішньоекономічного договору (контракту) або іншого документа, який використовується в міжнародній практиці замість зовнішньоекономічного договору (контракту), поміщуються у визначений митний режим, одночасно пред'являються органу доходів та зборів, яким здійснюється їх митне оформлення, та за наявності можливості заповнення, відповідно до встановленого порядку спільних для всіх задекларованих товарів граф митної декларації, на бланку єдиного адміністративного документа.

За бажанням декларанта або вповноваженої ним особи товари, що ввозяться на митну територію України у складі однієї партії, можуть декларуватись за кількома митними деклараціями за умови, що таке розділення не впливає на ставки митних платежів та митні декларації подаються на всі товари у складі цієї партії незалежно від їх вартості.

Одна митна декларація на кілька партій товарів або кілька митних декларацій на одну партію товарів можуть складатись у випадках, визначених Мінфіном.

Особливості виконання митних формальностей під час здійснення митного оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон України в розібраному чи незібраному стані декількома партіями протягом певного строку (комплектних об'єктів), визначаються Мінфіном.

З моменту прийняття органом доходів та зборів митної декларації вона є документом, що засвідчує факти, які мають юридичне значення, а декларант або уповноважена ним особа несе відповідальність за подання недостовірних відомостей, наведених у цій декларації.

Записмовим зверненням декларанта або вповноваженої ним особи та з дозволу органу доходів та зборів відомості, зазначені в митній декларації, можуть бути змінені, зокрема шляхом доповнення, або митна декларація може бути відкликана. У заяві зазначаються причини зміни або відкликання митної декларації. Якщо відповідні нові відомості або причини відкликання митної декларації підтверджуються документами, що не подавались під час декларування, до заяви додаються завірені в установленому порядку копії таких документів.

Дозвіл органу доходів та зборів на зміну митної декларації, митне оформлення якої не завершено, надається посадовою особою органу доходів та зборів, яка здійснює оформлення цієї митної декларації, в усній формі.

Не дозволяється:

- унесення змін до граф 1 (перший і другий підрозділи), 14, 37 (перший підрозділ) і 54 митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа;
- унесення змін або відкликання митної декларації в разі виявлення порушень митних правил щодо задекларованих у цій митній декларації товарів;
- унесення змін до митної декларації, якщо з поданих документів не випливає, що відомості, зазначені в цій митній декларації, необхідно змінювати;
- унесення змін або відкликання митної декларації після надання декларанту або вповноваженій ним особі органом доходів та зборів, якому подана така митна декларація, інформації про призначення органом доходів та зборів митного огляду товарів, транспортних засобів комерційного призначення або перевірки документів на товари;
- унесення змін до митної декларації або її відкликання в разі відсутності документів, що підтверджують необхідність унесення таких змін або її відкликання;

- унесення змін до митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа з метою подання відомостей у випадках, коли Митним кодексом України передбачена необхідність подання з цією метою додаткової декларації.

У разі виявлення за результатами документальної перевірки порушень законодавства України з питань державної митної справи за конкретною митною декларацією внесення змін до такої митної декларації, зокрема шляхом доповнення, дозволяється виключно після погашення декларантом суми узгодженого грошового зобов'язання, визначеного за результатами документальної перевірки. Зміни до митної декларації на паперовому носії, оформлення якої органом доходів та зборів не завершено, уносяться до всіх аркушів цієї декларації шляхом перекреслення помилкових і зазначення правильних відомостей (або відомостей, якими доповнюється митна декларація) кульковою ручкою чорного, синього або фіолетового кольору.

Кожна зміна засвідчується підписом особи, яка подала митну декларацію, та скріплюється печаткою декларанта або уповноваженої ним особи. В електронній копії митної декларації на паперовому носії такі зміни відображаються посадовою особою органу доходів та зборів, яка здійснює оформлення цієї митної декларації.

Унесення змін до поданої органу доходів та зборів електронної митної декларації здійснюється шляхом її відкликання.

Заява декларанта або уповноваженої ним особи щодо відкликання електронної митної декларації надсилається декларантом органу доходів та зборів у складі засвідченого електронним цифровим підписом електронного повідомлення.

Після завершення митного оформлення зміни до митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа можуть вноситися шляхом:

- подання у випадках, визначених Митним кодексом України, декларантом або уповноваженою ним особою додаткової митної декларації та оформлення її органом доходів та зборів;
- заповнення та оформлення органом доходів та зборів аркуша коригування.

Після оформлення аркуша коригування його електронний при-
мірник засвідчується електронним цифровим підписом посадової
особи органу доходів та зборів, вноситься до локальних баз даних
органу доходів та зборів і Єдиної автоматизованої системи органів
доходів та зборів України.

Оформлений органом доходів та зборів аркуш коригування
є невід'ємною частиною відповідної митної декларації на бланку
єдиного адміністративного документа.

*Аркуш коригування заповнюється та оформлюється органом
доходів та зборів у разі:*

- отримання органом доходів та зборів інформації про перераху-
вання декларантом до державного бюджету митних платежів
у вигляді доплати або підтвердження Казначейством факту по-
вернення з державного бюджету коштів після закінчення мит-
ного оформлення;
- необхідності відображення за письмовим зверненням декла-
ранта або вповноваженої ним особи відомостей про товари,
що стали відомі після закінчення митного оформлення товарів,
не пов'язаних із перерахуванням сум митних платежів за митною
декларацією на бланку єдиного адміністративного документа.

Електронні копії аркушів коригування зберігаються в локальних
базах даних органів доходів та зборів та Єдиній автоматизованій сис-
темі органів доходів та зборів України окремо від електронних копій
відповідних митних декларацій (електронних митних декларацій),
без унесення змін до таких електронних копій митних декларацій
(електронних митних декларацій).

Декларант або вповноважена ним особа може змінити заявлений
у попередній митній декларації митний режим товарів, що ввозяться
на митну територію України, шляхом подання органу доходів та зборів
додаткової декларації з іншим заявленим митним режимом, до інфор-
мування декларанта або вповноваженої ним особи органом доходів та
зборів, яким оформлена така попередня митна декларація, про намір
здійснити митний огляд товарів, транспортних засобів комерційного
призначення.

Визнання митної декларації недійсною здійснюється органом доходів та зборів, яким її оформлено.

Після визнання митної декларації недійсною товари, задекларовані в цій митній декларації, вважаються такими, що не були випущені в заявлений митний режим.

Повідомлення про визнання недійсною митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа засвідчується електронним цифровим підписом посадової особи органу доходів та зборів, що його оформила, уноситься цією посадовою особою до локальних баз даних органу доходів та зборів і Єдиної автоматизованої системи органів доходів та зборів України та передається спеціалізованим органом доходів та зборів до відповідного органу державної податкової служби.

Визнання митної декларації недійсною здійснюється посадовими особами органу доходів та зборів шляхом унесення відповідних записів та відміток до митної декларації на паперовому носії та її електронної копії або до електронної митної декларації.

Зменшення визначеного частиною шостою статті 269 Митного кодексу України строку визнання недійсною митної декларації здійснюється за письмовим зверненням декларанта або вповноваженої ним особи.

Товари, оформлені за митною декларацією, що визнається недійсною, пред'являються органу доходів та зборів за їх місцезнаходженням для проведення митного огляду, за результатами проведення якого складається акт, форма якого встановлена наказом Міністерства фінансів України від 30.05.2012 р. № 63 «Про затвердження форми Акта про проведення огляду (переогляду) товарів, транспортних засобів, ручної поклажі та багажу».

Якщо переміщення товарів через митний кордон України за періодичною або попередньою митною декларацією не здійснювалося, за письмовим зверненням декларанта або вповноваженої ним особи, така декларація визнається недійсною без проведення митного огляду товарів, задекларованих у цій декларації.

У разі, коли частина задекларованих у митній декларації товарів була переміщена через митний кордон України, така митна декларація не визнається недійсною.

У разі відмови у прийнятті митної декларації посадовою особою органу доходів та зборів заповнюється картка відмови у прийнятті митної декларації за формою, установленою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів. Один примірник зазначеної картки невідкладно вручається (надсилається) декларанту або вповноваженій ним особі. Інформація про відмову у прийнятті для оформлення електронної митної декларації надсилається декларанту електронним повідомленням, засвідченим електронним цифровим підписом посадової особи органу доходів та зборів.

У разі відмови у прийнятті митної декларації або в митному оформленні товарів, а також у разі прийняття органом доходів та зборів рішення про коригування митної вартості товарів нова митна декларація подається органу доходів та зборів, який здійснює митне оформлення товарів, не пізніше 10 робочих днів із дати такої відмови, якщо товари протягом зазначеного часу не розміщено на складі тимчасового зберігання чи на складі органу доходів та зборів.

Посадові особи органу доходів та зборів не мають права з власної ініціативи, за дорученням або проханням декларанта заповнювати ВМД, змінювати чи доповнювати відомості, зазначені в ній і в її електронній копії, за винятком тих граф ВМД, заповнення яких належить до компетенції органів доходів та зборів.

Документи, відомості про які зазначені в митній декларації, повинні зберігатися декларантом або вповноваженою ним особою протягом не менше ніж 1095 днів. Декларант та вповноважена ним особа несуть установлену цим Кодексом та іншими законами України відповідальність за подання недостовірних відомостей, унесених ними до митної декларації, за знищення або втрату документів, відомості про які зазначені в митній декларації, до закінчення строку зберігання, передбаченого цією частиною.

4.2. Тимчасова та неповна декларація

Якщо декларант або вповноважена ним особа не володіє точними відомостями про характеристики товарів, необхідні для заповнення митної декларації у звичайному порядку, вона може подати ор-

гану доходів та зборів тимчасову митну декларацію на такі товари за умови, що вона містить дані, достатні для поміщення їх у заявлений митний режим, та під зобов'язання про подання додаткової декларації у строк не більше 45 днів із дати оформлення тимчасової митної декларації (ст. 260 МКУ).

Якщо під час митного оформлення товарів за тимчасовою митною декларацією органом доходів та зборів бралися проби (зразки) цих товарів для проведення їх дослідження (аналізу, експертизи) і рішення органу доходів та зборів за результатами такого дослідження (аналізу, експертизи) не може бути прийнято у 30-денний строк з дня оформлення тимчасової митної декларації, цей строк продовжується органом доходів та зборів, але не більше ніж на 15 днів.

Рішення про неможливість митного оформлення товарів із застосуванням тимчасової чи неповної декларації приймається начальником або вповноваженою посадовою особою органу доходів та зборів на підставі заяви підприємства.

Декларування партії товарів, увезених на митну територію України, або партії товарів, що вивозяться за межі митної території України, може бути здійснено з використанням тимчасової митної декларації за бажанням декларанта або вповноваженої ним особи у разі, коли декларант не володіє точними відомостями про характеристики товарів, необхідні для заповнення митної декларації у звичайному порядку, зокрема коли:

- точні відомості про код товару згідно з УКТЗЕД можуть бути встановлені після проведення їх дослідження;
- у процесі контролю правильності заявленого декларантом або вповноваженою ним особою коду товару згідно з УКТЗЕД виникають суперечності щодо тлумачення положень УКТЗЕД, розв'язання яких вимагає додаткової інформації, спеціальних знань, проведення досліджень тощо;
- відомості про кількісні характеристики товарів можуть бути встановлені після навантаження товарів на транспортний засіб або вивантаження товару з транспортного засобу;
- ціна товарів визначається за формулою.

Оформлення органом доходів та зборів тимчасової або періодичної митної декларації передбачає необхідність виконання вимог Мит-

ного кодексу, передбачених для поміщення товарів в обраний митний режим та сплати митних платежів або забезпечення їх сплати відповідно до розділу X Митного кодексу України.

Заходи нетарифного регулювання та види контролю, передбачені статтею 319 Митного кодексу України, під час митного оформлення товарів за тимчасовою чи неповною деклараціями застосовуються до цих товарів у випадках і порядку, установлених законодавством України.

Для випуску товарів, відповідно до заявленого митного режиму, за тимчасовою митною декларацією застосовуються курси валют, заходи тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, чинні на дату прийняття органом доходів та зборів тимчасової митної декларації для оформлення. Якщо декларант не володіє точними відомостями, необхідними для визначення ставок митних платежів, для нарахування сум митних платежів за тимчасовою митною декларацією застосовується найбільша ставка митних платежів із тих, під яку може підпадати товар.

У разі подання відповідно до статей 259 і 260 Митного кодексу попередньої тимчасової декларації декларант або вповноважена ним особа повинні протягом установлених строків, подати органу доходів та зборів додаткову декларацію, яка містить точні відомості про товари, задекларовані за попередньою, тимчасовою або періодичною митною декларацією, що подавалися б у разі декларування цих товарів за митною декларацією, заповненою у звичайному порядку. У разі відсутності інформації, необхідної для визначення числових значень складових митної вартості товарів, ліцензійних платежів, інших складових вартості, які визначаються залежно від обсягів продажу або прибутку від продажу, декларант або вповноважена ним особа має право подати додаткову декларацію протягом 180 днів з дати випуску товарів.

У разі якщо значення ціни товару в зовнішньоекономічному договорі визначається за формулою і на дату декларування невідоме, декларант або вповноважена ним особа має право подати додаткову декларацію протягом 90 днів з дати випуску товарів.

Додаткова декларація подається до органу, яким була оформлена попередня, тимчасова або періодична митна декларація.

Дозволяється подання однієї додаткової декларації до кількох попередніх, тимчасових або періодичних митних декларацій, що були оформлені одним органом доходів та зборів у межах одного зовнішньоекономічного договору та одного митного режиму, за умови дотримання строків подання додаткової декларації, визначених відповідно до Митного кодексу України (ст. 261 МКУ).

4.3. Періодична митна декларація

Періодична митна декларація може подаватися на регулярне переміщення через митний кордон України товарів однією і тією ж особою на одних і тих же умовах та підставах протягом не більше 180 днів та під зобов'язання про подання додаткової декларації на товари, переміщені за періодичною митною декларацією протягом попереднього календарного місяця, у порядку та на умовах, установлених Кабінетом Міністрів України (ст. 260 МКУ).

При ввезенні товарів, транспортних засобів комерційного призначення в Україну, у тому числі з метою транзиту, періодична митна декларація використовується замість попередньої митної декларації.

Для пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення, відповідно до заявленого митного режиму, що вивозяться за межі митної території України за періодичною митною декларацією, застосовуються заходи тарифного й нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, чинні на день пропуску цих товарів через митний кордон України.

Періодична митна декларація подається для декларування товарів, що переміщуються через митний кордон України суднами закордонного плавання, трубопровідним транспортом або лініями електропередачі, періодичних друкованих видань та товарів, переміщення яких через митний кордон України планується з періодичністю не рідше ніж два рази протягом строку її дії.

У разі ввезення на митну територію України товарів для отримання дозволу на їх випуск у безперервному виробництві (металургійному, хімічному тощо) разом із періодичною митною декларацією органу доходів та зборів подається також лист декларанта, у якому зазначаються місце розташування такого виробництва та відомості, що підтверджують необхідність використання цих товарів у такому виробництві.

Пропуск товарів через митний кордон України за періодичною митною декларацією може здійснюватися з моменту її оформлення органом доходів та зборів протягом строку її дії в межах кількості товарів, зазначеної в періодичній митній декларації.

Товари, що вивозяться за межі митної території України за періодичною митною декларацією (крім товарів, що переміщуються через митний кордон України трубопровідним транспортом або лініями електропередач, та періодичних друкованих видань), можуть бути переміщені через митний кордон України в разі:

- пред'явлення органу доходів та зборів в пункті пропуску через державний кордон України в паперовій або електронній формі документів (засвідчених у встановленому порядку копій, якщо законодавством не передбачено обов'язкове подання оригіналів), що свідчать про дотримання вимог законодавства щодо заходів нетарифного регулювання (крім тих, відомості про які зазначались у встановленому порядку в періодичній митній декларації) та про здійснення передбачених статтею 319 Митного кодексу України необхідних видів контролю;
- подання, у разі переміщення товарів залізничним і автомобільним транспортом, декларантом або уповноваженою ним особою органу доходів та зборів, зокрема з використанням інформаційно-телекомунікаційних технологій, не пізніше ніж через дві доби з дати прийняття товарів до перевезення реєстру номерів транспортних засобів та товарно-транспортних документів.

Товари, що вивозяться за межі митної території України за періодичною митною декларацією трубопровідним транспортом або лініями електропередачі, можуть бути переміщені через митний кордон України після оформлення органом доходів та зборів періодичної митної декларації.

Товари, що ввозяться на митну територію України за періодичною митною декларацією трубопровідним транспортом, можуть бути випущені органом доходів та зборів після оформлення періодичної митної декларації.

Увезені на митну територію України за періодичною митною декларацією в міжнародних поштових відправленнях та екс-

прес-відправленнях періодичні друковані видання випускаються органом доходів та зборів після здійснення передбачених частиною першою статті 319 Митного кодексу України видів контролю (крім випадку, визначеного частиною третьою статті 237 Митного кодексу України) на підставі товарно-транспортних і товаросупровідних документів.

Підтвердженням надання дозволу органу доходів та зборів на випуск товарів є проставлення посадовою особою підрозділу митного оформлення органу доходів та зборів відбитку штампю «Під митним контролем» на відповідних товарно-транспортних документах, а у випадку, зазначеному в абзаці третьому цього пункту, – на примірниках звернення. Один примірник звернення залишається в органі доходів та зборів, а другий повертається декларанту або вповноваженій ним особі та є підставою для видачі вантажу. У разі потреби проводяться митний огляд, узяття проб і зразків товарів у встановленому законодавством порядку.

До 15 числа місяця, що настає за кожним календарним місяцем переміщення товарів через митний кордон України за періодичною митною декларацією, декларант або вповноважена ним особа зобов'язані:

- подати додаткову декларацію із зазначенням точних відомостей про товари, переміщені через митний кордон України за періодичною митною декларацією, відповідно до заявленого митного режиму протягом попереднього календарного місяця;
- подати передбачені законодавством документи, необхідні для здійснення митного оформлення товарів, крім документів, поданих разом із періодичною митною декларацією;
- сплатити митні платежі, що справляються під час переміщення або у зв'язку з переміщенням товарів через митний кордон України.

Орган доходів та зборів, що здійснив оформлення періодичної митної декларації, відмовляє у випуску товарів, що ввезені на митну територію України за періодичною митною декларацією, із наданням відмови у митному оформленні товарів, транспортних засобів комерційного призначення, у разі невиконання декларантом або вповноваженою ним особою декларування та сплати податків за раніше наданими дозволами або закінчення строку тимчасового припинення

дії спеціальної санкції чи застосування такої спеціальної санкції до українського суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності та/або іноземного суб'єкта господарювання – його контрагента.

Оформлення органом доходів та зборів тимчасової або періодичної митної декларації передбачає необхідність виконання вимог Митного кодексу, передбачених для поміщення товарів у обраний митний режим та сплати митних платежів або забезпечення їх сплати відповідно до розділу X Митного кодексу України.

Орган доходів та зборів у пункті пропуску через державний кордон України відмовляє у пропуску товарів через митний кордон України за періодичною митною декларацією (крім товарів, що переміщуються через митний кордон України трубопровідним транспортом або лініями електропередачі, та періодичних друкованих видань) протягом строку її дії з наданням картки відмови в митному оформленні товарів, транспортних засобів комерційного призначення в разі:

- невиконання декларантом або вповноваженою ним особою вимог щодо декларування товарів за раніше оформленими періодичними деклараціями;
- недотримання декларантом або вповноваженою ним особою вимог щодо застосування заходів тарифного і нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, діючих на день пропуску товарів, що вивозяться за межі митної території України, через митний кордон України;
- переміщення через митний кордон України за періодичною митною декларацією товарів у кількості більшій, ніж задекларована в цій періодичній митній декларації;
- закінчення строку тимчасового припинення дії спеціальної санкції відповідно до статті 37 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» чи застосування такої спеціальної санкції до українського суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності та/або іноземного суб'єкта господарювання – його контрагента;
- запровадження відповідно до законодавства режиму ліцензування або заборони експорту (імпорту) товарів, що переміщуються за періодичною митною декларацією.

У строк після останнього дня періоду, зазначеного в періодичній митній декларації, підприємство зобов'язане подати органу доходів та зборів вантажну митну декларацію, заповнену відповідно до заявленого в періодичній митній декларації митного режиму.

У разі оформлення періодичної митної декларації відповідно до статей 259 і 260 Митного кодексу декларант або вповноважена ним особа повинні протягом установлених строків подати органу доходів та зборів додаткову декларацію, яка містить точні відомості про товари, задекларовані за попередньою, тимчасовою або періодичною митною декларацією, що подавалися б у разі декларування цих товарів за митною декларацією, заповненою у звичайному порядку.

У разі відсутності інформації, необхідної для визначення числових значень складових митної вартості товарів, ліцензійних платежів, інших складових вартості, які визначаються залежно від обсягів продажу або прибутку від продажу, декларант або вповноважена ним особа мають право подати додаткову декларацію протягом 180 днів із дати випуску товарів. У разі, якщо значення ціни товару в зовнішньоекономічному договорі визначається за формулою і на дату декларування невідоме, декларант або вповноважена ним особа мають право подати додаткову декларацію протягом 90 днів із дати випуску товарів.

Додаткова декларація подається до органу доходів та зборів, яким була оформлена попередня, тимчасова або періодична митна декларація.

Дозволяється подання однієї додаткової декларації до кількох попередніх, тимчасових або періодичних митних декларацій, що були оформлені одним органом доходів та зборів у межах одного зовнішньоекономічного договору та одного митного режиму, за умови дотримання строків подання додаткової декларації, визначених відповідно до Митного кодексу (ст. 261 МКУ).

РОЗДІЛ V. ТОВАРОТРАНСПОРТНІ ТА ТОВАРОСУПРОВІДНІ ДОКУМЕНТИ

- 5.1. Документи, які можуть супроводжувати зовнішньоторговельні вантажі.
- 5.2. Документи, що подаються для здійснення митного контролю.
 - 5.2.1. Митна декларація.
 - 5.2.2. Товаротранспортні документи.
 - 5.2.3. Зовнішньоекономічний договір.
 - 5.2.4. Рахунок (Invoice) або інший документ, який визначає вартість.
 - 5.2.5. Декларація митної вартості товару.
 - 5.2.6. Облікова картка суб'єкта ЗЕД.
 - 5.2.7. Митна декларація на бланку єдиного адміністративного документа.
 - 5.2.8. Документ контролю за доставкою товарів.
 - 5.2.9. Документи про надання фінансових гарантій.
 - 5.2.10. Книжка (карнет) А.Т.А., книжка СРД.
 - 5.2.11. Книжка МДП.
 - 5.2.12. Свідоцтво про допущення транспортного засобу до перевезення товарів під митними печатками і пломбами.
 - 5.2.13. Акти приймання-передачі (електроенергії, газу, нафти, аміаку тощо).
 - 5.2.14. Посередницький договір.
 - 5.2.15. Документ на право провадження митної брокерської діяльності.
 - 5.2.16. Документи, що використовуються для визначення митної вартості товарів.
 - 5.2.17. Документи, що визначають країну походження товарів.
 - 5.2.18. Документи, що містять відомості, необхідні для визначення коду товару згідно з УКТЗЕД.
 - 5.2.19. Звільнення від оподаткування.
 - 5.2.20. Заява про підтвердження експорту товарів за митною декларацією.
- 5.3. Деякі питання легалізації документів.

5.1. Документи, які можуть супроводжувати зовнішньоторговельні вантажі

Під час здійснення митного контролю при переміщенні товарів та інших предметів через митний кордон України, а також із метою

визначення підстав для такого переміщення органам доходів та зборів надаються товаротранспортні, товаросупровідні, комерційні та інші документи.

Транспортним документом є документ, що свідчить про завантаження вантажу на борт, відправлення або прийняття його під відповідальність.

Такі документи призначені для надання посвідчень про укладення контракту на перевезення, про прийняття товарів (перевізником) і, у деяких випадках, для посвідчення права власності, тобто права власника цих документів на володіння відповідними товарами. При переміщенні товарів чи інших предметів через митний кордон України всі транспортні документи повинні містити найменування продавця і покупця, адреси, номери телефонів, назву документа, дату і місце його виписки, номер контракту і дату його підписання, найменування товару, його описання і кількість, вид упакування і маркування.

Генеральна декларація – документ, що містить загальні відомості про судно і наявність чи відсутність на борту вогнепальної зброї, боєприпасів, наркотичних (психотропних) лікарських засобів, які є в судновій аптечці, а також про судову касу (додаток 17).

Декларація про особисті речі членів екіпажу судна – документ, що використовується для митного оформлення суден закордонного плавання, де наводяться відомості про наявність у членів екіпажу товарів, валюти та цінностей.

Доручення на навантаження – документ, що подається органу доходів та зборів декларантом або вповноваженою ним особою, містить реквізити відправника, одержувача вантажу, назву і характеристику водних транспортних засобів і товарів та після засвідчення його органом доходів та зборів є підставою для навантаження судна.

Коносамент (фр. *connaissement*) – товаророспоряджувальний документ. Містить умови договору морського перевезення вантажу, засвідчує факт наявності договору і служить доказом прийому вантажу до перевезення. Коносамент є одним з основних документів, які використовуються при митному оформленні та митному контролі товарів, які перевозяться морським транспортом. Також коносамент засвідчує право власності на товар. Документ видається із записів вантажного ордеру експедирського контролю порту (додаток 18).

Коносаменти можуть бути:

іменні – у них вказується певний отримувач, а передача товару здійснюється шляхом передаточного надпису – індосаumenta або ж в іншій формі з дотриманням правил передачі боргової вимоги;

ордерними – видаються наказом відправника чи отримувача, передача також за допомогою індосаumenta;

на пред'явника – передаються шляхом фактичного вручення новому власнику коносаumenta.

Маніфест – перелік коносаментів (додаток 19).

Залізнична накладна – основний перевізний документ установленної форми, що подається залізниці вантажовідправником разом із товаром (вантажем) і супроводжує товар (вантаж) на всьому шляху перевезення до станції призначення. Накладна є обов'язковою двосторонньою письмовою формою угоди про перевезення товару (вантажу), яка укладається між вантажовідправником і залізницею на користь третьої сторони – вантажоодержувача, та одночасно є договором на заставу товару (вантажу) для забезпечення гарантії внесення належної провізної плати та інших платежів за перевезення.

Накладна супроводжує вантаж на всьому шляху перевезення до станції призначення (додаток 20).

Залізнична накладна складається з таких аркушів:

- 1 – оригінал накладної;
- 2 – дорожня відомість;
- 3 – дублікат накладної;
- 4 – аркуш видачі вантажу;
- 5 – аркуш повідомлення про надходження вантажу, а також необхідної кількості додаткових примірників дорожньої відомості.

Примірники 1, 2, 4, 5 накладної супроводжують вантаж до станції призначення. Примірник 3 накладної залишається відправнику, після складання договору перевезення, і не має сили оригіналу накладної. На станції призначення залишаються 2 та 4 примірники накладної. Одержувачу вантажу видаються 1 та 5 примірники накладної.

Авіаційна вантажна накладна – документ, що свідчить про укладення договору про повітряне перевезення товарів, прийняття товарів до перевезення та визначає умови перевезення. Авіавантажна

накладна підтверджує існування договору перевезення вантажу між перевізником і вантажовідправником, які зазначені в цьому документі, і прийняття вантажу до перевезення на умовах, визначених у цьому документі. Відсутність, неправильність чи втрата авіавантажної накладної не впливають ні на існування, ні на дійсність договору перевезення (додаток 21).

Вантажовідправник повинен оформити чи мати оформлену від свого імені авіавантажну накладну у формі, кількості копій і способом, установленим перевізником, та надати таку авіавантажну накладну перевізнику разом із вантажем не пізніше ніж у час, визначений перевізником (його агентом). При транспортуванні декількох місць вантажу, якщо товари неможливо транспортувати на одному повітряному судні (на одному транспортному засобі) або якщо транспортування товарів за однією авіавантажною накладною забороняється застосовуваними законами чи правилами перевізника, перевізник має право вимагати від вантажовідправника оформлення авіавантажних накладних окремо на кожне місце вантажу.

Перевізник має право не приймати до перевезення вантаж, якщо авіавантажна накладна має виправлення, зроблені неперевізником (його агентом), підтерті чи нерозбірливі записи.

Якщо стан вантажу або його упакування незадовільний чи вантаж або упакування ушкоджені ззовні, то вантажовідправник повинен вказати в авіавантажній накладній фактичний стан вантажу.

Вантажовідправник відповідає перед перевізником (іншими особами) за правильність, точність і повноту даних та інструкцій щодо вантажу, внесених ним (або від його імені) в авіавантажну накладну або наданих перевізнику для включення в авіавантажну накладну, а також за будь-яку шкоду, заподіяну йому або іншій особі через неправильність, неточність чи неповноту даних та інструкцій щодо вантажу, включених ним (або від його імені) в авіавантажну накладну або наданих перевізнику щодо вантажу. На перевізника покладається відповідальність перед вантажовідправником за будь-яку шкоду, заподіяну йому або іншій особі через неправильність, неточність чи неповноту даних та інструкцій, включених перевізником (від його імені) в авіавантажну накладну щодо вантажу.

Генеральна декларація – документ, форма якого визначена Міжнародними стандартами та рекомендована практикою «Спрощення формальностей» (додаток 9 до Конвенції про міжнародну цивільну авіацію), що містить відомості про власника повітряного судна або виконавця рейсу, а також реєстраційний номер повітряного судна або його військовий знак, номер і дату виконання рейсу, назви аеропортів відправлення, проміжних посадок, час прибуття тощо.

Вантажна відомість (каргоманіфест) – документ, у якому зазначаються номери авіаційних вантажних накладних, кількість вантажних місць, вага товарів, що завантажуються на борт (вивантажуються з борту) повітряного судна, що перебуває під митним контролем, та інші відомості, що використовуються під час переміщення товарів.

Поштова квитанція – застосовується в разі доставки товару поштою (додаток 14).

Комерційні документи (рахунок-фактура, інвойс, рахунок-специфікація) мають містити вартісну, якісну і кількісну характеристики товару (додаток 22).

Рахунок-фактура, що входить до числа основних документів за контрактом, є розрахунковим документом.

Рахунок-специфікація поєднує реквізити рахунку і специфікації.

Проформа-рахунок виписується при постачанні товарів на безпечній основі і містить відомості щодо ціни товару і загальної вартості, але не є розрахунковим документом, оскільки не містить вимоги щодо сплати зазначеної в ньому суми. Рахунок-фактура є вимогою продавця до покупця щодо сплати зазначеної в ньому суми за товар, що поставляється. Він має містити такі дані: дату; найменування та адресу продавця і покупця; номер контракту; кількість, скорочений опис товару; ціну за одиницю товару і загальну суму контракту; відомості щодо кількості місць та упаковки; умови платежу; умови доставки; найменування банку, що здійснює платіж та інші необхідні дані.

Рахунки виписуються в тій валюті, у якій встановлено ціну товару за контрактом.

Рахунок-фактура надається:

- в банк – для отримання з покупця належного платежу;

- органам доходів та зборів – для застосування до товарів заходів тарифного регулювання;
- торгово-промислової палаті – для отримання сертифікату походження товару;
- адміністративним органам – для отримання ліцензії;
- транспортно-експедиційним організаціям – для перевезення товару.

Існують чотири основних типи рахунків-фактур:

а) попередня фактура. Це перелік цін, наданий експортером потенційному закордонному покупцеві на етапі, коли ще не укладено договір на продаж або купівлю товарів і ведуться попередні переговори;

б) комерційний рахунок-фактура. Це вимога оплати за продані товари, запропонована експортером імпортеру. Вона містить такі дані: опис товарів; кількість; ціну за одиницю і сумарну ціну продажу; умови доставки; умови платежу;

в) сертифікований рахунок-фактура. Це комерційний рахунок-фактура, що містить висновок експортера щодо стану відправлених товарів або країни їхнього виготовлення;

г) консульський рахунок-фактура. Це комерційний рахунок-фактура, складений за формою, установленою в країні експортера консульством країни покупця. Її завіряють консульською печаткою. Головне призначення консульського рахунка-фактури – надання допомоги уряду країни покупця при контролі над імпортом.

Страхові документи – засвідчують, що товар застраховано від визначених ризиків і що в разі виникнення цих ризиків ціну товару буде відшкодовано власникові або одержувачу товару. Збитки, понесені від незазначених ризиків, не підлягають відшкодуванню з боку страхових компаній. У багатьох країнах існує перелік типових ризиків (усі ризики або визначені ризики), від яких обов'язково страхується вантаж. Існує три основних типи страхових документів:

а) страховий лист. Він оформляється страховим брокером і засвідчує початок дій щодо оформлення страхового полісу чи сертифіката;

б) страховий сертифікат. У страховому сертифікаті вказується вартість товарів і наводяться докладні відомості про відвантаження,

а також про ризики, що покриваються. Він підписується експортером і страховою компанією;

в) страховий поліс. Містить докладні відомості про перелік ризиків, що покриваються, і є свідченням укладення договору про страхування.

У міжнародній торгівлі передбачено ряд документів для задоволення юридичних або процедурних вимог уряду країни експорту, імпорту або транзиту, вони називаються *офіційними документами*.

До них належать:

а) сертифікат походження – свідчення того, у якій країні виготовлено товари;

б) сертифікат «чорного списку» – свідчення того, що товари не виготовлені і не перевозилися через країну, із якою країна-імпортер припинила нормальні торгові стосунки;

в) спеціальні документи в межах ЄС тощо.

До інших видів документів відносять:

а) фінансові документи, наприклад, переказний чи простий вексель, чеки тощо;

б) складські документи – відображають взаємовідносини між вантажовласником і власником складу. До них відносять посвідчення складу про прийом товару, квитанцію зі складу тощо (**додаток 23**);

в) митні документи, необхідні для митного оформлення товарів;

г) технічну документацію – усі документи, які характеризують властивості товарів: паспорт, креслення, інструкції тощо.

5.2. Документи, що подаються для здійснення митного контролю

Перелік документів, необхідних для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України, визначений статтями 53, 335 Митного кодексу України.

5.2.1. Митна декларація

Відповідно до пункту 20 статті 4 Митного кодексу України митна декларація – заява встановленої форми, у якій особою зазначено митну процедуру, що підлягає застосуванню до товарів, та передба-

чені законодавством відомості про товари, умови і способи їх переміщення через митний кордон України та щодо нарахування митних платежів, необхідних для застосування цієї процедури.

Форму митної декларації затверджено постановою КМУ від 21 травня 2012 року № 431 «Про затвердження форми митної декларації для письмового декларування товарів, що переміщуються через митний кордон України громадянами для особистих, сімейних та інших потреб, не пов'язаних з провадженням підприємницької діяльності» (додаток 16).

Громадяни, які в'їжджають (виїжджають) в Україну, здійснюють декларування предметів, що переміщуються ними через митний кордон України, в усній формі, крім випадків переміщення предметів, які декларуються в обов'язковому порядку, або предметів в обсягах, що підлягають оподаткуванню.

Відомості, що оголошуються громадянами в разі переміщення ними через митний кордон України предметів:

1. Режим переміщення громадянина і предметів через митний кордон України: в'їзд, виїзд, транзит.

2. Відомості про особу: прізвище, ім'я, по батькові; серія і номер паспорта.

3. Місце постійного проживання (країна).

4. Громадянство (підданство).

5. З якої чи/та в яку країну прямує.

6. Чи прямують разом із ним діти, скільки.

7. Кількість місць супроводжуваного багажу, включаючи ручну поклажу.

8. Кількість місць несупроводжуваного багажу, відправленого за вантажними документами.

9. Сума валюти України та іноземної валюти готівкою, платіжні документи та інші цінні папери, банківські метали, кількість виробів із дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння в будь-якому вигляді і стані.

10. Наявність предметів, які потребують обов'язкового декларування і переміщення яких через митний кордон здійснюється за дозвільними документами відповідних компетентних органів –

будь-якої зброї, боєприпасів і вибухових речовин, наркотиків і психотропних речовин, культурних цінностей, друкованих видань та інших носіїв інформації, отруйних і сильнодіючих речовин та ліків, радіоактивних матеріалів, об'єктів флори і фауни, їхніх частин і одержаної з них продукції, високочастотних радіоелектронних пристроїв.

11. Наявність предметів, які підлягають обкладенню податками.

12. Наявність предметів, які тимчасово ввозяться (вивозяться).

13. Транспортний засіб.

14. Додаткова інформація про найменування та інші відмітні ознаки предмету; номер і дата видачі дозвільного документа та назва органу, що його видав; вартість предметів у національній валюті або доларах США.

15. Відомості про транспортний засіб – тип, марка, рік випуску, об'єм двигуна, номери шасі, кузова (ідентифікаційний номер), двигуна; напрямок переміщення – ввезення/вивезення (тимчасове, зворотне).

16. Особистий підпис.

5.2.2. Товаротransпортні документи

До основних товаротransпортних документів належать:

- міжнародна автомобільна накладна (CMR) або товаротransпортна накладна (додаток 8);
- авіаційна вантажна накладна (Air Waybill) (додаток 21);
- коносамент (Bill of Lading) (додаток 18);
- накладні УМВС (СМГС) або на умовах Конвенції про міжнародні залізничні перевезення (КОТІФ) із використанням накладної ЦІМ (СІМ) та накладної ЦІМ/УМВС (СІМ/СМГС, ЦІМ/СМГС) (додаток 20).

Вимоги Конвенції про договір міжнародного перевезення вантажів застосовується до будь-якого договору дорожнього перевезення вантажів за винагороду, за допомогою транспортних засобів, коли місце вантаження вантажу і місце доставки вантажу, указані в контракті, знаходяться на території двох різних країн, із яких принаймні одна є учасницею Конвенції.

При застосуванні положень Конвенції під «транспортним засобом» слід розуміти автомобілі, автомобілі з напівпричепами, причепа і напівпричепа, оскільки вони визначаються в статті 4 Конвенції про дорожній рух від 19 вересня 1949 року. Вимоги конвенції не застосовуються:

- a) до перевезень, згідно з міжнародними поштовими конвенціями;
- b) до перевезень покійників;
- c) до перевезень обстановки і меблів при переїздах.

Договір перевезення встановлюється *накладною*. Відсутність або втрата накладної не впливають ні на існування, ні на дійсність договору перевезення. Накладна складається в *трьох примірниках*, підписаних відправником і перевізником, причому ці підписи можуть бути віддруковані друкарським способом або замінені штампелями відправника і перевізника, якщо це допускається законодавством країни, у якій складена накладна.

Перший екземпляр накладної залишається у відправника, другий передається перевізнку та супроводжує вантаж, третій залишається у перевізника.

Накладна повинна містити такі відомості:

- a) місце і дата її складання;
- b) назва і адреса відправника;
- c) назва і адреса перевізника;
- d) місце і дата прийняття вантажу до перевезення і місце його доставки;
- e) назва і адреса одержувача;
- f) загальноприйняте позначення характеру вантажу і тип його упаковки і, у разі перевезення небезпечних вантажів, їх зазвичай прийняте маркування;
- g) кількість вантажних місць, їх маркування і номери;
- h) вага вантажу брутто або виражена в інших одиницях виміру кількість вантажу;
- i) пов'язані з перевезенням витрати (вартість перевезення, додаткові витрати, митна та інші податки, а також інші витрати з моменту укладення договору до здачі вантажу);
- j) інструкції, необхідні для виконання митних формальностей та інші.

У разі потреби накладна повинна також містити такі вказівки:

- a) заборона перевантаження вантажу;
- b) витрати, які несе відправник;
- c) сума, яка підлягає оплаті при здачі вантажу;
- d) заявлена вартість вантажу і сума додаткової цінності його при доставці;
- e) інструкція відправника перевізнику стосовно страхування вантажу;
- f) додатковий термін виконання перевезення;
- g) перелік документів, переданих перевізнику.

Договірні сторони можуть унести в накладну будь-яку іншу вказівку, що буде ними визнана необхідною.

При прийнятті вантажу перевізник зобов'язаний перевірити:

- a) точність записів, зроблених у накладній відносно кількості вантажних місць, а також їх маркування і розмірів;
- b) зовнішній стан вантажу і його упаковки.

Якщо перевізник не має достатньої можливості перевірити правильність записів, згаданих в пункті «а», він повинен вписати в накладну обґрунтовані відмітки.

Накладна, якщо не доведено іншого, має силу договору відносно його умов і підтвердженням прийняття вантажу перевізником. За відсутності в накладній обґрунтованих перевізником зауважень є презумпція, що вантаж і його упаковка були зовні у справному стані в момент прийняття вантажу перевізником і що число вантажних місць, а також їх маркування і номери відповідали вказівкам накладної.

Відправник зобов'язаний до доставки вантажу приєднати до накладної або представити в розпорядження перевізника необхідні документи і повідомити необхідні відомості для виконання митних та інших формальностей.

Перевірка правильності та повноти цих документів не лежить на обов'язку перевізника.

Відправник відповідальний перед перевізником за всякий збиток, який може бути заподіяний відсутністю, недостатністю або неправильністю цих документів і відомостей, за винятком випадків провини перевізника.

Перевізник несе відповідальність на тих же підставах, що і комісіонер, за наслідки втрати або неправильного використання документів, згаданих у накладній, прикладених до неї або вручених йому; сума належного з нього відшкодування не повинна, проте, перевищувати ту, яка підлягала б сплаті в разі втрати вантажу. Відправник має право розпоряджатися вантажем, зокрема, вимагати від перевізника припинення перевезення, зміни місця, передбаченого для доставки вантажу або доставки.

Якщо, здійснюючи своє право розпорядження вантажем, одержувач дає вказівку здати вантаж іншій особі, остання не має права призначити інших одержувачів.

Право розпорядження вантажем здійснюється за таких умов:

а) відправник або одержувач, що бажає здійснити це право, повинні представити перший екземпляр накладної, у якій мають бути внесені нові інструкції, дані перевізникові, а також відшкодувати втрати і збиток, викликані виконанням цих інструкцій;

б) виконання цих інструкцій має бути можливим у той момент, коли їх отримує особа, яка повинна їх виконати; воно не повинне порушувати ходу нормальної роботи підприємства перевізника і не повинне завдавати збитку відправникам або одержувачам інших вантажів;

с) згадані інструкції не повинні ні в якому разі призводити до подібнення партій вантажів.

Якщо перевізник не може виконати отримані ним інструкції внаслідок умов, указаних у пункті «б», він повинен негайно повідомити про це особу, якою вони були надані.

Приймання вантажу.

Приймання вантажу здійснюється в присутності представника одержувача. Про факт приймання робляться відмітки в накладній.

У будь-яких спорах, що виникають із приводу перевезень, позивач може звертатися, крім компетентних судів країн – учасниць Конвенції, до суду країни, на території якої знаходяться:

а) звичайне місцезнаходження відповідача або агентство, за посередництва якого був укладений договір перевезення;

б) місце прийняття вантажу до перевезення або місце доставки. Звернення до інших судів не допускається.

Вимоги конвенції про міжнародні залізничні перевезення (КОТІФ).

Конвенція про міжнародні залізничні перевезення (далі – КОТІФ) об'єднала в собі зміст Бернської конвенції про залізничні перевезення вантажів 1890 р. (МГК) і Бернської конвенції про залізничні перевезення пасажирів і багажу 1923 р. (МПК).

У результаті з'явилася Бернська конвенція про міжнародні залізничні перевезення 1980 р. (КОТІФ), яку підписали 38 держав (в основному держави Європи).

Конвенція КОТІФ містить додатки (А і В), які регулюють відносини, пов'язані з перевезенням пасажирів (додаток А) і перевезенням вантажів (додаток В).

Відповідно до Конвенції КОТІФ, договір перевезення вантажів оформляється *залізничною накладною*, перший екземпляр якої є товаророзпорядчим документом. Другий примірник накладної (дублікат) залишається у вантажовідправника.

Вантажовідправник має право вказати в залізничній накладній, які платежі за перевезення вантажу сплачує він, а які – вантажоодержувач.

У разі заподіяння шкоди клієнтурі або втрати вантажу в результаті транспортування вантажу або при простроченні в доставці, перевізник зобов'язаний скласти акт.

Слід зазначити, що складання акта є важливою умовою забезпечення захисту прав вантажовідправника, вантажоодержувача. При відсутності акта вантажоодержувач утрачає всі права на вимоги до перевізника.

Відповідно до Конвенції відповідальність перевізника за недотримання умов перевезення виникає на засадах презумпції вини: перевізник може відхилити цю презумпцію, якщо надасть достатні докази про те, що збитки виникли в результаті обставин, за які залізниця, відповідно до Конвенції КОТІФ, не відповідає.

До таких обставин Угода КОТІФ відносить:

- а) власну вину особи, яка має права на вантаж (товар);
- б) негативні наслідки, викликані властивостями, притаманними самому вантажу (товару): здатність швидко псуватися, усушка, утряска;
- в) неминучі обставини;

г) будь-яка з обставин, зазначених у числі спеціальних ризиків (перевезення на відкритих платформах, неналежна упаковка, перевезення тварин тощо).

Якщо перевізник доведе, що збиток був викликаний обставинами, яких перевізник не міг уникнути і наслідки яких не міг усунути, то в цьому випадку він звільняється від відповідальності.

І поки заявник не доведе інше, перевізник не буде нести відповідальність за шкоду, завдану вантажоодержувачу. При цьому, відповідно до Конвенції КОТІФ, тягар доведення вини лежить на заявнику. Межу відповідальності перевізника встановлено в спеціальних одиницях – СДР (умовна грошова одиниця, що застосовується країнами – членами Міжнародного валютного фонду).

За незбереження вантажу перевізник несе відповідальність у розмірі 51 франка за 1 кг або 17 СДР і не більше трикратного розміру провізної плати, у разі несвоєчасної доставки вантажу (ст. 36–43 Конвенції КОТІФ).

У тих випадках, коли не буде встановлений умисел перевізника в неналежному перевезенні вантажу або в несвоєчасній його доставці, межа відповідальності не застосовується, а при грубій необережності вина навіть може бути підвищена. Відповідно до Конвенції загальний строк позовної давності встановлено *один рік*.

Якщо буде встановлено, що пошкодження вантажу було здійснено навмисно, або будуть установлені якісь неправомірні дії перевізника, термін позовної давності КОТІФ визначається у *два роки*.

5.2.3. Зовнішньоекономічний договір

Слід зазначити, що норми українського законодавства наголошують на виключному праві укладення будь-яких договорів (контрактів) на розсуд резидента України з іноземним партнером (контрагентом). Розглядаючи вимоги основних нормативно-правових актів України стосовно поняття правочину (договору), порядку укладання, форми та визнання договору недійсним, можна зробити висновок, що ці питання врегульовані Конституцією України, Цивільним кодексом України, Господарським кодексом України та ЗУ «Про зовнішньоекономічну діяльність».

Договори можуть укладатись в усній або письмовій формі. Укладення договорів в усній формі допускається у випадках, коли не вимагається їх нотаріальне посвідчення або законом не передбачена обов'язковість їх укладення в письмовій формі. Договір у письмовій формі підлягає оформленню шляхом фіксації його змісту в одному або кількох документах. Допускається оформлення договору шляхом обміну листами, телеграмами, електронним зв'язком або за допомогою телетайпу.

Договір вважається укладеним у письмовій формі після підписання його уповноваженими особами. Представники сторін договору скріплюють підписи печаткою у випадках, коли її використання передбачено законами.

Договори можуть укладатись як на території України, так і на території іноземної держави, про що зазначається в договорі.

Цивільним кодексом України визначені випадки, коли вимагається нотаріальне посвідчення договору, при цьому, за бажанням або на вимогу фізичної або юридичної особи, будь-який договір може бути посвідчений нотаріально.

Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності можуть укласти попередні договори, договори за державним замовленням, договори на виставках, ярмарках або на біржах. Цивільним кодексом України (ст. 218) встановлено, що недотримання форми укладення договору не є підставою для визнання його недійсним, при цьому визнання правочину неправомірним можливе виключно в судовому порядку.

Цивільним кодексом України визначений перелік випадків, коли судами може прийматися рішення щодо недійсності правочину. Прикладами таких правочинів можуть бути:

- укладення юридичною особою правочину, який вона не мала права вчиняти (без відповідного дозволу (ліцензії));
- правочин, який учинено під впливом помилки;
- правочин, який учинено внаслідок зловмисної домовленості представника однієї чи другої сторони;
- фіктивний правочин, який учинено без наміру створення правових наслідків, які обумовлювались цим правочином;
- удаваний правочин, який учинено сторонами для приховування іншого правочину, який вони насправді вчинили, та інші.

5.2.4. Рахунок (Invoice) або інший документ, який визначає вартість товару

Документами, необхідність подання яких визначається нормативно-правовими актами органу доходів та зборів, з урахуванням мети переміщення, виду транспорту, характеру товару, способів розрахунку та інших факторів, що впливають на митні процедури, можуть бути експертні заключення щодо вартості, які надаються торгово-промисловими палатами або іншими експертними організаціями в межах наданих повноважень.

Комерційні документи (рахунок-фактура, інвойс, рахунок-специфікація) мають містити вартісну, якісну і кількісну характеристики товару (додаток 22).

Рахунок-фактура, що входить до числа основних документів за контрактом, є розрахунковим документом.

Рахунок-специфікація поєднує реквізити рахунку і специфікації.

Проформа-рахунок виписується при постачанні товарів на безпечній основі і містить відомості щодо ціни товару і загальної вартості, але не є розрахунковим документом, оскільки не містить вимоги щодо сплати зазначеної в ньому суми. Рахунок-фактура є вимогою продавця до покупця щодо сплати зазначеної в ньому суми за товар, що поставляється. Він має містити такі дані: дату; найменування та адресу продавця і покупця; номер контракту; кількість, скорочений опис товару; ціну за одиницю товару і загальну суму контракту; відомості щодо кількості місць та упаковки; умови платежу; умови доставки; найменування банку, що здійснює платіж та інші необхідні дані.

Рахунки виписуються в тій валюті, у якій установлено ціну товару за контрактом.

Рахунок-фактура надається:

- у банк – для отримання з покупця належного платежу;
- органам доходів та зборів – для застосування до товарів заходів тарифного регулювання;
- торгово-промисловій палаті – для отримання сертифікату походження товару;
- до адміністративних органів – для отримання ліцензії;
- до транспортно-експедиційних організацій – для перевезення товару.

Існують чотири основних типи рахунків-фактур:

а) попередня фактура. Вона являє собою перелік цін, наданий експортером потенційному закордонному покупцеві на етапі, коли ще не укладено договір на продаж або купівлю товарів і ведуться попередні переговори;

б) комерційний рахунок-фактура. Це вимога оплати за продані товари, запропонована експортером імпортеру. Вона містить такі дані: опис товарів; кількість; ціну за одиницю і сумарну ціну продажу; умови доставки; умови платежу;

в) сертифікований рахунок-фактура. Являє собою комерційний рахунок-фактуру, що містить висновок експортера щодо стану відправлених товарів або країни їхнього виготовлення;

г) консульський рахунок-фактура. Це комерційний рахунок-фактура, складений за формою, установленою в країні експортера консульством країни покупця. Її завіряють консульською печаткою. Головне призначення консульського рахунку-фактури – надання допомоги уряду країни покупця при контролі над імпортом.

Страхові документи – засвідчують, що товар застраховано від визначених ризиків і що в разі виникнення цих ризиків ціну товару буде відшкодовано власникові або одержувачу товару. Збитки, понесені від незазначених ризиків, не підлягають відшкодуванню з боку страхових компаній. У багатьох країнах існує перелік типових ризиків (усі ризики або визначені ризики), від яких обов'язково страхується вантаж. Існує три основних типи страхових документів:

а) страховий лист. Він оформляється страховим брокером і засвідчує початок дій щодо оформлення страхового полісу чи сертифіката;

б) страховий сертифікат. У страховому сертифікаті вказується вартість товарів і наводяться докладні відомості про відвантаження, а також про ризики, що покриваються. Він підписується експортером і страховою компанією;

в) страховий поліс. Містить докладні відомості про перелік ризиків, що покриваються, і є посвідченням укладення договору про страхування.

У міжнародній торгівлі передбачено ряд документів для задоволення юридичних або процедурних вимог уряду країни експорту,

імпорту або транзиту, вони називаються *офіційними документами*. До них належать:

- а) сертифікат походження – посвідчення того, у якій країні виготовлено товари;
- б) сертифікат «чорного списку» – посвідчення того, що товари не виготовлені і не перевозилися через країну, із якою країна-імпортер припинила нормальні торгові стосунки;
- в) спеціальні документи в рамках ЄС тощо.

5.2.5. Декларація митної вартості

Декларація митної вартості – документ установленої форми, що подається декларантом і містить відомості щодо митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України чи стосовно яких змінюється митний режим (додаток 7).

Наказом Міністерства фінансів України від 24.05.2012 р. № 599 затверджені форма декларації митної вартості та правила її заповнення.

ДМВ подається у випадках, передбачених частинами п'ятою та шостою статті 52 Митного кодексу, у порядку, установленому органом доходів та зборів, що здійснює митне оформлення товарів, разом із митною декларацією на оцінювані товари.

При поданні митної декларації на паперовому носії ДМВ подається на паперовому носії та супроводжується її електронною копією.

ДМВ на паперовому носії подається в одному примірнику, який залишається у справах органу доходів та зборів.

Забажанням декларанта або уповноваженої ним особи ДМВ на паперовому носії може подаватися у двох примірниках, один із яких із відповідними відмітками органу доходів та зборів повертається декларанту або уповноваженій ним особі.

ДМВ складається з основного аркуша та додаткового, який заповнюється на товари одного – трьох найменувань.

Для заявлення відомостей про митну вартість товарів, визначену за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються (вартість операції), до основного аркуша ДМВ додається додатковий *аркуш А*.

Для заявлення відомостей про митну вартість товарів, визначену із застосуванням другорядних методів, передбачених статтями 59, 60,

61, 62, 63, 64 Митного кодексу (за ціною договору щодо ідентичних товарів, за ціною договору щодо подібних (аналогічних) товарів, на основі віднімання вартості, на основі додавання вартості (обчислена вартість) та резервного), до основного аркуша ДМВ додається додатковий *аркуш Б*.

За наявності в партії товарів більше трьох найменувань до основного аркуша ДМВ залежно від методу визначення митної вартості додається необхідна кількість додаткових аркушів А та Б.

Додаткові аркуші можуть бути використані тільки в тому випадку, якщо всі дані, заявлені на основному аркуші ДМВ, повною мірою стосуються й товарів, зазначених у додаткових аркушах цієї ДМВ.

ДМВ заповнюється державною мовою за допомогою комп'ютера.

Якщо оригінальне написання прізвищ, імен та по батькові (за наявності) осіб, найменувань та місцезнаходжень підприємств-нерезидентів тощо виконується іноземною мовою, яка використовує латинський алфавіт, у ДМВ такі відомості зазначаються латинськими літерами.

При застосуванні ДМВ на паперовому носії ДМВ друкується декларантом або уповноваженою ним особою на білому папері формату А4.

ДМВ на паперовому носії повинна бути засвідчена підписом та печаткою.

Вартісні показники в ДМВ виражаються дробовим числом із точністю до 4 знаків після коми, крім граф 28, 32, 36, 40, 43 ДМВ, у яких вартісні показники округлюються за правилами округлення, із точністю до двох знаків у дробовій частині.

За відсутності в будь-якій графі ДМВ на паперовому носії місця, потрібного для зазначення відомостей, допускається запис їх на зворотному боці відповідного аркуша ДМВ, із зазначенням графи, якої стосується цей запис. Такий запис засвідчується підписом і печаткою (у разі наявності) особи, яка вчинила запис, а у відповідних графах ДМВ робиться відмітка «Див. на звороті».

Посадова особа органу доходів та зборів, що здійснює контроль правильності визначення митної вартості та проводить перевірку заповнення ДМВ, не має права з власної ініціативи або за дорученням чи на прохання декларанта або вповноваженої ним особи вписувати

будь-які дані до граф ДМВ, що повинні заповнюватися декларантом або вповноваженою ним особою, вносити до них зміни, доповнення чи виправлення.

Декларант або уповноважена ним особа може вносити зміни (доповнення, виправлення) до декларації митної вартості, крім граф із вартісними показниками.

Зміни (доповнення, виправлення) граф ДМВ на паперовому носії засвідчуються підписом та печаткою (у разі наявності) декларанта або вповноваженої ним особи.

Внесення змін до ДМВ у формі електронного документа здійснюється шляхом відкриття декларантом або вповноваженою ним особою поданих ДМВ та митної декларації та направлення органу доходів та зборів нової митної декларації та ДМВ у формі електронного документа.

Метод визначення митної вартості товарів за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються, не застосовується, якщо використані декларантом або вповноваженою ним особою відомості не підтверджені документально або не визначені кількісно і достовірні та/або відсутня хоча б одна зі складових митної вартості, яка є обов'язковою при її обчисленні.

5.2.6. Облікова картка суб'єкта ЗЕД

Відповідно до частини сьомої статті 455 Митного кодексу України від 13 березня 2012 року та наказу ДМСУ від 30.05.2012 р. № 634 установлений порядок обліку осіб, які здійснюють операції з товарами.

Органи доходів та зборів здійснюють взяття на облік осіб одноразово, як правило, за зверненням осіб у орган доходів та зборів за місцезнаходженням особи, згідно з випискою з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців.

Для постановки на облік та отримання облікового номера особа, яка здійснює операції з товарами, заповнює картку обліку встановленої форми (додаток 24).

До підрозділу органу доходів та зборів подаються:

- два примірники картки обліку;
- електронна копія картки обліку;
- оригінали та завірені в установленому порядку копії таких документів:

юридичними особами:

- витяг з установчих документів, який підтверджує право провадити зовнішньоекономічну діяльність (копія витягу має бути завірена печаткою юридичної особи);
- довідку органів державної статистики про внесення особи до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (копія довідки має бути завірена печаткою особи);

фізичними особами – підприємцями:

- копію довідки про взяття на облік платника податків; *представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності:*
- свідоцтво про реєстрацію представництва іноземного суб'єкта господарської діяльності на території України, на яке поширюється дія Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність», видане центральним органом виконавчої влади з питань економічної політики (копія свідоцтва має бути завірена нотаріально або державним органом, що здійснив реєстрацію);
- довідку органів державної статистики про внесення представництва до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (копія довідки має бути завірена печаткою представництва).

Посадова особа органу доходів та зборів, до компетенції якої належить узяття на облік осіб, які здійснюють операції з товарами, перевіряє:

- відповідність електронної копії паперовому примірнику картки обліку;
- комплектність документів;
- відповідність даних картки обліку даним, зазначеним у поданих документах;
- відповідність копій поданих документів оригіналам.

У разі відсутності зауважень посадова особа органу доходів та зборів повертає заявнику оригінали документів та приймає картку обліку до оформлення.

У разі звернення особи засобами електронного зв'язку до відповідних органів доходів та зборів для взяття її на облік вона надсилає заповнену картку обліку разом зі сканованими електронними копія-

ми документів (у pdf-форматі), на електронну адресу, зазначену на офіційному веб-сайті органу доходів та зборів України. На заповнену картку обліку та електронні копії документів накладається електронний цифровий підпис особи, яка здійснює операції з товарами.

Після надходження до Єдиної автоматизованої інформаційної системи органу доходів та зборів України (далі – ЄАІС органу доходів та зборів) картка обліку разом з електронними копіями документів пересилається засобами відомчої телекомунікаційної мережі до органу доходів та зборів за місцезнаходженням (місцем проживання) особи.

Посадова особа органу доходів та зборів, до компетенції якої входить взяття на облік осіб, перевіряє отриману картку обліку та електронні копії документів особи.

У разі наявності зауважень, а саме, якщо:

- електронні копії документів надіслані не в повному обсязі;
- виявлено невідповідність відомостей, зазначених у картці обліку, відомостям, зазначеним в електронних копіях документів;
- картка обліку заповнена з порушенням вимог цього Порядку, посадова особа органу доходів та зборів зазначає зауваження в полі «Відмітки посадової особи органу доходів та зборів» картки обліку та надсилає її на електронну адресу особи, яка зазначена в картці обліку. У цьому разі процедура електронного обліку особи, яка здійснює операції з товарами, припиняється. Обліковий номер особі не присвоюється.

У разі відсутності зауважень, посадова особа органу доходів та зборів протягом доби з моменту подачі документів оформляє картку обліку (у тому числі подану засобами електронного зв'язку) шляхом реєстрації її в журналі реєстрації карток обліку. Він ведеться в електронному вигляді та зберігається у справах підрозділу органу доходів та зборів, що здійснює взяття на облік осіб, які здійснюють операції з товарами.

Про проведену перевірку відповідності електронних копій документів їх паперовим копіям посадова особа органу доходів та зборів оформлення товару робить відповідну відмітку в полі «Відмітки посадової особи органу доходів та зборів» картки обліку та надсилає до ЄАІС органу доходів та зборів.

Номер картки обліку особи, яка здійснює операції з товарами, складається з таких елементів:

1		

2			

3							

де елемент 1 – перші три цифри коду органу доходів та зборів;
елемент 2 – чотири цифри року;

елемент 3 – порядковий номер реєстрації в журналі реєстрації картки обліку осіб, які здійснюють операції з товарами.

При оформленні картки обліку з використанням засобів електронного зв'язку, посадова особа органу доходів та зборів заповнює поля «Обліковий номер особи» та «Відмітки посадової особи органу доходів та зборів» картки обліку, надсилає її на електронну адресу особи, яка здійснює операції з товарами, та одночасно надсилає оформлену картку обліку до ЄАІС органу доходів та зборів. На картці обліку в полі «Відмітки посадової особи органу доходів та зборів» робиться відмітка про те, що картка обліку подавалася засобами електронного зв'язку та потребує перевірки електронних копій документів на відповідність їх оригіналам при першому зверненні особи, яка здійснює операції з товарами, для здійснення митного оформлення товарів.

Посадова особа органу доходів та зборів завіряє примірники картки обліку підписом та особистою номерною печаткою.

Один примірник картки обліку разом з описом поданих документів і копіями документів, поданих для оформлення картки обліку, залишається у справах органу доходів та зборів, другий примірник картки обліку повертається заявникові.

Посадова особа органу доходів та зборів відмовляє в оформленні картки обліку особі, яка здійснює операції з товарами, у таких випадках:

- документи подані не в повному обсязі;
- відомості, зазначені в картці обліку та її електронній копії, не відповідають відомостям, зазначеним у поданих разом із нею документах;
- картка обліку заповнена з порушенням встановленого порядку.

У разі відмови в оформленні картки обліку відмова, один примірник опису та копії всіх поданих документів залишаються у справах органу доходів та зборів та зберігаються в окремій справі – «Відмови

в поставленні на облік» три роки або до моменту поставлення особи, що здійснює операції з товарами, на облік у органах доходів та зборів.

Анулювання облікового номера особи здійснюється органом доходів та зборів оформлення картки обліку в таких випадках:

- за зверненням особи, яка здійснює операції з товарами;
- у разі припинення особою, яка здійснює операції з товарами.

Рішення про анулювання облікового номера особи, яка здійснює операції з товарами, приймає керівник органу доходів та зборів або особа, що його заміщує, за умови закінчення всіх митних процедур, пов'язаних із такою особою. Про факт анулювання облікових номерів осіб, які здійснюють операції з товарами, орган доходів та зборів письмово (або засобами електронного зв'язку) інформує таких осіб у триденний строк.

На всіх наявних примірниках анульованої картки обліку вчиняється запис «Анульовано», із зазначенням причини анулювання та робиться відмітка в журналі реєстрації карток обліку осіб, які здійснюють операції з товарами.

При анулюванні картки обліку, оформленої засобами електронного зв'язку, посадова особа органу доходів та зборів для оформлення картки обліку заповнює поле «Відмітки посадової особи органу доходів та зборів» картки обліку («Анулювання»), із зазначенням причини анулювання, та робить відмітку в журналі реєстрації карток обліку осіб, які здійснюють операції з товарами.

Анульовані картки обліку разом із документами, які були підставою для взяття на облік у органі доходів та зборів, та документами, на підставі яких здійснювалось анулювання картки обліку, зберігаються в електронній базі органу доходів та зборів окремо від оформлених карток обліку протягом трьох років із дати анулювання.

Інформація про анульовані картки обліку осіб, які здійснюють операції з товарами, надсилається до ЄАІС органу доходів та зборів.

Анульований обліковий номер особи, яка здійснює операції з товарами, не може бути присвоєно іншій особі, яка здійснює операції з товарами.

При внесенні змін до картки обліку, обліковий номер особи, яка здійснює операції з товарами, не змінюється.

У разі необхідності внесення змін до відомостей, які були заявлені в картці обліку, особа, яка здійснює операції з товарами, до прийняття митної декларації до оформлення, звертається, у тому числі засобами електронного зв'язку, до органу доходів та зборів за своїм місцезнаходженням (місцем проживання).

Для внесення змін до картки обліку надаються такі документи:

- звернення в довільній формі з проханням внести зміни із зазначенням причини їх внесення;
- картку обліку особи, яка здійснює операції з товарами, із її обліковим номером та з унесеними до неї змінами;
- копії документів, або електронні копії документів (у pdf-форматі при зверненні засобами електронного зв'язку), до яких або на підставі яких вносяться зміни.

На документи, які подаються засобами електронного зв'язку, накладається електронний цифровий підпис особи, яка здійснює операції з товарами.

Посадова особа органу доходів та зборів здійснює перевірку відомостей, які змінюються, заповнює поле «Відмітки посадової особи органу доходів та зборів» картки обліку («Модифікація»). Картка обліку з внесеними змінами надсилається до ЄАІС органу доходів та зборів.

5.2.7. Митна декларація на бланку єдиного адміністративного документа

Митна декларація на бланку єдиного адміністративного документа для декларування товарів (крім тих, що пересилаються через митний кордон України в міжнародних поштових та експрес-відправленнях), що переміщуються через митний кордон України декларантами (крім громадян), заповнюється на:

- товари, митна вартість яких перевищує суму, еквівалентну 100 євро;
- товари, які підлягають державному експортному контролю та поміщення яких через митний кордон України, згідно із законодавством, потребує надання відповідного дозволу чи висновку;
- товари, які ввозяться на митну територію України і підлягають державній реєстрації, відповідно до законодавства;

- товари, які поміщуються в митні режими митного складу, вільної митної зони, безмитної торгівлі та після перебування в таких митних режимах поміщуються в інші митні режими;
- в інших випадках (див. розділ 4.1).

Митна декларація на бланку єдиного адміністративного документа заповнюється державною мовою за допомогою комп'ютера.

Митна декларація на бланку єдиного адміністративного документа заповнюється з використанням форми МД-2, до якої в разі потреби можуть додаватися доповнення форми МД-6 та додаткові аркуші форми МД-3 або специфікація форми МД-8 (додаток 13).

5.2.8. Документ контролю за доставкою товарів

Переміщення товарів та інших предметів, що переміщуються через митний кордон України та між органами доходів та зборів територією України всіма юридичними та фізичними особами, здійснюється під митним контролем з органу доходів та зборів відправлення до органу доходів та зборів призначення при перевезення залізничним, автомобільним, повітряним, річковим, морським транспортом.

Порядок контролю за доставкою товарів у орган доходів та зборів призначення визначено наказами Міністерства фінансів України від 09.10.2012 р. № 1066 «Про затвердження Порядку виконання митних формальностей при здійсненні транзитних переміщень» Міністерства фінансів України та від 30.05.2012 р. № 631 «Порядок виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа».

Як правило, товари перевозяться між органами доходів та зборів під митним забезпеченням, яке накладається на упаковку, транспортні засоби чи контейнери таким чином, щоб товари не могли бути вилученими з опломбованого вантажного місця, транспортного засобу чи контейнера або поміщатись у такі місця без залишення видимих слідів розпакування чи пошкодження митного забезпечення.

Розглянемо, які документи використовуються для забезпечення контролю за доставкою товарів у орган доходів та зборів призначення, залежно від напрямку переміщення (додаток 31):

- митна декларація МД або у формі електронного документа ЕМД;
- попередня МД;

- періодична МД;
- митна декларація CN 23;
- книжка МДП (Carnet TIR);
- книжка карнет (ATA);
- накладні УМВС (СМГС), ЦІМ (СІМ);
- коносамент (Bill of Lading);
- авіаційна вантажна накладна (Air Waybill) (див. розділ VIII).

5.2.9. Документи про надання фінансових гарантій

Надання органам доходів та зборів забезпечення сплати митних платежів є обов'язковим при ввезенні на митну територію України та/або переміщенні територією України прохідним та внутрішнім транзитом товарів за переліком, затвердженим постановою КМУ від 21.05.2012 р. № 461 «Про затвердження переліку товарів, ввезення яких на митну територію України та/або переміщення територією України прохідним та внутрішнім транзитом здійснюється за умови обов'язкового надання органам доходів та зборів забезпечення сплати митних платежів». Спосіб забезпечення сплати митних платежів обирається власником товарів чи уповноваженою ним особою, якщо інше не передбачено Митним кодексом та іншими законодавчими актами України. Якщо товари переміщуються транзитом митною територією України морським, річковим або повітряним транспортом і під час зберігання залишаються в межах одного пункту пропуску чи зони митного контролю морського (річкового) порту, аеропорту, забезпечення сплати митних платежів не надається.

Способами забезпечення сплати митних платежів є (додаток 32):

- 1) фінансові гарантії;
- 2) гарантування на умовах Митної конвенції про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП (Конвенції МДП) 1975 року;
- 3) гарантування на умовах Конвенції про тимчасове ввезення (Стамбул, 1990 р.) із застосуванням книжки (карнету) А.Т.А.

Фінансова гарантія видається гарантом і надається органу доходів та зборів особою, відповідальною за сплату митних платежів, або будь-якою іншою особою на користь особи, відповідальної за сплату митних платежів.

У разі невиконання особою зобов'язання зі сплати митних платежів, забезпеченого фінансовою гарантією, наданою у вигляді до-

кумента, орган доходів та зборів із залученням представників гаранта, що видав таку гарантію, з'ясовує обставини невиконання зобов'язання, після чого направляє цьому гарантові вимогу щодо сплати належної суми митних платежів. До вимоги додаються завірні органом доходів та зборів копії документів, що підтверджують невиконання зобов'язання. Процедура направлення вимоги та перелік обов'язкових документів, що до неї додаються, визначаються в угоді, передбаченій частиною третьою статті 314 Митного кодексу України.

Фінансова гарантія як забезпечення сплати митних платежів не надається, якщо сума митних платежів, що підлягають сплаті, не перевищує суму, еквівалентну 1000 євро.

Вивільнення (повернення) фінансової гарантії здійснюється не пізніше одного робочого дня після отримання відповідним органом доходів та зборів підтвердження фактичного виконання зобов'язань, забезпечених гарантією.

5.2.10. Книжка (карнет) А.Т.А. Книжка СРД

Книжка (карнет) А.Т.А. – документ на тимчасове ввезення, що використовується для тимчасового ввезення товарів, за винятком транспортних засобів (додаток 25).

Наказом Міністерства фінансів України 31.05.2012 р. № 657 затверджений порядок митного оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон України з використанням книжок (карнетів) А.Т.А.

Книжка А.Т.А. складається з:

- обкладинки;
- додаткових аркушів до загального списку (не обов'язково);
- комплекту відривних документів;
- комплекту невідривних документів (корінців).

Додаткові аркуші до загального списку використовуються, якщо відомості про товари не вміщуються на другій сторінці обкладинки книжки А.Т.А., де наведений загальний список товарів. Кількість додаткових аркушів до загального списку наводиться в полі «а» графі G першої сторінки обкладинки.

Аркуші книжки А.Т.А. мають такі кольори:

зелений – обкладинка книжки А.Т.А. (на якій зазначаються номер цієї книжки, ім'я власника та його адреса, мета тимчасового ввезення товарів, найменування асоціації, що видала цю книжку, загальний

список товарів, інструкція з користування книжкою А.Т.А. тощо), а також додаткові аркуші до загального списку;

жовтий – комплекти документів, що використовуються для тимчасового вивезення та реімпорту товарів (відривні документи, невідривні корінці і додаткові аркуші до загального списку);

білий – комплекти документів, що використовуються для тимчасового ввезення та реекспорту товарів (відривні документи, невідривні корінці і додаткові аркуші до загального списку);

блакитний – комплекти документів, що використовуються для транзиту товарів (відривні документи, невідривні корінці і додаткові аркуші до загального списку).

При використанні додаткових аркушів до загального списку такі додаткові аркуші відповідного кольору долучаються до кожного відривного документа книжки А.Т.А. та її обкладинки.

Наявність у книжці А.Т.А. необхідної для здійснення відповідних митних формальностей кількості комплектів документів за цією книжкою А.Т.А. забезпечується власником книжки та асоціацією, що видає документи. Тип відривного документа («exportation», «reimportation», «importation», «reexportation», «transit»).

Видача книжок А.Т.А. на території України здійснюється *Торгово-промисловою палатою України* (далі – ТПП України) або регіональними торгово-промисловими палатами.

Організація, координація та безпосереднє здійснення контролю за дотриманням вимог митного режиму щодо товарів, переміщених через митний кордон України з використанням книжок А.Т.А., покладаються на орган доходів та зборів, посадовими особами якого здійснено випуск товару у відповідний митний режим.

Книжка А.Т.А. використовується як митна декларація та як гарантія сплати сум, зазначених у статті 8 додатка А до Конвенції про тимчасове ввезення.

Мета тимчасового ввезення товарів зазначається асоціацією, що видає документи, у графі С першої сторінки обкладинки книжки А.Т.А.

За наявності в книжці А.Т.А. блакитних документів на транзит та за бажанням власника книжки А.Т.А. або вповноваженої ним особи митне оформлення у режим тимчасового ввезення за книжкою А.Т.А. товарів, що тимчасово ввозяться на митну територію України, може здійснюватися будь-яким органом доходів та зборів України.

Строк тимчасового ввезення (вивезення) товарів може бути продовжений органом доходів та зборів, на контролі якого перебувають тимчасово ввезені (вивезені) товари, у межах строку дії книжки А.Т.А. або у межах строку дії, наданої власником або вповноваженою ним особою, нової книжки А.Т.А.

Зобов'язання ТПП України щодо сплати органам доходів та зборів України митних платежів за книжкою А.Т.А. виникає у зв'язку з:

- невивезенням за межі митної території України товарів, тимчасово ввезених в Україну з використанням книжки А.Т.А.;
- порушенням встановленого органом доходів та зборів терміну реекспорту товару, увезеного в Україну з використанням книжки А.Т.А.;
- використанням товарів, щодо яких надано пільги зі сплати податків і зборів, в інших цілях, ніж ті, у зв'язку з якими було надано такі пільги;
- недоставлянням у орган доходів та зборів призначення в установлені строки товарів, що переміщувалися через митну територію України транзитом із використанням книжки А.Т.А.

У разі виявлення вищезазначених обставин орган доходів та зборів, посадовими особами якої здійснено випуск товару у відповідний митний режим, надсилає на адресу ТПП України вимогу щодо сплати податків за книжкою А.Т.А. (далі – Вимога) за формою згідно з додатком до Угоди про співробітництво між органом доходів та зборів України та Торгово-промисловою палатою України від 22 лютого 2007 року.

Вимога оформляється на бланку органу доходів та зборів та надсилається на адресу ТПП України поштою з повідомленням про вручення поштового відправлення, протягом одного місяця після розгляду справи про порушення митних правил органом доходів та зборів або судом (судьями), але не пізніше ніж протягом одного року від дати втрати чинності книжкою А.Т.А., у зв'язку із закінченням терміну її дії. До вимоги повинні додаватися завірені органом доходів та зборів у встановленому порядку копії відривних документів книжок А.Т.А., документів, що підтверджують виявлене порушення, а також розрахунок суми податків згідно з книжкою А.Т.А.

Копії вимоги та документів, надісланих на адресу ТПП України, надсилаються органом доходів та зборів до Міністерства доходів та зборів України.

У разі, коли кошти, унесені ТПП України на рахунок органу доходів та зборів на виконання відповідної вимоги, перераховані до державного бюджету або коли органом доходів та зборів згідно з Конвенцією про тимчасове ввезення, визнані одержані від ТПП України докази ре-експорту чи доставки товарів у встановлені органом доходів та зборів строки, конфіскації товарів, їх повної втрати внаслідок аварії або дії обставин непереборної сили, за умови підтвердження факту аварії або дії обставин непереборної сили, книжка А.Т.А., за якою товари ввозились на митну територію України, звільняється від зобов'язань.

При цьому вимога до ТПП України не надсилається, а вже надіслана вимога відкликається (див. розділ 9.7).

Книжка CPD – документ на тимчасове ввезення, що використовується для тимчасового ввезення транспортних засобів.

Асоціації, що видають документи, не можуть видавати документи на тимчасове ввезення, термін чинності яких перевищує один рік від дати їхньої видачі.

Будь-які дані, внесені до документів на тимчасове ввезення асоціацією, що видає документи, можуть змінюватися тільки з дозволу асоціації, що видає документи, або асоціації-гаранта. Не дозволяється вносити зміни до цих документів після їхнього прийому органами доходів та зборів території тимчасового ввезення, за винятком випадків, коли такі органи надають на це дозвіл.

Якщо очікується, що операція тимчасового ввезення перевищить термін чинності документів на тимчасове ввезення через неспроможність власника вивезти товари (у тому числі транспортні засоби) протягом такого терміну, асоціація, що видала ці документи, може видати документи, що їх замінюють. Такі документи подаються для контролю органам доходів та зборів Договірних Сторін, яких він стосується. При прийманні документів, які замінюють термін чинності книжок CPD, відповідні органи доходів та зборів знімають зобов'язання з документів, які вони замінюють.

Термін чинності книжок CPD може продовжуватись лише один раз на період, що не перевищує один рік. Нова книжка має видаватися на заміну попередньої і прийматися органом доходів та зборів.

5.2.11. Книжка МДП

Конвенція про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП (Конвенція МДП) стосується перевезення вантажів, що здійснюється без їхнього проміжного перевантаження, у дорожніх транспортних засобах, складах транспортних засобів або контейнерах, з перетинанням одного або декількох кордонів від органу доходів та зборів місця відправлення однієї з Договірних Сторін до органу доходів та зборів місця призначення іншої Договірної Сторони або тієї ж Договірної Сторони за умови, що деяка частина операції МДП між її початком і кінцем провадиться автомобільним транспортом.

Конвенція МДП залишається найбільш ефективною, безпечною та глобальною угодою про спрощення торгівлі і транспорту. В даний час ця система митного транзиту на практиці застосовується в 57 країнах світу і має життєво важливе значення для їх економіки.

Діяльність гарантійних об'єднань.

У кожній країні визначається гарантійне об'єднання, яке видає книжки МДП та виступає гарантом відповідальності у зв'язку з операціями МДП. Відповідальність покривається по книжках МДП виданих як національним перевізникам так і іноземними об'єднаннями, що входять до міжнародної організації МСАТ (міжнародний союз автомобільного транспорту), штаб-квартира якої розташована у Швейцарії в м. Женеві. На території України гарантійним об'єднанням визнано АсМАП (Асоціація міжнародних автомобільних перевізників) України.

Максимальний розмір гарантії за книжкою МДП обмежується сумою 60 000 євро.

За погодженням із МСАТ гарантійне об'єднання бере на себе зобов'язання сплачувати належні ввізні або вивізні мито і збори, а також будь-які відсотки за прострочення, які можуть належати до сплати, відповідно до митних законів і правил країни, у якій виявлено порушення, у зв'язку з операцією МДП. Сплата вищезазначених сум здійснюється в порядку солідарної відповідальності разом з особами, із яких належать ці суми (перевізниками).

Гарантійне об'єднання встановлює термін дії книжки МДП, зазначаючи дату його закінчення, після якої книжка не може бути

подана до органу доходів та зборів місця відправлення для її митного оформлення.

Вимога про сплату сум надсилається гарантійному об'єднанню **не раніше як через три місяці** з дня повідомлення цього об'єднання про порушення процедури МДП або про оформлення книжки МДП протизаконним чи обманним шляхом, але не пізніше, **як через два роки**, починаючи з того ж дня.

Проте, що стосується справ, переданих на розгляд суду протягом зазначеного вище дворічного терміну, вимога про сплату перепроводжується **протягом одного року** з дня набуття чинності судового рішення.

Для сплати необхідних сум, гарантійне об'єднання має у своєму розпорядженні тримісячний термін, починаючи з дати надіслання йому вимоги про сплату. Сплачені суми будуть повернуті об'єднанню, якщо протягом двох років, що настають за датою пред'явленої йому вимоги про сплату, органам доходів та зборів будуть подані переконливі докази того, що стосовно даного перевезення не було жодних порушень.

Умови вступу до Асоціації міжнародних автомобільних перевізників України.

Учасниками Асоціації можуть бути суб'єкти господарської діяльності всіх форм власності, які відповідають мінімальним умовам, що передбачені частиною II додатку 9 Конвенції МДП, 1975 року мають зареєстровані на них транспортні засоби, визнають Статут Асоціації.

Допуск перевізників-резидентів до перевезень на умовах Конвенції МДП.

Допуск перевізників-резидентів до перевезень на умовах Конвенції МДП здійснюється на підставі рішення спільної комісії органу доходів та зборів України та гарантійного об'єднання (далі – комісія), що здійснює допуск перевізників-резидентів до таких перевезень у порядку, визначеному наказом ДМСУ від 05.03.2004 р. № 172 «Про внесення змін та доповнень до Порядку реалізації положень Митної конвенції про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП».

Правила користування книжкою МДП.

Книжка МДП видається гарантійним об'єднанням у країні, де знаходиться користувач або має постійне місцеперебування, або в країні відправлення (додаток 26). Книжка МДП друкується фран-

цузькою мовою, за винятком лицьового боку обкладинки, рубрики якої друкуються також англійською мовою. «Правила користування книжкою МДП» відтворюються англійською мовою на сторінці 3 цієї обкладинки. Крім того, можуть бути додані сторінки з перекладом друкованого тексту на інші мови.

Книжка МДП дійсна до завершення операції МДП у органі доходів та зборів місця призначення, якщо вона оформлена в органі доходів та зборів місця відправлення на термін, установлений об'єднанням, що видає документ (рубрика 1 лицьового боку обкладинки і рубрика 4 відривних листків).

Для складу транспортних засобів (зчеплені транспортні засоби) або для деяких контейнерів, завантажених на один транспортний засіб, або на склад транспортних засобів, видається одна книжка МДП.

Книжка МДП складається з 4, 6, 14 або 20 аркушів. Кількість аркушів, які повинна містити книжка МДП для здійснення конкретного перевезення, визначається перевізником. Якщо маршрут перевезення проходить тільки через один орган доходів та зборів місця відправлення в одній країні та один орган доходів та зборів місця призначення в іншій країні, то в книжці МДП повинно бути щонайменше 4 листи. При цьому 2 листи для країни відправлення та 2 листи для країни призначення. Для кожного додаткового органу доходів та зборів місця відправлення або місця призначення необхідно 2 додаткових листи.

Книжка МДП подається разом із дорожнім транспортним засобом, складом транспортних засобів або контейнером (ами) у кожному органі доходів та зборів місця відправлення, у проміжному органі доходів та зборів та в кожному органі доходів та зборів місця призначення. В органі доходів та зборів місця відправлення посадова особа органу доходів та зборів ставить під вантажним маніфестом підпис і особисту номерну печатку (ОНП) із датою на всіх відривних листках, які будуть використані на іншій частині маршруту.

Перевезення вантажів із використанням книжки МДП.

Коли операція МДП провадиться дорожнім транспортним засобом або складом транспортних засобів, на них мають бути прикріплені прямокутні таблички з написом «TIR». Одна табличка поміщається спереду, а інша така ж табличка позаду дорожнього

транспортного засобу або складу транспортних засобів. Ці таблички повинні бути поміщені таким чином, щоб їх було добре видно, і мають бути знімними.

На кожен дорожній транспортний засіб або контейнер складається одна книжка МДП. Єдина книжка МДП може бути оформлена на склад транспортних засобів або на декілька контейнерів, навантажених на один дорожній транспортний засіб. У цьому випадку у вантажному маніфесті книжки МДП має зазначатися окремо вміст кожного транспортного засобу, що складає частину складу транспортних засобів, або кожного контейнера.

Книжка МДП дійсна для виконання тільки одного перевезення.

Операція МДП може провадитись через декілька органів доходів та зборів місця відправлення та місця призначення, однак загальне число органів доходів та зборів місця відправлення і призначення не повинно перевищувати чотирьох.

Вантажі та дорожній транспортний засіб, склад транспортних засобів або контейнер повинні надаватися до органу доходів та зборів місця відправлення разом із книжкою МДП. Органи доходів та зборів країни відправлення повинні упевнитися в точності відомостей, зазначених у вантажному маніфесті з наявним товаром, та накласти митне забезпечення.

Органи доходів та зборів можуть установлювати для перевезень, що здійснюються територією їхньої країни, термін перевезення і вимагати, щоб дорожній транспортний засіб, склад транспортних засобів або контейнер прямували за визначеним маршрутом.

Якщо органи доходів та зборів роблять у дорозі або в проміжному органі доходів та зборів здійснюють огляд вантажу в дорожньому транспортному засобі, складі транспортних засобів або контейнері, вони повинні зробити запис про накладені нові печатки та пломби і про характер виконаного контролю на відривних листках книжки МДП, використаних у їхній країні, на відповідних корінцях, а також на відривних листках книжки МДП, що залишаються.

При прибутті вантажу в орган доходів та зборів місця призначення і в разі, якщо вантажі переводяться в умови іншого митного режиму або звільняються від мита з метою внутрішнього споживання, *книжка МДП оформлюється належним чином.*

Перевезення великовагових, громіздких чи небезпечних вантажів.

Великовагові або громіздкі вантажі, а також будь-яке приладдя до них, можуть перевозитися між органами доходів та зборів на відкритих транспортних засобах.

У цих випадках держателям книжок МДП потрібно вживати заходів, які унеможливають підміну вантажів, для чого проводити детальний їх опис у товаротransпортних документах, нанесення на вантажі розпізнавальних знаків, додавати пакувальні листи, фотокартки товарів тощо.

Перевезення великовагових, громіздких чи небезпечних вантажів повинно здійснюватися за умови наявності на транспортному засобі відповідних розпізнавальних знаків, а за необхідності наявності в держателя книжки МДП, погодження ДАІ на таке перевезення.

Посадовою особою органу доходів та зборів відправлення, яка здійснювала митне оформлення вантажів, додаткові документи (погодження ДАІ) прикріплюються до внутрішньої частини другого аркуша обкладинки книжки МДП, завіряються відбитком ОНП і її підписом, а в усіх вантажних маніфестах книжки МДП у графі 8 робиться відмітка про наявність цих документів.

При цьому, у разі невідповідності вантажів даним, зазначеним у товаротransпортних документах та маніфесті МДП, держатель книжки МДП несе відповідальність згідно із законодавством України.

При перевезенні великовагових або громіздких вантажів на вантажні відділення транспортних засобів чи контейнери митне забезпечення не накладається. У цьому випадку держателю книжки МДП не потрібно мати Свідоцтво про допущення на цей транспортний засіб.

На обкладинці й на всіх відривних аркушах книжки МДП до початку митного оформлення держателем книжки МДП повинен бути проставлений штамп «Великовагові або громіздкі вантажі» (англійською мовою – «Heavy or bulky goods») або штамп «Відкрита МДП».

Заповнення протоколу книжки МДП.

Якщо в дорозі митні пломби і печатки випадково ушкоджені або вантаж загинув або ушкоджений, перевізник повинен негайно зверну-

тися до органів доходів та зборів, якщо такі знаходяться поблизу, або, у противному випадку, до інших компетентних органів країни, у якій він знаходиться. Останні в якомога коротший термін складають протокол, наведений у книжці МДП. Якщо в результаті дорожньо-транспортного випадку необхідно перевантажити вантаж на інші транспортні засоби або в інший контейнер, то таке перевантаження може бути зроблене лише в присутності представника органу доходів та зборів. Даний орган складає протокол. Якщо в книжці МДП не згадані «великовагові або громіздкі вантажі», то транспортні засоби і контейнер, на які(ий) вантажі були перевантажені, повинні (повинен) бути допущені (допущений) до перевезення вантажів під митними печатками і пломбами. Крім того, повинні бути накладені митні печатки і пломби, які мають бути описані в протоколі. Однак, при відсутності допущеного до перевезення транспортного засобу або контейнера, вантажі можуть бути перевантажені на недопущені (недопущений) транспортний засіб або контейнер, якщо вони/він є достатньо надійним. У цьому випадку органи доходів та зборів, що розташовані далі по маршруту країн, вирішать, чи можуть також і вони допустити подальше перевезення вантажів у цьому транспортному засобі або контейнері із застосуванням книжки МДП.

Протокол повинен залишатися в книжці МДП до прибуття вантажу в орган доходів та зборів місця призначення.

Об'єднанням рекомендується надавати перевізникам, крім зразка, включеного в саму книжку МДП, декілька бланків протоколу, складених мовою(ами) країн, через які проходить маршрут перевезення.

5.2.12. Свідоцтво про допущення дорожнього транспортного засобу до перевезення вантажів під митними печатками і пломбами

Свідоцтво про допущення дорожнього транспортного засобу до перевезення вантажів під митними печатками та пломбами (далі – *свідоцтво про допущення*) – документ, зразок якого наведений у додатку 4 до Конвенції МДП (додаток 27), який засвідчує відповідність вантажного приміщення автомобільного транспортного засобу міжнародним технічним вимогам, установленим Конвенцією МДП.

До перевезень товарів під митними печатками й пломбами на умовах Конвенції МДП допускаються тільки транспортні засоби, що належать перевізникам – учасникам гарантійного об'єднання. Вантажні відділення цих транспортних засобів мають бути сконструйовані та облаштовані таким чином, щоб:

- не було можливості вилучити або вкласти товари з(в) опечатаної(у) частини(у) транспортного засобу, не залишивши помітних слідів злому або пошкодження митних печаток і пломб;
- митні печатки й пломби могли накладатися простим та надійним способом;
- у них не було ніяких потаємних місць для приховування товарів;
- усі місця, у які можуть поміщатися товари, були легкодоступні для митного огляду.

Транспортні засоби можуть бути допущені до перевезень відповідно до однієї з указаних процедур:

- в індивідуальному порядку;
- за типом конструкції (серія транспортних засобів).

Оригінал свідоцтва про допущення завжди повинен супроводжувати дорожній транспортний засіб.

Для ТЗ, що перевозять великовагові або громіздкі вантажі, у тому числі контейнери свідоцтво про допущення не потрібне.

Свідоцтво про допущення видається органом доходів та зборів реєстрації, як правило, протягом **одного робочого дня** (але не пізніше наступного робочого дня) після надання повного пакета документів і подання ТЗ до огляду.

Огляд ТЗ здійснюється в місці, визначеному наказом органу доходів та зборів, посадовими особами органу доходів та зборів, на яких покладено функції здійснення митного контролю при допущенні ТЗ до перевезень товарів під митними печатками та пломбами.

Для оформлення свідоцтва про допущення до органу доходів та зборів подаються:

- письмова заява довільної форми на ім'я керівника органу доходів та зборів видачі за підписом власника ТЗ і з його печаткою (за наявності). У заяві, що подається юридичною особою, повинні бути зазначені місцезнаходження, код згідно з ЄД-

РПОУ власника ТЗ, реєстраційний номерний знак, тип, марка, номер шасі ТЗ. Фізичні особи – підприємці зазначають місце проживання, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серію та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний орган державної податкової служби і мають відмітку в паспорті), реєстраційний номерний знак, тип, марку, номер шасі ТЗ;

- заповнене свідоцтво про допущення;
- копія свідоцтва про реєстрацію ТЗ в органах Державної автомобільної інспекції МВС України, завірена підписом власника ТЗ і його печаткою (за наявності);
- комплект фотографій або креслень (малюнків) ТЗ (вид спереду, ззаду, вид із кожного боку, збільшеним планом кожне місце накладення митних печаток та пломб). Зображення повинні бути чіткими та надавати повну інформацію про ТЗ. Фотографії на звороті повинні містити інформацію про ТЗ (реєстраційний номерний знак ТЗ, тип, марка, номер шасі), яка завіряється підписом власника ТЗ і його печаткою (за наявності).

Разом зі свідоцтвом про допущення на паперовому носії подається його електронна копія, яка використовується для прискорення здійснення процедури реєстрації. Інформація, унесена до електронної копії, повинна відповідати інформації, унесеній представником до оригіналу свідоцтва про допущення.

Якщо документи для отримання свідоцтва про допущення подаються уповноваженою особою, додатково подається її паспорт та документ, що засвідчує повноваження цієї особи.

За відсутності недоліків та зауважень до ТЗ посадова особа органу доходів та зборів проводить реєстрацію свідоцтва про допущення в електронному Журналі, присвоює номер, підписує і проставляє відбиток ОНП на свідоцтві про допущення та на зворотному боці кожної фотографії або креслення (малюнка).

Свідоцтво про допущення та комплект фотографій видаються власнику ТЗ або його вповноваженому представнику.

У разі виявлення невідповідності ТЗ міжнародним технічним вимогам, орган доходів та зборів видачі протягом двох робочих днів письмово відмовляє у видачі свідоцтва про допущення із зазначенням аргументованих підстав та повертає заявнику оригінали поданих документів.

Порядок продовження строку дії свідоцтва про допущення.

Для продовження строку дії свідоцтва про допущення власником ТЗ або його вповноваженим представником подаються такі документи:

- письмова заява довільної форми на ім'я керівника органу доходів та зборів видачі за підписом власника ТЗ і з його печаткою (за наявності). У заяві, що подається юридичною особою, повинні бути зазначені місцезнаходження, код згідно з ЄДРПОУ власника ТЗ, номер свідоцтва про допущення, яке потребує продовження строку дії. Фізичні особи зазначають місце проживання, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серію та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний орган державної податкової служби і мають відмітку в паспорті), номер свідоцтва про допущення, яке потребує продовження;
- свідоцтво про допущення, яке потребує продовження;
- комплект фотографій або креслень (малюнків) ТЗ із відбитком ОНП і підписом посадової особи органу доходів та зборів видачі, які поверталися заявнику після оформлення або останнього продовження строку дії свідоцтва.

Термін продовження дії свідоцтва становить 2 роки.

У разі відсутності повного комплекту документів або внесення змін до конструкції вантажного відділення ТЗ процедура переоформлення свідоцтва про допущення ***не здійснюється***.

У разі втрати свідоцтва про допущення власником ТЗ або його вилучення органами доходів та зборів дублікат свідоцтва про допущення не видається. У таких випадках власник ТЗ звертається до органу доходів та зборів реєстрації щодо проходження процедури допущення ТЗ і видачі нового свідоцтва про допущення.

Якщо транспортні засоби одного й того самого типу конструкції виготовляються серійно, завод-виробник може звернутися до органу доходів та зборів України з проханням про їх допущення за типом конструкції.

Завод-виробник повинен зазначити у своїй заяві розпізнавальні цифри або літери, які він присвоює типу транспортного засобу, який є предметом його заявлення. До цієї заяви додаються креслення та детальний опис типу конструкції транспортного засобу, який підлягає допущенню.

Завод-виробник повинен надати органу доходів та зборів України в письмовій формі зобов'язання:

- дозволити органу доходів та зборів України оглядати транспортні засоби під час виробництва даного типу;
- інформувати орган доходів та зборів України про будь-які зміни в кресленнях або в детальному описі конструкції до того, як ці зміни будуть здійснені;
- на видному місці наносити на транспортні засоби розпізнавальні цифри або літери типу конструкції, а також порядковий номер (заводський номер) кожного серійно виготовленого транспортного засобу даного типу.

Орган доходів та зборів України в письмовій формі повідомляє завод-виробник та орган доходів та зборів реєстрації про своє рішення щодо допущення транспортного засобу до перевезення товарів під митними печатками й пломбами за типом конструкції. Це рішення повинно мати дату, номер та містити точну назву органу, який його прийняв.

Перед використанням транспортного засобу для перевезень товарів із застосуванням книжки МДП власник свідоцтва про допущення вписує, при необхідності, до нього реєстраційний номер, присвоєний транспортному засобу (графа 1), або, коли транспортний засіб не підлягає реєстрації, своє прізвище та юридичну адресу (графа 8).

Якщо транспортний засіб, який допущено до перевезень за типом конструкції, експортується в іншу країну, яка є договірною стороною Конвенції МДП, то в цій країні непотрібно проведення додаткової процедури допущення у зв'язку із ввезенням.

Порядок заповнення свідоцтва про допущення.

Розділ «Розпізнання»:

до графи 1 власником ТЗ вноситься номерний знак транспортного засобу;

до графи 2 власником ТЗ вноситься тип транспортного засобу;

до графи 3 власником ТЗ вноситься номер шасі;

до графи 4 власником ТЗ вноситься марка транспортного засобу (або найменування заводу-виробника);

до графи 5 посадовою особою органу доходів та зборів видачі вносяться службові записи;

до графи 6 посадовою особою органу доходів та зборів видачі вноситься кількість додатків (фотографій, креслень тощо) до свідоцтва про допущення.

Розділ «Допущення»:

у графі 7 співробітником органу доходів та зборів зазначається строк дії свідоцтва про допущення, а також ставиться «Х»-подібна відмітка у відповідній клітинці про індивідуальне допущення або допущення за типом конструкції, записуються місце проведення оформлення, дата оформлення. *Записи в цьому розділі завіряються підписом та відбитком ОНП посадової особи органу доходів та зборів видачі, яка проводила митний огляд ТЗ.*

Розділ «Володілець»:

до графи 8 посадовою особою органу доходів та зборів вноситься найменування та адреса володільца у випадку, коли свідоцтво про допущення видається на транспортний засіб, який не підлягає реєстрації.

Розділ «Подовження»:

до графи 9 посадовою особою органу доходів та зборів вносяться дані, необхідні для подовження строку дії свідоцтва про допущення, характер яких зазначений у відповідних пунктах цієї графи. Записи в даному розділі завіряються підписом начальника органу доходів та зборів або його заступника та гербовою печаткою органу доходів та зборів.

Розділ «Зауваження»:

у графі 10 посадовою особою органу доходів та зборів наводяться дані про виявлені при огляді несправності, зазначається назва митного поста або пункту пропуску, у якому вони були виявлені. Записи в даному розділі завіряються підписом та відбитком ОНП посадової особи органу доходів та зборів, яка проводила огляд;

до графі 11 посадовою особою органу доходів та зборів заносяться дані щодо усунення відповідних несправностей, виявлених при огляді й зазначених у графі 10, а також назва митного поста або пункту пропуску. Записи в цьому розділі завіряються підписом та відбитком ОНП посадової особи органу доходів та зборів, яка проводила огляд;

до графі 12 посадовою особою органу доходів та зборів можуть заноситись інші зауваження, що виникли при огляді, які за своїм характером не впливають на допущення транспортного засобу до перевезення товарів під митними печатками й пломбами.

5.2.13. Акти приймання-передачі (електроенергії, газу, нафти, аміаку тощо)

Акт приймання-передачі газу перевізниками – товаротранспортний документ, який містить дані про переміщений через митний кордон України обсяг природного газу, поставленого протягом періоду поставки через окремий пункт приймання-передачі газу, підписаний перевізниками і має відбиток штампа «під митним контролем».

Акт приймання-передачі газу, згідно із зовнішньоекономічним договором (контрактом), – документ, який містить дані про обсяг природного газу, поставленого на підставі зовнішньоекономічного договору (контракту) протягом періоду поставки, підписаний сторонами зовнішньоекономічного договору (контракту) і українським перевізником.

Загальний акт приймання-передачі газу перевізниками – товаротранспортний документ, який містить дані про обсяг природного газу, переміщеного через митний кордон України в митних режимах імпорту і транзиту протягом періоду поставки, підписаний перевізниками.

Партія газу – обсяг природного газу, що переміщується через митний кордон України на підставі одного зовнішньоекономічного договору (контракту) у строк, що не перевищує одного календарного місяця.

Період поставки – строк, протягом якого здійснюється переміщення газу через митний кордон України (не більше календарного місяця, крім випадків транзиту з використанням підземних сховищ газу).

Акт приймання-передачі нафти перевізниками – товаротransпортний документ, який містить дані про кількість та якість нафти, поставленої протягом доби на підставі одного маршрутного доручення, підписаний перевізниками або перевізником і одержувачем (відправником) і має відбиток штампа «під митним контролем».

Акт приймання-передачі нафти, згідно із зовнішньоекономічним договором (контрактом), – документ, який містить дані про партію нафти, переміщеної через митний кордон України на підставі зовнішньоекономічного договору (контракту), підписаний сторонами зовнішньоекономічного договору (контракту) і має відмітку українського перевізника про фактичний обсяг переміщеної нафти.

Партія нафти – обсяг нафти, що переміщується через митний кордон України на підставі одного маршрутного доручення (телеграми, телетайпограми), одного зовнішньоекономічного договору (контракту) і акта (актів) приймання-передачі нафти у строк, що не перевищує одного календарного місяця з початку здійснення поставок. Період поставки – строк, протягом якого здійснюється переміщення нафти через митний кордон України та який не перевищує одного календарного місяця (крім випадків транзиту нафти трубопровідним транспортом із перевантаженням на інші види транспорту).

Акт приймання-передачі нафтопродуктів перевізниками – товаротransпортний документ, який містить дані про обсяг нафтопродуктів, переміщених через митний кордон України протягом одного календарного місяця на підставі однієї маршрутної телеграми (телетайпограми) та одного зовнішньоекономічного договору (контракту), підписаний українським перевізником і одержувачем (відправником) або іноземним та українським перевізниками і має відбиток штампа «під митним контролем».

Акт приймання-передачі нафтопродуктів, згідно із зовнішньоекономічним договором (контрактом) – документ, який містить дані про обсяг нафтопродуктів, переміщених через митний кордон України протягом одного календарного місяця на підставі однієї маршрутної

телеграми (телетайпограми) та одного зовнішньоекономічного договору (контракту), підписаний сторонами зовнішньоекономічного договору (контракту) і має відмітку українського перевізника про фактичний обсяг переміщених нафтопродуктів.

Акт приймання-передачі нафтопродуктів у резервуари та з резервуарів перевізника – товаротransпортний документ, який містить дані про обсяги нафтопродуктів, переміщених у резервуари та з резервуарів перевізника протягом одного календарного місяця на підставі однієї маршрутної телеграми (телетайпограми) та одного зовнішньоекономічного договору (контракту), підписаний українським перевізником.

Партія нафтопродуктів – обсяг нафтопродуктів, що переміщуються через митний кордон України протягом одного календарного місяця на підставі однієї маршрутної телеграми (телетайпограми), одного зовнішньоекономічного договору (контракту) і акта (актів) приймання-передачі нафтопродуктів перевізниками.

Період поставки – строк, протягом якого здійснюється переміщення нафтопродуктів через митний кордон України та який не перевищує одного календарного місяця (крім випадків транзиту нафтопродуктів трубопровідним транспортом із перевантаженням на інші види транспорту).

Акт приймання-передачі етилену перевізниками – товаротransпортний документ, який містить дані про обсяг етилену, переміщеного через митний кордон України протягом одного календарного місяця (декади) на підставі зовнішньоекономічного договору (контракту), та показання вимірювальних приладів за звітний період, підписаний українським та іноземним перевізниками (або іноземним одержувачем) і має відбиток штампа «Під митним контролем».

Акт приймання-передачі етилену, згідно із зовнішньоекономічним договором (контрактом), – документ, який містить дані про обсяг етилену, переміщеного через митний кордон України протягом одного календарного місяця (декади) на підставі зовнішньоекономічного договору (контракту), та показання вимірювальних приладів за звітний період, підписаний сторонами зовнішньоекономічного договору (контракту) і має відмітку українського перевізника про фактичний обсяг переміщеного етилену.

Партія етилену – обсяг етилену, що переміщується через митний кордон України протягом одного календарного місяця на підставі одного зовнішньоекономічного договору (контракту).

Акт приймання-передачі аміаку перевізниками – товаротранспортний документ, який містить дані про обсяг аміаку, переміщеного через митний кордон України протягом одного календарного місяця на підставі зовнішньоекономічного договору (контракту), підписаний відправником (одержувачем) або іноземним перевізником та українським перевізником і має відбиток штампа «Під митним контролем».

Акт приймання-передачі аміаку, згідно із зовнішньоекономічним договором (контрактом), – документ, який містить дані про обсяг аміаку, переміщеного через митний кордон України протягом одного календарного місяця на підставі зовнішньоекономічного договору (контракту), підписаний сторонами зовнішньоекономічного договору (контракту) і має відмітку українського перевізника про фактичний обсяг переміщеного аміаку.

Партія аміаку – обсяг аміаку, що переміщується через митний кордон України на підставі одного зовнішньоекономічного договору (контракту) і одного акта приймання-передачі аміаку перевізниками у строк, що не перевищує одного календарного місяця.

Період поставки – строк, протягом якого здійснюється переміщення аміаку через митний кордон України та який не перевищує одного календарного місяця (крім випадків транзиту аміаку трубопровідним транспортом із перевантаженням на інші види транспорту).

5.2.14. Посередницький договір

Статтею 4 Закону України від 16.04.1991 р. № 959-ХІІ «Про зовнішньоекономічну діяльність» встановлено, що посередницькі операції, при здійсненні яких право власності на товар не переходить до посередника (на підставі комісійних, агентських договорів, договорів доручення та інших), здійснюються без обмежень. Розглянемо найбільш поширені види договорів, які застосовуються під час зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

За договором доручення (ст. 1000 Цивільного кодексу України) одна сторона (повірений) зобов'язується вчинити від імені та за рахунок другої сторони (довірителя) певні юридичні дії. Правочин, учи-

нений повіреним, створює, змінює, припиняє цивільні права та обов'язки довірителя.

Договором доручення може бути встановлено виключне право повіреного на вчинення від імені та за рахунок довірителя всіх або частини юридичних дій, передбачених договором. У договорі можуть бути встановлені строк дії такого доручення та (або) територія, у межах якої є чинним виключне право повіреного.

Договором доручення може бути визначений строк, протягом якого повірений має право діяти від імені довірителя.

Повірений має право на плату за виконання свого обов'язку за договором доручення, якщо інше не встановлено договором або законом.

Якщо в договорі доручення не визначено розміру плати повіреному або порядок її виплати, вона виплачується після виконання доручення відповідно до звичайних цін на такі послуги.

У договорі доручення або у виданій на підставі договору довіреності мають бути чітко визначені юридичні дії, які належить учинити повіреному. Дії, які належить учинити повіреному, мають бути правомірними, конкретними та здійсненими.

Повірений зобов'язаний учиняти дії, відповідно до змісту даного йому доручення. Повірений може відступити від змісту доручення, якщо цього вимагають інтереси довірителя і повірений не міг попередньо запитати довірителя або не одержав у розумний строк відповіді на свій запит. У цьому разі повірений повинен повідомити довірителя про допущені відступи від змісту доручення, як тільки це стане можливим.

Повіреному, який діє як комерційний представник (ст. 243 Цивільного кодексу України), довірителем може бути надано право відступати, в інтересах довірителя, від змісту доручення без попереднього запиту про це. Комерційний представник повинен у розумний строк повідомити довірителя про допущені відступи від його доручення, якщо інше не встановлено договором.

Повірений має право передати виконання доручення іншій особі (замісникові), якщо це передбачено договором або якщо повірений був вимушений до цього обставинами, із метою охорони інтересів

довірителя. Повірений, який передав виконання доручення замісникові, повинен негайно повідомити про це довірителя. У цьому разі повірений відповідає лише за вибір замісника.

У разі ліквідації юридичної особи – повіреного, ліквідатор повинен повідомити довірителя про припинення договору доручення та вжити заходів, необхідних для охорони майна довірителя, зберегти його речі, документи та передати довірителеві.

За договором комісії (ст. 1011 Цивільного кодексу України) одна сторона (комісіонер), зобов'язується за дорученням другої сторони (комітента), за плату вчинити один або кілька правочинів від свого імені, але за рахунок комітента.

Договір комісії може бути укладений на визначений строк або без визначення строку, з визначенням або без визначення території його виконання, з умовою чи без умови щодо асортименту товарів, які є предметом комісії.

Істотними умовами договору комісії, за якими комісіонер зобов'язується продати або купити майно, є умови про це майно та його ціну.

Комітент повинен виплатити комісіонерові плату в розмірі та порядку, установлених у договорі комісії.

Якщо комісіонер поручився за виконання правочину третьою особою, він має право на додаткову плату.

Якщо договором комісії розмір плати не визначений, вона виплачується після виконання договору комісії виходячи зі звичайних цін за такі послуги.

Якщо договір комісії не був виконаний із причин, які залежали від комітента, комісіонер має право на комісійну плату на загальних підставах.

У разі розірвання або односторонньої відмови від договору комісії комісіонер має право на плату за фактично вчинені дії.

Комісіонер зобов'язаний вчиняти правочини на умовах, найбільш вигідних для комітента, і відповідно до його вказівок. Якщо в договорі комісії таких указівок немає, комісіонер зобов'язаний учиняти правочини відповідно до звичаїв ділового обороту або вимог, що звичайно ставляться.

За згодою комітента, комісіонер має право укласти договір субкомісії з третьою особою (субкомісіонером), залишаючись відповідальним за дії субкомісіонера перед комітентом.

За договором субкомісії, комісіонер набуває щодо субкомісіонера права та обов'язки комітента.

У виняткових випадках, якщо цього вимагають інтереси комітента, комісіонер має право укласти договір субкомісії без згоди комітента.

Комітент не має права без згоди комісіонера вступати в відносини з субкомісіонером.

Комітент зобов'язаний забезпечити комісіонера всім необхідним для виконання обов'язку перед третьою особою.

Комісіонер не відповідає перед комітентом за невиконання третьою особою договору, укладеного з нею за рахунок комітента, крім випадків, коли комісіонер був необачним при виборі цієї особи або поручився за виконання договору (делькредере).

У разі порушення третьою особою договору, укладеного з нею комісіонером, комісіонер зобов'язаний негайно повідомити про це комітента, зібрати та забезпечити необхідні докази. Комітент має право вимагати від комісіонера відступлення права вимоги до цієї особи.

Комісіонер має право відступити від указівок комітента, якщо цього вимагають інтереси комітента і комісіонер не міг попередньо запитати комітента або не одержав у розумний строк відповіді на свій запит. У цьому разі комісіонер повинен повідомити комітента про допущені відступи від його вказівок, як тільки це стане можливим.

Комісіонерові, який є підприємцем, може бути надано право відступати від указівок комітента без попереднього запиту про це, але з обов'язковим повідомленням комітента про допущені відступи.

Якщо для відступу від указівок комітента потрібний був попередній запит, комісіонер має також довести, що він не міг попередньо запитати комітента або одержати в розумний строк відповіді на свій запит.

Якщо комісіонер купив майно за вищою ціною, ніж була погоджена, комітент має право не прийняти його, заявивши про це комісіонерові в розумний строк після отримання від нього повідомлення про цю купівлю.

Якщо комітент не надішле комісіонерові повідомлення про відмову від купленого для нього майна, воно вважається прийнятим комітентом.

Якщо комісіонер при купівлі майна заплатив різницю у ціні, комітент не має права відмовитися від прийняття виконання договору. Майно, придбане комісіонером за рахунок комітента, є власністю комітента.

У разі відмови комітента від договору комісії комісіонер має право на відшкодування витрат, зроблених ним у зв'язку з виконанням договору.

Якщо юридична особа – комісіонер припиняється і встановлюються її правонаступники, права та обов'язки комісіонера переходять до правонаступників, якщо протягом строку, установленого для заявлення кредитором своїх вимог, комітент не повідомить про відмову від договору.

До операцій резидентів, які здійснюються під час виконання договорів консигнації, відносяться операції з реалізації товарів, відповідно до яких одна сторона (консигнатор) зобов'язується за дорученням другої сторони (консигнанта), протягом визначеного часу (терміну дії угоди консигнації) за обумовлену винагороду, продати з консигнаційного складу від свого імені товари, які належать консигнанту.

До моменту реалізації право власності на товар залишається за консигнантом. Договір консигнації є різновидом посередницьких договорів і подібний договору комісії.

У зв'язку з відсутністю на території України встановленого законом поняття «консигнаційного складу» товари, які ввозяться на митну територію України згідно з договорами консигнації, розміщуються на митних складах у режимі митного складу або на складах тимчасового зберігання.

Товари, при надходженні на митний ліцензійний склад за договорами консигнації (комісії, доручення, агентські угоди), залишаються власністю нерезидента до їх випуску органом доходів та зборів у вільний обіг, умови їх реалізації можуть бути визначені при укладанні контракту купівлі-продажу.

Митна вартість товарів, які заявляються для вільного обігу на митній території України, визначається на момент випуску товарів зі складу.

Митне оформлення товарів за договорами консигнації, укладеними резидентами України з нерезидентами, згідно з умовами яких товари вивозяться з митної території України, здійснюється в порядку, визначеному як для «експорту товарів» за межі митної території України.

5.2.15. Документ на право провадження митної брокерської діяльності

Митний брокер – це підприємство, що надає послуги з декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення, які переміщуються через митний кордон України (ст. 416 МКУ).

Митний брокер провадить митну брокерську діяльність у будь-якому органі доходів та зборів України.

Взаємовідносини митного брокера з особою, яку він представляє, визначаються договором.

На здійснення митної брокерської діяльності видаються ліцензії. Ліцензія на здійснення митної брокерської діяльності видається в порядку та на умовах, визначених Законом України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності».

Агент із митного оформлення – це фізична особа – резидент, що перебуває в трудових відносинах із митним брокером і безпосередньо виконує в інтересах особи, яку представляє митний брокер, дії, пов'язані з пред'явленням органу доходів та зборів товарів, транспортних засобів комерційного призначення, а також документів, потрібних для здійснення їх митного контролю та митного оформлення (ст. 418 МКУ).

Агент із митного оформлення має право виконувати свої функції з пред'явлення органу доходів та зборів товарів, транспортних засобів комерційного призначення, а також документів, потрібних для їх митного контролю та митного оформлення, у будь-якому органі доходів та зборів України.

Інформація, отримана митним брокером та його працівниками – агентами з митного оформлення від особи, яку представляє митний брокер, у процесі виконання митних формальностей, може використовуватися виключно для цілей виконання цих формальностей.

За розголошення інформації, що становить комерційну таємницю або є конфіденційною, митний брокер та його працівники – агенти з митного оформлення несуть відповідальність відповідно до закону.

Спільним наказом Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва, органом доходів та зборів України від 13 травня 2009 року № 89/445 затверджені ліцензійні умови провадження посередницької діяльності митного брокера.

Митний брокер і його представник мають право вимагати від особи, яку представляє митний брокер, надання документів, відомостей, а також іншої інформації щодо особи та/або товарів і транспортних засобів, які ним декларуються, лише в межах, необхідних для здійснення декларування товарів, згідно з вимогами Кодексу.

Декларант – особа, яка самостійно здійснює декларування або від імені якої здійснюється декларування (ст. 4 п. 8 МКУ).

Декларантами мають право виступати (ст. 265 МКУ):

- при переміщенні товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України або при зміні митного режиму щодо товарів на підставі зовнішньоекономічного договору, укладеного резидентом, – резидент, яким або від імені якого укладено цей договір;
- в інших випадках – особа, яка відповідно до законодавства України має право вчиняти щодо товарів, транспортних засобів комерційного призначення юридично значущі дії від свого імені.

Декларантами можуть бути тільки резиденти, крім випадків переміщення через митний кордон України:

1) громадянами – особистих речей, транспортних засобів особистого користування та інших товарів для особистих, сімейних чи інших потреб, не пов'язаних зі здійсненням підприємницької діяльності;

2) особами, які мають пільги, згідно зі статтями 383, 384, 385, 386, 388, 389, 391, 392 Митного кодексу України, – товарів, у зв'язку з увезенням яких на митну територію України та вивезенням їх за межі цієї території такі пільги надаються;

3) представництвами іноземних фірм – товарів, що не підлягають відчуженню та призначені для службового користування цих

представництв при декларуванні в митні режими тимчасового ввезення, реекспорту, транзиту, а також імпорту щодо товарів, увезених для власних потреб таких представництв;

4) іноземними перевізниками – товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються територією України прохідним транзитом;

5) інших випадків, коли відповідно до законодавства України нерезидент має право розпоряджатися товарами на митній території України.

Підприємства можуть бути декларантами за умови перебування їх на обліку в органах доходів та зборів України.

Громадяни можуть бути декларантами після досягнення ними 16-річного віку.

Декларант може здійснювати декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення самостійно або вповноважувати інших осіб на здійснення декларування від свого імені, за умови нотаріально посвідчених доручень.

5.2.16. Документи, що використовуються для визначення митної вартості товарів

Документами, що використовуються для визначення митної вартості товарів, є:

- зовнішньоекономічний договір (контракт) і додатки до нього; рахунок-фактура (інвойс) або рахунок-проформа;
- банківські платіжні документи (якщо рахунок сплачено), а також інші платіжні та/або бухгалтерські документи, що підтверджують вартість товару та містять реквізити, необхідні для ідентифікації ввезеного товару;
- рішення органу доходів та зборів про визначення митної вартості раніше ввезених ідентичних та/або подібних (аналогічних) товарів, якщо воно прийняте за одним договором (контрактом);
- пакувальні листи (додаток 23);
- копію ліцензії на ввезення (вивезення) товарів, імпорт (експорт) яких підлягає ліцензуванню (додаток 1).

Для підтвердження транспортних витрат, які відповідно до Митного кодексу України включаються до ціни товару, декларант зобо-

в'язаний подати договір (контракт) про перевезення, транспортні та страхові документи, а також (додаток 8):

- або рахунок-фактуру від виконавця договору (контракту) про надання транспортно-експедиційних послуг, що містить реквізити сторін, суму та умови платежу, інші відомості, відповідно до яких устанавлюється належність послуг до товарів;
- або банківські платіжні документи, що підтверджують факт оплати транспортно-експедиційних послуг відповідно до виставленого рахунка-фактури;
- або довідку підприємства-перевізника, що здійснило перевезення, яка містить реквізити товаротransпортного документа, відомості про маршрут перевезення, розмір плати за надання транспортно-експедиційних послуг та підписи керівника і головного бухгалтера такого підприємства;
- або калькуляцію транспортних витрат (якщо перевезення товарів здійснюється з використанням власного транспортного засобу), що містить відомості про маршрут перевезення, його протяжність у кілометрах до місця ввезення на митну територію України та по митній території України, розмір тарифної ставки на перевезення за одиниці виміру (ваги) товару за 1 кілометр маршруту.

Для підтвердження заявленої декларантом митної вартості оцінюваних товарів можуть подаватися:

- договір із третіми особами, що пов'язаний із договором (контрактом) про поставку товарів, митна вартість яких визначається;
- рахунки про здійснення платежів третім особам на користь продавця;
- рахунки про сплату комісійних, брокерських (посередницьких) послуг, пов'язаних із виконанням умов договору (контракту);
- відповідна бухгалтерська документація;
- ліцензійний чи авторський договір (контракт);
- каталоги, специфікації, прейскуранти (прайс-листи) фірми – виробника товару;
- калькуляція фірми – виробника товару;
- копія вантажної митної декларації країни відправлення, а в разі, коли в такій країні товар розміщувався в митному режимі, яким не передбачено сплату податків і відповідно до якого товар пе-

ребував під митним контролем, – копія вантажної митної декларації, оформленої в попередній експорту митний режим;

- висновки про якісні та вартісні характеристики товарів, підготовлені спеціалізованими експертними організаціями, що мають відповідні повноваження, згідно із законодавством;
- сертифікат про походження товару (додаток 6);
- відомості про якісні характеристики товару;
- інформація зовнішньоторговельних та біржових організацій про вартість товару та/або сировини та інші документи.

5.2.17. Документи, що визначають країну походження товарів

Країна походження товару визначається з метою застосування тарифних та нетарифних заходів регулювання ввезення товару на митну територію України та вивезення товару з цієї території, а також забезпечення обліку товарів у статистиці зовнішньої торгівлі (додаток 6).

Відомості про країну походження товару, що переміщується через митний кордон України, зазначаються в митній декларації, яка подається органу доходів та зборів під час здійснення митного оформлення у визначеному законодавством порядку.

Декларант визначає країну походження товару, що переміщується через митний кордон України, на підставі сертифіката про походження товару (далі – сертифікат) чи декларації про походження товару, що подається органу доходів та зборів для підтвердження цих відомостей.

Декларація про походження товару являє собою заяву (на комерційному рахунку або іншому товаросупровідному документі) про країну походження товару, зроблену виробником або експортером і засвідчену ними або органом, уповноваженим видавати сертифікати.

За письмовим зверненням декларанта та з метою скорочення часу на здійснення митного оформлення органи доходів та зборів можуть приймати попередні рішення щодо країни походження товарів.

Попереднє рішення приймається до початку переміщення товарів через митний кордон, але не пізніше ніж через 150 днів із дня надходження до органу доходів та зборів такого звернення відповідно до наказу Міністерства фінансів України від 19 червня 2012 року № 737.

Для одержання попереднього рішення заявник подає до органу доходів та зборів письмове звернення.

До звернення додаються:

- документи, що підтверджують країну походження товару, визначені статтею 43 Митного кодексу України (у випадках, коли їх подання передбачено законом);
- фотографії, креслення;
- комерційні, технічні й інші документи, що містять відомості про товар (наприклад, технологічні схеми виробництва; бухгалтерські документи про калькуляцію собівартості одиниці продукції; інформація про походження та вартість імпортової сировини, використаної при виробництві товару);
- документи, які свідчать про те, що цей товар повністю вироблено або піддано достатній переробці в конкретній країні (у разі наявності).

Документи надаються у вигляді оригіналів або копій, завірених у встановленому порядку.

Попереднє рішення про країну походження товару оформляється у двох примірниках на офіційному бланку органу доходів та зборів за підписом керівника (заступника керівника) органу доходів та зборів та скріплюється печаткою органу доходів та зборів.

Перший примірник видається (направляється) заявнику, другий примірник залишається у справах органу доходів та зборів.

У разі втрати заявником попереднього рішення він подає органу доходів та зборів, який видав це рішення, письмову заяву про видачу дубліката попереднього рішення.

Орган доходів та зборів, протягом 30 днів від дня реєстрації письмової заяви про видачу дубліката попереднього рішення, видає такий дублікат.

Строк дії дубліката обчислюється з дати прийняття попереднього рішення і не може перевищувати строку дії попереднього рішення.

Відповідно до частини шостої статті 23 Митного кодексу України попереднє рішення діє **протягом трьох років** із дати його винесення, якщо факти та умови (у тому числі правила визначення походження

товарів), на основі яких було прийнято це рішення, залишатимуться незмінними.

Попереднє рішення подається органу доходів та зборів для здійснення митного оформлення товару разом із документами, що підтверджують країну походження товару, відповідно до статті 43 Митного кодексу України.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказом Міністерства
фінансів України
19.06.2012 р. № 737

Попереднє рішення про країну походження товару

№ _____ від «___» _____ 20__ року

1. Заявник
2. Найменування та код товару згідно з УКТЗЕД
3. Країна походження товару
4. Відомості про товар, необхідні для визначення країни походження товару
5. Нормативно-правові акти, на підставі яких прийнято попереднє рішення про країну походження товару
6. Висновок
7. Для службових приміток

_____ (посада керівника

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

(заступника) органу доходів та зборів)

М. П.

5.2.18. Документи, що містять відомості, необхідні для визначення коду товару згідно з УКТЗЕД

Ведення УКТЗЕД здійснює центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, у порядку, установленому Кабінетом Міністрів України (ст. 68 МКУ).

Ведення УКТЗЕД передбачає:

1) відстеження та облік змін і доповнень до Гармонізованої системи опису та кодування товарів, пояснень та інших рішень щодо її тлумачення, що приймаються Всесвітньою митною організацією;

- 2) підготовку пропозицій щодо внесення змін до УКТЗЕД;
- 3) деталізацію УКТЗЕД на національному рівні та введення додаткових одиниць виміру;
- 4) забезпечення однакового застосування всіма органами доходів та зборів правил класифікації товарів;
- 5) прийняття рішень щодо класифікації та кодування товарів в УКТЗЕД у складних випадках;
- 6) розроблення пояснень і рекомендацій до УКТЗЕД та забезпечення їх опублікування;
- 7) своєчасне ознайомлення суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності з рішеннями та інформацією (крім тих, що є конфіденційними) щодо питань класифікації товарів та про застосування УКТЗЕД;
- 8) здійснення інших функцій, необхідних для ведення УКТЗЕД.

За дорученням інших органів державного контролю, відбір проб і зразків може проводити власник товару або декларант чи уповноважена ним особа в присутності посадової особи органу доходів та зборів, з дозволу керівника органу доходів та зборів або вповноваженою ним особою. Органи доходів та зборів мають право ознайомлюватися з результатами проведених досліджень (аналізів, експертизи), узятих (наданих) власником товару або декларантом чи вповноваженою особою органу державного контролю проб і зразків товарів, що перебувають під митним контролем. Органам доходів та зборів також повинні надаватися копії документів про результати таких досліджень або експертизи.

У складних випадках (невідомий об'єкт дослідження, необхідність застосування спеціальних пристроїв або спеціальних знань тощо) керівник органу доходів та зборів або його заступник може залучати до взяття (надання) проб і зразків спеціалістів та експертів відповідних митних лабораторій та інших організацій в установленому порядку.

Проби і зразки товарів, крім великогабаритних і технічно складних товарів (машини, технологічні лінії, промислові конструкції тощо), беруться (надаються) в мінімальній кількості (масі), яка забезпечує можливість проведення їх дослідження (аналізу, експертизи), з урахуванням можливості проведення в разі потреби повторного дослідження (аналізів, експертизи) (далі – контрольні проби і зразки).

Норми взяття проб і зразків установлюються Мінфіном.

Для великогабаритних і технічно складних товарів (машини, технологічні лінії, промислові конструкції тощо) органи доходів та зборів можуть вимагати від суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності надання тільки техніко-технологічної документації.

Достовірною техніко-технологічною документацією вважаються офіційно видані книги, державні стандарти, технічні умови, каталоги і паспортні дані на вироби фірм-виготівників, креслення виробів із підписами виконавців та посадових осіб.

З метою встановлення достовірності даних, зазначених у сертифікаті про походження товару з України, відомостей про товари, а також їх відповідності опису класифікаційних груп згідно з УКТЗЕД органи доходів та зборів можуть вимагати від підприємств-виробників, суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та громадян надання техніко-технологічної документації на ці товари для проведення дослідження (аналізу, експертизи), зокрема оригіналів або завірених відправником (одержувачем) копій матеріалів про фізико-хімічні властивості, основні технологічні стадії виробництва та призначення товарів.

На взятті (наданні) проби і зразки накладається митне забезпечення.

Взяття (надання) проб і зразків оформляється актом за формою, затвердженою Мінфіном.

Цей акт складається у трьох примірниках, які підписуються посадовою особою органу доходів та зборів, що взяла проби і зразки, власником товару або декларантом чи уповноваженою ним особою, спеціалістом лабораторії, якщо він бере участь у процедурі взяття проб і зразків, і залученими до процедури понятими.

Акт складається у *трьох примірниках*, один із яких додається до взятих проб і зразків, другий – передається власнику товару або декларанту чи вповноваженій ним особі, третій – залишається у справах органу доходів та зборів.

Взяття (надання) проб і зразків здійснюється з обов'язковим додержанням правил техніки безпеки та пожежної безпеки.

Взяті (надання) проби і зразки під митним забезпеченням, разом з актом про їх узяття, доставляються поштою або посадовою особою

органу доходів та зборів до митної лабораторії або лабораторії іншої установи (організації) для проведення досліджень (аналізів, експертизи).

Дослідження (аналіз, експертиза) проб і зразків проводиться протягом **10 днів** після надходження таких проб і зразків до лабораторії. У разі потреби термін дослідження може бути продовжено за рішенням керівника експертного підрозділу, але не більше ніж на **20 днів**.

Дослідження проб і зразків швидкопсувних товарів здійснюється невідкладно.

Рішення, прийняте органом доходів та зборів на підставі результатів проведеного лабораторного дослідження (аналізу, експертизи), доводиться до відома власника.

Власники товару або декларанти чи уповноважені ними особи мають право ознайомлюватися з результатами проведеного дослідження (аналізу, експертизи) та одержувати копії документів про результати дослідження (аналізу, експертизи).

Контрольні проби і зразки опломбовуються (запечатуються) і зберігаються в лабораторії протягом двох місяців. Протягом цього терміну власник товару має право оскаржити рішення органу доходів та зборів в судовому порядку.

Контрольні проби і зразки після закінчення терміну зберігання у випадках, якщо власник усно або письмово не вимагає їх повернення, списуються в установленому порядку.

Порядок списання проб і зразків товарів установлюється Мінфіном.

Проби і зразки, у тому числі пошкоджені, та техніко-технологічна документація належать їх власникам. Техніко-технологічна документація, яка відбиралась (надавалась) для проведення досліджень (аналізу, експертизи) класифікації товарів, верифікації сертифікатів про походження товарів з України та їх митного оформлення, повертається власникові або уповноваженій ним особі після закінчення митного оформлення товарів або після надання органу доходів та зборів копій документів та їх порівняння посадовою особою органу доходів та зборів з пакетом документів.

Копії документів залишаються в архіві органу доходів та зборів.

Незатребувані власником або уповноваженою ним особою проби і зразки знищуються лабораторією з оформленням відповідного акта. При цьому вартість проб і зразків власникові не відшкодовується.

Зразок акта про знищення пошкоджених проб і зразків затверджує Мінфін.

Органи доходів та зборів не відшкодовують витрат, понесених власником товару в результаті взяття (надання) проб і зразків товарів, що перебувають під митним контролем. Витрати на проведення дослідження проб і зразків, понесені органами доходів та зборів та митними лабораторіями, не відшкодовуються особою, що має повноваження щодо таких товарів, крім випадків, коли таке дослідження (аналіз, експертиза) проводиться з ініціативи цієї особи.

Вартість проб і зразків, використаних під час дослідження (аналізу, експертизи), відноситься на підставі акта про їх знищення до складу виробничих витрат власників товару, у яких ці проби і зразки бралися.

Митне оформлення товарів, проби і зразки яких бралися (надавалися) для проведення досліджень (аналізу, експертизи), може бути завершено, згідно з положеннями стандартного правила 3.42 Загального додатка до Міжнародної конвенції про спрощення та гармонізацію митних процедур.

Порядок прийняття попередніх рішень визначений наказом Міністерства фінансів від 30.05.2012 р. № 650.

Попередні рішення про класифікацію товару згідно з УКТЗЕД (далі – ПРК) виносяться органами доходів та зборів стосовно товарів, які є об'єктом зовнішньоекономічного договору (контракту) або іншого документа, що використовується в міжнародній практиці замість договору (контракту).

З метою одержання ПРК декларант або вповноважена ним особа подає (надсилає) до органу доходів та зборів письмове звернення про прийняття попереднього рішення про класифікацію та кодування товару.

До звернення декларанта або вповноваженої ним особи додаються:

- зовнішньоекономічний договір (контракт) або інший документ, що використовується в міжнародній практиці замість договору (контракту);
- технічні умови, технологічні схеми виготовлення товару (за наявності);

- фотографії, креслення товару (за наявності);
- дозволи й сертифікати уповноважених державних органів (за наявності);
- специфікації, каталоги та паспортні дані про товар виробника (за наявності);
- сертифікати походження товару, дозволи, маркувальні етикетки (за наявності);
- зразки товарів (за наявності).

Документи подаються у вигляді оригіналів або їх копій, завірених у встановленому законодавством порядку. Якщо оригінали документів складені іноземною мовою, заявник має забезпечити їх переклад українською мовою.

У разі ненадання декларантом або уповноваженою ним особою документів чи відомостей або встановлення факту здійснення розгляду іншим органом доходів та зборів звернення цього декларанта або вповноваженої ним особи щодо ідентичного товару **орган доходів та зборів відмовляє у розгляді звернення** з поверненням проб і зразків товару (у разі їх подання).

Строк прийняття ПРК становить **30 календарних днів** із дня отримання органом доходів та зборів відповідного звернення. Цей строк може бути продовжений керівником органу доходів та зборів, але не більше ніж на **15 календарних днів**.

Відмова в розгляді звернення не перешкоджає повторному зверненню декларанта або вповноваженої ним особи за умови усунення причин, що були підставою для відмови.

Оригінал ПРК видається (направляється) декларанту або вповноваженій ним особі, копія залишається в органі доходів та зборів, який його видав.

ПРК застосовується всіма органами доходів та зборів при митному оформленні.

ПРК діє протягом трьох років із дня його прийняття, якщо факти та умови, на основі яких було прийнято це рішення, залишатимуться незмінними.

У разі втрати оригіналу ПРК орган доходів та зборів, який його видав, за вмотивованим зверненням видає декларанту або вповноваженій ним особі дублікат ПРК.

Строк дії дубліката ПРК не може перевищувати строку дії ПРК, замість якого він виданий.

**ПОПЕРЕДНЄ РІШЕННЯ
про класифікацію та кодування товару в УКТЗЕД**

1. Назва структурного підрозділу органу доходів та зборів України (найменування органу доходів та зборів)	2. Реєстраційний номер	
3. Заявник	4. Дата видачі (число, місяць, рік)	
	5. Код товару згідно з УКТЗЕД	
6. Назва товару		
7. Відомості про товар, необхідні для класифікації		
8. Обґрунтування видачі попереднього рішення		
9. Підпис керівника (заступника керівника) структурного підрозділу органу доходів та зборів України (начальника (заступника начальника) органу доходів та зборів).		
_____ (посада)	_____ (підпис)	_____ (ініціали та прізвище)

5.2.19. Звільнення від оподаткування

У випадках, установлених Митним кодексом України та іншими законами з питань оподаткування, при ввезенні на митну територію України або вивезенні за її межі від оподаткування митом звільняються (ст. 282 МКУ):

1) транспортні засоби комерційного призначення, що здійснюють регулярні міжнародні перевезення товарів та/або пасажирів, а також предмети матеріально-технічного постачання і спорядження, паливо, продовольство та інше майно, необхідні для їх нормальної експлуатації на час перебування в дорозі, у пунктах проміжної зупинки, або придбані за кордоном у зв'язку з ліквідацією наслідків аварії (поломки) даних транспортних засобів;

2) предмети матеріально-технічного постачання та спорядження, паливо, сировина для промислової переробки, продовольство та інше майно, що вивозяться за межі митної території України для забезпечення виробничої діяльності українських та орендованих (зафрах-

тованих) українськими підприємствами і організаціями суден, які ведуть морський промисел, а також продукція їх промислу, що ввозиться на митну територію України;

3) валюта України, іноземна валюта, цінні папери та банківські метали;

4) товари, право власності на які набувається державою у випадках, передбачених Митним кодексом України та іншими законами України;

5) товари, що ввозяться в Україну або вивозяться з України для офіційного і особистого користування особами, які відповідно до міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, і законів України користуються правом ввезення в Україну та вивезення з України таких товарів зі звільненням від сплати мита;

6) товари, що ввозяться на митну територію України в рамках міжнародної технічної допомоги, відповідно до міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;

7) товари, що походять з іншої території, за які було сплачено мито при первісному ввезенні на митну територію України, тимчасово, у тому числі з метою ремонту, вивозилися за її межі та знову ввозяться на митну територію України;

8) товари, що походять з митної території України, за які було сплачено мито при первісному вивезенні за межі цієї території, тимчасово ввозилися на цю територію та знову вивозяться за її межі;

9) документи та видання, які надсилаються в рамках міжнародного обміну до освітніх, наукових або культурних закладів, у тому числі бібліотек. Перелік цих закладів визначається Кабінетом Міністрів України;

10) на період виконання робіт щодо підготовки до зняття і зняття енергоблоків Чорнобильської АЕС з експлуатації та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему – товари (сировина, матеріали, устаткування та обладнання), що надходять в Україну в рамках міжнародної технічної допомоги, яка надається на безоплатній та безповоротній основі для подальшої експлуатації, підготовки до зняття і зняття енергоблоків Чорнобильської АЕС з експлуатації, перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему та забезпечення соціального захисту персоналу Чорнобильської АЕС;

11) товари, включаючи продукцію, обладнання, устаткування, транспортні засоби та інші речі майнового характеру, призначені для виконання угоди про розподіл продукції, а також продукція, видобута у виключній (морській) економічній зоні України, що ввозяться на митну територію України при виконанні угоди про розподіл продукції, а також товари (крім майна та матеріальних цінностей, вартість яких була відшкодована інвестору компенсаційною продукцією і які перейшли у власність держави) та видобута продукція, що вивозяться інвестором з України, відповідно до Закону України «Про угоди про розподіл продукції» та угоди про розподіл продукції;

12) архівні документи, придбані з метою внесення їх до Національного архівного фонду;

13) фармацевтична продукція, сполуки, що використовуються для її виготовлення, які не виробляються в Україні та класифікуються за товарними групами 28, 29, 30 УКТЗЕД, перелік яких затверджується Кабінетом Міністрів України;

14) устаткування, яке працює на відновлюваних джерелах енергії, енергозберігаюче обладнання і матеріали, засоби вимірювання, контролю та управління витратами паливно-енергетичних ресурсів, обладнання та матеріали для виробництва альтернативних видів палива або для виробництва енергії з відновлюваних джерел енергії за умови, що ці товари застосовуються платником податків для власного виробництва та якщо ідентичні товари з аналогічними якісними показниками не виробляються в Україні. Перелік таких товарів, із зазначенням кодів УКТЗЕД, устанавлюється Кабінетом Міністрів України;

15) техніка, устаткування, майно і матеріали, що ввозяться на митну територію України та вивозяться за межі цієї території, призначені для власного використання розвідувальними органами України;

16) матеріали, устаткування та комплектуючі, що використовуються для виробництва:

а) устаткування, що працює на відновлюваних джерелах енергії;

б) матеріалів, сировини, устаткування та комплектуючих, що будуть використовуватися у виробництві альтернативних видів палива або виробництві енергії з відновлюваних джерел енергії;

в) енергозберігаючого обладнання і матеріалів, виробів, експлуатація яких забезпечує економію та раціональне використання паливно-енергетичних ресурсів;

г) засобів вимірювання, контролю та управління витратами паливно-енергетичних ресурсів;

г) матеріалів, сировини та устаткування, що будуть використовуватися в нанотехнологічних виробництвах або працювати з використанням нанотехнологій.

Зазначені в цьому пункті товари звільнюються від оподаткування за умови, що вони застосовуються платником податків для власного виробництва та якщо ідентичні товари з аналогічними якісними показниками не виробляються в Україні. Перелік таких товарів із зазначенням кодів згідно з УКТЗЕД устанавлюється Кабінетом Міністрів України;

17) технічні та транспортні засоби, у тому числі самохідні сільськогосподарські машини, що працюють на біопаливі та класифікуються за кодами згідно з УКТЗЕД, визначеними статтею 7 Закону України «Про альтернативні види палива», якщо такі товари не виробляються в Україні. Порядок ввезення зазначених технічних та транспортних засобів, у тому числі самохідних сільськогосподарських машин, визначається Кабінетом Міністрів України;

18) бланки книжок МДП та книжок (карнетів) А.Т.А., що переміщуються між національним гарантійним об'єднанням та іноземними гарантійними об'єднаннями, що є їх кореспондентами, або міжнародними організаціями.

2. У разі порушення підприємствами порядку цільового використання товарів, звільнених від оподаткування, або умов, за яких надається умовне повне або часткове звільнення від оподаткування митом, до цих підприємств, незалежно від притягнення їх посадових осіб до адміністративної відповідальності, передбаченої Митним кодексом України, застосовуються норми пункту 30.8 статті 30 та статті 123 Податкового кодексу України.

Забороняється звільняти окремих юридичних та фізичних осіб від сплати мита і переносити для них строки його сплати.

За умови дотримання вимог та обмежень, устанавлених розділом V Митного кодексу України, звільнюються від оподаткування:

- 1) увізним митом – товари, поміщені в митні режими реімпорту та відмови на користь держави;
- 2) вивізним митом – товари, поміщені в митний режим реекспорту.

5.2.20. Заява про підтвердження експорту товарів за митною декларацією

Для підтвердження експорту товарів за митною декларацією на паперовому носії декларант звертається до органу доходів та зборів із заявою довільної форми.

До заяви додається оригінал митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа (аркуші з позначенням «3/8») форми МД-2 та інших відповідних аркушів цієї митної декларації.

Кількість митних декларацій, щодо яких може бути подана одна заява, не обмежується.

Заява реєструється органом доходів та зборів у встановленому законодавством порядку та розглядається не більше *п'яти робочих днів* із дня її реєстрації.

Посадова особа органу доходів та зборів за допомогою Єдиної автоматизованої інформаційної системи органів доходів та зборів України перевіряє наявність внесеної посадовою особою органу доходів та зборів в пункті пропуску через державний кордон України інформації про пропуск задекларованих у цій митній декларації товарів за межі митної території України.

У разі наявності такої інформації на зворотному боці аркуша з позначенням «3/8», відповідної митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа посадовою особою органу доходів та зборів робиться запис «Задекларовані в цій митній декларації товари вивезено за межі митної території України в повному обсязі» або *«Задекларовані в цій митній декларації товари вивезено за межі митної території України в обсязі (зазначається обсяг)»* та проставляється дата фактичного вивезення.

Такий запис засвідчується підписом та особистою номерною печаткою посадової особи.

На аркушах однієї митної декларації на паперовому носії може бути зроблено кілька записів щодо підтвердження фактичного вивезення товарів за межі митної території України, з урахуванням дат фактичного вивезення задекларованих у цій декларації товарів.

Для підтвердження експорту товарів за електронною митною декларацією, без попереднього оформлення періодичної митної декларації, спеціалізований орган доходів та зборів *не пізніше п'яти робочих днів* після внесення посадовою особою органу доходів та зборів в пункті пропуску через державний кордон України до Єдиної автоматизованої інформаційної системи органів доходів та зборів України відомостей про фактичне вивезення товарів за межі митної території України передає до державної податкової служби електронне повідомлення, засвідчене електронним цифровим підписом відповідальної посадової особи, із зазначенням, зокрема, номера митної декларації, номера товару в митній декларації, кількості товарів, вивезених за межі митної території України, та дати їх фактичного вивезення.

Після оформлення електронної додаткової декларації на товари, експортовані за межі митної території України на підставі періодичної митної декларації, здійснюється автоматизоване прикріплення відомостей про фактичне вивезення товарів за межі митної території України за цією періодичною митною декларацією.

Не пізніше п'яти робочих днів після оформлення додаткової декларації, відомості надсилаються спеціалізованим органом доходів та зборів до органу державної податкової служби шляхом передачі електронного повідомлення, засвідченого електронним цифровим підписом відповідальної посадової особи із зазначенням, зокрема, номера митної декларації, номера товару в митній декларації, кількості товарів, вивезених за межі митної території України, та дати їх фактичного вивезення.

5.3. Деякі питання легалізації документів

Під легалізацією документа розуміється процедура, що застосовується дипломатичними або консульськими агентами країни, на території якої документ має бути представлений, для посвідчення автентичності підпису, якості, у якій виступала особа, що підписала документ, та, у відповідному випадку, автентичності відбитку печатки або штампю, якими скріплено документ.

Згідно зі статтею 54 Консульського статуту України, затвердженого Указом Президента України від 2 квітня 1994 року за № 127/94,

консул легалізує документи і акти, складені за участю властей консульського округу або такі, що виходять від цих властей.

Органи України приймають такі документи і акти на розгляд лише за наявності консульської легалізації, якщо інше не передбачено законодавством України або міжнародним договором, учасниками якого є Україна і держава перебування.

Легалізація документів здійснюється відповідно до Інструкції про порядок консульської легалізації офіційних документів в Україні і за кордоном, затвердженої наказом Міністерства закордонних справ України від 04.06.2002 р. № 113.

До іноземних документів застосовується також стаття 13 Закону України «Про міжнародне приватне право», відповідно до якої документи, видані вповноваженими органами іноземних держав у встановленій формі, визнаються дійсними в Україні в разі їх легалізації, якщо інше не передбачено законом або міжнародним договором України.

Вимоги щодо оформлення іноземних офіційних документів містять міжнародні договори України:

1. Конвенція, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів, 1961 р. (набула чинності для України 22 грудня 2003 року). Дія Конвенції поширюється на офіційні документи, які були складені на території однієї з Договірних держав і мають бути представлені на території іншої Договірної держави. Такі документи засвідчуються спеціальним штампом «APOSTILLE» уповноваженим органом їх держави-походження і додаткового засвідчення (легалізації) не потребують.

2. Дво- або багатосторонні договори України про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах.

Такі договори, як правило, передбачають, що документи, які підготував або засвідчив відповідний орган однієї з Договірних Сторін, скріплені гербовою печаткою і підписом уповноваженої особи, мають силу документа на території іншої Договірної сторони без потреби будь-якого іншого засвідчення.

Враховуючи вищевикладене, іноземні офіційні документи користуються силою офіційних документів на території України:

- без будь-якого додаткового засвідчення, якщо вони складені на території держави, з якими Україна має відповідні дво- або багатосторонні договори;
- за умови засвідчення штампом апостиля, якщо вони складені на території держав-учасниць Конвенції, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів, 1961 р.;
- за умови наявності консульської легалізації, якщо вони складені на території держав, із якими Україна не має вищезазначених договорів, і на території Німеччини, яка висловила заперечення проти приєднання України до Конвенції, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів.

Разом із тим, відповідно до частини другої статті 3 Конвенції, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів (Гаазька конвенція), дотримання процедури проставлення апостиля не може вимагатися державами-учасницями Конвенції, якщо існують угоди між двома або декількома державами, які відмінюють або спрощують дану процедуру або звільняють сам документ від легалізації.

Таким чином, у розумінні консульської легалізації «належним чином легалізованим» вважається іноземний офіційний документ, який, відповідно до вимог чинного законодавства України, користується доказовою силою офіційного документа на території України (додаток 15).

**Перелік держав – учасниць Гаазької Конвенції,
що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів,
1961 року (апостиль)**

1. Австралія	9. Барбадос	17. Вануату
2. Австрія	10. Беліз	18. Венесуела
3. Азербайджан	11. Бельгія	19. Вірменія
4. Албанія	12. Білорусь	20. Гондурас
5. Андорра	13. Болгарія	21. Гренада
6. Антигуа і Барбуда	14. Боснія та Герцеговина	22. Греція
7. Аргентина	15. Ботсвана	23. Грузія
8. Багами	16. Бруней	24. Данія

Продовження табл.

25. Домініка (Співдружність Домініки)	50. Малаві	75. Сент-Кітс і Невіс
	51. Мальта	76. Сент-Лусія
	52. Маршалові острови	77. Сербія
26. Домініканська Республіка	53. Мексика	78. Словацька Республіка
	54. Молдова	
27. Еквадор	55. Монако	79. Словенія
28. Ель Сальвадор	56. Намібія	80. Сполучене Королівство Великобританії та Північної Ірландії
29. Естонія	57. Нідерланди	
30. Ізраїль	58. Німеччина	
31. Індія	59. Ніуе	81. Сполучені Штати Америки
32. Ірландія	60. Нова Зеландія	
33. Ісландія	61. Норвегія	
34. Іспанія	62. Острови Кука	82. Сурінам
35. Італія	63. Панама	83. Тонга
36. Казахстан	64. Південно- Африканська Республіка	84. Тринідад і Тобаго
37. Китай, Гонконг		85. Туреччина
38. Китай, Макао		86. Угорщина
39. Кіпр	65. Польща	87. Україна
40. Колумбія	66. Португалія	88. Фіджі
41. Корея (Республіка Корея)	67. Російська Федерація	89. Фінляндія
	68. Румунія	90. Франція
42. Латвія	69. Самоа	91. Хорватія
43. Лесото	70. Сан Марино	92. Чеська Республіка
44. Литва	71. Сан-Томе і Принсіпі	93. Чорногорія
45. Ліберія		94. Швейцарія
46. Ліхтенштейн	72. Свазіленд	95. Швеція
47. Люксембург	73. Сейшели	96. Японія
48. Маврикій	74. Сент-Вінсент	
49. Македонія	і Гренадіни	

Таблиця 5. Перелік держав – учасниць Гаазької Конвенції

РОЗДІЛ VI. ПОНЯТТЯ ПУНКТУ ПРОПУСКУ ТА ЗОНИ МИТНОГО КОНТРОЛЮ

- 6.1. Визначення державного та митного кордону України.*
- 6.2. Поняття пункту пропуску.*
- 6.3. Поняття зони митного контролю.*
- 6.4. Режим зони митного контролю.*
- 6.5. Обмеження щодо використання засобів зв'язку та наявності особистих речей посадовим особам органів доходів та зборів України.*
- 6.6. Допуск транспортних засобів та громадян у зони митного контролю.*

6.1. Визначення державного та митного кордону України

Державний кордон України є лінія і вертикальна поверхня, що проходить по цій лінії, які визначають межі території України – суші, вод, надр, повітряного простору (ст. 1 ЗУ «Про державний кордон України»).

Державний кордон України визначається Конституцією та законами України, а також міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Захист державного кордону України є невід'ємною частиною загальнодержавної системи забезпечення національної безпеки і полягає у скоординованій діяльності військових формувань та правоохоронних органів держави, організація і порядок діяльності яких визначаються законом. Ця діяльність провадиться в межах наданих їм повноважень шляхом вжиття комплексу політичних, організаційно-правових, дипломатичних, економічних, військових, прикордонних, імміграційних, розвідувальних, контррозвідувальних, оперативно-розшукових, природоохоронних, санітарно-карантинних, екологічних, технічних та інших заходів.

Координація діяльності військових формувань та правоохоронних органів держави із захисту державного кордону здійснюється Державною прикордонною службою України.

Охорона державного кордону України є невід'ємною складовою загальнодержавної системи захисту державного кордону і полягає

у здійсненні Державною прикордонною службою України на суші, морі, річках, озерах та інших водоймах, а також Збройними Силами України у повітряному та підводному просторі, відповідно до наданих їм повноважень, заходів із метою забезпечення недоторканності державного кордону України.

Кабінет Міністрів України у межах своїх повноважень вживає заходів щодо забезпечення захисту та охорони державного кордону і території України.

Державний кордон України, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України, установлюється:

1) на суші – по характерних точках і лініях рельєфу або ясно видимих орієнтирах;

2) на морі – по зовнішній межі територіального моря України;

3) на судноплавних річках – по середині головного фарватеру або тальвегу річки; на несудноплавних річках (ручаях) – по їх середині або по середині головного рукава річки; на озерах та інших водоймах – по прямій лінії, що з'єднує виходи державного кордону України до берегів озера або іншої водойми. Державний кордон України, що проходить по річці (ручаю), озеру чи іншій водоймі, не переміщується як при зміні обрису їх берегів або рівня води, так і при відхиленні русла річки (ручаю) в той чи інший бік;

4) на водосховищах гідровузлів та інших штучних водоймах – відповідно до лінії державного кордону України, яка проходила на місцевості до їх заповнення;

5) на залізничних і автодорожніх мостах, греблях та інших спорудах, що проходять через прикордонні ділянки судноплавних і несудноплавних річок (ручаїв), – по середині цих споруд, або по їх технологічній осі, незалежно від проходження державного кордону України на воді.

Межі митної території України є митним кордоном України. Митний кордон України збігається з державним кордоном України, крім меж штучних островів, установок і споруд, створених у виключній (морській) економічній зоні України, на які поширюється виключна юрисдикція України. Межі території зазначених островів, установок і споруд становлять митний кордон України (ст. 10 МКУ).

6.2. Поняття пункту пропуску

Положення про пункти пропуску через державний кордон та пункти контролю визначено постановою КМУ від 18.08.2010 р. № 751.

Під пунктом пропуску через державний кордон розуміється – спеціально виділена територія на залізничних і автомобільних станціях, у морських і річкових портах, в аеропортах (на аеродромах) з комплексом будівель, споруд і технічних засобів, де здійснюються прикордонний, митний та інші види контролю і пропуск через державний кордон осіб, транспортних засобів, вантажів та іншого майна (додатки 28, 29, 30).

У разі виникнення потреби у створенні умов для здійснення прикордонного, митного та інших видів контролю осіб, транспортних засобів, вантажів і товарів, зберігання транспортних засобів, використання розвантажувально-навантажувальної та іншої спеціалізованої техніки, застосування технічних і спеціальних засобів митного контролю, використання яких у пунктах пропуску обмежене або неможливе, на території окремих залізничних станцій, аеропортів (аеродромів), морських і річкових портів та на території, що суміщається з їх акваторіями, за рішенням Кабінету Міністрів України, можуть створюватися пункти контролю.

Пункти пропуску класифікуються:

1) за категоріями – міжнародні (пропуск через державний кордон громадян, транспортних засобів та вантажів будь-яких держав, а також осіб без громадянства); міждержавні (пропуск через державний кордон громадян, транспортних засобів та вантажів України і суміжної держави); місцеві (пропуск через державний кордон громадян України і суміжної держави, які проживають у прикордонних областях (районах), і транспортних засобів, що їм належать, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України);

2) за видами сполучення – для автомобільного, залізничного, морського, пішохідного, повітряного, поромного і річкового (додатки 28, 29, 30);

3) за характером транспортних перевезень – пасажирські, вантажні, вантажно-пасажирські (з обмеженням або без обмеження вантажо-підйомності транспортних засобів); для окремих видів транспортних засобів (військових кораблів, морських та річкових суден); для

окремих видів операцій (перевалка вантажів, проведення ремонтних робіт тощо);

4) за режимом функціонування – постійні, тимчасові;

5) за часом роботи – цілодобові та такі, що працюють у визначений час.

Перелік діючих пунктів пропуску та пунктів контролю складається Адміністрацією Держприкордонслужби.

У пунктах пропуску та пунктах контролю в установленому порядку організовується і здійснюється прикордонний та митний контроль осіб, транспортних засобів і вантажів, що перетинають державний кордон, а у визначених законодавством випадках здійснюється також санітарно-карантинний, екологічний, радіологічний, ветеринарний і фітосанітарний контроль, контроль за переміщенням культурних цінностей через державний кордон, контроль міжнародних автомобільних перевезень, контроль із метою забезпечення безпеки цивільної авіації (далі – види контролю). Для організації та здійснення інших видів контролю в пунктах пропуску, пунктах контролю відповідні центральні органи виконавчої влади в установленому законодавством порядку утворюють свої підрозділи (далі – контрольні органи і служби). Відкриття, закриття (тимчасове закриття) пунктів пропуску та пунктів контролю здійснюється за рішенням Кабінету Міністрів України.

Обов'язковою умовою для прийняття рішення Кабінетом Міністрів України про відкриття пунктів пропуску для автомобільного, залізничного, пішохідного, поромного (в окремих випадках) і річкового (в окремих випадках) сполучення є укладення міжнародного договору України з відповідною суміжною державою.

Проект акта Кабінету Міністрів України про відкриття, закриття (тимчасове закриття) пунктів пропуску, пунктів контролю чи зміну класифікації діючого пункту пропуску або пункту контролю, обов'язково погоджується з МЗС, Мінтрансв'язку, органом доходів та зборів та Адміністрацією Держприкордонслужби, а також з іншими зацікавленими центральними органами виконавчої влади, контрольні органи і служби яких здійснюють або будуть здійснювати в цих пунктах відповідні види контролю.

Пропозиції щодо відкриття пункту пропуску, пункту контролю повинні містити:

1) фінансово-економічні розрахунки, до яких обов'язково включаються витрати на придбання та встановлення інженерних і технічних засобів для здійснення необхідних видів контролю, а також на створення відповідної інфраструктури для контрольних органів та служб;

2) характеристики земельних ділянок, будівель, споруд, що виділяються для створення пунктів пропуску, пунктів контролю, інформацію про комунікації, транспортну мережу тощо;

3) відомості про наявність на відповідній території об'єктів інфраструктури та житла для працівників контрольних органів і служб;

4) строки початку та завершення будівництва (реконструкції) таких об'єктів і жилих будинків;

5) інформацію про прогнозовану максимальну кількість осіб і транспортних засобів, що можуть перетинати державний кордон у пункті пропуску, пункті контролю протягом доби;

6) інформацію про передбачувану дату відкриття пункту пропуску, пункту контролю;

7) відомості про об'єкти нерухомості, які належать фізичним і юридичним особам та розташовані на земельній ділянці, що планується виділити для створення пункту пропуску, пункту контролю;

8) для пунктів пропуску, визначених відповідним міжнародним договором, відомості про надання офіційної згоди суміжної держави (протокол намірів) на започаткування автомобільного, залізничного, пішохідного, поромного (в окремих випадках) або річкового (в окремих випадках) сполучення між державами.

Назва пункту пропуску, пункту контролю визначається за найменуванням адміністративно-територіальної одиниці (міста, селища, села чи місцевості) або залізничної станції, морського, річкового порту, аеропорту (аеродрому), на території або поблизу яких він розташований. Пропозиції Кабінету Міністрів України про відкриття або зміну класифікації пункту пропуску, пункту контролю подаються після завершення будівництва (реконструкції) і введення в експлуатацію будівель, приміщень, споруд, комунікацій, під'їзних шляхів та за наявності позитивного висновку комісії, утвореної Кабінетом

Міністрів України для проведення перевірки можливості відкриття пунктів пропуску.

Пункт пропуску, пункт контролю може бути закритий на підставі:

1) міжнародного договору України із суміжною державою про припинення сполучення через державний кордон;

2) припинення дії міжнародного договору, стороною якого є Україна;

3) пропозицій центральних органів виконавчої влади щодо недоцільності або неможливості його подальшої діяльності.

Тимчасове закриття пункту пропуску, пункту контролю може здійснюватися у разі:

1) проведення спеціальних протиепідемічних та протиепізootичних заходів щодо запобігання розповсюдженню інфекційних хвороб;

2) надзвичайних ситуацій, стихійного лиха, ситуацій техногенно-го та природного характеру, що перешкоджають діяльності в пункті пропуску, пункті контролю;

3) порушення правил і норм утримання будівель, приміщень, споруд, автомобільних доріг або їх аварійного стану;

4) проведення ремонтних робіт і робіт із реконструкції, що перешкоджають діяльності в пункті пропуску, пункті контролю.

У разі загрози занесення і розповсюдження на території України або іноземної держави особливо небезпечних (у тому числі карантинних і небезпечних для людей) інфекційних хвороб, за рішенням Кабінету Міністрів України, сполучення (або його окремих вид) може бути тимчасово обмежено чи припинено або встановлено карантин для людей, тварин, вантажів, насінного, садивного матеріалу та іншої продукції тваринного і рослинного походження, що перетинають державний кордон.

Діяльність у тимчасово закритих пунктах пропуску, пунктах контролю відновлюється після усунення обставин, що призвели до їх закриття, у тому ж порядку, за яким приймалося рішення про його тимчасове закриття.

Порядок взаємодії контрольних органів і служб, загальний порядок та послідовність проведення всіх видів контролю в пункті пропуску, пункті контролю визначаються технологічною схемою пропуску осіб, транспортних засобів та вантажів через державний

кордон, яка затверджується окремо для кожного пункту пропуску, пункту контролю, відповідно до статті 25 Закону України «Про прикордонний контроль».

У технологічній схемі пропуску осіб, транспортних засобів та вантажів через державний кордон визначаються:

- загальні положення;
- місця або приміщення для проведення контролю осіб, транспортних засобів та вантажів, межі території пункту пропуску, пункту контролю та зон прикордонного і митного контролю (режимна зона), зони розміщення транзитних пасажирів, місця стоянок транспортних засобів, у тому числі затриманих;
- маршрути руху, місця стоянки і місця відстою автомобільних транспортних засобів, поїздів (вагонів), літаків та суден, що перевозять небезпечні вантажі, а також порядок дій у разі виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру;
- загальний порядок та послідовність контрольних операцій і порядок пропуску через державний кордон осіб, транспортних засобів та вантажів; спеціальних, небезпечних вантажів та спеціальних транспортних засобів; посадових осіб дипломатичних або консульських установ, автомобільних транспортних засобів, що належать дипломатичним представництвам; офіційних делегацій та пасажирів літерних рейсів; аварійно-рятувальних формувань, підрозділів Збройних Сил України; підрозділів збройних сил інших держав; осіб, узятих під варту;
- час, що відводиться для виконання контрольних операцій контрольними органами та службами;
- порядок допуску в пункт пропуску, пункт контролю та в його режимну зону осіб, транспортних засобів та вантажів, порядок їх пересування.

У зонах прикордонного контролю розміщуються споруди та об'єкти, необхідні для забезпечення здійснення прикордонного контролю. Інші споруди та об'єкти розміщуються за межами зон прикордонного контролю.

Зони прикордонного контролю у пунктах пропуску, пунктах контролю визначаються наказом начальника органу охорони державного кордону, у зоні відповідальності якого знаходиться пункт про-

пуску, пункт контролю, погодженим із начальником митного органу, а в пунктах пропуску, пунктах контролю для повітряного сполучення – також із керівником аеропорту, на території відповідальності яких вони знаходяться.

Працівники контрольних органів і служб, під час виконання службових обов'язків у пунктах пропуску, пунктах контролю, повинні мати при собі службові посвідчення та представницькі картки, а інші особи, які прибувають у службових справах до пункту пропуску, пункту контролю, – спеціальну представницьку картку для тимчасового перебування.

Представницькі картки та спеціальні представницькі картки для тимчасового перебування прикріплюються до верхнього одягу на весь час перебування в пункті пропуску, пункті контролю.

Зразки, порядок виготовлення, заповнення та видачі представницьких карток і спеціальних представницьких карток для тимчасового перебування затверджуються спільним наказом Адміністрації Держприкордонслужби, органу доходів та зборів, Мінтрансзв'язку, Мінприроди, МОЗ, МКТ та Мінагрополітики.

У пунктах пропуску для повітряного сполучення в міжнародних аеропортах, де запроваджено систему перепусток аеропорту, представницькі картки не використовуються. Усі особи, які у зв'язку зі службовою необхідністю мають право перебувати в зонах прикордонного та митного контролю, повинні отримати дозвіл відповідних підрозділів зазначених організацій. Підтвердження такого дозволу зазначається в перепустках аеропорту з визначенням відповідних зон доступу.

Межі території пункту пропуску (крім місцевого), пункту контролю визначаються та затверджуються наказом керівника державного органу, підприємства, установи чи організації, на земельній ділянці якого знаходиться пункт пропуску, пункт контролю, за погодженням із начальником органу охорони державного кордону, у зоні відповідальності якого знаходиться пункт пропуску, пункт контролю, та начальником відповідного органу доходів та зборів.

Межі території місцевого пункту пропуску визначаються та затверджуються наказом начальника органу охорони державного кордону, у зоні відповідальності якого знаходиться пункт пропуску, за погодженням з органом місцевого самоврядування.

Проектування зони сервісного обслуговування осіб і транспортних засобів здійснюється з дотриманням вимог Земельного кодексу України, Законів України «Про дорожній рух», «Про автомобільні дороги», Положення про прикордонний режим, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1998 року № 1147.

Розташування зони сервісного обслуговування осіб і транспортних засобів між пунктом пропуску і державним кордоном України не допускається.

Проектування, будівництво (реконструкція) та утримання пунктів пропуску, пунктів контролю здійснюється відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 22 лютого 1994 року № 100 «Про стан виконання рішень Президента України і Уряду з питань додержання вимог прикордонного і митного законодавства» та Порядку здійснення координації діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з питань додержання режимів на державному кордоні, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 січня 1999 року № 48.

Технічні умови та проект будівництва (реконструкції) пунктів пропуску, пунктів контролю погоджуються з Адміністрацією Держприкордонслужби, органом доходів та зборів та Мінтранзсв'язку.

Рішення про проведення реконструкції пункту пропуску, пункту контролю приймається, як правило, не пізніше ніж за один рік до її початку.

Контрольні органи і служби забезпечуються необхідною кількістю каналів зв'язку, які орендуються на договірних засадах, згідно з установленими правилами.

Витрати на облаштування пункту пропуску, пункту контролю інженерними, технічними засобами для здійснення прикордонного, митного та інших видів контролю проводяться за рахунок коштів державного бюджету, головними розпорядниками яких є відповідні центральні органи виконавчої влади, підрозділи яких утворені в пункті пропуску, пункті контролю.

Додержання громадського порядку в пунктах пропуску, пунктах контролю забезпечується органами охорони державного кордону у взаємодії з іншими контрольними органами і службами та (за потреби) відповідними органами внутрішніх справ.

6.3. Поняття зони митного контролю

З метою забезпечення здійснення органами доходів та зборів митного контролю товарів, транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України, проведення заходів, пов'язаних із виявленням, попередженням та припиненням контрабанди і порушень митних правил, у пунктах пропуску через державний кордон України, на територіях морських і річкових портів, аеропортів, на залізничних станціях та на територіях підприємств, вільних митних зон, митних складів, складів тимчасового зберігання, а також в інших місцях, визначених відповідно до Митного кодексу, створюються зони митного контролю.

Зони митного контролю створюються органами доходів та зборів:

- у межах пунктів пропуску (пунктів контролю) через державний кордон;
- у межах прикордонної смуги на державному кордоні;
- у морських і річкових портах, аеропортах, на залізничних станціях;
- на територіях підприємств;
- на територіях спеціальних митних зон;
- на територіях митних постів, підрозділів митного оформлення органів доходів та зборів;
- в інших, визначених ними, місцях.

Зони митного контролю, у межах пунктів пропуску, через державний кордон створюються органом доходів та зборів за погодженням з Адміністрацією Держприкордонслужби та Мінтрансв'язку.

Зони митного контролю створюються відповідним органом доходів та зборів за погодженням:

- у морських і річкових портах, аеропортах, на залізничних станціях, територіях підприємств – з адміністрацією портів, аеропортів, залізничних станцій та підприємств;
- у разі здійснення митного контролю у місцях поза пунктами пропуску в міжнародному залізничному сполученні – із керівниками залізничних станцій та органу охорони державного кордону;
- на територіях спеціальних митних зон – із відповідним органом управління спеціальної (вільної) економічної зони;

- у пунктах пропуску через державний кордон для автомобільного сполучення – з органом охорони державного кордону;
- у пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон для морського, річкового, повітряного та залізничного сполучення – з органом охорони державного кордону та адміністраціями морських і річкових портів, аеропортів та залізничних станцій;
- у межах прикордонної смуги на державному кордоні – з органом охорони державного кордону;
- на будь-якій ділянці місцевості, у межах митної території України, – самостійно.

Межі зон митного контролю в пунктах пропуску через державний кордон визначаються органом доходів та зборів, за погодженням з органом охорони державного кордону, а в пунктах пропуску через державний кордон для морського, річкового, повітряного та залізничного сполучення – також за погодженням з адміністраціями морських і річкових портів, аеропортів та залізничних станцій:

- для автомобільного сполучення – на смугах руху легкового та вантажного автотранспорту, у залах митного огляду та інших приміщеннях органів доходів та зборів (додаток 28);
- для залізничного сполучення – у залах митного огляду, на перонах, у пасажирських поїздах міжнародного сполучення на час здійснення митних процедур, на оглядових майданчиках, у контейнерних терміналах та інших місцях, визначених на територіях залізничних станцій (додаток 29);
- для повітряного сполучення – у залах митного огляду, на стоянках, у повітряних суднах на час здійснення митних процедур та інших місцях, визначених у міжнародних аеропортах (додаток 30);
- для морського і річкового сполучення – у залах митного огляду, на суднах на час здійснення митних процедур, у контейнерних терміналах та інших місцях, визначених у портах.

Зони митного контролю за режимом функціонування можуть бути постійними, тимчасовими або зонами одноразового здійснення митного контролю.

Постійні зони митного контролю створюються в місцях розташування підрозділів органів доходів та зборів, у яких постійно здійснюються митні процедури, та/або в місцях, у яких перебувають товари під митним контролем:

- у визначених місцях пунктів пропуску (пунктів контролю) через державний кордон, які працюють у цілодобовому режимі;
- на територіях митних постів, підрозділів митного оформлення органів доходів та зборів;
- на територіях та в приміщеннях підприємств, за умови дотримання ними вимог щодо забезпечення режиму зони митного контролю;
- на складах органів доходів та зборів, де зберігаються товари та інші предмети під митним контролем.

Тимчасові зони митного контролю створюються в разі, коли необхідно систематично здійснювати митні процедури на одній і тій самій території.

Тимчасові зони митного контролю встановлюються на час безпосереднього здійснення митних процедур або на період зберігання товарів під митним контролем:

- у місцях стоянки для транспортних засобів, які не пропущені, у межах пунктів пропуску через державний кордон для автомобільного сполучення;
- на повітряних суднах, стоянках повітряних транспортних засобів, у залах митного огляду та інших приміщеннях аеропортів і аеродромів, що розташовані в межах пунктів пропуску через державний кордон для повітряного сполучення;
- у вагонах пасажирських поїздів закордонного сполучення, на перонах вокзалів, на територіях залізничних станцій, що розташовані в межах пунктів пропуску (пунктів контролю) через державний кордон для залізничного сполучення;
- на суднах закордонного плавання, на причалах та інших територіях морських і річкових портів, що розташовані в межах пунктів пропуску через державний кордон для морського та річкового сполучення;
- на територіях митних постів, підрозділів митного оформлення регіональних органів доходів та зборів, органів доходів та зборів;

- на територіях і в приміщеннях підприємств, за умови дотримання ними вимог щодо забезпечення режиму зони митного контролю та здійснення митного контролю в повному обсязі.

6.4. Режим зони митного контролю

Режим зони митного контролю – це встановлені законодавством України з питань державної митної справи приписи, заборони та/або обмеження щодо перебування в зоні митного контролю товарів, транспортних засобів комерційного призначення та громадян, розташування в ній споруд та об'єктів, а також проведення в цій зоні господарських робіт (ст. 332 МКУ).

Проведення господарських робіт у зоні митного контролю, переміщення через межі зони митного контролю і в межах цієї зони товарів, транспортних засобів, громадян, які не перетинають митний кордон України, а також посадових осіб державних органів, які не здійснюють види контролю, зазначені в частині першій статті 319 Митного кодексу, відбуваються з дотриманням режиму зони митного контролю і допускаються тільки з письмового дозволу керівника відповідного органу доходів та зборів або особи, яка виконує його обов'язки, а в зонах митного контролю, розташованих у пунктах пропуску через державний кордон України, – крім того, за погодженням із начальником відповідного органу охорони державного кордону.

Забезпечення схоронності товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України, дотримання режиму зони митного контролю, забезпечення безпеки громадян, законності та правопорядку в зоні митного контролю, покладаються на відповідні органи доходів та зборів.

Органи доходів та зборів, у межах своїх повноважень, мають право застосовувати примусові заходи до порушників режиму зони митного контролю. Вони мають право у примусовому порядку зупиняти і повертати в зони митного контролю транспортні засоби та громадян, які без дозволу органів доходів та зборів увійшли із зони митного контролю на митну територію України, а також морські та річкові судна, які без дозволу органів доходів та зборів вийшли із зони митного контролю за межі митної території України і не перебувають у територіальних водах інших держав.

Перелік примусових заходів, а також порядок їх застосування встановлюються Митним кодексом та іншими законами України.

6.5. Обмеження щодо використання засобів зв'язку та наявності особистих речей посадовим особам органів доходів та зборів України

З метою підвищення ефективності в напрямку реалізації органами доходів та зборів України державної антикорупційної політики, запобігання та протидії корупції в пунктах пропуску через державний кордон України та зонах митного контролю, а також забезпечення дієвого контролю за додержанням посадовими особами органів доходів та зборів України вимог Порядку створення зон митного контролю та їх функціонування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.12.2002 р. № 1947 (зі змінами і доповненнями), під час виконання службових обов'язків у пунктах пропуску через державний кордон України та зонах митного контролю посадовим особам органів доходів та зборів України забороняється:

- користуватися в пунктах пропуску через державний кордон України та зонах митного контролю засобами зв'язку (крім службових);
- мати при собі в зонах митного контролю готівкові кошти:
 - в іноземній валюті;
 - у національній валюті (понад 100 грн);
- мати в автотранспортних засобах, що належать посадовим особам органів доходів та зборів України (на керування якими вони мають право), які знаходяться в межах пунктів пропуску через державний кордон України, готівкові кошти:
 - в іноземній валюті;
 - у національній валюті (понад 200 грн).

Установлено, що:

- Засоби зв'язку (крім службових), а також готівкові кошти, понад установлені норми, підлягають переданню на зберігання відповідальній особі (старшому зміні) перед початком роботи.
- Засоби зв'язку (крім службових), а також готівкові кошти, понад норми, зберігаються в окремому сейфі (металевій шафі),

який замикається на ключ і опечатується особистою печаткою відповідальної особи (старшого зміни), і можуть видаватися тільки після закінчення роботи.

Ключ від окремого сейфа (металевої шафи) зберігається у відповідальній особі (старшого зміни).

Відповідальна особа (старший зміни) передає цей ключ відповідальній особі (старшому зміни) наступної зміни під підпис.

- Операції з прийняття-передання засобів зв'язку (крім службових), а також готівкових коштів (понад норми) посадовими особами органів доходів та зборів України повинні відображатися в Журналі обліку операцій із прийняття-передання засобів зв'язку (крім службових), а також готівкових коштів, який ведеться відповідальними особами (старшими змін). Аркуші Журналу повинні бути пронумеровані, прошнуровані та скріплені гербовою печаткою органу доходів та зборів.
- Автотранспортні засоби, що належать посадовим особам органів доходів та зборів (на керування якими вони мають право), під час виконання цими особами службових обов'язків можуть перебувати в межах пунктів пропуску через державний кордон України в спеціально відведених для цього наказом органу доходів та зборів місцях. Копії відповідних свідоцтв про реєстрацію (технічних паспортів) транспортних засобів здаються до відділів (секторів) кадрового забезпечення та з питань запобігання корупції органів доходів та зборів.

6.6. Допуск транспортних засобів та громадян у зони митного контролю

Громадяни, які перетинають державний кордон, допускаються в зони митного контролю за дійсними документами на право в'їзду на територію України або виїзду з України.

Доступ у зони митного контролю та перебування в них посадових осіб правоохоронних органів і органів прокуратури дозволяється у випадках та в порядку, передбачених законом.

Декларанти допускаються у зони митного контролю на час здійснення митних процедур щодо товарів і транспортних засобів, які пред'являються ними для митного оформлення.

Проведення господарських робіт у зоні митного контролю в пунктах пропуску через державний кордон, переміщення через межі та в межах цієї зони товарів, транспортних засобів і громадян, у тому числі посадових осіб органів державної влади, які не перетинають митний кордон України, допускається тільки з дозволу керівника або заступника керівника відповідного органу доходів та зборів, за погодженням із Прикордонними військами і під контролем посадових осіб цього органу, крім випадків, передбачених законами.

Порядок допуску у зони митного контролю інших осіб визначається органом доходів та зборів, у зоні діяльності якого вона створена.

Посадові особи, яким дозволяється доступ у зони митного контролю, можуть перебувати в них тільки в межах, необхідних для виконання своїх прямих службових обов'язків. Такі посадові особи не повинні мати при собі цінності та предмети, вивезення або ввезення яких на митну територію України заборонено чи обмежено законодавством.

Товари та транспортні засоби перебувають під митним контролем у зоні митного контролю з моменту ввезення на її територію і до моменту їх пропуску через митний кордон України або вивезення за її межі.

З метою забезпечення дотримання режиму зон митного контролю органи доходів та зборів мають право встановлювати, відповідно до законодавства, правила щодо підтримання режиму зони митного контролю.

Забороняється знаходження в зонах митного контролю товарів та транспортних засобів, щодо яких здійснені митні процедури та надано дозвіл органу доходів та зборів на пропуск їх через митний кордон України, відповідно до заявленої мети переміщення.

Зазначена заборона не стосується випадків виникнення форс-мажорних обставин (настання дії непереборної сили – надзвичайних ситуацій природного техногенного та екологічного характеру), страйків, маніфестацій та/або протягом часу, необхідного для переміщення товарів, транспортних засобів і предметів із зони митного контролю.

Особи, винні в порушенні режиму зони митного контролю, у тому числі вимог щодо переміщення через межі зони товарів та транспортних засобів, несуть відповідальність, згідно із законодавством.

РОЗДІЛ VII. МИТНИЙ КОНТРОЛЬ ТА МИТНЕ ОФОРМЛЕННЯ

- 7.1. Поняття митного контролю.*
- 7.2. Порядок здійснення митного контролю автотранспортних засобів.*
- 7.3. Порядок здійснення митного контролю водних транспортних засобів.*
- 7.4. Порядок здійснення митного контролю залізничних транспортних засобів.*
- 7.5. Порядок здійснення митного контролю повітряних транспортних засобів.*
- 7.6. Мета митного оформлення.*
- 7.7. Спрощений порядок митного оформлення деяких видів товарів.*
- 7.8. Митне оформлення товарів військового призначення та подвійного використання.*
- 7.9. Критерії оцінки підприємств, до яких може встановлюватися спрощений порядок митного оформлення.*
- 7.10. Порядок митного оформлення гуманітарної та технічної допомоги.*
- 7.11. Порядок митного оформлення іноземних інвестицій.*

7.1. Поняття митного контролю

Поняття митного контролю визначено пунктом 24 статті 4 Митного кодексу України – сукупність заходів, що здійснюються органами доходів та зборів в межах своїх повноважень із метою забезпечення додержання норм Митного кодексу України, законів та інших нормативно-правових актів із питань державної митної справи, міжнародних договорів України, укладених у встановленому законом порядку.

Митному контролю підлягають усі товари, транспортні засоби комерційного призначення, які переміщуються через митний кордон України.

Митний контроль передбачає виконання органами доходів та зборів мінімуму митних формальностей, необхідних для забезпечення додержання законодавства України з питань державної митної справи. Митний контроль товарів, транспортних засобів у пунктах пропуску через державний кордон України здійснюється відповідно до типових технологічних схем митного контролю, що затверджуються Кабінетом Міністрів України.

З метою підвищення ефективності митного контролю, органи доходів та зборів взаємодіють з учасниками зовнішньоекономічної діяльності, уповноваженими економічними операторами, іншими особами, діяльність яких пов'язана зі здійсненням зовнішньої торгівлі, та з їх професійними об'єднаннями (асоціаціями).

Форми та обсяг контролю, достатнього для забезпечення додержання законодавства України з питань державної митної справи та міжнародних договорів України при митному оформленні, обираються на підставі результатів системи управління ризиками. Якщо за результатами застосування *системи управління ризиками* не визначено необхідності проведення митного огляду товарів, транспортних засобів комерційного призначення, митне оформлення та випуск цих товарів, транспортних засобів за рішенням органу доходів та зборів можуть бути здійснені без пред'явлення зазначених товарів, транспортних засобів органу доходів та зборів або з пред'явленням, але без проведення їх митного огляду.

Товари, транспортні засоби комерційного призначення перебувають під митним контролем із моменту його початку і до закінчення згідно із заявленим митним режимом.

У разі ввезення на митну територію України товарів, транспортних засобів комерційного призначення митний контроль розпочинається з моменту перетинання ними митного кордону України.

У разі вивезення товарів, транспортних засобів комерційного призначення за межі митної території України митний контроль розпочинається з моменту пред'явлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення для митного оформлення та їх декларування в установленому Митним кодексом порядку.

Граничний строк перебування товарів, транспортних засобів комерційного призначення під митним контролем не може перевищувати 180 календарних днів, крім митних режимів, які передбачають перебування під митним контролем протягом усього часу дії митного режиму. Товари, транспортні засоби комерційного призначення, які перебувають під митним контролем і за якими власник або уповноважена ним особа не звернулися до закінчення граничного строку, встановленого цією статтею, набувають статусу таких, що зберігаються на складі органу доходів та зборів.

Митний контроль закінчується:

- у разі ввезення на митну територію України – після закінчення митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України, за винятком митних режимів, які передбачають перебування під митним контролем протягом усього часу дії митного режиму;
- у разі вивезення за межі митної території України – після здійснення митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення та перетинання ними митного кордону України, за винятком митних режимів, які передбачають перебування під митним контролем протягом усього часу дії митного режиму.

Митний контроль здійснюється безпосередньо посадовими особами органів доходів та зборів шляхом:

1) перевірки документів та відомостей, які відповідно до статті 335 Митного кодексу України надаються органам доходів та зборів під час переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України;

2) митного огляду (огляду та переогляду товарів, транспортних засобів комерційного призначення, огляду та переогляду ручної поклажі та багажу, особистого огляду громадян);

3) обліку товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України;

4) усного опитування громадян та посадових осіб підприємств;

5) огляду територій та приміщень складів тимчасового зберігання, митних складів, вільних митних зон, магазинів безмитної торгівлі та інших місць, де знаходяться товари, транспортні засоби комерційного призначення, що підлягають митному контролю, чи провадиться діяльність, контроль за якою відповідно до Митного кодексу України та інших законів України, покладено на органи доходів та зборів;

6) перевірки обліку товарів, що переміщуються через митний кордон України та/або перебувають під митним контролем;

7) проведення документальних перевірок дотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи, у тому

числі своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати митних платежів;

8) направлення запитів до інших державних органів, установ та організацій, уповноважених органів іноземних держав для встановлення автентичності документів, поданих органу доходів та зборів.

Підприємства зобов'язані забезпечувати збереження митних декларацій, документів, передбачених статтею 335 Митного кодексу України, фінансово-господарських, бухгалтерських та інших документів, необхідних для проведення документальних перевірок дотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи, у тому числі своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати митних платежів, протягом строків, передбачених пунктами 44.3 та 44.4 статті 44 Податкового кодексу України, та їх відновлення у строки і в порядку, визначені пунктом 44.5 зазначеної статті, у разі їх втрати чи передчасного знищення. У разі невиконання цього обов'язку до підприємств застосовуються норми статті 121 Податкового кодексу України.

7.2. Порядок здійснення митного контролю автомобільних транспортних засобів

Автотранспортний засіб комерційного призначення, що використовується для переміщення товарів через митний кордон України, не потребує окремої митної декларації, якщо під час такого переміщення декларуються товари, які перевозяться цим автотранспортним засобом. Відомості про автотранспортний засіб комерційного призначення, що перевозить товари, вносяться до митної декларації, за якою оформлено ці вантажі, книжки МДП, передбаченої Митною конвенцією про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП 1975 року, товарно-транспортних накладних, дорожнього листа, провізних та інших супровідних документів, передбачених законодавством (ст. 221 МКУ).

Митний контроль автомобільних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон відповідно до типової технологічної схеми, затвердженої постановою КМУ від 21 травня 2012 року № 451.

Митний контроль та митне оформлення автомобільних транспортних засобів і товарів здійснюється:

- у разі ввезення на митну територію України – після проведення прикордонного контролю;
- у разі вивезення за межі митної території України – до початку проведення прикордонного контролю.

Митний контроль автомобільних транспортних засобів і товарів у пунктах пропуску здійснюється шляхом застосування таких форм митного контролю:

- перевірка документів та відомостей, які відповідно до законодавства надаються органам доходів та зборів під час переміщення автомобільних транспортних засобів і товарів через митний кордон України;
- митний огляд (огляд та переогляд автомобільних транспортних засобів і товарів, огляд та переогляд ручної поклажі та багажу, особистий огляд громадян);
- усне опитування громадян та посадових осіб підприємств;
- облік автомобільних транспортних засобів і товарів;
- узяття проб (зразків) товарів;
- використання службових собак, технічних та спеціальних засобів контролю;
- подання запитів до інших державних органів, установ та організацій, уповноважених органів іноземних держав для встановлення автентичності документів, наданих органам доходів та зборів.

Товари, що переміщуються через митний кордон України, разом із їх упаковкою та маркуванням, а також автомобільні транспортні засоби, якими вони переміщуються, пред'являються в незмінному стані для митного контролю, а документи на ці товари та транспортні засоби подаються органам доходів та зборів **не пізніше ніж через три години** після їх прибуття в пункт пропуску.

Порожні транспортні засоби і транспортні засоби, у яких перевозяться пасажирів, у разі в'їзду на митну територію України декларуються органам доходів та зборів не пізніше ніж через три години з моменту прибуття в пункт пропуску, а в разі виїзду за межі митної території України – **не пізніше ніж за три години**.

Для здійснення митного контролю товарів, що переміщуються автомобільним транспортом, перевізник або експедитор чи уповноважена особа подають посадовій особі органу доходів та зборів такі документи:

- митна декларація (в установлених законодавством випадках) на переміщувани товари (додатки 13, 14, 16);
- міжнародна автомобільна накладна (CMR) або товарно-транспортна накладна (додаток 8);
- рахунок-фактура (інвойс), інші документи, якими підтверджується вартість товарів та які дають можливість ідентифікувати зазначені товари (додаток 22);
- пакувальний лист (специфікація) (додаток 23);
- свідоцтво про допущення дорожнього транспортного засобу до перевезення вантажів під митними печатками і пломбами (додаток 27);
- у разі потреби:
 - книжка міжнародного дорожнього перевізника (Carnet TIR) (додаток 26);
 - вантажна відомість (каргоманіфест) (додаток 19);
 - авіаційна вантажна накладна (Air Waybill) (додаток 21);
 - коносамент (Bill of Lading) (додаток 18);
 - визначені законодавством інші документи, видані державними органами (додатки 4, 5, 8, 9, 10, 11, 12).

Подання вищезазначених документів передбачено ст. 335 МКУ.

Переміщення та митний контроль автомобільних транспортних засобів і товарів у пунктах пропуску здійснюється з використанням двоканальної системи, на смугах руху, визначених для переміщення автомобільних транспортних засобів за їх типами, з урахуванням вимог законодавства щодо декларування та оподаткування автомобільних транспортних засобів і товарів (у разі неможливості розмежування смуг руху – у визначених місцях режимних зон пунктів пропуску – боксах поглибленого огляду, на оглядових майданчиках тощо).

Смуги руху, позначені символами зеленого кольору («зелений коридор»), призначені для переміщення товарів в обсягах, що не підлягають оподаткуванню митними платежами, не підпадають під установлені законодавством заборони або обмеження щодо ввезення на митну

територію України або вивезення за межі цієї території і не підлягають письмовому декларуванню. Декларування автомобільних транспортних засобів і товарів здійснюється шляхом учинення дій.

Смуги руху, позначені символами червоного кольору («червоний коридор»), призначені для переміщення всіх інших автомобільних транспортних засобів і товарів.

Особа, яка здійснює переміщення автомобільних транспортних засобів і товарів через митний кордон України, самостійно обирає смугу руху («зелений» або «червоний» коридор) для проходження митного контролю.

Огляд автомобільних транспортних засобів і товарів здійснюється спільно посадовими особами органів доходів та зборів та органів охорони державного кордону, відповідно до вимог законодавства та міжнародних договорів України.

Митний контроль автомобільних транспортних засобів і товарів здійснюється органами доходів та зборів у взаємодії з органами державної влади, на які відповідно до законодавства покладено функції здійснення інших видів контролю автомобільних транспортних засобів і товарів (далі – контролюючі органи), у встановленому законодавством порядку.

Декларування автомобільного транспортного засобу, що використовується виключно для перевезення пасажирів і товарів через митний кордон України, здійснюється без застосування вантажної митної декларації шляхом подання документів, що містять точні відомості про цей транспортний засіб (реєстраційних та інших документів, що підтверджують право керування цим транспортним засобом), а в разі переміщення ним товарів – також товаротransпортних (товаросупровідних) документів.

Без застосування вантажної митної декларації здійснюється також декларування автомобільного транспортного засобу – причепа (напівпричепа), що зареєстрований на постійній основі на території іноземної держави та тимчасово ввозиться на митну територію України (у тому числі з метою транзиту) тягачем перевізника-резидента, за умови подання органу доходів та зборів договору найму (фрахтування) цього тягача іноземним власником або користувачем причепа (напівпричепа), із метою виконання міжнародного перевезення.

Декларування автомобільного транспортного засобу, що переміщується через митний кордон України як товар на підставі зовнішньоекономічного договору (контракту) купівлі-продажу, міни, оренди, лізингу тощо, здійснюється у відповідному митному режимі з поданням вантажної митної декларації, заповненої в установленому порядку.

Митний контроль автомобільних транспортних засобів і товарів у пункті пропуску здійснюється в три етапи.

Перший етап – попередні операції.

Для здійснення митного контролю перевізник або експедитор чи уповноважена особа подають посадовій особі органу доходів та зборів для реєстрації документи. На зареєстрованих документах проставляється відбиток штампа «під митним контролем». Після цього здійснюється перевірка комплектності поданих документів, цілісності накладеного митного забезпечення, а також загальний огляд автомобільних транспортних засобів і товарів.

Другий етап – здійснення інших видів контролю.

У разі коли автомобільні транспортні засоби і товари підлягають, відповідно до законодавства, також іншим видам контролю (крім прикордонного), посадова особа органу доходів та зборів передає посадовій особі відповідного контролюючого органу подані перевізником (експедитором) чи вповноваженою особою товаросупровідні (товаротransпортні) документи.

Після здійснення інших видів контролю товаротransпортні (товаросупровідні) документи, із проставленими посадовими особами контролюючих органів відмітками про результати контролю, повертаються посадовій особі органу доходів та зборів для подальшого здійснення митного контролю.

Третій етап – закінчення митного контролю.

Митний контроль та митне оформлення автомобільних транспортних засобів і товарів закінчується після здійснення всіх передбачених законодавством видів контролю щодо цього автомобільного транспортного засобу і товарів.

Посадова особа органу доходів та зборів приймає в разі потреби, на підставі результатів попередньої перевірки, поданих для реєстрації документів, рішення про проведення митного огляду автомобільних транспортних засобів і товарів, що перебувають під митним контролем.

Про результати огляду складається акт за формою, установленю органом доходів та зборів.

Після здійснення інших видів контролю орган доходів та зборів, згідно із законодавством, справляє податки і збори (обов'язкові платежі), що підлягають сплаті в пунктах пропуску через державний кордон.

У разі, коли після закінчення митного контролю та митного оформлення є підстави вважати, що автомобільні транспортні засоби і товари переміщуються через митний кордон із порушенням норм Митного кодексу України та інших законодавчих актів із питань митної справи, керівник органу доходів та зборів або його заступник може прийняти рішення про перегляд автомобільного транспортного засобу і товару.

За згодою перевізника або експедитора чи вповноваженої особи митний контроль автомобільних транспортних засобів і товарів може здійснюватися в зонах митного контролю вантажних митних комплексів, автотерміналів, автопортів. Переміщення автомобільних транспортних засобів і товарів із зони митного контролю пункту пропуску в зону митного контролю вантажного митного комплексу, автотерміналу, автопорту або у зворотному напрямку здійснюється під контролем органу доходів та зборів із повідомленням про це органу охорони державного кордону.

За наявності обґрунтованих причин посадова особа органу доходів та зборів на будь-якому етапі митного контролю може відмовити в митному оформленні чи пропуску автомобільних транспортних засобів і товарів через митний кордон. У цьому разі орган доходів та зборів зобов'язаний видати заінтересованій особі *картку відмови в митному оформленні* (із зазначенням причини) у порядку, установленому Мініфіном.

Пропуск через митний кордон транзитних вантажів та автомобільних транспортних засобів, що здійснюють транзитні перевезення, а також контроль за їх переміщенням здійснюються у спрощеному режимі, у встановленому законодавством та міжнародними договорами порядку.

У разі виявлення порушень митних правил або законодавства на будь-якому етапі здійснення митного контролю та митного оформлення автомобільних транспортних засобів і товарів, посадова особа

органу доходів та зборів зобов'язана вжити заходів, передбачених законодавством.

7.3. Порядок здійснення митного контролю водних транспортних засобів

Судно закордонного плавання протягом усього часу стоянки в порту перебуває під митним контролем. Орган доходів та зборів має право в цей період здійснювати огляд і перегляд судна, пломбування та опечатування його окремих трюмів і приміщень, де розміщені товари, підстави для ввезення на митну територію України, вивезення за межі митної території України чи транзит через територію України яких відсутні (ст. 207 МКУ).

Під каботажем розуміється перевезення українських та іноземних товарів шляхом завантаження їх на морське (річкове) судно в одному пункті на митній території України і транспортування в інший пункт території України, де здійснюватиметься їх вивантаження. При цьому товари, ввезені на митну територію України морським (річковим) судном, допускаються до каботажного перевезення між органами доходів та зборів або в межах одного органу доходів та зборів після їх перевантаження на інше морське (річкове) судно, що ходить під прапором України, або, за умови отримання на це дозволу центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері транспорту, на іноземне судно.

Іноземні товари перебувають під митним контролем протягом усього часу каботажу (ст. 97 МКУ).

Митне оформлення суден закордонного плавання здійснюється цілодобово в такій черговості:

- 1) аварійні судна;
- 2) пасажирські судна;
- 3) вантажно-пасажирські судна;
- 4) лінійні судна;
- 5) танкерні судна;
- 6) інші судна у порядку їх прибуття.

Органи доходів та зборів здійснюють митний контроль на морському та річковому транспорті в зонах митного контролю на територіях морських та річкових портів, а також в акваторіях портів, відкритих для міжнародних перевезень, відповідно до вимог МКУ та постанови КМУ від 21 травня 2012 року № 451.

Терміни, які застосовуються у значенні, наведеному в Митному кодексі України та інших нормативно-правових актах:

вантажні документи – коносаменти (штурманські розписки), маніфести, каргоплани, річкові накладні та інші документи, які є підставою для перетинання митного кордону водними транспортними засобами і товарами;

водні транспортні засоби і товари – водні транспортні засоби перевізників і товари, що переміщуються ними через митний кордон;

генеральна декларація – документ, що містить загальні відомості про судно і наявність чи відсутність на борту вогнепальної зброї, боєприпасів, наркотичних (психотропних) лікарських засобів, які є в судновій аптечці, а також про судову касу;

декларація про особисті речі членів екіпажу судна – документ, що використовується для митного оформлення суден закордонного плавання, де наводяться відомості про наявність у членів екіпажу товарів, валюти та цінностей;

доручення на навантаження – документ, що подається органу доходів та зборів декларантом або уповноваженою ним особою, містить реквізити відправника, одержувача вантажу, назву і характеристику водних транспортних засобів і товарів та після засвідчення його органом доходів та зборів є підставою для навантаження судна;

коносамент, річкова накладна – документи, що регулюють правовідносини між відправником, перевізником та одержувачем транспортних засобів і товарів, свідчать про прийняття перевізником транспортних засобів і товарів, відомості про які наведено в коносаменті, річковій накладній, і є документами, що підтверджують наявність і зміст договору перевезення водним транспортним засобом (додаток 18);

маніфест – перелік коносаментів (додаток 46);

представник агентської організації (морський агент) – суб'єкт підприємницької діяльності, представник судновласника, який згідно з договором морського агентування за винагороду зобов'язується надавати послуги в галузі торговельного мореплавства;

судно закордонного плавання – судно, що здійснює міжнародні перевезення;

суднова роль – список осіб суднового екіпажу (додаток 47).

Митний контроль водних транспортних засобів і товарів здійснюється органом доходів та зборів, як правило, біля причалів або в акваторіях портів.

Митний контроль в акваторіях портів здійснюється за погодженням з органом охорони державного кордону.

Агентська організація (морський агент) зобов'язана не пізніше ніж за одну добу до прибуття судна в порт призначення на митній території України подати органу доходів та зборів, у зоні діяльності якого розташований такий порт, інформацію в електронному вигляді за встановленою Мінфіном формою про товари, прийняті до перевезення у контейнерах у порт призначення на митній території України. Подана інформація використовується органом доходів та зборів виключно для визначення форми та обсягу контролю, достатнього для забезпечення додержання законодавства з питань митної справи.

Порядок і форма подання інформації про товари, що підлягають санітарно-епідеміологічному, ветеринарному, фітосанітарному, радіологічному, екологічному контролю, а також контролю за переміщенням культурних цінностей, установлюються органами державної влади, які здійснюють такі види контролю.

Місця стоянки водних транспортних засобів, посадки і висадки пасажирів визначаються адміністрацією порту за погодженням із органом доходів та зборів та органом охорони державного кордону. Адміністрація порту не дозволяє капітанові судна закордонного плавання виходити з акваторії порту без відмітки органу доходів та зборів у відповідному судовому документі. Для тимчасового виходу судна з порту, у зв'язку з дією непереборної сили, стихійним лихом, а також із метою рятування людей наявність дозволу органу доходів та зборів не обов'язкова. Про такі події адміністрація порту негайно інформує орган доходів та зборів.

Митний контроль товарів, що перевозяться членами екіпажів водних транспортних засобів, здійснюється, як правило, на борту цих транспортних засобів.

Митний контроль товарів, що перевозяться пасажирами, як правило, здійснюється в оглядовому залі порту.

Митний контроль суден закордонного плавання, що плавають під іноземним прапором, може здійснюватися документально за умови

постійного перебування суден під контролем органу доходів та зборів в зонах митного контролю пунктів пропуску (пунктів контролю).

Якщо судно закордонного плавання внаслідок аварії, стихійного лиха або інших обставин, що мають характер непереборної сили, не в змозі досягти одного з місць здійснення митного контролю на митній території України, вивантаження з нього товарів допускається у місцях, де немає органів доходів та зборів. У таких випадках капітан судна повинен вжити всіх необхідних заходів для забезпечення зберігання цих товарів та пред'явлення їх найближчому органу доходів та зборів.

У разі, коли є підстави вважати, що водні транспортні засоби і товари переміщуються через митний кордон із порушенням норм Митного кодексу України та інших законодавчих актів із питань митної справи, здійснюється митний огляд водних транспортних засобів, а також транспортних засобів, товарів та особистих речей, що переміщуються ними.

У разі виявлення фактів порушення митних правил або законодавства на будь-якому етапі здійснення митного контролю та митного оформлення водних транспортних засобів, а також транспортних засобів і товарів посадова особа органу доходів та зборів зобов'язана вжити заходів, передбачених законодавством.

Митний контроль суден закордонного плавання, що прибувають на митну територію України або вибувають за її межі.

Митний контроль суден закордонного плавання здійснюється комісією, що складається з представників органів охорони державного кордону, органів доходів та зборів, адміністрації порту та агентської організації (морського агента). У разі, коли законодавством передбачено здійснення інших видів контролю (*санітарного, ветеринарного, фітосанітарного, радіологічного, екологічного та контролю за переміщенням культурних цінностей*), до складу комісії включаються представники органів державної влади, які здійснюють такі види контролю (далі – контролюючі органи). Для здійснення митного контролю наливних суден до складу комісії можуть включатися представники *державної пожежної охорони*.

З дозволу органу доходів та зборів та органу охорони державного кордону до складу комісії, у разі потреби, включаються представники інших органів, установ та організацій.

Члени комісії та особи, яким дозволено відвідання судна під час здійснення контролю, не повинні вносити на судно та виносити з нього предмети, крім тих, що використовуються ними для виконання своїх службових обов'язків.

Митний контроль предметів, валютних та інших цінностей осіб, яким дозволено відвідання судна під час здійснення контролю комісією, провадиться шляхом усного або письмового декларування.

Під час перебування судна закордонного плавання під митним контролем причалювання до нього будь-яких плавучих засобів здійснюється за наявності дозволу органу доходів та зборів та органу охорони державного кордону.

Митний контроль суден закордонного плавання здійснюється цілодобово відповідно до їх прибуття.

Митний контроль пасажирських суден закордонного плавання здійснюється позачергово відповідно до графіка їх руху, завчасно погодженого з органом доходів та зборів та органом охорони державного кордону.

Комісія створюється на замовлення адміністрації порту або представника агентської організації (морського агента) і розпочинає роботу після завершення санітарного контролю членів екіпажу.

Декларування судна закордонного плавання, що використовується виключно для перевезення пасажирів і товарів через митний кордон України, здійснюється без подання вантажної митної декларації. Відомості про таке судно закордонного плавання зазначаються в генеральній декларації.

Для здійснення митного контролю капітан судна або інша особа, що входить до командного складу судна і належним чином уповноважена на це капітаном, подає такі документи (ст. 335 МКУ):

- а) генеральна декларація, що містить, зокрема, найменування та опис судна, відомості про його реєстрацію та національну належність, прізвище капітана, прізвище та адресу судового агента;
- б) декларація про вантаж, яка містить, зокрема, відомості про найменування портів відправки, портів заходу судна, завантаження та вивантаження товарів, першого порту відправки товарів, порту вивантаження товарів, що залишаються на борту, перелік коносаментів або інших документів, що підтверджують наявність та зміст договору мор-

ського (річкового) перевезення, кількість вантажних місць товару, опис та вид упаковки товарів, які підлягають вивантаженню в даному порту;

в) декларація про припаси (суднові припаси), яка містить, зокрема, відомості про найменування суднових припасів, що є в наявності на судні, та їх кількість;

г) декларація про особисті речі екіпажу судна;

г) суднова роль, що містить відомості про кількість і склад членів екіпажу під час прибуття і відправлення судна, зокрема, прізвища, імена, громадянство, звання або посаду, дату і місце народження, вид і номер документа, що посвідчує особу;

д) список пасажирів, що містить відомості про пасажирів під час прибуття і відправлення судна, зокрема, кількість пасажирів на судні, прізвища, імена, громадянство, дату і місце народження, порти посадки і висадки;

е) визначений актами Всесвітнього поштового союзу документ, що супроводжує міжнародні поштові відправлення (за їх наявності);

є) транспортні (перевізні) документи на товари (за наявності), які містять, зокрема, відомості про загальну кількість товарів, кількість вантажних місць, найменування товарів, вид упаковки;

ж) комерційні документи (за наявності) на товари та відомості про розміщення товарів на борту судна;

з) відомості про наявність (відсутність) на борту судна товарів, увезення яких на митну територію України заборонено або обмежено, включаючи валютні цінності, наявні у членів екіпажу, лікарські засоби, до складу яких входять наркотичні, сильнодіючі засоби, психотропні та отруйні речовини;

и) відомості про наявність (відсутність) на борту судна небезпечних товарів, зброї, боєприпасів.

Подані документи повинні бути скріплені судновою печаткою та засвідчені підписом капітана судна або іншої особи, що входить до командного складу судна і належним чином уповноважена на це капітаном. У разі перевезення товарів у контейнерах допускається подання коносаментів, скріпленого печаткою та засвідченого підписом керівника або іншого належним чином уповноваженого працівника агентської організації (морського агента). Посадова особа органу

доходів та зборів здійснює оформлення поданих документів у встановленому органом доходів та зборів порядку.

Декларування судна, що переміщується через митний кордон України як товар на підставі зовнішньоекономічного договору (контракту), крім договору перевезення, здійснюється у відповідному митному режимі з поданням вантажної митної декларації, заповненої у встановленому органом доходів та зборів порядку.

У разі виявлення контрабанди, порушення митних правил посадова особа органу доходів та зборів має право продовжити строк перебування судна під митним контролем.

Після закінчення митного контролю орган доходів та зборів проводить реєстрацію документів, у яких відображаються результати митного контролю та митного оформлення, і веде їх облік.

Митний контроль транспортних засобів і товарів, що переміщуються на судах закордонного плавання.

Навантаження та розвантаження суден закордонного плавання, а також проведення допоміжних операцій із товарами (кріплення, розкріплення тощо) у період роботи комісії допускається за згодою членів комісії, уповноважених здійснювати контроль транспортних засобів та відповідних товарів, із проставленням відмітки в декларації про вантаж.

Навантаження та розвантаження суден закордонного плавання, а також проведення допоміжних операцій із товарами (кріплення, розкріплення, переміщення по судну) допускається без участі комісії при застосуванні для судна вільної практики.

У такому разі представник судовласника (морський агент) здійснює на судні пломбування кімнати для збереження зброї (сейфу), інших приміщень, у яких зберігаються підконтрольні товари (зокрема судові запаси, лікарські засоби, валютні цінності).

Орган доходів та зборів веде облік транспортних засобів і товарів, що вивантажуються із судна закордонного плавання.

У разі виявлення розбіжностей між фактичною кількістю транспортних засобів і товарів та даними, зазначеними у вантажних документах, або в разі виявлення пошкоджених, зі слідами розпакування вантажних місць складається акт-повідомлення, який підписується

представниками адміністрації порту і органу доходів та зборів, капітаном судна або іншою уповноваженою перевізником особою.

Після розвантаження судна закордонного плавання, у генеральному акті, який підписується представниками адміністрації порту, органу доходів та зборів і судна, зазначається кількість місць та маса зданих судном і прийнятих портом товарів. Один примірник генерального акта зберігається в органі доходів та зборів.

За згодою вантажовласника чи вповноваженої ним особи, митний контроль товарів, що перевозяться в контейнерах, може здійснюватися в зонах митного контролю вантажних митних комплексів (автотерміналів, автопортів). Переміщення товарів у контейнерах із зони митного контролю пункту пропуску в зону митного контролю вантажного митного комплексу (автотерміналу, автопорту) або у зворотному напрямку здійснюється під контролем органу доходів та зборів, відповідно до технологічної схеми, що затверджується керівником органу доходів та зборів, за погодженням із керівниками органу охорони державного кордону, порту та вантажного митного комплексу (автотерміналу, автопорту).

Дозвіл органу доходів та зборів на вивезення транспортних засобів і товарів із зони митного контролю і порту надається на підставі оформлених митних декларацій або інших документів, передбачених законодавством із питань митної справи.

Перебування в зоні митного контролю транспортних засобів і товарів, митне оформлення яких закінчено, не допускається, крім випадків, коли таке перебування є наслідком функціональної і технологічної діяльності порту або органу доходів та зборів одержав від інших контролюючих органів інформацію про можливе порушення законодавства під час митного оформлення цих транспортних засобів і товарів.

До початку завантаження на судно закордонного плавання транспортних засобів і товарів, декларант або вповноважена ним особа подає органу доходів та зборів доручення на навантаження. Підставою для оформлення такого доручення є митна декларація з відміткою органу доходів та зборів про закінчення митного контролю.

У разі надходження транспортних засобів і товарів, що були оформлені в інших органах доходів та зборів і перебувають під митним

контролем, разом із митною декларацією подаються товаросупровідні документи.

Оформлене органом доходів та зборів доручення на навантаження є підставою для завантаження зазначених у ньому транспортних засобів і товарів на судно закордонного плавання.

З метою запобігання простою транспортного засобу дозволяється оформлення доручень на навантаження за відсутності оригіналу митної декларації. Пропуск через митний кордон транспортних засобів і товарів здійснюється тільки за умови надання оригіналу митної декларації з відміткою органу доходів та зборів про закінчення митного оформлення.

Внесення змін до доручення на навантаження здійснюється декларантом або вповноваженою ним особою тільки з дозволу органу доходів та зборів.

Після закінчення завантаження судна закордонного плавання декларант або вповноважена ним особа подає органу доходів та зборів вантажні документи для пропуску транспортних засобів і товарів через митний кордон.

У період здійснення митного контролю транспортних засобів і товарів, що завантажуються на судна закордонного плавання (вивантажуються із суден), органи доходів та зборів мають право використовувати документи, передбачені правилами роботи портів.

Органи доходів та зборів, у зоні діяльності яких розташовані пункти пропуску, затверджують за погодженням з іншими контролюючими органами технологічні схеми здійснення митного контролю:

- суден каботажного плавання;
- плавучих засобів лоцманської та інших служб порту;
- військових кораблів і суден забезпечення Військово-Морських Сил;
- круїзних суден;
- маломірних суден;
- суден, що плавають під іноземним прапором, які здійснювали ремонт на території України;
- транспортних засобів і вантажів при поромних (комбінованих) перевезеннях;
- суден, що плавають під Державним Прапором України і вибувають на певний час за митний кордон, згідно з договорами фрахтування;

- транспортних засобів і вантажів, які переміщуються в межах одного пункту пропуску.

Митне оформлення товарів, що переміщуються в контейнерах та оформлюються для вільного обігу, здійснюється поза територією пунктів пропуску для морського сполучення, що розташовані на території портів.

Митний контроль товарів, що переміщуються в контейнерах, здійснюється в зонах митного контролю вантажних митних комплексів, терміналів тощо.

В окремих випадках, за погодженням з органами охорони державного кордону та органами доходів та зборів, територія таких зон митного контролю може бути включена до території відповідних пунктів пропуску для морського, річкового та поромного сполучення.

7.4. Порядок здійснення митного контролю залізничних транспортних засобів

Строки здійснення митних формальностей щодо залізничного рухомого складу визначаються керівником органу доходів та зборів, за погодженням з іншими контролюючими органами та адміністрацією залізниці, а в пункті пропуску (пункті контролю) через державний кордон України – крім того, із керівником відповідного органу охорони державного кордону України (ст. 218 МКУ).

Розвантажувальні, навантажувальні, перевантажувальні та інші операції, необхідні для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, проводяться підприємствами залізниці за рахунок власників товарів або уповноважених.

Митний контроль залізничних транспортних засобів і товарів здійснюється виключно органом доходів та зборів відповідно до законодавства, вибірково, у формах та обсязі, що визначені на підставі результатів системи управління ризиками, відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 21 травня 2012 року № 451.

Митний контроль та митне оформлення військових залізничних транспортних засобів, військової техніки, товарів (вантажів), що перевозяться підприємствами спецз'язку, здійснюється в установленому законодавством порядку з урахуванням специфіки перевезення.

Залізниця несе передбачену Митним кодексом та іншими законодавчими актами України відповідальність за втрату чи неналежну доставку товарів, що перебувають під митним контролем, до органу доходів та зборів призначення (ст. 219 МКУ).

У випадках, передбачених міжнародними договорами, залізничний транспортний засіб (завантажений і порожній) переміщується через митний кордон без декларування.

Товари (вантажі), увезення яких заборонено законодавством, не пропускаються на митну територію України та в установленому порядку підлягають поверненню за кордон, **як правило, у день їх ввезення.**

Порядок взаємодії посадових осіб органів доходів та зборів, які здійснюють митні процедури з товарами (вантажами), що переміщуються залізничними транспортними засобами, і працівників залізниць України встановлюється органом доходів та зборів разом із Мінтрансв'язку в разі:

- переадресування, аварії, відчеплення вагонів або дії непереборної сили та повернення помилково направлених товарів (вантажів);
- здійснення митного контролю залізничного рухомого складу (у тому числі порожнього);
- переміщення товарів (вантажів) у контейнерах із морських торговельних портів у зони митного контролю вантажних митних комплексів.

Декларування залізничного рухомого складу (у тому числі порожнього), що використовується для перевезення в міжнародному сполученні товарів (вантажів), пасажирів і для технічного обслуговування ділянок залізниць України, що проходять територією інших держав, здійснюється шляхом подання органів доходів та зборів в пункті пропуску (пункті контролю) або на прикордонній передавальній станції, або в органі доходів та зборів за місцем розташування власника транспортного засобу, інформація про такі залізничні транспортні засоби та мету їх переміщення (під навантаження, повернення, технічне обслуговування ділянок залізниць України тощо) зазначена у передатній відомості, перевізних документах чи натурному листі.

Для цілей митного контролю використовується інформація, що міститься в автоматизованому банку даних Укрзалізниці. Порядок

подання такої інформації встановлюється наказами органу доходів та зборів та Мінтрансзв'язку.

Декларування залізничного рухомого складу, що переміщується через митний кордон України як товар, на підставі зовнішньоекономічного договору (контракту) купівлі-продажу, міни, оренди (у тому числі приписаних до залізниць інших держав), лізингу тощо, здійснюється у відповідному митному режимі з поданням вантажної митної декларації, заповненої в установленому порядку.

При здійсненні митного контролю залізничних транспортних засобів і товарів (вантажів), що ввозяться на митну територію України, посадові особи прикордонної передавальної станції інформують орган доходів та зборів про перетин митного кордону залізничним транспортним засобом.

Для здійснення митного контролю посадові особи прикордонної передавальної станції подають до органу доходів та зборів такі документи (ст. 335 МКУ):

- а) транспортні (перевізні) документи (**додаток 20**);
- б) передатну відомість на залізничний рухомий склад;
- в) документ, що засвідчує наявність припасів (за наявності припасів);
- г) визначений актами Всесвітнього поштового союзу документ, що супроводжує міжнародні поштові відправлення (за їх наявності) (**додаток 14**);
- г) комерційні документи (за наявності їх у перевізника) на товари, що перевозяться (**додаток 22**).

Посадові особи органу доходів та зборів і прикордонної передавальної станції проводять перевірку кількості та номерів залізничних транспортних засобів, що надходять, цілісності пломб, запірно-пломбувальних пристроїв, збереження товарів (вантажів) на відкритому рухомому складі в порядку і строки, установлені технологічним процесом роботи станції, погодженим із відповідним органом доходів та зборів, та здійснюють інші форми митного контролю, передбачені Митним кодексом України та іншими законодавчими актами з питань митної справи.

Посадова особа органу доходів та зборів реєструє подані для здійснення митного контролю документи, перевіряє відповідність

даних, зазначених у них, даним, що містяться в передатній відомості, а також комплектність необхідних товаросупровідних документів.

За результатами митного контролю посадова особа органу доходів та зборів приймає рішення про:

- здійснення митного оформлення товарів (вантажів);
- направлення товарів (вантажів) на митну територію України в орган доходів та зборів призначення під митним контролем;
- повернення товарів (вантажів) за межі митного кордону (у тому числі за заявою вантажовласника або вантажоперевізника);
- неможливість пропуску товарів (вантажів) на митну територію України.

У разі прийняття рішення про неможливість пропуску товарів (вантажів) на митну територію України, такі товари (вантажі) перебувають під митним контролем та під охороною залізниці до їх вивезення за межі митної території України.

У разі прийняття рішення про направлення товарів (вантажів) у орган доходів та зборів призначення під митним контролем посадова особа органу доходів та зборів здійснює їх митне оформлення та проставляє на основних товаросупровідних документах відбиток штампа «Під митним контролем».

Після здійснення митного контролю і митного оформлення залізничних транспортних засобів і товарів (вантажів), що вивозяться за межі митної території України, органи доходів та зборів дають дозвіл на відправлення їх до органу доходів та зборів призначення для пропуску за межі митної території України.

Документи з відмітками органів доходів та зборів та оформлена вантажна митна декларація передаються на станцію відправлення для прийняття товарів (вантажів) до перевезення.

Наявність у цих документах відбитка календарного штемпеля станції, що приймає товари (вантажі) до перевезення, свідчить про зобов'язання залізниці щодо перевезення цих товарів (вантажів) та дотримання митних правил, установлених законодавством.

Посадова особа прикордонної передавальної станції інформує орган доходів та зборів про прибуття товарів (вантажів) на станцію та подає документи для здійснення митного контролю.

Залізничний транспортний засіб із товарами (вантажами), який не був прийнятий суміжною державою і повернувся на прикордонну передавальну станцію, перебуває на коліях станції під митним контролем та охороною залізниці на підставі перевізних документів, згідно з якими він переміщувався за межі митної території України, до з'ясування обставин повернення і прийняття рішення щодо подальшого перевезення товарів (вантажів).

Органи доходів та зборів мають право проводити митний огляд та переогляд залізничних транспортних засобів і товарів (вантажів), із метою перевірки законності переміщення, відповідності даних, наведених у перевізних та товаросупровідних документах, фактичним.

Підприємства залізниці, які переміщують через митний кордон товари (вантажі), на вимогу органу доходів та зборів здійснюють завантаження, розвантаження, перевантаження, усунення пошкоджень упаковки, розпакування, упакування та перепаккування товарів (вантажів), що підлягають митному контролю, а також відкривають приміщення, місткості та інші місця, де можуть перебувати такі товари (вантажі).

Перевантаження товарів (вантажів) з одного виду транспорту на інший, а також із вагонів, що стоять на одній колії, у вагони, що стоять на іншій, через склад, рампу чи майданчик здійснюється під контролем органу доходів та зборів, у зоні діяльності якого воно проводиться. Порядок перевантаження і контролю визначається технологічним процесом роботи станції, погодженим із митним органом і органом охорони державного кордону.

Про результати огляду (переогляду) складається акт за формою, установлену Мінфіном.

Пропуск через митний кордон України транзитних товарів та залізничних транспортних засобів, що здійснюють транзитні перевезення, а також контроль за їх переміщенням здійснюються в спрощеному режимі у встановленому законодавством та міжнародними договорами порядку.

Митне оформлення товарів і транспортних засобів комерційного призначення, заявлених до митного режиму транзиту, здійснюється органом доходів та зборів, у зоні діяльності якого починається транзитне переміщення.

У разі надходження в орган доходів та зборів призначення частини партії товару, яка оформлена органом доходів та зборів відправлення в режимі транзиту за одним документом контролю доставки або накладною, допускається випуск за межі митної території України частини цієї партії за ксерокопією документа контролю доставки з поставленням її на контроль до повного випуску всієї партії товару з використанням наявної інформації в Єдиній автоматизованій інформаційній системі органу доходів та зборів.

Зміна митного режиму транзиту на митний режим імпорту здійснюється відповідно до Митного кодексу України.

Митний контроль та митне оформлення предметів, що належать пасажирам, і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон, здійснюються посадовими особами органів доходів та зборів у зонах митного контролю в межах пунктів пропуску:

- в оглядових залах, на перонах вокзалів залізничних станцій, у вагонах поїздів міжнародного пасажирського сполучення;
- у приміщеннях для огляду товарів (вантажів), що переміщуються через митний кордон у несупроводжуваному багажу, та вантажобагажу – у багажних відділеннях залізничних станцій;
- в інших місцях, уздовж маршруту руху залізничного транспортного засобу, визначених за погодженням з органом доходів та зборів, Адміністрацією Держприкордонслужби і Мінтрансом.

Посадка і висадка пасажирів, що пройшли митний контроль та митне оформлення, а також завантаження і розвантаження товарів (вантажів), відправлення пасажирських поїздів із місць стоянки здійснюються з дозволу органу доходів та зборів та органу охорони державного кордону.

7.5. Порядок здійснення митного контролю повітряних транспортних засобів

Командир повітряного судна зобов'язаний подати органу доходів та зборів для здійснення митного контролю документи, передбачені статтею 335 Митного кодексу України. Дозвіл органу доходів та зборів на вивантаження товарів із повітряного судна або завантаження товарів на нього надається після перевірки поданих документів та встановлення їх відповідності вимогам Митного кодексу України (ст. 215 МКУ).

Митний контроль залізничних транспортних засобів і товарів здійснюється відповідно до типової технологічної схеми, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 21 травня 2012 року № 451.

Адміністрація міжнародного аеропорту щодня інформує орган доходів та зборів (у строки та за формою, погодженою з органом доходів та зборів) про план польотів повітряних суден на добу та протягом доби – про його поточне виконання.

Час початку митного контролю повітряного судна, що прибуває на митну територію України (вибуває з митної території України), встановлюється з урахуванням розкладу руху повітряного судна.

Декларування повітряного судна, що використовується виключно для перевезення пасажирів і товарів через митний кордон України, здійснюється без подання митної декларації.

Відомості про таке повітряне судно зазначаються в генеральній декларації **(додаток 17)**.

Для здійснення митного контролю командир повітряного судна подає такі документи (ст. 335 МКУ):

а) стандартний документ перевізника, передбачений укладеними, відповідно до закону, міжнародними договорами в галузі цивільної авіації (генеральна декларація) **(додаток 17)**;

б) документи, що містять відомості про товари, які перевозяться на борту (вантажні відомості, авіаційні вантажні накладні) **(додаток 21)**;

в) документ, що містить відомості про припаси (бортові припаси) та про кількість припасів (бортових припасів), завантажених на борт судна та вивантажених із нього;

г) транспортні (перевізні) документи;

г) комерційні документи (за наявності їх у перевізника) на товари, що перевозяться;

д) визначений актами Всесвітнього поштового союзу документ, що супроводжує міжнародні поштові відправлення (за їх наявності) **(додаток 14)**;

е) відомості про знаки національної належності та реєстраційні знаки судна, номер рейсу, маршрут польоту, пункт вильоту та пункт прибуття судна;

є) відомості про найменування підприємства (організації, установи), що експлуатує судно, та кількість членів екіпажу;

ж) список пасажирів із зазначенням їх кількості на судні, прізвищ та ініціалів, пунктів посадки та висадки; відомості щодо багажу пасажирів (пасажирська відомість);

з) найменування товарів, номери вантажних накладних, кількість місць за кожною накладною, пунктів завантаження та пунктів вивантаження товарів;

и) відомості про наявність (відсутність) на борту судна товарів, ввезення яких на митну територію України заборонено або обмежено, включаючи валютні цінності, наявні у членів екіпажу, лікарські засоби, до складу яких входять наркотичні, сильнодіючі засоби, психотропні та отруйні речовини;

і) відомості про наявність (відсутність) на борту судна небезпечних товарів, зброї, боєприпасів.

Зобов'язання командира повітряного судна про зворотне вивезення за межі митної території України (ввезення на митну територію України) такого повітряного судна не подається органу доходів та зборів в разі:

- здійснення міжнародних регулярних польотів на підставі міжнародних договорів України про повітряне сполучення;
- перевезення вищих посадових осіб і офіційних державних делегацій;
- переміщення через державний кордон повітряних суден із метою забезпечення ліквідації наслідків стихійного лиха, аварії, катастрофи, епідемії;
- переміщення через державний кордон повітряних суден у зв'язку з проведенням Збройними Силами та іншими військовими формуваннями України за її межами або військовими формуваннями іноземних держав на території України заходів у рамках міжнародних договорів України, що передбачають відповідний механізм державного контролю за переміщенням таких повітряних суден.

Контроль за зворотним вивезенням повітряного судна за межі митної території України (ввезенням на митну територію України) здійснюється органами доходів та зборів на підставі інформації про виліт

повітряного судна з аеропорту та приліт його в аеропорт України, яка щоденно подається органу доходів та зборів та Адміністрації Держприкордонслужби на безоплатній основі Державіаадміністрацією.

Порядок і форма подання інформації встановлюються органом доходів та зборів та Адміністрацією Держприкордонслужби, за погодженням з Державіаадміністрацією.

Декларування повітряного судна, що переміщується через митний кордон України як товар, на підставі зовнішньоекономічного договору (контракту) купівлі-продажу, міни, оренди, лізингу тощо, здійснюється у відповідному митному режимі з поданням вантажної митної декларації, заповненої у встановленому порядку.

Посадова особа органу доходів та зборів здійснює оформлення та реєстрацію поданих документів у порядку, установленому органами доходів та зборів.

Митний огляд чи переогляд повітряних суден здійснюється тільки в присутності представника перевізника.

Вибуття повітряного судна з митної території України дозволяється адміністрацією міжнародного аеропорту, тільки після здійснення на цьому повітряному судні всіх передбачених законодавством видів контролю, із дозволу органу доходів та зборів і органу охорони державного кордону.

Митний контроль товарів, що ввозяться на митну територію України.

Вивантаження товарів із борту повітряного судна, після закінчення прикордонного контролю, здійснюється вповноваженими представниками міжнародного аеропорту, перевізника або власника товарів на підставі авіаційних вантажних накладних, каргоманіфесту, товаросупровідних документів із дозволу органу доходів та зборів та під його контролем.

Уповноважені представники міжнародного аеропорту, перевізника та органу доходів та зборів заносять до каргоманіфесту відомості про вивантаження товарів, що надійшли без документів, та про пошкоджені місця (записи дублюються в авіаційних вантажних накладних).

Відомості про кількість місць, прийнятих до перевезення, засвідчуються підписами вповноважених представників міжнародного аеропорту, перевізника та органу доходів та зборів.

У разі вивантаження з повітряного судна товарів, пошти без розміщення на складі посадова особа органу доходів та зборів робить відповідні відмітки в каргоманіфесті.

Товари з накладеним митним забезпеченням, які надійшли у спеціалізованих авіаційних контейнерах з пристроями для пломбування, переміщуються на склад із занесенням до каргоманіфесту даних про їх кількість та номерів накладеного забезпечення.

Каргоманіфест, авіаційні вантажні накладні та товаросупровідні документи завіряються відбитком штампа «Під митним контролем» посадовою особою органу доходів та зборів, яка дала дозвіл на вивантаження товарів із борту повітряного судна і перевезення їх на склад.

На підставі цих документів, здійснюється контроль за переміщенням товарів із борту повітряного судна на склад.

Операції з переміщення товарів із борту повітряного судна на склад контролюються посадовими особами органу доходів та зборів документально або безпосередньо.

Переміщення товарів на склад здійснюється транспортними засобами міжнародного аеропорту або перевізника спеціально встановленими адміністрацією аеропорту транспортними коридорами (маршрутами), погодженими з органом доходів та зборів.

Підставою для вивантаження товарів із транспортного засобу міжнародного аеропорту або перевізника для розміщення на складі є наявність на каргоманіфесті відбитка штампа «під митним контролем», проставленого посадовою особою органу доходів та зборів, яка контролює розміщення товарів на складі.

У разі пошкодження товарів, їх упаковки або маркування на складі уповноважені представники міжнародного аеропорту, перевізника та/або власника товару складають у присутності посадової особи органу доходів та зборів про це акт за формою, установленною органами доходів та зборів.

Вивезення товарів за межі складу дозволяється в разі:

- оформлення товарів відповідно до заявленого митного режиму;
- направлення товарів під митним контролем до органів доходів та зборів призначення;
- вивезення за межі митної території України товарів, увезення яких на митну територію України заборонено, а також у разі від-

мови інших контролюючих органів пропустити товари на митну територію України;

- в інших випадках, передбачених законодавством, за письмовим дозволом керівника органу доходів та зборів.

Орган доходів та зборів веде облік товарів, що переміщуються з борту повітряного судна на склад та вивозяться зі складу, і контролює переміщення цих товарів до моменту розміщення їх із метою, заявленою органу доходів та зборів.

Митний контроль товарів, що вивозяться за межі митної території України.

Товари розміщуються на складі на підставі авіаційної вантажної накладної, товаротранспортних і товаросупровідних документів з дозволу органу доходів та зборів та під його контролем.

Документи, що є підставою для розміщення товарів на складі, реєструються в органі доходів та зборів.

Підставою для вивезення товарів зі складу для подальшого їх завантаження на борт повітряного судна та вивезення за межі митної території України є каргоманіфест, авіаційні вантажні накладні, товаросупровідні документи та документи, що свідчать про завершення митного оформлення.

У разі, коли зауважень щодо відповідності товарів даним, зазначеним в авіаційних вантажних накладних, товаросупровідних документах і каргоманіфесті, немає, посадова особа органу доходів та зборів проставляє відбиток штампа «Під митним контролем» на каргоманіфесті і дає дозвіл на вивезення товарів зі складу для завантаження на борт повітряного судна.

Переміщення товарів із складу в спеціальних авіаційних контейнерах з накладеним митним забезпеченням для завантаження на борт повітряного судна здійснюється із занесенням до каргоманіфесту даних про їх кількість та номерів накладеного забезпечення.

Після завантаження зазначених у каргоманіфесті товарів на транспортний засіб представника аеропорту або перевізника для вивезення зі складу для завантаження на борт повітряного судна вповноважений представник міжнародного аеропорту або перевізника робить у каргоманіфесті запис про кількість прийнятих до перевезення місць і засвідчує його своїм підписом. Один примірник каргомані-

фесту передається до органу доходів та зборів, посадова особа якого надала дозвіл на вивезення товарів зі складу.

Операції з переміщення товарів зі складу і завантаження на борт повітряного судна контролюються посадовими особами органу доходів та зборів, шляхом перевірки документів та відомостей, необхідних для такого контролю, або з використанням інших форм контролю, передбачених Митним кодексом України та іншими нормативно-правовими актами з питань митної справи.

Документи, що є підставою для пропуску товарів через митний кордон, реєструються в органі доходів та зборів та зберігаються ним у порядку, установленому органом доходів та зборів.

Митний контроль предметів, що перевозяться пасажирями на борту повітряного судна.

Митний контроль і митне оформлення предметів, що перевозяться пасажирями на борту повітряного судна, здійснюється посадовими особами органу доходів та зборів в зоні митного контролю.

Вивантаження предметів, що перевозяться пасажирями як багаж, доставлення їх у зону митного контролю після прибуття повітряного судна здійснюється вповноваженими представниками міжнародного аеропорту або перевізника під контролем органу доходів та зборів.

Предмети, що перевозяться пасажирями, які прямують транзитом через територію України, як багаж, переміщуються уповноваженими представниками міжнародного аеропорту або перевізника під контролем органу доходів та зборів і завантажуються на борт повітряного судна, яке здійснюватиме їх подальше перевезення. У разі відсутності такого повітряного судна товари доставляються в зону митного контролю, де перебувають під контролем органу доходів та зборів до прибуття повітряного судна, яке здійснюватиме їх подальше перевезення.

Предмети, що перевозяться пасажирями як багаж, переміщуються на борт повітряного судна після закінчення їх митного оформлення з дозволу органу доходів та зборів.

Посадка пасажирів на борт повітряного судна проводиться з дозволу органу доходів та зборів та органу охорони державного кордону за погодженням із командиром повітряного судна або вповноваженою особою перевізника.

Митний контроль товарів та повітряного судна, що здійснює транзитні перевезення чи технічну посадку.

Якщо під час виконання міжнародного рейсу повітряне судно здійснює внутрішні перевезення пасажирів і товарів територією України, митний контроль товарів здійснюється органами доходів та зборів в першому міжнародному аеропорту прибуття повітряного судна на митну територію України та в останньому міжнародному аеропорту відправлення з митної території України.

Орган доходів та зборів, який здійснює митний контроль такого повітряного судна і товарів, інформує про це органи доходів та зборів, розташовані в місцях наступних посадок повітряного судна на митній території України.

Митний контроль предметів, що перевозяться пасажирами на борту повітряного судна, яке виконує внутрішній рейс, із подальшим перевантаженням цих предметів на борт повітряного судна, що виконує міжнародний рейс (далі – комбіновані перевезення), може здійснюватися органом доходів та зборів, у зоні діяльності якого розташовано міжнародний аеропорт відправлення внутрішнього рейсу. Зазначений орган доходів та зборів інформує про здійснення митного контролю і митного оформлення таких предметів у орган доходів та зборів, у зоні діяльності якого здійснюватиметься перевантаження цих предметів на борт повітряного судна, що виконуватиме міжнародний рейс.

У разі тривалої стоянки повітряного судна, що здійснило посадку під час виконання транзитного рейсу чи технічну посадку, та неможливості забезпечення постійного нагляду органу доходів та зборів за повітряним судном на нього накладається митне забезпечення. Таке повітряне судно невідкладно передається перевізником, за погодженням з органом доходів та зборів та органом охорони державного кордону, під охорону уповноваженій адміністрацією аеропорту службі охорони. При цьому складається акт приймання-передачі повітряного судна з товарами на зберігання під митним контролем у трьох примірниках. Один примірник акта надається перевізнику, другий – уповноваженій адміністрацією аеропорту службі охорони, третій – органу доходів та зборів.

У разі, коли немає підстав вважати, що на борту повітряного судна, яке здійснює технічну посадку, перебувають товари, увезення в Україну та транзит яких через територію України заборонено, митний контроль здійснюється документально.

Товари, що перевозяться транзитними авіапасажирами (крім товарів, заборонених до транзиту), не підлягають оподаткуванню митними платежами та безперешкодно переміщуються в межах зони митного контролю міжнародного аеропорту.

7.6. Мета митного оформлення

Метою митного оформлення є забезпечення дотримання встановленого законодавством України порядку переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, а також забезпечення статистичного обліку ввезення на митну територію України, вивезення за її межі і транзиту через її територію товарів.

Порядок виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів. Митне оформлення здійснюється в місцях розташування відповідних підрозділів органів доходів та зборів протягом робочого часу, встановленого для цих органів.

Відповідно до міжнародних договорів, укладених згідно із законом, митне оформлення в пунктах пропуску через державний кордон України здійснюється цілодобово.

Митне оформлення розпочинається з моменту подання органу доходів та зборів декларантом або уповноваженою ним особою митної декларації або документа, який відповідно до законодавства її замінює, та документів, необхідних для митного оформлення, а в разі електронного декларування – із моменту отримання органом доходів та зборів від декларанта або вповноваженої ним особи електронної митної декларації або електронного документа, який, відповідно до законодавства, замінює митну декларацію.

Засвідчення органом доходів та зборів прийняття товарів, транспортних засобів комерційного призначення та документів на них до митного оформлення здійснюється шляхом проставлення відбитків

відповідних митних забезпечень (у тому числі за допомогою інформаційних технологій), інших відміток на митній декларації або документі, який, відповідно до законодавства, її замінює, а також на товаросупровідних та товарно-транспортних документах, у разі їх подання на паперовому носії.

Декларанти або уповноважені ними особи можуть бути присутніми під час митного оформлення товарів, які пред'являються ними для такого оформлення. У разі застосування заходів, передбачених статтями 338 і 339 Митного кодексу України, а також на вимогу органу доходів та зборів присутність декларантів або уповноважених ними осіб під час митного оформлення є обов'язковою.

Місце здійснення митного оформлення.

Митне оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення здійснюється в будь-якому органі доходів та зборів з пред'явленням їх цьому органу, якщо інше не передбачено Митним кодексом України.

Митне оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через територію України в митному режимі транзиту, здійснюється органом доходів та зборів, у зоні діяльності якого починається транзитне переміщення.

Місця митного оформлення товарів, що переміщуються трубопроводами та лініями електропередач, визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

Місця здійснення митного оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон України громадянами, визначаються відповідно до розділу XII Митного кодексу України.

За письмовим зверненням декларанта або уповноваженої ним особи митні формальності можуть виконуватися органами доходів та зборів поза місцем розташування цих органів, а також поза робочим часом, установленим для них, на умовах, визначених Митним кодексом України. Форма письмового звернення визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

За виконання митних формальностей органами доходів та зборів поза місцем розташування органів доходів та зборів або поза робо-

чим часом, установленим для них, із заінтересованих осіб справляється плата в розмірах, установлених Кабінетом Міністрів України, та в порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

У разі оголошення надзвичайного стану в окремих регіонах України можуть визначатися органи доходів та зборів, у яких здійснюватиметься митне оформлення товарів.

За рішенням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів, митне оформлення підакцизних товарів, природного газу, товарів, які відповідно до законодавства підлягають клеймуванню державним пробірним клеймом, а також лікарських засобів може здійснюватися у спеціально визначених для цього органах доходів та зборів.

Документи, необхідні для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон України при здійсненні зовнішньоекономічних операцій, подаються органу доходів та зборів українською мовою, офіційною мовою митних союзів, членом яких є Україна, або іншою іноземною мовою міжнародного спілкування. Органи доходів та зборів вимагають переклад українською мовою документів, складених іншою мовою, ніж офіційна мова митних союзів, членом яких є Україна, або іншою іноземною мовою міжнародного спілкування, тільки в разі, якщо дані, які містяться в них, є необхідними для перевірки або підтвердження відомостей, зазначених у митній декларації. *У такому разі декларант забезпечує переклад зазначених документів за власний рахунок.*

Митне оформлення завершується протягом чотирьох робочих годин із моменту пред'явлення органу доходів та зборів товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що підлягають митному оформленню (якщо, згідно з Митним кодексом України, товари, транспортні засоби комерційного призначення підлягають пред'явленню), подання митної декларації або документа, який відповідно до законодавства її замінює, та всіх необхідних документів і відомостей, передбачених статтями 257 і 335 Митного кодексу України.

Цей строк може бути перевищений на час виконання відповідних формальностей виключно в разі:

1) виконання митних формальностей поза місцем розташування органу доходів та зборів відповідно до статті 247 Митного кодексу України;

2) підтвердженого письмово бажання декларанта або вповноваженої ним особи подати, відповідно до Митного кодексу України, додаткові документи чи відомості про зовнішньоекономічну операцію або характеристики товару;

3) проведення досліджень (аналізу, експертизи) проб і зразків товарів, якщо товари не випускаються, відповідно до частини двадцять першої статті 356 Митного кодексу України;

4) виявлення порушень митних правил, якщо товари не випускаються відповідно до частини п'ятої цієї статті;

5) зупинення митного оформлення, відповідно до Закону України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції»;

6) подання додаткових документів, відповідно до частини третьої статті 53 Митного кодексу України.

Митне оформлення вважається завершеним після виконання всіх митних формальностей, визначених Митним кодексом України, відповідно до заявленого митного режиму, що засвідчується органом доходів та зборів шляхом проставлення відповідних митних забезпечень (у тому числі за допомогою інформаційних технологій), інших відміток на митній декларації або документі, який відповідно до законодавства її замінює, а також на товаросупровідних та товарно-транспортних документах, у разі їх подання на паперовому носії.

При виявленні порушення митних правил орган доходів та зборів здійснює випуск товарів до завершення розгляду справи про таке порушення за умови, що:

- такі товари не підлягають конфіскації і не будуть потрібні надалі у процесі провадження у справі як докази;
- декларант сплачує всі митні платежі або забезпечує їх сплату, відповідно до розділу X Митного кодексу України.

Відмова в митному оформленні – це письмове вмотивоване рішення органу доходів та зборів про неможливість здійснення митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через невиконання декларантом або вповноваженою ним особою умов, визначених Митним кодексом України.

У рішенні про відмову в митному оформленні повинні бути зазначені причини відмови та наведені вичерпні роз'яснення вимог, виконання яких забезпечує можливість митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення. Зазначене рішення повинно також містити інформацію про порядок його оскарження.

Рішення про відмову в митному оформленні приймається в межах строку, відведеного для завершення митного оформлення. Неприйняття такого рішення протягом зазначеного строку є бездіяльністю, яка може бути оскаржена в порядку, установленому главою 4 Митного кодексу України.

7.7. Спрощений порядок митного оформлення деяких видів товарів

Звільнення від окремих форм митного контролю встановлюється Митним кодексом України, іншими законами України, а також міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Митному огляду не підлягає ручна поклажа та супроводжуваний багаж Президента України, Голови Верховної Ради України, народних депутатів України, Прем'єр-міністра України, Першого віце-прем'єр-міністра України, Голови та суддів Верховного Суду України, Голови та суддів Конституційного Суду України, Міністра закордонних справ України, Генерального прокурора України та членів їхніх сімей, які прямують разом із ними.

Митному огляду не підлягають також засоби залізничного та повітряного транспорту, які перевозять офіційні державні делегації.

Підставою для звільнення транспортного засобу від митного огляду є подання органу доходів та зборів офіційного повідомлення Міністерства закордонних справ України (ст. 359 МКУ).

У разі переміщення через митний кордон України товарів, необхідних для подолання наслідків стихійного лиха, аварій, катастроф, епідемій, а також живих тварин, органів та інших анатомічних матеріалів людини для потреб трансплантації, товарів, що мають обмежений строк чи особливий режим зберігання, товарів військового призначення, радіоактивних матеріалів, фото-, аудіо- і відеоматеріалів для засо-

бів масової інформації, товарів міжнародної технічної та гуманітарної допомоги, товарів, що переміщуються в рамках угод про виробничу кооперацію, товарів, що переміщуються за процедурою МДП, митний контроль таких товарів здійснюється першочергово (ст. 360 МКУ).

7.8. Митне оформлення товарів військового призначення та подвійного використання

Законом України від 20.02.2003 р. № 549-IV «Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання» визначено, що **державний експортний контроль** – комплекс заходів із контролю за міжнародними передачами товарів, їх використанням юридичною чи фізичною особою, що здійснюється спеціально уповноваженим органом виконавчої влади з питань державного експортного контролю та іншими державними органами з метою забезпечення захисту інтересів національної безпеки та відповідно до міжнародних зобов'язань України.

Терміни, які використовуються під час розгляду вищезазначеного питання, повинні розумітись у такому значенні:

система внутрішньофірмового експортного контролю – комплекс заходів організаційного, правового, інформаційного та іншого характеру, що виконується суб'єктом здійснення міжнародних передач товарів із метою дотримання ним та підпорядкованими йому структурними підрозділами вимог законодавства в галузі експортного контролю;

міжнародні передачі товарів – експорт, імпорт, реекспорт товарів, їх тимчасове вивезення за межі України або тимчасове ввезення на її територію, транзит товарів територією України, а також будь-які інші передачі товарів, що здійснюються за межами України, за умови участі в них суб'єктів здійснення міжнародних передач товарів;

товари – товари військового призначення та подвійного використання;

товари військового призначення в сукупності чи окремо – це:
вироби військового призначення – озброєння, боєприпаси, військова та спеціальна техніка, спеціальні комплектуючі вироби для їх виробництва, вибухові речовини, а також матеріали та

обладнання, спеціально призначені для розроблення, виробництва або використання зазначених виробів;

послуги військового призначення – надання іноземним юридичним чи фізичним особам в Україні або за її межами послуг, у тому числі посередницьких (брокерських), у сфері розроблення, виробництва, будівництва, складання, випробування, ремонту, технічного обслуговування, модифікації, модернізації, експлуатації, управління, демілітаризації, знищення, збуту, зберігання, виявлення, ідентифікації, придбання або використання виробів чи технологій військового призначення, а також надання зазначеним юридичним особам іноземної держави чи її представникам або іноземцям послуг із фінансування таких робіт;

технології військового призначення – спеціальна інформація в будь-якій формі (за винятком загальнодоступної інформації), необхідна для розроблення, виробництва або використання виробів військового призначення та надання послуг військового призначення;

товари подвійного використання – окремі види виробів, обладнання, матеріалів, програмного забезпечення і технологій, спеціально не призначені для військового використання, а також роботи і послуги, пов'язані з ними, які, крім цивільного призначення, можуть бути використані у військових або терористичних цілях чи для розроблення, виробництва, використання товарів військового призначення, зброї масового знищення, засобів доставки зазначеної зброї чи ядерних вибухових пристроїв, у тому числі окремі види ядерних матеріалів, хімічних речовин, бактеріологічних, біологічних та токсичних препаратів, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України;

дозвіл – документ, виданий спеціально уповноваженим органом виконавчої влади з питань державного експортного контролю, який надає суб'єкту здійснення міжнародних передач товарів право на експорт чи імпорт товарів. Дозвіл може бути разовим, генеральним або відкритим (додаток 3);

висновок – документ, виданий спеціально уповноваженим органом виконавчої влади з питань державного експортного контролю, який надає суб'єкту здійснення міжнародних передач товарів право на тим-

часове ввезення або вивезення товарів чи їх транзит, проведення переговорів, пов'язаних з укладанням зовнішньоекономічних договорів (контрактів) про міжнародні передачі товарів військового призначення або про експорт товарів подвійного використання та інших товарів до держав, стосовно яких встановлено часткове ембарго на поставки таких товарів. Висновок може бути разовим, генеральним або відкритим;

разовий дозвіл чи висновок – дозвіл чи висновок, який надається суб'єкту здійснення міжнародних передач товарів для проведення відповідних переговорів або здійснення конкретної міжнародної передачі товарів визначеному кінцевому споживачу, із зазначенням їх найменування, кількості, вартості, особливих умов поставки, назви іноземного суб'єкта господарської або іншої діяльності, держави призначення або походження товарів та їх кінцевого споживача;

генеральний дозвіл чи висновок – дозвіл чи висновок, який надається суб'єкту здійснення міжнародних передач товарів для неодноразового проведення відповідних переговорів чи здійснення міжнародних передач товарів визначеному кінцевому споживачу, із зазначенням їх найменування, особливих умов поставки, назви іноземного суб'єкта господарської або іншої діяльності, держави призначення або походження товарів та їх кінцевого споживача;

відкритий дозвіл чи висновок – дозвіл чи висновок, який надається суб'єкту здійснення міжнародних передач товарів для неодноразового проведення відповідних переговорів чи здійснення міжнародних передач товарів із зазначенням тільки їх найменування, особливих умов поставки та назви держави призначення або походження товарів;

міжнародний імпортерний сертифікат – документ, виданий уповноваженим на це державним органом держави-імпортера, який підтверджує зобов'язання імпортера імпортувати товари до своєї держави, а якщо товари не будуть до неї імпортовані, то не відправляти їх в інше місце без дозволу зазначеного державного органу;

сертифікат підтвердження доставки – документ, виданий уповноваженим на це державним органом держави-імпортера, який підтверджує, що зазначені в ньому товари доставлено до цієї держави;

сертифікат кінцевого споживача – документ, яким кінцевий споживач визначає місце та мету кінцевого використання (установлен-

ня) товарів і гарантує, що ці товари не будуть використані в інших цілях, ніж зазначені в сертифікаті, не будуть передані іншому суб'єкту підприємницької діяльності на території держави призначення або реекспортовані без дозволу відповідного державного органу, а також бере на себе інші гарантії (зобов'язання) щодо імпортованих товарів, передбачені умовами зовнішньоекономічного договору (контракту) чи вимогами держави – експортера товару.

Структура системи державного експортного контролю.

Законодавчі основи державної політики в галузі державного експортного контролю визначає Верховна Рада України.

Загальне керівництво державною політикою в галузі державного експортного контролю, відповідно до Конституції України, здійснює Президент України.

Рада національної безпеки і оборони України координує діяльність та здійснює контроль за діями органів виконавчої влади в галузі державного експортного контролю.

Кабінет Міністрів України забезпечує здійснення державної політики в галузі державного експортного контролю.

Реалізацію державної політики в галузі державного експортного контролю забезпечують спеціально уповноважений орган виконавчої влади з питань державного експортного контролю, а також міністерства, інші центральні органи виконавчої влади, уповноважені, згідно із законодавством, здійснювати заходи в галузі державного експортного контролю. Зазначені органи виконавчої влади можуть також залучати до участі в здійсненні заходів державного експортного контролю інші центральні органи виконавчої влади, представництва України за кордоном та юридичних осіб, діяльність яких безпосередньо не пов'язана з державним експортним контролем, за згодою їх керівників.

Спеціально вповноважений орган виконавчої влади з питань державного експортного контролю безпосередньо або спільно з іншими центральними органами виконавчої влади сприяє здійсненню діяльності, пов'язаної з міжнародною передачею товарів, коли це відповідає національним інтересам, передусім завдяки створенню нових і збереженню існуючих робочих місць у галузі високих технологій, або обмежує чи забороняє провадження такої діяльності в разі, коли це

суперечить національним інтересам України, її міжнародним зобов'язанням, цілям боротьби з тероризмом, а також у разі, коли є підстави вважати, що зазначені товари належать до зброї масового знищення чи призначені для створення такої зброї, засобів її доставки, або за відсутності належних гарантій (зобов'язань) щодо кінцевого використання товарів.

Методами здійснення державного експортного контролю є:

- ідентифікація товарів, що передбачає встановлення відповідності конкретних товарів, які є об'єктами міжнародних передач, найменуванню та опису товарів, унесених до списків товарів, що підлягають державному експортному контролю;
- надання дозволів чи висновків на здійснення міжнародних передач товарів або проведення переговорів щодо здійснення таких передач;
- здійснення митного контролю та митного оформлення товарів відповідно до законодавства;
- застосування санкцій до суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, які порушили порядок здійснення таких передач, установлений цим Законом та іншими актами законодавства в галузі експортного контролю.

Найменування та опис товарів, міжнародні передачі яких підлягають державному експортному контролю, вносяться до списків товарів, що підлягають державному експортному контролю (далі – списки). Списки складаються за відповідними групами товарів спеціально вповноваженим органом виконавчої влади з питань державного експортного контролю із залученням заінтересованих центральних органів виконавчої влади. До складання списків можуть також залучатися представники підприємств, наукових установ, організацій, а також їх об'єднань.

Списки затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Застосування процедур державного експортного контролю з метою запобігання розповсюдженню зброї масового знищення, засобів її доставки та звичайних озброєнь.

При отриманні центральними органами виконавчої влади, що здійснюють державний експортний контроль, інформації про наміри або

можливість використання будь-яких товарів, не внесених до списків, у державах, що є їх кінцевими споживачами, для розроблення, виробництва, складання, випробування, ремонту, технічного обслуговування, модифікації, модернізації, експлуатації, управління, зберігання, виявлення, ідентифікації або для розповсюдження зброї масового знищення чи засобів її доставки зазначені органи зобов'язані поінформувати про це спеціально вповноважений орган виконавчої влади з питань державного експортного контролю, який має право у зв'язку з цим застосовувати до таких товарів процедури державного експортного контролю.

Державний експортний контроль здійснюється також і стосовно експорту або тимчасового вивезення товарів, не внесених до списків, у разі, коли:

- такі товари ввозяться на територію України з наданням міжнародного імпортного сертифіката на вимогу держави-експортера;
- експорт або тимчасове вивезення таких товарів за межі України здійснюється до держав, стосовно яких резолюціями Ради безпеки Організації Об'єднаних Націй, інших міжнародних організацій, членом яких є Україна, чи національним законодавством установлене повне або часткове ембарго на постачання таких товарів.

Якщо будь-якому суб'єкту зовнішньоекономічної діяльності повідомлено спеціально вповноваженим органом виконавчої влади з питань державного експортного контролю або йому стало відомо іншим шляхом про можливість повного чи часткового використання будь-яких товарів, що передбачаються для експорту або тимчасового вивезення до інших держав, для розроблення, виробництва, складання, випробування, ремонту, технічного обслуговування, модифікації, модернізації, експлуатації, управління, зберігання, виявлення, ідентифікації або для розповсюдження зброї масового знищення чи засобів її доставки, або для військового кінцевого використання в державах, стосовно яких резолюціями Ради безпеки Організації Об'єднаних Націй, інших міжнародних організацій, членом яких є Україна, чи національним законодавством установлене повне або часткове ембарго на постачання товарів військового призначення, цей суб'єкт зобов'язаний звернутися до спеціально вповноваженого органу з питань державного експортно-

го контролю за отриманням дозволу на право здійснення експорту цих товарів незалежно від того, зазначені вони у списках чи ні.

Експертиза в галузі державного експортного контролю проводиться спеціально вповноваженим органом виконавчої влади з питань державного експортного контролю для вирішення питання про можливість надання суб'єктам здійснення міжнародних передач товарів відповідних дозволів, висновків чи міжнародних імпортерських сертифікатів, можливість проведення реєстрації суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності у спеціально вповноваженому органі виконавчої влади з питань державного експортного контролю як суб'єктам здійснення міжнародних передач товарів або надання таким суб'єктам повноважень на право здійснення експорту, імпорту товарів військового призначення та товарів, які містять відомості, що становлять державну таємницю.

Дозвіл чи висновок оформляється спеціально вповноваженим органом виконавчої влади з питань державного експортного контролю як разовий, генеральний чи відкритий.

Разовий дозвіл чи висновок надається суб'єкту для проведення переговорів, пов'язаних з укладанням конкретних зовнішньоекономічних договорів (контрактів) на здійснення міжнародних передач товарів, або для здійснення конкретних передач товарів, згідно із зазначеними договорами (контрактами), і є дійсним протягом установленого строку, але не більш як протягом одного року. Цей строк може бути продовжено спеціально вповноваженим органом виконавчої влади з питань державного експортного контролю на підставі обґрунтованого звернення суб'єкта здійснення міжнародних передач товарів, але не більш як на строк дії зовнішньоекономічного договору (контракту).

Генеральний дозвіл чи висновок може надаватися суб'єкту здійснення міжнародних передач товарів у разі, коли передбачається неодноразове проведення переговорів, пов'язаних з укладанням зовнішньоекономічних договорів (контрактів), або неодноразове здійснення таких передач конкретним кінцевим споживачам за зовнішньоекономічними договорами (контрактами), що укладаються протягом дії дозволу чи висновку і є дійсними протягом установленого строку, але не більш як три роки.

Відкритий дозвіл чи висновок може надаватися суб'єкту здійснення міжнародних передач товарів відповідно в разі, коли передбачається неодноразове проведення переговорів, пов'язаних з укладанням зовнішньоекономічних договорів (контрактів), або неодноразове здійснення таких передач різним кінцевим споживачам конкретної держави призначення за такими договорами (контрактами), що укладаються протягом строку дії такого дозволу чи висновку в рамках відповідних міжнародних договорів, або в разі здійснення таких передач із державами, які є учасниками міжнародних режимів експортного контролю, чи стосовно яких здійснюється відповідна державна політика, і є дійсним протягом установленого строку, але не більш як три роки.

Обов'язковими умовами надання суб'єкту здійснення міжнародних передач товарів генерального та відкритого дозволу чи висновку є створення в цього суб'єкта системи внутрішньофірмового експортного контролю, яка забезпечує виконання вимог державного експортного контролю у процесі здійснення конкретних міжнародних передач товарів, забезпечення належного зберігання документів, пов'язаних з такими передачами, та подання, спеціально уповноваженому органу виконавчої влади з питань державного експортного контролю, звітності про фактичне використання зазначеного дозволу чи висновку.

Строк розгляду заяв у разі, коли питання про надання дозволів або висновків не потребує додаткового міжвідомчого узгодження, встановлюється залежно від категорії товарів, але не може перевищувати з дня надходження всіх необхідних документів:

45 днів – щодо експорту (реекспорту) товарів військового призначення;

30 днів – щодо експорту (реекспорту) товарів подвійного використання та тимчасового вивезення (ввезення) будь-яких товарів;

15 днів – щодо імпорту та транзиту товарів, а також тимчасового вивезення або ввезення товарів для демонстрування на виставках, ярмарках, із метою реклами, проведення випробувань та з іншою подібною метою, якщо це не передбачає передачу права власності на товар.

До строку розгляду заяв не зараховується час, необхідний для одержання від суб'єкта здійснення міжнародних передач додаткової інформації.

У разі, коли додаткова інформація протягом двох місяців не надійшла, заява вважається відхиленою і розгляду не підлягає.

У разі необхідності продовження терміну розгляду заяви порядок його продовження встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Із метою запобігання правопорушенням у галузі державного експортного контролю спеціально вповноважений орган виконавчої влади з питань державного експортного контролю, а також центральні органи виконавчої влади, у межах своїх повноважень, мають право проводити розслідування, пов'язані з порушеннями законодавства в галузі державного експортного контролю, у тому числі перевірки доставки до кінцевих споживачів товарів, відповідності їх фактичного використання заявленим цілям та відповідності законодавству документації, на підставі якої здійснено міжнародну передачу товарів.

У разі виявлення порушень законодавства в галузі державного експортного контролю, центральні органи виконавчої влади інформують про це спеціально вповноважений орган виконавчої влади з питань державного експортного контролю.

За наявності достатньої інформації про намір вчинення або про вчинення встановленими чи невстановленими особами злочинів, предметом яких є товари, що підлягають державному експортному контролю, спеціально вповноважений орган виконавчої влади з питань державного експортного контролю інформує про це відповідні органи дізнання та досудового слідства.

Військова техніка, укомплектована повністю військовою командою (бойові та військово-транспортні повітряні судна, військові кораблі та судна забезпечення Військово-Морських Сил тощо), яка перетинає митний кордон України, підлягає митному оформленню. Порядок такого оформлення встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Митне оформлення військової техніки іноземних держав здійснюється органом доходів та зборів за участю представників Міністерства оборони України, а в разі, якщо заходи, у рамках яких переміщуються такі товари, належать до повноважень іншого центрального органу виконавчої влади, – представників цього центрального органу виконавчої влади (ст. 252 МКУ).

Порядок здійснення митного оформлення товарів у різних митних режимах.

Порядок і строки зберігання в органах доходів та зборів дозвільних документів Держекспортконтролю, необхідних для здійснення митного контролю, митного оформлення та пропуску через митний кордон України товарів, визначаються законодавством.

Оригінал дозвільного документа Держекспортконтролю повинен зберігатися у справах органу доходів та зборів, який здійснює митне оформлення товарів (далі – орган доходів та зборів оформлення).

Копія дозвільного документа Держекспортконтролю повинна зберігатися у справах органу доходів та зборів, розташованого в пункті пропуску на митному кордоні України (далі – пункт пропуску), який здійснює митний контроль товарів при їх безпосередньому переміщенні через митний кордон України. Вона може бути передана засобами поштового, фельд'єгерського, факсимільного або електронного зв'язку тощо і повинна бути завірена підписом і печаткою заявника.

Якщо пункт пропуску товарів одночасно є органом доходів та зборів оформлення, то в його справах повинен зберігатися оригінал дозвільного документа Держекспортконтролю.

Митне оформлення товарів здійснюється в межах загальної їх кількості, зазначеної в дозвільному документі Держекспортконтролю, та протягом визначеного строку його дії.

Зміна митного режиму тимчасово вивезених (ввезених) товарів здійснюється за умови надання дозвільних документів Держекспортконтролю із зазначенням у них характеру здійснення міжнародної передачі товарів, що відповідає обраному заявником митному режиму.

Оформлення тимчасово вивезених (ввезених) товарів у інший митний режим, у разі їх втрати, знищення тощо, здійснюється на підставі письмового погодження Держекспортконтролю, яке за відповідним обґрунтованим запитом заявника надається Держекспортконтролем заявнику та органу доходів та зборів України.

Закінчення строку дії висновку Держекспортконтролю, на підставі якого було здійснено тимчасове вивезення (ввезення) товарів, не є підставою для відмови в митному оформленні при зворотному ввезенні (вивезенні) або оформленні в інший митний режим таких

товарів і не потребує продовження строку дії такого висновку, якщо в ньому не зазначено інше.

Митне оформлення в іншому органі доходів та зборів частини товарів, зазначених у дозвільному документі Держекспортконтролю, здійснюється на підставі копії відповідного дозвільного документа Держекспортконтролю, на зворотному боці якої внесена інформація про стан фактичного здійснення міжнародних передач цих товарів. Зазначена інформація має бути завірена підписом начальника (заступника начальника) органу доходів та зборів та печаткою цього органу.

У дозвільному документі Держекспортконтролю код товару, згідно з Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності, наводиться додатково. Остаточне рішення щодо фактичного застосування коду товару за УКТЗЕД приймає орган доходів та зборів оформлення, виходячи з найменування та опису товарів за відповідними групами, які наведені в законодавстві.

Після завершення митного оформлення орган доходів та зборів, за заявою заявника надає копію відповідного дозвільного документа Держекспортконтролю, на зворотному боці якої внесена інформація про стан фактичного здійснення міжнародних передач, зазначених у дозвільному документі товарів, завірена підписом начальника (заступника начальника) органу доходів та зборів та печаткою цього органу.

Особливості використання в органах доходів та зборів дозвільних документів Держекспортконтролю на товари, що вивозяться (у тому числі тимчасово або з метою переробки) за межі митної території України.

При вивезенні за межі митної території України товарів разом із вантажною митною декларацією та іншими документами, необхідними для здійснення митного оформлення, заявник подає органу доходів та зборів оформлення оригінал дозвільного документа Держекспортконтролю.

Посадовою особою органу доходів та зборів оформлення на зворотному боці оригіналу дозвільного документа Держекспортконтролю зазначаються дата митного оформлення, номер ВМД, найменування та кількість товарів, зазначених у графі 31 ВМД. Запис засвідчується підписом посадової особи органу доходів та зборів оформлення та її особистою номерною печаткою.

Копія дозвільного документа Держекспортконтролю з відмітками посадової особи органу доходів та зборів оформлення повертається заявникові.

У пункті пропуску через митний кордон України заявник надає органу доходів та зборів відповідний аркуш оформленої ВМД разом з іншими документами, на підставі яких товари випускаються за межі митної території України, а також копію дозвільного документа Держекспортконтролю із записами органу доходів та зборів оформлення.

Зворотнє ввезення товарів (у тому числі з установленими в процесі ремонту чи обслуговування складовими частинами), вивезених за межі митної території України на підставі дозвільного документа Держекспортконтролю, здійснюється на підставі цього самого документа, якщо ним не передбачено інше.

Особливості використання в органах доходів та зборів дозвільних документів Держекспортконтролю на товари, що ввозяться (у тому числі тимчасово або з метою переробки) на митну територію України.

У пункті пропуску заявник, на момент переміщення товарів через митний кордон України, повинен подати органу доходів та зборів копію дозвільного документа Держекспортконтролю.

Посадовою особою органу доходів та зборів в пункті пропуску на зворотному боці копії дозвільного документа Держекспортконтролю зазначаються дата пропуску, найменування та кількість фактично пропущених через митний кордон України товарів.

При митному оформленні товарів заявник подає органу доходів та зборів оформлення оригінал дозвільного документа Держекспортконтролю, МД та інші документи, необхідні для здійснення митного оформлення (додаток 3).

Посадовою особою органу доходів та зборів оформлення на зворотному боці оригіналу дозвільного документа Держекспортконтролю зазначаються дата митного оформлення, номер МД, найменування та кількість товарів, зазначених у графі 31 цієї МД.

Зворотнє вивезення товарів (у тому числі з установленими в процесі ремонту чи обслуговування складовими частинами), увезених на підставі відповідного дозвільного документа Держекспортконтролю, із метою надання послуг із їх ремонту чи обслуговування, модерні-

зації тощо, здійснюється за наявності дозволу Держекспортконтролю на право здійснення експорту таких послуг, якщо інше не передбачено зазначеним дозвільним документом Держекспортконтролю.

На запит заявника, органи доходів та зборів, в установленому порядку, видає сертифікат підтвердження доставки, яким засвідчує факт надходження в Україну товарів, зазначених у цьому сертифікаті.

Сертифікат кінцевого споживача, міжнародний імпортерний сертифікат та інші документи, які містять державні гарантії щодо використання товарів у заявлених цілях, до органів доходів та зборів не подаються.

Особливості використання в органах доходів та зборів дозвільних документів Держекспортконтролю на товари, що переміщуються транзитом через митну територію України.

У пункті пропуску заявник подає органу доходів та зборів ввезення товарів на митну територію України (далі – орган доходів та зборів ввезення) оригінал дозвільного документа Держекспортконтролю, його копію, завірену підписом і печаткою заявника, ВМД (або інший документ, що згідно із законодавством використовується замість ВМД) та інші документи, необхідні для здійснення митного оформлення товарів.

Посадовою особою органу доходів та зборів ввезення на зворотному боці оригіналу та копії дозвільного документа Держекспортконтролю зазначаються дата оформлення, номер ВМД, найменування та кількість товарів, зазначених у графі 31 ВМД (або у відповідній графі іншого документа, що згідно із законодавством використовується замість ВМД).

Зазначена вище копія дозвільного документа Держекспортконтролю з відмітками повертається заявникові.

При вивезенні товарів за межі митної території України заявник подає органу доходів та зборів (далі – орган доходів та зборів вивезення) разом із відповідним аркушем ВМД (або іншим документом, який згідно із законодавством використовується замість ВМД) та іншими документами, необхідними для здійснення митного оформлення товарів, копію дозвільного документа Держекспортконтролю, засвідчену підписом і номерною печаткою посадової особи органу доходів та зборів ввезення.

Ввезення або вивезення товарів, із метою їх транзиту через митну територію України, через декілька пунктів пропуску за одним

дозвільним документом Держекспортконтролю здійснюється за погодженням з органами доходів та зборів України, що надається на підставі звернення органу доходів та зборів, у якому зберігається оригінал дозвільного документа Держекспортконтролю.

Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності – фізичні та юридичні особи, які порушують законодавство в галузі державного експортного контролю, несуть адміністративну, кримінальну та цивільно-правову відповідальність, передбачену законом.

7.9. Критерії оцінки підприємств, до яких може встановлюватися спрощений порядок митного оформлення

Уповноважений економічний оператор – це підприємство, створене відповідно до законодавства України, яке відповідає умовам, установленим статтею 14 Митного кодексу, та має право користуватися спеціальними спрощеннями, відповідно до статті 15 Митного кодексу України.

Статус уповноваженого економічного оператора надається підприємству органом доходів та зборів шляхом видачі сертифіката вповноваженого економічного оператора та включення його до Єдиного реєстру уповноважених економічних операторів.

Підприємству може бути видано сертифікати уповноваженого економічного оператора таких видів:

- 1) на спрощення митних процедур;
- 2) щодо надійності і безпеки;
- 3) на спрощення митних процедур та щодо надійності і безпеки.

Статус уповноваженого економічного оператора визнається на всій митній території України (ст. 12 МКУ).

Для отримання сертифіката уповноваженого економічного оператора підприємство повинно відповідати таким умовам (ст. 14 МКУ):

1) здійснення зовнішньоекономічної діяльності протягом не менше трьох років до дня звернення до органу доходів та зборів із заявою про надання статусу вповноваженого оператора економічної діяльності;

2) відсутність на день звернення до органу доходів та зборів невиконаного зобов'язання зі сплати митних платежів та пені;

3) відсутність на день звернення до органу доходів та зборів заборгованості, відповідно до податкового законодавства;

4) відсутність протягом трьох років до дня звернення до органу доходів та зборів фактів притягнення посадових осіб підприємства до адміністративної відповідальності за порушення митних правил за статтями 472, 482, 483, 484, 485 Митного кодексу України;

5) наявність такої системи обліку товарів, яка дає змогу порівнювати документи і відомості, що надаються органам доходів та зборів при здійсненні митного контролю та митного оформлення, з документами і відомостями про провадження господарської діяльності;

6) відсутність на день звернення до органу доходів та зборів суми непогашеного грошового зобов'язання, визначеного за результатами документальної перевірки.

У разі, якщо підприємство на день подання ним заяви про видачу сертифіката уповноваженого економічного оператора протягом трьох років не перебувало на обліку в органах доходів та зборів, воно додає до заяви письмову згоду про проведення щодо нього органами доходів та зборів протягом шести місяців із дня отримання ним сертифіката вповноваженого економічного оператора позапланових перевірок обліку товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України.

Єдиний реєстр уповноважених економічних операторів складається з трьох розділів, відповідно до видів отриманих підприємствами сертифікатів уповноваженого економічного оператора. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, веде Єдиний реєстр уповноважених економічних операторів та забезпечує його оприлюднення на своєму офіційному сайті.

7.10. Порядок митного оформлення гуманітарної та технічної допомоги

Гуманітарна допомога – цільова адресна безоплатна допомога в грошовій або натуральній формі, у вигляді безповоротної фінансової допомоги або добровільних пожертвувань, або допомога у вигляді виконання робіт, надання послуг, що надається іноземними та вітчиз-

няними донорами із гуманних мотивів отримувачам гуманітарної допомоги в Україні або за кордоном, які потребують її у зв'язку із соціальною незахищеністю, матеріальною незабезпеченістю, важким фінансовим становищем, виникненням надзвичайного стану, зокрема внаслідок стихійного лиха, аварій, епідемій і епізоотій, екологічних, техногенних та інших катастроф, які створюють загрозу для життя і здоров'я населення, або тяжкою хворобою конкретних фізичних осіб.

Безоплатна допомога (пересилка, виконання робіт, надання послуг) – надання гуманітарної допомоги без будь-якої грошової, матеріальної або інших видів компенсацій донорам.

Донори (іноземні, вітчизняні) – юридичні та фізичні особи в Україні або за її межами, які добровільно надають гуманітарну допомогу отримувачам гуманітарної допомоги в Україні або за її межами.

Під товарами, що переміщуються через митний кордон України у складі вантажів з допомогою, розуміються:

- товари, у тому числі транспортні засоби, продукти харчування, медикаменти, одяг, ковдри, намети, збірні будинки, пристрої для очищення та збереження води, інші товари першої необхідності, що направляються як допомога потерпілим від катастрофи природного та/або техногенного походження;
- транспортні засоби, інструменти та устаткування, спеціально навчені тварини, продукти харчування, припаси, особисті речі та інші товари для осіб, які виконують завдання з ліквідації наслідків катастрофи, необхідні їм для роботи та проживання на території, яка зазнала впливу цієї катастрофи, протягом усього часу виконання зазначених завдань.

Отримувачі гуманітарної допомоги – такі юридичні особи, яких зареєстровано в установленому Кабінетом Міністрів України порядку в Єдиному реєстрі отримувачів гуманітарної допомоги:

а) підприємства громадських організацій інвалідів, ветеранів війни та праці, а також підприємства, установи та організації, що утримуються за рахунок бюджетів, та уповноважені ними державні установи;

б) благодійні організації, створені в порядку, визначеному Законом України «Про благодійництво та благодійні організації»;

в) громадські організації інвалідів, ветеранів війни та праці, Товариство Червоного Хреста України та його обласні організації, творчі спілки, а також громадські організації, створені для здійснення передбаченої їх статутними документами екологічної, оздоровчої, аматорської, спортивної, культурної, освітньої та наукової діяльності;

г) релігійні організації, зареєстровані в порядку, передбаченому Законом України «Про свободу совісті та релігійні організації»;

г) реабілітаційні установи для інвалідів та дітей-інвалідів, які мають відповідну ліцензію на здійснення реабілітаційних послуг, незалежно від відомчого підпорядкування, типу і форм власності;

д) набувачі гуманітарної допомоги – фізичні та юридичні особи, які її потребують і яким вона безпосередньо надається.

До спеціально уповноважених державних органів із питань гуманітарної допомоги належать:

- комісія з питань гуманітарної допомоги при Кабінеті Міністрів України;
- комісія з питань гуманітарної допомоги при Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київській та Севастопольській міських державних адміністраціях.

Підставою для започаткування процедури визнання допомоги гуманітарною є письмова пропозиція донора про її надання.

Підставою для здійснення гуманітарної допомоги в Україні є письмова згода отримувача гуманітарної допомоги на її одержання. Отримувач гуманітарної допомоги має такі самі права на її використання, що і набувач гуманітарної допомоги.

Митне оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон України у складі вантажів з допомогою, здійснюється першочергово (ст. 250 МКУ).

Питання оперативного та першочергового пропуску через митний кордон України, митного оформлення вантажів гуманітарної допомоги є одним із пріоритетних у роботі посадових осіб органів доходів та зборів. Із цією метою в зонах діяльності прикордонних та внутрішніх органів доходів та зборів розроблено технологічні схеми, спрямовані на першочергове проведення контролю гуманітарних вантажів під час перетину державного кордону України, створено по-

стійно діючі координаційні групи з контролю за оперативним переміщенням через митний кордон України вантажів гуманітарної допомоги, покладено обов'язки координації питань переміщення через митний кордон України вантажів гуманітарної допомоги на керівництво органів доходів та зборів.

Відповідно до вимог ПКМУ від 28.04.2000 р. № 728 «Про затвердження Порядку вивезення за межі України або знищення неякісних та непридатних до споживання товарів (предметів) гуманітарної допомоги» товари гуманітарної допомоги ввозяться на митну територію України тільки за наявності документального підтвердження якості, безпеки та можливості їх споживання.

Товари гуманітарної допомоги, термін придатності яких на момент перетину державного кордону закінчився та щодо яких відсутнє документальне підтвердження можливості їх споживання, на митну територію України не допускаються.

Харчові продукти та інші товари гуманітарної допомоги, що мають обмежений термін споживання, увозяться на митну територію України за умови, що на момент перетинання державного кордону термін їх придатності становить не менш як 1/3 терміну, визначеного виробником, а медичних та ветеринарних препаратів – не менш як 6 місяців.

Одяг, взуття, білизна, що були в ужитку, допускаються до ввезення на митну територію України, якщо їх зношення не перевищує 30 відсотків.

Усі види контролю в пунктах пропуску через державний кордон здійснюють органи, які безпосередньо займаються санітарним, ветеринарним, фітосанітарним, радіологічним та екологічним контролем товарів гуманітарної допомоги. Їх висновок за результатами контролю є остаточним.

За наявності висновку про непридатність до споживання товарів гуманітарної допомоги в повному обсязі або їх частини весь вантаж на митну територію України не допускається і підлягає вивезенню за межі України.

Якщо під час здійснення контролю товарів гуманітарної допомоги явних ознак непридатності до споживання та загрози життю і здоров'ю населення, а також довікллю не виявлено, вантаж пропу-

скається до місця призначення для остаточного встановлення якості та придатності до споживання.

Для визначення якості та підтвердження придатності до споживання товарів (предметів) гуманітарної допомоги, що надійшли в зону діяльності органів доходів та зборів, її отримувач звертається до органу доходів та зборів з письмовою заявою про надання дозволу на видачу зразків проб для проведення аналізу.

У разі надання органами, що проводили контроль гуманітарної допомоги, висновків про непридатність до споживання товарів гуманітарної допомоги Комісія з питань гуманітарної допомоги при КМУ приймає рішення щодо подальшого використання зазначеної гуманітарної допомоги. Зокрема, такі товари повинні бути вивезені за межі України у місячний термін або знищені в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Гуманітарний вантаж переміщується через митний кордон без застосування попереднього повідомлення, попередніх вантажних митних декларацій за умови наявності його одержувача в Єдиному реєстрі отримувачів гуманітарної допомоги та відповідно до Порядку, затвердженого ПКМУ від 22.03.2000 р. № 544 «Про Порядок митного оформлення вантажів гуманітарної допомоги».

Реєстрація отримувачів гуманітарної допомоги проводиться шляхом включення їх до Єдиного реєстру отримувачів гуманітарної допомоги, відповідно до ПКМУ від 22.03.2000 р. № 543 «Про затвердження Порядку реєстрації отримувачів гуманітарної допомоги».

Єдиний реєстр отримувачів гуманітарної допомоги – це система збору, накопичення та обробки даних про юридичних осіб, які є отримувачами гуманітарної допомоги. Єдиний реєстр отримувачів гуманітарної допомоги веде Комісія з питань гуманітарної допомоги при Кабінеті Міністрів України.

Митне оформлення вантажів із гуманітарною допомогою здійснюється відповідно до Інструкції про першочергове безкоштовне спрощене декларування гуманітарних вантажів, затвердженої наказом органу доходів та зборів України від 24.12.1999 р. № 852. Орган доходів та зборів щоквартально оприлюднює графік безкоштовного декларування гуманітарних вантажів підприємствами, що здій-

снюють декларування на підставі договору. Декларування та митне оформлення гуманітарного товару здійснюється органом доходів та зборів за місцем знаходження його отримувача тільки після проведення відповідного санітарного, ветеринарного, фітосанітарного, радіологічного та екологічного контролю. До отримання відповідних дозволів контролюючих органів, гуманітарний товар передається для тимчасового зберігання під митним контролем отримувачу гуманітарної допомоги. Розміщення гуманітарної допомоги на митних ліцензійних складах – забороняється. Особа, яка здійснює декларування, обов'язково проставляє в товаросупровідних документах, ВМД клеймо «Гуманітарна допомога. Продаж заборонено», яке при митному оформленні завіряється особистою номерною печаткою інспектора органу доходів та зборів. Товаросупровідні документи та вантажні митні декларації без такого клейма до оформлення не приймаються.

На товари, що переміщуються через митний кордон України у складі вантажів із допомогою, допускається подання попередньої або тимчасової декларації за правилами, установленими Митним кодексом.

Митне оформлення гуманітарного товару здійснюється органом доходів та зборів без сплати митних платежів за наявності рішення Комісії з питань гуманітарної допомоги при Кабінеті Міністрів України про визнання цих товарів гуманітарною допомогою.

Плата за виконання митних формальностей поза місцем розташування органів доходів та зборів або поза робочим часом, установленим для них, щодо товарів, що переміщуються через митний кордон України у складі вантажів із допомогою, не справляється.

Комісія з питань гуманітарної допомоги при Кабінеті Міністрів України може визнати гуманітарною допомогою, зі звільненням від оподаткування та обов'язкових платежів до бюджету, такі підакцизні товари:

- автомобілі швидкої медичної допомоги, легкові автомобілі спеціального призначення для Міністерства внутрішніх справ України;
- транспортні засоби, призначені для перевезення більше ніж 8 осіб, що передаються для використання установам соціального захисту населення, державним закладам охорони здоров'я і навчальним закладам, громадським організаціям інвалідів, ветеранів війни та праці, Товариству Червоного Хреста України

та його обласним організаціям, державним закладам системи реабілітації, фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт»;

- легкових автомобілів, які на момент увезення на митну територію України були виготовлені не більш як вісім років тому, з об'ємом двигуна не більш як 1800 куб. см, що отримуються органом виконавчої влади Автономної Республіки Крим, обласною, Київською, Севастопольською міською державною адміністрацією або центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері соціального захисту населення, для подальшої передачі інвалідам, які перебувають, у встановленому порядку, на обліку для отримання спеціального автотранспорту, на строк, визначений законодавством.

Гуманітарна допомога, що надходить понад установлені Кабінетом Міністрів України обсяги, підлягає оподаткуванню на загальних підставах.

Міжнародна технічна допомога – ресурси та послуги, що, відповідно до міжнародних договорів України, надаються донорами, на безоплатній та безповоротній основі з метою підтримки України.

Міжнародна технічна допомога може залучатись у вигляді:

- будь-якого майна, необхідного для забезпечення виконання завдань проектів (програм), яке ввозиться або набувається в Україні;
- робіт і послуг;
- прав інтелектуальної власності;
- фінансових ресурсів (грантів) у національній чи в іноземній валюті;
- інших ресурсів, не заборонених законодавством, у тому числі стипендій.

Проекти (програми) підлягають обов'язковій державній реєстрації в Мінекономіки.

Державна реєстрація проекту (програми) підтверджується реєстраційною карткою проекту (програми), складеною за формою згідно з додатком 1 до Порядку залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги, затвердженого ПКМУ від 15.02.2002 р.

№ 153, яка підписується вповноваженою особою Мінекономіки, засвідчується печаткою Міністерства та видається заявникові.

Відомості про державну реєстрацію проектів (програм) міжнародної технічної допомоги подаються поквартально Мінекономіки, Держкомстату, органу доходів та зборів та Державній податковій адміністрації.

Звільнення від оподаткування товарів, які надходять в Україну в рамках проектів (програм) МТД, здійснюється на підставі довідки про підтвердження пільг з оподаткування товарів.

Довідка є підставою для застосування пільг з оподаткування, визначених відповідними міжнародними договорами про надання МТД, під час митного оформлення товарів у режим «імпорт», «тимчасове ввезення», а також при здійсненні надалі оформлення тимчасово ввезених товарів у митний режим «імпорт» як товарів МТД.

Зразки підписів посадових осіб, уповноважених Міністерством економіки України підписувати довідки, а також відбитки печаток Міністерства економіки України надсилаються до органу доходів та зборів України для подальшого інформування органів доходів та зборів.

7.11. Порядок митного оформлення іноземних інвестицій

Іноземні інвестиції – цінності, що вкладаються іноземними інвесторами в об'єкти інвестиційної діяльності відповідно до законодавства України з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту.

Іноземні інвестори – суб'єкти, які провадять інвестиційну діяльність на території України, а саме:

- юридичні особи, створені відповідно до законодавства іншого, ніж законодавство України;
- фізичні особи – іноземці, які не мають постійного місця проживання на території України і не обмежені в дієздатності;
- іноземні держави, міжнародні урядові та неурядові організації;
- інші іноземні суб'єкти інвестиційної діяльності, які визнаються такими відповідно до законодавства України.

Підприємство з іноземними інвестиціями – підприємство (організація) будь-якої організаційно-правової форми, створене відповід-

но до законодавства України, іноземна інвестиція в статутному фонді якого, за його наявності, становить не менше 10 відсотків.

Вексель – цінний папір, який засвідчує безумовне грошове зобов'язання векселедавця сплатити після настання строку визначену суму грошей власнику векселя (векселедержателю).

Векселедавець – підприємство з іноземними інвестиціями, до статутного фонду якого зараховується майно як внесок іноземного інвестора, або підприємство (організація) будь-якої організаційно-правової форми, що провадить на підставі вкладеного договору (контракту) з іноземним інвестором спільну інвестиційну діяльність.

Векселедержатель – орган доходів та зборів, який здійснює митне оформлення майна, що ввозиться в Україну як іноземна інвестиція.

Підприємство набирає статусу підприємства з іноземними інвестиціями з дня зарахування іноземної інвестиції на його баланс. Іноземні інвестиції можуть здійснюватися у вигляді:

- іноземної валюти, що визнається конвертованою Національним банком України;
- валюти України – при реінвестиціях в об'єкт первинного інвестування чи в будь-які інші об'єкти інвестування відповідно до законодавства України за умови сплати податку на прибуток (доходи);
- будь-якого рухомого і нерухомого майна та пов'язаних із ним майнових прав;
- акцій, облігацій, інших цінних паперів, а також корпоративних прав (прав власності на частку (пай) у статутному фонді юридичної особи, створеної відповідно до законодавства України або законодавства інших країн), виражених у конвертованій валюті;
- грошових вимог та права на вимоги виконання договірних зобов'язань, які гарантовані першокласними банками і мають вартість у конвертованій валюті, підтверджену згідно із законами (процедурами) країни інвестора або міжнародними торговельними звичаями;
- будь-яких прав інтелектуальної власності, вартість яких у конвертованій валюті підтверджена згідно із законами (процедурами) країни інвестора або міжнародними торговельними зви-

чаями, а також підтверджена експертною оцінкою в Україні, включаючи легалізовані на території України авторські права, права на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, знаки для товарів і послуг, ноу-хау тощо;

- прав на здійснення господарської діяльності, включаючи права на користування надрами та використання природних ресурсів, наданих відповідно до законодавства або договорів, вартість яких у конвертованій валюті підтверджена згідно із законами (процедурами) країни інвестора або міжнародними торговельними звичаями;
 - інших цінностей відповідно до законодавства України.
- Іноземні інвестиції можуть здійснюватися в таких формах:
- часткової участі в підприємствах, що створюються спільно з українськими юридичними і фізичними особами, або придбання частки діючих підприємств;
 - створення підприємств, що повністю належать іноземним інвесторам, філій та інших відокремлених підрозділів іноземних юридичних осіб або придбання у власність діючих підприємств повністю;
 - придбання незабороненого законами України нерухомого чи рухомого майна, включаючи будинки, квартири, приміщення, обладнання, транспортні засоби та інші об'єкти власності, шляхом прямого одержання майна та майнових комплексів або у вигляді акцій, облігацій та інших цінних паперів;
 - придбання самостійно або за участю українських юридичних або фізичних осіб прав на користування землею та використання природних ресурсів на території України;
 - придбання інших майнових прав;
 - в інших формах, які не заборонені законами України, у тому числі без створення юридичної особи на підставі договорів із суб'єктами господарської діяльності України.

Іноземні інвестиції можуть укладатися в будь-які об'єкти, інвестування в які не заборонено законами України.

Договори (контракти) про виробничу кооперацію, спільне виробництво та інші види спільної інвестиційної діяльності, не пов'язаної

зі створенням юридичної особи, укладені відповідно до законодавства суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності України за участю іноземного інвестора, підлягають державній реєстрації.

Державну реєстрацію договорів (контрактів) здійснює Мінекономіки та уповноважені ним органи.

Підтвердженням державної реєстрації договору (контракту) є картка державної реєстрації договору (контракту) та спеціальна відмітка про державну реєстрацію на договорі (контракті).

Майно, що ввозиться в Україну як внесок іноземного інвестора до статутного фонду підприємств з іноземними інвестиціями (крім товарів для реалізації або власного споживання) та на підставі зареєстрованих договорів про спільну інвестиційну діяльність, звільняється від обкладення митом.

Митне оформлення товарів, що ввозяться в Україну як внесок іноземного інвестора до статутного фонду підприємства з іноземними інвестиціями, здійснюється в першочерговому порядку (ст. 251 МКУ).

Документи необхідні для митного оформлення:

а) унесення інвестиції до статутного фонду:

- установчі документи (статут підприємства, установчий договір);
- товаротransпортні та товаросупровідні документи;
- дозволи органів державної влади, визначених статтею 319 МКУ;
- оформлений вексель на суму мита та дві його копії;
- документи, що підтверджують сплату ПДВ;

б) унесення інвестиції на підставі договору (контракту):

- зовнішньоекономічний договір (контракт), зареєстрований в установленому порядку та взятий на облік в ДПІ;
- картка державної реєстрації договору (контракту);
- товаротransпортні та товаросупровідні документи;
- дозволи органів державної влади, визначених статтею 319 МКУ;
- оформлений вексель на суму мита та дві його копії;
- документи, що підтверджують сплату ПДВ.

Вексель погашається і ввізне мито не справляється в разі подання векселедавцем органу доходів та зборів впродовж 30-денного терміну його копії з відмітками ДПП про зарахування майна на баланс підприємства.

Якщо вексель не погашено протягом 30 календарних днів із дня оформлення ввізної митної декларації, векселедавець зобов'язаний внести плату за векселем протягом п'яти календарних днів.

У тексті платіжного доручення, додатково до встановленого, зазначається таке: «За векселем від «__» _____ 201__ року № __ в оплату ввізного мита».

Копія векселя, що належить векселедавцю, та копія платіжного доручення з відміткою банку про оплату векселя подається векселедержателю для погашення.

Плата за векселем провадиться у валюті України за її офіційним курсом, визначеним Національним банком, що діє на день унесення плати за векселем.

Якщо протягом п'яти календарних днів після настання терміну внесення плати за векселем векселедавець не звернувся до векселедержателя із заявою про його погашення, останній подає до відповідного банку вексель та розпорядження про безспірне стягнення з векселедавця непогашених вексельних сум.

Після списання відповідної суми банк повертає вексель векселедержателю для погашення.

У разі несвоєчасного внесення плати за векселем орган доходів та зборів стягує за весь час заборгованості пеню в розмірах, передбачених законодавством, включаючи день сплати.

Якщо протягом трьох років із часу зарахування іноземної інвестиції на баланс підприємства з іноземними інвестиціями майно, що було ввезене в Україну як внесок іноземного інвестора до статутного фонду зазначеного підприємства або на окремий баланс сторін, що провадять спільну інвестиційну діяльність за договорами (контрактами), відчужується, у тому числі у зв'язку з припиненням діяльності векселедавця, останній сплачує ввізне мито не пізніше дня відчуження.

Ввізне мито не сплачується за умови вивезення іноземної інвестиції за кордон, що засвідчується вивізною вантажною митною декларацією з відповідною відміткою.

РОЗДІЛ VIII. ПЕРЕМІЩЕННЯ ТОВАРІВ ТА ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ ПІД МИТНИМ КОНТРОЛЕМ

8.1. Загальні засади переміщення товарів та транспортних засобів між органами доходів та зборів.

8.2. Строк доставки товарів.

8.3. Порядок контролю за доставкою товарів, що вивозяться з митної території України.

8.4. Контроль за доставкою товарів, що ввозяться на митну територію України.

8.5. Контроль за доставкою товарів, що переміщуються транзитом через митну територію України.

8.6. Зміна митного режиму та переадресування товарів.

8.1. Загальні засади переміщення товарів та транспортних засобів між органами доходів та зборів

Переміщення товарів через митний кордон України здійснюється засобами авіаційного, водного, автомобільного, залізничного, трубопровідного транспорту та лініями електропередач, а також змішаними перевезеннями (ст. 186 МКУ).

Товари та транспортні засоби комерційного призначення, якими вони перевозяться, перебувають під митним контролем, відповідно до статті 318 МКУ, а контроль за виконанням зобов'язання перевізника щодо доставлення товарів та документів, необхідних для здійснення митного контролю та митного оформлення здійснюється органами доходів та зборів.

Виконання митних формальностей при здійсненні контролю за транзитним перевезенням товарів, транспортних засобів комерційного призначення здійснюється на підставі документів контролю за переміщенням товарів (далі – ДКПТ) або у формі електронного документа (далі – ЕДКПТ) у порядку, визначеному наказом Міністерства фінансів України від 09.10.2012 р. № 1066 «Про затвердження Порядку виконання митних формальностей при здійсненні транзитних переміщень».

Для здійснення контролю за переміщенням товарів, транспортних засобів комерційного призначення і виявлення фактів їх недопоставлення до органу доходів та зборів призначення використовується

ся Єдина автоматизована інформаційна система органів доходів та зборів України (далі – ЄАІС) (додаток 31).

Товари переміщуються під митним контролем із органу доходів та зборів відправлення в органи доходів та зборів призначення шляхом їх перевезення залізничним, автомобільним, повітряним, річковим, морським транспортом. Орган доходів та зборів відправлення дає дозвіл на доставку товарів у орган доходів та зборів призначення за умови відсутності в неї обґрунтованих претензій до пред'явлених для митного контролю документів, товарів та транспортних засобів, що перевозять ці товари.

Як правило, товари перевозяться між органами доходів та зборів під митним забезпеченням в упаковці, транспортних засобах чи контейнерах, виготовлених та обладнаних таким чином, щоб товари не могли бути вилученими з опечатаного вантажного місця, транспортного засобу чи контейнера або поміщатись у такі місця без залишення видимих слідів розпечатання чи пошкодження митного забезпечення.

Допускається перевезення товарів під забезпеченням органів доходів та зборів інших країн, вантажовідправників або транспортних організацій, що прийняли такі вантажі до перевезення. Такі забезпечення, зокрема пломби, визнаються органами доходів та зборів України, за умови їх відповідності вимогам, що висуваються до митного забезпечення, яке використовується органами доходів та зборів України. Негабаритні вантажі та товари, що переміщуються пристосованими (спеціально не обладнаними) транспортними засобами, можуть перевозитися без накладення митного забезпечення у вигляді пломбування транспортних засобів, у яких переміщуються такі товари. У таких випадках органи доходів та зборів в товаросупровідних документах роблять детальний опис таких товарів та наносять на самі товари або на їх упаковку маркування або інші ідентифікаційні знаки, із метою виключення можливості підміни цих товарів іншими або аналогічними.

При перевезенні вантажів автомобільним транспортом перевізники – резиденти України допускаються до перевезень вантажів під митним забезпеченням за умови наявності в них ліцензії Міністерства транспорту України на право здійснення міжнародних перевезень вантажів автомобільним транспортом (крім перевезень до країн СНД) та свідоцтва про допущення дорожнього транспортного засо-

бу до перевезення вантажів під митними печатками і пломбами, виданого органами доходів та зборів України.

Після надання органом доходів та зборів дозволу на пропуск товарів через митний кордон України власник товарів або уповноважена ним особа (перевізник) зобов'язані доставити товари та документи на них без будь-якої зміни їх стану у визначене органом доходів та зборів місце і забезпечити перебування їх у цьому місці (ст. 200 МКУ).

Перевізники мають право:

1) не приймати для перевезення між органами доходів та зборів товари в разі оформлення митних та/або транспортних документів із порушенням порядку, встановленого законодавством України;

2) замінювати моторний транспортний засіб, попередньо повідомивши орган доходів та зборів призначення про причини такої заміни (технічний стан, екологічні вимоги, економічна доцільність);

3) замінювати вповноважену перевізником особу (водія), відповідальну за доставку товарів до органу доходів та зборів призначення, попередньо повідомивши цей орган про причини такої заміни (стан здоров'я, візові питання, вимоги Європейської угоди щодо роботи екіпажів транспортних засобів, які виконують міжнародні автомобільні перевезення);

4) з дозволу органу доходів та зборів призначення вивантажувати товар на склад цього органу, якщо доставлені перевізником товари, що перебувають під митним контролем, протягом трьох діб не будуть заявлені відповідальною за це особою, до жодного митного режиму. У такому разі витрати на вивантаження та зберігання товару відшкодовуються його власником;

5) отримувати роз'яснення причин відмови в митному оформленні чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України та перелік заходів, яких необхідно вжити для їх усунення.

Перевізники зобов'язані:

- під час прийняття товарів до перевезення перевіряти точність відомостей щодо кількості вантажних місць, їх маркування, номери, зовнішній стан товарів та їх пакування. У разі неможливості такої перевірки вносити відповідний запис до міжнародної автомобільної накладної (CMR);

- у строк, установлений статтею 95 Митного кодексу України, доставляти товари до органу доходів та зборів призначення, а також подавати передбачені законодавством документи на них;
- не розпочинати вивантаження чи перевантаження товарів без дозволу органу доходів та зборів;
- у разі прибуття до органу доходів та зборів призначення в неробочий час забезпечувати схоронність товарів і живити визначених органом доходів та зборів заходів для недопущення їх несанкціонованого вилучення з-під митного контролю.

Доставка товарів та документів на них повинна бути здійснена у строк, визначений статтею 95 Митного кодексу України.

Контроль за доставкою товарів у органи доходів та зборів призначення здійснює орган доходів та зборів відправлення цих товарів. Посадові особи органу доходів та зборів, у межах своїх повноважень, отримують із використанням персональних електронних обчислювальних машин, які розміщені в приміщеннях структурних підрозділів органу доходів та зборів (далі – ПЕОМ), із ЄАІС органу доходів та зборів України каналами оперативного зв'язку інформацію за документом контролю за доставкою, поставленими на контроль у цьому органі доходів та зборів, із можливістю контролю їх поточного стану. Відповідальність за організацію щоденного перегляду контрольних документів у ЄАІС органу доходів та зборів України та інформації про переміщувані вантажі покладається на начальників органів доходів та зборів.

У разі виявлення фактів недоставки вантажу в орган доходів та зборів призначення справу про порушення митних правил порушує орган доходів та зборів, якій було надане відповідне зобов'язання. Допускається порушення такої справи органом доходів та зборів, що безпосередньо виявила порушення митних правил, про що протягом доби інформується орган доходів та зборів відправлення.

8.2. Строк доставки товарів

Орган доходів та зборів відправлення обов'язково встановлює строк доставки товарів у орган доходів та зборів призначення.

Строк доставки товарів у орган доходів та зборів призначення визначається, виходячи з відстані до органу доходів та зборів призначення, виду транспортного засобу, а також маршруту та інших умов

перевезення, і не повинен перевищувати максимального (граничного) строку доставки.

Граничний строк доставки товарів визначається залежно від виду транспорту статтею 95 МКУ:

- 1) для автомобільного транспорту – 10 діб (у разі переміщення в зоні діяльності одного органу доходів та зборів – 5 діб);
- 2) для залізничного транспорту – 28 діб;
- 3) для авіаційного транспорту – 5 діб;
- 4) для морського та річкового транспорту – 20 діб;
- 5) для трубопровідного транспорту – 31 доба;
- 6) для трубопровідного транспорту (із перевантаженням на інші види транспорту) – 90 діб.

До строків, зазначених у частині першій цієї статті, не включаються:

1) час дії обставин, зазначених у статті 192 Митного кодексу України;

2) час зберігання товарів під митним контролем (за умови інформування органу доходів та зборів, який контролює їх переміщення);

3) час, необхідний для здійснення інших операцій із товарами, у випадках, передбачених цим розділом (за умови інформування органу доходів та зборів, який контролює переміщення цих товарів).

Орган доходів та зборів (або митний пост), у зоні діяльності якої сталася або триває дія надзвичайних або невідворотних обставин чи подій після вивчення документів, що підтверджують дію таких обставин, у товаросупровідних документах на переміщувані товари вчиняє запис «Строкдоставкитоварівпродовженодо» __ » __ 20 __ р.внаслідок

(зазначається причина продовження строку)». Цей запис затверджується підписом начальника органу доходів та зборів (заступника начальника органу доходів та зборів) або начальника митного поста і завіряється відбитком печатки органу доходів та зборів (у разі звернення до начальника митного поста – особистою номерною печаткою посадової особи цього поста з обов'язковим письмовим інформуванням органу доходів та зборів, якій підпорядковано цей митний пост).

Копії документів, що підтверджують дію надзвичайних або невідворотних обставин чи подій, залишаються у справах відділу контролю за переміщенням товарів (далі – ВКПТ) органу доходів та зборів.

Орган доходів та зборів, що продовжила строк доставки товарів, протягом цієї ж доби каналами електронного зв'язку (а в разі відсутності електронного зв'язку – письмово) обов'язково інформує орган доходів та зборів відправлення й орган доходів та зборів призначення вантажу, щодо якого прийнято рішення про продовження строку доставки, та в оперативному режимі передає інформацію про продовження строку доставки до ЄАІС органу доходів та зборів України. За наявності такої інформації протокол про порушення митних правил не складається.

В окремих випадках, якщо внаслідок дії надзвичайних або невідворотних обставин сталася повна чи часткова втрата товарів або ці товари неможливо надалі використовувати як вироби чи матеріали, орган доходів та зборів, у зоні діяльності якого склалася така обставина, на підставі висновків компетентних органів, складає акт за формою, затвердженою наказом органу доходів та зборів України від 18.11.2002 р. № 630 «Про затвердження форми акта про невідповідність товарів відомостям, зазначеним у потрібних для здійснення митного контролю документах, про пошкодження товарів чи їх упаковки або маркування» (зі змінами), з обов'язковим зазначенням причини втрати товарів, інформує каналами електронного зв'язку орган доходів та зборів відправлення й орган доходів та зборів призначення про втрату товарів і в оперативному режимі передає інформацію про їх утрату до ЄАІС органу доходів та зборів України.

У разі поломки чи дорожньо-транспортної пригоди (далі – ДТП), унаслідок чого транспортний засіб не може продовжувати рух і виникає потреба в його заміні, власник товарів чи перевізник повідомляє про це найближчий орган доходів та зборів шляхом подання письмової заяви. За згодою начальника цього органу доходів та зборів або особи, що його заміщує, перевізник особисто змінює відомості про номер транспортного засобу в товаротransпортних документах та документі контролю за доставкою, шляхом викреслення даних про попередній і занесення даних про новий транспортний засіб. Ці зміни завіряються відбитком особистої номерної печатки (далі – ОНП) посадової особи органу доходів та зборів. Достатньою підставою для надання зазначеної згоди є довідка служби технічного обслуговування, відповідного органу Міністерства внутрішніх справ України або

іншого вповноваженого на це органу про неможливість продовження руху транспортним засобом унаслідок його технічної несправності чи ДТП.

Заміна транспортного засобу дозволяється, якщо він належить тому самому перевізникові, у тому числі на підставі договору найму (оренди), що й несправний.

Якщо ця вимога не може бути дотримана, то інший перевізник повинен подати органу доходів та зборів належним чином оформлений договір із власником товару, про вповноваження його здійснити це перевезення. Дані про номер транспортного засобу, яким замінено несправний, в оперативному режимі заносяться до ЄАІС органу доходів та зборів України.

Якщо внаслідок ДТП чи поломки транспортного засобу або контейнера запломбована частина транспортного засобу або запломбований контейнер і митне забезпечення на них не були пошкоджені, а транспортний засіб чи контейнер потребує тривалого ремонту, то на підставі письмового звернення перевізника та довідки служби технічного обслуговування, відповідного органу Міністерства внутрішніх справ України або іншого вповноваженого на це органу про неможливість продовження руху транспортного засобу або перевезення контейнера внаслідок ДТП чи поломки, здійснюється перевантаження товарів в інший транспортний засіб або контейнер у присутності посадової особи органу доходів та зборів. Перевізник особисто змінює відомості про транспортний засіб або контейнер у товаротransпортних документах і документі контролю за доставкою, шляхом викреслення даних про попередній і занесення даних про новий транспортний засіб або контейнер. Ці зміни завіряються відбитком ОНП посадової особи органу доходів та зборів. Дані про номер транспортного засобу або номер контейнера, яким замінено несправний, в оперативному режимі заносяться до ЄАІС органу доходів та зборів України.

Якщо внаслідок ДТП або поломки транспортного засобу чи контейнера відкрився доступ до вантажного відсіку або пошкоджено митне забезпечення та (або) товар, то перевізник уживає всіх необхідних заходів для забезпечення збереження товарів і терміново повідомляє найближчий орган доходів та зборів про обставини події, місцезнаходження товару й транспортного засобу, забезпечує достав-

ку посадових осіб органу доходів та зборів до місцезнаходження цього товару. При потребі товар перевантажується в інший транспортний засіб або контейнер, на підставі письмової заяви перевізника та довідки служби технічного обслуговування, відповідного органу Міністерства внутрішніх справ України або іншого вповноваженого на це органу про технічну несправність, а посадовою особою органу доходів та зборів накладається нове митне забезпечення.

Дані про номер транспортного засобу, контейнера, у який перевантажено товар, і (або) дані про накладення нового митного забезпечення заносяться в оперативному режимі до ЄАІС органу доходів та зборів України.

Орган доходів та зборів, до якої звернувся перевізник, протягом доби повинна проінформувати орган доходів та зборів відправлення та орган доходів та зборів призначення про вищезазначені обставини й про прийняте нею рішення.

8.3. Порядок контролю за доставкою товарів, що вивозяться з митної території України

Для здійснення контролю за доставкою вантажів, що вивозяться з митної території України (напрямок переміщення – ЕК) та переміщуються з метою експорту, реекспорту, тимчасового вивезення або переробки за межами митної території України, використовуються вантажна митна декларація типу «експорт» та її електронна копія або, в установлених випадках, книжка А.Т.А., CPD та MDP.

До графи 50 усіх основних аркушів експортної ВМД декларантом уносяться відомості про особу, що приймає задекларовані товари до перевезення та бере зобов'язання щодо доставки цих товарів у орган доходів та зборів призначення.

У графі зазначаються відомості (літерний код альфа-2 країни місцезнаходження відповідно до Класифікації держав світу, найменування, місцезнаходження, ідентифікаційний код за ЄДРПОУ або ідентифікаційний номер за ДРФО (за наявності), номер телефону) про перевізника (або експедитора) та персональні дані особи, що приймає задекларовані товари до перевезення та бере зобов'язання щодо доставки цих товарів у орган доходів та зборів призначення (на основі пред'явленого паспорта). У доповненні наводиться письмове зобов'язання цієї особи про доставку товарів у орган доходів та зборів призначення у визначений органом доходів та зборів строк.

Це зобов'язання засвідчується особистим підписом особи, що приймає задекларовані товари до перевезення та бере зобов'язання щодо доставки цих товарів у орган доходів та зборів призначення, на кожному аркуші доповнення форми МД-6 та особистою номерною печаткою посадової особи органу доходів та зборів.

При залізничних перевезеннях зазначається назва залізниці, що приймає товари до перевезення.

Графа 50 не заповнюється:

- при декларуванні товарів за періодичною митною декларацією;
- при декларуванні товарів, на які була попередньо оформлена загальна вантажна митна декларація, при вивезенні товарів залізничним транспортом, або періодична митна декларація;
- при декларуванні товарів, що переміщуються стаціонарними засобами транспортування;
- при заповненні окремої митної декларації;
- при декларуванні товарів у пункті пропуску через митний кордон України, через який вивозяться товари.

Орган доходів та зборів відправлення, протягом чотирьох годин після завершення митного оформлення експорту товарів, повинна передати інформацію за цією ВМД до Єдиної автоматизованої інформаційної системи органу доходів та зборів України засобами електронного зв'язку.

Четвертий основний аркуш ВМД («примірник для органу доходів та зборів») разом з іншими товаросупровідними документами, усі примірники яких засвідчуються відбитками особистої номерної печатки посадової особи органу доходів та зборів відправлення, що здійснювала митне оформлення експорту, видається на руки вповноваженій особі перевізника чи відправника товарів для доставки в пункт пропуску через державний кордон органу доходів та зборів призначення.

На початку кожної зміни прикордонний орган доходів та зборів призначення робить оперативний запит до ЄАІС органу доходів та зборів України щодо експортних ВМД, за якими в цей орган доходів та зборів направлено вантажі, після чого забезпечує наявність у підпорядкованих їй пунктах пропуску інформації про такі вантажі.

При надходженні експортного вантажу в пункт пропуску через державний кордон органу доходів та зборів призначення у визначений органом доходів та зборів відправлення строк доставки (або раніше) посадова особа цього органу доходів та зборів перевіряє відповідність вантажу відомостям про нього, зазначеним в електронній копії експортної ВМД, проставляє в товаросупровідних документах та на четвертому основному аркуші ВМД штамп «Під митним контролем». Інформація про надходження експортних товарів до структурного підрозділу органу доходів та зборів призначення, розташованого в пункті пропуску через державний кордон, передається в оперативному режимі до ЄАІС органу доходів та зборів України.

Будь-які операції з товарами можуть бути здійснені тільки з дозволу та під контролем органу доходів та зборів призначення.

Відповідальність за збереження та недоторканість вантажу перед органом доходів та зборів призначення несуть:

- при перевезеннях автомобільним транспортом – перевізник;
- при перевезеннях залізничним транспортом – начальник прикордонної залізничної станції;
- при переміщенні морським, річковим та повітряним транспортом – начальник порту;
- у разі розміщення товарів на складах (у терміналах) – керівник цього складу (терміналу).

Вантаж перебуває під митним контролем органу доходів та зборів призначення до моменту фактичного вивезення за межі митної території України.

Пропуск товарів через митний кордон України здійснюється в кількості, що не перевищує кількості товарів, зазначеної у ВМД.

У графі «А» четвертого аркуша цієї ВМД проставляється відбиток ОНП посадової особи органу доходів та зборів призначення та вчиняється запис «Вантаж пропущено».

Четвертий аркуш ВМД зберігається протягом установленого строку в справах органу доходів та зборів призначення.

Одразу ж після здійснення пропуску вантажу за межі митної території України, посадова особа органу доходів та зборів для зняття цього експортного відправлення з контролю передає в оперативному

режимі до ЄАІС органу доходів та зборів України інформацію про пропуск вантажу, а саме:

- номер посвідчення та номер особистої номерної печатки посадової особи, що здійснювала митне оформлення і пропуск цього вантажу;
- дату і час перетину митного кордону;
- вид, тип та номер транспортного засобу, яким переміщувався цей вантаж; відомості про перевізника (графа 50 ВМД);
- фактичну кількість товарів, які переміщуються, у додаткових одиницях виміру, а за їх відсутності – в основних одиницях виміру.

При частинному надходженні експортного вантажу в орган доходів та зборів призначення, зокрема при подрібненні партії товарів, що перевозяться залізничним транспортом (декількома транспортними засобами), ведеться облік фактичного вивезення за межі митної території України товарів, що входять до складу задекларованої в одній ВМД партії.

У разі виявлення порушення митних правил – заводиться справа про таке порушення, відповідно до чинного законодавства.

8.4. Контроль за доставкою товарів, що ввозяться на митну територію України (попередня митна декларація)

Попередня митна декларація (інший документ, що може використовуватися замість митної декларації, відповідно до статті 94 Митного кодексу) подається до ввезення в Україну товарів, транспортних засобів комерційного призначення (у тому числі з метою транзиту) або після їх ввезення, якщо ці товари, транспортні засоби перебувають на території пункту пропуску через державний кордон України. Іншими документами можуть бути накладна УМВС (СМГС), накладна ЦІМ (СІМ), накладна ЦІМ/УМВС (ЦІМ/СМГС, СІМ/SMGS), книжка МДП (Carnet TIR), книжка (карнет А.Т.А.).

Попередня митна декларація подається декларантом або уповноваженою ним особою органу доходів та зборів, у зоні діяльності якого товари, транспортні засоби комерційного призначення будуть пред'явлені для митного оформлення, із метою проведення аналізу ризиків та прискорення виконання митних формальностей.

Подання попередньої МД (електронної попередньої МД) органу доходів та зборів здійснюється декларантом із наданням документів та/або відомостей, у тому числі засобами інформаційних технологій у порядку, установленому наказом Міністерства фінансів України від 30.05.2012 р. № 631.

У випадку подання Декларантом електронної попередньої МД її реєстрація, перевірка, прийняття для оформлення та постановка на контроль в ЄАІС органів доходів та зборів України здійснюються в автоматизованому режимі за допомогою АСМО. Під час митного оформлення МД застосовуються фінансові гарантії, визначені главою 45 Митного кодексу України.

Прийняття для оформлення попередньої МД фіксується шляхом відбитка штампа ПМК у графі D/J кожного аркуша форми МД-2, у нижній частині додаткових аркушів форми МД-3, доповнень до форми МД-6 та специфікацій форми МД-8 (у разі подання МД на паперовому носії);

проставлення відбитка штампа ПМК на рахунку або іншому документі, який визначає вартість товару (у разі подання його на паперовому носії);

унесення номера штампа ПМК до ЕК МД (у разі подання МД на паперовому носії) або до ЕМД.

Постановка на контроль в ЄАІС органів доходів та зборів України попередньої МД на паперовому носії фіксується шляхом проставлення другого відбитка штампа ПМК посадової особи ПМО.

При оформленні попередньої МД на паперовому носії, яка містить усю необхідну для випуску товарів інформацію, після проставлення в ній другого відбитка штампа ПМК, Декларанту повертається аркуш із позначенням «2/7» ЄАД, відповідні йому додаткові аркуші і доповнення.

Увезення товару на територію України за попередньою митною декларацією дозволяється протягом 30 днів із дати її оформлення органом доходів та зборів.

У разі, коли за поставленою на контроль в ЄАІС органів доходів та зборів України попередньою МД, яка містить усю необхідну інформацію для випуску, було одночасно здійснено пропуск усього обсягу задекларованих товарів через митний кордон України, за допомогою АСМО інформація про такий пропуск передається до

відповідного ПМО, яким була оформлена ця попередня МД, для прийняття відповідного рішення, згідно з частиною п'ятою статті 259 Митного кодексу.

Якщо попередня митна декларація містить лише відомості, достатні для ввезення товарів, транспортних засобів комерційного призначення на митну територію України та забезпечення їх доставки до органу доходів та зборів призначення, або після оформлення попередньої митної декларації змінюються заходи нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, для випуску товарів декларантом або вповноваженою ним особою подається додаткова декларація.

Посадова особа ПМО, яка згідно з функціональними обов'язками здійснює розподіл МД між посадовими особами ПМО, переглядає сформований АСМО список таких попередніх МД та призначає посадову особу ПМО шляхом внесення відповідної відмітки до АСМО для подальшого виконання митних формальностей за попередньою МД, яка містить усю необхідну інформацію для випуску та за якою було одночасно здійснено пропуск усього обсягу задекларованих товарів через митний кордон України.

У разі відсутності необхідності надання додаткових документів та/або відомостей, призупинення митного оформлення, передавання МД до спеціалізованого підрозділу, проведення митного огляду товарів, взяття їх проб (зразків), у тому числі за результатами спрацювання АСАУР, посадовою особою ПМО органу доходів та зборів в строк, визначений частиною п'ятою статті 259 Митного кодексу, здійснюється випуск відповідно до заявленого митного режиму без пред'явлення органу доходів та зборів товарів, задекларованих за цією попередньою МД.

У разі, коли під час виконання митних формальностей встановлено необхідність надання додаткових документів та/або відомостей про товари, проведення митного огляду товарів, взяття їх проб (зразків), посадова особа ПМО органу доходів та зборів в строк не більше чотирьох робочих годин за допомогою АСМО надсилає зазначену інформацію на електронну адресу декларанта.

Для випуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення, відповідно до заявленого митного режиму за попередньою митною декларацією, застосовуються курси валют та заходи тариф-

ного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, чинні на дату прийняття органом доходів та зборів такої попередньої митної декларації для оформлення, а заходи нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності – чинні на дату такого випуску.

Попередня митна декларація, за якою органом доходів та зборів здійснено випуск товарів, транспортних засобів комерційного призначення, відповідно до заявленого митного режиму, разом із додатковою декларацією – становлять митну декларацію, заповнену в звичайному порядку.

8.5. Контроль за доставкою товарів, що переміщуються транзитом через митну територію України

Для декларування в митний режим транзиту товарів, що переміщуються будь-яким видом транспорту, використовується митна декларація (у тому числі попередня митна декларація). У разі транзиту в межах одного пункту пропуску або для декларування товарів, що не є підакцизними, залежно від виду транспорту замість митної декларації може використовуватися авіаційна вантажна накладна (Air Waybill) або коносамент (Bill of Lading).

Для декларування товарів, що не є підакцизними, замість митної декларації, залежно від виду транспорту, може використовуватися накладна УМВС (СМГС), накладна ЦІМ (СІМ), накладна ЦІМ/УМВС (ЦИМ/СМГС, СІМ/СМГС), книжка МДП (Carnet TIR). Незалежно від виду транспорту для декларування в митний режим транзиту товарів, транспортних засобів комерційного призначення може використовуватися книжка А.Т.А. або книжка СРД (ст. 94 МКУ).

Рішення про застосування заходів гарантування доставки товарів до органів доходів та зборів призначення приймається в кожному конкретному випадку органами доходів та зборів, розташованими в місцях, де розпочинається транзит таких товарів, за наявності підстав для застосування зазначених заходів. Заходи гарантування доставки застосовуються в обов'язковому порядку до підакцизних товарів (додаток 32).

Пропуск товарів через митний кордон України здійснюється в кількості, що не перевищує кількості товарів, зазначеної у ВМД.

Контроль за доставкою товарів, що переміщуються між органами доходів та зборів в межах митної території України, здійсню-

ється згідно з порядком, установленим для контролю за транзитом товарів через митну територію України.

8.6. Зміна митного режиму та переадресування товарів

Рішення про зміну митного режиму приймає орган доходів та зборів, у зоні діяльності якої знаходяться товари, щодо яких змінюється митний режим, у відповідності до вимог пункту 4 статті 102 МКУ.

Така зміна режиму може бути здійснена:

- 1) проміжним органом доходів та зборів під час транзиту товарів:
 - при залізничних перевезеннях – тільки під час перебування товарів на залізничній станції, яка знаходиться на шляху транзиту, що був визначений при ввезенні та митному оформленні транзиту цих товарів прикордонним органом доходів та зборів відправлення;
 - при перевезеннях іншими видами транспорту – тільки за умови забезпечення можливості здійснення проміжним органом доходів та зборів перевірки наявності товарів, щодо яких змінюватиметься митний режим.

До проміжного органу доходів та зборів з письмовою заявою про зміну митного режиму та переадресування товарів має право звернутися їх власник або, за письмовим дорученням власника, перевізник чи експедитор.

При цьому власник товарів повинен подати проміжному органу доходів та зборів належним чином засвідчені копії документів, що підтверджують набуття ним права власності на товари, які підлягають переадресуванню;

2) прикордонним органом доходів та зборів призначення, під час вивезення товарів з України тільки за вмотивованою письмовою заявою власника товарів, підтвердженою необхідними документами, та тільки за умови надходження в цей орган доходів та зборів товарів, щодо яких змінюється режим, у повному обсязі;

3) прикордонним органом доходів та зборів відправлення, під час увезення в Україну, але до завершення митного оформлення товарів та початку їх переміщення і тільки за вмотивованою письмо-

вою заявою власника товарів, підтвердженою необхідними документами.

Мотивом для зміни режиму, у таких випадках, може бути зміна економічної ситуації в Україні, дія надзвичайних або невідворотних обставин чи подій у регіоні, де знаходиться резидент – одержувач цих товарів, розірвання зовнішньоекономічної угоди з резидентом – одержувачем товарів тощо.

До заяви про зміну митного режиму транзиту на режим вільного використання, реімпорту, тимчасового ввезення, митного складу або переробки на митній території України, а також переадресування товарів, обов'язково додаються:

а) товаросупровідні документи (залізнична накладна СМГС, автотранспортна накладна СМР або її аналог, морський або річковий коносамент, копія маршрутної телеграми тощо);

б) документ, що підтверджує згоду попереднього одержувача товарів на зміну митного режиму щодо цих товарів;

в) зовнішньоекономічна угода (контракт) між власником товарів і резидентом про придбання товарів, щодо яких змінюється митний режим, у разі ввезення з метою вільного використання на митній території України;

г) документ, що підтверджує згоду нового одержувача товарів. Цей документ повинен містити відомості про кількість товарів, їх вартість, умови поставки та бути завіреним підписом начальника органу доходів та зборів або особи, що його заміщає, і круглою печаткою органу доходів та зборів за місцем державної реєстрації нового одержувача.

Якщо в разі зміни митного режиму проміжним органом доходів та зборів або прикордонним органом доходів та зборів призначення оформляється нова ВМД, відповідно до обраного митного режиму, то в графах 40 та 44 цієї ВМД обов'язково зазначається номер ВМД, за якою вантажі були оформлені в попередньому митному режимі.

Якщо проміжним органом доходів та зборів надається дозвіл на зміну митного режиму щодо транзитних товарів та здійснюється відповідне митне оформлення, цей орган доходів та зборів протягом тієї ж доби каналами електронного зв'язку (а в разі відсутності

електронного зв'язку – письмово) повідомляє про це орган доходів та зборів відправлення, що проводила митне оформлення транзиту. Крім того, інформація про зміну митного режиму негайно передається до ЄАІС органу доходів та зборів України.

Орган доходів та зборів відправлення протягом чотирьох годин із моменту отримання повідомлення про зміну митного режиму повинна зробити відповідну відмітку в ЄАІС органу доходів та зборів України, підтвердивши отримання інформації про зміну митного режиму.

Якщо рішення про зміну митного режиму приймається проміжним органом доходів та зборів під час транзиту товарів через митну територію України, ВМД типу «транзит», оформлена органом доходів та зборів відправлення товарів, підлягає анулюванню на підставі повідомлення проміжного органу доходів та зборів про зміну режиму та здійснення митного оформлення товарів.

Контроль за доставкою в новий орган доходів та зборів призначення товарів, щодо яких було змінено митний режим транзиту на режим вільного використання, реімпорту, тимчасового ввезення, переробки на митній території України або митного складу, здійснює проміжний орган доходів та зборів.

У разі необхідності довантаження транспортного засобу або перевантаження з метою транзиту через митний склад товари можуть направлятися для митного оформлення в орган доходів та зборів, у зоні діяльності якого буде здійснено таке перевантаження (довантаження). Органу доходів та зборів, в такому разі, подаються лише заява перевізника і копія договору, який є підставою для перевантаження (довантаження). Якщо за умовами перевезення митне оформлення товарів у повному обсязі здійснюється не в місці перетину митного кордону, а перевезення здійснюється зі зміною транспортного засобу в пункті пропуску через державний кордон України, органу доходів та зборів в пункті пропуску через державний кордон України подаються транспортні, комерційні та інші супровідні документи, що містять відомості про товари, достатні для їх ідентифікації та необхідні для прийняття рішення про можливість їх пропуску через митний кордон України (ст. 198 МКУ).

РОЗДІЛ ІХ. МИТНІ РЕЖИМИ ТА МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ

- 9.1. *Поняття митного режиму.*
- 9.2. *Порядок застосування митного режиму «імпорт».*
- 9.3. *Порядок застосування митного режиму «реімпорт».*
- 9.4. *Порядок застосування митного режиму «експорт».*
- 9.5. *Порядок застосування митного режиму «реекспорт».*
- 9.6. *Порядок застосування митного режиму «транзит».*
- 9.7. *Порядок застосування митного режиму «тимчасове ввезення (вивезення)».*
- 9.8. *Порядок застосування митного режиму «митний склад».*
- 9.9. *Порядок застосування митного режиму «вільна зона».*
- 9.10. *Порядок застосування митного режиму «безмитна торгівля».*
- 9.11. *Порядок застосування митного режиму «переробка на митній території України».*
- 9.12. *Порядок застосування митного режиму «переробка за межами митної території України».*
- 9.13. *Режим «переробка товарів для вільного обігу».*
- 9.14. *Порядок застосування митного режиму «знищення або руйнування».*
- 9.15. *Порядок застосування митного режиму «відмова на користь держави».*
- 9.16. *Режим «повернення».*
- 9.17. *Режим «перевантаження».*
- 9.18. *Режим «каботажне транспортування товарів».*

9.1. Поняття митного режиму

Переміщення через митний кордон України товарів та транспортних засобів відбувається відповідно до визначених правил, що регулюються правовими нормами.

Митний режим – комплекс взаємопов'язаних правових норм, що відповідно до заявленої мети переміщення товарів через митний кордон України визначають митну процедуру щодо цих товарів, їх правовий статус, умови оподаткування й обумовлюють їх використання після митного оформлення (п. 25 ст. 4 МКУ).

Фактично характер і зміст подібних правил справляє істотний вплив на інтенсивність товаро- та пасажиропотоків через митний

кордон України. За своєю сутністю митний режим є різновидом спеціальних правових режимів, які являють собою сукупність правил, закріплених у юридичних нормах, і регулюють порядок здійснення певних видів діяльності людей. Головними характеристиками, які класифікують вид митного режиму, є: напрям переміщення товару (увіз, вивіз, транзит), мета переміщення, правила використання, володіння та розпорядження цим товаром, термін застосування режиму, особливості оподаткування товарів, застосування до товарів заходів нетарифного регулювання та інших обмежень.

Інститут митних режимів складається з норм, що визначають:

а) конкретний порядок переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон з урахуванням призначення або мети переміщення;

б) умови знаходження або припустиме використання товарів і транспортних засобів на або поза митною територією;

в) права й обов'язки власника товару або довіреної особи;

г) правовий статус особи, що переміщає товари й транспортні засоби через митний кордон. Під особою, що заявляє митний режим, у теорії митного права розуміється особа, що, відповідно до митного законодавства, має у своєму розпорядженні необхідні повноваження (користування, розпорядження) стосовно поміщених у митний режим товарів і транспортних засобів, а також має право використовувати в повному обсязі всі пільги й переваги, що є умовами даного митного режиму.

Вибір того чи іншого митного режиму залежить від власника товарів, з урахуванням мети та документів на товари, але рішення щодо можливості застосування відповідного митного режиму приймається органами доходів та зборів. Застосування стандартних митних режимів забезпечує спрощення митних процедур та підвищує ефективність роботи органів доходів та зборів. Ряд митних режимів мають обмежений термін застосування (транзит, митний склад, магазин безмитної торгівлі, тимчасове ввезення/вивезення, переробка на митній території (за межами митної території)). В окремих випадках рішення про використання конкретного режиму (обраного декларантом) приймає орган доходів та зборів, який має відповідні повноваження, а для розміщення товарів у деякі режими необхідне отримання ліцензій органів доходів та зборів або дозволів інших відомств.

Таким чином, при виборі митного режиму необхідно враховувати вимоги законодавчих актів, що регламентують порядок його використання, та правила, обов'язкові до виконання як органами доходів та зборів та їх посадовими особами, так і суб'єктами господарської діяльності та громадянами.

Питання, пов'язані зі здійсненням митного контролю, відповідно до заявленого митного режиму, регулюються спеціально вповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі митної справи, який визначає порядок здійснення такого контролю та надає роз'яснення щодо застосування відповідних митних процедур.

Види митних режимів (визначено ст. 70 МКУ):

- 1) імпорт (випуск для вільного обігу);
- 2) реімпорт;
- 3) експорт (остаточне вивезення);
- 4) реекспорт;
- 5) транзит;
- 6) тимчасове ввезення;
- 7) тимчасове вивезення;
- 8) митний склад;
- 9) вільна митна зона;
- 10) безмитна торгівля;
- 11) переробка на митній території;
- 12) переробка за межами митної території;
- 13) знищення або руйнування;
- 14) відмова на користь держави.

За митним статусом товари, що поміщуються в митний режим, поділяються на ***українські та іноземні***.

Усі товари на митній території України (за винятком територій вільних митних зон) вважаються такими, що мають статус українських товарів, якщо відповідно до Митного кодексу не встановлено, що такі товари не є українськими.

9.2. Порядок застосування митного режиму «імпорт»

Імпорт (випуск для вільного обігу) – це митний режим, відповідно до якого іноземні товари після сплати всіх митних платежів, установлених законами України на імпорт цих товарів, та виконання

всіх необхідних митних формальностей, випускаються для вільного обігу на митній території України (ст. 74 МКУ) (додаток 33).

Для поміщення товарів у митний режим імпорту особа, на яку покладається дотримання вимог митного режиму, повинна:

1) подати доходів та зборів органу, що здійснює випуск товарів, документи на такі товари;

2) сплатити митні платежі, якими відповідно до законів України обкладаються товари під час увезення на митну територію України в режимі імпорту;

3) виконати встановлені відповідно до закону вимоги щодо заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Якщо іноземні товари після ввезення їх на митну територію України були пошкоджені або втрачені внаслідок аварії чи дії обставин непереборної сили або внаслідок протиправних дій третіх осіб, що підтверджується документально, за рішенням декларанта вони можуть бути заявлені органу доходів та зборів у митний режим імпорту в пошкодженому стані чи у фактичній кількості з додержанням щодо них установлених відповідно до закону заходів тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

У разі втрати товарів після ввезення їх на митну територію України внаслідок протиправних дій третіх осіб – митні платежі, установлені на імпорт таких товарів, підлягають сплаті в повному обсязі.

За рішенням декларанта або вповноваженої ним особи допускається поміщення пошкоджених товарів в інші митні режими.

Відповідно до норм Кіотської конвенції «випуск для вільного обігу» – митний режим, що передбачає, що ввезені товари отримують статус товарів у вільному обігу на митній території після сплати всіх належних ввізних мит та податків та виконання всіх необхідних митних формальностей. Розглядаючи питання розміщення ввезених товарів у митний режим «імпорт», необхідно визначати, що національним законодавством України також передбачається, що ввезені товари можуть розміщуватись у цей митний режим лише після застосування до товарів заходів тарифного регулювання. При цьому митне оформлення може бути завершено після отримання імпортером усіх погоджень та дозволів інших державних контролюючих органів на вве-

ження та сплату податків і зборів, якими обкладаються товари під час увезення на митну територію України, відповідно до законів України.

Товари, що ввозяться на митну територію України, відповідно до митного режиму «імпорт», підлягають декларуванню органам доходів та зборів.

У випадках, коли на момент надходження товарів на адресу одержувача неможливо здійснити митне оформлення внаслідок об'єктивних причин (відсутності дозволів інших державних органів на використання товарів, визначених ст. 319 МКУ), такі товари можуть бути розміщені для зберігання під митним контролем:

- на складі органу доходів та зборів;
- митному ліцензійному складі;
- на складі тимчасового зберігання.

Товари, поміщені в митний режим імпорту, набувають статусу українських товарів. Підтвердженням українського статусу товарів є митна декларація, за якою ці товари випущено у вільний обіг.

Увезення товарів на митну територію України в режимі «імпорт» передбачає сплату податків і зборів, відповідно до законів України.

Увізне (імпортне) мито сплачується відповідно до Митного кодексу України за ставками Митного тарифу України, затвердженого Законом України «Про Митний тариф України» від 05.04.2001 р. № 2371-III.

Акцизний податок справляється відповідно до статей 213, 215, 222 Податкового кодексу України.

Податок на додану вартість (далі – ПДВ) сплачується відповідно до статей 185, 190, 197 та 206 пункту 206.2.1 Податкового кодексу України.

Киотською конвенцією передбачено звільнення товарів від увізних мит та податків для перерахованих нижче товарів:

а) лікувальні препарати людського походження, реактиви для визначення груп крові та тканини, у тих випадках, коли вони призначені для організацій або лабораторій, визначених компетентними органами;

б) зразки, що не мають комерційної вартості та розглядаються митною службою як такі, що мають мізерно малу вартість та які під-

лягають використанню тільки з метою одержання замовлень на товари одного з ними виду;

с) рухоме майно, крім установок або устаткування промислового, комерційного чи сільськогосподарського призначення, призначене для використання особою чи членами її родини в особистих та професійних цілях, яке ввозиться в країну разом з цією особою або окремо від неї, із метою її переїзду на постійне місце проживання в цю країну;

d) майно, успадковане особою, яка на момент смерті його попереднього власника має основне постійне місце проживання в країні ввозу, за умови, що ці предмети особистого майна використовувалися померлим власником в особистих цілях;

e) особисті подарунки, за винятком спирту, алкогольних напоїв та тютюнових виробів, загальна вартість яких не перевищує розмір, установлений національним законодавством на основі їхньої роздрібної ціни;

f) товари, такі як продукти харчування, медикаменти, одяг та ковдри, що направляються в дарунок уповноваженій благодійній чи філантропічній організації для безкоштовної роздачі нужденним цією організацією чи під її контролем;

g) нагороди особам, що постійно проживають у країні ввозу, за умови пред'явлення підтверджуючих документів, запитуваних митною службою;

h) матеріали для будівництва, догляду або оформлення військових цвинтарів; домовини, похоронні урни та похоронні приналежності для оформлення, увезені організаціями, уповноваженими на це компетентними органами;

i) документи, бланки, публікації, звіти та інші предмети, що не мають комерційної цінності, визначені національним законодавством;

j) предмети релігійного культу;

k) продукти, увезені для тестування, за умови, що ввезена кількість таких продуктів не перевищує кількість, однозначно необхідну для тестування, та за умови повного використання цих продуктів у ході тестування або зворотного вивозу чи приведення продуктів, що залишилися, у комерційно непридатний стан під контролем митної служби.

9.3. Порядок застосування митного режиму «реімпорт»

Реімпорт – це митний режим, відповідно до якого товари, що були вивезені або оформлені для вивезення за межі митної території України, випускаються у вільний обіг на митній території України зі звільненням від сплати митних платежів, установлених законами України на імпорт цих товарів, та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності (ст. 77 МКУ) (додаток 34).

Умови поміщення товарів у митний режим реімпорту:

- митний режим реімпорту може бути застосований до товарів, що надходять на митну територію України, та до товарів, що зберігаються під митним контролем або поміщені в інший митний режим;
- були вивезені за межі митної території України в митному режимі тимчасового вивезення та ввозяться на цю територію до завершення строку дії митного режиму в тому самому стані, у якому вони були вивезені, крім природних змін їх якісних та/або кількісних характеристик за нормальних умов транспортування та зберігання, а також змін, що допускаються в разі використання таких товарів у митному режимі тимчасового вивезення;
- були вивезені за межі митної території України в митному режимі переробки за межами митної території та ввозяться на цю територію до завершення строку дії цього митного режиму в тому самому стані, у якому вони були вивезені, крім природних змін їх якісних та/або кількісних характеристик за нормальних умов транспортування та зберігання;
- були поміщені в митний режим експорту (остаточного вивезення) і повертаються особі, яка їх експортувала, у зв'язку з невиконанням (неналежним виконанням) умов зовнішньоекономічного договору або з інших обставин, що перешкоджають виконанню цього договору, якщо ці товари:
 - а) повертаються на митну територію України у строк, що не перевищує шести місяців із дати вивезення їх за межі цієї території в митному режимі експорту;

б) перебувають у такому самому стані, у якому вони оформлені в митний режим експорту, крім природних змін їх якісних та/або кількісних характеристик за нормальних умов транспортування, зберігання та використання (експлуатації), унаслідок якого були виявлені недоліки, що спричинили реімпорт товарів.

Товари можуть бути також поміщені в митний режим реімпорту в разі, якщо:

1) під час перебування таких товарів за межами митної території України вони піддавалися операціям, необхідним для їх збереження, а також технічному обслуговуванню чи ремонту, необхідність у яких виникла під час перебування за межами митної території України;

2) стан таких товарів змінився внаслідок аварії або дії обставин непереборної сили, за умови підтвердження факту аварії або дії обставин непереборної сили в порядку, установленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів;

3) у митний режим реімпорту поміщується лише частина товарів, раніше випущених для вивезення за межі митної території України.

Для поміщення товарів у митний режим реімпорту особа, на яку покладається обов'язок щодо дотримання вимог митного режиму, повинна:

1) ввезти товари на митну територію України не пізніше, ніж у встановлений законодавством строк після їх вивезення за межі митної території України;

2) подати органу доходів та зборів, що здійснює випуск товарів у митному режимі реімпорту, документи на такі товари;

3) надати органу доходів та зборів документи та відомості, необхідні для ідентифікації товарів, що реімпортуються.

Застосування митного режиму реімпорту можливе за умови можливості ідентифікації органом доходів та зборів товарів, заявлених у цей митний режим, як таких, що були раніше випущені за межі митної території України. Для забезпечення ідентифікації товарів, що реімпортуються, можуть застосовуватися засоби, передбачені у статті 326 Митного кодексу.

Не вимагається застосування засобів забезпечення ідентифікації до тари, піддонів та інших подібних товарів, що не мають індивідуальних ідентифікаційних ознак.

Реімпорт товарів, поміщених у митний режим експорту, може бути здійснений експортером цих товарів або його правонаступником. В інших випадках дозволяється застосування митного режиму реімпорту при ввезенні на митну територію України товарів іншою особою, ніж та, що їх вивезла, якщо це виправдано обставинами.

Порядок застосування митного режиму «реімпорт» визначено Митним кодексом України та наказом ДМСУ від 07.10.2003 р. № 662 «Про затвердження Порядку застосування митного режиму реімпорту до товарів, що переміщуються через митний кордон України».

Митний режим реімпорту також може бути застосований до:

- товарів, стан яких змінився внаслідок аварії або дії обставин непереборної сили, за умови підтвердження факту аварії або дії обставин непереборної сили;
- товарів, щодо яких проводилися операції з передпродажної підготовки (захист від корозії, боротьба із шкідниками, сортування, пакування, маркування, тестування) чи які були піддані дрібному ремонту, за умови, що такі дії не змінили їх вартості, визначеної на момент вивезення (експорту), та кодів згідно з УКТЗЕД;
- товарів, що були після ввезення на митну територію України розміщені в іншому митному режимі, якщо забезпечується дотримання умов переміщення товарів у режимі реімпорту.

Орган доходів та зборів відмовляє в митному оформленні та пропуску через митний кордон України товарів, які переміщуються з метою реімпорту, якщо:

- не подано документи, необхідні відповідно до законодавства України, для здійснення митного контролю й митного оформлення товарів, або такі документи оформлено з порушенням встановленого порядку чи не містять необхідних відомостей;
- на момент пред'явлення до митного оформлення товарів, що реімпортуються, не може бути встановлена відповідність їх стану станом цих товарів на момент вивезення (експорту) за межі митної території України;

- встановлено невідповідність стану пред'явлених до митного оформлення товарів, що реімпортуються, їх стану на момент вивезення (експорту) за межі митної території України, крім випадків, коли зміна стану сталася внаслідок природного зношення або втрат – за нормальних умов транспортування й зберігання, аварії чи дії обставин непереборної сили, проведення операцій із передпродажної підготовки (захисту від корозії, боротьби зі шкідниками, сортування, пакування, маркування, тестування) або дрібного ремонту;
- строк перебування товарів за межами митної території України перевищує один рік із дати їх вивезення;
- не підтверджено, в установленому законодавством порядку, українське походження товарів.

Товари, що реімпортуються, підлягають санітарно-епідеміологічному, ветеринарному, фітосанітарному, радіологічному, екологічному контролю, контролю за переміщенням культурних цінностей та іншим видам контролю, передбачених законодавством України.

Заходи нетарифного регулювання імпорту до товарів, що реімпортуються, не застосовуються, якщо інше не передбачено законодавством.

Товари можуть переміщуватися через митний кордон України в митному режимі реімпорту іншою особою, ніж та, що їх експортувала, а також у випадках, коли на митну територію України ввозиться тільки частина раніше експортованої партії товарів.

У разі вивезення товарів за окремими митними деклараціями, при розміщенні в митний режим реімпорту, вони також декларуються за окремими митними деклараціями.

Митне оформлення товарів здійснюється органом доходів та зборів, у зоні діяльності якого розташований резидент, що уклав договір (контракт), відповідно до якого ввозяться товари, або іншим органом доходів та зборів, за умови погодження цього питання між органами доходів та зборів, якщо забезпечується дотримання умов переміщення товарів у режимі реімпорту.

Декларування товарів у митний режим реімпорту може здійснюватися в будь-якому органі доходів та зборів.

Замість митної декларації, для декларування в митний режим реімпорту упаковок, контейнерів, піддонів та транспортних засобів комерційного призначення використовуються документи, що підтверджують попереднє вивезення зазначених товарів за межі митної території України.

Українські товари, поміщені в митний режим реімпорту, зберігають статус українських товарів.

Іноземні товари, що реімпортуються згідно з пунктом 3 частини другої статті 78 Митного кодексу, після поміщення в митний режим реімпорту набувають статусу українських товарів. Підтвердженням українського статусу товарів, зазначених у частині другій цієї статті, є митна декларація.

Товари, поміщені в митний режим реімпорту, звільняються від оподаткування ввізним митом, якщо інше не передбачено законом, при дотриманні вимог та обмежень, установлених главою 14 Митного кодексу України (п. 2 ст. 286 МКУ).

Після поміщення в митний режим реімпорту товарів згідно з пунктом 3 частини другої статті 78 Митного кодексу суми вивізного мита, сплачені при експорті цих товарів, повертаються особам, які їх сплачували, або їх правонаступникам, у порядку, передбаченому цим Кодексом.

Акцизний податок сплачується, відповідно до підпункту 213.1.3 пункту 213.1 статті 213, статті 215 Податкового кодексу України.

ПДВ сплачується відповідно до статті 185 та підпункту 206.2.1 пункту 206.2 статті 206 Податкового кодексу України.

В Кіотській конвенції під «реімпортом» (зворотний увіз у незмінному стані) розуміється – митний режим, відповідно до якого раніше вивезені товари випускаються для вільного обігу зі звільненням від увізних мит та податків за умови, що вони не піддавалися будь-яким операціям із виробництва, переробки чи ремонту за кордоном та сплати всіх сум, які стягуються в результаті наданих у зв'язку з вивозом відшкодування чи повернення мит та податків, або умовного звільнення від них, або будь-яких субсидій чи інших виплат. Реімпорт допускається стосовно товарів, які мали статус товарів у вільному обігу, або тих, що були компенсуючими продуктами.

9.4. Порядок застосування митного режиму «експорт»

Експорт (остаточне вивезення) – це митний режим, відповідно до якого українські товари випускаються для вільного обігу за межами митної території України без зобов'язань щодо їх зворотного ввезення (ст. 82 МКУ) (додаток 35).

Митний режим експорту може бути застосований до товарів, що призначені для вивезення за межі митної території України, та до товарів, що вже вивезені за межі цієї території та перебувають під митним контролем, за винятком товарів, заборонених до поміщення у цей митний режим відповідно до законодавства.

Для поміщення товарів у митний режим експорту необхідно:

- 1) подати органу доходів та зборів документи на такі товари;
- 2) сплатити митні платежі, якими відповідно до закону обкладаються товари під час вивезення за межі митної території України в митному режимі експорту;
- 3) виконати вимоги щодо застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності;
- 4) у випадках, установлених законодавством, подати органу доходів та зборів дозвіл на проведення зовнішньоекономічної операції з вивезення товарів у третю країну (реекспорт).

У разі встановлення актами законодавства заборон чи обмежень щодо вивезення відповідних товарів за межі митної території України товари, що:

- 1) поміщені в митний режим експорту, випускаються за межі митної території України відповідно до умов, що діяли на момент поміщення цих товарів у зазначений митний режим;
- 2) фактично випущені за межі митної території України за періодичними митними деклараціями, підлягають поміщенню в митний режим експорту відповідно до умов, що діяли на момент фактичного вивезення цих товарів.

Товари, поміщені в митний режим експорту, утрачають статус українських товарів із моменту їх фактичного вивезення за межі митної території України. Товари, які знаходяться за межами митної території України, утрачають статус українських товарів із моменту поміщення їх у митний режим експорту.

Київською конвенцією встановлено термін «остаточний вивіз» – митний режим, який застосовується щодо товарів, які мають статус товарів у вільному обігу, вивозяться з митної території та призначені для того, щоб постійно залишатися за її межами, який за своєю сутністю ідентичний «експорту».

Товари, що експортуються, підлягають санітарно-епідеміологічному, ветеринарному, фітосанітарному, радіологічному, екологічному контролю, контролю за переміщенням культурних цінностей та іншим видам контролю, передбачених законодавством України.

Вони підлягають декларуванню органам доходів та зборів шляхом подання належним чином оформленої митної декларації.

Відповідно до Митного кодексу України вивезення товарів за межі митної території України в режимі експорту передбачає сплату податків і зборів, установлених на експорт товарів.

Вивізне (експортне) мито сплачується за ставками, установленими відповідними законами України про оподаткування на окремі товари, що експортуються, та чинними на день подання митної декларації.

Акцизний податок не сплачується відповідно до підпункту 213.2.1 пункту 213.2 статті 213 Податкового кодексу України.

Податок на додану вартість сплачується за нульовою ставкою відповідно до підпункту 195.1.1 пункту 195.1 статті 195 Податкового кодексу України, якщо це підтверджено митною декларацією, оформленою відповідно до митного законодавства.

9.5. Порядок застосування митного режиму «реекспорт»

Реекспорт – це митний режим, відповідно до якого товари, що були раніше ввезені на митну територію України або на територію вільної митної зони, вивозяться за межі митної території України без сплати вивізного мита та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності (ст. 85 МКУ) (додаєк 36).

Для поміщення товарів у митний режим реекспорту необхідно:

1) подати органу доходів та зборів, що здійснює випуск товарів, документи на такі товари;

2) надати органу доходів та зборів документи та відомості, необхідні для ідентифікації товарів, що реекспортуються;

3) у випадках, установлених законодавством, подати органу доходів та зборів дозвіл на проведення зовнішньоекономічної операції з реекспорту цих товарів.

У Кіотській конвенції поняття «реекспорт» висвітлюється в розділі 4 «Мита та податки». Він не розглядається як митний режим і є операцією, яка проводиться під контролем органу доходів та зборів, тому що під час його здійснення передбачається повернення мит та податків.

Митний режим реекспорту може бути застосований до товарів, які при ввезенні на митну територію України мали статус іноземних:

- після ввезення на митну територію України перебували під митним контролем та не були поміщені в митний режим (у тому числі у зв'язку з обмеженнями чи заборонами щодо ввезення таких товарів на митну територію України);
- були поміщені в митний режим тимчасового ввезення та вивозяться за межі митної території України в тому самому стані, у якому вони були ввезені на митну територію України, крім природних змін їх якісних та/або кількісних характеристик за нормальних умов транспортування та зберігання, а також змін, що допускаються в разі використання таких товарів у митному режимі тимчасового ввезення;
- були поміщені в митний режим переробки на митній території та вивозяться за межі митної території України в тому самому стані, у якому вони були ввезені на митну територію України, крім природних змін їх якісних та/або кількісних характеристик за нормальних умов транспортування та зберігання, або у вигляді продуктів їх переробки;
- були поміщені в митний режим митного складу та вивозяться за межі митної території України в тому самому стані, у якому вони були ввезені на митну територію України, крім природних змін їх якісних та/або кількісних характеристик за нормальних умов транспортування та зберігання;
- були поміщені в митний режим імпорту і повертаються нерезиденту – стороні зовнішньоекономічного договору, згідно

з яким ці товари поміщувалися в цей режим, у зв'язку з невиконанням (неналежним виконанням) умов цього договору або з інших обставин, що перешкоджають його виконанню, якщо ці товари:

а) вивозяться протягом шести місяців із дати поміщення їх у митний режим імпорту;

б) перебувають у тому самому стані, у якому вони були введені на митну територію України, крім природних змін їх якісних та/або кількісних характеристик за нормальних умов транспортування, зберігання та використання (експлуатації), унаслідок яких були виявлені недоліки, що спричинили реекспорт товарів;

- визнані помилково ввезеними на митну територію України.

Порядок застосування митного режиму реекспорту визначено постановою КМУ від 6 серпня 2003 року № 1211 «Деякі питання реекспорту товарів» та наказом Міністерства фінансів України 31.05.2012 р. № 657 «Порядок виконання митних формальностей відповідно до заявленого митного режиму».

Орган доходів та зборів відмовляє в митному оформленні та пропуску через митний кордон України товарів, які переміщуються з метою реекспорту, якщо:

- не подано документи, необхідні відповідно до законодавства України для здійснення митного контролю й митного оформлення товарів, або такі документи оформлено з порушенням установленого порядку чи не містять необхідних відомостей;
- на момент пред'явлення до митного оформлення товарів, що реекспортуються, не може бути встановлена відповідність їх стану станів цих товарів на момент увезення на митну територію України;
- встановлено невідповідність стану пред'явлених до митного оформлення товарів, що реекспортуються, їх станів на момент увезення на митну територію України, крім випадків, коли зміна стану сталася внаслідок природного зношення або втрат за нормальних умов транспортування й зберігання;
- строк перебування товарів на митній території України перевищує один рік із дати їх увезення;

- не підтверджено в установленому законодавством порядку іноземне походження товарів.

Митне оформлення товарів здійснюється органом доходів та зборів, у зоні діяльності якого розташований резидент, що вклав договір (контракт), відповідно до якого вивозяться товари, або іншим органом доходів та зборів, якщо забезпечується дотримання умов переміщення товарів у митному режимі реекспорту.

Товари, що реекспортуються, підлягають санітарно-епідеміологічному, ветеринарному, фітосанітарному, радіологічному, екологічному контролю, контролю за переміщенням культурних цінностей іншим видам контролю.

До таких товарів не застосовуються заходи нетарифного регулювання, крім випадків, визначених законодавством України.

Для митного оформлення товарів у митному режимі реекспорту органу доходів та зборів подається митна декларація.

Декларування товарів у митний режим реекспорту може здійснюватися в будь-якому органі доходів та зборів, якщо інше не передбачено. Товари, що реекспортуються, можуть вивозитися за межі митної території України однією чи кількома партіями. Допускається вивезення товарів, що реекспортуються, за межі митної території України, не через той орган доходів та зборів, через який товари ввозилися на цю територію.

Замість митної декларації для декларування в митний режим реекспорту упаковок, контейнерів, піддонів та транспортних засобів комерційного призначення використовуються документи, що підтверджують попереднє ввезення зазначених товарів на митну територію України.

Іноземні товари, поміщені в митний режим реекспорту, зберігають статус іноземних товарів. Товари, що набули статусу українських унаслідок імпорту та реекспортуються, утрачають статус українських товарів із моменту їх фактичного вивезення за межі митної території України.

Після поміщення товарів у митний режим реекспорту згідно з пунктом 5 частини першої статті 86 Митного кодексу суми ввізного мита, сплачені при імпорті цих товарів, повертаються особам, які

їх сплачували, або їх правонаступникам відповідно до Митного кодексу України.

Вивізне (експортне) мито не сплачується (п. 5 ст. 286 МКУ).

Акцизний податок і податок на додану вартість, при поміщенні товарів згідно з пунктом 5 частини першої статті 86 Митного кодексу в митний режим реекспорту справляються відповідно до Податкового кодексу України.

Акцизний податок не сплачується відповідно до підпункту 213.2.1 пункту 213.2 статті 213 Податкового кодексу України.

Податок на додану вартість не сплачується відповідно до статей 185 (п. 185.1.г.), 195 (п. 195.1.1) Податкового кодексу України.

9.6. Порядок застосування митного режиму «транзит»

Транзит – це митний режим, відповідно до якого товари та/або транспортні засоби комерційного призначення переміщуються під митним контролем між двома органами доходів та зборів України або в межах зони діяльності одного митного органу без будь-якого використання цих товарів, без сплати митних платежів та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності (ст. 90 МКУ) (додаток 37).

Переміщення товарів у митному режимі транзиту здійснюється як прохідний або внутрішній транзит, або каботаж.

Митний режим транзиту застосовується до товарів, які переміщуються:

1) прохідним транзитом від пункту ввезення (пропуску) на митну територію України до пункту вивезення (пропуску) за межі митної території України (у тому числі в межах одного пункту пропуску через державний кордон України);

2) внутрішнім транзитом або каботажем:

а) від пункту ввезення (пропуску) на митну територію України до органу доходів та зборів, розташованого на митній території України;

б) від органу доходів та зборів, розташованого на митній території України, до пункту вивезення (пропуску) за межі митної території України;

в) від одного пункту, розташованого на митній території України, до іншого пункту, розташованого на митній території України, у тому

числі якщо частина цього переміщення проходить за межами митної території України;

г) від штучного острова, установки або споруди, створених у виключній (морській) економічній зоні України, на які поширюється виключна юрисдикція України, до органу доходів та зборів, розташованого на території України, зайнятій сушею, та у зворотному напрямку.

Під *каботажем* розуміється перевезення українських та іноземних товарів шляхом завантаження їх на морське (річкове) судно в одному пункті на митній території України і транспортування в інший пункт території України, де здійснюватиметься їх вивантаження. При цьому товари, увезені на митну територію України морським (річковим) судном, допускаються до каботажного перевезення між органами доходів та зборів або в межах одного органу доходів та зборів після їх перевантаження на інше морське (річкове) судно, що ходить під прапором України, або, за умови отримання на це дозволу центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері транспорту, на іноземне судно (ст. 97 МКУ).

Іноземні товари перебувають під митним контролем протягом усього часу каботажу.

Товари, транспортні засоби комерційного призначення, що переміщуються в митному режимі транзиту, повинні:

1) перебувати у незмінному стані, крім природних змін їх якісних та/або кількісних характеристик за нормальних умов транспортування і зберігання;

2) не використовуватися з жодною іншою метою, крім транзиту;

3) бути доставленими в орган доходів та зборів призначення до закінчення строку, визначеного статтею 95 Митного кодексу;

4) мати неушкоджені засоби забезпечення ідентифікації в разі їх застосування.

Транспортні засоби комерційного призначення, поміщені в митний режим транзиту, можуть піддаватися операціям із технічного обслуговування та ремонту, потреба в яких виникла під час перебування їх на митній території України.

За умови забезпечення ідентифікації товарів, що переміщуються в режимі транзиту, та дотримання інших вимог, установлених Мит-

ним кодексом, допускається перевезення зазначених товарів транспортним засобом, який здійснює перевезення в межах митної території України товарів, які не перебувають під митним контролем.

У Кіотській конвенції використовується термін «митний транзит». Митний транзит – митний режим, відповідно до якого товари транспортуються під митним контролем з одного органу доходів та зборів в інший орган доходів та зборів. Принципи організації контролю за транзитними перевезеннями визначені національним законодавством, відповідають нормам міжнародних угод, і Державною митною службою України ретельно розглядається можливість приєднання до міжнародних угод, які стосуються митного транзиту.

Транзитні перевезення здійснюються як прохідний та внутрішній митний транзит. Товари, що переміщуються транзитом, повинні:

1) перебувати в незмінному стані, крім змін унаслідок природного зношення або втрат за нормальних умов транспортування та зберігання;

2) не використовуватися на території України ні з якою іншою метою, крім транзиту;

3) у випадках, визначених законодавством України, переміщуватися, за наявності дозволу на транзит, через територію України, який видається відповідними уповноваженими органами;

4) у випадках, визначених Кабінетом Міністрів України, переміщуватися встановленими маршрутами та шляхами;

5) бути доставленими до органу доходів та зборів призначення у строк, що визначається відповідно до чинних в Україні нормативів на перевезення вантажів, виходячи з виду транспорту, маршруту, відстані до кінцевого пункту та інших умов перевезення.

Транзитними вантажами є насипні, наливні, навалочні, штучні, тарноштучні товари, вантажобагаж, що прийняті до перевезення згідно з договором (контрактом). Такі вантажі, а також транспортні засоби транзиту і контейнери вважаються прохідними через територію України в разі, якщо проходження цих вантажів із перевантаженням, складуванням, подрібненням на партії, зміною транспортного засобу транзиту чи без таких операцій є частиною повного маршруту перевезення, що розпочинається і закінчується за межами території України.

Транзит вантажів здійснюється відповідними автомобільними, залізничними, водними та повітряними шляхами сполучення, що пролягають через пункти пропуску через державний кордон України і визначені Кабінетом Міністрів України, з урахуванням принципу свободи транзиту та вимог міжнародних договорів України. Наприклад, перелік шляхів і напрямків транзиту підакцизних товарів через територію України та пункти на митному кордоні, через які здійснюється ввезення і вивезення цих товарів, та граничні терміни транзиту підакцизних товарів автомобільним і залізничним транспортом через територію України встановлено постановою КМУ від 06.05.1996 р. № 484.

Транзит вантажів може здійснюватися у прямому або змішаному (комбінованому) сполученні. У прямому сполученні транзит вантажів передбачає їх транспортування одним видом транспорту без перевантаження на інший. У змішаному сполученні транзит вантажів може бути пов'язаний із їх перевантаженням з одного виду транспорту на інший, переробкою, сортуванням, пакуванням, обмірюванням, накопиченням, формуванням або подрібненням партій транзитного вантажу, тимчасовим зберіганням тощо. Такі операції здійснюються в зонах митного контролю виключно за вибором вантажовласника (уповноваженої ним особи).

Транзит вантажів супроводжується товарно-транспортною накладною, складеною мовою міжнародного спілкування. Залежно від обраного виду транспорту такою накладною може бути авіаційна вантажна накладна (Air Waybill), міжнародна автомобільна накладна (CMR), накладна УМВС (СМГС), накладна ЦІМ (СІМ), накладна ЦІМ/УМВС (СІМ/СМГС, ЦІМ/СМГС), коносамент (Bill of Lading). Крім цього, транзит вантажів може супроводжуватися (за наявності) рахунком-фактурою (Invoice) або іншим документом, що вказує вартість товару, пакувальним листком (специфікацією), вантажною відомістю (Cargo Manifest), книжкою МДП (Carnet TIR), книжкою А.Т.А. (Carnet A.T.A.). При декларуванні транзитних вантажів відповідно до митного законодавства України до органів доходів та зборів подається митна декларація (МД) або накладна УМВС (СМГС), накладна ЦІМ (СІМ), накладна ЦІМ/УМВС (СІМ/СМГС, ЦІМ/СМГС),

книжка МДП (Carnet TIR), книжка А.Т.А. (Carnet A.T.A.), необхідні для здійснення митного контролю.

У разі транзиту вантажів залізничним транспортом до органів доходів та зборів на дільницях, на які поширюється сфера застосування Конвенції про міжнародні залізничні перевезення (КОТІФ), подається накладна ЦІМ (СІМ). У разі транзиту вантажів залізничним транспортом на інших дільницях до органів доходів та зборів подається накладна УМВС (СМГС) або накладна ЦІМ/УМВС (СІМ/СМГС, ЦІМ/СМГС), що містить відомості, необхідні для здійснення митного контролю.

У разі транзиту вантажів автомобільним транспортом до органів доходів та зборів подається митна декларація або книжка МДП (Carnet TIR).

Декларування транзиту вантажів, що переміщуються авіаційним транспортом, здійснюється за авіаційною вантажною накладною (Air Waybill) та/або вантажною відомістю (Cargo Manifest) із поданням органам доходів та зборів митної декларації. У разі транзиту вантажу в межах одного пункту пропуску митна декларація не подається.

Митне оформлення транзиту підакцизних вантажів будь-яким видом транспорту, крім транзиту вантажів авіаційним транспортом у межах одного пункту пропуску, провадиться виключно за умови подання органам доходів та зборів митної декларації.

Службовим особам спеціально уповноважених органів виконавчої влади, які здійснюють контроль транзитних вантажів, забороняється вимагати від учасників транзиту іншої документації транзиту вантажів, крім визначеної частиною першою цієї статті та міжнародними договорами України.

Строк доставки товарів до органу доходів та зборів призначення визначається органом доходів та зборів відправлення відповідно до чинних в Україні нормативів на перевезення вантажів виходячи з виду транспорту, маршруту, відстані до кінцевого пункту та інших умов перевезення. До цього строку не включається час зберігання товарів на складах у разі перевантаження з одного виду транспорту на інший, а також час, необхідний для здійснення інших операцій із товарами, дозволених органами доходів та зборів.

Установлюються такі строки транзитних перевезень залежно від виду транспорту (ст. 95 МКУ):

- для автомобільного транспорту – 10 діб (у разі переміщення в зоні діяльності одного органу доходів та зборів – 5 діб);
- для залізничного транспорту – 28 діб;
- для авіаційного транспорту – 5 діб;
- для морського та річкового транспорту – 20 діб;
- для трубопровідного транспорту – 31 доба;
- для трубопровідного транспорту (із перевантаженням на інші види транспорту) – 90 діб.

Граничні терміни транзиту підакцизних товарів автомобільним і залізничним транспортом через територію України визначено Постановою КМУ від 6 травня 1996 року № 484 «Про затвердження переліку шляхів і напрямків транзиту підакцизних товарів через територію України та пункти на митному кордоні, через які здійснюється ввезення і вивезення цих товарів, та граничні терміни транзиту підакцизних товарів автомобільним і залізничним транспортом через територію України», а саме:

- автомобільним транспортом (із моменту ввезення на територію України) – 5 діб у разі прямого транзиту і 10 діб – у разі комбінованого перевезення;
- залізничним транспортом (із моменту ввезення на територію України) – 21 доба в разі прямого транзиту і 28 діб – у разі переадресування.

Рішення про застосування заходів гарантування доставки товарів до органів доходів та зборів призначення приймається в кожному конкретному випадку органами доходів та зборів, розташованими в місцях, де розпочинається транзит таких товарів, за наявності підстав для застосування зазначених заходів. Заходи гарантування доставки застосовуються в обов'язковому порядку до підакцизних товарів. Вид заходу гарантування доставки товарів, що перебувають під митним контролем, до органу доходів та зборів призначення обирається власником товарів чи уповноваженою ним особою, якщо інше не передбачено законом. Витрати, пов'язані із застосуванням заходів гарантування доставки товарів, застосовуються за рахунок власника цих товарів або уповноваженої ним особи.

Способами забезпечення сплати митних платежів є:

- 1) фінансові гарантії;
- 2) гарантування на умовах Митної конвенції про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП (Конвенції МДП) 1975 року;
- 3) гарантування на умовах Конвенції про тимчасове ввезення (Стамбул, 1990 р.) із застосуванням книжки (карнету) А.Т.А. (додаток 32).

Пропуск товарів через митний кордон України здійснюється в кількості, що не перевищує кількості товарів, зазначеної у МД або товаротранспортних документах.

У разі ненадходження транзитних товарів у орган доходів та зборів призначення, надходження з порушенням строку доставки, номіналу, цілісного стану та обсягу товарів тощо – порушується справа про порушення митних правил. Особи, винні в порушенні законодавства про транзит вантажів, несуть дисциплінарну, адміністративну, цивільно-правову або кримінальну відповідальність згідно із законами України.

Відповідно до статті 3 Закону України «Про транзит вантажів» від 20.10.1999 р. № 1172-XIV свобода транзиту вантажів забезпечується шляхом звільнення від сплати будь-яких інших платежів, крім єдиного збору, що справляється в пунктах пропуску через державний кордон України.

До товарів, що переміщуються транзитом відповідно до положень статті 90 МКУ та пункту 6 статті 286 МКУ, застосовується умовне повне звільнення від оподаткування ввізним митом, якщо інше не передбачено законом, при дотриманні вимог та обмежень, установлених главою 17 МКУ.

Акцизний податок не справляється (відповідно до ст. 213 п. 213.3.3 Податкового кодексу України).

Податок на додану вартість не сплачується відповідно до ст. ст. 197, 206 Податкового кодексу України).

9.7. Порядок застосування митних режимів «тимчасове ввезення (вивезення)»

Тимчасове ввезення – це митний режим, відповідно до якого іноземні товари, транспортні засоби комерційного призначення вво-

зяться для конкретних цілей на митну територію України з умовним повним або частковим звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності і підлягають реекспорту до завершення встановленого строку без будь-яких змін, за винятком звичайного зносу в результаті їх використання (ст. 103 МКУ) (додаток 38).

Із приєднанням України до Конвенції про тимчасове ввезення (Стамбул, 1990 р.) оподаткування товарів, що тимчасово ввозяться на митну територію України, регулюється також і на засадах, визначених цією Конвенцією.

Рішення про допущення товарів до переміщення через митний кордон України в митному режимі тимчасового ввезення (вивезення) як правило приймається керівником органу доходів та зборів або уповноваженою ним посадовою особою на підставі заяви зацікавленої особи, відповідно до наказу Міністерства фінансів від 31.05.2012 р. № 657 «Про виконання митних формальностей відповідно до митного режиму».

Кабінет Міністрів України може встановлювати перелік товарів, які не можуть бути поміщені в митний режим тимчасового ввезення з умовним частковим звільненням від оподаткування митними платежами. Зміст такого переліку повідомляється Депозитарію Конвенції про тимчасове ввезення (Стамбул, 1990 р.).

Для поміщення товарів у митний режим тимчасового ввезення особа, відповідальна за дотримання митного режиму, повинна:

- подати органу доходів та зборів, що здійснює випуск товарів, транспортних засобів комерційного призначення в режимі тимчасового ввезення, документи на такі товари, транспортні засоби, що підтверджують мету їх тимчасового ввезення;
- у випадках, передбачених законодавством, надати органу доходів та зборів зобов'язання про реекспорт товарів, транспортних засобів комерційного призначення, які тимчасово ввозяться, у строки, установлені органом доходів та зборів;
- подати органу доходів та зборів дозвіл відповідного компетентного органу на тимчасове ввезення товарів, якщо отримання такого дозволу передбачено законодавством;

- сплатити митні платежі відповідно до статті 106 Митного кодексу України або забезпечити виконання зобов'язання зі сплати митних платежів відповідно до розділу X Митного кодексу.

Органи доходів та зборів не допускають товари до переміщення через митний кордон України в митному режимі тимчасового ввезення (вивезення), якщо немає можливості їх ідентифікувати, а також за відсутності гарантій їх повернення.

Ідентифікація товарів здійснюється шляхом накладення печаток, голографічних міток, складання опису, виготовлення фотографій, використання товаросупровідної документації тощо. Для підтвердження незмінного стану товарів, що були тимчасово ввезені на митну територію України чи тимчасово вивезені за межі цієї території, можуть залучатися спеціалісти й експерти.

Строк тимчасового ввезення товарів встановлюється органом доходів та зборів у кожному конкретному випадку, але не повинен перевищувати трьох років із дати поміщення товарів у митний режим тимчасового ввезення. Строк тимчасового ввезення транспортних засобів комерційного призначення встановлюється органом доходів та зборів з урахуванням того, що ці транспортні засоби повинні бути реекспортовані відразу ж після закінчення транспортних операцій, для яких вони були ввезені.

Якщо товари або транспортні засоби, поміщені в митний режим тимчасового ввезення, не можуть бути своєчасно реекспортовані внаслідок накладення на них арешту (за винятком арешту внаслідок позовів приватних осіб) або вилучення у справі про порушення митних правил, то перебіг строку тимчасового ввезення зупиняється на час такого арешту (вилучення) (ст. 108 МКУ).

Митне оформлення товарів відповідно до митного режиму тимчасового ввезення здійснюється з урахуванням вимог Митного кодексу України та Конвенції про тимчасове ввезення з умовним повним звільненням або з умовним частковим звільненням від оподаткування.

Гарантія дотримання вимог митного режиму тимчасового ввезення не вимагається щодо:

1) устаткування для підготовки радіо- чи телепередач і репортажів, а також транспортних засобів, спеціально пристосованих для використання для цілей радіо- чи телепередач;

- 2) контейнерів, піддонів та упаковок;
 - 3) наукового і педагогічного устаткування та матеріалів для забезпечення добробуту мореплавців, що використовуються на борту суден;
 - 4) особистих речей;
 - 5) товарів, увезених для спортивних цілей;
 - 6) товарів, що ввозяться в рамках прикордонного обігу;
 - 7) медичного, хірургічного і лабораторного устаткування, а також будь-яких товарів, таких як автомобілі чи інші транспортні засоби, ковдри, намети, збірні будинки, інших товарів першої необхідності, відправлених як допомога потерпілим від стихійного лиха чи подібних катастроф;
 - 8) транспортних засобів комерційного призначення;
 - 9) тяглових тварин, тварин, увезених для перегону на нове пасовисько чи випасання на землях, розташованих у прикордонній смузі (контрольованому прикордонному районі);
 - 10) товарів, які тимчасово ввозяться на митну територію України з умовним частковим звільненням від оподаткування митними платежами;
 - 11) повітряних суден, які ввозяться на митну територію України українськими авіакомпаніями за договорами оперативного лізингу.
- З умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами поміщуються виключно товари, транспортні засоби комерційного призначення, зазначені в статті 189 Митного кодексу України та в Додатках В.1–В.9, С, D до Конвенції про тимчасове ввезення (Стамбул, 1990 р.), а також повітряні судна, які ввозяться на митну територію України українськими авіакомпаніями за договорами оперативного лізингу.
- З умовним частковим звільненням від оподаткування митними платежами відповідно до положень Додатку Е до Конвенції про тимчасове ввезення (Стамбул, 1990 р.) можуть поміщуватися товари (за винятком підакцизних), не зазначені у статтях 105, 189 Митного кодексу України, а також у Додатках В.1–В.9, С, D до Конвенції про тимчасове ввезення (Стамбул, 1990 р.), або такі, що не відповідають вимогам зазначених Додатків.

У разі тимчасового ввезення товарів з умовним частковим звільненням від оподаткування митними платежами за кожний повний або неповний календарний місяць заявленого строку перебування на митній території України сплачується 3 відсотки суми митних платежів, яка підлягала б сплаті в разі випуску цих товарів у вільний обіг на митній території України, розрахованої на дату поміщення їх у митний режим тимчасового ввезення.

Загальна сума митних платежів, яка підлягає сплаті, не повинна перевищувати суми, яка підлягала б сплаті в разі випуску цих товарів у вільний обіг на митній території України і розраховується з урахуванням строку, на який надано дозвіл.

Сума митних платежів, сплачена на підставі умовного часткового звільнення від оподаткування відповідно до розділу II Податкового кодексу України.

Митному оформленню в митному режимі тимчасового ввезення (вивезення) з використанням книжок (карнетів) А.Т.А. підлягають товари, що переміщуються через митний кордон України відповідно до положень Стамбульської конвенції та Додатків В.1–В.9 і D до неї.

Митному оформленню в митному режимі транзиту підлягають товари, що переміщуються через митну територію України транзитом із використанням книжок (карнетів) А.Т.А. відповідно до положень Стамбульської конвенції та Додатків В.1–В.9 і D до неї і призначені для тимчасового ввезення на територію будь-якої іншої договірної сторони Стамбульської конвенції.

Організацією в Україні, що видає та гарантує відповідно до положень Стамбульської конвенції книжки (карнети) А.Т.А., є Торгово-промислова палата України (далі – ТПП України).

Належним чином оформлена та видана книжка (карнет) А.Т.А. приймається органами доходів та зборів України для митного оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон України відповідно до Стамбульської конвенції, замість митної декларації та як гарантія сплати сум, зазначених у статті 8 Додатка А до Стамбульської конвенції.

Митне оформлення товарів у митних режимах тимчасового ввезення (вивезення) або транзиту, що переміщуються з використанням

книжки (карнета) А.Т.А., здійснюється вповноваженими посадовими особами:

- органу доходів та зборів, розташованого в пункті пропуску через державний кордон України, якщо товари ввозяться тимчасово, з метою транзиту, зворотно вивозяться, а також якщо зворотно ввозяться громадянами;
- органу доходів та зборів, у зоні діяльності якого розташоване відповідне підприємство-резидент, якщо товари тимчасово вивозяться за межі митної території України або зворотно ввозяться підприємствами;
- будь-якого органу доходів та зборів, якщо товари тимчасово вивозяться за межі митної території України громадянами.

Переміщенню через митний кордон України з використанням книжок (карнетів) А.Т.А. не підлягають товари:

1) що законами України заборонені до ввезення, вивезення і транзиту територією України;

2) щодо яких не було завершено митне оформлення;

3) які переміщуються через митний кордон України з порушенням вимог Стамбульської конвенції, Митного кодексу України та інших законодавчих актів України.

Строк дії книжки (карнета) А.Т.А. не повинен перевищувати одного року з дати її видачі асоціацією, що видає документи.

Товари, тимчасово ввезені на митну територію України (вивезені за межі митної території України) на підставі книжки (карнета) А.Т.А., можуть використовуватися тільки з метою, наведеною в графі С першої сторінки обкладинки книжки (карнета) А.Т.А.

Після видачі ТПП України книжки (карнета) А.Т.А. внесення змін до загального списку товарів, наведеного на другій сторінці обкладинки цієї книжки (карнета) А.Т.А. або на додаткових аркушах до неї – додатках до загального списку товарів, не допускається.

Після прийняття до митного оформлення товарів із використанням книжки (карнета) А.Т.А. внесення будь-яких змін до цієї книжки не допускається.

Органи доходів та зборів, приймаючи до митного оформлення товари, що переміщуються через митний кордон України з викорис-

танням книжок (карнетів) А.Т.А., перевіряють відомості, зазначені в таких книжках, на відповідність положенням Стамбульської конвенції та Додатків А, В.1–В.9 і D до неї.

Якщо книжки (карнети) А.Т.А. заповнені іншою мовою, ніж українська, російська чи англійська, то на підставі пункту 10 Інструкції з користування карнетом А.Т.А., наведеної на третій сторінці обкладинки цієї книжки, орган доходів та зборів може вимагати переклад такої книжки (карнета) А.Т.А. українською мовою, засвідчений у встановленому порядку.

Якщо за результатами перевірки тимчасове ввезення (вивезення) товарів на підставі книжки (карнета) А.Т.А. неможливе (зокрема, якщо товари не підлягають пропуску з умовним повним звільненням від оподаткування), то такі товари можуть бути розміщені згідно з положеннями Митного кодексу України в будь-який митний режим, у тому числі тимчасового ввезення (вивезення).

Гранична дата тимчасового ввезення (вивезення) установлюється органом доходів та зборів відповідно до положень Стамбульської конвенції та Додатків В.1–В.9 і D до неї та повинна передбачати час, необхідний для транспортних операцій, але не повинна перевищувати термін дії книжки (карнета) А.Т.А.

Контроль за додержанням строків тимчасового ввезення (вивезення) товарів, переміщених через митний кордон України з використанням книжок (карнетів) А.Т.А., здійснюється відповідно до законодавства України органом доходів та зборів, посадова особа якого прийняла рішення про можливість допущення товарів до переміщення в митному режимі тимчасового ввезення (вивезення) (далі – орган доходів та зборів, на контролі якого перебувають тимчасово ввезені (вивезені) товари).

Товари, на які поширюється режим тимчасового ввезення (вивезення), можуть бути зворотно вивезені (увезені):

- однією чи декількома партіями, при цьому вся кількість товарів, наведених під одним порядковим номером у загальному списку та в додаткових аркушах до нього книжки (карнета) А.Т.А., повинна входити до складу однієї партії;
- через інший орган доходів та зборів, ніж той, через який ці товари було ввезено (вивезено).

Власник книжки (карнета) А.Т.А. повинен забезпечити наявність у цій книжці достатньої кількості аркушів, виданих асоціацією, що видала зазначену книжку.

За заявою особи, відповідальної за дотримання митного режиму тимчасового ввезення, орган доходів та зборів надає дозвіл на передачу права використання режиму тимчасового ввезення щодо товарів будь-якій іншій особі за умови, що така інша особа:

1) відповідає вимогам, установленим Митним кодексом;

2) приймає на себе зобов'язання особи, відповідальної за дотримання митного режиму тимчасового ввезення.

Митний режим тимчасового ввезення завершується шляхом реекспорту товарів, транспортних засобів комерційного призначення, поміщених у цей митний режим, або шляхом поміщення їх в інший митний режим.

З урахуванням мети ввезення товарів та інших обставин попередньо встановлений строк тимчасового ввезення товарів за письмовою заявою власника цих товарів або уповноваженої ним особи може бути продовжений відповідним органом доходів та зборів у порядку, визначеному пунктом 3 статті 108 МКУ.

Митний режим тимчасового ввезення припиняється органом доходів та зборів у разі конфіскації товарів, транспортних засобів комерційного призначення, їх повної втрати внаслідок аварії або дії обставин непереборної сили за умови підтвердження факту аварії або дії обставин непереборної сили.

У разі припинення митного режиму тимчасового ввезення – реекспорт товарів, транспортних засобів комерційного призначення не вимагається, а гарантії, надані відповідно до статті 110 Митного кодексу України, підлягають поверненню (вивільненню).

Тимчасове вивезення – це митний режим, відповідно до якого українські товари або транспортні засоби комерційного призначення вивозяться за межі митної території України з умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності і підлягають реімпорту до завершення встановленого строку без будь-яких змін, за винятком звичайного зносу в результаті їх використання (ст. 113 МКУ).

Для поміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення в митний режим тимчасового вивезення особа, відповідальна за дотримання митного режиму, повинна:

1) подати органу доходів та зборів, що здійснює випуск товарів, транспортних засобів комерційного призначення в режимі тимчасового вивезення, документи на такі товари, транспортні засоби, що підтверджують мету їх тимчасового вивезення;

2) у випадках, передбачених законодавством, надати органу доходів та зборів зобов'язання про реімпорт товарів, транспортних засобів комерційного призначення, які тимчасово вивозяться, у строки, установлені органом доходів та зборів;

3) подати органу доходів та зборів дозвіл відповідного компетентного органу на тимчасове вивезення товарів, якщо отримання такого дозволу передбачено законодавством.

Орган доходів та зборів, що здійснює випуск товарів, транспортних засобів комерційного призначення в митному режимі тимчасового вивезення, повинен пересвідчитися в можливості ідентифікації цих товарів, транспортних засобів при їх реекспорті.

Для забезпечення ідентифікації товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що поміщуються в митний режим тимчасового вивезення, можуть застосовуватися засоби, передбачені частинами другою і третьою статті 326 Митного кодексу України. Органи доходів та зборів застосовують зазначені засоби тільки в тих випадках, коли комерційні способи ідентифікації є недостатніми.

Не вимагається застосування засобів забезпечення ідентифікації до тари, піддонів та інших подібних товарів, що не мають індивідуальних ідентифікаційних ознак.

Строк тимчасового вивезення товарів, транспортних засобів комерційного призначення встановлюється органом доходів та зборів у кожному конкретному випадку, але не повинен перевищувати *трьох років* із дати поміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення в зазначений митний режим.

У разі, якщо товари, транспортні засоби комерційного призначення поміщені в митний режим тимчасового вивезення, не можуть бути своєчасно реімпортовані внаслідок накладення на них ареш-

ту, перебіг строку тимчасового вивезення зупиняється на час такого арешту.

При розміщенні товарів, транспортних засобів комерційного призначення в митний режим тимчасового вивезення та їх реімпорті до закінчення строку, установленого органом доходів та зборів, до цих товарів, транспортних засобів застосовується умовне повне звільнення від оподаткування митними платежами (ст. ст. 118, 286 МКУ).

За заявою особи, відповідальної за дотримання митного режиму тимчасового вивезення, орган доходів та зборів надає дозвіл на передачу права використання режиму тимчасового вивезення щодо товарів, транспортних засобів комерційного призначення будь-якій іншій особі за умови, що така інша особа:

- 1) відповідає вимогам, установленим Митним кодексом;
- 2) бере на себе зобов'язання особи, відповідальної за дотримання митного режиму тимчасового вивезення.

Митний режим тимчасового вивезення завершується шляхом реімпорту товарів, транспортних засобів комерційного призначення, поміщених у цей митний режим, або поміщення їх в інший митний режим.

Митний режим тимчасового вивезення припиняється органом доходів та зборів у разі конфіскації товарів, транспортних засобів комерційного призначення, їх повної втрати внаслідок аварії або дії обставин непереборної сили, за умови підтвердження факту аварії або дії обставин непереборної сили.

З урахуванням мети тимчасового вивезення товарів, транспортних засобів комерційного призначення та інших обставин строк тимчасового вивезення може бути продовжений відповідним органом доходів та зборів.

9.8. Порядок застосування митного режиму «митний склад»

Митний склад – це митний режим, відповідно до якого іноземні або українські товари зберігаються під митним контролем з умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності (ст. 121 МКУ) (додаток 39).

Поняття режиму митного складу в контексті конвенції Кіото – це митний режим, відповідно до якого ввезені товари зберігаються під митним контролем у визначеному для цих цілей місці (митному складі) без сплати ввізних мит та податків.

Для зберігання товарів у режимі митного складу використовуються спеціально облаштовані приміщення: складське приміщення, резервуар, холодильна чи морозильна камера, критий чи відкритий майданчик, призначені для зберігання товарів під митним контролем (далі – митні склади). Митні склади можуть бути закритого або відкритого типу.

Митний склад закритого типу призначається виключно для зберігання під митним контролем товарів, що переміщуються через митний кордон України згідно із зовнішньоекономічними договорами (контрактами), що вкладаються утримувачем цього складу або учасниками об'єднання підприємств, учасником якого є утримувач складу.

Митний склад відкритого типу призначається для зберігання під митним контролем товарів, що переміщуються через митний кордон України згідно із зовнішньоекономічними договорами (контрактами), укладеними як утримувачем цього складу, так і будь-якими іншими особами.

Для відкриття (організації) митного складу суб'єкт підприємницької діяльності повинен отримати дозвіл.

Дозволи на провадження цього виду діяльності, а також зазначених у пунктах 3–6 статті 404 Митного кодексу, надаються органами доходів та зборів, у зонах діяльності яких розташовані відповідні території, приміщення, резервуари, холодильні чи морозильні камери, криті чи відкриті майданчики, які можуть використовуватися при провадженні цих видів діяльності, у порядку, визначеному Митним кодексом, з обов'язковим подальшим повідомленням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи.

Рішення про надання дозволу повинно бути прийнято протягом 20 робочих днів із дня надходження заяви до органу, уповноваженого на надання дозволу. Витяг із відповідного реєстру видається підпри-

емству протягом трьох робочих днів із дня прийняття рішення про надання дозволу. Мотивована відмова в наданні дозволу надсилається заявникові в письмовій формі.

Дозвіл діє безстроково.

Дозволи можуть бути анульовані або їх дія може зупинитися на строк до 30 днів органами, уповноваженими надавати ці дозволи за порушення вимог Митного кодексу. Про зупинення дії або анулювання дозволу органами, зазначеними у статті 406 Митного кодексу, видається наказ.

Завірена копія наказу про зупинення дії або анулювання дозволу видається заявникові або надсилається йому рекомендованим листом протягом п'яти робочих днів із дати видання такого наказу.

Оскарження наказу про зупинення дії чи про анулювання дозволу здійснюється в порядку, установленому законом.

Декларування товарів на митних ліцензійних складах закритого типу здійснює утримувач складу, який і несе відповідальність за сплату всіх митних платежів. Для забезпечення декларування товарів на митному ліцензійному складі відкритого типу власник складу має отримати ліцензію на право здійснення митно-брокерської діяльності.

Плата за видачу ліцензії складає одну мінімальну заробітну плату (625 грн), а термін дії ліцензії – 5 років.

На митному складі можуть розміщуватися товари:

1) поміщені в митний режим митного складу (у тому числі консолідовані вантажі);

2) поміщені в митні режими транзиту, тимчасового ввезення, переробки на митній території, експорту, тимчасового вивезення, переробки за межами митної території (без зміни цих митних режимів на митний режим митного складу);

3) призначені для тимчасового зберігання під митним контролем (на умовах, установлених Митним кодексом України для складів тимчасового зберігання).

У митний режим митного складу можуть поміщатися будь-які товари, за винятком (ст. 122 МКУ):

- товарів, заборонених до ввезення в Україну, вивезення з України та транзиту через територію України;

- товарів, строк придатності для споживання або використання яких закінчився;
- товарів, що надходять в Україну як гуманітарна допомога;
- живих тварин;
- електроенергії, що переміщується лініями електропередач.

Строк зберігання товарів у митному режимі митного складу не може перевищувати **1095** днів від дня поміщення цих товарів у зазначений митний режим.

Строк зберігання в митному режимі митного складу підакцизних товарів, іноземних товарів, які були попередньо поміщені в митні режими транзиту, тимчасового ввезення або переробки на митній території України, а також продуктів переробки не може перевищувати **365** днів від дня поміщення їх у митний режим митного складу.

Іноземні товари, що зберігаються в митному режимі митного складу, до закінчення строку їх придатності або строків зберігання, повинні бути задекларовані для ввезення на митну територію України в іншому митному режимі або реекспортовані. Якщо іноземні товари під час зберігання в митному режимі митного складу були зіпсовані або ушкоджені внаслідок аварії чи дії обставин непереборної сили, такі товари за умови належного підтвердження зазначених фактів, дозволяється декларувати для вільного обігу на митній території України так, ніби вони були ввезені в зіпсованому (ушкодженому) стані.

Строк зберігання в митному режимі митного складу товарів, призначених для експорту, не може перевищувати одного року з дати поміщення їх у цей режим. До закінчення зазначеного строку такі товари повинні бути вивезені за межі митної території України.

У разі невиконання вимог щодо дотримання установлених строків зберігання в митному режимі митного складу утримувач митного складу повинен протягом 30 днів після закінчення строку зберігання цих товарів у митному режимі митного складу передати їх на склад органу доходів та зборів, а в разі закінчення строку придатності зазначених товарів – задекларувати їх у митний режим знищення або руйнування.

Взаємовідносини утримувача митного складу з органом доходів та зборів визначаються затвердженою керівником органу доходів та

зборів та погодженою утримувачем митного складу *процедурою* експлуатації такого складу, яка встановлює:

- 1) перелік посадових осіб, які мають право доступу на митний склад;
- 2) особу керуючого митним складом;
- 3) мінімальну кількість посадових осіб органу доходів та зборів, які будуть залучені до здійснення митного контролю та митного оформлення;
- 4) режим роботи складу;
- 5) терміни подання утримувачем митного складу звітів про рух товарів на складі;
- 6) особливості функціонування митного складу (за наявності).

Для поміщення товарів у митний режим митного складу органу доходів та зборів подаються митна декларація, товарно-транспортний документ на перевезення та рахунок (інвойс) або інший документ, який визначає вартість товару. Товари, що поміщуються в митний режим митного складу, декларуються органу доходів та зборів утримувачем митного складу.

Розміщення на митному складі товарів, поміщених в інші, ніж митний склад, митні режими (транзиту, тимчасового ввезення, переробки на митній території, експорту, тимчасового вивезення, переробки за межами митної території) для їх зберігання, перевантаження або дозавантаження транспортного засобу, здійснюється на підставі митної декларації, раніше оформленої відповідно до таких інших митних режимів, або документа, що її замінював, – накладної УМВС (СМГС), накладної ЦІМ (СІМ), накладної ЦІМ/УМВС (ЦІМ/СМГС, СІМ/SMGS), книжки МДП (Carnet TIR) тощо. У цих випадках поміщення таких товарів у митний режим митного складу не відбувається.

Товари, що вивантажуються на митний склад і призначені для зберігання більше ніж на 90 днів, підлягають поміщенню в митний режим митного складу.

У разі надходження товарів у складі консолідованих вантажів із метою подальшої доставки в орган доходів та зборів призначення при перевантаженні таких товарів з одного транспортного засобу на інший їх розміщення на митному складі або поміщення в митний режим митного складу не є обов'язковим.

Органам доходів та зборів для поміщення товарів у митний режим митного складу забороняється вимагати:

- 1) подання інших, ніж установлені Митним кодексом, документів (у тому числі документів, які видаються державними органами для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів);
- 2) проведення видів контролю, зазначених у частині першій статті 319 Митного кодексу України.

У разі розміщення товарів на митних складах з ініціативи органу, доходів та зборів взаємовідносини власника митного складу з органами доходів та зборів визначаються у відповідному договорі, укладеному згідно з цивільним законодавством України.

З товарами, що зберігаються на митному складі, без дозволу органу доходів та зборів можуть проводитися прості складські операції, необхідні для забезпечення збереження цих товарів:

- 1) переміщення товарів у межах складу з метою раціонального розміщення;
- 2) чищення;
- 3) провітрювання;
- 4) створення оптимального температурного режиму зберігання;
- 5) сушіння (у тому числі зі створенням потоку тепла);
- 6) захист від корозії;
- 7) боротьба із шкідниками;
- 8) інвентаризація.

Власник товарів, що зберігаються в митному режимі митного складу на митному складі, або вповноважена ним особа, із дозволу органу доходів та зборів, може проводити підготовку таких товарів до продажу (відчуження) та транспортування: консолідація та подібнення партій, формування відправлень, сортування, пакування, перепакування, маркування, навантаження, вивантаження, перевантаження, взяття проб і зразків товарів та інші подібні операції.

Операції, що проводяться з товарами, що зберігаються в митному режимі митного складу на митному складі, не повинні змінювати характеристик, за якими ці товари були класифіковані згідно з Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності.

Із дозволу органу доходів та зборів та за умови надання фінансової гарантії відповідно до розділу X Митного кодексу України, товари, поміщені в митний режим митного складу, можуть тимчасово з наступним поверненням вивозитися з митного складу на строк, обумовлений метою такого вивезення, але не більший ніж 45 днів. Не підлягають тимчасовому випуску з наступним поверненням товари, що використовуватимуться для виробництва, упаковки, експлуатації природних ресурсів, будівництва, ремонту чи обслуговування, виконання земляних або інших подібних робіт.

У разі відмови в наданні дозволу на здійснення з товарами, що зберігаються в митному режимі митного складу на митному складі, операцій орган доходів та зборів зобов'язаний невідкладно письмово або в електронній формі повідомити особі, яка звернулася за отриманням дозволу, про причини і підстави такої відмови.

Утримувач митного складу несе відповідальність за збереження товарів у приміщенні митного складу та дотримання вимог Митного кодексу України, а в разі втрати – зобов'язаний сплатити митні платежі, установлені законом на імпорт цих товарів. У разі зупинення дії або анулювання дозволу на відкриття та експлуатацію митного складу розміщення нових партій товарів на цьому складі не дозволяється.

Протягом 30 днів з дня анулювання дозволу на відкриття та експлуатацію митного складу товари, які зберігаються на цьому складі, повинні бути переміщені під митним контролем їх власником, уповноваженою ним особою або утримувачем митного складу на інший митний склад, на склад органу доходів та зборів чи заявлені в інший митний режим.

Допускається передача права власності на іноземні товари, поміщені у митний режим митного складу. Інформація про власника таких товарів надається органу доходів та зборів під час випуску зазначених товарів з митного складу. Якщо зміна власника товару передбачає вивезення товару з території України, таке вивезення здійснюється на підставі нових товаросупровідних документів і митної декларації.

Митний режим митного складу завершується шляхом поміщення товарів, поміщених у цей митний режим, в інший митний режим, що допускається Митним кодексом України.

Якщо встановлені законом заборони або обмеження щодо імпорту чи експорту відповідних товарів, що діяли під час перебування цих товарів у митному режимі митного складу, скасовано, дозволяється завершення митного режиму митного складу шляхом експорту зазначених товарів або випуску їх для вільного обігу на митній території України.

Митний режим митного складу припиняється органом доходів та зборів у разі:

- передачі товарів на склад органу доходів та зборів у зв'язку із закінченням строків зберігання в режимі митного складу;
- конфіскації товарів;
- повної втрати товарів унаслідок аварії або дії обставин непереборної сили, за умови підтвердження факту аварії або дії обставин непереборної сили в порядку, установленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

У разі припинення митного режиму митного складу у зв'язку з повною втратою товарів поміщення цих товарів у інший митний режим не вимагається, а фінансові гарантії, надані відповідно до частини четвертої статті 127 Митного кодексу України, підлягають поверненню (вивільненню).

Після перебування на митному складі товари, оформлені в митні режими експорту, реекспорту, транзиту, тимчасового вивезення, переробки за межами митної території України, повинні бути в установленій відповідно до Митного кодексу України строк вивезені за межі митної території України або поміщені в інший митний режим, який дозволяється щодо таких товарів.

У разі поміщення товарів, що зберігаються в митному режимі митного складу, в інший митний режим орган доходів та зборів установлює строк для вивезення зазначених товарів із митного складу, виходячи з наявних транспортних засобів та навантажувально-розвантажувальної техніки, але не менший, ніж п'ять робочих днів.

Митна вартість товарів, заявлених у відповідний митний режим, визначається під час випуску товарів зі складу.

Особливості оподаткування товарів:

Ввізне (вивізне) мито не сплачується (відповідно до п. 9 ст. 286 МКУ).

Акцизний податок не сплачується (відповідно до пп. 213.3.3 п. 213.3 ст. 213 Податкового кодексу України).

ПДВ не сплачується (відповідно до пп. 206.2.3 п. 206.2 ст. 206 Податкового кодексу України).

**9.9. Порядок застосування митного режиму
«вільна митна зона»**

Вільна митна зона – це митний режим, відповідно до якого іноземні товари ввозяться на територію вільної митної зони та вивозяться з цієї території за межі митної території України зі звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, а українські товари ввозяться на територію вільної митної зони з оподаткуванням митними платежами та застосуванням заходів нетарифного регулювання (ст. 130 МКУ) (додаток 40).

У нормах Кіотської конвенції відсутній окремий митний режим «спеціальна митна зона», при цьому використовується поняття «вільна зона» – частина території Договірної Сторони, у межах якої розміщені товари, як правило, розглядаються як такі, що знаходяться за межами митної території настільки, наскільки це стосується ввізних мит та податків.

Товари, поміщені в митний режим вільної митної зони, протягом усього строку перебування в цьому режимі перебувають під митним контролем.

Операції з поміщеними в митний режим вільної митної зони товарами, що знаходяться на територіях вільних митних зон комерційного типу, обмежуються лише простими складськими операціями, необхідними для забезпечення збереження цих товарів: переміщення товарів у межах вільної митної зони з метою раціонального розміщення, чищення, провітрювання, створення оптимального температурного режиму зберігання, сушіння (у тому числі зі створенням потоку тепла), захист від корозії, боротьба із шкідниками, інвентаризація. Також допускаються подрібнення партій, формування відправлень,

сортування, пакування, перепакування, маркування, навантаження, вивантаження, перевантаження та інші подібні операції.

Із поміщеними в митний режим вільної митної зони товарами, що знаходяться на територіях вільних митних зон сервісного типу, дозволяється здійснення операцій, пов'язаних із ремонтом, модернізацією, будівництвом повітряних, морських і річкових суден, інших плавучих засобів, їх складових частин.

Переліки видів товарів, які можуть бути поміщені в митний режим вільної митної зони, з метою розміщення на територіях вільних митних зон промислового типу та виробничих операцій, які можуть здійснюватися з такими товарами, визначаються окремими законами України для кожної такої зони.

Операції з поміщеними в митний режим вільної митної зони товарами, що знаходяться на територіях вільних митних зон комерційного типу, обмежуються лише простими складськими операціями, необхідними для забезпечення збереження цих товарів: переміщення товарів у межах вільної митної зони з метою раціонального розміщення, чищення, провітрювання, створення оптимального температурного режиму зберігання, сушіння (у тому числі зі створенням потоку тепла), захист від корозії, боротьба із шкідниками, інвентаризація. Також допускаються подрібнення партій, формування відправлень, сортування, пакування, перепакування, маркування, навантаження, вивантаження, перевантаження та інші подібні операції.

Товари можуть перебувати у спеціальних митних зонах протягом усього часу функціонування таких зон. Декларування товарів здійснюється шляхом подання органам доходів та зборів належним чином заповненої та оформленої митної декларації.

Поміщення українських товарів у митний режим вільної митної зони для цілей оподаткування вважається експортом цих товарів.

Іноземні товари, що ввозяться на територію вільної митної зони, допускаються на зазначену територію з умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами. Поміщення товарів у митний режим вільної митної зони, а також зміна цього митного режиму здійснюються органом доходів та зборів, у зоні діяльності якого знаходиться така зона. Для поміщення іноземних товарів у митний режим вільної митної зони та розміщення їх на територіях вільних митних зон комерційного типу, що розташовані в морських,

річкових портах чи аеропортах, у межах яких є пункти пропуску через державний кордон України, використовуються транспортні або комерційні документи, які містять опис таких товарів та супроводжують їх при ввезенні.

Для допуску товарів на територію вільної митної зони гарантії, передбачені розділом X Митного кодексу, не застосовуються.

Гарантії щодо переміщення іноземних товарів між органами доходів та зборів або в межах зони діяльності одного органу доходів та зборів, у зв'язку з необхідністю їх увезення на територію вільної митної зони (випуску з такої території), застосовуються відповідно до норм Митного кодексу.

Товари, що перебувають на території вільної митної зони у митному режимі вільної митної зони, або товари, вироблені на території цієї зони, можуть бути вивезені повністю або частково на територію іншої вільної митної зони, за умови виконання митних формальностей, передбачених цим розділом для митних режимів транзиту та вільної митної зони.

Відходи (залишки), що утворилися в результаті здійснення операцій з іноземними товарами у вільній митній зоні і мають господарську цінність та/або можуть бути утилізовані, у разі вивезення за межі вільної митної зони підлягають поміщенню в цьому стані у відповідний митний режим.

За бажанням декларанта відходи (залишки) можуть декларуватися за одним класифікаційним кодом згідно з УКТЗЕД за умови, що цьому коду відповідає найбільша ставка мита. Якщо до окремих товарів, які входять до зазначеної партії, застосовуються передбачені законом заходи нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, такий спосіб декларування не звільняє декларанта від додержання зазначених заходів щодо цих товарів.

З дозволу органу доходів та зборів відходи підлягають видаленню відповідно до законодавства України.

Дозволяється передача права власності на товари, поміщені в митний режим вільної митної зони. Інформація про власника таких товарів надається органу доходів та зборів під час поміщення зазначених товарів в інший митний режим відповідно до частини першої статті 137 Митного кодексу.

Митний режим вільної митної зони завершується шляхом реекспорту товарів, поміщених у цей митний режим, або поміщення їх в інший митний режим.

Для реекспорту іноземних товарів, поміщених у митний режим вільної митної зони відповідно до частини четвертої статті 132 Митного кодексу, використовуються транспортні або комерційні документи, які містять опис таких товарів та супроводжують їх при вивезенні.

Якщо встановлені законом заборони або обмеження щодо імпорту відповідних товарів, які діяли під час перебування цих товарів у митному режимі вільної митної зони, скасовано, дозволяється завершення митного режиму вільної митної зони шляхом випуску зазначених товарів для вільного обігу на митній території України.

Митний режим вільної митної зони припиняється органом доходів та зборів у разі:

- 1) конфіскації товарів;
- 2) повної втрати товарів унаслідок аварії або дії обставин непереборної сили, за умови підтвердження факту аварії або дії обставин непереборної сили в порядку, установленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

Випуск у вільний обіг продуктів переробки товарів, поміщених у митний режим вільної митної зони, здійснюється зі сплатою митних платежів та процентів, що підлягали б сплаті в разі перенесення строків сплати митних платежів у зв'язку з наданням розстрочення або відстрочення їх сплати відповідно до статті 100 Податкового кодексу України.

9.10. Порядок застосування митного режиму «безмитна торгівля»

Безмитна торгівля – це митний режим, відповідно до якого товари, не призначені для вільного обігу на митній території України, знаходяться та реалізуються для вивезення за межі митної території України під митним контролем у пунктах пропуску через державний кордон України, відкритих для міжнародного сполучення, та на по-

вітряних і водних транспортних засобах комерційного призначення, що виконують міжнародні рейси, з умовним звільненням від оподаткування митними платежами, установленими на імпорт та експорт таких товарів, та без застосування до них заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, у тому числі видів контролю, зазначених у частині першій статті 319 Митного кодексу України (ст. 140 МКУ) (додаток 41).

Порядок відкриття, функціонування та діяльності магазинів безмитної торгівлі визначаються Митним кодексом України, Постановою КМУ від 17.07.2003 р. № 1089 «Про затвердження Порядку відкриття і ліквідації магазинів безмитної торгівлі» та «Правил продажу товарів магазинами безмитної торгівлі», наказом ДМСУ від 07.04.2011 р. № 287 «Про затвердження порядку застосування митного режиму магазину безмитної торгівлі».

Подані документи орган доходів та зборів разом із Держкомкордоном розглядають в установленому порядку протягом 30 календарних днів після їх надходження. Цей строк може бути продовжено Головою органу доходів та зборів або його заступниками не більше ніж на 15 днів. Якщо документи відповідають вимогам митного режиму та перетинання державного кордону, видається дозвіл на відкриття магазину безмитної торгівлі (далі – дозвіл), який підписується Головою органу доходів та зборів та Головою Держкомкордону (або їх заступниками) і скріплюється печатками. Строк дії дозволу три роки.

Приміщення магазину безмитної торгівлі повинно відповідати всім вимогам, установленим законодавством для підприємств роздрібною торгівлі, а також бути обладнаним засобами, які дають змогу забезпечити:

а) накладення органом доходів та зборів митного забезпечення на всі місця доступу до приміщення безмитного магазину;

б) неможливість надходження або продажу товарів поза митним контролем;

в) надійне функціонування охоронної та пожежної сигналізації;

г) телефонний зв'язок із робочим місцем у безмитному магазині працівника органу доходів та зборів, який здійснює митний контроль у цьому магазині.

Магазин безмитної торгівлі – це спеціалізований торговельний заклад, розташований у пункті пропуску через державний кордон України, відкритому для міжнародного сполучення, а також на повітряному або водному транспортному засобі комерційного призначення, що виконує міжнародні рейси, та призначений для реалізації товарів, поміщених у митний режим безмитної торгівлі. Магазини безмитної торгівлі здійснюють продаж товарів громадянам, які виїжджають за межі митної території України, а також пасажиром міжнародних рейсів, які виконуються повітряними та водними транспортними засобами комерційного призначення, що експлуатуються резидентами. Реалізація магазинами безмитної торгівлі товарів, поміщених у митний режим безмитної торгівлі, *нідприємствам забороняється*. У місті Києві може створюватися магазин безмитної торгівлі, призначений для обслуговування членів дипломатичного персоналу дипломатичних представництв іноземних держав в Україні та членів їх сімей.

Товари можуть перебувати в митному режимі безмитної торгівлі протягом всього строку їх придатності для споживання та/або використання.

Товари, поміщені в митний режим безмитної торгівлі, протягом усього строку перебування в цьому режимі знаходяться під митним контролем.

У митний режим безмитної торгівлі поміщуються будь-які товари іноземні та українські товари, які ввозяться з-за меж митної території України або вивозяться з митної території України, крім товарів, заборонених до ввезення в Україну, вивезення з України і транзиту через територію України, товарів, що надходять в Україну як гуманітарна допомога, живих тварин та товарів за товарними позиціями 2701–2716 згідно з УКТЗЕД.

Іноземні товари поміщуються в митний режим безмитної торгівлі з умовним звільненням від оподаткування митними платежами. Розміщення українських товарів у митний режим безмитної торгівлі для цілей оподаткування вважається експортом цих товарів, при цьому забезпечення виконання обов'язку зі сплати митних пла-

тежів відповідно до розділу X Митного кодексу України не вимагається.

Забезпечення виконання обов'язку зі сплати митних платежів при переміщенні іноземних товарів між органами доходів та зборів або між різними пунктами пропуску в межах зони діяльності одного органу доходів та зборів у зв'язку з необхідністю їх ввезення у приміщення магазину безмитної торгівлі або випуску з такого приміщення здійснюється відповідно до розділу X Митного кодексу України.

Поміщення товарів у митний режим безмитної торгівлі, а також зміна цього митного режиму здійснюється органом доходів та зборів, у зоні діяльності якого розташований відповідний магазин безмитної торгівлі.

Магазин безмитної торгівлі здійснює продаж товарів за національну або іноземну валюту, віднесену Національним банком до категорії «вільно конвертована валюта» (готівкою або за кредитними картками та чеками). У магазинах безмитної торгівлі товари продаються лише фізичним особам, які відбувають за кордон, за умови подання ними відповідних документів або власного квитка на проїзд транспортним засобом, який прямує за межі України. Факт продажу товару підтверджується касовим чеком із послідовною нумерацією (у двох примірниках), у якому повинно бути зазначено номер рейсу, ідентифікаційний код товару і його вартість. Оригінал чека видається пасажирові, який здійснив покупку, а копія зберігається безмитним магазином не менш як три роки. Заміна та обмін товарів, придбаних фізичною особою в безмитному магазині, здійснюється згідно із законодавством України.

Продаж товарів із допоміжних приміщень та зі складу за зразками, попереднім замовленням та в розстрочку, а також використання приміщень магазину безмитної торгівлі для зберігання та реалізації товарів, що не пройшли митного оформлення, не дозволяється.

Товари, що надходять до магазину безмитної торгівлі, підлягають декларуванню шляхом подання митної декларації.

На складі магазину безмитної торгівлі дозволяється здійснювати розпакування, пакування, перепакування та еквівалентні опера-

ції, а також операції, пов'язані із забезпеченням зберігання товарів та їх передпродажною підготовкою.

Товари повинні зберігатися на складі таким чином, щоб посадова особа органу доходів та зборів могла здійснити перевірку.

Власник (керівник) безмитного магазину зобов'язаний на початку кожного місяця подавати органу доходів та зборів звіт про товари, що надійшли та реалізовані в безмитному магазині, і проводити інвентаризацію товарів один раз на квартал.

У неробочий час товари зберігаються в приміщенні магазину безмитної торгівлі з обов'язковим накладенням митного забезпечення на двері та інші місця доступу. При цьому є обов'язковою наявність пломб, печаток та інших забезпечень власника на дверях та інших місцях доступу, поряд із забезпеченнями органу доходів та зборів.

У разі зупинення дії дозволу на відкриття та експлуатацію магазину безмитної торгівлі продаж (постачання) товарів цим магазином та розміщення в ньому нових партій товарів *забороняються*.

Протягом 30 днів із дня анулювання дозволу на відкриття та експлуатацію магазину безмитної торгівлі товари, які знаходяться в цьому магазині та перебувають у митному режимі безмитної торгівлі, підлягають декларуванню утримувачем магазину до іншого митного режиму відповідно до частини першої статті 146 Митного кодексу України або розміщенню в іншому магазині безмитної торгівлі.

Адміністративну відповідальність за порушення порядку та строків розпорядження товарами, розміщеними в магазині безмитної торгівлі, у разі зупинення дії або анулювання дозволу на його відкриття та експлуатацію, несе утримувач цього магазину.

Митний режим безмитної торгівлі завершується шляхом реекспорту товарів, поміщених у цей митний режим, або поміщення їх в інший митний режим. У разі псування товарів, поміщених у митний режим безмитної торгівлі ці товари підлягають поміщенню в митний режим знищення або руйнування утримувачем магазину безмитної торгівлі.

Якщо встановлені законом заборони або обмеження щодо імпорту відповідних товарів, які діяли під час перебування цих това-

рів у режимі безмитної торгівлі, скасовано, дозволяється завершення режиму безмитної торгівлі шляхом випуску зазначених товарів для вільного обігу на митній території України.

Митний режим безмитної торгівлі припиняється органом доходів та зборів у разі:

- 1) конфіскації товарів;
- 2) повної втрати товарів унаслідок аварії або дії обставин непереборної сили, за умови підтвердження факту аварії або дії обставин непереборної сили, у порядку, установленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

Особливості оподаткування товарів відповідно до митного режиму «магазин безмитної торгівлі»:

До товарів, поміщених у митний режим безмитної торгівлі, застосовується умовне повне звільнення від оподаткування ввізним митом при дотриманні вимог та обмежень, установлених главою 22, статтею 140 та пунктом 11 статті 286 МКУ.

Акцизний податок не сплачується (відповідно до пп. 3 п. 3 ст. 213 Податкового кодексу України).

ПДВ не сплачується (відповідно до пп. 195.1.2 п. 195.1 ст. 195, 206.2.3 Податкового кодексу України).

Товари, придбані в безмитних магазинах без сплати податку на додану вартість, у разі зворотного ввезення таких товарів на митну територію України, підлягають оподаткуванню в порядку, передбаченому для оподаткування операцій з імпорту.

9.11. Порядок застосування митного режиму «переробка на митній території України»

Переробка на митній території – це митний режим, відповідно до якого іноземні товари піддаються у встановленому законодавством порядку переробці без застосування до них заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, за умови подальшого реекспорту продуктів переробки (ст. 147 МКУ).

Операції з переробки товарів можуть включати:

1) власне переробку товарів, у тому числі: обробку, монтаж, демонтаж, використання окремих товарів, які сприяють чи полегшують процес виготовлення продуктів переробки;

2) ремонт товарів, у тому числі модернізацію, відновлення та регулювання, калібрування (ст. 150 МКУ).

Кількість операцій із переробки товарів у митному режимі переробки на митній території не обмежується.

Поміщення товарів у митний режим переробки на митній території допускається з письмового дозволу органу доходів та зборів за заявою власника цих товарів або уповноваженої ним особи.

За письмовою заявою власника товарів або вповноваженої ним особи органом доходів та зборів може бути винесено попереднє рішення щодо можливості поміщення товарів у митний режим переробки товарів на митній території.

Разом із заявою власник товарів або уповноважена ним особа подає органу доходів та зборів такі документи:

1) зовнішньоекономічні договори або документи, що їх замінюють, на підставі яких здійснюватиметься переробка товарів і які повинні містити, зокрема, відомості про обов'язковий обсяг виходу продуктів переробки, конкретний обсяг робіт і строк їх виконання. Якщо зовнішньоекономічний договір або документ, що його замінює, не містить зазначених відомостей, такі відомості подаються окремим документом;

2) технологічні схеми переробки (крім випадків увезення товарів із метою ремонту, у тому числі модернізації, відновлення та регулювання), у яких повинні бути зазначені відомості про всі етапи переробки та процесу перетворення товарів, поміщених у митний режим переробки на митній території, на продукти переробки, кількісні показники товарів, поміщених у митний режим переробки на митній території, та інших товарів, що витрачаються підприємством на здійснення операцій з переробки, з обґрунтуванням виробничих втрат товарів на кожному етапі, а також відомості про найменування та кількість відходів переробки:

- державні стандарти й стандарти підприємства, технічні умови, а за відсутності таких документів – описи чи креслення зразків,

відповідно до яких має здійснюватися переробка товарів, розміщених у митному режимі переробки;

- висновки Торгово-промислової палати України або регіональних торгово-промислових палат про підтвердження кількісних показників виходу продуктів переробки за договором переробки товарів, за потреби;
- висновки експертних установ, що мають відношення до виконання зовнішньоекономічної операції з переробки товарів, за наявності.

Дозвіл на переробку товарів на митній території України видається органом доходів та зборів підприємству безоплатно протягом п'яти робочих днів від дати реєстрації відповідної заяви.

Виникнення або виявлення органом доходів та зборів обставин, які не відображені в документах підприємства і які впливають на найменування та обсяги виходу продуктів переробки, а також установлення законодавством України заборон чи обмежень щодо переробки відповідних товарів на митній території України *є підставою для надання відмови* в митному оформленні наступних партій товарів, що ввозяться на митну територію України із метою переробки.

У дозволі на переробку товарів на митній території України зазначається перелік операцій із переробки та спосіб їх здійснення. Дозволи на виконання окремих операцій із переробки або повного циклу переробки іншими підприємствами надаються одночасно з дозволом на переробку товарів на митній території України або, за необхідності, – на підставі заяви відповідної особи після надання цього дозволу та відображаються в ньому.

Переміщення товарів між підприємствами, що беруть участь у процесі переробки, та розташованими в зонах діяльності різних органів доходів та зборів, здійснюється під контролем митних.

У видачі дозволу на переробку товарів на митній території України не може бути відмовлено з огляду на:

- 1) країну походження, країну відправлення або країну призначення цих товарів;
- 2) наявність на митній території України товарів, ідентичних за описом, якістю та технічними характеристиками товарам, що ввозяться для переробки.

Рішення про відмову у видачі дозволу на переробку товарів на митній території України приймається, якщо:

1) відомостей, зазначених у поданих заявником документах, недостатньо для визначення обов'язкового обсягу виходу продуктів переробки, що утворюються в результаті переробки товарів;

2) орган доходів та зборів виявив невідповідності у відомостях, що містяться в поданих заявником документах, або недостовірність цих відомостей;

3) органом доходів та зборів встановлено відсутність належного технологічного обладнання, приміщень, умов для обліку і зберігання товарів, що ввозяться з метою переробки;

4) підприємством не дотримано встановлених законодавством України заборон чи обмежень щодо переробки товарів на митній території України.

Дозвіл на переробку товарів на митній території України може бути змінено або відкликано органом доходів та зборів, якщо його видано на підставі недостовірних даних, що мали істотне значення для прийняття рішення про його видачу, або якщо підприємство, якому видано такий дозвіл, не дотримується положень Митного кодексу України та інших актів законодавства України з питань державної митної справи. Протягом 20 днів від дати відкликання дозволу на переробку товарів за межами митної території України товари, поміщені в митний режим переробки за межами митної території, повинні бути заявлені до іншого митного режиму.

Вимоги до ідентифікації окремих товарів, що ввозяться на митну територію України з метою переробки, можуть встановлюватися центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів, з урахуванням характеру операцій із переробки та особливостей технологічного процесу.

Якщо органи доходів та зборів не можуть забезпечити ідентифікацію товарів, що ввозяться на митну територію України з метою переробки, відповідно до статті 326 Митного кодексу України можуть бути застосовані інші способи забезпечення ідентифікації з урахуванням характеру операцій із переробки та особливостей технологічного процесу, наприклад, такі як:

- 1) посилання на опис спеціального виробничого маркування або номерів;
- 2) пломби, печатки, штампи або інше індивідуальне маркування;
- 3) зразки, ілюстрації чи технічний опис;
- 4) проби;
- 5) документальне підтвердження, яке стосується передбачених операцій (такі як контракти, рахунки-проформи, комерційна переписка), які свідчать про те, що продукти переробки вироблені з товарів, які ввозяться для переробки.

Можливість установлення наявності ввезених товарів у продуктах переробки не є обов'язковою для допуску товарів для переробки на митній території України у випадках, якщо:

1) такі товари можуть бути ідентифіковані шляхом представлення докладних даних про витрачені ресурси та технології виробництва продуктів переробки чи шляхом здійснення митного контролю під час проведення операцій із переробки; або

2) митний режим переробки на митній території завершується реекспортом продуктів переробки товарів, ідентичних за описом, якістю та технічними характеристиками товарам, допущеним для переробки на митній території України.

Строк переробки товарів на митній території України встановлюється органом доходів та зборів у кожному випадку під час видачі дозволу підприємству, виходячи з тривалості процесу переробки товарів та розпорядження продуктами їх переробки. Зазначений строк обчислюється, починаючи з дня завершення митного оформлення органом доходів та зборів іноземних товарів для переробки.

За заявою підприємства, якому видано дозвіл на переробку товарів, із причин, підтверджених документально, строк переробки товарів на митній території України продовжується зазначеним органом, але загальний строк переробки не може перевищувати 365 днів. Законами України може визначатися більший строк переробки товарів.

Поміщення товарів у митний режим переробки на митній території здійснюється з умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами. Заходи гарантування додержання митного ре-

жиму переробки на митній території застосовуються до товарів, визначених Кабінетом Міністрів України.

У процесі переробки іноземних товарів не допускається використання українських товарів (крім палива та енергії), на які законом встановлено вивізне мито.

Обмеження або заборони щодо ввезення окремих видів товарів на митну територію України з метою переробки встановлюються законом. За обґрунтованої необхідності Кабінет Міністрів України має право визначати:

1) товари, при розміщенні яких у митний режим переробки на митній території застосовуються фінансові гарантії відповідно до розділу X Митного кодексу України;

2) продукти переробки та/або товари, продукти переробки яких підлягають обов'язковому реекспорту за межі митної території України;

3) мінімальне співвідношення вартості іноземних та українських товарів для окремих категорій товарів, що піддаються операціям із переробки;

4) перелік товарів, які не можуть бути допущені до переробки для вільного обігу на митній території України;

5) товари, розміщення яких у митний режим переробки на митній території забороняється.

Постановою КМУ від 02.09.2010 р. № 803 «Про здійснення операцій, пов'язаних з переробкою давальницької сировини на митній території України» заборонено здійснення операцій, пов'язаних із переробкою давальницької сировини на митній території України з метою отримання товарів, зазначених у статті 1 Закону України «Про ставки вивізного (експортного) мита на брутт легованих чорних металів, брутт кольорових металів та напівфабрикати з їх використанням».

Іншим прикладом державного регулювання переробних операцій є запровадження заборони на переробку давальницької сировини для виробництва спирту, горілки і лікеро-горілчанних виробів. Постановою КМУ від 1 серпня 1996 року № 882 «Про призупинення приймання та переробки давальницької сировини для виробництва

спирту, горілки і лікєро-горілочаних виробів та про порядок обкладання їх акцизним збором», починаючи з 1 серпня 1996 року, призупинено приймання та переробку на давальницьких умовах сировини для виробництва спирту, горілки і лікєро-горілочаних виробів від замовників незалежно від форм власності та заборонено використання спирту, горілки і лікєро-горілочаних виробів для розрахунків за товарообмінними (бартерними) та іншими угодами, які не передбачають розрахунки у грошовій формі, включаючи розрахунки із застосуванням векселів, у тому числі казначейських.

Кабінетом міністрів України також можуть установлюватись питомі показники давальницької сировини у складі готової продукції та визначатись терміни здійснення переробних операцій.

Постановою КМУ від 28 квітня 2000 року № 721 «Про встановлення термінів виконання операцій з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах у разі виготовлення труб» установлені терміни виконання операцій із давальницькою сировиною, що ввозиться на митну територію України (код товару згідно з УКТЗЕД 7305 11 00 00) без антикорозійного покриття – 180, а з антикорозійним покриттям – 270 календарних днів із дати оформлення ввізної митної декларації. Постановою КМУ від 12 квітня 2000 року № 629 «Про термін виконання операцій з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах у разі виготовлення верстатів токарних металорізальних» визначено термін виконання операцій із давальницькою сировиною, що ввозиться на митну територію України з метою виготовлення верстатів токарних металорізальних (код згідно з УКТЗЕД 8458 19 20 00), 250 календарних днів, починаючи з дати оформлення ввізної митної декларації.

При вивезенні продукції, що класифікується за кодами товарних груп 1–24 УКТЗЕД давальницька сировина, яка вивозиться з митної території України для переробки в готову, повинна мати вартість не менш як 80 відсотків вартості готової продукції, вищезазначена вимога передбачена постановою КМУ від 4 листопада 1997 року № 1216 «Про встановлення показників питомої ваги давальницької сировини у загальній вартості готової продукції за окремими видами операцій у зовнішньоекономічних відносинах».

У разі встановлення заборон чи обмежень щодо переробки відповідних товарів на митній території України переробка таких товарів, поміщених у митний режим переробки на митній території, завершується на умовах, що діяли на момент поміщення цих товарів у зазначений митний режим.

Товари, поміщені в митний режим переробки на митній території, а також продукти їх переробки протягом усього строку перебування в цьому режимі знаходяться під митним контролем.

Продукти переробки, залишки (відходи), виготовлені (одержані) в процесі здійснення операцій із переробки іноземних товарів, іноземні товари, поміщені в митний режим переробки на митній території, зберігають статус іноземних товарів.

Українські товари, що використовувалися в процесі переробки іноземних товарів на митній території України, отримують статус іноземних товарів у момент вивезення продуктів переробки за межі митної території України.

Митний режим переробки на митній території завершується шляхом реекспорту продуктів переробки чи поміщення їх в інший митний режим.

Вивезення продуктів переробки здійснюється як при реекспорті товарів:

- вивізне (експортне) мито не сплачується;
- акцизний податок не сплачується;
- ПДВ не сплачується.

Під еквівалентними товарами розуміються українські та іноземні товари, які є ідентичними за описовими, кількісними і технічними характеристиками іноземним товарам, які вони замінюють, увезеним для операцій із переробки на митній території України. Продукти, отримані в результаті переробки еквівалентних товарів, для цілей застосування цієї глави вважаються продуктами переробки іноземних товарів.

Дозволяється здійснення реекспорту продуктів переробки, одержаних із використанням еквівалентних товарів, до ввезення товарів для переробки на митній території України або до завершення операцій із їх переробки.

Під час реекспорту продуктів переробки вони підлягають декларуванню органам доходів та зборів із поданням переліку українських товарів, витрачених під час здійснення операцій із переробки іноземних товарів, із зазначенням їх кількості та вартості.

Декларант має право заявити українські товари (крім палива та енергії), що повністю використані під час переробки іноземних товарів, у митний режим експорту. Митне оформлення в такому випадку здійснюється в порядку, установленому цим Кодексом та іншими законами України для митного оформлення експорту українських товарів.

Продукти переробки можуть реекспортуватися однією чи кількома партіями. Допускається вивезення продуктів переробки за межі митної території України не через той орган доходів та зборів, через який товари ввозилися на цю територію для переробки.

Якщо умовами переробки іноземних товарів на митній території України передбачено проведення розрахунків частиною продуктів їх переробки, такі продукти підлягають митному оформленню відповідно до митного режиму імпорту з оподаткуванням митними платежами та застосуванням заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, передбачених законом.

Реалізація на митній території України продуктів переробки, власником яких є нерезидент, здійснюється через зареєстроване в Україні його представництво, на яке покладається обов'язок із декларування цих продуктів переробки для вільного обігу.

Продукти переробки також можуть бути реалізовані підприємству, яке їх виготовило.

Дозволяється ввезення товарів для переробки на митній території України з метою подальшого митного оформлення продуктів переробки для вільного обігу на цій території.

Митний режим переробки на митній території припиняється органом доходів та зборів у разі:

- 1) конфіскації товарів;
- 2) повної втрати товарів унаслідок аварії або дії обставин непереборної сили, за умови підтвердження факту такої аварії або дії обставин у порядку, установленому центральним органом виконав-

чої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів. У разі припинення митного режиму переробки на митній території згідно з частиною другою цієї статті реекспорт товарів та продуктів їх переробки не вимагається, а фінансові гарантії, надані відповідно до статті 148 Митного кодексу України, підлягають поверненню.

Залишки або відходи, що утворилися в результаті здійснення операцій із переробки іноземних товарів, можуть бути утилізовані або підлягають видаленню.

За бажанням декларанта або уповноваженої ним особи залишки або відходи можуть декларуватися за одним класифікаційним кодом згідно з УКТЗЕД, за умови, що цьому коду відповідає найбільша ставка мита. Якщо до окремих товарів, які входять до зазначеної партії, застосовуються передбачені законом заходи нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, такий спосіб декларування не звільняє декларанта від додержання зазначених заходів щодо цих товарів.

9.12. Порядок застосування митного режиму «переробка за межами митної території України»

Переробка за межами митної території – це митний режим, відповідно до якого українські товари піддаються у встановленому законодавством порядку переробці за межами митної території України без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, за умови повернення цих товарів або продуктів їх переробки на митну територію України в митному режимі імпорту (ст. 162 МКУ).

Поміщення товарів у митний режим переробки за межами митної території допускається з письмового дозволу органу доходів та зборів за заявою власника цих товарів або вповноваженої ним особи.

Разом із заявою власник товарів або вповноважена ним особа подає органу доходів та зборів такі документи:

- зовнішньоекономічні договори або документи, що їх замінюють, на підставі яких здійснюватиметься переробка товарів і які повинні містити, зокрема, відомості про обов'язковий обсяг ви-

ходу продуктів переробки, конкретний обсяг робіт і строк їх виконання;

- технологічні схеми переробки (крім випадків вивезення товарів з метою ремонту, у тому числі модернізації, відновлення та регулювання), у яких повинні бути зазначені відомості про всі етапи переробки і процесу перетворення товарів, поміщених у митний режим переробки за межами митної території, на продукти переробки, кількісні показники товарів, поміщених у митний режим переробки за межами митної території, та інших товарів, що витрачаються на здійснення операцій із переробки, з обґрунтуванням виробничих втрат товарів на кожному етапі, а також відомості про найменування та кількість відходів переробки;
- інші документи за бажанням власника товарів або вповноваженої ним особи, такі як висновки державних органів, експертних установ, організацій, державні стандарти і стандарти підприємства, технічні умови, описи чи креслення зразків, відповідно до яких здійснюватиметься переробка, тощо.

Дозвіл надається протягом п'яти робочих днів із дати реєстрації відповідної заяви.

За письмовою заявою власника товарів або вповноваженої ним особи органом доходів та зборів може бути винесено попереднє рішення щодо можливості поміщення товарів у митний режим переробки товарів за межами митної території.

У видачі дозволу на переробку товарів за межами митної території України відмовляється, якщо:

- відомостей, зазначених у поданих заявником документах, недостатньо для визначення обов'язкового обсягу виходу продуктів переробки, що утворюються в результаті переробки товарів;
- орган доходів та зборів виявив невідповідності у відомостях, що містяться в поданих заявником документах, або недостовірність цих відомостей;
- підприємством не дотримано встановлених законодавством України заборон чи обмежень щодо переробки товарів за межами митної території України.

Не підлягають поміщенню в митний режим переробки за межами митної території товари (крім тих, що вивозяться з метою ремонту), які при імпорті були звільнені від оподаткування митними платежами відповідно до Митного кодексу України та Податкового кодексу України.

У дозволі на переробку товарів за межами митної території України зазначається перелік операцій із переробки та спосіб їх здійснення.

Якщо зовнішньоекономічний договір, на підставі якого здійснюватиметься переробка, передбачає вивезення товарів із метою переробки окремими партіями протягом певного періоду часу на однакових умовах, дозвіл видається на обсяг товарів і строк, визначені зовнішньоекономічним договором, але не більш як на один рік.

Виникнення або виявлення органом доходів та зборів обставин, які не відображені в документах підприємства, але які впливають на найменування та обсяг виходу продуктів переробки, а також установлення законодавством України заборон чи обмежень щодо переробки відповідних товарів за межами митної території України є підставами для надання відмови у митному оформленні наступних партій товарів, що вивозяться за межі митної території України з метою переробки. Якщо такі обставини не мають впливу на найменування та обсяг виходу продуктів переробки, відомості про них вносяться до раніше виданого дозволу.

Дозвіл на переробку товарів за межами митної території України може бути змінено або відкликано органом доходів та зборів, якщо його видано на підставі недостовірних даних, що мали істотне значення для прийняття рішення про його видачу, або якщо підприємство, якому видано такий дозвіл, не дотримується положень Митного кодексу України та інших законодавчих актів України.

Строк переробки товарів за межами митної території України встановлюється органом доходів та зборів у кожному випадку під час надання дозволу підприємству-резиденту, виходячи з тривалості процесу переробки товарів та розпорядження продуктами їх переробки. Зазначений строк обчислюється, починаючи з дня завершення митного оформлення органом доходів та зборів українських товарів для пе-

реробки. За заявою підприємства, якому видано дозвіл на переробку товарів, із причин, підтверджених документально, строк переробки товарів за межами митної території України продовжується зазначеним органом, але загальний строк переробки не може перевищувати 365 днів.

Вимоги до ідентифікації окремих товарів, що вивозяться за межі митної території України з метою переробки, можуть установлюватися центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів, з урахуванням характеру операцій із переробки та особливостей технологічного процесу.

Якщо органи доходів та зборів не можуть забезпечити ідентифікацію товарів, що вивозяться за межі митної території України з метою переробки, відповідно до статті 326 Митного кодексу, можуть бути застосовані інші способи забезпечення ідентифікації з урахуванням характеру операцій із переробки та особливостей технологічного процесу, зокрема:

1) посилання на опис спеціального виробничого маркування або номерів;

2) пломби, печатки, штампи або інше індивідуальне маркування;

3) зразки, ілюстрації чи технічний опис;

4) проби;

5) документальне підтвердження, яке стосується передбачених операцій (такі, як контракти, рахунки-проформи, комерційна переписка), які свідчать про те, що продукти переробки вироблені з товарів, що вивозяться для переробки.

Операції з переробки товарів можуть включати:

1) власне переробку товарів, у тому числі: обробку, монтаж, демонтаж, використання окремих товарів, які сприяють чи полегшують процес виготовлення продуктів переробки;

2) ремонт товарів, у тому числі модернізацію, відновлення та регулювання, калібрування.

Окремі операції з переробки товарів або повний цикл переробки за дорученням підприємства, якому видано дозвіл на переробку товарів на митній території України, та з дозволу органу доходів та зборів можуть здійснюватися іншими підприємствами. При цьому відповідальність перед органами доходів та зборів за порушення ви-

значеного порядку переробки товарів несе підприємство, якому видано дозвіл на проведення операцій із переробки товарів на митній території України. Дозволи на виконання окремих операцій із переробки або повного циклу переробки надаються одночасно з дозволом на переробку товарів на митній території України або, за необхідності, – на підставі заяви відповідної особи після надання цього дозволу та відображаються у ньому. Кількість операцій з переробки товарів у митному режимі переробки на митній території не обмежується.

Товари, поміщені в митний режим переробки за межами митної території, протягом усього строку перебування в цьому режимі перебувають під митним контролем.

Поміщення товарів у митний режим переробки за межами митної території в установлених законом випадках здійснюється зі сплатою вивізного мита.

За обґрунтованої необхідності Кабінет Міністрів України має право визначати:

1) продукти переробки, залишки переробки, а також товари, продукти переробки чи залишки переробки яких підлягають обов'язковому поверненню на митну територію України і випуску у вільний обіг;

2) мінімальне співвідношення вартості українських та іноземних товарів для окремих категорій товарів, що піддаються операціям з переробки за межами митної території України.

Товари, продукти переробки яких визначені Кабінетом Міністрів України як обов'язкові до повернення на митну територію України, вивозяться в митному режимі переробки за межами митної території із застосуванням заходів гарантування на суму їх вартості в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

У разі встановлення законами України заборон чи обмежень щодо переробки відповідних товарів за межами митної території України переробка таких товарів, поміщених у режим переробки за межами митної території, завершується на умовах, які діяли на момент поміщення цих товарів у зазначений митний режим.

Якщо умовами переробки товарів за межами митної території України передбачено проведення розрахунків частиною товарів, при-

значених для переробки, така частина товарів при вивезенні за межі митної території України декларується в митному режимі експорту.

Органи доходів та зборів здійснюють контроль за обов'язковим обсягом виходу продуктів переробки, що утворюються в результаті переробки товарів за межами митної території України. Дані про обов'язковий обсяг виходу продуктів переробки зазначаються в договорі (контракті) на переробку товарів або в окремому документі, що подаються органу доходів та зборів підприємством для отримання дозволу на переробку товарів за межами митної території України. Органи доходів та зборів можуть установлювати обов'язкові норми виходу продуктів переробки, якщо операції з переробки за межами митної території України здійснюються за типовими (однаковими) технічними умовами, а товари і продукти їх переробки мають постійні характеристики.

Для підтвердження даних про обсяг виходу продуктів переробки центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, може звертатися до інших центральних органів виконавчої влади або експертних установ чи до органів доходів та зборів іноземних країн. Такі звернення не є підставою для відмови у видачі дозволу на переробку товарів за межами митної території України або для зупинення дії раніше виданих дозволів протягом усього періоду їх розгляду.

Митний режим переробки за межами митної території завершується:

- 1) шляхом імпорту продуктів переробки; або
- 2) шляхом реімпорту відповідно до статті 78 Митного кодексу України товарів, що вивозилися в режимі переробки за межами митної території; або
- 3) шляхом експорту продуктів переробки чи товарів, що вивозилися в режимі переробки за межами митної території.

Товари, поміщені в митний режим переробки за межами митної території, та/або продукти їх переробки можуть бути реалізовані за межами митної території України за умови митного оформлення товарів, поміщених у митний режим переробки за межами митної території, у митний режим експорту з дотриманням вимог Митного кодексу України та інших законодавчих актів України.

Під еквівалентними товарами розуміються іноземні товари, які є ідентичними за описовими, кількісними і технічними характеристиками українським товарам, вивезеним для переробки за межами митної території України. Продукти, отримані в результаті переробки еквівалентних товарів, для цілей застосування цієї глави вважаються продуктами переробки українських товарів.

Дозволяється ввезення продуктів переробки еквівалентних товарів на митну територію України до вивезення українських товарів для переробки за межами митної території України або до завершення операцій із їх переробки.

Митний режим переробки за межами митної території припиняється органом доходів та зборів у разі:

- 1) конфіскації товарів;
- 2) повної втрати товарів унаслідок аварії або дії обставин непереборної сили, за умови підтвердження факту такої аварії або дії обставин у порядку, установленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

У разі припинення митного режиму переробки за межами митної території – повернення товарів та продуктів їх переробки на митну територію України не вимагається, а гарантії, надані відповідно до статті 164 Митного кодексу України, повертаються тільки в разі повної втрати товарів унаслідок аварії або дії обставин непереборної сили. Протягом 20 днів від дати відкликання дозволу на переробку товарів за межами митної території України товари, поміщені в митний режим переробки за межами митної території, повинні бути заявлені до іншого митного режиму в порядку, визначеному Митним кодексом. У разі невиконання підприємством вимог частини першої цієї статті зобов'язання, забезпечені гарантією (якщо така гарантія надавалася), підлягають виконанню.

Продукти переробки можуть увозитися на митну територію України однією чи кількома партіями. Допускається ввезення продуктів переробки на митну територію України через інший орган доходів та зборів, ніж той, через який товари вивозилися для переробки.

Під час ввезення продуктів переробки іноземні товари, які були витрачені у процесі переробки товарів, що вивозилися, декларуванию не підлягають.

Звільнення від оподаткування митними платежами застосовується до товарів, які були поміщені в митний режим переробки за межами митної території та в межах визначеного строку повертаються на митну територію України:

1) у тому самому стані, в якому вони були вивезені за межі митної території України, із дотриманням умов, зазначених у статті 78 Митного кодексу України;

2) у відремонтованому вигляді, якщо ремонт проведено в рамках гарантійних зобов'язань.

Залишки і відходи, що утворилися в результаті здійснення операцій із переробки українських товарів за межами митної території України і залишаються за межами цієї території, митному контролю та митному оформленню не підлягають.

Товари, поміщені в митний режим переробки за межами митної території, оподатковуються вивізним митом відповідно до глави 24 Митного кодексу України. До товарів, поміщених у митний режим переробки за межами митної території, та продуктів їх переробки, зазначених у частині другій статті 168 Митного кодексу України, що в межах визначеного строку повертаються в Україну, застосовується умовне повне звільнення від оподаткування ввізним митом у порядку, визначеному статтею 168 Митного кодексу України. До продуктів переробки (крім зазначених у частині другій статті 168 Митного кодексу України) застосовується часткове звільнення від оподаткування ввізним митом, відповідно до якого сплаті підлягає позитивна різниця між сумою ввізного мита, нарахованою на продукти переробки, та сумою ввізного мита, яка підлягала б сплаті в разі імпорту відповідних товарів, що були вивезені за межі митної території України для переробки.

9.13. Переробка товарів для вільного обігу

Переробка на митній території – це митний режим, відповідно до якого іноземні товари піддаються у встановленому законодавством порядку переробці без застосування до них заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, за умови подальшого реекспорту продуктів переробки (ст. 147 МКУ).

Поміщення товарів у митний режим переробки на митній території допускається з письмового дозволу органу доходів та зборів, за заявою власника цих товарів або уповноваженої ним особи.

Товари можуть бути допущені до переробки для вільного обігу на митній території України за умови, що:

1) орган доходів та зборів може впевнитися в тому, що продукти переробки були отримані саме із цих товарів;

2) товари після переробки не можуть бути економічно вигідно відновлені в первинному стані.

Переробка товарів для вільного обігу на митній території України завершується шляхом поміщення продуктів їх переробки в митний режим імпорту.

За рішенням декларанта або уповноваженої ним особи, допускається поміщення зазначених продуктів в інші митні режими.

Реалізація на митній території України продуктів переробки, власником яких є нерезидент, здійснюється через зареєстроване в Україні його представництво, на яке покладається обов'язок із декларування цих продуктів переробки для вільного обігу.

Продукти переробки також можуть бути реалізовані підприємству, яке їх виготовило.

У разі випуску у вільний обіг продуктів переробки, отриманих із товарів, поміщених у митний режим переробки на митній території, сплата ввізного мита здійснюється в порядку, визначеному статтею 155 Митного кодексу України.

Якщо умовами переробки іноземних товарів на митній території України передбачено проведення розрахунків частиною продуктів їх переробки, такі продукти підлягають митному оформленню відповідно до митного режиму імпорту. Їх оподаткування митними платежами здійснюється на загальних підставах, із застосуванням заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, передбачених законом.

У спеціальному додатку F Кіотської конвенції розкривається поняття митного режиму «переробка товарів для вільного обігу», відповідно до якого ввезені товари можуть піддаватися операціям із виготовлення, переробки або обробки до митного оформлення для

випуску у вільний обіг та під митним контролем до такого ступеня, що сума ввізних мита та податків, які застосовуються до отриманих таким чином товарів, стає нижчою за ту суму, що була б застосована до ввезених товарів. *Режим переробки товарів для вільного обігу надається за умови, що:*

- митна служба може впевнитися в тому, що продукти, які утворилися при переробці товарів для вільного обігу, були отримані з увезених товарів;
- після виготовлення, переробки або обробки товарів вони не можуть бути економічно вигідно відновлені у вихідному стані.

Національним законодавством визначається категорії товарів та операції, дозволені для переробки товарів для вільного обігу.

Переробка товарів для вільного обігу не обмежується товарами, безпосередньо ввезеними з-за кордону, але також дозволяється для товарів, уже поміщених під інший митний режим. Операції з переробки товарів для вільного обігу завершуються митним оформленням для вільного обігу продуктів, що утворилися в результаті переробки.

Коли це виправдано обставинами, та за запитом відповідної особи, митна служба погоджується із завершенням режиму після поміщення продуктів, що утворилися в результаті виготовлення, переробки або обробки, під інший митний режим із дотриманням умов та формальностей, що застосовуються в кожному випадку. Будь-які відходи та залишки, що утворилися в результаті переробки товарів для вільного обігу, у випадку їхнього митного оформлення для вільного обігу, обкладаються ввізним митом та податками, які застосовуваними до таких відходів та залишків, увезених у цьому стані.

9.14. Порядок застосування митного режиму «знищення або руйнування»

Знищення або руйнування – це митний режим, відповідно до якого іноземні товари під митним контролем знищуються або приводяться у стан, який виключає можливість їх використання, з умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами, установленими на імпорт цих товарів, та без застосування заходів

нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності (ст. 175 МКУ) (додаток 42).

Знищення або руйнування товарів допускається з письмового дозволу органу доходів та зборів за заявою власника товарів чи уповноваженої ним особи.

Дозвіл на поміщення товарів у митний режим знищення або руйнування видається органом доходів та зборів, якщо власником чи уповноваженою ним особою:

- укладено договір на знищення (руйнування) товарів із підприємством, уповноваженим відповідно до законодавства України на знищення (руйнування) відповідних категорій товарів;
- отримано дозволу на знищення (руйнування) товарів від державних органів, до повноважень яких належить контроль за переміщенням таких товарів.

Для розгляду заяви разом із нею подаються:

- документи, що засвідчують право заявника розпоряджатися товарами;
- дозволи на знищення або руйнування, надані іншими органами державної влади, що здійснюють відповідно до їх компетенції контроль під час переміщення товарів через митний кордон;
- копія відповідного дозвільного документа, що засвідчує право суб'єкта господарювання (далі – підприємство) проводити діяльність зі знищення або руйнування відповідних товарів (у випадках, передбачених законодавством);
- копія договору про знищення або руйнування між власником товару та підприємством, що здійснюватиме знищення або руйнування товарів (якщо знищення або руйнування здійснюватиметься підприємством);
- товаротранспортні та інші товаросупровідні документи;
- інші документи, що мають відношення до проведення операцій зі знищення або руйнування товарів (за бажанням заявника).

Дозвіл на поміщення товарів у митний режим знищення або руйнування видається органом доходів та зборів безоплатно протягом трьох робочих днів із дати реєстрації відповідної заяви.

У разі відмови у видачі дозволу орган доходів та зборів зобов'язаний у зазначений строк письмово або в електронній формі повідомити особу, яка звернулася за отриманням дозволу, про підстави відмови.

Не вважаються операціями зі знищення або руйнування товарів:

- 1) використання для споживання тваринами товарів, попередньо призначених для споживання людиною;
- 2) проведення з товарами операцій із переробки;
- 3) отримання продуктів переробки, включаючи монтаж, демонтаж, переробку або обробку товарів;
- 4) ремонт товарів, включаючи їх відновлення;
- 5) використання товарів як таких, що полегшують процес виготовлення продуктів переробки, якщо самі вони при цьому повністю витрачаються.

Якщо товари, які передбачається знищити або зруйнувати, можуть бути поміщені у митний режим відмови на користь держави, орган доходів та зборів письмово пропонує декларантові обрати цей митний режим. За згоди власника товарів із пропозицією органу доходів та зборів ці товари поміщуються в митний режим відмови на користь держави.

Поміщення товарів у митний режим знищення або руйнування здійснюється органом доходів та зборів, у зоні діяльності якого проводяться операції зі знищення або руйнування.

Відповідно до положень Митного кодексу та вимог, установлених Кабінетом Міністрів України чи центральними органами виконавчої влади відповідно до їх повноважень, здійснюється знищення або руйнування окремих категорій товарів, зокрема:

- 1) лікарських і наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів;
- 2) неякісної та небезпечної продукції;
- 3) військової, мисливської, спортивної вогнепальної зброї та боеприпасів до неї;
- 4) холодної і пневматичної зброї;
- 5) вибухових речовин;
- 6) спеціальних засобів, заряджених речовинами сльозогінної та дратівної дії, засобів індивідуального захисту, засобів активної

оборони та засобів для виконання спеціальних операцій і оператив-но-розшукових заходів.

Знищення або руйнування товарів здійснюється за рахунок їх власника, уповноваженої ним особи чи інших заінтересованих осіб.

Орган доходів та зборів має право здійснювати в будь-який час перевірку товарів, поміщених у митний режим знищення або руйнування (до моменту їх фактичного знищення), а також залишків і відходів, одержаних у результаті здійснення операцій зі знищення або руйнування (до моменту їх декларування у відповідний митний режим чи видалення відповідно до законодавства України).

Якщо товари опинилися у стані, що виключає можливість їх декларування в будь-який інший митний режим, ніж знищення або руйнування, у разі незгоди власника або вповноваженої ним особи самостійно організувати та оплатити процедуру знищення або руйнування таких товарів та за відсутності інших осіб, які письмово заявили органу доходів та зборів про таке бажання, вартість навантажувально-розвантажувальних робіт, зберігання, перевезення, знищення (руйнування), оформлення документів та інші витрати, пов'язані з дотриманням митного режиму знищення або руйнування, а також пеня списуються (стягуються) із такого власника або вповноваженої ним особи в безакцептному порядку, а в разі неможливості такого списання (стягнення) – відшкодовуються за рахунок коштів державного бюджету.

Термін «операції зі знищення або руйнування товарів» означає механічну, фізико-хімічну, біологічну або іншу обробку, яка унеможливує відновлення товару або використання його окремих частин, вузлів і агрегатів за призначенням; спалення, захоронення в спеціально визначених місцях (використання товарів не за призначенням, установленим відповідними міжнародними, державними або галузевими стандартами чи технічними умовами, не може вважатися знищенням або руйнуванням).

Переміщення товарів між органами доходів та зборів для знищення або руйнування товарів, здійснюється на підставі погодженого рішення про місце здійснення митного оформлення товарів, прийнятого в установленому законодавством порядку, та оформленого документа

контролю за доставкою товарів. Заява про застосування до товарів митного режиму знищення або руйнування подається в одному примірнику, реєструється органом доходів та зборів і розглядається протягом п'яти робочих днів із дати реєстрації.

У разі згоди власника товарів або вповноваженої ним особи з пропозицією органу доходів та зборів ці товари поміщуються в митний режим відмови на користь держави.

Дозвіл на поміщення товарів у митний режим знищення або руйнування оформляється шляхом накладення, начальником або вповноваженою ним посадовою особою органу доходів та зборів, на заяві резолюції «Знищення або руйнування дозволено», яка завіряється відбитком печатки органу доходів та зборів або особистої номерної печатки вповноваженої особи.

Перелік випадків, коли дозвіл на розміщення товарів у митний режим знищення або руйнування не видається, затверджено наказом Державної митної служби України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства охорони навколишнього природного середовища України, Міністерства культури і мистецтв України, Міністерства аграрної політики України від 26 жовтня 2004 року № 763/516/413/735/378:

- заборонених до ввезення на митну територію України та транзиту через митну територію України;
- стосовно яких не здійснено встановлені законодавством України необхідні види контролю, зазначені в частині першій статті 319 Митного кодексу України, та не надано дозвіл на їх знищення або руйнування;
- неякісної та небезпечної продукції (крім продукції, яка стала неякісною та небезпечною під час перебування під митним контролем на митній території України, якщо на момент перетину митного кордону при ввезенні на цю територію не було відмовлено в документальному підтвердженні її якості та безпеки);
- вилучених органами доходів та зборів як предмети порушення митних правил;
- електроенергії та інших товарів, що не можуть бути ідентифіковані;

- ядерних матеріалів, спеціальних розщеплювальних матеріалів;
- особливо небезпечних хімічних речовин;
- отруйних речовин, небезпечних відходів;
- радіоактивних відходів;
- розміщених у митний режим імпорту;
- у результаті знищення або руйнування яких утворюються особливо небезпечні хімічні та отруйні речовини, небезпечні чи радіоактивні відходи;
- культурних цінностей;
- представників тваринного та рослинного світу, які відповідно до законів України й міжнародних договорів України, укладених у встановленому законодавством порядку, охороняються державою, крім випадків, коли їх знищення необхідне для запобігання епідеміям і епізоотіям.

Дозвіл на поміщення товарів у митний режим знищення або руйнування не надається в разі:

- неподання документів;
- відсутності можливості забезпечення режиму зони митного контролю на території підприємства, що здійснює знищення або руйнування товарів;
- в інших випадках, що визначаються законодавством.

У разі відмови в наданні дозволу на розміщення товарів у митний режим знищення або руйнування начальник або вповноважена посадова особа органу доходів та зборів накладає на заяві резолюцію «Знищення або руйнування заборонено» із зазначенням причин відмови. Резолюція завіряється відбитком печатки органу доходів та зборів або особистою номерною печаткою вповноваженої особи.

Копія заяви з резолюцією про прийняте рішення видається власнику (вповноваженій ним особі) або надсилається йому поштою (із повідомленням про вручення).

Операції зі знищення або руйнування товарів проводяться під митним контролем. Зазначені операції проводяться після прийняття органом доходів та зборів митної декларації до митного оформлення.

Для проведення на підприємстві, що здійснює знищення або руйнування товарів, операцій зі знищення або руйнування товарів,

заявлених у митний режим знищення або руйнування, на території цього підприємства створюється зона митного контролю, у межах якої забезпечений належний режим, із метою унеможливлення вилучення або підміни товарів.

Зона митного контролю створюється в місцях, де безпосередньо будуть проводитися операції зі знищення або руйнування товарів, їх зберігання до моменту знищення або руйнування, зберігання відходів та/або залишків знищення або руйнування до завершення митних процедур у повному обсязі.

Із метою забезпечення дотримання режиму зони митного контролю, орган доходів та зборів має право встановлювати відповідно до законодавства правила щодо підтримання режиму зони митного контролю в місцях, де безпосередньо будуть проводитися операції зі знищення або руйнування товарів, їх зберігання до моменту знищення або руйнування, зберігання відходів та/або залишків знищення або руйнування до завершення митних процедур у повному обсязі.

Посадові особи митних та інших державних органів, до повноважень яких належить контроль за переміщенням товарів, що знищуються, мають право бути присутніми під час здійснення операцій зі знищення (руйнування) таких товарів.

Операції зі знищення товарів проводяться після випуску товарів у митний режим, відповідно до вимог наказу Міністерства фінансів від 31.05.2012 р. № 657 «Про виконання митних формальностей відповідно до митного режиму».

За фактом знищення або руйнування підприємством протягом трьох робочих днів подається органу доходів та зборів акт установленної форми із зазначенням у ньому опису та кількості залишків, що утворились у процесі знищення товарів.

У випадках, визначених законодавством, власник товарів або вповноважена ним особа забезпечує присутність під час проведення операцій зі знищення або руйнування товарів посадових осіб інших органів державної влади.

Залишки, що утворилися в результаті знищення або руйнування товарів, у тому числі складові товару, які не були знищені або зруй-

новані, та отримані в результаті знищення або руйнування товарів відходи, які мають господарську цінність, підлягають поміщенню протягом 10 днів від дати знищення товарів у відповідний митний режим як іноземні товари, які перебувають під митним контролем.

Відходи знищення або руйнування, які підлягають видаленню відповідно до законодавства, перебувають під митним контролем до моменту подання власником цих відходів або вповноваженою ним особою документів, які підтверджують видалення відходів (договорів, актів прийому-передачі, актів видалення тощо) шляхом виконання операцій, зазначених у позиціях D1–D15 розділу А додатка 1 до Положення про контроль за транскордонними перевезеннями небезпечних відходів та їх утилізацією/видаленням, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13.07.2000 р. № 1120. Документи, які підтверджують видалення відходів, долучаються до відповідної митної декларації, за якою здійснювалося митне оформлення товарів, поміщених у митний режим знищення або руйнування.

Органи доходів та зборів не відшкодовують перевізнику, власникові митного ліцензійного складу, складу тимчасового зберігання чи іншим особам будь-які витрати, пов'язані з транспортуванням, зберіганням товарів, здійсненням вантажних та інших операцій із ними, при здійсненні митного контролю й митного оформлення цих товарів у митному режимі знищення або руйнування.

Відходи (залишки), що утворилися в результаті знищення або руйнування товарів, оподатковуються в залежності від того, у який митний режим вони були розміщені як товари, що ввезені на митну територію України і перебувають під митним контролем.

Товари, у розміщенні яких у митний режим знищення або руйнування було відмовлено, повинні бути оформлені в іншому митному режимі або вивезені за межі митної території України в установленому порядку.

Ввізне (імпортне) мито не сплачується (відповідно до ст. 175 та п. 14 ст. 286 Митного кодексу України).

Акцизний податок не сплачується (відповідно до пп. 213.3.3 п. 213.3 ст. 213 розділу VI Податкового кодексу України).

ПДВ не сплачується (відповідно до пп. 206.2.3 п. 206.2 ст. 206 розділу V Податкового кодексу України).

9.15. Порядок застосування митного режиму «відмова на користь держави»

Відмова на користь держави – це митний режим, відповідно до якого власник відмовляється від іноземних товарів на користь держави без будь-яких умов на свою користь (ст. 183 МКУ) (додаток 43).

У митний режим відмови на користь держави поміщуються іноземні товари. Відмова від товарів на користь держави здійснюється за відповідною письмовою заявою власника цих товарів та з дозволу органу доходів та зборів.

Іноземні товари поміщуються в митний режим відмови на користь держави зі звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

У разі прийняття власником товарів, що перебувають під митним контролем на митній території України, рішення про відмову від цих товарів на користь держави без будь-яких умов на свою користь, дозвіл на розміщення цих товарів у митний режим відмови на користь держави видається начальником або вповноваженою посадовою особою органу доходів та зборів, у зоні діяльності якого перебувають такі товари, на підставі письмової заяви власника таких товарів.

Для розгляду заяви власника товарів органу доходів та зборів разом із заявою подаються копії таких документів:

- що засвідчують право заявника розпоряджатися товарами;
- дозволів, виданих іншими органами державної влади, що здійснюють, відповідно до їх компетенції, контроль під час переміщення товарів через митний кордон України;
- товаротранспортних та інших товаросупровідних документів.

До заяви власник може додатково додавати копії інших документів, потрібних для здійснення митних процедур.

Копії доданих до заяви документів завіряються написом «Копія. Згідно з оригіналом», підписом керівника або вповноваженої особи

підприємства – суб'єкта ЗЕД із зазначенням посади, прізвища, ім'я, по батькові, а також дати завірення копії та печаткою цього підприємства, зразок якої наведено в обліковій картці суб'єкта ЗЕД.

Дозвіл на поміщення цих товарів у митний режим відмови на користь держави видається начальником або вповноваженою посадовою особою органу доходів та зборів, у зоні діяльності якого перебувають такі товари, на підставі письмової заяви власника товарів за формою, затвердженою наказом Міністерства фінансів від 31.05.2012 р. № 657 «Про виконання митних формальностей відповідно до митного режиму», не пізніше трьох робочих днів із дня надходження заяви.

Орган доходів та зборів може відмовити в митному оформленні товарів у режим відмови на користь держави в разі неподання необхідних документів та в інших випадках, визначених законодавством України. Такі товари повинні бути оформлені в іншому митному режимі або вивезені за межі митної території України.

Випадки, коли забороняється розміщувати товари відповідно до митного режиму відмови на користь держави, визначені постановою КМУ від 21.05.2012 р. № 427:

- товари заборонені до ввезення, вивезення та транзиту через митну територію України;
- товари, що не перебувають на митній території України;
- товари, строк придатності для споживання чи використання яких закінчився;
- товари, що потребують особливих умов зберігання;
- товари, щодо яких не здійснено визначених статтею 319 МКУ контролю інших державних органів;
- товари, вилучені органами доходів та зборів відповідно до статті 521 МКУ;
- ядерні матеріали, радіоактивні та небезпечні відходи, особливо небезпечні хімічні та отруйні речовини;
- товари, витрати на зберігання та реалізацію яких перевищують суму надходжень від їх продажу.

Для здійснення митного контролю й митного оформлення товарів у митному режимі відмови на користь держави їх власник або впов-

новажена ним особа доставляє ці товари на склад органу доходів та зборів. Митне оформлення товарів у митному режимі відмови на користь держави здійснюється із застосуванням митної декларації.

Митне оформлення товарів, що ввезені на митну територію України й перебувають під митним контролем, у митному режимі відмови на користь держави, здійснюється без нарахування й справляння податків і зборів та без застосування заходів нетарифного регулювання.

При проведенні митного контролю й митного оформлення в митному режимі відмови на користь держави органи доходів та зборів не відшкодовують перевізнику та іншим особам будь-які витрати, пов'язані з транспортуванням, зберіганням товарів, здійсненням вантажних та інших операцій із ними та не несуть відповідальності перед будь-якими третіми особами за надання дозволу на розміщення товарів, що перебувають під митним контролем, у митний режим відмови на користь держави.

Нормами Кіотської конвенції не передбачено застосування до товарів митних режимів «відмова на користь державі» та «знищення або руйнування».

Установлені Конвенцією поняття «відмовлення або знищення товарів» є ідентичними до норм, визначених національним законодавством. Дані операції проводяться під час митного оформлення товарів, як правило, у випадках, коли товари ще не випущені для вільного обігу або коли вони переміщені під інший митний режим та за умови, що не виявлено жодних правопорушень. У разі прийняття митною адміністрацією позитивного рішення щодо застосування до товарів вищезазначених операцій вимога щодо сплати мит та податків не виставляється або раніше сплачені нею мита та податки підлягають поверненню.

Випадки, коли можливо застосування до товарів процедури відмовлення або знищення:

- якщо на прохання відповідної особи такі товари під митним контролем та з дозволу митної служби передаються державі чи знищуються або приводяться до стану втрати комерційної цінності, причому всі пов'язані із цим витрати відносяться на рахунок відповідної особи;

- якщо такі товари знищені або безповоротно втрачені в результаті аварії чи форс-мажорних обставин за умови, що таке знищення або втрата встановлені належним та визнаним митною службою способом;
- природного зносу чи втрати за умови, що природний знос чи втрата встановлені належним чином, задовільним для митної служби.

Будь-які відходи або залишки, що утворилися в результаті знищення товарів, у випадку їхнього використання на внутрішньому ринку чи при вивозі обкладаються митами та податками, застосовуваними до таких відходів чи залишків при їх імпорті або експорті.

Ввізне (імпортне) мито не сплачується (відповідно до ст. 184 та п. 15 ст. 286 Митного кодексу України).

Акцизний податок не сплачується (відповідно до пп. 213.3.3 п. 213.3 ст. 213 розділу VI Податкового кодексу України).

ПДВ не сплачується (відповідно до пп. 206.2.2 п. 206.2 ст. 206 розділу V Податкового кодексу України).

9.16. Режим повернення

Особливим режимом, який визначений Кіотською конвенцією, є режим повернення.

«Режим повернення» – митний режим, що передбачає при вивозі товарів повернення (повне чи часткове) увізних мита та податків, які були сплачені стосовно цих товарів, або матеріалів, що містяться в них або були використані у процесі їхнього виробництва.

Під поверненням розуміють суму ввізних мита та податків, що повертаються при застосуванні режиму повернення.

«Еквівалентні товари» – вітчизняні чи ввезені товари, ідентичні за описом, якістю та технічними характеристиками товарам, поміщеним під режим повернення, які вони замінюють.

Для застосування цього режиму національним законодавством повинен бути визначений перелік випадків, коли може вимагатися повернення, а також передбачено умови застосування режиму повернення, коли товари, стосовно яких були сплачені ввізні мита

і податки, замінюються еквівалентними товарами і були використані для виробництва товарів, що вивозяться.

Митна служба не припиняє виплату повернення тільки на тій підставі, що на момент увозу товарів із метою допуску для вільного обігу імпортер не повідомив про свій намір вимагати повернення при вивозі. Таким самим чином вивіз товарів не є обов'язковим, коли така заява була зроблена на момент увозу товарів.

Для створення сприятливих умов під час здійснення зовнішньоекономічних операцій митною службою можуть установлюватись:

- термін, після закінчення якого повернення митних платежів не допускається;
- можливість продовження терміну за заявою зацікавленої особи, якщо підстави будуть визнані митною службою обґрунтованими;
- можливість продовження терміну подання заяви з комерційних або інших причин, визнаних митною службою обґрунтованими.

Повернення повинно здійснюватись у найкоротший термін після перевірки обґрунтованості заяви, при цьому можуть використовуватись електронні засоби для здійснення повернення.

Повернення також повинне здійснюватися при розміщенні товарів на митний склад або у вільну зону за умови, що вони призначені для наступного вивозу.

За запитом митна служба зобов'язана періодично здійснювати повернення щодо товарів, вивезених протягом визначеного проміжку часу.

9.17. Режим перевантаження

Перевантаження – митний режим, відповідно до якого товари перевантажуються під митним контролем із транспортного засобу, використовуваного при ввозі, на транспортний засіб, використовуваний при вивозі, на території того самого органу доходів та зборів, що є одночасно органом доходів та зборів увозу і вивозу (Кіотська конвенція) (додаток 44).

Товари, допущені до перевантаження, не обкладаються митами та податками, якщо дотримано умови, установлені митною служ-

бою. З метою здійснення митного контролю, вимагається лише одна декларація на товари. Будь-який комерційний чи транспортний документ, у якому докладно представлені необхідні дані, приймається як описова частина декларації на товари для перевантаження, та це прийняття зазначається на такому документі.

Під час застосування митного режиму органами доходів та зборів здійснюються:

- перевірка та ідентифікація товарів;
- додаткові заходи контролю;
- визначаються дозволені операції.

При ввозі вживаються заходи для забезпечення можливості ідентифікації перевантажених товарів для швидкого виявлення будь-якого несанкціонованого втручання.

Установлюється термін для вивозу товарів, що декларуються для перевантаження, цей термін повинен бути достатнім для здійснення перевантаження. Недотримання встановлених термінів не повинно спричинити стягнення мита та податків, які потенційно підлягають стягненню за умови, що органи доходів та зборів впевнились у дотриманні всіх інших вимог. За запитом зацікавленої особи, органи доходів та зборів можуть дозволити здійснення з товарами, які перевантажуються, операцій, які можуть сприяти їхньому вивозу.

9.18. Каботажне транспортування товарів

Під *каботажем* розуміється перевезення українських та іноземних товарів шляхом завантаження їх на морське (річкове) судно в одному пункті на митній території України і транспортування в інший пункт території України, де здійснюватиметься їх вивантаження. При цьому товари, увезені на митну територію України морським (річковим) судном, допускаються до каботажного перевезення між органами доходів та зборів або в межах одного органу доходів та зборів після їх перевантаження на інше морське (річкове) судно, що ходить під прапором України, або, за умови отримання на це дозволу центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері транспорту, на іноземне судно (ст. 97 МКУ) (додаток 45).

Каботажні перевезення іноземних товарів на борту морського (річкового) судна разом з українськими товарами здійснюються за умови їх надійної ідентифікації. У разі, коли надійна ідентифікація товарів неможлива, українські товари розміщуються на борту судна окремо від іноземних товарів.

Навантаження на судна товарів, що перевозяться каботажем, та їх вивантаження із цих суден здійснюються в морських (річкових) портах за місцем розташування органів доходів та зборів. Дозволи на навантаження або вивантаження товарів надаються органами доходів та зборів невідкладно після отримання відповідного звернення. У разі відмови в наданні дозволу органи доходів та зборів зобов'язані невідкладно письмово або в електронній формі повідомити особі, яка звернулася за отриманням дозволу, про причини та підстави такої відмови.

У разі одночасного каботажного перевезення іноземних та українських товарів орган доходів та зборів дозволяє навантаження або вивантаження українських товарів у найкоротший строк після прибуття судна в місце завантаження або розвантаження.

Постановою Кабінету Міністрів України від 21 травня 2012 року № 451 визначено, що контроль суден для каботажного плавання здійснюється комісією у складі посадових осіб органу охорони державного кордону, органу доходів та зборів та інспекції державного портового нагляду. Відмітки про проведення контролю проставляються в судовій ролі. Відповідна інформація передається оперативно-черговою службою органів охорони державного кордону в пункт пропуску місця прямування судна.

Якщо судно, що здійснює каботажне перевезення товарів, унаслідок аварії, стихійного лиха або інших обставин, що мають характер непереборної сили, не в змозі досягти одного з місць здійснення митного контролю на митній території України, вивантаження з нього товарів допускається в місцях, де немає органів доходів та зборів. У таких випадках капітан судна повинен ужити всіх необхідних заходів для забезпечення зберігання цих товарів та інформування органів доходів та зборів.

При цьому товари продовжують перебувати в каботажі.

Для каботажного перевезення товарів органу доходів та зборів подається документ, що містить перелік товарів, призначених для та-

кого перевезення, відомості про судно, що здійснюватиме таке перевезення, а також назву українського порту або портів, де повинно здійснюватися вивантаження зазначених товарів. Цей документ після виконання митних формальностей є підставою для здійснення одного каботажного перевезення зазначених у ньому товарів.

Орган доходів та зборів, що виконав митні формальності, повідомляє про це органи доходів та зборів призначення. При вивантаженні товарів у пункті призначення органу доходів та зборів подається перелік товарів, що підлягають вивантаженню в цьому пункті.

Нормами Кіотської конвенції передбачено можливість застосування до товарів режиму «каботажне транспортування товарів», це – митний режим, згідно з яким товари, які знаходяться у вільному обігу, та завезені товари, які не були задекларовані, за умови, що вони повинні бути транспортовані іншим морським (річковим) судном, ніж те, на якому вони прибули на митну територію, завантажуються на морське (річкове) судно в одному пункті на митній території країни та транспортуються в інший пункт на тій же території, де здійснюється їхнє розвантаження.

Митна служба дозволяє перевезення товарів у режимі каботажного транспортування на борту морського (річкового) судна одночасно з іншими товарами за умови, що ці товари можуть бути ідентифіковані та що інші вимоги будуть виконані.

Митна служба повинна вимагати, щоб товари, які знаходяться у вільному обігу, перевозилися в режимі каботажного транспортування окремо від інших товарів, що знаходяться на борту морського (річкового) судна, за умови, що вона вважає це необхідним для цілей контролю. За запитом відповідної особи та при дотриманні умов, визнаних митною службою необхідними, остання повинна дозволити перевезення товарів у режимі каботажного транспортування на борту морського (річкового) судна, яке під час каботажу робить зупинку в іноземному порту.

Якщо морському (річковому) судну, яке повинно зупинитися в одному чи декількох пунктах, що знаходяться за межами митної території, виданий дозвіл на перевезення товарів у режимі каботажного транспортування, на ці товари повинні бути накладені пломби, лише за запитом відповідної особи або в разі, якщо митна служба вважає

опломбування необхідним для забезпечення того, щоб неможливо було вилучити ці товари або додатково розмістити інші товари таким чином, щоб це не можна було швидко виявити.

Якщо морське (річкове) судно, що перевозить товари в режимі каботажного транспортування, вимушене відхилитися від запланованого курсу і зробити зупинку в пункті за межами митної території, митна служба повинна розглядати ці товари як такі, що залишаються під режимом каботажного транспортування за умови, що вона впевнилася в тому, що це саме ті товари, які первинно були поміщені під цей режим.

Митне законодавство визначає місця, у яких дозволяється робити навантаження або розвантаження товарів, розміщених під режим каботажного транспортування, а також час, у який ці розвантаження або навантаження можуть здійснюватися.

У випадку, коли на борту морського (річкового) судна перевозяться тільки товари, які знаходяться у вільному обігу, за запитом відповідної особи, митна служба повинна дозволити навантаження та розвантаження товарів, поміщених під режим каботажного транспортування, у будь-якому місці та в будь-який час.

За запитом відповідної особи митна служба повинна дозволити навантаження або розвантаження товарів, поміщених під режим каботажного транспортування, в іншому пункті, ніж той, який зазвичай дозволений для цих цілей, навіть якщо морське (річкове) судно перевозить також увезені товари, що не декларувалися, або товари, поміщені під інший митний режим. Будь-які стягнуті при цьому збори обмежуються приблизною вартістю наданих послуг.

Якщо морське (річкове) судно, що перевозить товари під режимом каботажного транспортування, протягом свого рейсу відхиляється від курсу, митна служба, за запитом відповідної особи, повинна дозволити розвантаження таких товарів під режимом каботажного транспортування в іншому пункті, ніж той, який був спочатку запланований. Будь-які стягнуті при цьому збори обмежуються приблизною вартістю наданих послуг.

Коли перевезення товарів у режимі каботажного транспортування переривається внаслідок аварії або форс-мажорних обставин, митна служба вимагає від капітана або іншої відповідної особи вжит-

тя всіх розумних запобіжних заходів для уникнення можливості не-санкціонованого обігу товарів та для інформування митної служби або інших компетентних органів про характер такої аварії чи інших обставин, що перервали перевезення.

Якщо морське (річкове) судно, що перевозить товари в режимі каботажного транспортування, має на борту ввезені товари, що не декларувалися, чи товари, поміщені під інший митний режим, митна служба дозволяє навантаження або розвантаження товарів під режимом каботажного транспортування в найкоротший термін після прибуття судна в місце навантаження або розвантаження.

Від капітана або іншої відповідної особи вимагається пред'явлення тільки одного документа, який містить дані про судно, перелік товарів, які перевозяться під режимом каботажного транспортування, та назву порту або портів, які знаходяться на митній території, де повинно здійснюватися розвантаження товарів. Цей документ, після затвердження митною службою, є дозволом на перевезення товарів у режимі каботажного транспортування.

Митна служба зобов'язана видавати генеральний дозвіл на перевезення товарів під режимом каботажного транспортування морським (річковим) суднам, які здійснюють регулярні торгові рейси між визначеними портами.

Перед навантаженням товарів на морське (річкове) судно, що має генеральний дозвіл, митна служба повинна вимагати представлення тільки переліку товарів, призначених для перевезення під режимом каботажного транспортування.

Стосовно товарів, які вивантажуються із судна, що має одноразовий дозвіл, митна служба повинна вимагати від капітана або іншої відповідної особи представлення тільки одного примірника копії дозволу, що містить перелік товарів, дозволених до розвантаження в даному порту. Стосовно суден, що мають генеральний дозвіл, – повинен вимагатися тільки у випадку, коли митна служба вважає це необхідним. Вона вимагає пред'явлення гарантій стосовно товарів, що перевозяться в режимі каботажного транспортування, знаходяться у вільному обігу та при вивозі підлягають обкладанню вивізними митами та податками або підпадають під обмеження чи заборони на вивіз.

РОЗДІЛ X. ПЕРЕМІЩЕННЯ ПРЕДМЕТІВ ГРОМАДЯН

10.1. Переміщення особистих речей громадянами.

10.2. Обмеження ввезення громадянами тovarів та особистих речей на митну територію України.

10.3. Звільнення від оподаткування при ввезенні на митну територію України.

10.4. Звільнення від оподаткування алкогольних напоїв та тютюнових виробів, які ввозяться на митну територію України громадянами.

10.5. Митне оформлення й оподаткування товарів, що ввозяться громадянами на митну територію України.

10.6. Митне оформлення й оподаткування транспортних засобів, що ввозяться громадянами на митну територію України для вільного використання.

10.7. Обмеження щодо вивезення громадянами за межі митної території України окремих товарів.

10.8. Відомості про дозвільні документи, які можуть видаватись державними органами громадянам для здійснення митного контролю та митного оформлення.

10.1. Переміщення особистих речей громадянами

Громадяни України, іноземці, особи без громадянства можуть переміщувати через митний кордон України будь-які особисті речі та товари, крім тих, що заборонені до ввезення в Україну, а також тих, щодо яких законодавством України встановлені обмеження.

Особисті речі, що переміщуються (пересилаються) громадянами через митний кордон України, підлягають декларуванню шляхом учинення дій, усно або, за бажанням власника чи на вимогу органу доходів та зборів, письмово, не оподатковуються митними платежами (п. 10.1 ст. 374 МКУ) та звільняються від подання документів, що видаються державними органами для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, від застосування до них видів державного контролю, визначених частиною першою статті 319 Митного кодексу України.

Перелік особистих речей визначений статтею 370 МКУ, до них належать:

1) товари особистої гігієни та індивідуальні косметичні засоби в кількості, що забезпечує потреби однієї особи на період поїздки;

2) одяг, білизна, взуття, що мають суто особистий характер, призначені виключно для власного користування і мають ознаки таких, що були в користуванні;

3) особисті прикраси, у тому числі з дорогоцінних металів та каміння, що мають ознаки таких, що були в користуванні;

4) індивідуальне письмове та канцелярське приладдя;

5) один фотоапарат, одна кіно-, відеокамера разом з обґрунтованою кількістю фото-, відео-, кіноплівок та додаткового приладдя;

6) один переносний проектор та аксесуари до нього разом з обґрунтованою кількістю діапозитивів та/або кіноплівок;

7) бінокль;

8) переносні музичні інструменти в кількості не більше двох штук;

9) один переносний звуковідтворювальний пристрій (у тому числі магнітофон, диктофон, програвач компакт-дисків тощо) з обґрунтованою кількістю плівок, платівок, дисків;

10) один переносний радіоприймач;

11) стільникові (мобільні) телефони у кількості не більше двох штук, пейджери;

12) один переносний телевізор;

13) переносні персональні комп'ютери в кількості не більше двох штук і периферійне обладнання та приладдя до них; флеш-карти в кількості не більше трьох штук;

14) одна переносна друкарська машина;

15) калькулятори, електронні книжки в кількості не більше двох штук;

16) індивідуальні вироби медичного призначення для забезпечення життєдіяльності людини та контролю за її станом з ознаками таких, що були в користуванні;

17) звичайні та/або прогулянкові дитячі коляски в кількості, що відповідає кількості дітей, які перетинають кордон разом із громадянином, а в разі відсутності дітей – у кількості не більше однієї штуки;

18) одна інвалідна коляска на кожного інваліда, який перетинає митний кордон України, а в разі відсутності такої особи – у кількості не більше однієї штуки;

19) лікарські засоби, що переміщуються (пересилаються) через митний кордон України в порядку та обсягах, визначених Кабінетом Міністрів України;

20) годинники в кількості не більше двох штук;

21) 0,5 літра туалетної води та/або 100 грамів парфумів;

22) спортивне спорядження – велосипед, вудка рибальська, комплект альпіністського спорядження, комплект спорядження для підводного плавання, комплект лиж, комплект тенісних ракеток, дошка для серфінгу, віндсерфінгу, комплект спорядження для гольфу, інше аналогічне спорядження, призначене для використання однією особою;

23) спеціальне дитяче харчування для дітей, хворих на фенілкетонурию або інше захворювання, що потребує спеціального харчування, яке не виробляється (не реалізується) в Україні, що переміщується (пересилається) через митний кордон України в порядку та обсягах, визначених Кабінетом Міністрів України;

24) інші товари для забезпечення повсякденних потреб громадян.

10.2. Обмеження ввезення громадянами товарів та особистих речей на митну територію України

Обмеження щодо ввезення громадянами товарів на митну територію визначено статтею 378 МКУ.

Пропуск на митну територію України товарів, що класифікуються в 1–24 групах УКТЗЕД та ввозяться громадянами для вільного обігу, у будь-яких обсягах не дозволяється.

Дане обмеження, установлене частиною першою цієї статті, не поширюється на:

1) алкогольні та тютюнові вироби, що ввозяться громадянами в кількостях та в способи, зазначені в частині другій статті 376 Митного кодексу;

2) харчові продукти вагою до 10 кг в упаковці виробника, що надходять на адресу громадян у міжнародних поштових або експрес-відправленнях;

3) харчові продукти для власного споживання на суму, яка не перевищує еквівалент 200 євро, що ввозяться в порядку та обсягах, визначених Кабінетом Міністрів України;

4) домашніх тварин.

Не підлягають переміщенню на митну територію України в несупроводжуваному багажі продукти харчування без упаковки виробника.

10.3. Звільнення від оподаткування при ввезенні на митну територію України

При ввезенні (пересиланні) на митну територію України громадянами звільняються від оподаткування митними платежами (п. 10 ст. 374 МКУ):

1) особисті речі, визначені статтею 370 Митного кодексу України;
 2) культурні цінності за кодами 9701 10 00 00, 9701 90 00 00, 9702 00 00 00, 9703 00 00 00, 9704 00 00 00, 9705 00 00 00, 9706 00 00 00 згідно з УКТЗЕД, виготовлені 50 і більше років тому;

3) товари, призначені для забезпечення звичайних повсякденних потреб громадянина та початкового облаштування, що ввозяться (пересилаються) громадянами у зв'язку з переселенням на постійне місце проживання в Україну протягом шести місяців із дня видачі документа, що підтверджує право громадянина на постійне проживання в Україні, за умови документального підтвердження того, що до дня видачі цього документа громадянин проживав на території країни, із якої він прибув, не менше трьох років:

а) товари, призначені для забезпечення звичайних повсякденних потреб громадянина та початкового облаштування (крім товарів, що класифікуються за товарною позицією 8802 або одним із кодів 8903 91 99 00, 8903 92 99 00, 8903 99 99 00 згідно з УКТЗЕД);

б) транспортні засоби особистого користування, що класифікуються в одній із товарних позицій 8702, 8703, 8711 згідно з УКТЗЕД (у кількості однієї одиниці на кожного громадянина, який досяг 18-річного віку), за умови документального підтвердження того, що до дня видачі документа, що підтверджує право на постійне проживання в Україні, громадянин був власником (або співвласником) такого транспортного засобу не менше одного року, а транспортний засіб перебував за ним на постійному обліку (реєстрації) у відповідних реєстраційних органах країни постійного місця попереднього

проживання громадянина не менше одного року, якщо даний транспортний засіб підлягає реєстрації в цій країні;

в) товари, що класифікуються в товарній позиції 8716 згідно з УКТЗЕД (у кількості однієї одиниці на кожного повнолітнього громадянина) за умови одночасного ввезення з транспортними засобами особистого користування, що класифікуються в одній із товарних позицій 8702, 8703, 8711 згідно з УКТЗЕД.

У разі пропуску внаслідок аварії, дії обставин непереборної сили, хвороби або з інших поважних причин, що підтверджується відповідними документами, установленого цим пунктом строку ввезення (пересилання) товарів на митну територію України зі звільненням від оподаткування митними платежами цей строк може бути продовжений відповідним органом доходів та зборів, але не більш як до двох років із дня видачі документа, що підтверджує право громадянина на постійне проживання в Україні;

4) товари, що належать громадянам і переміщуються транзитом через митну територію України;

5) товари, що входять до складу спадщини за законом, відкритої за межами України на користь резидента (у тому числі в кількості однієї одиниці за кожною товарною позицією 8702, 8703, 8711 згідно з УКТЗЕД), у разі підтвердження її складу органами, що вчиняють нотаріальні дії у країні її відкриття. Зазначене підтвердження підлягає засвідченню або легалізації у відповідній закордонній консульській установі України, якщо інше не передбачено міжнародними договорами, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України;

6) товари, одержані громадянами-резидентами у вигляді нагород і призів на міжнародних змаганнях, конкурсах за межами митної території України (у тому числі не більше одного товару за товарними позиціями 8702, 8703, 8711 згідно з УКТЗЕД), за умови документального підтвердження факту нагородження нотаріальними органами відповідної країни. Зазначене підтвердження підлягає засвідченню або легалізації у відповідній закордонній консульській установі України, якщо інше не передбачено міжнародними договорами, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України;

7) товари (включаючи транспортні засоби особистого користування), що були попередньо вивезені громадянами-резидентами за межі митної території України і зворотно ввозяться на митну територію України, за наявності відповідного підтвердження факту попереднього вивезення таких товарів;

8) транспортні засоби особистого користування, що тимчасово ввозяться на митну територію України громадянами-нерезидентами, а також пальне, що міститься у звичайних баках таких транспортних засобів, установлених заводом-виробником;

9) товари (крім транспортних засобів), які мають ознаки таких, що були в користуванні та призначені для власного облаштування житла і забезпечення життєдіяльності громадян, які перебували за кордоном у відрядженнях (на навчанні), за умови, що такі товари ввозяться (пересилаються) протягом шести місяців із дня повернення таких громадян в Україну після закінчення строку відрядження (навчання);

10) товари (крім транспортних засобів), які мають ознаки таких, що були в користуванні та призначені для власного облаштування житла і забезпечення життєдіяльності іноземних громадян, які за офіційним запрошенням прибувають у довготермінове відрядження в Україну, за умови, що такі товари ввозяться (пересилаються) безпосередньо таким громадянином в Україну на адресу свого тимчасового перебування протягом перших шести місяців його перебування в довготерміновому відрядженні в Україні під зобов'язання про їх зворотне вивезення;

11) товари, що класифікуються в одній із товарних позицій 8702, 8703, 8711 згідно з УКТЗЕД (у кількості однієї одиниці за кожною товарною позицією), що ввозяться працівниками дипломатичної служби, які перебували за кордоном у довготермінових відрядженнях або проходили дипломатичну службу строком не менше одного року та повертаються в Україну, за умови, що:

а) працівник дипломатичної служби є власником цих товарів;

б) товари були придбані працівником дипломатичної служби в межах строку відрядження або проходження дипломатичної служби, що підтверджується відповідним наказом Міністерства закордонних справ України;

в) сукупна вартість товарів не перевищує 50 відсотків від суми, що виплачується працівнику дипломатичної служби у зв'язку з перебуванням у довготерміновому відрядженні або проходженням дипломатичної служби за кордоном та підтверджується документами в порядку, установленому Кабінетом Міністрів України.

Товари за товарними позиціями 8702, 8703, 8711, 8716 згідно з УКТЗЕД, що ввозяться на митну територію України громадянами у зв'язку з переселенням на постійне місце проживання в Україну зі звільненням від оподаткування митними платежами відповідно до Митного кодексу, підлягають постановці на тимчасовий облік у державних реєстраційних органах на строк до двох років з оформленням документів на право тимчасового користування такими товарами та можуть бути відчужені або передані у володіння, користування чи розпорядження іншим особам (крім членів сімей таких громадян) упродовж двох років із дня ввезення на митну територію України лише після сплати особами, які ввезли їх в Україну, усіх митних платежів за ставками, чинними на день подання митної декларації.

Документи на право постійного користування (із правом відчуження) товарами, зазначеними в частині одинадцятій цієї статті, можуть бути видані громадянам – власникам цих товарів після постійного проживання їх на території України протягом двох років з дня митного оформлення таких товарів.

Відповідно до статті 378 Митного кодексу України та постанови КМУ від 21 травня 2012 року № 434, громадяни можуть увозити на митну територію України харчові продукти для власного споживання на загальну суму, яка не перевищує еквівалент 200 євро на одну особу, у таких обсягах:

- в упаковці виробника, призначені й для роздрібної торгівлі, – у кількості не більше ніж одна упаковка або загальною масою, яка не перевищує 2 кілограмів, кожного найменування на одну особу;
- без упаковки – у кількості, що не перевищує 2 кілограмів кожного найменування на одну особу;
- без упаковки – неподільного продукту, готового до безпосереднього вживання, у кількості не більше ніж по одному найменуванню на одну особу.

Під час увезення громадянами на митну територію України зазначених харчових продуктів здійснюється їх декларування (шляхом учинення дій, усно або письмово за бажанням власника таких продуктів або на вимогу посадової особи органу доходів та зборів).

10.4. Звільнення від оподаткування алкогольних напоїв та тютюнових виробів, що ввозяться громадянами на митну територію України

Ввезення на митну територію України алкогольних напоїв та тютюнових виробів громадянами, які не досягли 18-річного віку, *не допускається*.

Громадяни, які досягли *18-річного віку*, можуть увозити алкогольні напої та тютюнові вироби на митну територію України в ручній поклажі або супроводжуваному багажі без сплати митних платежів та без письмового декларування в таких кількостях із розрахунку на одну особу:

- 200 сигарет або 50 сигар чи 250 грамів тютюну, або ці вироби в наборі загальною вагою, що не перевищує 250 грамів;
- 5 літрів пива, 2 літри вина, 1 літр міцних (із вмістом спирту більш як 22%) алкогольних напоїв.

Алкогольні напої та тютюнові вироби незалежно від їх кількості не звільняються від оподаткування митними платежами, якщо особа, яка ввозить їх на митну територію України, була відсутня в Україні менш ніж **24 години**.

10.5. Митне оформлення й оподаткування товарів, що ввозяться громадянами на митну територію України

Умови ввезення (пересилання) громадянами товарів на митну територію України визначені Митним кодексом України (ст. 374):

1. Товари (за винятком підакцизних), сумарна фактурна вартість яких не перевищує еквівалент 1000 євро, що ввозяться громадянами на митну територію України в ручній поклажі та/або в супроводжуваному багажі через пункти пропуску через державний кордон України, відкриті для повітряного сполучення, та товари (крім підакцизних), сумарна фактурна вартість яких не перевищує еквівалент

500 євро та/або сумарна вага яких не перевищує 50 кг, що ввозяться громадянами на митну територію України в ручній поклажі та/або в супроводжуваному багажі через інші, ніж відкриті для повітряного сполучення, пункти пропуску через державний кордон України, не підлягають письмовому декларуванню (за винятком товарів, на які відповідно до ст. 197 Митного кодексу встановлено обмеження щодо переміщення громадянами через митний кордон України, і випадків, передбачених частиною другою цієї статті) та не є об'єктами оподаткування митними платежами.

2. Норма частини першої цієї статті застосовується в разі, якщо особа, яка ввозить товари на митну територію України, в'їжджає в Україну не частіше одного разу протягом однієї доби. Із метою забезпечення дотримання цієї умови посадові особи органів охорони державного кордону, які здійснюють паспортний контроль у пунктах пропуску через державний кордон України, безпосередньо в процесі здійснення такого контролю інформують посадових осіб органів доходів та зборів про громадян, які в'їжджають в Україну частіше одного разу протягом однієї доби. У разі, якщо товари в обсягах, що не перевищують обмежень, установлених у частині першій статті статті 374 МКУ, увозяться на митну територію України особою, яка в'їжджає в Україну частіше одного разу протягом однієї доби, такі товари підлягають письмовому декларуванню в порядку, установленому для громадян, із поданням документів, які видаються державними органами для здійснення митного контролю та митного оформлення таких товарів, та оподатковуються ввізним митом за ставкою 10 відсотків і податком на додану вартість за ставкою, установленною Податковим кодексом України.

3. У разі, якщо товари, зазначені в частині першій цієї статті, підлягають державній реєстрації на території України, такі товари підлягають письмовому декларуванню в порядку, установленому для громадян, із поданням документів, що видаються державними органами для здійснення митного контролю та митного оформлення таких товарів при переміщенні (пересиланні) їх через митний кордон України громадянами, та звільняються від оподаткування митними платежами.

4. Товари (крім підакцизних), що ввозяться громадянами в ручній поклажі та/або в супроводжуваному багажі, сумарна фактурна вартість

та/або загальна вага яких перевищують обмеження, установлені частиною першою цієї статті, але загальна фактурна вартість яких не перевищує еквівалент 10 000 євро, підлягають письмовому декларуванню в порядку, установленому для громадян, із поданням документів, що видаються державними органами для здійснення митного контролю та митного оформлення таких товарів, та оподатковуються ввізним митом за ставкою 10 відсотків і податком на додану вартість за ставкою, установленою Податковим кодексом України, у частині, що перевищує еквівалент 1000 євро (при ввезенні товарів на митну територію України через пункти пропуску через державний кордон України, відкриті для повітряного сполучення) та еквівалент 500 євро або вартість товарів, обчислена пропорційно до ваги, що перевищує 50 кг (при ввезенні через інші пункти пропуску через державний кордон України). Базою оподаткування таких товарів є частина їх сумарної фактурної вартості, що перевищує еквівалент 1000 євро (при ввезенні товарів на митну територію України через пункти пропуску через державний кордон України, відкриті для повітряного сполучення) та еквівалент 500 євро або вартість товарів, обчислена пропорційно до ваги, що перевищує 50 кг (при ввезенні через інші пункти пропуску через державний кордон України).

5. Культурні цінності за кодами 9701 10 00 00, 9701 90 00 00, 9702 00 00 00, 9703 00 00 00, 9704 00 00 00, 9705 00 00 00, 9706 00 00 00 згідно з УКТЗЕД, виготовлені 50 і більше років тому, незалежно від їх вартості та способу переміщення через митний кордон України, підлягають письмовому декларуванню.

6. Товари (крім підакцизних), сумарна фактурна вартість яких не перевищує еквівалент 300 євро, що переміщуються (пересилаються) на митну територію України на адресу одного одержувача в одній депеші від одного відправника в міжнародних поштових відправленнях, на адресу одного одержувача протягом однієї доби в міжнародних експрес-відправленнях, а також у несупроводжуваному багажі, підлягають усному декларуванню на підставі товаросупровідних документів та не є об'єктами оподаткування митними платежами.

7. Товари (крім підакцизних), що переміщуються (пересилаються) у міжнародних поштових або міжнародних експрес-відправленнях, у несупроводжуваному багажі, сумарна фактурна вартість

яких перевищує еквівалент 300 євро, але не перевищує еквівалент 10 000 євро, або переміщуються (пересилаються) без дотримання умов, передбачених частиною п'ятою цієї статті, підлягають письмовому декларуванню в порядку, установленому для громадян, та оподатковуються ввізним митом за ставкою 10 відсотків та податком на додану вартість за ставкою, установленною Податковим кодексом України. Базою оподаткування для таких товарів є частина їх сумарної фактурної вартості, що перевищує еквівалент 300 євро.

8. Товари (крім підакцизних), сумарна фактурна вартість яких перевищує еквівалент 10 000 євро, що пересилаються (переміщуються) на митну територію України в міжнародних поштових відправленнях, міжнародних експрес-відправленнях, у ручній поклажі, супроводжуваному та несупроводжуваному багажі, а також товари (крім підакцизних), незалежно від їх фактурної вартості, що переміщуються на митну територію України у вантажних відправленнях, підлягають декларуванню та митному оформленню з поданням митної декларації, передбаченої законодавством України для підприємств, а також дозволів (ліцензій), сертифікатів відповідності чи свідоцтв про визнання відповідності у випадках, установлених законодавством України для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, та оподатковуються ввізним митом за повними ставками Митного тарифу України і податком на додану вартість за ставкою, установленною Податковим кодексом України.

9. Поміщення товарів, увезених на митну територію України громадянами, у митні режими відмови на користь держави чи знищення або руйнування здійснюється в порядку, установленому Митним кодексом.

10. При ввезенні (пересиланні) на митну територію України громадянами звільняються від оподаткування митними платежами:

- 1) особисті речі, визначені статтею 370 Митного кодексу;
- 2) культурні цінності за кодами 9701 10 00 00, 9701 90 00 00, 9702 00 00 00, 9703 00 00 00, 9704 00 00 00, 9705 00 00 00, 9706 00 00 00 згідно з УКТЗЕД, виготовлені 50 і більше років тому;
- 3) товари, призначені для забезпечення звичайних повсякденних потреб громадянина та початкового облаштування, що ввозяться (пересилаються) громадянами у зв'язку з переселенням на постійне

місце проживання в Україну протягом шести місяців із дня видачі документа, що підтверджує право громадянина на постійне проживання в Україні, за умови документального підтвердження того, що до дня видачі цього документа громадянин проживав на території країни, із якої він прибув, не менше трьох років:

а) товари, призначені для забезпечення звичайних повсякденних потреб громадянина та початкового облаштування (крім товарів, що класифікуються за товарною позицією 8802 або одним із кодів 8903 91 99 00, 8903 92 99 00, 8903 99 99 00 згідно з УКТЗЕД);

б) транспортні засоби особистого користування, що класифікуються в одній із товарних позицій 8702, 8703, 8711 згідно з УКТЗЕД (у кількості однієї одиниці на кожного громадянина, який досяг 18-річного віку), за умови документального підтвердження того, що до дня видачі документа, що підтверджує право на постійне проживання в Україні, громадянин був власником (або співвласником) такого транспортного засобу не менше одного року, а транспортний засіб перебував за ним на постійному обліку (реєстрації) у відповідних реєстраційних органах країни постійного місця попереднього проживання громадянина не менше одного року, якщо даний транспортний засіб підлягає реєстрації в цій країні;

в) товари, що класифікуються в товарній позиції 8716 згідно з УКТЗЕД (у кількості однієї одиниці на кожного повнолітнього громадянина) за умови одночасного ввезення з транспортними засобами особистого користування, що класифікуються в одній із товарних позицій 8702, 8703, 8711 згідно з УКТЗЕД.

У разі пропуску внаслідок аварії, дії обставин непереборної сили, хвороби або з інших поважних причин, що підтверджується відповідними документами, установленого цим пунктом строку ввезення (пересилання) товарів на митну територію України зі звільненням від оподаткування митними платежами, цей строк може бути продовжений відповідним органом доходів та зборів, але не більш як до двох років із дня видачі документа, що підтверджує право громадянина на постійне проживання в Україні;

4) товари, що належать громадянам і переміщуються транзитом через митну територію України;

5) товари, що входять до складу спадщини за законом, відкритої за межами України на користь резидента (у тому числі в кількості однієї одиниці за кожною товарною позицією 8702, 8703, 8711 згідно з УКТЗЕД), у разі підтвердження її складу органами, що вчиняють нотаріальні дії у країні її відкриття. Зазначене підтвердження підлягає засвідченню або легалізації у відповідній закордонній консульській установі України, якщо інше не передбачено міжнародними договорами, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України;

6) товари, одержані громадянами-резидентами у вигляді нагород і призів на міжнародних змаганнях, конкурсах за межами митної території України (у тому числі не більше одного товару за товарними позиціями 8702, 8703, 8711 згідно з УКТЗЕД), за умови документального підтвердження факту нагородження нотаріальними органами відповідної країни. Зазначене підтвердження підлягає засвідченню або легалізації у відповідній закордонній консульській установі України, якщо інше не передбачено міжнародними договорами, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України;

7) товари (включаючи транспортні засоби особистого користування), що були попередньо вивезені громадянами-резидентами за межі митної території України і зворотно ввозяться на митну територію України, за наявності відповідного підтвердження факту попереднього вивезення таких товарів;

8) транспортні засоби особистого користування, що тимчасово ввозяться на митну територію України громадянами-нерезидентами, а також пальне, що міститься у звичайних баках таких транспортних засобів, установлених заводом-виробником;

9) товари (крім транспортних засобів), які мають ознаки таких, що були в користуванні та призначені для власного облаштування житла і забезпечення життєдіяльності громадян, які перебували за кордоном у відрядженнях (на навчанні), за умови, що такі товари ввозяться (пересилаються) протягом шести місяців із дня повернення таких громадян в Україну після закінчення строку відрядження (навчання);

10) товари (крім транспортних засобів), які мають ознаки таких, що були в користуванні та призначені для власного облаштування житла і забезпечення життєдіяльності іноземних громадян, які за офіцій-

ним запрошенням прибувають у довготермінове відрядження в Україну, за умови, що такі товари ввозяться (пересилаються) безпосередньо таким громадянином в Україну на адресу свого тимчасового перебування протягом перших шести місяців його перебування в довготерміновому відрядженні в Україні під зобов'язання про їх зворотне вивезення;

11) товари, що класифікуються в одній із товарних позицій 8702, 8703, 8711 згідно з УКТЗЕД (у кількості однієї одиниці за кожною товарною позицією), що ввозяться працівниками дипломатичної служби, які перебували за кордоном у довготермінових відрядженнях або проходили дипломатичну службу строком не менше одного року та повертаються в Україну, за умови, що:

а) працівник дипломатичної служби є власником цих товарів;

б) товари були придбані працівником дипломатичної служби в межах строку відрядження або проходження дипломатичної служби, що підтверджується відповідним наказом Міністерства закордонних справ України;

в) сукупна вартість товарів не перевищує 50 відсотків від суми, що виплачується працівнику дипломатичної служби у зв'язку з перебуванням у довготерміновому відрядженні або проходженням дипломатичної служби за кордоном та підтверджується документами в порядку, установленому Кабінетом Міністрів України.

11. Товари за товарними позиціями 8702, 8703, 8711, 8716 згідно з УКТЗЕД, що ввозяться на митну територію України громадянами у зв'язку з переселенням на постійне місце проживання в Україну зі звільненням від оподаткування митними платежами відповідно до цього Кодексу, підлягають постановці на тимчасовий облік у державних реєстраційних органах на строк до двох років з оформленням документів на право тимчасового користування такими товарами та можуть бути відчужені або передані у володіння, користування чи розпорядження іншим особам (крім членів сімей таких громадян) упродовж двох років з дня ввезення на митну територію України лише після сплати особами, які ввезли їх в Україну, усіх митних платежів за ставками, чинними на день подання митної декларації.

12. Документи на право постійного користування (із правом відчуження) товарами, зазначеними в частині одинадцятій цієї статті,

можуть бути видані громадянам – власникам цих товарів після постійного проживання їх на території України протягом двох років із дня митного оформлення таких товарів.

Домашні тварини, що ввозяться громадянами на митну територію України, підлягають письмовому декларуванню та застосуванню до них заходів контролю, визначених законом (див. розділ 10.8).

10.6. Митне оформлення й оподаткування транспортних засобів, що ввозяться громадянами на митну територію України для вільного використання

Особливості митного оформлення окремих товарів, що ввозяться громадянами на митну територію України для вільного обігу.

Товари за товарними позиціями 8701–8707, 8711, 8716 згідно з УКТЗЕД, які підлягають державній реєстрації, при ввезенні громадянами на митну територію України або надходженні на митну територію України на адресу громадян у несупроводжуваному багажі або вантажних відправленнях для вільного обігу від їх вартості, підлягають письмовому декларуванню та митному оформленню.

Такі товари підлягають оподаткуванням увізним митом за повними ставками Митного тарифу України, акцизним податком і податком на додану вартість за ставками, установленими Податковим кодексом України. Вони повинні бути зняті з обліку в цих органах.

Такі товари підлягають обов'язковій сертифікації у випадках, установлених законодавством для підприємств.

Документи, що засвідчують відповідність таких товарів вимогам технічних регламентів та національних стандартів, подаються органам доходів та зборів під час митного оформлення цих товарів із метою вільного обігу та уповноваженим органам під час їх державної реєстрації в Україні.

Забороняється відчужувати або передавати у володіння, користування чи розпорядження іншим особам до здійснення державної реєстрації цих товарів.

Із метою запобігання незаконному обігу транспортних засобів на території України між центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної

справи, та державними органами з безпеки дорожнього руху здійснюється автоматизований обмін інформацією про транспортні засоби, що перетинають державний кордон України, стосовно митного оформлення та державної реєстрації таких транспортних засобів.

Кузови (включаючи кабіни) для моторних транспортних засобів товарних позицій 8701–8705, що класифікуються в товарній позиції 8707, шасі з установленими двигунами для товарів товарних позицій 8701–8705, що класифікуються в товарній позиції 8706 згідно з УКТЗЕД, підлягають митному оформленню як зібрані транспортні засоби. Оподаткування їх здійснюється за повними ставками ввізного мита відповідно до Митного тарифу України, акцизним податком і податком на додану вартість за ставками, установленими Податковим кодексом України.

Особливості тимчасового ввезення громадянами транспортних засобів особистого користування на митну територію України.

Дозволяється тимчасове ввезення громадянами-нерезидентами на митну територію України транспортних засобів особистого користування (крім яхт та інших плавучих засобів для дозвілля та спорту, що класифікуються у товарній позиції 8903 згідно з УКТЗЕД) на строк до одного року.

Тимчасове ввезення громадянами-нерезидентами на митну територію України яхт та інших плавучих засобів для дозвілля та спорту, що класифікуються в товарній позиції 8903 згідно з УКТЗЕД, призначених для особистого користування, дозволяється на строк до трьох років. Обов'язковою умовою допуску зазначених транспортних засобів до тимчасового ввезення на митну територію України є реєстрація цих транспортних засобів в уповноважених органах іноземних держав.

Транспортні засоби особистого користування, що тимчасово ввозяться нерезидентами на митну територію України, а також пальне, що міститься у звичайних баках таких транспортних засобів, установлених заводом-виробником, не підлягають письмовому декларуванню та звільняються від подання документів, що видаються державними органами для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, що переміщуються громадянами через митний кордон України.

Громадяни-резиденти, які перебувають на тимчасовому консульському обліку в консульській установі України за кордоном, мають право тимчасово ввозити на митну територію України під письмове зобов'язання про зворотне вивезення один транспортний засіб особистого користування за товарною позицією 8703 (крім товарної підпозиції 8703 10) згідно з УКТЗЕД та причіп до нього за товарною підпозицією 8716 10 згідно з УКТЗЕД (за умови ввезення разом із транспортним засобом) на строк, що не перевищує 60 днів протягом одного календарного року (який може бути як безперервним, так і з перервами) без сплати митних платежів, які відповідно до закону підлягають сплаті при імпорті таких товарів.

Зазначені транспортні засоби можуть бути тимчасово ввезені на митну територію України за умови подання органу доходів та зборів документів, що підтверджують *право власності громадянина на такі транспортні засоби та їх реєстрацію на території відповідної країни.*

Тимчасово ввезені транспортні засоби особистого користування можуть використовуватися на митній території України виключно тими громадянами, які ввезли їх в Україну, для їх особистих потреб, не можуть використовуватися для цілей підприємницької діяльності в Україні, бути розкомплектовані, а також відчужені чи передані у володіння, користування або розпорядження іншим особам.

Тимчасово ввезені транспортні засоби особистого користування повинні бути вивезені за межі митної території України з дотриманням установлених строків або поміщені у митні режими відмови на користь держави, знищення або руйнування чи можуть бути оформлені для вільного обігу на митній території України за умови сплати митних платежів, які відповідно до закону підлягають сплаті при імпорті таких транспортних засобів.

У разі втрати чи повного зіпсування тимчасово ввезених транспортних засобів особистого користування внаслідок аварії або дії обставин непереборної сили перебіг строку тимчасового ввезення зупиняється за умови надання органам доходів та зборів власниками таких транспортних засобів достатніх доказів їх втрати чи зіпсування. Дозволяється поміщення таких транспортних засобів у митний режим відмови на користь держави чи знищення або руйнування.

Порядок державної реєстрації транспортних засобів особистого користування, тимчасово ввезених на митну територію України громадянами, установлюється Кабінетом Міністрів України.

Особливості ввезення громадянами транспортних засобів особистого користування з метою транзиту через митну територію України.

Громадянам дозволяється ввозити транспортні засоби особистого користування з метою транзиту через митну територію України за умови їх письмового декларування в порядку, передбаченому для громадян, та внесення на рахунок органу доходів та зборів, що здійснив пропуск таких транспортних засобів на митну територію України, грошової застави в розмірі митних платежів, що підлягають сплаті при ввезенні таких транспортних засобів на митну територію України з метою вільного обігу.

Зазначені вимоги не поширюються на транспортні засоби, постійно зареєстровані у відповідних реєстраційних органах іноземної держави, що підтверджується відповідним документом.

У разі порушення зобов'язання про транзит через митну територію України транспортних засобів особистого користування, за винятком випадків, коли таке порушення сталося внаслідок аварії або дії обставин непереборної сили, що підтверджується відповідними документами, унесена грошова застава використовується в порядку, визначеному статтею 313 Митного кодексу України.

У разі знищення чи повного зіпсування транспортних засобів особистого користування, увезених на митну територію України з метою транзиту, унаслідок аварії або дії обставин непереборної сили, перебіг строку їх транзиту зупиняється, а внесена грошова застава повертається особі, яка внесла заставу, її спадкоємцю або вповноваженій ними особі, за умови надання такою особою органам доходів та зборів достатніх доказів знищення чи повного зіпсування транспортного засобу.

10.7. Обмеження щодо вивезення громадянами за межі митної території України окремих товарів

Обмеження щодо вивезення (пересилання) громадянами за межі митної території України окремих товарів встановлено статтею 373

МКУ та постановою КМУ від 28 травня 2012 року № 468 «Про затвердження переліку товарів, вивезення (пересилання) яких громадянами за межі митної території України не допускається».

Перелік товарів, вивезення (пересилання) яких громадянами за межі митної території України не допускається (табл. 6):

Код товару згідно з УКТЗЕД	Найменування товару
0505 10 10 00	Пір'я, придатне для набивання; пух, необроблені
2805 30	Рідкісноземельні метали, скандій та ітрій у чистому вигляді, у сумішах або сплавах
2805 40	Ртуть
4101	Шкури необроблені великої рогатої худоби (включаючи буйволів) або тварин родини конячих (свіжі або солоні, сушені, зелені, пікельовані або консервовані іншим способом, але не дублені, не вироблені під пергамент і не піддані подальшій обробці), із волосяним покривом або без волосяного покриву, спилок або неспилок
4102	Шкури необроблені овець або шкурки ягнят (свіжі або солоні, сушені, зелені, пікельовані або консервовані іншим способом, але не дублені, не вироблені під пергамент або не піддані подальшій обробці), із вовняним покривом або без вовняного покриву, спилок або неспилок, крім зазначених у примітці 1(с) до цієї групи
4103 30 00 00	Шкури свиней необроблені (свіжі або солоні, сушені, зелені, пікельовані або консервовані іншим способом, але не дублені, не вироблені під пергамент або не піддані подальшій обробці), із волосяним покривом або без волосяного покриву, спилок або неспилок
4401 10 00 00	Деревина паливна у вигляді колод, полін, хмизу, гілок тощо
4401 21 00 00	Тріска або стружка деревна хвойних порід
4401 22 00 00	Тріска або стружка деревна листяних порід
4403	Лісоматеріали необроблені, обкоровані або не обкоровані, начорно брусовані або не брусовані
4404	Деревина бондарна; колоди колоті; деревинні палі та кілки, загострені, але не розпиляні вздовж; деревина обтесана або

Продовження табл.

Код товару згідно з УКТЗЕД	Найменування товару
	закруглена, але не обточена, не вигнута і не оброблена іншим способом, що використовуються для виробництва ціпків, парасольок, ручок для інструментів тощо; деревина у вигляді трісок, пластинок, стрічок тощо
4406	Шпали дерев'яні для залізничних або аналогічних колій
4407	Лісоматеріали розпиляні або стругані вздовж, колоті або лущені, обтесані або необтесані, шліфовані чи не шліфовані, з'єднані або не з'єднані в шип, завтовшки більш як 6 мм
7106	Срібло (включаючи срібло з покриттям із золота або платини) у необробленому або напівобробленому вигляді, або у вигляді порошку
7108	Золото (включаючи золото з покриттям із платини) необроблене або напівоброблене, або у вигляді порошку
7110	Платина необроблена або напівоброблена, або у вигляді порошку
7112	Відходи або брухт дорогоцінних металів чи металів, плакованих дорогоцінними металами; інші відходи або брухт із вмістом дорогоцінних металів чи сполук дорогоцінних металів, що використовуються головним чином для добування дорогоцінних металів
7115	Вироби з дорогоцінних металів або металів, плакованих дорогоцінними металами
7202 99 80 00	Феросплави
7204 10 00 00	Відходи та брухт ливарного чавуну
7204 21	Відходи та брухт корозійностійкої (нержавіючої) сталі
7204 29 00 00	Відходи та брухт легованої сталі, крім корозійностійкої (нержавіючої)
7204 30 00 00	Відходи та брухт чорних металів, луджені
7204 41 10 00	Токарна стружка, обрізки, уламки, відходи фрезерного виробництва та ошурки
7204 41 91 00	Відходи обрізування або штампування чорних металів, пакетовані

Код товару згідно з УКТЗЕД	Найменування товару
7204 41 99 00	Відходи обрізування або штампування чорних металів непакетовані
7204 49 10 00	Відходи та брухт чорних металів подрібнені (різані)
7204 49 30 00	Відходи та брухт чорних металів паковані
7204 49 90 00	Відходи та брухт чорних металів непакетовані
7204 50 00 00	Зливки чорних металів для переплавлення (шихтові зливки)
7218 10 00 00	Зливки та інші первинні форми сталі корозійностійкої (нержавіючої)
7401 00 00 00	Штейн мідний; мідь цементаційна (мідь осаджена)
7402 00 00 00	Мідь нерафінована; аноди мідні для електролітичного рафінування
7403 12 00 00	Ваербарси (литі заготовки з металу для виробництва дроту) з міді рафінованої
7403 13 00 00	Білеті (заготовки з металу квадратного чи круглого поперечного перерізу для подальшої прокатки сортових профілів) із міді рафінованої
7403 19 00 00	Вироби з міді рафінованої, крім катодів та секцій катодів, ваербарсів та білетів
7403 2100 00	Сплави на основі міді та цинку (латуні)
7403 22 00 00	Сплави на основі міді та олова (бронзи)
7403 29 00 00	Мідні сплави (за винятком лігатур)
7404 00	Відходи і брухт мідні
7405 00 00 00	Лігатури на основі міді
7406	Порошки та луска мідні
7407	Прутки, бруски та профілі мідні
7408	Дріт мідний
7409	Плити, листи та стрічки з міді завтовшки понад 0,15 мм
7415 29 00 00	Вироби мідні без різьби, крім шайб
7415 39 00 00	Вироби мідні з різьбою, крім гвинтів, болтів та гайок
7418 19 90 00	Вироби столові, кухонні або інші побутові вироби та їх частини, мідні, крім мочалок для чищення кухонного посуду, подушечок для чищення або полірування, рукавичок

Продовження табл.

Код товару згідно з УКТЗЕД	Найменування товару
	та аналогічних виробів, приладів побутових для приготування або розігрівання їжі, неелектричних та їх частин
7419	Вироби мідні
7502	Нікель необроблений
7503 00	Відходи та брухт нікелеві
7504 00 00 00	Порошки та луска нікелеві
7505	Прутки, бруски, профілі та дріт нікелеві
7506	Плити, листи, стрічки та фольга нікелеві
7507	Труби, трубки та фітинги для них (наприклад, муфти, коліна, втулки) нікелеві
7508	Вироби нікелеві
7602 00	Відходи та брухт алюмінієві
7801	Свинець необроблений
7802 00 00 00	Відходи та брухт свинцеві
7902 00 00 00	Відходи та брухт цинкові
8001	Олово необроблене
8002 00 00 00	Відходи та брухт олов'яні
8003 00 00 00	Прутки, бруски, профілі та дріт олов'яні
8007 00	Вироби олов'яні
8101	Вольфрам і вироби з вольфраму, включаючи відходи та брухт
8102	Молібден і вироби з молібдену, включаючи відходи та брухт
8103	Тантал і вироби з танталу, включаючи відходи та брухт
8104	Магній і вироби з магнію, включаючи відходи та брухт
8105	Штейни кобальтові та інші проміжні продукти металургії кобальту; кобальт і вироби з кобальту, включаючи відходи та брухт
8106 00	Вісмут і вироби з вісмуту, включаючи відходи та брухт
8107	Кадмій і вироби з кадмію, включаючи відходи та брухт
8108	Титан і вироби з титану, включаючи відходи та брухт
8109	Цирконій і вироби з цирконію, включаючи відходи та брухт
8110	Сурма та вироби із сурми, включаючи відходи та брухт

Код товару згідно з УКТЗЕД	Найменування товару
8111 00	Марганець та вироби з марганцю, включаючи відходи та брухт
8112	Берилій, хром, германій, ванадій, галій, гафній (кельтій), індій, ніобій (колумбій), реній і талій, а також вироби з цих металів, включаючи відходи та брухт
8113 00	Металокераміка і вироби з металокераміки, включаючи відходи та брухт

Таблиця 6. Товари, заборонені до вивезення (пересилання) громадянами

Не допускається вивезення за межі митної території України алкогольних напоїв та тютюнових виробів громадянами, які не досягли 18-річного віку.

10.8. Відомості про дозвільні документи, які можуть видаватися державними органами громадянам для здійснення митного контролю та митного оформлення

Дорогоцінні метали, дорогоцінне каміння та вироби з них.

Відповідно до частини другої статті 373 Митного кодексу України та вимог постанови Кабінету Міністрів України від 21 травня 2012 року № 448 встановлено, що вивезення (пересилання) за межі митної території України дорогоцінних металів (за винятком банківських металів, пам'ятних та ювілейних монет України з дорогоцінних металів), дорогоцінного каміння та виробів із них із метою їх відчуження, здійснюється в залежності від сумарної фактурної вартості дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння та виробів із них:

- не перевищує суму, еквівалентну 10 000 євро (крім заборонених до вивезення за межі митної території України), шляхом учинення дій, усного або, за бажанням власника таких товарів чи на вимогу посадової особи органу доходів та зборів, письмового декларування;
- перевищує суму, еквівалентну 10 000 євро (крім дорогоцінних металів, заборонених до вивезення за межі митної території

України, та особистих речей), – на умовах поміщення товарів у митний режим експорту.

Зброя, боєприпаси, вибухові матеріали (речовини).

Порядок виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, обліку і використання спеціально визначених предметів, матеріалів і речовин встановлений Положенням про дозвільну систему, затвердженим постановою Кабінету Міністрів від 12.10.92 р. № 576.

Відповідно до пункту 2 зазначеного Положення до предметів, матеріалів і речовин, на які поширюється дозвільна система, зокрема, віднесені:

- вогнепальна зброя (нарізна воєнних зразків, несучасна стрілецька, спортивна, навчальна, охолощена, мисливська нарізна і гладкоствольна), бойові припаси до неї;
- холодна зброя (арбалети, мисливські ножі тощо);
- пневматична зброя калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів за секунду;
- пристрої вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії, та зазначені патрони;
- вибухові матеріали і речовини.

Пунктом 9 згаданого Положення встановлено, що видача дозволів на виготовлення, придбання, зберігання, облік, охорону, перевезення і використання предметів, матеріалів і речовин здійснюються:

- на вогнепальну зброю (нарізну воєнних зразків, несучасну стрілецьку, спортивну, навчальну, охолощену, мисливську нарізну і гладкоствольну), бойові припаси до неї, холодну зброю, пристрої вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії, та зазначені патрони – у порядку, визначеному МВС;
- на вибухові матеріали і речовини, їх перевезення – у порядку, визначеному Держнаглядохоронпраці разом із МВС.

Інструкцією про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної і холодної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу

патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та зазначених патронів, а також боеприпасів до зброї та вибухових матеріалів, затвердженою наказом Міністерства внутрішніх справ України від 21.08.1998 р. № 622, встановлено, що вогнепальна зброя, крім зброї армійських зразків, заряджені патрони до неї, пневматична та холодна зброя громадянами України перевозяться через державний кордон на підставі дозволів МВС, ГУМВС, УМВС України, а іноземними громадянами – тільки за дозволом МВС України.

Увезення на територію України громадянами України зброї, якою вони нагороджені главами іноземних держав, главами урядів іноземних держав, іншими офіційними особами, які мають на це право, здійснюється за дозволами МВС України.

Відносини, що виникають у процесі поводження з вибуховими матеріалами (у тому числі пов'язані з їх увезенням, вивезенням і транзитом через територію України) регулюються Законом України від 23.12.2004 р. № 2288-IV «Про поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення».

Статтю 17 згаданого Закону встановлено, що ввезення на територію України вибухових матеріалів, обладнання і технологій для їх виробництва та проведення вибухових робіт здійснюється відповідно до законодавства в галузі експортного контролю, на підставі дозволу Міністерства внутрішніх справ України.

Забороняється ввезення, вивезення та транзит через територію України немаркованих вибухових матеріалів.

Вивезення з України та транзит через її територію вибухових матеріалів здійснюється на підставі дозволу Міністерства внутрішніх справ України.

Наркотики і психотропні речовини.

Відносини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів урегульовано Законом України від 05.02.1995 р. № 60/95-ВР «Про обіг в Україні наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів». Цим Законом визначено повноваження органів виконавчої влади, права та обов'язки юридичних осіб і громадян, які беруть участь у такому обігу на території України.

Статтею 12 вищезазначеного Закону України встановлено, що імпорт (ввезення), експорт (вивезення) або транзит наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів здійснюються відповідно до сертифіката (окремого дозволу), виданого спеціально уповноваженим органом виконавчої влади в галузі охорони здоров'я для кожного такого випадку, незалежно від того, стосується це одного чи кількох наркотичних засобів, психотропних речовин або прекурсорів.

Порядок видачі сертифікатів на ввезення в Україну та вивезення з України наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 03.02.1997 р. № 146. Цей Порядок регулює видачу сертифікатів (окремих дозволів) на здійснення імпортно-експортних операцій підприємствами, установами та організаціями (далі – підприємства) за наявності в них ліцензії на здійснення відповідних видів діяльності у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів.

Культурні цінності.

Відносини, пов'язані з вивезенням, увезенням та поверненням культурних цінностей, регулюються Законом України від 21.09.1999 р. № 1068-XIV «Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей». Статтею 13 вищезазначеного Закону встановлено, що в разі прийняття Державною службою контролю за переміщенням культурних цінностей через державний кордон України при Міністерстві культури і мистецтв України рішення про можливість вивезення (тимчасового вивезення) культурних цінностей власнику культурних цінностей чи уповноваженій ним особі видається свідоцтво встановленого зразка на право вивезення (тимчасового вивезення) культурних цінностей.

Під час увезення культурних цінностей на територію України органу доходів та зборів подається свідоцтво на право їх вивезення, якщо це передбачено законодавством держави, звідки ввозяться культурні цінності. За відсутності такого свідоцтва ввезені цінності підлягають затриманню органами доходів та зборів України до встановлення їх власника та одержання його доручення щодо подальшого переміщення або використання цих цінностей. Таке доручення має бути підтвержене дипломатичним представництвом або консульською установою країни, громадянином якої є власник культурних цінностей.

Зразок свідоцтва на право вивезення (тимчасового вивезення) культурних цінностей із території України затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 20 червня 2000 р. № 984 «Про затвердження зразка свідоцтва на право вивезення (тимчасового вивезення) культурних цінностей з території України».

Інструкція про порядок оформлення права на вивезення, тимчасове вивезення культурних цінностей та контролю за їх переміщенням через державний кордон України затверджена наказом Міністерства культури і мистецтв України від 22.04.2002 р. № 258 (zareestrovano в Міністерстві юстиції України 09.07.2002 р. за № 571/6859).

Постановою КМУ від 21 травня 2012 року № 448 встановлено порядок вивезення (пересилання) за межі митної території України громадянами культурних цінностей із метою їх відчуження. Їх митне оформлення здійснюється в залежності від сумарної фактурної вартості культурних цінностей:

- не перевищує суму, еквівалентну 10 000 євро, на підставі свідоцтва встановленого зразка на право вивезення (тимчасового вивезення) культурних цінностей та з обов'язковим письмовим декларуванням;
- перевищує суму, еквівалентну 10 000 євро, – на умовах поміщення товарів у митний режим експорту.

Отруйні речовини.

Відповідно до статті 25 Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» постановою Кабінету Міністрів України від 20.06.1995 р. № 440 затверджено Порядок одержання дозволу на виробництво, зберігання, транспортування, використання, захоронення, знищення та утилізацію отруйних речовин, у тому числі продуктів біотехнології та інших біологічних агентів. Відповідно до цього Порядку підприємства, а також громадяни-підприємці повинні одержати дозвіл на виробництво, зберігання, транспортування, використання, захоронення, знищення та утилізацію отруйних речовин, у тому числі продуктів біотехнології та інших біологічних агентів.

Дозвіл видається Мінприроди за погодженням із МОЗ, Держнаглядохоронпраці, Мінтрансом, МВС згідно з Переліком отруйних

речовин, у тому числі продуктів біотехнологій та інших біологічних агентів, виробництво, зберігання, транспортування, використання, захоронення, знищення та утилізація яких здійснюються за наявності дозволу.

Ліки.

Відповідно до статті 17 Закону України «Про лікарські засоби» на територію України можуть увозитись лікарські засоби, зареєстровані в Україні, за наявності сертифіката якості, що видається виробником.

Для індивідуального використання громадянами на митну територію України можуть увозитись незареєстровані лікарські засоби.

Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 26.04.2011 р. № 237 затверджено Порядок ввезення на територію України незареєстрованих лікарських засобів, стандартних зразків, реагентів.

Зазначеним Порядком визначено, що дозвіл на ввезення на митну територію України незареєстрованих лікарських засобів видає Міністерство охорони здоров'я України (далі – МОЗ України).

При ввезенні незареєстрованих лікарських засобів для індивідуального використання громадянами до МОЗ України подається лист на ім'я заступника Міністра, у якому зазначається мета ввезення незареєстрованого лікарського засобу, його назва (міжнародна непатентована та торгова), фармакотерапевтична група, лікарська форма, кількість в одній упаковці, загальна кількість упаковок, фірма-виробник, номер серії випуску, термін придатності, умови зберігання.

Незареєстровані лікарські засоби ввозяться за наявності сертифіката якості фірми-виробника, який подається до МОЗ України протягом 3 днів після одержання вантажу.

При разовому ввезенні незареєстрованих лікарських засобів із метою індивідуального використання громадянами в кількості, необхідній на курс лікування, подаються такі документи:

- довідка лікаря із зазначенням діагнозу захворювання;
- рецепт на даний лікарський препарат згідно із Правилами МОЗ України, затвердженими наказом МОЗ України від 30.06.1994 р. № 117 (підпис і особиста печатка лікаря, підпис відповідальної особи і кругла печатка лікувальної установи).

Для індивідуального використання забороняється пересилати наркотичні, психотропні речовини, їх аналоги і прекурсори, а також ліки, що мають обмежений термін придатності та потребують особливих умов зберігання (вакцини, сироватки, імунобіологічні препарати, препарати крові та продукти їх переробки тощо).

Радіоактивні матеріали.

Відповідно до статті 31 Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» здійснювати діяльність у сфері використання ядерної енергії та радіаційної безпеки можуть юридичні або фізичні особи. При цьому заявник (юридична або фізична особа, яка подає документи до органу державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки на право здійснення певного виду діяльності) повинен:

- сповістити орган державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки про свій намір здійснювати будь-який із видів діяльності, зазначених у статті 27 цього Закону, та подати заяву про надання дозволу на такий вид діяльності;
- подати до органу державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки документацію, передбачену нормами, правилами і стандартами з ядерної та радіаційної безпеки, та іншу документацію, необхідну, згідно із законодавством, для розгляду питання про надання заявникові дозволу на відповідний вид діяльності.

Дозвіл на перевезення радіоактивних матеріалів видається лише за умови:

- підтвердження сертифікатом безпеки упаковки;
- наявності дозволу органів державного санітарного нагляду на перевезення радіоактивних матеріалів транспортним засобом;
- документального підтвердження того, що перевезення здійснюється особами, які мають достатні знання з радіаційного захисту;
- наявності плану аварійних заходів під час перевезення;
- гарантування, що перевезення радіоактивних матеріалів здійснюється транспортом, який відповідає вимогам даного перевезення;
- гарантування відшкодування шкоди, яка може бути завдана внаслідок аварії;

- гарантування того, що перевезення ядерних матеріалів їх приймання або їх передача здійснюються лише за наявності документів, оформлених у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. Документи повинні містити найменування сторін, що передають і одержують ядерні матеріали, а також дані про кількість, форму і склад таких матеріалів і зберігатися учасниками перевезень не менше одного року. Опис переданих ядерних матеріалів може бути замінено відповідним позначенням вантажу в разі, коли це необхідно для цілей фізичного захисту, що має бути відображено в супровідних документах учасників перевезень.

Відповідно до наказу Державного комітету ядерного регулювання від 24.09.2003 р. № 125 «Про затвердження Інструкції про порядок видачі дозволів на перевезення радіоактивних матеріалів» (зареєстровано в Міністерстві юстиції України 09.10.2003 р. за № 916/8237) заява на одержання дозволу подається до Держатомрегулювання вантажовідправником, перевізником, вантажоодержувачем радіоактивних матеріалів або особою (юридичною чи фізичною), яка діє за дорученням.

Об'єкти флори і фауни.

Відповідно до пункту 1.10 «Положення про екологічний контроль у пунктах пропуску через державний кордон та в зоні діяльності регіональних органів доходів та зборів і органів доходів та зборів», затвердженого наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України від 08.09.1999 р. № 204 (зареєстровано в Міністерстві юстиції України 15 листопада 1999 року за № 787/4080), основним завданням держкоінспекторів у пунктах пропуску через державний кордон та в зоні діяльності органів доходів та зборів є здійснення державного контролю за додержанням міністерствами і центральними і місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями, незалежно від форм власності та господарювання, громадянами, а також іноземними юридичними та фізичними особами і особами без громадянства, що перетинають державний кордон або здійснюють переміщення через нього тран-

спортних засобів і вантажів, відповідно до вимог чинного природоохоронного законодавства та норм і правил екологічної безпеки під час транспортування небезпечних вантажів. Підставою для переміщення через митний кордон України сировини з диких тварин і рослин, занесених до додатків 1, 2 і 3 Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення (СІТЕС), або Європейського Червоного списку та до Червоної книги України, є:

- оригінал дозволу, що видається відповідним адміністративним органом СІТЕС для об'єктів тваринного і рослинного світу, занесених до додатків 1, 2 і 3 СІТЕС;
- оригінал дозволу, виданий Мінприроди на офіційному бланку за підписом посадової особи, засвідчений «мокрою» печаткою, об'єктів тваринного та рослинного світу, занесених до Червоної книги України.

Увезення в Україну, вивезення поза її межі та транзитне перевезення зоологічних, ботанічних та мінералогічних колекцій здійснюється за оригіналом дозволу, виданого Мінприроди на офіційному бланку за підписом посадової особи, засвідченим «мокрою» печаткою.

Вивезення за межі України зоологічних, ботанічних і мінералогічних колекцій без наявності дозволів спеціально уповноважених органів забороняється.

Вивезення з України мисливських трофеїв дозволяється за наявності:

- дубліката ліцензії (на відстріл диких копитних тварин і ведмедів), копії протоколу полювання, що видається відповідним мисливським господарством;
- ветеринарного свідоцтва за формою № 2-ВЕТ (видається головним лікарем ветеринарної медицини адміністративного району за місцезнаходженням мисливського господарства), на якому проставлено реєстраційний номер Головного управління ветеринарної медицини з державною ветеринарною інспекцією Мінагрополітики України щодо погодження на вивезення продукції полювання за кордон.

Високочастотні радіоелектронні прилади.

Правову основу користування радіочастотним ресурсом України, повноваження держави щодо умов користування радіочастотним ресурсом України, права, обов'язки і відповідальність органів державної влади, що здійснюють управління і регулювання в цій сфері, та фізичних і юридичних осіб, які користуються та/або мають намір користуватися радіочастотним ресурсом України, визначає Закон України «Про радіочастотний ресурс України». Відповідно до статті 29 цього Закону України ввезення з-за кордону, реалізація та експлуатація радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв здійснюються в Україні на дозвільній основі. Відповідні дозволи надаються Українським державним центром радіочастот у порядку, установленому Національною комісією з питань регулювання зв'язку України (НКРЗ). Перелік РЕЗ та ВП, для ввезення з-за кордону, для реалізації та експлуатації яких не потрібні дозволи, визначає НКРЗ.

Радіоелектронні засоби та випромінювальні пристрої, які ввозяться з-за кордону, реалізуються та експлуатуються в Україні, повинні мати виданий у встановленому порядку документ про підтвердження їх відповідності стандартам.

НКРЗ у межах своїх повноважень може запроваджувати додаткові заходи щодо недопущення ввезення з-за кордону, реалізації та експлуатації радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв, не дозволених до застосування в Україні.

Порядок ввезення з-за кордону, розробки, модернізації, виробництва, реалізації, придбання, встановлення та експлуатації радіоелектронних засобів і випромінювальних пристроїв спеціального призначення визначає Генеральний штаб Збройних Сил України.

Рішенням Національної комісії з питань регулювання зв'язку України від 22.09.2006 р. № 373 затверджено Перелік товарів, на які Українським державним центром радіочастот надаються дозволи на ввезення в Україну.

Наказом Міністра оборони України від 27.11.2006 р. № 681 (zareestrovano в Міністерстві юстиції України 11.12.2006 р. за № 1298/13172) визначено Перелік кодів товарів, на які видаються документи Міністерства оборони України, необхідні для здійснення

митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України.

Спеціальні засоби самооборони.

Постановою Кабінету Міністрів України від 07.09.1993 р. № 706 затвержений порядок продажу, придбання, реєстрації, обліку і застосування спеціальних засобів самооборони, заряджених речовинами сльозоточивої та дратівної дії. Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 19.10.1993 р. № 650/272 затверджений порядок ввозу з-за кордону та вивозу з України спеціальних засобів самооборони, заряджених речовинами сльозоточивої та дратівної дії. Відповідно до цього Порядку підприємства, установи та організації, що займаються підприємницькою діяльністю з виготовлення та реалізації спеціальних засобів самооборони, здійснюють їх. Увезення з-за кордону та вивезення з України на підставі дозволів МВС України, а громадяни – одиничних екземплярів, на підставі дозволів МВС Автономної Республіки Крим, ГУМВС м. Києва і м. Севастополя, УМВС в областях. В усіх випадках увезення та вивезення спеціальних засобів самооборони на них повинен бути сертифікат установленого зразка, що видається органами Держспоживстандату України.

РОЗДІЛ ХІ. Порушення митних правил як адміністративне правопорушення. Поняття контрабанди як кримінального злочину

11.1. Поняття порушення митних правил як адміністративного правопорушення, суб'єкти відповідальності за порушення митних правил.

11.2. Приводи і підстави для порушення справи про порушення митних правил, порушення справи про порушення митних правил.

11.3. Процесуальні дії у справах про порушення митних правил.

11.4. Особливості відповідальності за порушення митних правил.

11.5. Види постанов у справі про порушення митних правил, особливості розгляду судом справ про порушення митних правил.

11.6. Види адміністративних стягнень за порушення митних правил.

11.7. Оскарження постанов у справах про порушення митних правил.

11.8. Поняття злочину.

11.9. Поняття контрабанди.

11.10. Запобігання контрабанді.

11.1. Поняття порушення митних правил як адміністративного правопорушення, суб'єкти відповідальності за порушення митних правил

Боротьба з контрабандою та порушеннями митних правил спрямована на реалізацію митної політики України і становить складову митної справи. Порушення митних правил (ПМП) відносяться до категорії адміністративних правопорушень. Відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення адміністративним правопорушенням (проступком) визнається: протиправна, винна (умисна або необережна) дія чи бездіяльність, яка посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління і за яку законодавством передбачено адміністративну відповідальність. Адміністративна відповідальність за правопорушення, передбачена Кодексом про адміністративні правопорушення України, настає, якщо ці порушення за своїм характером не тягнуть за собою кримінальної відповідальності відповідно до чинного законодавства.

Порушення митних правил є адміністративним правопорушенням, яке являє собою протиправні, винні (умисні або з необережності) дії чи бездіяльність, що посягають на встановлений законодавством України порядок переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України і за які Митним кодексом передбачена адміністративна відповідальність. Підставою для порушення адміністративної справи і провадження є дія, яка містить ознаки адміністративного правопорушення (фактична підстава).

Адміністративна відповідальність за порушення митних правил встановлюється Митним кодексом України та настає у разі, якщо ці правопорушення не тягнуть за собою кримінальну відповідальність (ст. 458 МКУ).

Суб'єктами адміністративної відповідальності за порушення митних правил можуть бути громадяни, які на момент учинення такого правопорушення досягли 16-річного віку, а при вчиненні порушень митних правил підприємствами – посадові особи цих підприємств.

Адміністративним правопорушенням (проступком) визнається протиправна, винна (умисна або необережна) дія чи бездіяльність, яка посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління і за яку законом передбачено адміністративну відповідальність (ст. 9 Кодексу України про адміністративні правопорушення).

Адміністративне правопорушення визнається вчиненим умисно, коли особа, яка його вчинила, усвідомлювала протиправний характер своєї дії чи бездіяльності, передбачала її шкідливі наслідки і бажала їх або свідомо допускала настання цих наслідків. У випадках, коли особа, яка його вчинила, передбачала можливість настання шкідливих наслідків своєї дії чи бездіяльності, але легковажно розраховувала на їх відвернення або не передбачала можливості настання таких наслідків, хоч повинна була і могла їх передбачити, – адміністративне правопорушення визнається вчиненим із *необережності* (ст. ст. 10, 11 Кодексу України про адміністративні правопорушення).

Адміністративній відповідальності підлягають особи, які досягли на момент учинення адміністративного правопорушення шістнадцятирічного віку.

11.2. Приводи і підстави для порушення справи про порушення митних правил, порушення справи про порушення митних правил

Приводами і підставами для порушення справи про порушення митних правил, згідно зі статтею 491 МКУ, є:

1) безпосереднє виявлення посадовими особами органу доходів та зборів порушення митних правил;

2) офіційні письмові повідомлення про вчинення особою порушення митних правил, отримані від правоохоронних органів, а також органів, що здійснюють види контролю, зазначені в частині першій статті 319 Митного кодексу;

3) офіційні письмові повідомлення про вчинення порушення митних правил, отримані від митних та правоохоронних органів іноземних держав, а також від міжнародних організацій.

Провадження у справі про порушення митних правил уважається розпочатим із моменту складення протоколу про порушення митних правил.

Протокол про порушення митних правил мають право складати:

1) посадові особи, які відповідно до посадових інструкцій уповноважені здійснювати митний контроль, митне оформлення і пропуск товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України і які безпосередньо виявили порушення митних правил;

2) посадові особи органів доходів та зборів, які згідно з посадовими обов'язками мають таке право;

3) інші посадові особи, уповноважені керівником центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, або керівником органів доходів та зборів.

Посадова особа при розгляді справи про порушення митних правил зобов'язана з'ясувати: чи було вчинено адміністративне правопорушення, чи винна дана особа в його вчиненні, чи підлягає вона адміністративній відповідальності, чи є обставини, що пом'якшують та/або обтяжують відповідальність, чи є підстави для звільнення особи, що вчинила правопорушення, від адміністративної відповідальності, а також з'ясувати інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи.

Провадження у справах про порушення митних правил здійснюється відповідно до Митного кодексу, а в частині, що не регулюється ним, – відповідно до законодавства України про адміністративні правопорушення.

11.3. Процесуальні дії у справах про порушення митних правил

Процесуальні дії у справі про порушення митних правил проводяться з метою отримання доказів, необхідних для правильного вирішення справи, відповідно до статей 508–528 Митного кодексу України.

До процесуальних дій належать:

- 1) складання протоколу про порушення митних правил;
- 2) витребування документів, необхідних для провадження у справі про порушення митних правил;
- 3) вилучення товарів, транспортних засобів і документів;
- 4) митне обстеження;
- 5) пред'явлення товарів, транспортних засобів та документів для впізнання;
- 6) призначення експертизи;
- 7) взяття проб та зразків для проведення дослідження (аналізу, експертизи).

При проведенні процесуальних дій, зазначених у пунктах 3–5, 7, складаються протоколи, форми яких устанавлюються органом доходів та зборів України.

Протокол про порушення митних правил мають право скла-дати:

1) посадові особи, які згідно із штатним розписом органу доходів та зборів вповноважені здійснювати митний контроль, митне оформлення і пропуск через митний кордон України товарів і транспортних засобів і які безпосередньо виявили порушення митних правил;

2) посадові особи підрозділу з організації боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил, спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади в галузі митної справи, підрозділів з боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил органів доходів та зборів, які згідно з посадовими обов'язками мають таке право;

3) інші посадові особи, уповноважені керівником спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади в галузі митної справи або керівником регіонального органу доходів та зборів.

11.4. Особливості відповідальності за порушення митних правил

Учинення порушень митних правил, передбачених частиною третьою статті 469, статтею 470, частиною третьою статті 478, статтею 481 Митного кодексу України, унаслідок аварії, дії обставин непереборної сили або протиправних дій третіх осіб, що підтверджується відповідними документами, а також допущення в митній декларації помилок, які не призвели до неправомірного звільнення від сплати митних платежів або зменшення їх розміру, до незабезпечення дотримання заходів тарифного та/або нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, якщо такі помилки не допускаються систематично (ст. 268 Митного кодексу України), не тягне за собою адміністративної відповідальності, передбаченої Митним кодексом.

За порушення митних правил можуть бути накладені такі адміністративні стягнення:

- 1) попередження;
- 2) штраф;

3) конфіскація товарів, транспортних засобів комерційного призначення – безпосередніх предметів порушення митних правил, товарів, транспортних засобів зі спеціально виготовленими сховищами (тайниками), що використовувалися для приховування товарів – безпосередніх предметів порушення митних правил від митного контролю (крім транспортних засобів комерційного призначення, які використовуються виключно для перевезення пасажирів і товарів через митний кордон України за визначеними маршрутами та рейсами, що здійснюються відповідно до розкладу руху на підставі міжнародних договорів, укладених відповідно до закону), а також транспортних засобів, що використовувалися для переміщення товарів – безпосередніх предметів порушення митних правил через митний кордон України поза місцем розташування органу доходів та зборів.

Попередження та штраф можуть застосовуватися тільки як основні адміністративні стягнення за порушення митних правил.

Конфіскація товарів, транспортних засобів, зазначених у пункті 3 статті 461 Митного кодексу України, може застосовуватися як основне і як додаткове адміністративне стягнення.

За одне і те саме порушення митних правил може накладатися тільки основне або основне і додаткове адміністративні стягнення. Якщо статтею, якою встановлюється адміністративна відповідальність за порушення митних правил, передбачається основне і додаткове адміністративні стягнення, застосування лише додаткового адміністративного стягнення без основного не допускається, крім випадку, передбаченого частиною третьою статті 467 Митного кодексу України.

11.5. Види постанов у справі про порушення митних правил, особливості розгляду судом справ про порушення митних правил

У справі про порушення митних правил орган доходів та зборів або суд (суддя), що розглядає справу, виносить одну з таких постанов:

- 1) про проведення додаткової перевірки;
- 2) про накладення адміністративного стягнення;
- 3) про закриття провадження у справі.

У постанові про проведення додаткової перевірки зазначаються конкретні суб'єкти, завдання та строки перевірки. Ці дії не повинні порушувати права громадянина, шкодити господарській діяльності юридичної особи.

Особливості розгляду судом справ про порушення митних правил (ст. 528 МКУ):

1. Справа про порушення митних правил розглядається суддею одноособово.

2. У справі про порушення митних правил суд (суддя) виносить одну з постанов, передбачених частиною першою статті 527 Митного кодексу України.

3. У разі, якщо за результатами перевірки законності та обґрунтованості постанови суду у справі про порушення митних правил ця постанова буде скасована, а справа закрита, або адміністративне

стягнення за порушення митних правил буде змінено, конфісковані товари, транспортні засоби, сума штрафу або її відповідна частина повертаються особі, яка притягалася до адміністративної відповідальності за порушення митних правил, або її представникові. Якщо конфісковані товари, транспортні засоби неможливо повернути в натурі, повертається їхня вартість за вирахуванням сум належних митних платежів за ставками, що діяли на день конфіскації. Повернення грошових коштів, зазначених у цій частині, здійснюється територіальними органами центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, із державного бюджету.

Кодексом України про адміністративні правопорушення (ст. 34) установлені обставини, що пом'якшують відповідальність за адміністративне правопорушення, а саме:

- 1) щире розкаяння винного;
- 2) відвернення винним шкідливих наслідків правопорушення, добровільне відшкодування збитків або усунення заподіяної шкоди;
- 3) учинення правопорушення під впливом сильного душевного хвилювання або при збігу тяжких особистих чи сімейних обставин;
- 4) учинення правопорушення неповнолітнім;
- 5) учинення правопорушення вагітною жінкою або жінкою, яка має дитину віком до одного року.

Законами України можуть бути передбачені й інші обставини, що пом'якшують відповідальність за адміністративне правопорушення. Орган (посадова особа), який вирішує справу про адміністративне правопорушення, може визнати пом'якшуючими і обставини, не зазначені в законі.

Обставинами, що обтяжують відповідальність за адміністративне правопорушення згідно зі статтею 35 Кодексу України про адміністративні правопорушення, визнаються:

- 1) продовження протиправної поведінки, незважаючи на вимогу уповноважених на те осіб припинити її;
- 2) повторне протягом року вчинення однорідного правопорушення, за яке особу вже було піддано адміністративному стягненню; учинення правопорушення особою, яка раніше вчинила злочин;

- 3) втягнення неповнолітнього в правопорушення;
- 4) учинення правопорушення групою осіб;
- 5) учинення правопорушення в умовах стихійного лиха або за інших надзвичайних обставин;
- 6) учинення правопорушення в стані сп'яніння.

Орган (посадова особа), який накладає адміністративне стягнення, залежно від характеру адміністративного правопорушення, може не визнати дану обставину обтяжуючою.

Строки накладення адміністративного стягнення встановлені статтею 38 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Адміністративне стягнення може бути накладено не пізніше як через два місяці з дня вчинення правопорушення, а при триваючому правопорушенні – два місяці з дня його виявлення, за винятком випадків, коли справи про адміністративні правопорушення, відповідно до цього Кодексу, підвідомчі суду (судді).

Якщо справи про адміністративні правопорушення відповідно до цього Кодексу чи інших законів підвідомчі суду (судді), стягнення може бути накладено не пізніше як через три місяці з дня вчинення правопорушення, а при триваючому правопорушенні – не пізніше як через три місяці з дня його виявлення, крім справ про адміністративні правопорушення, зазначених у частині третій цієї статті.

Адміністративне стягнення за вчинення корупційного правопорушення може бути накладено протягом трьох місяців із дня виявлення, але не пізніше одного року з дня його вчинення.

У разі відмови в порушенні кримінальної справи або закриття кримінальної справи, але при наявності в діях порушника ознак адміністративного правопорушення, адміністративне стягнення може бути накладено не пізніше як через місяць із дня прийняття рішення про відмову в порушенні кримінальної справи або про її закриття.

11.6. Види адміністративних стягнень за порушення митних правил

Законом України від 07.12.1984 р. № 8073-Х «Кодекс України про адміністративні правопорушення» (ст. 25) визначено, що вилучення та конфіскація предметів можуть застосовуватися як основні, так

і додаткові адміністративні стягнення; інші адміністративні стягнення, зазначені в частині першій статті 24 Кодексу України про адміністративні правопорушення, можуть застосовуватися тільки як основні.

За вчинення адміністративних правопорушень можуть застосовуватися такі адміністративні стягнення:

1) попередження;

2) штраф;

3) оплатне вилучення предмета, який став знаряддям учинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення;

4) конфіскація: предмета, який став знаряддям учинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення; грошей, одержаних унаслідок учинення адміністративного правопорушення;

5) позбавлення спеціального права, наданого даному громадянину (права керування транспортними засобами, права полювання);

5¹) громадські роботи;

6) виправні роботи;

7) адміністративний арешт.

За одне адміністративне правопорушення може бути накладено основне або основне і додаткове стягнення.

Законом України від 07.12.1984 р. № 8073-Х «Кодекс України про адміністративні правопорушення» (ст. 29) передбачено, що конфіскація предмета, який став знаряддям учинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення, полягає в примусовій безоплатній передачі цього предмета у власність держави за рішенням суду. Конфісковано може бути лише предмет, який є у приватній власності порушника, якщо інше не передбачено законами України.

Конфіскація вогнепальної зброї, інших знарядь полювання і бойових припасів не може застосовуватись до осіб, для яких полювання є основним джерелом існування.

Порядок застосування конфіскації, перелік предметів, які не підлягають конфіскації, установлюються Кодексом України про адміністративні правопорушення та іншими законами України.

За порушення митних правил можуть бути накладені такі адміністративні стягнення (ст. 461 МКУ):

1) попередження;

2) штраф;

3) конфіскація товарів, транспортних засобів комерційного призначення – безпосередніх предметів порушення митних правил, товарів, транспортних засобів зі спеціально виготовленими сховищами (тайниками), що використовувалися для приховування товарів – безпосередніх предметів порушення митних правил від митного контролю (крім транспортних засобів комерційного призначення, які використовуються виключно для перевезення пасажирів і товарів через митний кордон України за визначеними маршрутами та рейсами, що здійснюються відповідно до розкладу руху на підставі міжнародних договорів, укладених відповідно до закону), а також транспортних засобів, що використовувалися для переміщення товарів – безпосередніх предметів порушення митних правил через митний кордон України поза місцем розташування органу доходів та зборів.

Попередження та штраф можуть застосовуватися тільки як основні адміністративні стягнення за порушення митних правил.

Конфіскація товарів, транспортних засобів, зазначених у статті 461 Митного кодексу України, може застосовуватися як основне і як додаткове адміністративне стягнення.

За одне і те саме порушення митних правил може накладатися тільки основне або основне і додаткове адміністративні стягнення. Якщо статтею, якою встановлюється адміністративна відповідальність за порушення митних правил, передбачається основне і додаткове адміністративні стягнення, застосування лише додаткового адміністративного стягнення без основного не допускається, крім випадку, передбаченого частиною третьою статті 467 Митного кодексу України.

Попередження як адміністративне стягнення за порушення митних правил є офіційним попередженням правопорушника стосовно недопустимості таких діянь у майбутньому. Попередження виноситься у формі постанови про накладення адміністративного стягнення.

Штраф як адміністративне стягнення за порушення митних правил полягає в покладенні на особу, яка притягується до адміністративної відповідальності за таке правопорушення, обов'язку сплатити до державного бюджету грошові кошти в сумі, яка визначається Митним кодексом залежно від виду та характеру вчиненого правопорушення.

Сплата штрафу, якщо при цьому не застосовується адміністративне стягнення у вигляді конфіскації товарів, транспортних засобів, зазначених у пункті 3 статті 461 Митного кодексу, не звільняє особу, яка вчинила порушення митних правил, від сплати митних платежів, крім випадків, передбачених Митним кодексом України.

Конфіскація як адміністративне стягнення за порушення митних правил полягає у примусовому вилученні товарів, транспортних засобів, зазначених у пункті 3 статті 461 Митного кодексу України, і безоплатній передачі їх у власність держави. При цьому моторні транспортні засоби та несамохідні транспортні засоби, що буксируються ними, розглядаються як самостійні об'єкти конфіскації.

Конфіскація може бути застосована виключно за рішенням суду у випадках, обсязі та порядку, що визначаються Митним кодексом України та іншими законами України.

11.7. Оскарження постанов у справах про порушення митних правил

Постанова органу доходів та зборів у справі про порушення митних правил може бути оскаржена до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, або до місцевого загального суду як адміністративного суду в порядку, передбаченому Кодексом адміністративного судочинства України.

Якщо постанова органу доходів та зборів одночасно оскаржується до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, та до суду і суд приймає адміністративний позов до розгляду, розгляд скарги центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, *припиняється*.

Скарга (адміністративний позов) на постанову органу доходів та зборів у справі про порушення митних правил подається у строк, установлений статтею 289 КПАП України протягом десяти днів із дня винесення постанови. У разі пропуску зазначеного строку з поважних причин цей строк за заявою особи, щодо якої винесено постанову, може бути поновлено органом (посадовою особою), правомочним розглядати скаргу.

Постанова суду (судді) у справі про порушення митних правил може бути оскаржена особою, стосовно якої вона винесена, представником такої особи або органом доходів та зборів, який здійснював провадження у цій справі. На цю постанову також може бути принесено протест прокурора. Порядок оскарження постанови суду (судді) у справі про порушення митних правил та принесення прокурором протесту на постанову визначається Кодексом України про адміністративні правопорушення та іншими законами України.

Законність та обґрунтованість постанови органу доходів та зборів у справі про порушення митних правил можуть бути перевірені судом або центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, а постанови центрального органу виконавчої влади у сфері митної справи – судом у зв'язку з поданням адміністративного позову, принесенням протесту прокурором або в порядку контролю.

Скарга і протест на постанову у справі про адміністративне правопорушення розглядаються правомочними органами (посадовими особами) у *десятиденний строк* із дня їх надходження, якщо інше не встановлено законами України (ст. 292 КПАП України).

За результатами перевірки центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, що проводив перевірку, приймає одне з таких рішень (ст. 530 МКУ):

- 1) про залишення постанови без змін, а скарги – без задоволення;
- 2) про скасування постанови і надіслання справи на новий розгляд;
- 3) про скасування постанови та закриття справи;
- 4) про зміну виду адміністративного стягнення в межах відповідальності, передбаченої за відповідне порушення митних правил, із тим, однак, щоб це стягнення не було посилено.

Центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, рішення приймаються шляхом винесення *постанов*.

Копія рішення за скаргою протягом *трьох днів* із дня його винесення надсилається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної

справи, особі, стосовно якої винесено постанову, поштовим відправленням із повідомленням про вручення.

У разі скасування постанови у справі про порушення митних правил суми штрафів повертаються особам, які притягалися до адміністративної відповідальності за це правопорушення, або вповноваженим ними особам із державного бюджету територіальними органами центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, за поданням відповідних органів доходів та зборів.

Перевірка законності та обґрунтованості постанови у справі про порушення митних правил судом здійснюється в порядку, установленому Кодексом адміністративного судочинства України.

Підставами для скасування постанови про накладення адміністративного стягнення за порушення митних правил або про припинення провадження у справі про порушення митних правил є (ст. 531 МКУ):

1) відсутність у діях особи, яка притягується до відповідальності, ознак порушення митних правил;

2) необ'єктивність або неповнота провадження у справі або необ'єктивність її розгляду;

3) невідповідність викладених у постанові висновків фактичним обставинам справи;

4) винесення постанови неправомочною особою, безпідставне недопущення до участі в розгляді справи особи, притягнутої до відповідальності, або її представника, а також інше обмеження прав учасників провадження у справі про порушення митних правил та її розгляду;

5) неправильна або неповна кваліфікація вчиненого правопорушення;

6) накладення стягнення, не передбаченого Митним кодексом України.

Підставами для скасування чи зміни постанови про накладення адміністративного стягнення за порушення митних правил або про припинення провадження у справі про порушення митних правил можуть бути визнані й інші визначені законами обставини.

11.8. Поняття злочину

Питання протидії злочинності (боротьба з контрабандою, правопорушення законодавства в зовнішньоекономічній сфері, порушення митних правил) знаходяться в центрі уваги органів доходів та зборів. Боротьба з контрабандою та порушеннями митних правил спрямовані на реалізацію митної політики України і є невід'ємною складовою митної справи.

У разі виявлення під час здійснення митних процедур працівниками органів доходів та зборів, згідно зі статтею 26 Митного кодексу України, ознак злочинів керівник органу доходів та зборів чи особа, яка його заміщує, повідомляє про це відповідні правоохоронні органи або органи охорони державного кордону України.

Органи охорони державного кордону України та правоохоронні органи повідомляють органам доходів та зборів про виявлені порушення митних правил або спроби здійснити контрабандне переміщення товарів через митний кордон України. Згідно зі статтею 101 Кримінально-процесуального кодексу України органи доходів та зборів є органами дізнання у справах про контрабанду.

У митній системі України дізнання у справах про контрабанду проводять посадові особи підрозділу по організації боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил органів доходів та зборів України, підрозділів із боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил регіональних органів доходів та зборів і органів доходів та зборів, які згідно з посадовими обов'язками мають таке право, а попереднє слідство у цих справах – слідчі органи Служби безпеки України (ст. 112 КПК України).

На органи дізнання покладається вжиття необхідних оперативно-розшукових заходів, із метою виявлення ознак злочину, осіб, що його вчинили, згідно зі статтею 103 Кримінально-процесуального кодексу України.

Начальник органу дізнання (начальник органу доходів та зборів чи його заступники), керуючись вимогами Кримінально-процесуального кодексу України, за наявності приводів і підстав, зазначених у статті 94 Кримінально-процесуального кодексу України, приймає:

1) заяви або повідомлення підприємств, установ, організацій, посадових осіб, представників влади, громадськості або окремих громадян;

2) повідомлення представників влади, громадськості або окремих громадян, які затримали підозрювану особу на місці вчинення злочину або з речовим доказом;

3) явка із зізнанням у провіні;

4) повідомлення, опубліковані в пресі;

5) безпосереднє виявлення органом дізнання, слідчим, прокурором або судом ознак злочину (справа може бути порушена тільки в тих випадках, коли є достатні дані, які вказують на наявність ознак злочину);

6) виносить постанову про порушення кримінальної справи, а також доручає дізнавачу провадження дізнання у кримінальній справі.

Про виявлений злочин і почате дізнання орган дізнання негайно повідомляє органи прокуратури.

Дізнавач виконує у справі невідкладні слідчі дії від свого імені. Після виконання невідкладних слідчих дій, згідно зі статтею 104 Кримінально-процесуального кодексу України, орган дізнання зобов'язаний передати через прокурора кримінальну справу про контрабанду слідчому органу Служби безпеки України.

Процесуальні документи, протоколи повинні бути оформлені відповідно до вимог кримінально-процесуального законодавства.

Злочином (згідно зі статтею 11 Кримінального кодексу України) є передбачене Кримінальним кодексом України суспільно небезпечне винне діяння (дія або бездіяльність), учинене суб'єктом злочину.

Не є злочином дія або бездіяльність, яка хоча формально і містить ознаки будь-якого діяння, передбаченого кримінальним кодексом України, **але через малозначущість не становить суспільної небезпеки**, тобто не заподіяла і не могла заподіяти істотної шкоди фізичній чи юридичній особі, суспільству або державі.

11.9. Поняття контрабанди

Поняття контрабанди визначено у статті 201 Кримінального кодексу України, згідно з якою контрабанда, тобто переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю культурних цінностей, отруйних, сильнодіючих, вибухових речовин, радіоактивних матеріалів, зброї та боєпри-

пасів (крім гладкоствольної мисливської зброї та бойових припасів до неї), а також спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації, – карається позбавленням волі на строк від трьох до семи років із конфіскацією предметів контрабанди.

Та сама дія, учинена за попередньою змовою групою осіб або особою, раніше судимою за злочин, передбачений цією статтею, або службовою особою з використанням службового становища, – карається позбавленням волі на строк від п'яти до дванадцяти років із конфіскацією предметів контрабанди та з конфіскацією майна.

Статтею 305 Кримінального кодексу України України визначено, що контрабандою наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів вважається:

контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, тобто їх переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю, – карається позбавленням волі на строк від трьох до восьми років із конфіскацією наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, що були предметом контрабанди.

Ті самі дії, учинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, а також якщо предметом цих дій були особливо небезпечні наркотичні засоби чи психотропні речовини або наркотичні засоби, психотропні речовини, їх аналоги чи прекурсори у великих розмірах, – караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років із конфіскацією наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, що були предметом контрабанди, та з конфіскацією майна.

Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів, учинена організованою групою, а також якщо предметом контрабанди були наркотичні засоби, психотропні речовини, їх аналоги чи прекурсори в особливо великих розмірах, – карається позбавленням волі на строк від восьми до дванадцяти років із конфіскацією наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, що були предметом контрабанди, та з конфіскацією майна.

11.10. Запобігання контрабанді

З метою виявлення джерел і каналів незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, осіб, які беруть участь у цьому, органи доходів та зборів разом з іншими державними органами, що мають право здійснювати оперативно-розшукову діяльність, можуть використовувати метод *контрольованої поставки зазначених засобів, речовин і прекурсорів*. Порядок проведення контрольованої поставки визначається МКУ і відповідним нормативно-правовим актом центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері захисту державного кордону, погодженим із Генеральною прокуратурою України та зареєстрованим у Міністерстві юстиції України (ст. 456 МКУ).

Для виявлення та притягнення до відповідальності осіб, причетних до вчинення контрабанди, а також із метою вилучення товарів, щодо яких є підозра в незаконному переміщенні через митний кордон України, переміщення таких товарів може здійснюватися під негласним контролем та оперативним наглядом правоохоронних органів. Порядок проведення негласного контролю за переміщенням товарів визначається Митним кодексом України і відповідним нормативно-правовим актом центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері захисту державного кордону, погодженим із Генеральною прокуратурою України та зареєстрованим у Міністерстві юстиції України (ст. 457 МКУ).

РОЗДІЛ XII. ПРАКТИЧНІ СИТУАЦІЇ

12.1. *Визначення основних термінів і понять.*

12.2. *Перелік тестових завдань.*

12.3. *Практичні ситуації з прикладами вирішення.*

12.4. *Список використаної літератури.*

12.1. Визначення основних термінів і понять

Основні терміни і поняття:

валютні цінності:

а) валюта України – грошові знаки у вигляді банкнотів, казначейських білетів, монет та в інших формах, що перебувають в обігу та є законним платіжним засобом на території України, а також вилучені з обігу або такі, що вилучаються з нього, але підлягають обмінові на грошові знаки, які перебувають в обігу;

б) іноземна валюта – іноземні грошові знаки у вигляді банкнотів, казначейських білетів, монет, що перебувають в обігу та є законним платіжним засобом на території відповідної іноземної держави, а також вилучені з обігу або такі, що вилучаються з нього, але підлягають обмінові на грошові знаки, які перебувають в обігу;

в) платіжні документи та цінні папери (акції, облігації, купони до них, векселі (тратти), боргові розписки, акредитиви, чеки, банківські накази, депозитні сертифікати, інші фінансові та банківські документи), виражені у валюті України, в іноземній валюті або банківських металах;

г) банківські метали – золото, срібло, платина, метали платинової групи, доведені (афіновані) до найвищих проб відповідно до світових стандартів, у зливках і порошках, що мають сертифікат якості, а також монети, вироблені з дорогоцінних металів;

вантаж експрес-перевізника – консолідовані за єдиним транспортним документом міжнародні експрес-відправлення чи міжнародні експрес-відправлення, що не ввійшли до складу цих консолідованих міжнародних експрес-відправлень за своїм характером, розмірами або з інших причин, що переміщуються (пересилаються) експрес-перевізником через митний кордон України;

вантажне відправлення – товари, що надходять в Україну на адресу осіб або відправляються ними за межі України, або переміщуються транзитом через митну територію України, крім товарів, що належать громадянам та переміщуються ними в ручній поклажі, супроводжуваному та несупроводжуваному багажі;

увезення товарів, транспортних засобів на митну територію України, вивезення товарів, транспортних засобів за межі митної території України – сукупність дій, пов'язаних із переміщенням товарів, транспортних засобів через митний кордон України в будь-який спосіб у відповідному напрямку;

випуск товарів – надання органом доходів та зборів права на користування та/або розпорядження товарами, щодо яких здійснюється митне оформлення, відповідно до заявленої мети;

вільний обіг – обіг товарів, який здійснюється без обмежень із боку органів доходів та зборів України;

громадяни – фізичні особи: громадяни України, іноземці, особи без громадянства;

декларант – особа, яка самостійно здійснює декларування або від імені якої здійснюється декларування;

декларація митної вартості – документ установленої форми, що подається декларантом і містить відомості щодо митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України чи стосовно яких змінюється митний режим;

договір доручення – за договором доручення одна сторона (повірений) зобов'язується вчинити від імені та за рахунок другої сторони (довірителя) певні юридичні дії. Правочин, учинений повіреним, створює, змінює, припиняє цивільні права та обов'язки довірителя. Договором доручення може бути встановлено виключне право повіреного на вчинення від імені та за рахунок довірителя всіх або частини юридичних дій, передбачених договором. У договорі можуть бути встановлені строк дії такого доручення та (або) територія, у межах якої є чинним виключне право повіреного;

договір комісії – за договором комісії одна сторона (комісіонер) зобов'язується за дорученням другої сторони (комітента) за плату вчинити один або кілька правочинів від свого імені, але за рахунок комітента;

дозвіл органу доходів та зборів – надання особі органом доходів та зборів усно, письмово (паперовим або електронним документом) чи шляхом проставляння відбитка особистої номерної печатки на супровідних документах (деклараціях, відомостях) права на вчинення певних дій;

дорогоцінні метали, дорогоцінне каміння, дорогоцінне каміння органогенного утворення, напівдорогоцінне каміння – терміни вживаються у значенні, наведеному в Законі України «Про державне регулювання видобутку, виробництва і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та контроль за операціями з ними»;

експрес-перевізник – перевізник, який із використанням будь-якого виду транспорту здійснює прискорене перевезення міжнародних експрес-відправлень за єдиним транспортним документом (загальні авіанакладні (AWB – Air Waybill, MAWB – Master Air Waybill), CMR, Bill of Lading (коносамент) тощо), а також забезпечує приймання, обробку, пред'явлення таких відправлень органам доходів та зборів для митного контролю та митного оформлення в місцях їх митного оформлення та видачу одержувачам (повернення відправникам);

заходи нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності – не пов'язані із застосуванням мита до товарів, що переміщуються через митний кордон України, установлені відповідно до закону заборони та/або обмеження, спрямовані на захист внутрішнього ринку, громадського порядку та безпеки, суспільної моралі, на охорону здоров'я та життя людей і тварин, охорону навколишнього природного середовища, захист прав споживачів товарів, що ввозяться в Україну, а також на охорону національної культурної та історичної спадщини;

зона митного контролю – місце, визначене органами доходів та зборів в пунктах пропуску через державний кордон України або в інших місцях митної території України, у межах якого органи доходів та зборів здійснюють митні формальності;

іноземні товари – товари, що не є українськими відповідно до пункту б1 цієї статті, а також товари, що втратили митний статус українських товарів відповідно до цього Кодексу;

іноземні інвестори – суб'єкти, які провадять інвестиційну діяльність на території України, а саме:

- юридичні особи, створені відповідно до законодавства іншого, ніж законодавство України;
- фізичні особи – іноземці, які не мають постійного місця проживання на території України і не обмежені в дієздатності;
- іноземні держави, міжнародні урядові та неурядові організації;
контейнер – транспортне обладнання (клітка, знімна цистерна або подібний засіб), що:

а) являє собою повністю або частково закриту ємність, призначену для розміщення в неї вантажів;

б) має постійний характер і завдяки цьому є достатньо міцним, щоб слугувати для багаторазового використання;

в) спеціально сконструйоване для полегшення перевезення вантажів одним або кількома видами транспорту без проміжного перевантаження;

г) сконструйоване таким чином, щоб полегшити його перевантаження, зокрема з одного виду транспорту на інший;

г) сконструйоване таким чином, щоб його можна було легко завантажувати та розвантажувати;

д) має внутрішній об'єм не менше одного метра кубічного.

Термін «контейнер» включає приладдя та обладнання, необхідні для цього типу контейнера, за умови, що вони перевозяться разом із контейнером. Знімні кузови прирівнюються до контейнерів;

Ознайомитися з розширеним переліком термінів та понять Ви можете з сайту <http://customsteach.com.ua/pictures/term.pdf>

12.2. Перелік тестових завдань

Перелік тестових завдань затверджується ДМСУ з метою перевірки знань відповідно до кваліфікаційних вимог, визначених наказом від 18.09.2009 р. № 767 «Про затвердження Порядку прийняття іспиту у представників митних брокерів». Для цього достатньо придбати електронну книгу «МИТНІ ПРАВИЛА В УКРАЇНІ. КУРС ПІДГОТОВКИ МИТНОГО БРОКЕРА» та витратити декілька годин на самопідготовку.

Одним із розділів навчального посібника є модуль тестування, який дає можливість здійснювати контроль знань. Тестові завдання можна вирішувати, переглядати результати та працювати над помилками за допомогою програми розділу XIII. Також можна отримати тестові завдання на безоплатній основі із сайту <http://www.customsteach.com.ua/pictures/test.pdf>

12.3. Практичні ситуації з прикладами вирішення

Для вирішення практичних ситуацій Вам необхідно розглянути питання основ здійснення зовнішньоекономічної діяльності, заходи тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічних операцій, порядку декларування, здійснення митного контролю та митного оформлення, особливості переміщення через митний кордон України товарів, транспортних засобів, валютних коштів, що належать громадянам, порядку нарахування та стягнення встановлених податків та зборів, а також питання незаконного переміщення товарів та транспортних засобів через митний кордон України та відповідальність за вчиненні порушення митних правил.

Дотримання митних правил під час перетину митного кордону дозволить Вам уникнути ЗАТРИМОК, ШТРАФІВ та ФІНАНСОВИХ ВТРАТ.

Ви можете отримати практичні завдання з прикладами їх вирішення на безоплатній основі із сайту <http://customsteach.com.ua/pictures/pract.pdf>

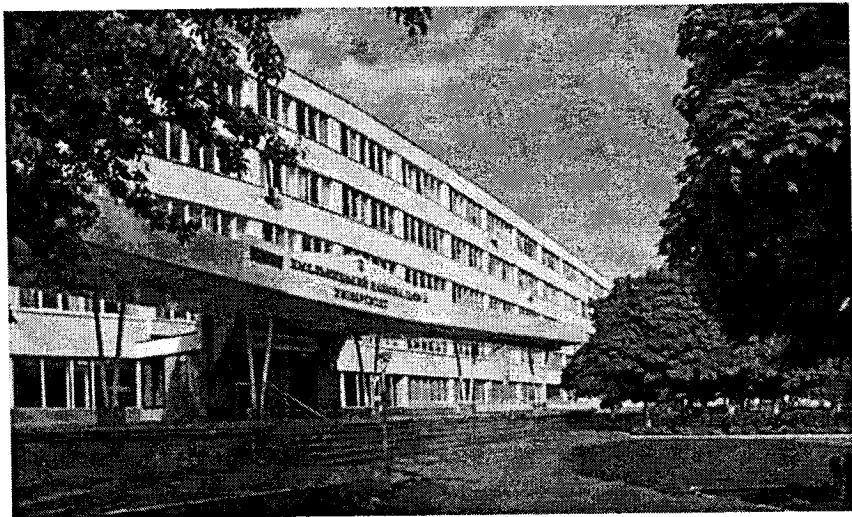
ПРОФЕСІЙНІ КУРСИ ПІДГОТОВКИ МИТНИХ БРОКЕРІВ (ДЕКЛАРАНТІВ)

Курси підготовки митних брокерів (декларантів) організовані з метою надання можливості всім бажаючим отримати необхідні знання та практичні вміння (навички) для здійснення декларування товарів та транспортних засобів, а також обміну практичним досвідом для діючих підприємств. Практичні та теоретичні заняття проводяться досвідченими викладачами, практиками, працівниками митних органів та діючих підприємств, що дає змогу отримати фундаментальні знання нашим слухачам.

Принципи організації навчання:

- від простого до складного;
- індивідуальний підхід до кожного та якісно підготовлені методичні матеріали дозволяють досягти успіхів усім бажаючим.

Хмельницький національний університет, Регіональний центр перепідготовки та працевлаштування
29000, м. Хмельницький, вул. Інститутська, 11
т. 0682022750, (0382) 77 94 67, 0949818467

При вирішенні практичних завдань Вам допоможе програмне забезпечення та постійно актуальна база нормативно-правових актів України.

Програмне забезпечення Ви також можете замовити із сайту <http://customsteach.com.ua> у розділі «Наша продукція».

Програмне забезпечення для митного декларування вантажів. Інформаційне забезпечення для здійснення зовнішньоекономічної діяльності

12.4. Список використаної літератури

Конституція України від 28.06.1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.

Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.

Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-X [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.

Цивільний кодекс України від 16.01. 2012 р. № 435-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.

Митний Кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.

Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.

Онайомитись із повним списком використаної літератури Ви можете на сайті: <http://customsteach.com.ua/pictures/liter.pdf>

Додаток 1. Разова ліцензія

Серія АВ	ЛІЦЕНЗІЯ		№ 441011
КОМІТЕТ З КОНТРОЛЮ ЗА НАРКОТИКАМИ			
<i>Везення наркотичних засобів (списку 1 таблиці II та списку 1 таблиці III), психотропних речовин (списку 2 таблиці II та списку 2 таблиці III), прекурсорів (списку 1 таблиці IV та списку 2 таблиці IV) "Перезіку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів"</i>			
Товариство з обмеженою відповідальністю "ВРЕСПИ"			
Ідентифікаційний код	30747669		
Місцезнаходження юридичної особи	місто Одеса, проспект Шевченка, будинок 6, корпус 10, квартира 30		
Дата прийняття та номер рішення про видачу ліцензії	13 листопада 2008 року	№144	
Строк дії ліцензії	з 13.11.2008	по 13.11.2013	
Голова			М. Хобзев
Дата видачі ліцензії	20 листопада 2008 р.		
			
			

Додаток 2. Картка реєстрації-обліку договору (контракту)

Копія згідно з оригіналом
Прізвище, і.п. _____
Посада (підпис) _____
№ _____ 2002 р.

КАРТКА РЕЄСТРАЦІЇ - ОБЛІКУ № 00613334000396
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОГО ДОГОВОРУ (КОНТРАКТУ)

Контракт № 5913, ДОД.1(СПЕЦ.), 2,3, 4, ДОД.1,2,3,5, 6, 7, ДВІ ЗМІНИ №1, ЗМІНИ №2,3,4 від 26.11.2001

1 Організація - експортер, юридична адреса
ХМЕЛЬНИЦЬКЕ ЗАТ "ВГОРМЕТ" | ЄДРПОУ 00193157
м.Хмельницький вул. Демитрова 4
Тел. 225-48 Факс. 232-59
Р/р 26006301210078 "ПРОМІНВЕСТБАНК" м.Хмельницький МФО 315278
В/р 26006301210078/840 "ПРОМІНВЕСТБАНК" м.Хмельницький МФО 315278

2 Організація - імпортер, юридична адреса
СЗАО "Молдавский металлургический завод"
Молдова, 5500, г.Рыбница, ул. Индустриальная, 1
Тел. Факс.
Р/р 2521705 Bank Brussels Lambert SA, Brussels Geneva Branch Geneva Switzerland SWIFT: BBRU CH GT

3 Код експортного товару (УКТЗЕД)	4 Одиниця виміру	5 Кількість	6 Вартість у (тис.) валюті контракту	7 Вартість у (тис.) доларах США
7204 10 00 00	166	578500	57.850	57.850
7204 41 10 00	166	492890	34.502	34.502
7204 49 99 00	166	3114000	351.882	351.882
7204 49 30 00	166	2807400	317.236	317.236
7204 49 30 00	166	380800	31.987	31.987
7204 10 00 00	166	71500	5.434	5.434
7204 41 10 00	166	268000	12.864	12.864
7204 49 99 00	166	776000	58.976	58.976
7204 49 30 00	166	788800	55.216	55.216
7204 41 10 00	166	206600	11.570	11.570
7204 49 99 00	166	875000	75.250	75.250
7204 49 30 00	166	925000	70.148	70.148
7204 41 10 00	166	202510	11.341	11.341
7204 49 99 00	166	515000	48.410	48.410
РАЗОМ:			1142.666	РАЗОМ: 1142.661

8 Країна призначення Молдова, Республіка 498 9 Країна імпортера Молдова, Республіка 498

10 Країна виробника Україна 804 11 Валюта контракту 840 12 Валюта розрахунку 840

13 Базис поставок DAF 1002294 Укр. Молд. ст. Крайнітовое експорт 14 Характер угоди 21 ПЕРЕМІЩЕННЯ ТОВАРІВ З РОЗРАХУНКАМИ У ВКВ (КР ДЕРЖАВНОГО КРЕДИТУ І ЛОГО ПОГАЩ.)

15 ПІБ керівника організації - експортера Батурниць В.О. 16 Міністерство (відомство), що видало картку 00613 МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ ТА З ПІДПАНЬ СВОПРЕДСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

Посада _____ Підпис _____
Посада _____ Підпис _____
Дата 18.06.2003 Дата 03.07.2003

17 Статус угоди 18 Інформація про угоду 19 Інформація про угоду 20 Інформація про угоду 21 Інформація про угоду

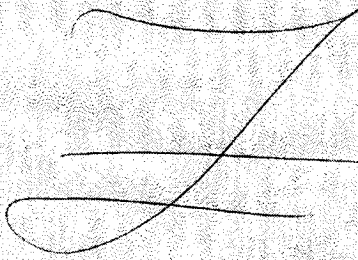

Додаток 3. Дозвіл Державної служби експортного контролю

Україна					
Державна служба експортного контролю України					
Цей дозвіл є обов'язковим для прийняття замовлення у графі 12 товарів до митного оформлення. Заявник зобов'язаний не пізніше ніж за три дні до здійснення митної операції надіслати до відповідного митного органу цей дозвіл та всі потрібні документи для митного оформлення. Заявник несе відповідальність згідно із законодавством України за невикористання цього дозволу. Цей митний дозвіл може бути використаний лише один раз.					
1. Дата №	26298900	2. Строк дії дозволу:	31.12.2007	3. Тип дозволу:	Розсилки
4. Заявник:	Державне підприємство "Новатор"		4.1. Код за ЄДРПОУ	22987900	
4.2. Місцезнаходження:	Хмельницький, 29016, вул. Тернопільська, 17		4.4. Код держави	804	
4.3. Держава:	Україна		6.1. Код за ЄДРПОУ	22987900	
5. Експортер:	Державне підприємство "Новатор"		6.1. Код за ЄДРПОУ	22987900	
6.2. Місцезнаходження:	Хмельницький, 29016, вул. Тернопільська, 17				
6.3. Держава(и):	Україна				
6.4. Код(и) держав(и):	804				
8. Імпортер:	БАТ "Татарский авиационный научно-технический комплекс им. Г.М. Бериева"		8.1. Код за ЄДРПОУ		
8.2. Місцезнаходження:	Татарск, 347923, пл. Авиаторов, 1				
8.3. Держава(и):	Російська Федерація				
8.4. Код(и) держав(и):	843				
7. Страна(и):	БАТ "Татарский авиационный научно-технический комплекс им. Г.М. Бериева"		7.1. Код за ЄДРПОУ		
7.2. Місцезнаходження:	Татарск, 347923, пл. Авиаторов, 1				
7.3. Держава(и):	Російська Федерація				
7.4. Код(и) держав(и):	843				
9. Характер митної операції:	Експорт		9. Валюта платежу:	10. Код валюти:	11. Значення валют:
			Долар США	840	61120.62
12. Найменування і кількість одиниць товару (зазначено по коду)	13. Код за УКТ ЗЕД	14. Одичний номер	15. Кількість	11.1. Валюта	
170 (п.8 ПКМУ №1897): Прилад ГС18-521 ТЖ1-400-065-03	9033200000	796	2	5840	
Прилад ГС04-318 ТЖ2-720-013-03	903093000	796	2	22640	
16. Підставою для видачі дозволу	Дозвіл від 05.03.2007 № 50408				
17. Особливі умови використання дозволу та додаткова інформація	Розрахунок згідно з договором вношується здійснюватися в російських рублях за курсом ЦБ РФ на день плати. Заг. про використання дозволу надається у 45-денний термін з дати фактичного відвантаження коної партії товару або в місячний термін після закінчення дії дозволу (у разі його невикористання).				
18. Підстава, прізвище, ініціали особи, яка підписала дозвіл	Заступник голови Державної служби експортного контролю України				
	Прусов С.В.		М. П.	Дата 08.06.2007	

Додаток 5. Фітосанітарний сертифікат

<p>1. Експортер та його адреса Name and address of the exporter</p> <p>Ukraine PB Titiumnyk O. Suvorova str. 16 Khmelnitsky</p>		<p>2. ФІТОСАНІТАРНИЙ СЕРТИФІКАТ</p> <p>PHYTOSANITARY CERTIFICATE 75-23-07/EC 2884902</p> <p>№ _____</p> 	
<p>3. Імпортёр та його адреса Name and address of the importer</p> <p>Hungary Middleton Services LLS (Koi) H-8800 Nagykanizsa Petofi u.112/B</p>		<p>4. В організмі карантинного рослин (тарна імпортёр)</p> <p>To Quarantine and Plant Protection Organization of _____ (importing country) UKRAINE</p>	
		<p>5. Місце походження Place of origin</p> <p>Khmelnitsky region</p>	
<p>6. Пункт узвозки Declared point of entry</p> <p>Chop</p>		<p>УКРАЇНА UKRAINE</p> <p>Державна служба з карантину рослин Україна State Service on Quarantine of Plants in Ukraine</p> 	
<p>7. Спеціалізований транспортний засіб Declared means of conveyance</p> <p>Truck N AA 8518 CA / AA 9513 XX</p>			
<p>8. Маркування, назва карантинного матеріалу, ботанична назва рослин Marking, origin, name and number of products Populus nigra</p>		<p>9. Кількість Quantity</p> <p>26,98 м³ 21044 kg 25 packets</p>	
<p>10. Цей сертифікат засвідчує, що згадані вище рослини, рослинні продукти чи інші регульовані матеріали були перевірені та/або пробні експорти у відповідності до встановлених офіційних процедур і вважаються вільними від шкідливих організмів, що є карантинними для країни-імпортера, та відповідають діючим фітосанітарним вимогам країни-імпортера, включаючи і регульовані карантинні пункти імпортування.</p> <p>This is to certify that the plants, plant products or other regulated articles described above have been inspected and/or tested according to appropriate official procedures and are considered to be free from the quarantine pests specified by the importing country and to conform with the current phytosanitary requirements of the importing country including those for regulated non-quarantine pests.</p>			
<p>11. Додаткова заявляння Additional declaration</p> <p>_____</p>			
<p>12. Обробка Treatment</p> <p>_____</p>		<p>18. Місце оформлення Place of issue</p> <p>Khmelnitsky</p>	
<p>13. Хімічна (активна речовина) Chemical (active ingredient)</p> <p>_____</p>		<p>14. Експозиція та температура Duration and temperature</p> <p>_____</p>	
<p>15. Концентрація Concentration</p> <p>_____</p>		<p>16. Дата Date</p> <p>06/02/2008</p>	
<p>17. Додаткова інформація Additional information</p> <p>_____</p>		<p>Підпис імпортера Signature of authorized officer</p> <p>Печатка Stamp</p> 	

Додаток 6. Сетифікат походження товарів

<p>1. Nadawca / Consignor / Expéditeur ZAKŁAD ELEKTROMECHANIKI CHŁODNICZEJ OBLĘKO WIELKIECIELE WYŻEJOWSKIE UL. KAZIMIERZA WIELKIEGO 13 32-700 BOCHENIA</p>	<p>Nr PL/MF/AB 0147962</p>	<p>ORIGINAL Original</p>
<p>2. Odbiorca / Consignee / Destinataire TAIR EKSKLUZIV UL. GRUSZEWSKOGO 74/17 29013 CHMIELNICKIJ UKRAINA</p>	<p>WSPÓLNOTA EUROPEJSKA EUROPEAN COMMUNITY COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE ŚWIADECTWO POCHODZENIA CERTIFICATE OF ORIGIN CERTIFICAT D'ORIGINE</p>	
<p>4. Szczegóły dotyczące transportu (wypełnianie nieobowiązkowe) Transport details (optional) Informations relatives au transport (mention facultative)</p>	<p>3. Kraj pochodzenia / Country of origin / Pays d'origine POLSKA</p>	
<p>6. Liczba porządkowa; znaki, numery, liczba i rodzaj opakowań; opis towarów Item number, marks, numbers, number and kind of packages; description of goods Numéro d'ordre; marques, numéros, nombre et nature des colis; désignation des marchandises</p> <p>URZADZENIA CHŁODNICZE - 14 SZTUK WG FAKTURY NR 00385/2008 Z DN. 2008.02.04</p>	<p>7. Ilość Quantity Quantité 2950 KG</p>	
		
<p>8. NIŻEJ PODPISANY ORGAN POŚWIADCZA, ŻE TOWARY OPISANE POWYŻEJ POCHODZĄ Z KRAJU WSKAZANEGO W POLU 3 The undersigned authority certifies that the goods described above originate in the country shown in box 3 L'autorité soussignée certifie que les marchandises désignées ci-dessus sont originaires du pays figurant dans la case N° 3</p> <p>UC NOWY 5922/0C Tamon NU 121/08 POLSKA Tamoni 2008 02 04 <i>Mogdan</i></p> <p>Miejsce i data wystawienia, nazwa, podpis i pieczęć właściwego organu Place and date of issue, name, signature and stamp of competent authority Lieu et date de délivrance; désignation, signature et cachet de l'autorité compétente</p> 		

Додаток 7. Декларація митної вартості

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства фінансів України
24.05.2012 N 599

ФОРМА

декларації митної вартості

1	Продавець Для відміток митного органу
2(а). Покупець	
2(б). Декларант	3. Умови поставки
Увага! За подання недостовірних відомостей декларант та/або уповноважена ним особа несуть відповідальність згідно з Митним кодексом	4. Реквізити документів, що підтверджують заявлену митну вартість
6. Митна вартість товарів, визначена із застосуванням методу (необхідне позначити "X"):	5. Номер і дата прийняття митним органом рішень щодо відомостей, зазначених у графах 9 - 11 ДМВ
1) основного — за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються ☐	
2) другорядного:	
а) за ціною договору щодо ідентичних товарів ☐	
б) за ціною договору щодо подібних (аналогічних) товарів ☐	
в) на основі віднімання вартості ☐	
г) на основі додавання вартості (обчислена вартість) ☐	
г) резервного ☐	
7. Обґрунтування обрання методу визначення митної вартості із зазначенням причини незастосування основного методу	
8. Джерела інформації, що використовувалися для визначення митної вартості	
9(а). Чи пов'язані між собою продавець та покупець? ☐ ТАК ☐ НІ	
9(б). Чи вплинула взаємозалежність продавця та покупця на ціну товару? ☐ ТАК ☐ НІ	

Додаток 7. Декларація митної вартості (арк. 2)

<p>10(а). Чи є обмеження прав покупця (імпортера) на використання товарів, за винятком обмежень: ☐ ТАК ☐ НІ</p> <p>встановлених законом чи запроваджених органами державної влади;</p> <p>географічного регіону, в якому товари можуть бути перепродані (відчужені повторно);</p> <p>що не впливають значною мірою на вартість товарів</p>	
<p>10(б). Чи є будь-які умови або застереження, які унеможливають визначення вартості оцінюваних товарів? ☐ ТАК ☐ НІ</p> <p>Якщо "так", то зазначте конкретні умови. Якщо умову кількісно визначено, то заповніть графу 14(б) додаткового аркуша А</p>	
<p>11(а). Чи передбачено роялті та інші ліцензійні платежі, які покупець повинен сплачувати прямо чи опосередковано як умову продажу оцінюваних товарів? ☐ ТАК ☐ НІ</p>	
<p>11(б). Чи є умова, за якої частина виручки від будь-якого подальшого перепродажу, розпорядження або використання товарів покупцем надійде прямо чи опосередковано продавцеві? ☐ ТАК ☐ НІ</p> <p>Якщо в графах 11(а) і 11(б) дано відповідь "так", то деталізуйте її, а в графах 18 і 19 додаткового аркуша А зазначте відповідну суму</p>	
<p>12. Кількість додаткових аркушів до цієї декларації</p>	
<p>13(а). Підпис та печатка декларанта або уповноваженої ним особи Дата заповнення _____ 20__ р.</p>	<p>13(б). Прізвище, ім'я та по батькові декларанта або уповноваженої ним особи _____</p>

Додаток 7. Декларація митної вартості (арк. 3)

Заповнюється у разі визначення митної вартості товарів основним методом		Аркуш N	Додатковий аркуш А	
Для відміток митного органу		Номер товару	Номер товару	Номер товару
		Код товару	Код товару	Код товару
А. Основа для розрахунку	14(а). Ціна товару в іноземній валюті			
	Код валюти			
	Курс перерахунку			
	Ціна товару, гривень			
	14(б). Опосередковані платежі, гривень			
	15. Усього "А", гривень			
Б. Складові митної вартості, гривень	16. Витрати, понесені покупцем:			
	а) комісійні та брокерська винагорода, за винятком комісійних за закупівлю			
	б) вартість ящиків тари (контейнерів)			
	в) вартість упаковки або вартість пакувальних матеріалів та робіт, пов'язаних із пакуванням			
	17. Вартість товарів та послуг, які поставляються прямо чи опосередковано покупцем безоплатно або за зниженими цінами для використання у зв'язку з виробництвом та продажем оцінюваних товарів на експорт в Україну:			
	а) сировини, матеріалів деталей, напівфабрикатів, комплектувальних виробів тощо			
	б) інструментів, штампів, шаблонів та аналогічних предметів, використаних у процесі виробництва оцінюваних товарів			
	в) матеріалів, витрачених в процесі виробництва оцінюваних товарів			
	г) інженерних та дослідно-конструкторських робіт, дизайну, художнього оформлення, ескізів та креслень, виконаних за межами України і безпосередньо необхідних для виробництва оцінюваних товарів			
	18. Роялті та інші ліцензійні платежі (див. графу 11 (а))			
19. Відповідна частина виручки (див. графу 11 (б))				
20. Витрати на транспортування до				

Додаток 7. Декларація митної вартості (арк. 4)

	(місце доставки)			
	21. Витрати на навантаження, вивантаження та обробку			
	22. Витрати на страхування			
	23. Усього "Б", гривень			
В. Витрати, що не включаються до митної вартості	24. Плата за будівництво, спорудження, складення, технічне обслуговування або технічну допомогу			
	25. Витрати на транспортування після ввезення на митну територію України			
	26. Податки, які справляються в Україні			
	27. Усього "В", гривень			
28. Заявлена митна вартість (А + Б - а) у гривнях В):				
б) в іноземній валюті				
Г. Якщо суму сплачено в іноземній валюті, в цьому розділі зазначаються сума в іноземній валюті та курс перерахунку за кожним товаром і складовою митної вартості.				
Номер графи з розділів "Б" і "В"		Код валюти	Сума	Курс перерахунку
Підпис та печатка декларанта або уповноваженої ним особи				

Додаток 7. Декларація митної вартості (арк. 5)

Заповнюється у разі визначення митної вартості товарів другорядними методами			Аркуш N	Додатковий аркуш Б		
Для відміток митного органу			Номер товару	Номер товару	Номер товару	
Розрахунок митної вартості товару			Код товару	Код товару	Код товару	
Метод визначення митної вартості						
Метод 2 або 3	Д. Основа для розрахунку	29. Вартість операцій з ідентичними або подібними (аналогічними) товарами: а) в іноземній валюті; б) у гривнях				
	Е. Коригування	30(а). Коригування з урахуванням розміру партії				
		30(б). Коригування з урахуванням комерційних рівнів				
		30(в). Витрати на транспортування до _____				
		(місце доставки)				
		30(г). Витрати на навантаження, вивантаження та обробку				
		30(г). Вартість страхування				
	31. Усього "Е", гривень					
32. Заявлена митна вартість (Д + Е), гривень						
Метод 4	Є. Основа для розрахунку	33(а). Ціна одиниці товару, за якою оцінювані, ідентичні чи подібні (аналогічні) товари продаються в Україні, яка є основою для розрахунку				
		33(б). Ціна партії товарів				
	Ж. Компоненти	34(а). Поправка на вартість, додану обробкою (переробкою) товару				
		34(б). Комісійні або звичайні торговельні надбавки у зв'язку з продажем на митній території України				
		34(в). Звичайні витрати, понесені в Україні на навантаження, вивантаження, транспортування, страхування, та інші пов'язані з такими операціями витрати				
		34(г). Податки, які справляються в Україні				
35. Усього "Ж", гривень						

Додаток 8. Результати здійснення попереднього документального контролю на CMR

2 Копія для вантажника
Copy for consignee

<p>1. Назва вантажівки та номер документа CMR № 005677</p> <p>2. Назва вантажівки та номер документа CMR № 005677</p>	<p>3. Назва вантажівки та номер документа CMR № 005677</p> <p>4. Назва вантажівки та номер документа CMR № 005677</p>
<p>5. Назва вантажівки та номер документа CMR № 005677</p> <p>6. Назва вантажівки та номер документа CMR № 005677</p>	<p>7. Назва вантажівки та номер документа CMR № 005677</p> <p>8. Назва вантажівки та номер документа CMR № 005677</p>
<p>9. Назва вантажівки та номер документа CMR № 005677</p> <p>10. Назва вантажівки та номер документа CMR № 005677</p>	<p>11. Назва вантажівки та номер документа CMR № 005677</p> <p>12. Назва вантажівки та номер документа CMR № 005677</p>
<p>13. Назва вантажівки та номер документа CMR № 005677</p> <p>14. Назва вантажівки та номер документа CMR № 005677</p>	<p>15. Назва вантажівки та номер документа CMR № 005677</p> <p>16. Назва вантажівки та номер документа CMR № 005677</p>
<p>17. Назва вантажівки та номер документа CMR № 005677</p> <p>18. Назва вантажівки та номер документа CMR № 005677</p>	<p>19. Назва вантажівки та номер документа CMR № 005677</p> <p>20. Назва вантажівки та номер документа CMR № 005677</p>
<p>21. Назва вантажівки та номер документа CMR № 005677</p> <p>22. Назва вантажівки та номер документа CMR № 005677</p>	<p>23. Назва вантажівки та номер документа CMR № 005677</p> <p>24. Назва вантажівки та номер документа CMR № 005677</p>
<p>25. Назва вантажівки та номер документа CMR № 005677</p> <p>26. Назва вантажівки та номер документа CMR № 005677</p>	<p>27. Назва вантажівки та номер документа CMR № 005677</p> <p>28. Назва вантажівки та номер документа CMR № 005677</p>
<p>29. Назва вантажівки та номер документа CMR № 005677</p> <p>30. Назва вантажівки та номер документа CMR № 005677</p>	<p>31. Назва вантажівки та номер документа CMR № 005677</p> <p>32. Назва вантажівки та номер документа CMR № 005677</p>
<p>33. Назва вантажівки та номер документа CMR № 005677</p> <p>34. Назва вантажівки та номер документа CMR № 005677</p>	<p>35. Назва вантажівки та номер документа CMR № 005677</p> <p>36. Назва вантажівки та номер документа CMR № 005677</p>

Додаток 9. Екологічна декларація

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА УКРАЇНИ

Екологічна декларація № 260

1. Дата та місце заповнення декларації 27.12.07 р., м. Іллічівськ ІМТП

2. Повна назва, адреса, та реквізити:

- а) власник вантажу
- б) відправник вантажу
- в) отримувач вантажу

"RELIANCE JUTE MILLS (INTERNATIONAL) LIMITED, INDIA"
 "RELIANCE JUTE MILLS (INTERNATIONAL) LIMITED, INDIA"
 ООО "КАРАТ" Україна, м. Хмельницький, вул. Проскурівська 20.

3. Дані про вантаж

Категорія вантажу	Назва вантажу. Код УКТЗЕД	Маса (кг) Об'єм (л)	Вид пакування	Маркування	Супровідні документи на вантаж
відсутня	Пряжа з джуту, Пряжа з джуту, 5307, 5307, 5307.	85114.00	Короби	Контейнер № MSKU8430770 PONU7806251 PONU7188750	Коносамент № 855544795 Серт. походж. № AZI4795 Invoice № VF2007/001301, VF2007/001302, VF2007/001303

4. Відомості про вантаж, умови і термін зберігання 12, 15, 19 склади ІМТП

5. Гарантія екологічної безпеки: екологічно безпечний згідно наданих документів

6. Назва, марка, № транспортного засобу, його належність SL EAGLE від 27.12.07

7. Прізвище та ім'я особи, що заповнює декларацію та її повноваження експедитор: АСКОНТ УКРАЇНА Черноморченко А. Б.

8. Дата та № платіжного документа

вид екологічного контролю та сума зборів

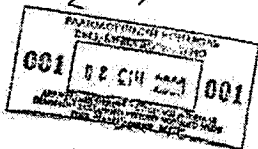
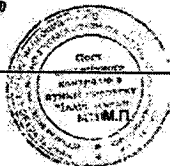
Підпис особи що заповнила декларацію

М.П.

Прізвище та ім'я державного реєстратора або підпис

Дією на вантаж _____ в кількості _____ тонн
 (назва та код заводу УКТ ЗЕД)

завантажений у автомобіль (вагон) державний номер № _____ причіп № _____

Додаток 10. Реєстраційне посвідчення

УКРАЇНА
МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ
ПОЛІТИКИ

UKRAINE
MINISTRY OF AGRICULTURAL
POLICY

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

STATE DEPARTMENT
OF VETERINARY MEDICINE

РЕЄСТРАЦІЙНЕ ПОСВІДЧЕННЯ
REGISTRATION CERTIFICATE

Відповідно до Закону України "Про ветеринарну медицину", Положення про реєстрацію (перереєстрацію) ветеринарних препаратів, субстанцій, готових кормів та кормових добавок в Україні та на основі висновку Державної фармакологічної комісії ветеринарної медицини

препарат Аміновітан бленд для птиці-Н
у формі порошку

Власник реєстраційного посвідчення (юридична особа, відповідальна за препарат)

*фірма Біофактори Прага, спол. с р.о.
На Хвалце 2049, Прага 9 - Горни Почернице
Чеська Республіка*

зареєстровано в Україні як № 0985-05-166-05 від 26.05.2005 р.

Виробник :

*фірма Біофактори Прага, спол. с р.о.
На Хвалце 2049, Прага 9 - Горни
Почернице, Чеська Республіка*

*фірма Біофактори, с.р.о.
Чернявського 26, Братіслава
Словачька Республіка*

При будь-якій зміні в реєстраційному довідку власник посвідчення (виробник) повинен повідомити органи реєстрації.

Обов'язкові додатки:

- коротка характеристика препарату (додаток 1);
- листівка-вкладка (додаток 2);
- етикетка (додаток 3);

Реєстраційне посвідчення дійсне до 26.05.2010 р.

Це посвідчення має є обов'язаним вводити закупівлі даного препарату.

Голова Державного департаменту ветеринарної медицини
України - Головний державний інспектор ветеринарної
медицини
Chairman of the state department of veterinary medicine of the
Ukraine - Chief state inspector of Veterinary Medicine

Гербіцький П.І.

Додаток 11. Висновок експертизи

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
 ДЕРЖАВНА САНИТАРНО-ЕПІДЕМІОЛОГІЧНА СЛУЖБА

Тернопільська обласна санітарно-епідеміологічна станція

(назва установи)

46008, м. Тернопіль вул. Федьковича, 13

(місцезнаходження)

тел.: (0352) 52-56-57, ф. 43-42-32

ЗАТВЕРДЖУЮ

Головний державний санітарний лікар

(підпис)

Висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи

від 13.04.2007 р

№ 05.03.02-03/18437

Фрукти свіжі: виногради, персик, нектарина, ківі.

(об'єкт експертизи, визначений у відповідності до ДСТУ, ГОСТ)

Код УКТЗЕД: 0806 (виноград), 0809 (персик і нектарина), 0810 (ківі).

(код за ДПНІ, код за УКТЗЕД, артикул)

Для реалізації через зв'язки громадського харчування і торгівлі.

(сфери використання та розподілу об'єкта експертизи)

Греція, Фірма «PLOMARITIS K. & CO E.E. Fruitland import-export», 64 Km Makrohorion-Thessaloniki Verta-GREECE.

(країна, виробник, адреса, місцезнаходження, телефон, факс, Е-пост, WWW)

ТОВ «ЛГ-Фруктовий світ», м. Хмельницький, пр. Миру, 71/2/80, код 34912785, тел. 80675015125.

(назва імпортера, адреса, місцезнаходження, телефон, факс, Е-пост, WWW)

Контракт №1 від 07.03.2007р.

(найм про контракт на постачання об'єкта експертизи в Україні)

Об'єкт експертизи відповідає встановленим медичним критеріям безпеки / показникам: Вміст токсичних елементів не повинен перевищувати наступні показники (мг/кг): свинець – 0,4, кадмій – 0,03, мідь – 5,0, цинк – 10,0, мідь/як – 0,2, нітрати – 60,0 для винограду, для решта продукції – не нормуються за п. 6.1.2. МВВ №5061-89. Вміст пестицидів (мг/кг): дельта – 0,02, арвіво – 0,01, кельтан – 0,02 за розд. 1.1., №93, 106, 421 ДСанПІН 8.8.1.2.3.4.-000-2001. Радіологічні показники: допустимі рівні вмісту цезію-137 не повинні перевищувати 70,0 Бк/кг за ДПН 6.6.1.1-130-2006. Допустимі рівні вмісту радіонуклідів ²¹³Pb і ²¹³Bi у продуктах харчування та питтій воді".

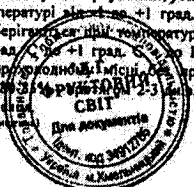
(територія безпеки / об'єкту)

Необхідними умовами використання / застосування, зберігання, транспортування, утилізації, зниження є:

Зберігання винограду в сухому, прохолодному місці при температурі від -1 до +1 град. С та відносній вологості повітря 80-95% - від 1 до 3 місяця, персик та нектарина зберігання при температурі +7 град. С та відносній вологості повітря 80-95% - 2 тижні, при температурі від -1 град. С до +1 град. С - до 1 місяця. Зберігання ківі в роздільній торгівельній мережі в сухому, вентиляованому, природному освітленні при температурі: +8 - +9 град. С та відносній вологості повітря від 80-85% - протягом 1 місяця.

Зберігання ківі в роздільній торгівельній мережі в сухому, вентиляованому, природному освітленні при температурі: +3 - +4 град. С та відносній вологості повітря від 80-85% - протягом 1 місяця.

(обов'язкові умови використання, застосування, зберігання, транспортування, утилізації, зниження)

Додаток 11. Висновок експертизи (зворотний бік)

За результатами державної санітарно-епідеміологічної експертизи Фрукти свіжі: виноград, персик, нектарина, ківі за наявними заявками зразками відповідають вимогам діючого санітарного законодавства України і за умов дотримання вимог цього висновку можуть бути використаними в заявленій сфері застосування.

Терми придатності: винограду в сухому, прохолодному місці при температурі від -1 до +1 град. С та відносній вологості повітря 80-95% - від 1 до 3 місяців, персики та нектарина при температурі +7 град. С та відносній вологості повітря 80-95% - 2 тижні, при температурі від -1 град. С до +1 град. С - до 1 місяця ківі при температурі: +8 - +9 град. С та відносній вологості повітря від 80-85% - протягом 2-3 днів, при температурі: +3 - +4 град. С та відносній вологості повітря від 80-85% - протягом 1 місяця.

На пакувальній тарі повинна бути надана стикетка.

(інформація щодо ґрунтя, інструція, пралина тощо)

Висновок дієсний до: На час дії контракту (не більше ніж до 07.03.2012р.).

Відповідальність за дотримання вимог цього висновку несе заявник.

При зміні рецептури, технології виготовлення, які можуть змінити властивості об'єкта експертизи або спричинити негативний вплив на здоров'я людей, сфери застосування, умов застосування об'єкта експертизи даний висновок втрачає силу.

На кордоні та при митному оформленні вантажу повинні бути надані сертифікати якості та фітосанітарні сертифікати. Кожна партія, що надходить підлягає медичному (санітарному) огляду.

(показники безпеки, які відносять контролю на кордоні)

На кордоні та при митному оформленні вантажу повинні бути надані сертифікати якості та фітосанітарні сертифікати. Кожна партія, що надходить підлягає медичному (санітарному) огляду.

(показники безпеки, які відносять контролю при митному оформленні)

Поточний державний самопідгляд здійснюється згідно з вимогами цього висновку: Вміст токсичних елементів не повинен перевищувати наступні показники (мг/кг): свинець - 0,4, кадмій - 0,03, мідь - 5,0, цинк - 10,0, мш/ак - 0,2, нітрати - 60,0 для винограду, для решта продукції - не нормуються за п. 6.1.2. МБВ №5061-89. Вміст пестицидів (мг/кг): деще - 0,02, арріво - 0,01, кельтан - 0,02 за розд. 1.1., №93, 106, 421 ДСанПН 8.8.1.2.3.4.-000-2001. Радіологічні показники: допустимі рівні вмісту цезію-137 не повинні перевищувати 70,0 Бк/кг за ДГН 6.6.1.1-130-2006 „Допустимі рівні вмісту радіонуклідів ²³²Са і ⁹⁰Sr у продуктах харчування та питній воді”.

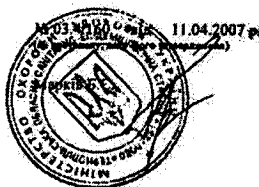
(показники безпеки, які здійснюєтья при поточному державному самопідгляді)

Тернопільська обласна санітарно-епідеміологічна станція 46008, м.Тернопіль вул.Федьковича, 13, тел: (0352) 52-56-57, ф. 43-42-32

(інформаційна, місцевозадаткова, телефон, факс, E-mail, WWW)

Протокол експертизи

Керівник устнови, закладу державної санітарно-епідеміологічної служби

Додаток 12. Висновок Гемологічного центру

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
 ДЕРЖАВНИЙ ГЕМОЛОГІЧНИЙ ЦЕНТР УКРАЇНИ

м. Київ-119, вул. Лестарівська, 38-44, тел./факс (044) 492-9321, тел. 492-93-25

№ Д50-002

“ 26 ” жовтня 2012 р.

ВИСНОВОК

за результатами експертизи й оцінки дорогоцінних каменів, дорогоцінних каменів органічного утворення, напівдорогоцінних і декоративних каменів у сировині та виробів, колекцій мінералів, гірських порід, мінеральних речовин, а також культурних цінностей

Замовник експертизи: Шахлевич С.К.

данія експертизи: атестація та визначення вартості каменів

Назва об'єкта експертизи: 1. Підвісок із білого металу із 5 безбарвними камінними
 2. Каблучка із білого металу із 3 безбарвними камінними
 3. Каблучка із білого металу із 4 безбарвними камінними

Назва кимсню (ів) Діаманти

За результатом експертизи встановлено:

Назва виробу Розмір каменю Маса (сп) Форма/Вид обрацювання Колір/Чистота Оцінка вартість в США\$ Загальна оціночна вартість \$

Підвісок	1	D 1.95-1.7 mm	0.016 розрахована	Круг Кр-57	6/7	100	1.6
	2	D 1.56-1.71 mm	0.016 розрахована	Круг Кр-57	6/7	100	1.6
	3	D 1.55-1.7 mm	0.016 розрахована	Круг Кр-57	6/7	100	1.6
	4	D 1.58-1.60 mm	0.016 розрахована	Круг Кр-57	6/7	100	1.6
	5	D 1.57-1.68 mm	0.016 розрахована	Круг Кр-57	6/7	100	1.6

Загальна маса підвісок - 0.6 гр.

Каблучка	1	D 2.8-2.92 mm	0.09 розрахована	Круг Кр-57	6/6	235	21.15
	2	D 2.81-2.8 mm	0.09 розрахована	Круг Кр-57	6/6	235	21.15
	3	D 2.85-2.82 mm	0.09 розрахована	Круг Кр-57	6/6	235	21.15

чиста маса каблучки - 6.1 гр.

Каблучка	1	D 2.8-2.92 mm	0.09 розрахована	Круг Кр-57	5/6	240	21.6
	2	D 2.81-2.9 mm	0.09 розрахована	Круг Кр-57	5/6	240	21.6
	3	D 3.0-4.00 mm	0.23 розрахована	Круг Кр-57	6/6	345	79.35
	4	D 3.81-4.1 mm	0.23 розрахована	Круг Кр-57	6/6	345	79.35

Загальна маса каблучки - 9.4 гр.

Геометричні розміри, маса, колір та чистота діамантів визначались в заокругленому вигляді.

Колір та чистота діамантів визначались згідно ТУ У 36 2-21587:02.001-2002

Супровідні документи: Фактура Серія А № 1743

Оціночна вартість : Загальна вартість каменів 273,35 \$ (двісті сімдесят три долари та тридцять п'ять центів)

Примітка: Гемологічна лабораторія не має ніяких комерційних інтересів та зобов'язана. Експерт не несе відповідальності за можливу комерційну партію об'єкта та достовірність наданої супровідної інформації.

ЕКСПЕРТ Монастирська А.Г.

А.Г. Монастирська

АКРЕДИТАЦІЙНЕ ПОСВІДЧЕННЯ № Д50

М.П.

№ 113512

Додаток 13. Митна декларація МД-2 (арк. 1/6 зворотний бік)

<small>БІЛІ ВІДМІТКИ МИТНОГО ОРГАНУ ВІДПРАВЕЛЕННЯ ЕКСПОРТУ І ІМПОРТУ</small>

Додаток 13. Митна декларація (арк. 4/5 зворотний бік)

39 Митна процедура при перевезенні Подорожі та вантажів:		4 ПІДТВЕРДЖЕННЯ КОМПЕТЕНТНИХ ОРГАНІВ	
41 ПІДСТАВНИЙ КОНТРОЛЬ		42 ПІДТВЕРДЖЕННЯ КОМПЕТЕНТНИХ ОРГАНІВ	
ЗАМІТКА ПЕРЕВІРКУ: Співпадає з перевіркою двох документів і при наявності браку, як виступає в цьому		РЕЗУЛЬТАТ ПЕРЕВІРКИ Цей документ (С)	
Місце сканування: _____ Підпис: _____ Печать: _____		☐ Була подана відповідна чинна митна інформація при виступі в цьому зв'язку. ☐ Не відповідає вимогам доброчесності при вчиненні цієї митної операції.	
Коментарі:		Місце сканування: _____ Підпис: _____ Печать: _____	
43 Підписати. У відповідному місці			
44 КОНТРОЛЬ МІТНОГО ОРГАНУ ПЕРЕВІРКИ		45 ПЕРЕВІРКА С ПОВІДОМЛЕННЯМ	
Дата вартування: _____ Перевірка номерів: _____ Коментарі: _____		Проміжки між датами повідомлення дата: _____ після реєстрації за № _____ № _____ Підпис: _____ Печать: _____	
46 ПІДПИСАТИ (Завжди виступає з митною декларацією, крім випадків, коли це не вимагається в інших органах встановлення)			
Цей підпис дається за документ № _____ в адміністративній одиниці № _____		Печать митного органу у повноваженнях: _____	
Підпис: на даній заявці не вказано робочої місцевості, тому зазначається місце роботи працівника.			
Дата: _____		Печать: _____	

Додаток 13. Доповнення форми МД-6

УКРАЇНА (форма МД-6)	Доповнення №
	до МД-6 №
СІДНІ МІТНІ ПОСЛУГАТИ ВІЗ РАЩЕНІВІР-АДМІНІСТРАЦІЯ	
Підпис:	Місце і дата:
	Підпис і прізвище деп. з митного відділення:

Додаток 13. Специфікація форми МД-8

УКРАЇНА (форма МД-8)					
СПЕЦИФІКАЦІЯ					
№	Опис та кількість товару	Код товару	Вага брутто, кг	Фактурна вартість	Митна вартість

(п. 10)

Додаток 15. Зразок апостилю

REPUBLICA DE PANAMA

REPUBLICA DE PANAMA 10

18/200

REGISTRO PUBLICO DE PANAMA

No. 121901

PAG. 1
// KICAPAZO //

CERTIFICA
CON VISTA A LA SOLICITUD 10 - 97177

QUE LA SOCIEDAD :

- GSIDI, INC.
SE ENCUENTRA REGISTRADA LA FICHA 55237E DOC. 1072036
DEDEE EL VEINTIDOS DE ENERO DE DOS MIL SIETE .
- QUE LA SOCIEDAD SE ENCUENTRA VIGENTE
- QUE SUS SUSCRIPTORES SON:
(1) AKNIA CHI PARDO
(2) MARGA QUINTANAR DE CALDENON
- QUE SUS DIRECTORES SON:
1) JENITZEL E. ACOSTA
2) LIZKA M. VILLALOBOS
3) DANIEL ISAAC CHI P.
- QUE SUS DIGNATARIOS SON:
PRESIDENTE : LIZKA M. VILLALOBOS
TESORERO : DANIEL ISAAC CHI P.
SECRETARIO : JENITZEL E. ACOSTA
- QUE LA REPRESENTACION LEGAL LA EJERCERA:
EL PRESIDENTE OBTENIARA LA REPRESENTACION LEGAL DE LA SOCIEDAD Y EN SU
AUSENCIA EL SECRETARIO.
- QUE SU AGENTE RESIDENTE ES: AKNIA CHI PARDO
- QUE SU CAPITAL ES DE *****
- QUE SU DURACION ES PERPETUA
- QUE SU DOMICILIO ES PANAMA
- QUE NO CONSTA PODER INSCRITO.

EXPEDIDO Y FIRMADO EN LA PROVINCIA DE PANAMA . EL VEINTISIETE DE ABRIL

DEL DOS MIL DIEZ A LAS 04:45:13 P.M.

NOTA: ESTA CERTIFICACION PAGO DESECHOS
POR UN VALOR DE B. 30.00
COMPROBANTE NO. 10 - 97177
NO. CERTIFICADO: S. ANONIMA - 046231
FECHA: Martes 27. Abril DE 2010
// KICAPAZO //

Elizabeth Oyuela
JOHEL ANTONIO OYUELA
CERTIFICACION

APOSTILLE

Convention de la Haye du 6 octobre 1961
1) EN PANAMA

- 2) Ha sido firmado en presencia de *Elizabeth Oyuela*
- 3) quien es el representante legal de la sociedad
- 4) y quien es el representante legal de la sociedad

- 6) En el día 20 APR 2010
- 7) del GIRE (Gabinete de Inmigración y Extranjería)
- 8) Jefe del Departamento de Inmigración y Extranjería
- 9) Se firmó en el día 20 APR 2010

2
Johnnie Moore

Додаток 16. Митна декларація

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 21 травня 2012 р. № 431

МИТНА ДЕКЛАРАЦІЯ
для письмового декларування товарів, що переміщуються через
митний кордон України громадянами для особистих, сімейних та інших
потреб, не пов'язаних з провадженням підприємницької діяльності

Заповнюється кожною особою, яка досягла 16-річного віку

Потрібна відповідь позначається у відповідній рамці знаком X

Зберігається на весь період тимчасового в'їзду/виїзду і пред'являється митним органам під час повернення громадянина. У разі втрати не поновлюється

в'їзд

виїзд

1. Відомості про особу

прізвище	ім'я	по батькові
країна постійного проживання	громадянство/підданство	документ, що посвідчує особу
з якої країни прибув (визначається країна відправлення) до якої країни прямує (визначається країна призначення)		

Зі мною прямують неповнолітні діти

Так

Ні

Кількість _____

2. Відомості про спосіб переміщення товарів

2.1. Супроводжуваний багаж, 2.2. Несупроводжуваний багаж, 2.3. Вантажне відправлення

ручна поклажа

Так

Ні

Так

Ні

Так

Ні

Кількість міськ _____

Кількість міськ _____

Кількість міськ _____

3. Відомості про наявність товарів

3.1. Відомості про валюту України та іноземну валюту готівковою, штаблети документи та інші цінні папери, банківські метали

Так

Ні

Найменування валютних цінностей	Сума/кількість	
	цифрами	словами

3.2. Транспортний засіб особистого користування

Марка _____ Рік випуску _____ Об'єм двигуна (куб. сантиметрів) _____

Кузов № (ідентифікаційний номер) _____

Мета переміщення: тимчасове ввезення транзит зворотні вивезення

3.3. Товари, переміщення яких через державний кордон України обмежено (здійснюється за дозвільними документами, що видаються органами виконавчої влади) або заборонено

Так

Ні

Додаток 17. Генеральна декларація

GENERAL DECLARATION
Outward/inward ICAO Annex 9, Appendix 1)

Owner or Operator "AeroVis Airlines"

Marks of Nationality and Registration An-12 №UR-CFB Flight No VIZ1351 Date 21.11.08

Departure from TEKIRDAG Arrival at CHERNIVTSI
(Place and Country) (Place and Country)

FLIGHT ROUTING ("PLACE" Column always to list origin. Every en-route stop and destination)

PLACE	TOTAL NUMBER OF CREW (To be completed only when required by the state)	NUMBER OF PASSENGERS ON THIS STAGE (To be completed only when required by the state. Not to be completed when passenger manifests are presented)
1. Captain	<u>RUDYK ANDRIY</u>	Departure Place _____ Embarking _____ Through on same flight _____ Arrival Place _____ Disembarking _____ Through on same flight _____ Cargo _____ Manifests attached _____
2. Co-pilot	<u>DZHURYLO BOGDAN</u>	
3. Navigator	<u>KVASHUK SERGIY</u>	
4. Flight engineer	<u>ORYEKHOV GRIGORIY</u>	
5. Radio operator	<u>SUSHAK OLEKSANDR</u>	
6. Ground engineer	<u>DENYSEVYCH OLEKSANDR</u>	
7. Ground engineer	<u>MATVEYEV OLEKSANDR</u>	
Total on board	7 (seven) crew only	

DECLARATION OF HEALTH

Persons on board known to be suffering from illness other than airsickness or The effects of accidents, as well as cases of illness disembarked during the flight. NIL

Any other conditions on board which may lead to the spread of disease. NIL

Details of each disinsecting or sanitary treatment (place, date, time method) during the flight. If no disinsecting has been carried out during the flight give details of most recent disinsecting. NIL

Signature (if required) _____
(Crew member concerned)

I declare that all statements and particulars contained in this General Declaration, and in any supplementary forms required to be presented with this General Declaration are complete exact and true to the best of my knowledge and that all through passengers will continue/have continued on the flight.

Signature _____
Authorized agent or Pilot-in-command

FOR OFFICIAL USE ONLY

4. Митна декларація

17.11.08

1148844

1231

МІТНА МАНІФЕСТАЦІЯ

Супровідний документ

Додаток 18. Коносамент

FORM NAME: "COMBIBILL", EDITION 1994

BILL OF LADING

R/I No. **NVL-24**

TO BE USED WITH CHARTER PARTIES

Reference No.

Shipper
LTD
SENDAI-CITY, JAPAN

Consignee
STOROZHENKO SERGEY ANATOLIEVICH
RUSSIAN FEDERATION VLADIVOSTOK
CITY VATUTINA STREET 20 RUBBLA

Notify address
SAME AS ABOVE

ВЛАДИВОСТОКСКАЯ ТАМОЖНЯ COPY
ГРУЗ ТАМОЖЕННЫЙ NON-NEGOTIABLE
ИНСПЕКТОР
САМО СОДЕРЖАНИЕ
ШИППЕРСКОГО ВЕСА И ИЗМЕРЕНИЯ

Vessel
GAVRIIL KIRDISHCHEV 305 NAGOYA, JAPAN

Port of discharge
VLADIVOSTOK

Shipper's description of goods

Gross weight

1.100 KGS
10.342 M3

USED VEHICLE(S)

NISSAN SUNNY
YEAR 1999 1500 CC GASOLINE
CHASSIS #:FB15-054605
GF-FB15 0G15
DIMENSION:434x169x141

VLADIVOSTOK
CASE I
MADE IN JAPAN

1 UNIT
NET GROSS WEIGHT

СИ-КОБЕРОН
СЕНДАЙСЬЮБОН 10/02/100009
10702/106016 OF 68.72.2004F.

"FREIGHT PREPAID AS ARRANGED"

SAY: ONE (1) UNIT ONLY.-

(if which) on behalf of Shipper's risk, the Carrier not being responsible for loss or damage (non-negotiable receipt)

<p>Freight Payable as per CHARTER-PARTY dated</p>	<p>SHIPPED at the Port of Loading in apparent good order and condition on board the Vessel for carriage to the Port of Discharge or to your stevedores as they may safely get the goods specified above.</p> <p>Weight, measure, quality, quantity, condition, contents and value unknown.</p> <p>IN WITNESS whereof the Master or Agent of the said Vessel has signed the number of Bills of Lading indicated below all of date and date, any one of which being accomplished the others shall be void.</p>
<p>FREIGHT ADVANCE Received on account of freight:</p>	<p>NON-CONDITIONS OF CARRIAGE SEE OUREXAF</p>
<p>Time used for loading days hour.</p>	<p>Place and date of issue NAGOYA, JAPAN OCT - 8, 2005 Signature NY GAVRIIL KIRDISHCHEV FESJO RUSSIA</p>
<p>#US\$ 294.00 / UNIT X 1 UNIT =US\$ 294.00</p>	<p>Freight payable as Number of original B/L THREE (3)</p>

Printed and sent by
E. O. Knudsen, Regattakaj A.S. 61 Valdemarsgade
DK-2425 Valdemars, Telfax +45 43 88 07 08
by authority of The Baltic and International Maritime Council
BIMCO, Copenhagen

Додаток 19. Маніфест

МАНИФЕСТ НА ВАГТЯХ
MANIFEST OF CARGO

Склад / Warehouse	ХТД/М-5425	Дата / Date	15 MAY 2011	Пункт завантаження / Point of loading	Замов. / Order	Митне завантаження / Total of discharge	СІМІСТРА 60074688	Сторінка № / Page No	1
№ митної декларації / No. of Customs Declaration	6027	Відправник / Consignor	Україна / Ukraine	Місце і кількість / Place and quantity	Вид / Kind	Кількість місць / Number of places	Маса брутто / Gross weight	Помилка / Error	Корекція / Correction
1	ЗІПРЕР: ПАРТІЗАНСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ НАБЛЮДАЧА І ОБСЛУГОВУВАЧА (АРМІЯ) ГОЛОВНИЙ ОФІС УПРАВЛІННЯ С. КОСІГІРІ: вул. Митрополита І. І. П. 5-10 м. Київ М. КОСІГІРІ: вул. Митрополита І. І. П. 5-10 м. Київ С. КОСІГІРІ: вул. Митрополита І. І. П. 5-10 м. Київ	130 місць-факто / 130,060 net Netto	Без митного навантаження / Free of duty	СІМІСТРА 60074688	СІМІСТРА 60074688	417 05 11 00	417 05 11 00		
2	ЗІПРЕР: СІМІСТРА 60074688 КОСІГІРІ: вул. Митрополита І. І. П. 5-10 м. Київ С. КОСІГІРІ: вул. Митрополита І. І. П. 5-10 м. Київ	631,260 net Netto / 630,600 net Netto	Без митного навантаження / Free of duty	СІМІСТРА 60074688	СІМІСТРА 60074688	631 05 11 00	631 05 11 00		

ALL TOTAL: 760 місць / 130,060 net

The documents for the above cargo have been received by master of my ship / Received cargo / Received cargo by vessel
 М. П. / Stamp

port IZMAIL

Додаток 21. Авіаційна накладна

000 1ST 0000 2436		000-0000 2436	
Public Name and Address DELTATUR TAS KARGO VE LOJSTIK HIZ IG VE DIS TIC FATMA ABKA Katip Kasim Mh. Omerlik Cad. No. 7 Laleli Istanbul Turkey		Shipper's Account Number Not Applicable Air Waybill Issued by: AEROSIS AIRLINES	
Commodity Name and Number р.р. Келенук Мстисл Степанович Чернышкына а/р. Чебоксары. Код 3014322258		Consignment Account Number Copies 1, 2 and 3 of this document are original and have the same validity.	
Issuing Office Name and City Istanbul, Turkey		Issuing Information FREIGHT PREPAID	
Nature of Goods CORLU TURKEY		Nature of Goods General Purpose Special Purpose (if known)	
CWC No. of Pieces Weight Volume Value		Currency Unit Date of Issue Period of Validity	
CHEMNATSI		UZ 2362	
Date of Issue 20.11.2008		Period of Validity 30 days	
Remarks Handling Charges		Remarks Handling Charges	
No. of Pieces 375	Gross Weight 11543	Net Weight 9.5	Net Value 5771.5
Nature and Quantity of Goods CONSUMER GOODS		Nature and Quantity of Goods CONSUMER GOODS	
Other Charges Fuel Surcharge Security Charge War Risk Charge Other Charges		Other Charges Fuel Surcharge Security Charge War Risk Charge Other Charges	
Bill of Lading Receipt for Goods		Bill of Lading Receipt for Goods	
Consignee's Name Address		Consignee's Name Address	
Date of Issue 20.11.2008		Date of Issue CORLU TURKEY	
Issuing Office Istanbul, Turkey		Issuing Office Istanbul, Turkey	

000-0000 2436

COPY 10 (EXTRA COPY)

Додаток 22. Рахунок-фактура

ИНВОЙС NR 00385/2008

Дата 04 - 02 - 2008 р.

Продавець:
Завод холодильної електромеханіки „ІГЛУ“ Владислав
Вгодарчик
вул. Казимира Велькего 13
32-700 Бохня
VAT UE №: PL 8680005040, POLSKA
BANK HANDLOWY S.A O/ KRAKOW
№ PL 92 1030 1188 8000 0000 0027 5208
SWIFT: BRPKPLPK

Покупець:
ПНБТ „Тар-Експлозіт“
Вул. Грушевського 74/17
29008 Хмельницький
Україна
Експорт
Контракт № 010/2009 від 11-12-07 р.

Спосіб оплати: по перерахунку – 14 днів

Дата платежу: 2008-02-18

Спосіб доставки: EXW Бохня

Код: 841850

Країна походження вітрин холодильних – Польща

Вага нетто-2825 кг, Вага брутто – 2950 кг

Транспортний засіб BC 2461 BE

№П/П	Назва товару	Од.вим.	Кільк.	Ціна,ЄВРО	VAT	Сума,ЄВРО
1	Вітрина холодильна WCHC 2.5GT	шт	1	959,00	0%	959,00
2	Вітрина холодильна WCHC 1.7GT	шт	1	688,00	0%	688,00
3	Вітрина холодильна WCHGP2.1LT	шт	2	899,00	0%	1 798,00
4	Вітрина холодильна WCHGP1.7LT	шт	2	799,00	0%	1 598,00
5	Вітрина холодильна WCHGP 1.1LT	шт	1	618,00	0%	618,00
6	Вітрина холодильна RCH 1.8c	шт	1	1 182,00	0%	1 182,00
7	Вітрина холодильна SCH700 4сс	шт	1	1 051,00	0%	1 051,00
8	Вітрина холодильна SCH 1400 PM	шт	1	1 014,00	0%	1 014,00
9	Вітрина холодильна SCH 1400 2S із замком	шт	1	1 001,00	0%	1 001,00
10	Вітрина холодильна SCH 1400 P	шт	3	943,00	0%	2 829,00
			Разом	14		12 738,00

До оплати: EUR 12 738,00 (дванадцять тисяч сімсот тридцять шість євро, 00.)

Ідентичність перекладу завіряю

Володимир Директор
[Підпис]

Додаток 23. Пакувальний лист

ORIGINAL

Экспорт
Export

УПАКОВОЧНЫЙ ЛИСТ №25 от 23.12.2011

1. Экспортёр-ПРОДАВЕЦ Адрес

ООО «Торговый дом Электрон»
г. Киев ул. Вершинская 26а Укрениз

2. Грузоотправитель, адрес

ОАО «УКРОЛЕКТРОИЗМАТ»
г. Харьковский ул. Чернышевского 120, Украина

3. Грузополучатель, Адрес

ТОО «ЭлекСтройСервис»
г. Атырау ул. Тулебаева 44
Казахстан

4. Заказчик-ПОКУПАТЕЛЬ

ТОО «ЭлекСтройСервис»
г. Атырау ул. Тулебаева, 44
Казахстан

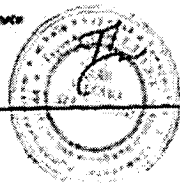
5. Контракт №74-ТДТм от 19.09.10

6. № документа

7. Дата отгрузки 10.01.2012

8. Лист 1 Листов 1

10. Марка и номер идентификации и код товара	11. Вид груза/марка	12. Назов места	13. Ед. измер. единицы	14. Кол-во шт.	15. Масса, кг брутто/нетто
Трансформатор сухих трехфазные:					
ТСЭН-160016У3 100.4 ДУм-11 №129429	н/з		шт.	1	425х4250
ТСЭН-100016У3 100.4 ДУм-11 №130620	н/з		шт.	1	313х2160
Итого:				2	74427440
17. Указанный в настоящем документе товар соответствует по количеству условиям контракта и может быть отгружен в Казахстан.					
18. Примечания				19. Подпись	

Додаток 24. Картка обліку

Додаток 1
до Порядку обліку осіб, які здійснюють операції з товарами

Картка обліку особи, яка здійснює операції з товарами
Обліковий номер особи

Номер картки обліку

(козачого сервісу) (рік) (№ за порядком)

МІТНИЦЯ (найменування митного органу, який здійснює оформлення картки обліку)

Адреса електронної пошти (за наявності)

1. Дня, з якої особа перебуває на обліку

д	д	д	д	р	р	р	р
---	---	---	---	---	---	---	---

2. Дата взяття на облік особи

д	д	д	д	р	р	р	р
---	---	---	---	---	---	---	---

3. Повне найменування / П. І. Б.

<input type="text"/>

4. Скорочене найменування (за наявності)

<input type="text"/>

5. Код за ЄДРПОУ

Код за КОАТУУ (перші 2 цифри 10-значного коду)

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

6. Податковий номер платника податків
в оригіналі державної податкової служби

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

7. Реєстраційний

та ідентифікаційний номер економічного оператора (код EORI) за наявності

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

8. Номер та серія паспорта*

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

9. Орган, що видав паспорт, та дата видачі*

<input type="text"/>

10. Місцезнаходження (для юридичної особи) / місце проживання (для фізичної особи - підприємця):

Країна	Індекс	Область	Район	Місто (селище)	Вулиця	буд.	корп.	кв.
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

11. Випи́стка з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців (зали - ЄДР):

N запису в ЄДР	Дата запису в ЄДР
----------------	-------------------

* Для фізичної особи - підприємця, яка через свої реєстраційні переконання відрізняється від прийняття реєстраційного номера облікової картки плативця податків.

Додаток 24. Картка обліку (арк. 2)

12. Свідомство про реєстрацію представництва іноземного суб'єкта господарської діяльності:

N	Дата
---	------

13. Орган державної податкової служби:

Код за ЄДРПОУ	Найменування
---------------	--------------

14. Свідомство про реєстрацію платника податку на додану вартість:

N	Дата
Індивідуальний податковий номер:	N

15. Банківська установа, у якій особа має рахунки в національній валюті України:

Найменування банківської установи
МФО
Код за ЄДРПОУ банку

16. Банківська установа, у якій особа має рахунки в іноземній валюті:

Найменування банківської установи
МФО
Код за ЄДРПОУ банку

17. Філія:

N з/п	Найменування	Код за ЄДРПОУ (за наявності)
-------	--------------	------------------------------

Країна	Індекс	Область	Район
--------	--------	---------	-------

Місто (селище)	Вулиця	буд.	корп.	кв.
----------------	--------	------	-------	-----

18. Керівник підприємства (для юридичних осіб):

Прізвище	Ім'я	По батькові	
Реєстраційний номер облікової картки платника податків			
Паспорт	Серія	Номер	Дата видачі
	Орган, що видав паспорт		

Телефон: (+380) [] [] [] [] [] [] [] [] [] []

факс (+380) [] [] [] [] [] [] [] [] [] []

Я надаю згоду на обробку своїх персональних даних

Додаток 24. Картка обліку (арк. 3)

19. Головний бухгалтер (для юридичних осіб):

Прізвище		Ім'я		По батькові	
Реєстраційний номер облікової картки платника податків					
Паспорт	Серія	Номер		Дата видачі	
	Орган, що видає паспорт				

Телефон: (+380) факс (+380)

Я надаю згоду на обробку своїх персональних даних

20. Особи, уповноважені на роботу з митними органами:

N з/п		Прізвище		Ім'я		По батькові	
Реєстраційний номер облікової картки платника податків							
Паспорт	Серія	Номер		Дата видачі			
	Орган, що видає паспорт						

Телефон: (+380) факс (+380)

Я надаю згоду на обробку своїх персональних даних

21. Відвітки посадової особи митного органу:

N ОНП	Дата оформлення картки	д	д	м	м	р	р	р	р
Модифікація N з/п	Дата внесення	д	д	м	м	р	р	р	р
Анулювання (причина)	Дата анулювання	д	д	м	м	р	р	р	р

Зауваження

Картка подана засобами електронного зв'язку

Документи перевірено ☐	Митний орган								
Дата перевірки документів	д	д	м	м	р	р	р	р	Електронний цифровий підпис посадової особи митного органу, що здійснив перевірку документів

Додаток 25. Книжка (карнет) А.Т.А.

Issuing Association
Асоціація, що видає документи

A.T.A. CARNET FOR TEMPORARY ADMISSION OF GOODS /
Карнет АТА для тимчасового введення товарів
CUSTOMS CONVENTION ON THE A.T.A. CARNET FOR THE TEMPORARY ADMISSION OF GOODS /
Митна конвенція про Карнет АТА для тимчасового введення товарів

INTERNATIONAL GUARANTEE CHAIN
Міжнародне гарантійне ланцюжок

CONVENTION ON TEMPORARY ADMISSION /
Повідомлення про тимчасове введення

(Before completing the Carnet, please read Notes on cover page 3 / Перед заповненням Карнет прослідуйте нотиски на сторінці 3 обкладинки)

A T A C A R N E T	A. HOLDER AND ADDRESS / Власник / адреса 	G. FOR ISSUING ASSOCIATION USE / Заповнюється асоціацією що видає документи FRONT COVER / Обкладинка a) CARNET No. / KARNET №: UA/ NUMBER OF CONTINUATION SHEETS: / Кількість додаткових аркушів b) ISSUED BY / Ким виданий
	B. REPRESENTED BY* / Ким пред'явлений* 	c) VALID UNTIL / Дійсний до year / рік month / місяць day (inclusive) / день (включно)
	C. INTENDED USE OF GOODS / Як передбачється використання товар 	P. This carnet may be used in the following countries/Customs territories under the guarantee of the associations listed on page four of the cover: / Цей Карнет може бути використаний у наступних країнах/митних територіях під гарантію асоціацій, перелічених на четвертій сторінці обкладинки
	ALGERIA (DZ) ANDORRE (AD) AUSTRALIA (AU) AUSTRIA (AT) BELARUS (BY) BELGIUM/LUXEMBOURG (BE) BULGARIA (BG) CANADA (CA) CHINA (CN) CROATIA (HR) CYPRUS (CY) CZECH REPUBLIC (CZ) DENMARK (DK) ESTONIA (EE) FINLAND (FI) FRANCE (FR) GERMANY (DE) GIBRALTAR (GI) GREECE (GR) HONG KONG, CHINA (HK) HUNGARY (HU) ICELAND (IS) INDIA (IN) IRELAND (IE) ISRAEL (IL) ITALY (IT) IVORY COAST(CI)	JAPAN (JP) KOREA (REP. OF) (KR) LATVIA (LV) LEBANON (LB) LITHUANIA (LT) FORMER YUGOSLAVIA / REPUBLIC OF MACEDONIA (MK) MALAYSIA (MY) MALTA (MT) MAURITIUS (MU) MONGOLIA (MN) MOROCCO (MA) NETHERLANDS (NL) NEW ZEALAND (NZ) NORWAY (NO) POLAND (PL) PORTUGAL (PT) ROMANIA (RO) RUSSIA (RU) BENEGAL (BN) SERBIA (CS) SINGAPORE (SG) SLOVAK REPUBLIC (SK) SLOVENIA (SI) REPUBLIC OF SOUTH AFRICA (ZA) SPAIN (ES) SRI LANKA (LK)
H. CERTIFICATE BY CUSTOMS AT DEPARTURE Завідчення митних органів при вивезенні a) Identification marks have been affixed as indicated in column 7 against the following items No(s). at the General List. / Проставлені ідентифікаційні відмітки, зазначених у колонці 7, нагірному наступного(их) номеру(ів), загального списку b) GOODS EXAMINED * / Товари перевірено* Yes / так ☐ No / ні ☐ c) Registered under Reference No. * / Зареєстровано під номером* d) Customs Office Place Date (year/month/day) Signature and Stamp / Митний орган Місце Дата (рік/місяць/день) Підпис та печатка	I. Signature of authorised official and Issuing Association stamp / Підпис уповноваженої особи та печатка асоціації, що видає документи Place and Date of Issue (year/month/day) / Місце і дата видчі (рік/місяць/день) J. X.....X Signature of Holder / Підпис власника	

* If applicable / Якщо відомо

TO BE RETURNED TO THE ISSUING CHAMBER IMMEDIATELY AFTER USE / ПІДЛЯГАЄ ТЕРМІНОВОМУ ПОВЕРНЕННЮ ПІСЛЯ ВИКОРИСТАННЯ ДО ПЛАТИ, ЩО ВИДАЛА ДОКУМЕНТ

Додаток 26. Книжка МДП

(Наименование международной организации)

КНИЖКА МДП*

.....**ЛИСТКОВ**.....

1. Державна територія, в якій застосовують цей документ (включити):

2. Назва:

3. Виріток:

4. Назва, прізвище, місце народження, місце роботи, адреса, громадянство:

5. Назва держави, в якій застосовують цей документ:

6. Серійний номер:¹⁾

7. Серійний номер:²⁾

8. Міжнародний номер (додатковий, транзитний) водія:³⁾

9. Серійний номер документа водія (закордонний) (серія і номер):⁴⁾

10. Серійний номер (серія) водія:⁵⁾

11. Назва держави:

12. Назва держави виїзду:

¹⁾ Власник документа.

²⁾ Об'єкт вантажівки (20-95) над державою, яка є державою походження водія.

³⁾ Міжнародний номер водія.

4 volets

0762436607

1 AUG 2010

International Motor Vehicle Council of Ukraine (IMVU) Ltd.
21, Bohdan Khmelnytskyi Street, Kyiv, Ukraine
Tel: +380 44 209 54 00 or Fax: +380 44 209 02 00 or e-mail: info@imvu.org.ua

1. Name of the holder:

2. Name of the vehicle:

3. Name of the country of origin of the vehicle:

4. Name of the country of destination of the vehicle:

5. Name of the country of departure of the vehicle:

6. Name of the country of arrival of the vehicle:

7. Name of the country of departure of the vehicle:

8. Name of the country of arrival of the vehicle:

9. Name of the country of departure of the vehicle:

10. Name of the country of arrival of the vehicle:

11. Name of the country of departure of the vehicle:

12. Name of the country of arrival of the vehicle:

13. Name of the country of departure of the vehicle:

14. Name of the country of arrival of the vehicle:

15. Name of the country of departure of the vehicle:

16. Name of the country of arrival of the vehicle:

17. Name of the country of departure of the vehicle:

18. Name of the country of arrival of the vehicle:

19. Name of the country of departure of the vehicle:

20. Name of the country of arrival of the vehicle:

21. Name of the country of departure of the vehicle:

22. Name of the country of arrival of the vehicle:

23. Name of the country of departure of the vehicle:

24. Name of the country of arrival of the vehicle:

25. Name of the country of departure of the vehicle:

26. Name of the country of arrival of the vehicle:

27. Name of the country of departure of the vehicle:

28. Name of the country of arrival of the vehicle:

29. Name of the country of departure of the vehicle:

30. Name of the country of arrival of the vehicle:

31. Name of the country of departure of the vehicle:

32. Name of the country of arrival of the vehicle:

33. Name of the country of departure of the vehicle:

34. Name of the country of arrival of the vehicle:

35. Name of the country of departure of the vehicle:

36. Name of the country of arrival of the vehicle:

37. Name of the country of departure of the vehicle:

38. Name of the country of arrival of the vehicle:

39. Name of the country of departure of the vehicle:

40. Name of the country of arrival of the vehicle:

41. Name of the country of departure of the vehicle:

42. Name of the country of arrival of the vehicle:

43. Name of the country of departure of the vehicle:

44. Name of the country of arrival of the vehicle:

45. Name of the country of departure of the vehicle:

46. Name of the country of arrival of the vehicle:

47. Name of the country of departure of the vehicle:

48. Name of the country of arrival of the vehicle:

49. Name of the country of departure of the vehicle:

50. Name of the country of arrival of the vehicle:

51. Name of the country of departure of the vehicle:

52. Name of the country of arrival of the vehicle:

53. Name of the country of departure of the vehicle:

54. Name of the country of arrival of the vehicle:

55. Name of the country of departure of the vehicle:

56. Name of the country of arrival of the vehicle:

57. Name of the country of departure of the vehicle:

58. Name of the country of arrival of the vehicle:

59. Name of the country of departure of the vehicle:

60. Name of the country of arrival of the vehicle:

61. Name of the country of departure of the vehicle:

62. Name of the country of arrival of the vehicle:

63. Name of the country of departure of the vehicle:

64. Name of the country of arrival of the vehicle:

65. Name of the country of departure of the vehicle:

66. Name of the country of arrival of the vehicle:

67. Name of the country of departure of the vehicle:

68. Name of the country of arrival of the vehicle:

69. Name of the country of departure of the vehicle:

70. Name of the country of arrival of the vehicle:

71. Name of the country of departure of the vehicle:

72. Name of the country of arrival of the vehicle:

73. Name of the country of departure of the vehicle:

74. Name of the country of arrival of the vehicle:

75. Name of the country of departure of the vehicle:

76. Name of the country of arrival of the vehicle:

77. Name of the country of departure of the vehicle:

78. Name of the country of arrival of the vehicle:

79. Name of the country of departure of the vehicle:

80. Name of the country of arrival of the vehicle:

81. Name of the country of departure of the vehicle:

82. Name of the country of arrival of the vehicle:

83. Name of the country of departure of the vehicle:

84. Name of the country of arrival of the vehicle:

85. Name of the country of departure of the vehicle:

86. Name of the country of arrival of the vehicle:

87. Name of the country of departure of the vehicle:

88. Name of the country of arrival of the vehicle:

89. Name of the country of departure of the vehicle:

90. Name of the country of arrival of the vehicle:

91. Name of the country of departure of the vehicle:

92. Name of the country of arrival of the vehicle:

93. Name of the country of departure of the vehicle:

94. Name of the country of arrival of the vehicle:

95. Name of the country of departure of the vehicle:

96. Name of the country of arrival of the vehicle:

97. Name of the country of departure of the vehicle:

98. Name of the country of arrival of the vehicle:

99. Name of the country of departure of the vehicle:

100. Name of the country of arrival of the vehicle:

Додаток 27. Свідоцтво про допущення до перевезень під
митними печатками та пломбами

Україна

Ukraine

СВІДОЦТВО ПРО ДОПУЩЕННЯ

дорожнього транспортного засобу
до перевезення вантажів
під митними печатками і пломбами

APPROVAL CERTIFICATE

of a road vehicle for the transport of goods
under Customs seal

Свідоцтво
Certificate

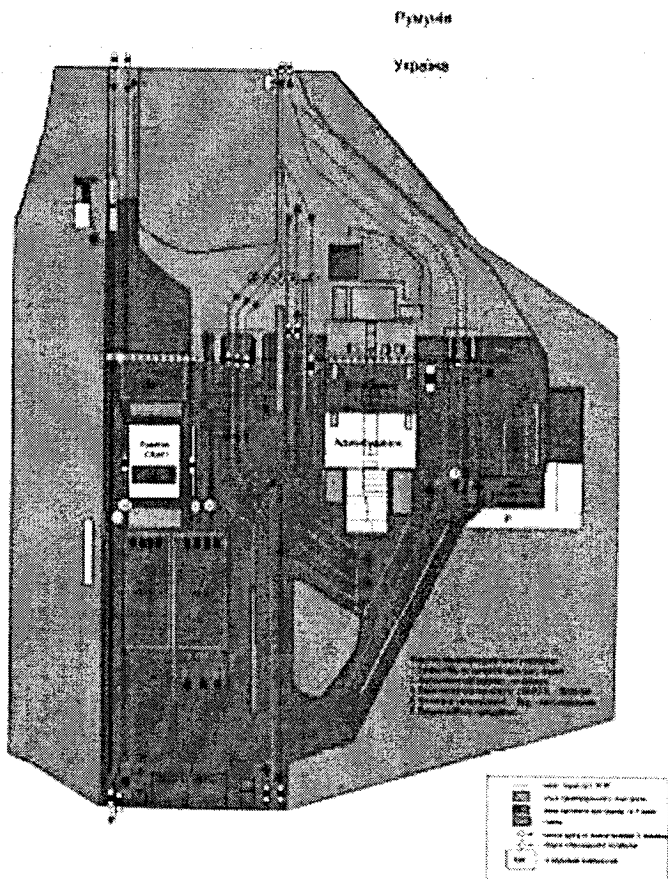
№ 053722

Конвенція МДН від 14 листопада 1975 року
TIR Convention of 14 November 1975

Ким видалено: **Житомирська митниця**
(компетентний орган)
Issued by **Zhitoмир customs house**
(competent Authority)

Додаток 28. Схема автомобільного пункту пропуску

СХЕМА
міжнародного пункту для
автомобільного сполучення «Порубля - Сірет»

Т.в.о. першого заступника начальника
Чернівецького прикордонного загону -
начальник штабу
підполковник
У.І.Малишев

Т.в.о. першого заступника начальника
Вадуд - Сіретської митниці

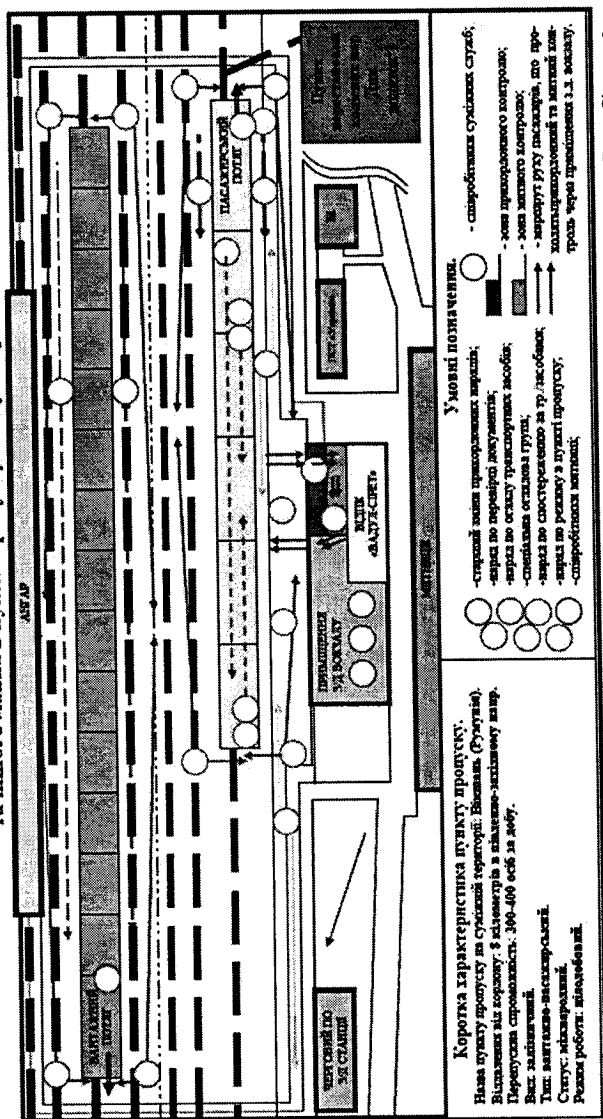
В.М.Нісига

Додаток 29. Схема залізничного пункту пропуску

Затверджено спеціальним наказом
начальника Чернівецького прикордонного загону, начальника Вадул-
Сирецької митниці, начальника митниці Станції «Вадул-Сирець»
від «...» _____ 200__ року № _____

ГРАФІЧНА ЧАСТИНА

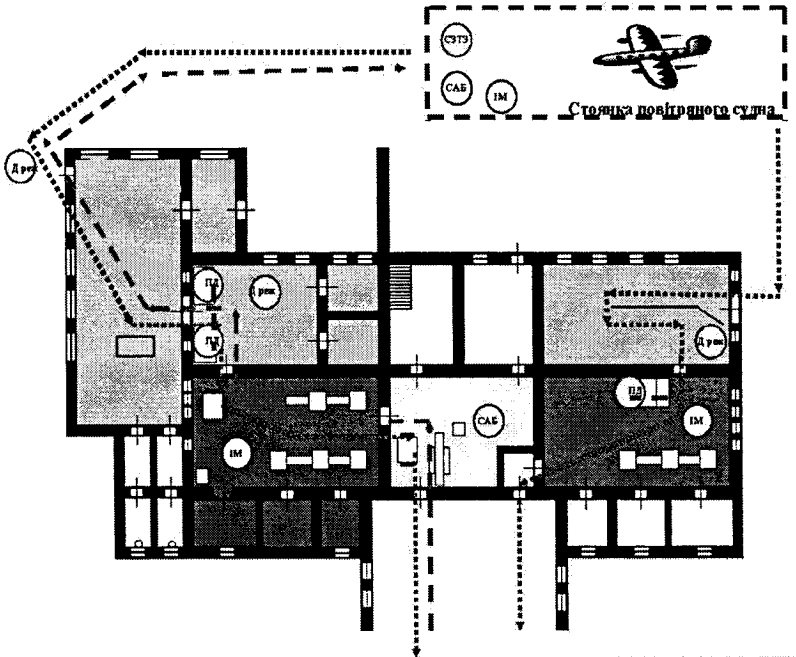
технологічної схеми пропуску через державний кордон осіб, транспортних засобів, вантажів
та іншого майна в пункті пропуску «Вадул-Сирець».

Перший заступник начальника Чернівецького прикордонного загону - начальник штабу підполковник
В.В.Рибішкін

Заступник начальника Вадул-Сирецької митниці
І.Б.Добровольський

Додаток 30. Схема повітряного пункту пропуску

СХЕМА
пункту пропуску „Чернівці”

Характеристика пункту пропуску:

1. м. Чернівці;
2. відкритий розпорядженням голови ДКК №050 від 21.04.94 постановою КМУ №695-Р від 16.07.1999 року.
3. ідентифікаційний № 730100;
4. вид – авіаційний;
5. тип – вантажно-пасажирський;
6. статус – міжнародний;
7. режим роботи: 08:00 – 20:00;
8. пропускна спроможність;
літаки – 8
пасажирів – 250;
9. віддалення від кордону – 43 км.

Умовні позначення:

- > — маршрут руху пасажирів на відліт;
- > --- маршрут руху пасажирів на приліт;
- — лінія паспортного контролю;
- — місце розташування п/н;
- — інспектор митниці;
- — інспектор авіаційної безпеки;
- — зона прикордонного контролю;
- — зона митного контролю;
- — зал контролю на авіаційну безпеку.

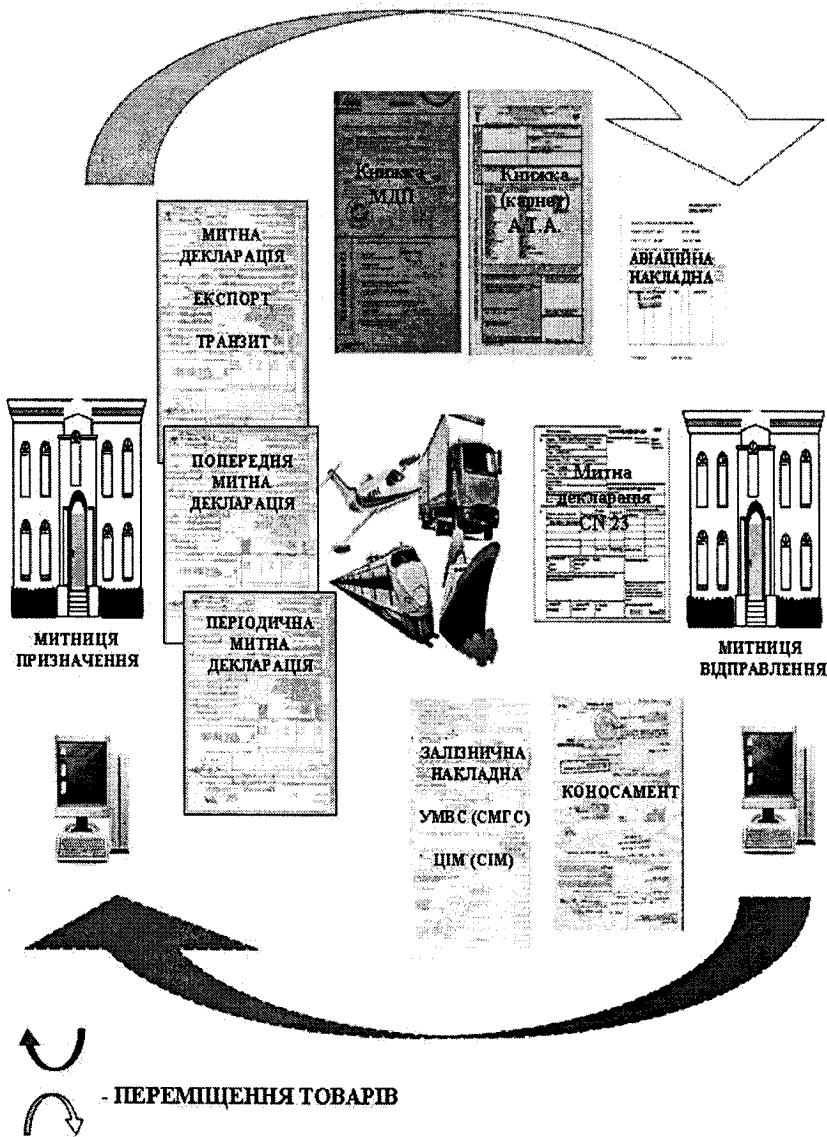
Перший заступник начальника Чернівцького прикордонного загону - Начальник штабу підполковник

В.М.Вербицький

Заступник начальника Вадул - Сиретської митниці

І.Б.Добровольський

Додаток 31. Документи контролю за переміщенням товарів (ДКПТ)

Додаток 32. Види фінансових гарантій

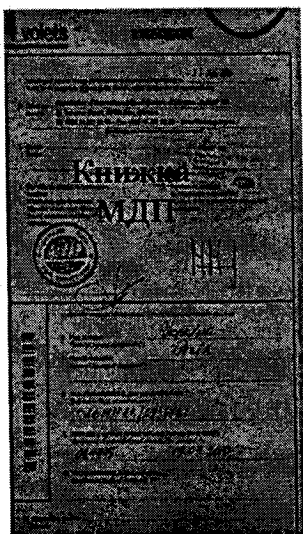
ГАРАНТІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПЕРЕД МИТНИМИ ОРГАНАМИ

ФІНАНСОВІ ГАРАНТІЇ:

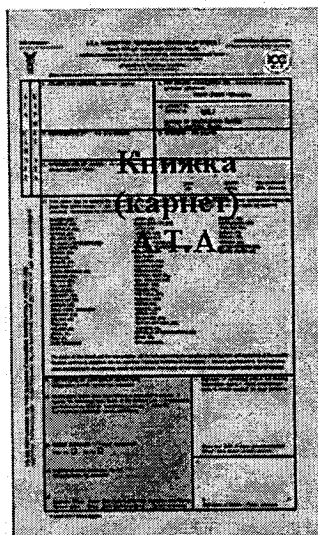
- генеральна;
- багаторазова;
- індивідуальна.

НА УМОВАХ МІЖНАРОДНИХ КОНВЕНЦІЙ

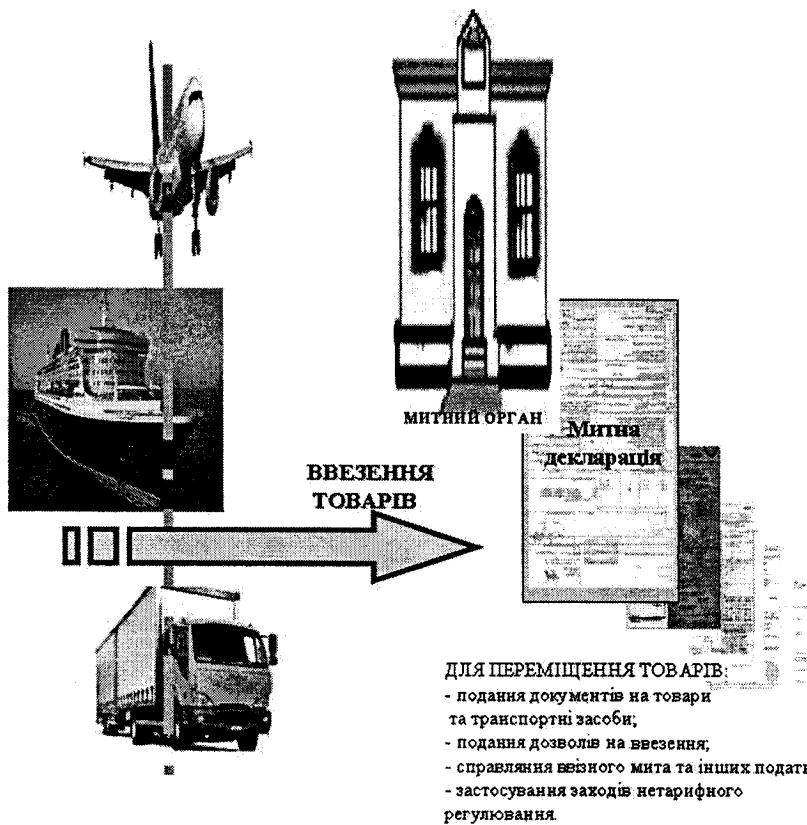
Конвенція про міжнародне
перевезення вантажів із
застосуванням книжки МДП
(Конвенція МДП 1975р.)

Конвенція про тимчасове
ввезення (Стамбул 1990р.) із
Застосуванням книжки
(карнету) А.Т.А.

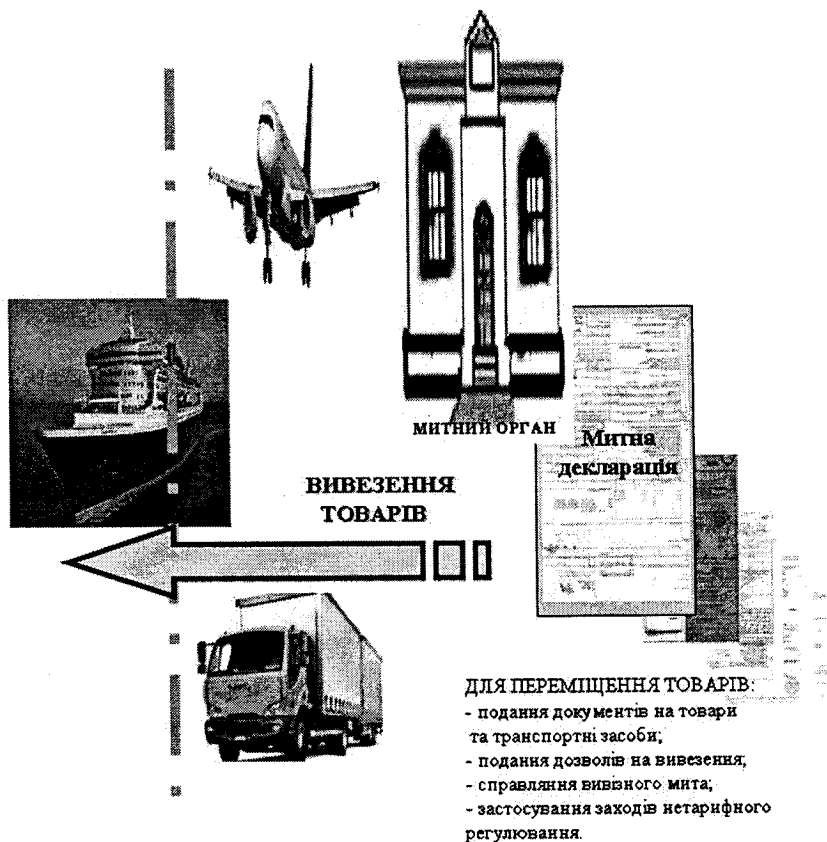
Додаток 33. Митний режим «імпорт»

Додаток 34. Митний режим «реімпорт»

Додаток 35. Митний режим «експорт»

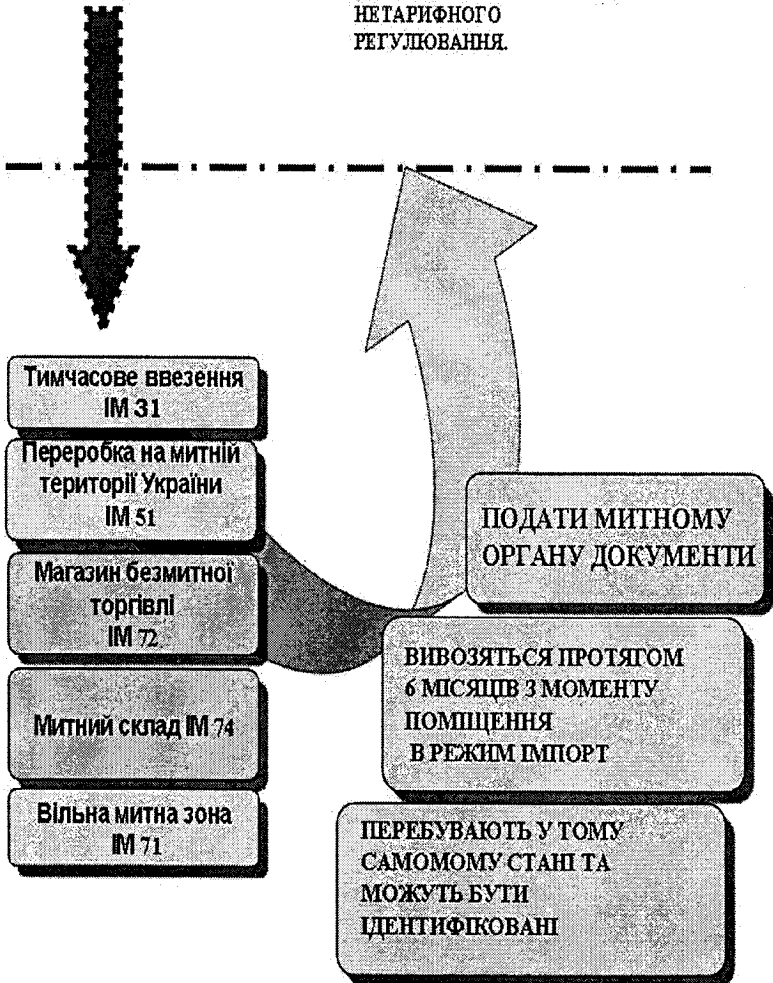

Додаток 36. Митний режим «реекспорт»

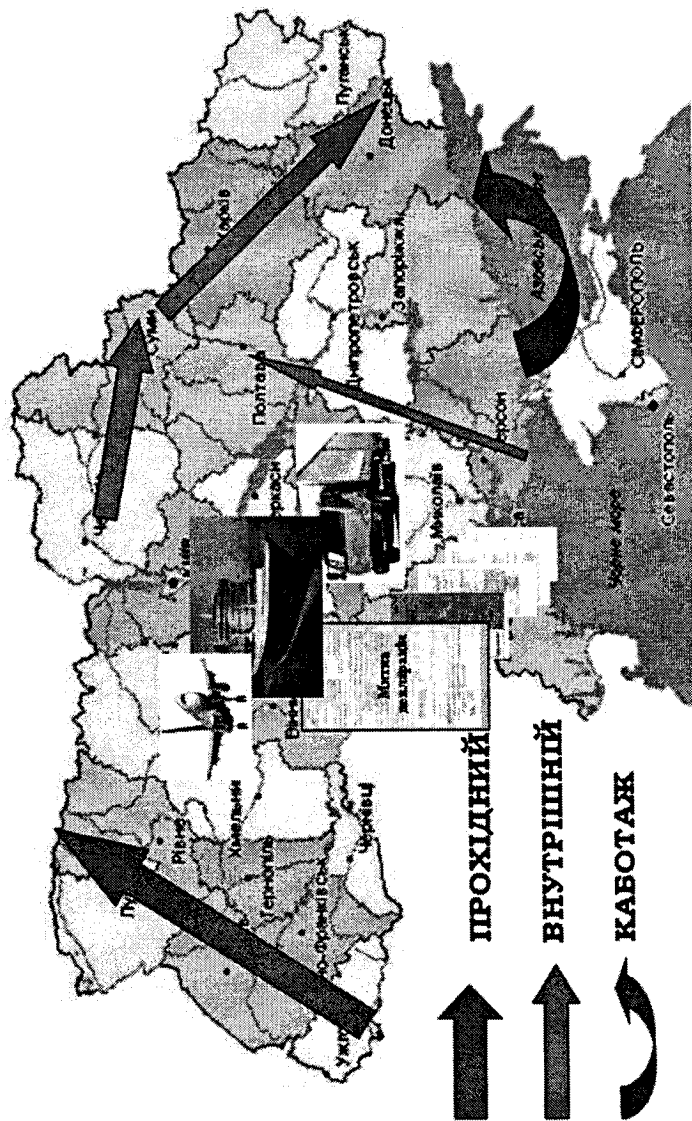
ТОВАРИ
ВВЕЗЕНІ

РЕЕКСПОРТ
ТОВАРІВ

БЕЗ СПРАВЛЯННЯ МИТА;
БЕЗ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ
НЕТАРИФНОГО
РЕГУЛЮВАННЯ.

Додаток 37. Митний режим «транзит»

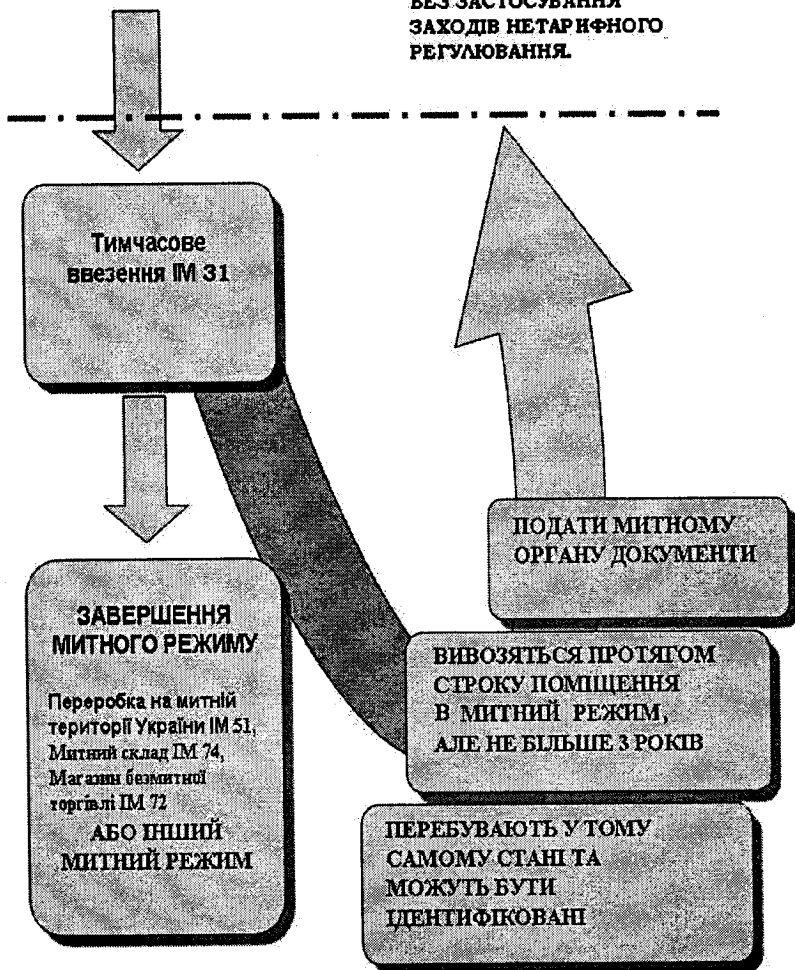

Додаток 38. Митний режим «тимчасове ввезення»

**ТОВАРИ
ВВОЗЯТЬСЯ**

**РЕЕКСПОРТ
ТОВАРІВ**

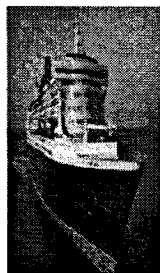
**БЕЗ СПРАВЛАННЯ МИТА;
БЕЗ ЗАСТОСУВАННЯ
ЗАХОДІВ НЕТАРИФНОГО
РЕГУЛЮВАННЯ.**

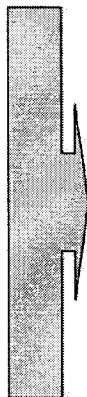
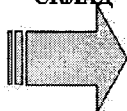
Додаток 39. Митний режим «митний склад»

Тимчасове
зберігання
товарів

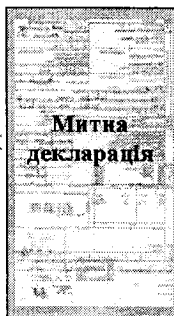
РОЗМІЩЕННЯ
ТОВАРУ НА
МИТНИЙ
СКЛАД

Склади митних
органів

Склади
ТИМЧАСОВОГО
зберігання

Митні
склади

Раніше оформлена
митна декларація типів
ТР-80, ІМ-31, ЕК-10 ;

або Документ, що замінює
митну декларацію
(УМВС, ЦІМ тощо);

Уніфікований документ
за формою, установлену
Мінфіном.

Додаток 41. Митний режим «безмитна торгівля»

**ПРОДАЖ
ГРОМАДЯНАМ,
ЯКІ ВІЛІДЖАЮТЬ,
ТА ПАСАЖИРАМ**

**МАГАЗИН
БЕЗМИТНОЇ
ТОРГІВЛІ**

ТОВАРИ:

- ЗВІЛЬНЯЮТЬСЯ ВІД СПЛАТИ ПОДАТКІВ;
- НЕ ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ЗАХОДИ НЕТАРИФНОГО РЕГУЛЮВАННЯ.

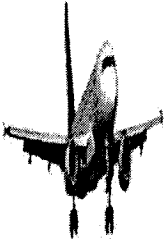
**РОЗМІЩЕННЯ
УКРАЇНСЬКИХ
ТОВАРІВ**

**РОЗМІЩЕННЯ
ІНОЗЕМНИХ
ТОВАРІВ**

Додаток 42. Митний режим «знищення або руйнування»

**ВВЕЗЕНІ
ТОВАРИ**

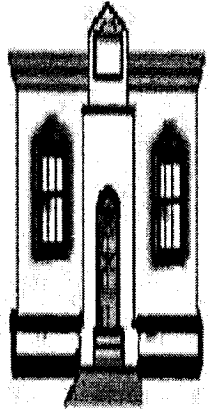
**Склади
тимчасового
зберігання**

Дозвіл митного органу

**Митні
склади**

**Ввезені товари,
але не випущені
у вільний обіг**

**СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ
ПІДПРИЄМСТВО**

Митна

декларація:

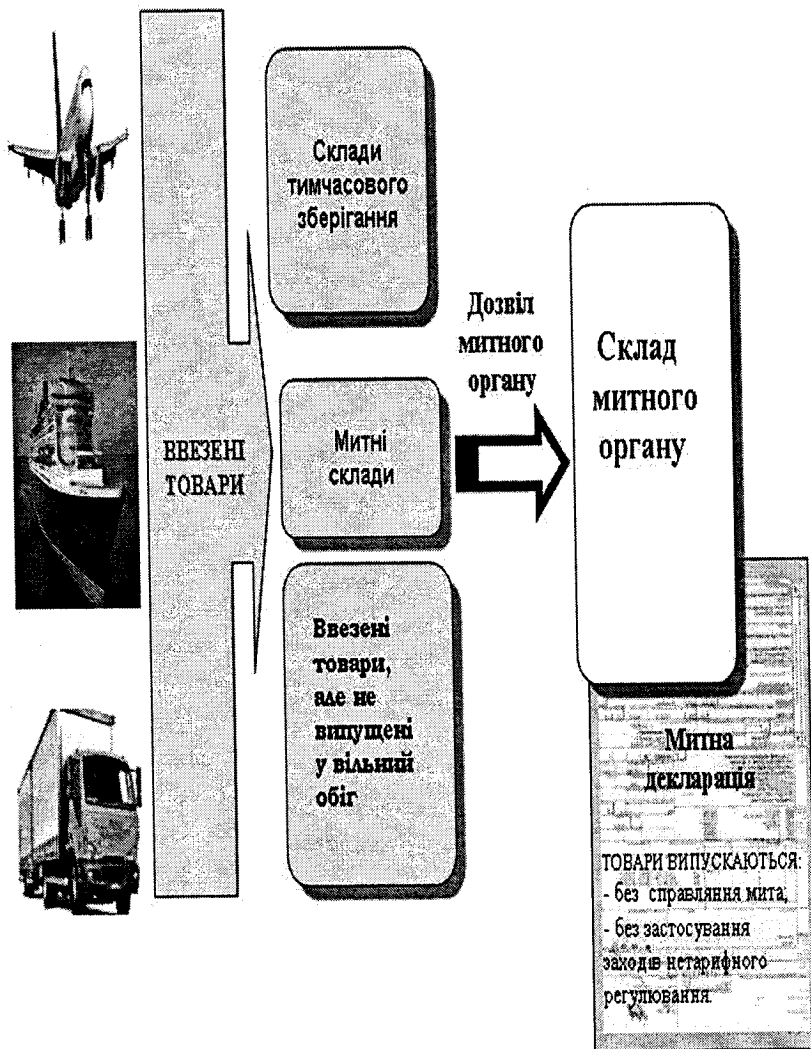
АКТ

підприємства.

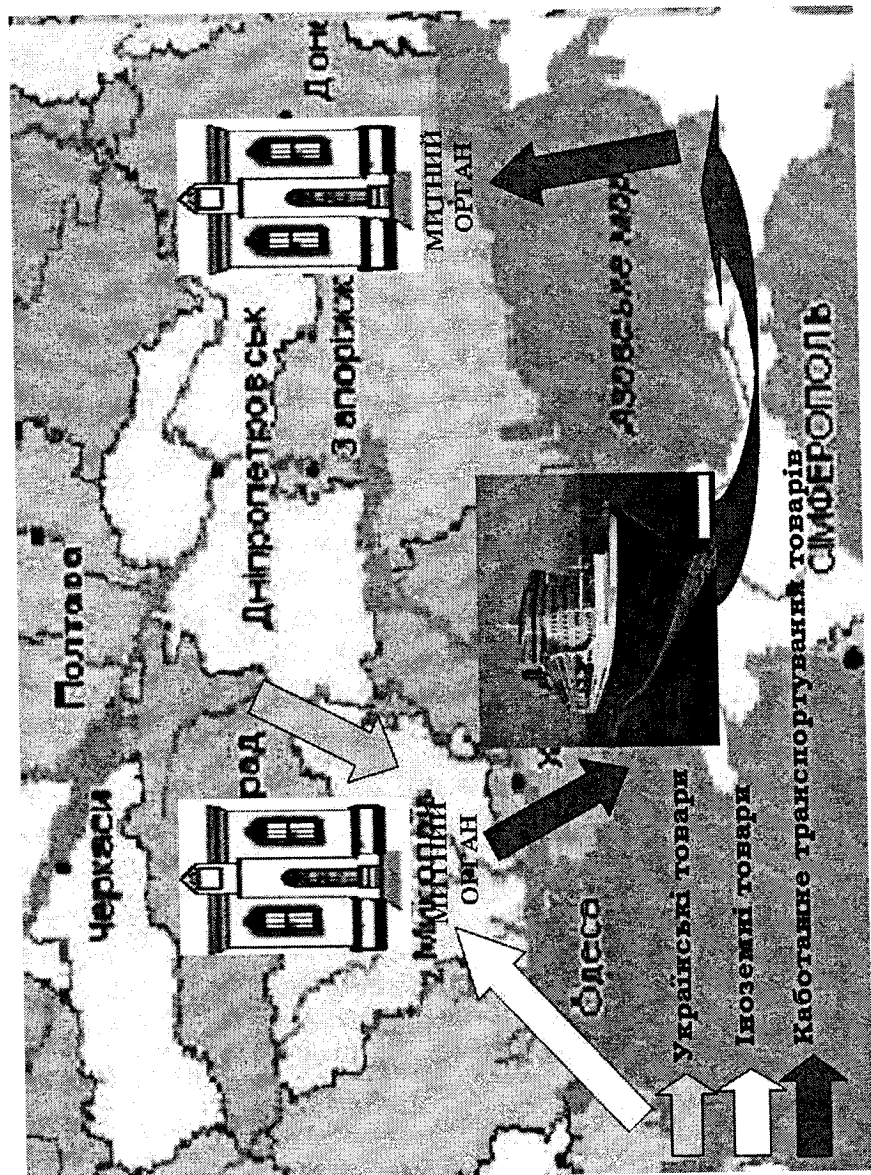
ТОВАРИ ВИПУСКАЮТЬСЯ:

- без справляння мита
- без застосування заходів нетарифного регулювання.

Додаток 43. Митний режим «відмова на користь держави»

Додаток 45. Митний режим «каботаже транспортуювання товарів»

Додаток 47. Суднова роль

Судовая роль (Crew list)

1. Названіє судна, флаг судна _____ 4. Тип судна, валовая вмістимість _____
 (Name of ship, Flag of ship) (Type vessel, gross tonnage) _____
 2. Порт реєстрації _____ 5. Мощність ГДУ кВт _____
 (Port of registry) (Main propulsion power kW) _____
 3. Порт, дата прибуття / відбуття _____ 6. Откуда прибыл _____
 (Port, date of arrival / departure) (Port arrived from) _____

№ п/п	Фамилия Имя Отчество (Family Name)	Должность (Rank of rating)	Серия, № диплома, свидетельства (Nature and № Serificate)	Гражданство (Nationality)	Дата, место рождения (Date and place of birth)	Серия, номер паспорта моряка или иного доку- мента, удостове- ряющего личность (Nature and № of identity document (seaman's passport))
1						
2						

Капитан судна
(Master of the ship)

«__» _____ 200__ г. _____
 МП. _____
 (seal) _____
подпись, фамилия, инициалы (Signature, Family name)

Должность лица, заверяющего судовую роль
(Endorsing officer)

«__» _____ 200__ г. _____
 МП. _____
 (seal) _____
подпись, фамилия, инициалы (Signature, Family name)

Навчальне видання

ШЕРШУН Анатолій Анатолійович

**МИТНІ ПРАВИЛА
В УКРАЇНІ**

Підручник

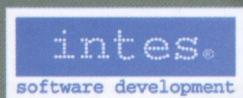
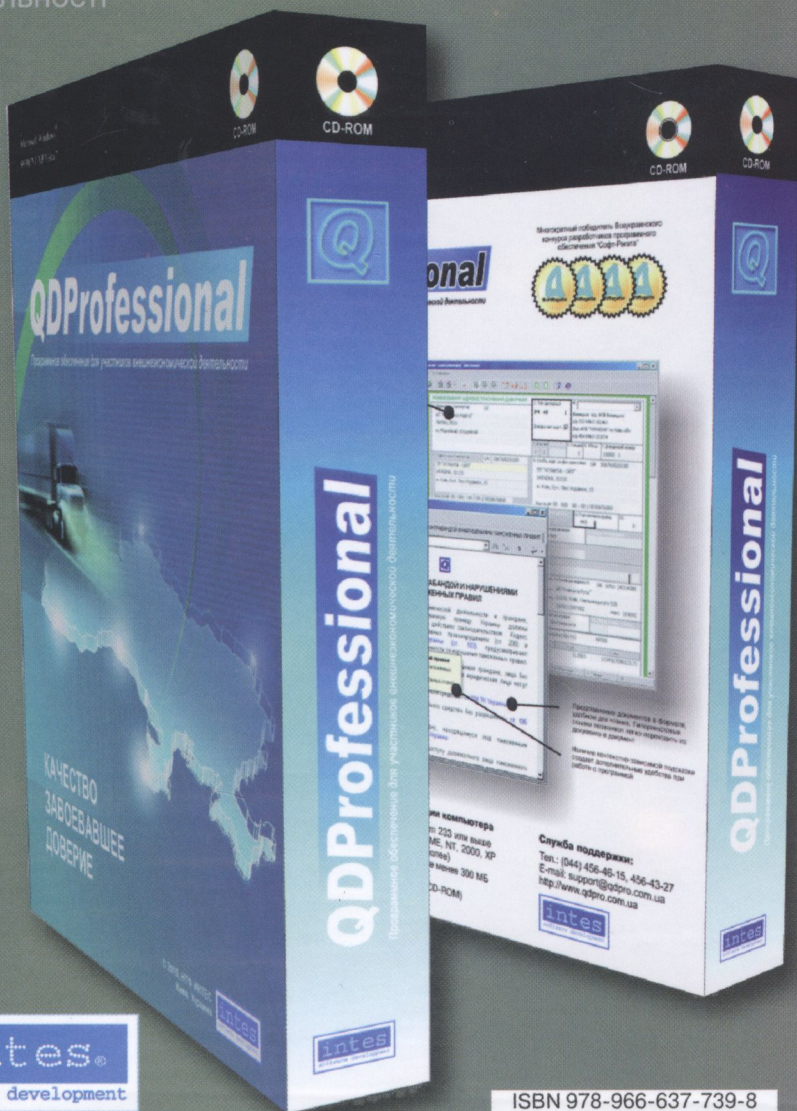
Коректор О. В. Ковалевський
Комп'ютерна верстка: К. М. Шевченко

Підписано до друку 18.09.2013 р.
Формат 60×84 1/16. Папір офсетний. Друк офсетний.
Гарнітура Times New Roman.
Умов. друк. арк. 29,88. Ум. фарбовідб. 30,23.
Обл.-вид. арк. 27,2.
Тираж 1000 прим. Вид. №17-3.

Видавництво «Факт»
Україна, 61166, м. Харків, вул. Бакуліна, 11, оф. 4–28.
Тел./факс: 057-756-43-75, 760-47-16.
E-mail: publish_fakt@mail.ru
Свідоцтво про держреєстрацію:
серія ДК № 3172 від 22.04.2008 р.

З питань придбання звертатися:
ТОВ «ВРЕСЛІНГ»
Україна 29000, м. Хмельницький, вул. Проскурівська, 66.
Тел./факс: (0382) 77-94-67, (094)9818467, (068)2022750.
<http://customsteach.com.ua>
E-mail: studys2011@gmail.com
Поштова адреса: Україна 29000, м. Хмельницький,
вул. Зарічанська 22/4, кв. 23.
Свідоцтво про держреєстрацію:
серія А00 № 248720 27.10.1995 р.

Програмне забезпечення для
митного декларування вантажів.
Інформаційне забезпечення для
здійснення зовнішньоекономічної
діяльності

Наукова технічна фірма «Інтес»
Київ, вул. Степана Руданського, 4-6
тел. (044) 456-46-16 факс (044) 456-41-91
e-mail: support@qdpro.com.ua
http://qdpro.com.ua

ISBN 978-966-637-739-8

9 789666 377398